

ནམ་གྲོལ་སྒྲིང་གི་རག་རྒྱལ་ལོ་རྒྱུས།

ལ་རྒྱལ་མེ་ལྷ་པ་དབང་པདྨ་ལོ་བུ་ལོ་གདན་ས་ནམ་གྲོལ་སྒྲིང་གི་ལོ་རྒྱུས་དང་

འབྲེལ་བའི་བཅར་འདྲི་ལྟོགས་བསྒྲིགས།

ཐེག་མཆོག་ནམ་གྲོལ་བཤད་རྒྱུ་དང་རྒྱུས་སྒྲིང་།

སྤྱི་འགྱུར་རིག་མཛོད་ཚོམ་གྲིག་ལྷན་ཁང་།

Ngagyur Nyingma Institute
Namdroling Monastery 2022

ནམ་གྲོལ་སྒྲིང་གི་དག་རྒྱུན་ལོ་རྒྱུས།

ལ་རྒྱུལ་སྒྲིང་རྒྱུ་དབང་བསྐྱོར་བུའི་གདན་ས་ནམ་གྲོལ་སྒྲིང་གི་ལོ་རྒྱུས་

དང་འབྲེལ་བའི་བཅར་འདྲི་ཕྱོགས་བསྡེགས།

ཐེག་མཆོག་ནམ་གྲོལ་བཤད་རྒྱུ་དང་རྒྱས་སྒྲིང་།

སྒྲ་འབྲུར་རིག་མཛོད་རྩོམ་གྲྲིག་ལྷན་ཁང་།

Ngagyur Rigzod Editorial Committee

Namdroling Monastery 2022

ཐུན་ཐུང་།

ཆུང་ས་ཀྱི་བྱ་ཉི་པ་སེ་རུ་ལས། ལར་སྐྱེས་པའི་མིས་རང་གི་སྐྱེ་རྒྱུ་མ་ཤེས་ན་ནགས་ཁུལ་གྱི་སྤྱུ་དང་འབྲ། མི་རང་གི་ཆོ་འབྲང་མ་ཤེས་ན་གཡུ་འབྲུག་ཐོལ་མ་དང་འབྲ། ལམ་མེས་ཆེ་གཤི་ཡིག་ཆང་མ་ཤེས་ན་མོན་ཐུག་ཡུལ་པོར་དང་འབྲ། ཞེས་སྐད་ཆ་དུམ་བུ་འདྲིའི་ནང་དོན་ལྟར་མི་རྣམས་རང་གི་སྐྱེ་རྒྱུ་དང་ལམ་མེས་གོང་མ་ཆོའི་རྒྱལ་ས་ཆེན་གྱི་བྲག་ལས་གང་ཞིག་གནང་མིན་མཐུན་ཏྲོགས་དགོས་པ་ནི་བྲག་ཏུ་བབས་པའི་འགན་འཁུའི་དང་རྒྱན་ཤེས་ཤིག་ཡིན་མོད། དེར་གི་དུས་ན་མི་རྣམས་འཆོ་བ་དང་དཔལ་འབྱོར་གྱི་བྲན་གཡོག་ཏུ་གྱུར་ཅིང་། འབྲུལ་རིག་དང་བརྟེན་འཇུག་གྱི་ལོ་ལང་ལ་མགོ་བོ་འཁོར་ཏེ། ར་ཆོས་ཤེས་དགོས་ཤིང་ནམ་ཡང་བརྟེན་མི་བྲ་བ་སྐྱེས་ཆེན་ཉི་མཱ་དང་འབྲ་བ་དག་གི་གསེར་འོད་འཕྲོ་བའི་ཞབས་རྗེས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མང་པོ་ཞིག་ ར་ཆོའི་མིག་མདུན་ནས་ལོ་རེ་བཞིན་ཀླན་རབས་པ་རྣམས་དང་ལྷན་མེ་དུད་དང་ཐལ་རུལ་ཁྲིད་གཏན་དུ་ཕྱིར་མི་འོང་བར་ཡལ་འགོ་བ་ནི། ཉ་ཅང་མངས་པའི་གནས་ཤིག་རེད།

དེས་ན་རང་གི་ལམ་མེས་གོང་མ་རྣམས་པའི་སྐྱེ་ཆའི་ལོ་རྒྱུས་དང་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་མཇུག་ཐུན་ཐུང་འོད་མཐུན་ཏྲོགས་དགོས་པ་ནི་གལ་ཆེན་ཡིན་པ་སྟོན་མེད་ཐོག་ ལོ་རྒྱུས་ཡང་དག་དང་ཁུངས་བཅན་ཞིག་ཡོད་མིན་ནི། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱ་ཆ་བཟང་ངན་ལ་རག་ལས་ཤིང་། དེ་ཡང་གནའ་པོའི་ཡིག་ཆང་རྙིང་པ་དང་། རྟོ་རིང་། གནའ་རྒྱུ་དག་རྒྱུ་རྣམས་ཉར་ཆགས་དང་ཁ་གསལ་ཡོད་མེད་ལ་བྱུག་ན། ཡོད་ཆད་བསྟན་འབྱོར་ལུལ་པའི་ཡ་སྐྱབས་རྗེ་རིན་པོ་ཆའི་སྐྱེ་ཆའི་མཇུག་ཐུན་ཐུང་གྱི་ཆ་གསལ་རེ་དང་དམིགས་བསལ་དགོན་པའི་ཆོས་སྟོན་གསལ་གྱི་བྱེད་སྒྲིལ་རྒྱ་རེ་ཡང་རང་གར་ཡལ་བ་མ་བཟོད་པར། ད་ལན་ར་ཆོ་ཆོས་སྟོན་པ་རྣམས་པས་གོ་སྐབས་དམ་འཛིན་གྱིས་དགོན་པ་དང་ཡ་སྐྱབས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེར་འབྲེལ་འདྲིས་དང་རྒྱུས་མང་འབྲེལ་པའི་ཀླན་རབས་པ་ཁག་ཅིག་ལ་བཅར་འདྲི་བྱས་ཏེ། མགོན་པོ་གང་ཉིད་བཅན་གྱིལ་དུ་མེབས་ནས་བྲག་ལས་གང་ཞིག་གནང་མིན་དང་། དགོན་པ་བྲག་རི་ལྟར་བཏབ་པ་བཅས་ཀྱི་ལོ་རབས་དུག་ཅུའི་ཆུན་གྱི་གནས་ཚུལ་ཞལ་རྒྱུངས་མ་ཡལ་བ་མང་པོ་ཞིག་ལ་རྒྱུས་ལོན་བྱས་ཏེ་མི་རབས་རྗེས་མ་ཆོར་ངོས་སྟོར་དང་མགོ་སྟོད་ཆེད་ཆོས་སྟོན་ཁུས་པ་ཡིན།

ཆོས་སྟོན་གྱི་ཕྱི་ལོ་ལྟངས་།

ར་ཆོས་དུས་ཡུན་རྒྱ་བ་གསུམ་ནང་ལས་མི་བཅུ་བདུན་ཅུ་གྱིས་ཞོགས་པ་ཆུ་ཆེད་ 08:00 ནས་མཆོན་མོ་

11:00 བར་གྲུང་མེད་གནའ་སྐྱེན་པ་དང་ཉི་མ་ཡན་ཆད་མེད་སྤྱད་དེ། རྣམ་ཐོལ་གླིང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ཚོམ་སྤྲིག་གི་ཁོར་དུ་བཅར་འདྲིའི་སྐྱ་ཐེན་རྣམས་ལ་བ་བཤུས་དང་ཞུ་དག་བྱས་ཏེ། དང་པོ། བཅར་འདྲི་ཞུ་ཡུལ་མི་སྤྲིའོ་སྤྱོད་མདོར་བསྡུས་ཤིང་དང་། གཉིས་པ་བརྗོད་དོན་གྱི་ཁྲི་བ་དངོས། ཁྲིས་ཡན་མང་པོ་ཡོད་ཤིགས་ལ་ཁྲི་བའི་འགོར་ནང་དོན་མདོར་བསྡུས་ཤི། གསུམ་པ་སྐབས་དོན་གྱི་ཡན་དངོས་བཅས་གོ་རིམ་བཞིན་བཀོད་ཡོད་ལ། ཁྲི་བ་དང་ཡན་རྣམས་བརྗོད་དག་དང་གཞུང་ལུགས་གྲིས་མ་བརྒྱན་པར་ལལ་སྐད་སོར་བཞག་གིས་སྐད་ཆའི་རོ་སྐོ་མ་ཉམས་པར་བྱས་ཡོད། དེ་བཞིན་མཁན་པོ་རྣམས་སྤྱད་པའི་མི་སྤྲི་སོ་སོའི་བཅར་འདྲིའི་གོ་རིམ་དགོན་འདིར་ཞུགས་སྐྱ་ཐེན་འདྲི་དབང་དུ་བསྤྲིགས་ཡོད།

དག་རྒྱན་ལོ་རྒྱུས་འདི་ནི་གཙོ་པོ་ཡུལ་པས་རྗེ་འཇུག་པོ་ཆེ་མཆོག་གི་དགེ་སྐྱོན་ཞལ་མ་ཐེན་པའི་དད་མོས་ཅན་གྱི་རྗེས་འབྲུག་སློབ་བྱ་རྣམས་ལ་དད་པའི་ས་པོན་བཟང་པོ་རེ་ཡོད་ཆེད་དང་། རྣམ་ཐོལ་གླིང་གི་མ་འོངས་ལོ་རྒྱུས་གྱི་རྒྱ་ཆ་གལ་ཆེན་ཞིག་དུ་དམིགས་ཏེ་འབྲེམས་སྤེལ་ཞུས་ཞུས་བྱས་ཀྱང་། ད་ཆོར་ཉམས་སྤོང་དང་ཤེས་ཆ་དཔལ་ན་པ། དུས་ཆོད་མ་འདངས་པ་བཅས་ཀྱི་ཕྱོགས་གང་ཅིའི་ཐད་མ་ཉོགས་ལོག་ཉོག་གིས་ནོར་འཁྲུལ་མང་པོ་ཤོར་ཡོད་ཤིང་སྟེ། མཁྱེན་རྒྱལ་ཡངས་པའི་སློག་པ་པོ་རྣམ་པས་མཐུ་བ་མོས་ཤིང་སྟོན་གྱི་ནོར་འཁྲུལ་ཡོ་བསྐྱང་དང་དགོངས་ཚུལ་གསུངས་ན་དགའ་བསུའི་ངང་ནས་ངོས་ལེན་དང་རྗེས་སོར་ནོར་བཅས་བྱ་ཤིང་སྟེ།

བྱགས་རྗེ་ཆེ་བྱ་ཡུལ།

དེ་ལ་འདྲིའི་བརྗོད་བྱའི་ལུས་སྟོག་གནང་མཁན་བཅར་འདྲི་ཞུ་ཡུལ་གྱི་གན་རབས་པ་སུམ་ཅུ་དང་། རང་དོན་རྒྱལ་དུ་གཡུགས་ནས་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་སྐྱེ་ལས་བསྐྱོན་གནང་པའི་བཅར་འདྲི་སྐྱ་ལ་བ་གནང་མཁན། འདི་ཀའི་ལས་ཐོག་ཚོམ་སྤྲིག་པ་ལོ་རིམ་དགུ་པ་དངོས་གྲུབ་དབང་རྒྱལ་(འབྲུག་ཤར་ཕྱོགས།) ལོ་རིམ་བརྒྱད་པ་ཆུ་བ་རྩོ་རྩེ་ཐིང་(Chandrapur) ལོ་རིམ་བདུན་པ་སྤུལ་བ་སྤུན་པ་རྒྱལ་མཆོན་(ཆེ་བ་དཔལ་འཁོད།) ལོ་རིམ་བདུན་པ་ཕྱུང་པ་(དོལ་པོ།) ལོ་རིམ་བདུན་པ་བསམ་འབྲུབ་ཆེ་རིང་(མོན་སྤང་ཆེན།) ལོ་རིམ་བདུན་པ་སངས་རྒྱལ་བཀ་ཤིས་(མོན་རྩི་རང་།) ལོ་རིམ་བདུན་པ་བསྐྱན་འཛིན་ལེགས་གྲུབ་(བརྒྱ་བཀོད།) ལོ་རིམ་བདུན་པ་ཆོས་དབྱིངས་རྩོ་རྩེ་(སྤུས་ཆགས་ཤིང་རི།) ལོ་རིམ་དུག་པ་སློ་གྲོས་མཐའ་ཡས་(འབྲུག་ཤིང་མཁར་ལུ་རི།) ལོ་རིམ་དུག་པ་བཀ་ཤིས་རྩོ་རྩེ་(པོད་སྤྱིད་གོང་།) ལོ་རིམ་དུག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཆོ་(པོད་འཛམ་ཐང་།) ལོ་རིམ་ལྷ་པ་དག་དབང་རྒྱན་གྲུབ་(དོལ་པོ།) ལྷ་འགྲུར་རིག་མཛོད་དཔེ་དཔེ་ཆོང་ཁང་གི་འགན་འཛིན་སློབ་དཔོན་ཆེ་རིང་དོན་གྲུབ་(འབྲུག་ཤར་ཕྱོགས།) ལོ་རིམ་ལྷ་པ་བླ་ཞི་བླ་རྩུར་བླ་ལ་(Bagdeu)བཅས་དང་། དེད་ཚོམ་སྤྲིག་པ་རྣམས་ལ་

དུས་ཚོད་ཀྱིས་མ་འདངས་བར་རྒྱུ་དུ་རེ་སྐྱལ་ཁྱེས་པ་སྐྱར་བཅར་འདྲིའི་ལེ་ཆོན་ཁ་གསལ་ལ་དག་བཅོས་ཀྱི་ཕྱག་
རོགས་གནང་མཁན་ག་གམ་དུ་བཀོད་པའི་སློབ་དཔོན་དང་སློབ་གཉེར་ནམ་པ་དང་།

དེ་བ་གཞུགས་དང་རྒྱལ་གྱི་སྐྱེས་འགོད་གནང་མཁན་འབྲུམ་རམས་པ་མཁན་པོ་སྐྱལ་བཟང་དོན་འབྲུབ་བཅས་
བཅར་འདྲིའི་དེ་བ་འདྲིའི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་ལས་རོགས་ཀྱན་ལ་བཅོས་མིན་སེམས་གཏིང་ནས་
ཐུགས་རྗེ་ཆེ་བྱ་བ་དང་། སྤང་མར་ཆོས་དོན་གྱི་བསམ་པ་ཐམས་ཅད་གཤམས་མེད་ཡིད་བཞིན་འབྲུབ་པའི་རེ་སློན་བཅས།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལོའི་སྤྱི་འཐུས་རིག་མཛོད་ཅོམ་སྤྱི་གཞུག་ཁང་གི་འགན་འཛིན་གོ་འཛོ་སློབ་དཔོན་ཨོ་རྒྱལ་
ཚོར་བྱ་ནས། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ལྷ་ ༠༥ ཆེས་ ༠༡ ཉིན་ཕྱིས།

རྒྱུ་དུ་ཕྱག་རོགས་གནང་མཁན། སློབ་དཔོན་རྗེ་རྗེ་བཟ་ཤིས། སློབ་དཔོན་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་བ། སློབ་སྐྱལ་
བསྟན་འཛིན་དགེ་ལེགས། སློབ་དཔོན་བཟ་ཤིས་བསྟན་འཛིན། སློབ་དཔོན་ཆེ་དབང་ཚོར་བྱ། ལོ་རིམ་དགྲ་བ་
རྒྱལ་བསྟན་དབང་ལྷགས། ལོ་རིམ་དགྲ་བ་ཡོན་ཏན་ཕུན་ཚོགས། ལོ་རིམ་བདུན་པ་ཤིས་རབ་རྒྱལ་མཆོན། ལོ་
རིམ་བཞི་བ་ཀྱན་བཟང་ཉི་མ། ལོ་རིམ་གསུམ་པ་བརྒྱ་རྒྱལ་མཆོན།

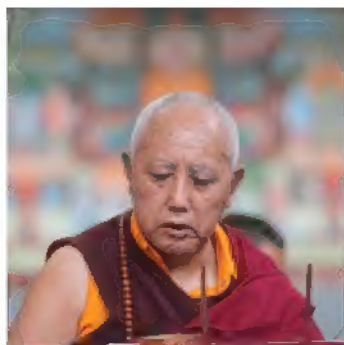
བསྐྱར་བཅོས་སྐོར།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལོར་སྤྱི་འཐུས་རིག་མཛོད་ཅོམ་སྤྱི་གཞུག་ཁང་ནས་ནམ་ཐོལ་སྤྱི་གོ་འཛོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་དེ་བ་ཐེང་
གསུམ་དང་། ནམ་ཐོལ་སྤྱི་གོ་དག་རྒྱུ་ལོ་རྒྱུས་དེ་བ་ཐེང་གཉིས་ཅོམ་སྤྱི་ག་དང་པར་སྐྱར་ཁྱེས་ཀྱང་། སྤྱིར་ན་
བརྗོད་བྱ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་། ཅོམ་སྤྱི་ག་ཁྱེས་ཀྱི་དུས་ཡུན་ཐུང་བྲགས་པས་བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་ལ་ཆད་ལྷག་དང་། ཚོར་
བ་མང་དག་ཅིག་མོར་ཡོད་པ་སློབ་མེད་ལགས། དེས་ན་ལོ་རྒྱུས་དེ་བ་ཐེང་འདི་དག་གི་ཅོམ་སྤྱི་ག་འགན་འཛིན་སློབ་
དཔོན་ཨོ་རྒྱལ་ཚོར་བྱ་ནས་སྤང་ཡང་ཁྱེད་ཀྱི་ཕྱགས་འགན་བཞེས་ཏེ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ལོར་
ལོ་རྗེ་ལོ་པོ་གཅིག་གི་རིང་སློབ་དཔོན་བཞི་དང་བཤད་གྲུའི་སློབ་མ་བཞི་ཡིས་གང་ལུས་ཅི་ལྟོགས་ཀྱིས་ཁྱེད་ཀྱི་
དང་བསྐྱར་བཅོས་བྱས། ད་དུང་ཡང་ཆད་ལྷག་དང་ཚོར་འཁྲུལ་གང་མཆོམས་མོར་ཡོད་དེས་པས་དེད་ཅོམ་སྤྱི་ག་
པ་དང་ཁྱེད་ཀྱི་ལོ་ལོངས་ནས་དགོངས་དག་ཁྱེད་རྒྱ་བཅས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ལྷ་ ༠༥ ཆེས་ ༢༠ ཉིན་བསྐྱར་བཅོས་
ཀྱི་གསལ་བཤད་ཚུལ་དུ་སྤྱོད།

བཅར་འདྲི་ལྷན་ཁྲིམས་ཀྱི་སྐབས།

དབུ་མཛད་ཏ་ར་བསྐྱབས་པ།

ཐཱ་མ་ཕུར་བ་ཐེན་ལས།

ཐཱ་མ་བསོད་ནམས་འགྱུར་མེད།

ཐཱ་མ་དབང་ལྷག།

མཁན་ལོ་གུ་ཏུ་ཐེན་ལས།

དབུ་མཛད་ཐཱ་མ་བུམ་འཛིན།

ལྷོད་པ་ཐཱ་མ་རྒྱ་མཚོ།

མོན་པ་ཐཱ་མ་རྒྱ་མཚོ།

ཐཱ་མ་བསྐྱབས་ཐེ་དབང་།

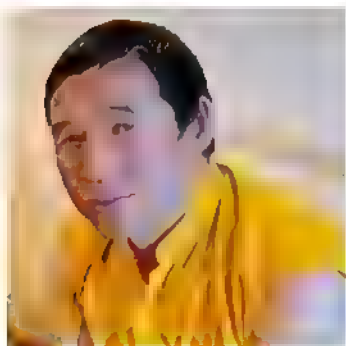
ལྷ་མཚོ་མ་ཚེ་རིང་།

སྟོབ་དཔོན་སྟོ་རྒྱལ།

ཆེན་དབང་ལྷན།

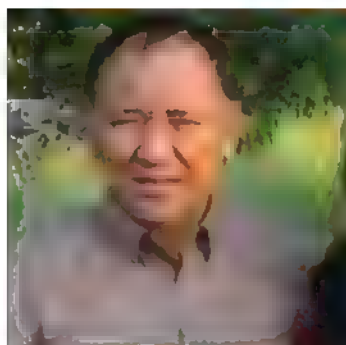
ཆེན་ཨོ་རྒྱན་རང་གྲོལ།

དགའ་དབང་དཔལ་ལ་འབྱོར།

སྟོན་ལདག་ཚེན་སོ་ཨ་མ་དཔལ་མོ།

ཐུབ་རིག་རྡོ་རྗེ།

མིག་དཔལ་ར།

འཆི་མེད།

དཀར་ཆག

སྒོ་བ་དཔོན་སྒོ་ནམ།	1
དབང་ལྡན་ཆེ་རིང་།	31
ཆ་མ་པ་རྒྱ་ཆེ་དབང་།	45
ཆ་མ་བྱམ་ལའིན།	51
ཆ་མ་ཉི་མ་ཆེ་རིང་།	75
དབྱ་མའོ་དམིག་དམར།	85
ཨོ་རྒྱན་རང་གྲོལ།	93
སྒྲིང་བ་ཆ་མ་རྒྱ་མཆོ།	101
ཆ་མ་བྱར་པ་ཕྱིན་ལས།	113
ཆ་མ་དབང་ལྡན།	123
ཏ་ར་ཆ་མ།	137
ཆ་མ་བསོད་ནམས་འགྱུར་མེད།	151
མོན་བ་ཆ་མ་རྒྱ་མཆོ།	163
མཁན་པོ་གྲུ་ཅུ་ཕྱིན་ལས།	209
ཐུབ་རིག་རྡོ་རྗེ།	215
དག་དབང་དཔལ་འབྱོར།	231
འཆི་མེད།	311
དཔལ་ལྡན།	319

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ।

庚辰

གྲུ་ལོ་ ༡༩༤༣ ལོར་རྒྱ་གར་སྐྱེལ་ཞོབ་གཞིས་ཁོང་དང་ལོ་རྒྱ་ལྟ་བུར་ས། རང་ལོ་བརྒྱད་པར་ལྷ་སྐྱབས་རྩེ་གྲུ་བ་
 དཔར་རིན་ལོ་ཆེ་ལྷ་མཆོད་རྒྱ་ལ་བྱས་ནས་གཞི་རིམ་སློབ་གྲྲ་སློབ་གཉིད་གནང་། དེའི་རྗེས་གྲུ་ལོ་ ༡༩༥༡
 ལོར་རང་ལོ་བརྒྱ་རྒྱ་ལ་ལྷ་མཆོད་མཆོ་སློབ་མདོ་རྒྱལ་སྐྱེལ་ལོ་བཞུད་གནས་སྤྱིར་རྒྱ་ལ་ལྷ་སྐྱབས་ལྷིས་སློབ་
 མཐར་གྱིན་རྗེས་རྩི་ལོར་དཔེ་ཆ་པར་རྒྱུ་ལྷི་ལས་དང་། དེ་བཞིན་གྲུ་ལ་གྲུ་ཆོས་ཆོག་ལ་ལྷ་སྐྱབས་ལས་ལོ་
 མང་མེད་གནང་ལོད།

ਅੰਤਰਿ ਜਾਇਕਾ ਅੰਤਰਿ ਜਾਇਕਾ ਅੰਤਰਿ ਜਾਇਕਾ

ཚུམ་ཞིག་ལ། ཟེད་རང་དང་པོ་དགོན་པ་ལ་བརྩམ་བྱས་པ་རྣམས་གནང་ཡོད་པ་དང་། ཟེད་རང་གི་རི་ཚོད་མིང་
བརྩམ་མིག་གནང་རོགས།

ལན། དེའི་མིང་ལ་སྒོ་ཤོས་ཀྱིས་ཀྱལ་མེར་གྱི་ཡོད། དེ་གི་ལོ་ ༡༩༤༣ གྱི་རྒྱ་ ༠༩ ཚེས་ ༡༢ རྒྱུ་ལ་སྒྲིམ་
པ་ཡིན། སྒྲིམ་ལོ་སྒྲིམ་ཚེས་དེ་ཡིག་ཆའི་ནང་ལ་དེ་འདྲ་འདྲུག་སྒྲིམ་དེ་ཡང་གཞིས་སྒོར་དང་པོའི་ཡུར་ནང་ལ་
སྒྲིམ་པ་རེད། ལ་མ་གཞིས་ཁམས་སྡེ་དགེ་སྤྱི་ཚེ་ཆགས་པ་སྤྲད་ཡོད་རེད། དེ་སྤྱིར་བཏང་ལོ་བརྒྱད་ནས་ཀྱིས་སྒོ་ལ་
མིང་དགོན་པར་འདྲུལ་ཞུགས་བྱས་ཡིན། དེའི་རྗེས་ལ་ཡིག་བྲ་ནང་ལ་ཡི་གེ་འཕྲི་སྒྲིག་དེ་ཚོ་སྦྱངས་པ་ཡིན། དེའི་
སྐབས་ལ་དགེ་ཆུན་སྡེ་མ་བསམ་གཏོན་སྤྱན་རྒྱལ་ཚོགས་དང་། མཁའ་ཆེན་པ་སྤྱོད་ཤེས་རབ། ལྷ་སྐམས་སྤྱུལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཀྱིང་ཀྱིས་
པས་ཁྱིད་ནས་སྤྱོད་འཕྲོ་སྤྱོད་སྤྱི་འཕྲོ་སྤྱི་འཕྲོ་ནང་ལ་ཡི་གེ་འཕྲི་སྒྲིག་སྦྱངས་པ་ཡིན།

དེ་ནས་ལོ་བཅུ་རྒྱལ་ལ་བཤད་གྱི་འདུག་པ་ལྟར་ལྷན་པ་བྱས་པ་ཡིན། དང་པོ་མཁན་ཆེན་བཙུན་པ་བྱས་
 ཞིང་གཤེགས་ཁོང་སྐོར་དོག་ནས་མཁན་ཆེན་རྣམ་གྲོལ་གྱིས་གདན་འདྲེན་ཞུས་ནས་ཐེབས་སོང་། ལྷ་བ་བྱེད་པའི་
 ལོ་དེ་ལས་ཆེར་གྱི་ལོ་ ༡༩༥༡ ལ་ཡིན་ས་རེད། ཐོག་མར་ལྷ་བ་ལོ་བཅུད་སྐབས་སུ་བྱས་པ་ཡིན། རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་
 མདུན་ལ་ཁྱིད་ནས་མིང་ལ་སེང་གེ་བཟང་པོ་ཞེས་གནང་སོང་། ལྷོ་ཕྱོས་རྣམ་ཀླུ་དེ་ལས་ཆེར་ཞུ་མས་སྐུ་ལ་སྐུ་པ་
 བཏགས་པ་ཡིན་ས་རེད། ཀ་ཁ་ཐོག་མར་སྤོང་སའི་དགེ་ཆེན་སྐུ་མ་བསམ་གཏན་སྐུ་ཆོགས་རེད། ལུ་གྱིང་ལྷ་
 བཀ་རྩ་མའི་ཁང་པ་ཞིག་ཡོད་རེད། ལུར་བ་ལྷ་ཁང་འདུག་པ། དེའི་གྲལ་ནས་མར་ལ་ལྷ་མག་ཐོག་མ་རེད་བཞག

དེའི་དུས་ཨ་འཇམ་སྐུ་ལ་སྒྲིབ་གཞིམ་ཁང་དེའི་ཚྭ་གས་ལ་ཡོད་མ་རེད། ད་ལྟ་ཙུང་དམར་ལྷ་ཁང་མ་སྒྲིབ་ས་
ཅམ་གྱི་བར་དུ་གྲུ་ཤག་བཅུ་གསུམ་བཅུ་བཞི་ཞིག་ཡོད་རེད། ལྷ་ཁང་མདུན་ལ་ཡོད་རེད། མཁན་ཆེན་བཙུན་འགྲུས་
དེའི་ཚྭ་གས་ལ་བཞུགས་མ་རེད། ཁོང་ད་ལྟ་དགོ་སྒོ་ཡོད་ས། མར་རྒྱར་ལ་ཡོད་པའི་གྲུ་ཤག་གསར་པ་ལ་རེད། སྐྱོ་
ལུ་མཁན་པོ་ལྷ་གྲུབ་དབང་རིན་པོ་ཆེའི་གཞིམ་རྒྱང་ཚྭ་གས་ལ་བཞུགས་པ་རེད།

དེའི་དུས་འཛིན་གྲུ་དང་པོ་གཉིས་པ་ཟེར་བ་ཡོད་མ་རེད།

ཆོས་རྒྱིག་པ། ཐོག་མར་ཁྱེད་གྱིས་ཡི་གེ་སྒྲིབ་སྐབས་ཀྱི་སྒྲོབ་ཚྭ་གས་དང་། དགོ་ཆུན་སྐུ་ཡིན་པའི་སྒྲོར་ནས་གསུང་
རོགས་གནང་།

ལན། ཐོག་མར་སྐྱ་མ་བསམ་གཏན་ཕུན་ཆོག་ས་མདུན་ནས་ཡི་གེ་སྒྲིབ་དུས་རོགས་པ་གྲུ་རྒྱར་དང་ཁྱོང་ས་
ཟེན་པ་མང་པོ་ཡོད་རེད། པའི་སྐབས་ལ་གཞིས་ཁྱོང་བཞི་པ་ནས་ཕུན་ཆོག་ས་རྣམས་རྒྱལ་དང་། གཞིས་ཁྱོང་གསུམ་
པའི་གྲུག་གཡལ་ཨོ་རྒྱལ་བཟའི་ས། ཆོས་ལྷན་ཡེ་ཤེས་ཡོད་རེད། ཁྱོང་ས་མཁན་ལ་དོན་གྲུབ་བཟའི་ས། ཨ་ཉི་ཟེར་
བ་དེ་ཡོད། ལྷ་མ་ཉི་མ་ཆེ་རིང་། ཁོང་ད་ལྟ་ཡོད་རེད། མཁན་ཆེན་རྣམས་ཁོ་ལ་མཉམ་དུ་རྒྱུག་མཁན་རྟོ་རྟེ་གདན་ལ་
ཕུར་པ་ལྷ་ཁང་རྒྱག་མཁན་དེ་རེད། ལྷ་མ་ཁོང་གཞིས་ཁྱོང་དང་པོ་ནས་རེད། དེ་ནས་བསྐྱ་རིག་འཛིན། གཞིས་
ཁྱོང་གསུམ་པའི་པ་སངས་ཉི་མ། དགོ་ཆུན་ལ་བར་སྐབས་ཤིག་ནས་ལྷ་ཆུན་རྣམས་སྐྱ་རེ་གཉིས་རོགས་པ་བྱས་
པ་རེད། ལྷ་མ་དགོ་ལེགས་དང་ལྷ་མ་དབང་རྒྱུག་གིས་ཀྱང་དགོ་ཆུན་བྱས་རེད། ལྷ་མ་དབང་རྒྱུག་དང་ལྷ་མ་དགོ་
ལེགས་ལྱིས་སྐྱ་གྲུ་པ་བྱས་པ་རེད། ལྷ་མ་དགོ་ལེགས་ཀྱི་གྲུ་ཤག་ནང་ལ་ཞོགས་པ་ཆུ་ཆོད་གཉིས་པ་གསུམ་པ་
ཅམ་ལ་འངས་ནས་ཡི་གེ་སྒྲིབ་ས། དེ་ནས་སྐྱ་གྲུ་རྣམས་ལ་སྒྲོབ་སྒྲོང་ཡར་རྒྱས་སོང་བ་རེད། བསམ་གཏན་ཕུན་
ཆོག་ས་ཀྱིས་ཡུན་རིང་པོ་དགོ་ཆུན་བྱས་པ་རེད། ཁོང་གིས་ལྷ་སྐྱངས་དེ་ཆོ་དོག་ཅམ་ཞི་འཇམ་ཡོད་རེད། སྐྱ་གྲུ་
དེ་ཆོ་དོག་གནས་ཆད་ཀྱང་གོ་རིམ་བསྒྲིགས། ཁོར་ན་ཡང་ལག་ལྷག་གཤམ་ལ་འབྲ། ཡོ་རེ་རེའི་ནང་འགྲན་བསྐྱར་རེ་
བྱས་ནས་བསྐྱད་ས་ཆང་མ་བརྟེ་པོ་རྒྱག་ལ་འབྲ། དེ་འབྲ་བྱས་པ་རེད། དེའི་དུས་འཛིན་གྲུ་དང་པོ་གཉིས་པ་དེ་འབྲ་
ཡོད་མ་རེད། ཉི་མ་ཆེ་རིང་དང་བསྐྱ་རིག་འཛིན་ཟེར་བ་དོག་ཅམ་ཡིག་རྩ་ལག་པོ་དེ་ཆོ་གཡལ་འགོ་འགོ་ལ་ཡར་ཡར་
སྒྲིབ་ཀྱི་རེད། འཛིན་གྲུ་གོང་འོག་གི་གོ་རིམ་ཆབ་ལ་བསྐྱད་སའི་གོ་རིམ་ཡོད་རེད། སྐྱ་གྲུ་རྣམས་མཐའ་ལ་སྒྲོད་
དགོས་རེད། འབྲ་འདེད་བྱས། སྒྲོམ་འདེད་བྱས། སྒྲོམ་འདེད་གནང་ནས་གོ་རིམ་སྒྲིག་གི་ཡོད་རེད། དང་པོ་ཡིག་
གྲུ་སྒྲིབ་དུས་སྒྲོབ་སྐབས་བཞི་བཅུ་ལྷ་བཅུ་ཅམ་ཡོད། ཡང་རྟོང་རྟོང་ན་ཡོད་པའི་བསྐྱ་ཆེ་དབང་ཟེར་བ་ཞིག་གིས་
ཡིག་གཞུགས་དགོ་ཆུན་བྱས་པ་རེད།

སྐབས་དེའི་དྲུས་ཀྱི་སློབ་གྲྭའི་ཉིན་རེའི་དྲུས་ཚད་ཀྱི་རིམ་ལ།

ཚུལ་གྱི་ལ། དེའི་དྲུས་ཁྱིལ་ནས་པ་སློབ་སྦྱོང་གནང་སྐབས་སློབ་གྲྭའི་ཉིན་རེའི་དྲུས་ཚད་དེ་ག་འདྲ་རེད།

ལན། ཞོགས་པ་ཚུ་ཚོད་བདུན་པ་ནས་དགུ་པའི་བར་འཆོག་ས། དགུ་པ་ལ་རྩ་བུར་ས། དགུ་དང་བྱེད་ཀ་
ནས་བརྒྱ་གཅིག་བར་དུ་འཆོག་ས། བརྒྱ་གཅིག་ནས་ཉིན་གྲང་ཞལ་ལག་རེད། དང་པོ་ནས་གསུམ་པའི་བར་དུ་ཡི་གེ་
སློབ་ལ་སྦྱོང་དགོས་རེད། དེ་ནས་གསུམ་དང་བྱེད་ཀ་ནས་བཞི་དང་བྱེད་ཀའི་བར་དུ་ཡིག་གཟུགས་རེད། དེ་ནས་
ཡང་དགོང་དག་ཚུ་ཚོད་བདུན་པ་ནས་དགུ་པའི་བར་དུ་སྦྱོང་དགོས་རེད། དེ་འདྲ་སྒྲུ་མཐུད་བྲས་ནས་གཟུང་སྒྲུ་བར་
ཉིན་གང་གྲང་སེང་ཡོད་རེད། གཟུང་ཉི་མར་གང་བྲས་ནས་གྲང་སེང་ཡོད་མ་རེད་ཟེར་ན། སློབ་གྲྭའི་སྒྲུ་གྲུ་ཚང་
མ་གྲང་སེང་བྲས། ང་ཚོ་གྲུ་པ་ཚོ་གྲང་སེང་ཉིན་མོ་ལ་གྲང་སེང་མ་བཏང་བར་གཟུང་སྒྲུ་པ་ལ་གྲང་སེང་བཅོས་པ་
རེད། དེའི་དྲུས་མཐུན་ཆེན་པོ་ཞེས་རབ་ང་ཚོ་ལ་བྱིས་པ་དག་ཡིག་སློབ་མཐུན་རེད། འཛིན་གྲུ་གོང་མ་འོག་མ་
ཡོད་མ་རེད་དེ། ཆེ་བ་དེ་ཆེ་འོ་གྲས་ལ་སྒྲུ་ཏུགས་དེ་ཚོ་བསྐྱབས་སོང་། བརྒྱ་ཆེ་དབང་གིས་ཡིག་གཟུགས་རྒྱ་
རིང་པོ་བསྐྱབས་རེད། རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་མཆོངས་མཆོངས་ཐེབས་ཡོང་གི་རེད། ཡི་གེ་དེ་ཚོ་ག་འདྲ་སློབ་གི་
འདུག་གཟིགས་པ་མ་གཏོགས། དགེ་ཆུན་རང་གི་ངོ་པོ་བྲས་ནས་ཐེབས་ཡོད་མ་རེད། དེའི་གོང་ལ་སྒྲུ་མ་བསོད་
ནམས་བསྐྱན་འཛིན་དང་སྒྲུ་མ་བསོད་ལུ་སོགས་ཀྱིས་སློབ་སྒྲུ་ཆེ་བའི་གྲས་དེ་ཚོ་ལ་དགེ་ཆུན་མང་པོ་བྲས་ཡོད་
ས་རེད། གཞིས་ཀྱིང་བཞི་པའི་སྒྲུ་ག་ཁང་ལ་ཁྱི་ཚོ་མཐུན་པོས་སྒྲུ་མ་སྐྱལ་བཟང་ཁོང་ཚོ་ལ་སྦྱོང་འདུག་ཁྱིད་པ་རེད་
ཟེར། སྒྲུ་མ་གཞིས་ཀྱིང་བཞི་པ་དེར་ཨ་མའི་དགོན་པའི་ཆོང་ཁང་ཡོད་ས་དེའི་ཕྱོགས་རེད། དེའི་ཕྱོགས་དེ་དང་
པོ་སྒྲུ་ག་ཁང་རེད། དེའི་དྲུས་ཚང་མ་སྤང་ཁ་རེད། བྱིས་སྒྲུ་དེ་ལ་ཚུ་མཚོད་ཡོད་པས་དེ་ལ་ཚུ་ལེན་ག་འགྲོ་བ་རེད་
མ་གཏོགས། དང་པོ་སྒྲུ་ག་ཁང་ལ་ཡོད་རེད། དེ་ལ་ཁྱི་ཚོ་མཐུན་པོས་སྒྲུ་མ་སྐྱལ་བཟང་ཁོང་ནས་པ་ལ་ལེུ་བཞི་
ཅམ་ཁྱིད་ཡིན་ན་ཁྱིད་སོང་ཟེར།

ཨ་ཁུ་སྒྲུ་མ་དང་སྒྲུ་མ་ཁང་ལ།

ཚུལ་གྱི་ལ། སྒྲུ་མ་བསོད་ནམས་བསྐྱན་འཛིན་དང་ཨ་ཁུ་ཆེ་སྒྲུ་ག་གཉིས་གཅིག་རེད་དམ་ག་འདྲ་རེད་གསུང་
རོགས།

ལན། སྒྲུ་མ་བསོད་ནམས་བསྐྱན་འཛིན་ཏུ་ཅང་སྒྲུ་མོ་ཡིན་ས་མ་རེད། ཨོ་རི་ས་ནས་ཐེབས་པ་རེད་ཟེར།
ཁོང་ཨ་ཁུ་ཆེ་སྒྲུ་ག་མ་རེད། ཁོང་གི་མིང་ངོ་མ་དེ་འཛམ་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་ཟེར་བ་རེད། སྒྲུ་མ་བསོད་ནམས་བསྐྱན་

འཛིན་ལ་སྒྲ་མ་ཁང་ལུ་སྟོགས་རེད། སྒྲ་མ་ཁང་ལུ་གཟིམ་རྒྱུ་ནང་ལ་འདས་སོང་། དེའི་དུས་ཁོང་གི་གཟིམ་རྒྱུ་
ནས་མར་ཁུ་ཞེད་པོ་སྟོན་སོང་། བྱང་སེམས་དཀར་དམར་རེད་ཟེར། ཨ་ཁུ་སྒྲ་མ་སྐྱུ་བ་ཁང་ནང་ལ་འདས་དུས་ཀྱང་
རྒྱ་ཞེ་དྲག་སྟོན་སོང་། ཁོང་གཉིས་ཀ་འདས་དུས་བྱང་སེམས་དཀར་དམར་ཟེར་བ་ཕྱང་པོ་ནས་རྒྱ་ཞེ་དྲག་སྟོན་
སོང་། སྒྲ་མ་ཁང་ལུ་འུ་གཏུང་དེ་ཨ་འཇམ་གྱི་ཁང་པ་ཡོད་པ། སྒྲ་མ་ཁང་ལུ་ཁོང་རང་གིས་མ་འོངས་པ་དཔེ་
ཕྱང་པོ་འདི་རང་ལ་ཞུགས་འབྱུང་བྱེད་རྟོགས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱས་པ་རེད། ས་དེ་དཔེ་ཡག་པོ་རེད་འདུག་ཨ་
ཁུ་སྒྲ་མ་ཡང་ཁྱོངས་པ་རེད། ཁོང་གཉིས་ལ་ཉི་མ་ཁ་གསལ་མ་གཏོགས་ཁྱད་པར་ཡོད་ས་ཟེར། ཨ་ཁུ་སྒྲ་མ་སྟོན་ལ་
རེད། རིན་པོ་ཆེ་པོད་ནས་རྒྱུར་ཐེབས་ཡོང་དུས་ཨ་ཁུ་སྒྲ་མ་ཁོང་རང་རིན་པོ་ཆེ་མཇུག་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་སྐྱུ་བ་ཁང་ནས་
སྟོན་པ་རེད། དད་པ་ཆེ་ནས་དེ་འདྲ་བྱས་པ་རེད། ཡང་པར་འཇུག་པ་རེད། ཨ་ཁུ་སྒྲ་མས་མང་ཆེ་བ་སྟོན་རྒྱག་གི་
རེད། སྒྲ་མ་ཁང་ལུ་དེས་མང་ཆེ་བ་ཁ་འདོན་རྒྱུར་རྒྱུར་འདོན་གྱི་རེད། ཁོང་མོ་སྟོན་པོ་ཞེ་དྲག་ཡོད་རེད། རྒྱས་བྱེད་
རྒྱ་དེ་ཚོ། སྦྱར་བཏང་སྒྲ་མ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཛིན་ཁོང་ཁོ་པོ་ཞེ་དྲག་ཅི་གི་འདུག་ཟུ་གུ་ཚོ་ལ་ཡི་གེ་གང་
བསྐབས་ནའང་མཚུགས་པོ་ཤིས་རེད།

དགེ་སྟོན་དང་བྱང་ཡིག་བྱང་ཡིག་ལས་ཁུངས།

ཚཱ་གྲིག་པ། ཁྱེད་དཔོན་པ་ལ་དང་པོ་སྟེབས་དུས་དགེ་སྟོན་དང་། བྱང་ཡིག་སྟེར་འདུག་གས།

ལན། ད་དང་པོ་སྟེབས་དུས་དགེ་སྟོན་སྒྲ་མ་འཇམ་དགེ་རེད། བྱང་ཡིག་དམིགས་བསལ་ཡོད་མ་རེད།
མཁན་ཆེན་གྱི་དུས་བྱང་ཡིག་བྱས་པ་དྲན་གྱི་མི་འདུག་དགེ་སྟོན་བྱས་པ་རེད། རྒྱ་གར་གྱི་དཔོན་རིགས་དེ་ཚོའི་
པར་འདྲ་བཤམས། ནས་རྒྱན་མཛད་སྟེའི་རིགས་དང་། དུས་ཆེན། ལོ་སར་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ལ་རྒྱ་གར་དཔོན་
རིགས་དེ་ཚོ་དེ་ལ་བཞུགས་ནས་ཁ་ལག་སྟུད། དེ་འདྲ་བྱེད་ལ་མ་གཏོགས་ལས་ཁུངས་དམིགས་བསལ་ཡོད་མ་
རེད། བཀའ་བྱར་ཆེ་རིང་ཕྱན་ཆོགས་ཀྱིས་ལས་ཁུངས་ནང་ལོ་གསུམ་བསྟན་དེ་བྱང་ཡིག་དང་པོ་བྱས་འདུག་དེ་
ཕྱི་ལོ་དགུ་བརྒྱའི་སྟོན་ལ་རེད། བཀའ་བྱར་གྱི་རྗེས་ལ་བྱང་ཡིག་དང་རེད།

དེའི་དུས་ཀྱི་སྟོན་བྱའི་ཉིན་རེའི་ཞལ་ལག་དང་འདོན་ཆའི་སྟོན།

ཚཱ་གྲིག་པ། ཁྱེད་ནས་པའི་སྐབས་སྟོན་བྱའི་ཞལ་ལག་སྟོན་དང་། འདོན་ཆའི་རིགས་ག་རེ་སྟོང་དགོས་རེད་
གསུང་རྟོགས།

ལན། ཡང་སྟོན་བྱའི་ཉིན་རྒྱན་གྱི་འགྲོ་སྐངས་ལ། ཞོགས་པ་རྒྱ་ཆོད་བདུན་པ་ནས་དགུ་པའི་བར་འཆོགས།

ཆེན་ཁྱུང་ལ། ལྷན་པ་དེའི་སློབ་གྲུའི་དགོ་ཆེན་ལ་ཁོང་ནས་པ་སུ་སུ་ཡོད་པེད་གསུང་རོགས་གནང་།
 ཡན། དགོ་ཆེན་ལ་བྱང་ཡིག་ལགས་ཟེར་མཁན་གོ་འདོ་བ་ཞིག་ཡོད་པེད། ཁོང་གིས་ཡག་ཤོ་ཡོད་པས་ཡིག་
 གཞུགས་བསྐྱབས་པ་པེད། ཁོང་གིས་སུ་ཆེན་ཆོས་བྱས་པ་ཞིག་པེད། སློང་མན་དང་ཁ་ཁ་ཆགས། ཁོང་ལ་བྱ་
 དོན་བྱུང་བཟ་གིས་ཟེར་མཁན་ཞིག་བྱང་ཡོད་པེད། བཟང་མོའི་ཁྱོ་ག་བཟ་གིས་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་སློབ་གྲུའི་དགོ་
 ཆེན་གནང་པེད། ཁོང་ (Kollegal) གོ་ལེ་རྩལ་ནས་ཡོང་བ་པེད། བྱང་ཡིག་ལགས་ཟེར་བ་དེ་གནང་སྐྱོ་མོ་རྩ་
 རམ་ས་ལ་ནས་སླེ་དམན་དེ་མི་གཞན་དང་མཉམ་དུ་ (switzerland) སུད་སི་ལ་འགོ། བྱ་བྱ་དེ་བཞག་དེ་ནས་
 ཁོང་རང་ཆེན་ཆོས་བྱས་པ་པེད། ཡིག་ཅེ་ཡག་ཤོ་འདུག་ཡིག་གཞུགས་དགོ་ཆེན་ལོ་མང་པོ་བྱས་ཡོད་མ་པེད། མོ་
 གཅིག་གཉིས་ག་ཆོད་བྱས་ཡོད་ན་བྱས་པ་པེད། ལྷ་སྐམ་སྐུལ་སྐུས་བྱང་པོ་ཁ་གས་ཡིག་གཞུགས་དང་། ཡི་གེ་
 སློབ་རྒྱ་གཉིས་ཀའི་དགོ་ཆེན་བྱས་ཡོད་པེད། ཁོང་ཀམ་ཆང་བཀའ་བརྒྱུད་པེད། ལུ་ལྷང་བའི་ཅ་བའི་བྲ་མ་པེད། ལྷ་
 མ་བཤོད་ནམས་རྒྱ་མཆོའི་ཨ་པ་པེད། སློ་བོ་དཔལ་འབར་དགོན་པ་ལ་བྱ་བ་བྱས་འདུག་ཁོང་གིས་གིས་གཞུགས་
 ལྷགས་ཆེ་བ་བསྐྱབས་པེད། མཁན་ཆེན་བརྒྱ་གིས་རབ་གྱིས་གིས་གཞུགས་དགོ་ཆེན་གནང་ཡོད་པེད། ལྷགས་
 ཆེ་བ་སུམ་རྟགས། ལེགས་བཤད་སློན་དབང་། གྱིས་པ་དག་ཡིག་དེ་ཆོ་བསྐྱབས་པ་པེད། དགོ་ཆེན་གྱི་རོགས་
 པ་འགན་བདག་བྱེད་མཁན་ལ་བརྒྱ་རིག་འདྲིན། ལྷ་མ་དབང་རྒྱག་བརྒྱ་ཆེ་དབང་གིས་འགན་བདག་བྱས་པེད་ལ།
 ཁོས་ཡིག་གཞུགས་དགོ་ཆེན་ཡང་བྱས་པེད།

ལྷ་མ་དག་ལེགས་རྩི་རྩི་དང་། ཆུ་མ་ལགས་བཟླ་ཤིས་ཆོས་འཕེལ།

ཆོས་ཀྱི་ལ། ལྷ་མ་དག་ལེགས་རྩི་རྩི་སྤྱོད་ལྷ་མ་དག་ཆུ་ལོ་ག་ཆོད་གནང་ཡོད་པ་དང་། ཆུ་མ་གྲུ་ཤིས་ཆོས་
འཕེལ་ག་དུས་ཐེབས་རེད་གསུང་རོགས་གནང་།

ལན། ལྷ་མ་དག་ལེགས་རྩི་སྤྱོད་ལྷ་མ་དག་ཆུ་ལོ་གསུམ་བུས་རེད། ཡང་བསྐྱར་ལོ་ཁ་ལས་དག་ཆུ་
བུས་ཡོད་ས་ཡོད། ཆུ་མ་གྲུ་ཤིས་ཆོས་འཕེལ་དེ་ཕྱིས་སུ་རེད། ར་ཆོ་བཤད་ལྷ་མ་འཛུལ་ནས་ལོ་གཉིས་གསུམ་
རྩིས་ལ་ (Kollegal) ཀོ་ལེ་རྩལ་ནས་སྤེལ་ས་པ་རེད། དེའི་དུས་སྤྱི་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་ཡལ་རྩི་རྩི་རྩིས་རྒྱལ་གྱིས་
བཟང་མོ་དང་ཁོང་གཉིས་དགོན་པ་ལ་བཏང་བ་རེད། དེ་ནས་བྱ་བྱ་ཆོ་ལ་ཡི་གེ་སྤྱོད་མཁན་བུས་པ་རེད། བཤད་
གྲུའི་མ་བུ་དེ་ཡང་རྩི་རྩི་རྩིས་རྒྱལ་གྱིས་བཏང་བ་རེད། དེ་ཡིས་བྱ་ཆང་གི་མ་བུ་བུས་ཡོད་པ་རེད།

དེའི་སྐབས་ལ་ཡ་ཐུབས་རྩི་རིན་པོ་ཆེས་བྱ་བ་རྩིས་ལ་བྱ་བཟུང་རེ་རེ་གནང་རེད།

ཆོས་ཀྱི་ལ། བཤད་ལྷ་མ་རྩིས་བྱ་ཆང་ནས་བཤད་ལྷ་མ་སྤོས་རྩིས་བྱ་ལག་ག་པ་ལ་བཞུགས་ཡོད་རེད་གསུང་
རོགས།

ལན། རྩི་མ་དང་པོ་སྤྱོད་ལྷ་དང་བྱ་ཆང་གི་ཐབ་ཆང་ཁ་ཁ་ཡོད་པ་རེད། བཤད་ལྷ་དེ་ལོ་གཅིག་རིང་ཁང་
པ་ཆང་མེད་པས་བྱ་ཆང་ལ་བསྐྱད་པ་རེད། ལྷ་མ་གསུམ་བཞིའི་རྩིས་ལ་ཁང་པ་རྒྱལ་ལ་འགོ་བཙུགས་རེད། ཐབ་
ཆང་དེ་ཆོ་འདུག་བརྒྱལ། ལོ་གཉིས་ཙམ་ནང་ལ་དེ་ནས་པལ་ཆེར་བྱ་ལག་མར་སྤོས་རེད། ལོ་རིམ་དང་པོ་དེ་ཆང་།
ལོ་རིམ་གཉིས་པའི་སྐབས་ལྷ་མ་ག་ཆོད་ལ་ཡིན་ནམ་མི་ཤེས། དེའི་སྐབས་ལ་རིན་པོ་ཆེས་བྱ་བ་རྩིས་ལ་བྱ་
ལག་རེ་རེ་གནང་རེད། དང་པོ་དེ་དཔེ་མཛོད་ཁང་དང་། ཆོགས་ཁང་འདྲ་པོ་བུས་པ་རེད། གཉིས་པ་དེ་མཁན་ཆེན་
པུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རེད། དེའི་དུས་མཁན་ཆེན་པུ་ཤེས་རབ་ཐེབས་ཡོད་ས་མེད། རྩིས་ལ་ཐེབས་ལ་ཡིན་ས་རེད།
གསུམ་པ་དེ་མཁན་པོ་ཀ་ཏུ་ན་དང་ཕུར་པ་ཤར་པ་ཁོང་གཉིས། བཞི་པ་དེ་མཁན་ཆེན་ཆུ་མ་གྲུ་ལ། ལྷ་མ་དེ་དང་།
རྒྱལ་པ་དེ་མཁན་པོ་རྩི་རྩི་ཁོང་ཆོ་ཡིན་ས་རེད། བདུན་པ་དེ་རྒྱ་ཆབ་མན་བདེ། ལྷ་མ་བཟང་ཆོས་འཕེལ་དང་བསམ་
གཏན་སྤྱོད་ཆོགས་ཁོང་གཉིས་མཉམ་དུ་ཡིན་ས་ཡོད། ཡང་བཙུ་པའི་ནང་ལ་རེད། དེ་བར་དུ་སྤྱི་ཆེན་གཅིག་རེད།
དེ་ནས་པལ་ཡང་བྱ་ལག་གྲུ་ལ་གཅིག་བཟོས་ནས་ཐབ་ཆང་དེ་ད་ལྟ་ཐབ་ཆང་ཡོད་པ་དེའི་སྤྱོད་ལ་ཡོད་རེད།

ར་ཐོག་མར་བཤད་བྲལ་འཛུལ་ཏུས་བཤད་བྲལ་ལ་བྲལ་བཙུང་ཡོད་རེད།

ཚམ་གྱིག་ལ། ཁྱེད་བཤད་བྲལ་ལ་ག་ཏུས་ཞུགས་རེད་གསུང་རོགས་གནང་།

ལན། ར་ཐོ་བཙུང་བྲལ་ལ་བཤད་བྲལ་འགོ་དང་པོ་ཚུགས་ཏུས་འཛུལ་ཞུགས་བྲལ་བ་རེད། དེ་ག་ཏུས་རེད་
ཐེར་ན་སྐབ་པ་ཞིག་གི་སྐབས་ལ་བྲལ་སོང་། སྐབ་པ་འཚོགས་བསྐྱེད་པའི་སྐབས་ཤིག་ལ་ཆེས་པ་བཙུང་ལ་པལ་
ཆེར་ཡིན་ས་ཡོད། དེའི་ཉིན་སློ་རྒྱག་ལ་ལྟ་ཁང་ཐོག་ཁ་ཏུ་མཛད་སློ་བྲལ་སོང་། ལྷ་མ་ཆེ་བ་དེ་ཆེའི་གས་དང་མཁན་
ཆེན་བཙུན་འབྲུས་ཞིང་ཐེབས། ཟངས་མདོག་དཔལ་རིའི་ལྟ་ཁང་གི་ཐོག་ཁ་འཛུལ་དེ་ན་ཁང་པ་ཞིག་ཡོད་རེད། དེ་
ན་མཁན་ཆེན་བཙུན་འབྲུས་ཞིང་ཐེབས་ཁྱིའི་སྐང་ལ་བཞུགས། རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་ཞབས་ལ་བཞུགས་སོང་།
དེ་ནས་མཚོག་སྐབ་རིན་པོ་ཆེ། ཨ་རྟོ་ལྷ་མ། མཁན་ཆེན་ལྷ་མོ་ལ། ཨ་ཁུ་ལྷ་མ། རག་ཆབ་བལྟ། དེའི་སྐབས་ལོ་
དང་པོར་བཤད་བྲལ་ལ་འཛུལ་མཁན་མང་ཆེ་བ་དེ་ལ་སླེབས་བསྐྱེད་ཡོད་རེད། ར་ཐོག་མར་འཛུལ་ཏུས་བཤད་བྲལ་
ལ་བྲལ་བ་བཙུང་ཡོད། དེ་ནས་ལྷ་བ་གཉིས་གསུམ་རྗེས་ལ་བཙུག་གཉིས་ཆགས་སོང་།

བཤད་བྲལ་གྱི་ཁྱིང་ཁྱིང་དཀྱིལ་གྱི་ཤིང་སྤྱང་ཆེན་མོ།

ཚམ་གྱིག་ལ། བཤད་བྲལ་འཚོས་རའི་ནང་གི་ཤིང་སྤྱང་ཆེན་མོའི་སྐོར་གསུང་རོགས་གནང་།

ལན། ཤིང་སྤྱང་གི་སྐོར་དེ། ད་ལྟ་ཤིང་སྤྱང་ཆེན་པོ་གཅིག་བཏབ་འདུག་ལ། ཤིང་སྤྱང་དེའི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་
ན། ར་ཚོ་ཚུ་ཆོད་བཞི་དང་བྱེད་ཀ་ལ་སྟོལ་གྱི་རེད། དེ་ནས་ཚུ་ཆོད་ལྷ་བ་ནས་ཏུག་པ་བར་ཏུ་ཆོད་པ་ཡོད་རེད་
ལ། དེའི་བར་དེ་ལ་ང་ལ་ལྷགས་ཏུ་འཁོར་ལོ་ཡོད་རེད། ར་ཤིང་སྤྱང་ལེན་ག་སོང་ཡིན། དེ་ནས་ལྷག་མཛོད་སློ་བཟང་
ཆོས་འཕེལ་གྱི་ཁང་པའི་རྒྱབ་སྟོགས་ལ་ཤིང་ནགས་འདེབས་ས་ཁང་པ་རྒྱང་རྒྱང་ཞིག་ཡོད་རེད། དེའི་ཏུས་རྒྱང་
རྒྱང་མ་གཏོགས་ཡོད་མ་རེད། དེར་སང་ཨུ་ཅི་ཆེན་པོ་བཟོས་ཆར་འདུག དེ་ལ་གྲོད་པ་ཁ་ཆ། (Papaya)
པ་བ་ཡ། ཨལ་སོགས་འདྲ་མིན་འདུག ཀོ་པ་ (Koppa) ཡི་མར་སྟོགས་ལ་ཤིང་སྤྱང་དཔེ་ཆེན་པོ་ཤིང་སྤྱང་གི་
འོག་ལ་མི་ཉིས་བརྒྱ་སུམ་བརྒྱ་བསྐྱེད་ཆོག་ལ་ཞིག་ཡོད་རེད། ར་ཚོ་ཀུའལ་ན་གར་ལ་ག་ཏུས་འགོ་ནང་ཤིང་
སྤྱང་དེ་ལ་སེམས་པ་ཤོར་གྱི་རེད། ཆ་བ་ཆེ་བའི་སྐབས་ལ་གྱིབ་ནག་རེད་བསྐྱེད་མཁན་ཞིག་ཡོད་རེད། དེ་ནས་
རྒྱ་གར་དེ་ཡིས་དེའི་ཤིང་སྤྱང་དེ་འདི་རེད་ལམ་སོང་། ངས་ཤིང་སྤྱང་དེ་གཉིས་ཁྱུང་སླེབས་ཡིན། དེའི་སྐབས་སུ་
ངས་གྲོད་པ་ཁ་ཆ་དང་། (Papaya) པ་བ་ཡ་ཁྱུང་སླེབས་ཡིན། པ་བ་ཡ་དེ་དམིགས་བསལ་རྗེས་སྤྱིར་བྲལ་བ་
རེད་འདུག ངས་ཡར་ཁྱུང་ཡོང་ཏུས་མཁན་ཆེན་པོ་ལེས་རབ་གྱིས་བཀའ་བཀྲོན་གནང་སོང་། ཁྱོད་གྱིས་འཁྱུང་

དགོས་སྒྲུ་དེ་མ་ཁྱར། འཁྱར་མི་དགོས་སྒྲུ་ཁྱར་འདུག་ཟེར་ནས་བཀའ་བཤོལ་ཞེ་དྲག་གནང་སོང་། བ་བ་ལྷ་དེ་གྲ་
ཤག་གི་མདུན་ལ་བཅུགས་ཡིན། ཁོ་དམིགས་བསལ་རེད་འདུག་ ཟླ་བ་དྲུག་ནང་ལ་འབྲས་བུ་སྒྲིན་སོང་། ཆེན་
པོ་ཆགས་ནས་ཟླ་བ་མང་པོ་ཟ་ལ་འདུག།

དེ་ནས་ཤིང་སྤྱང་དེའི་སྒྲོར་མུ་མཐུད་ན། ཤིང་སྤྱང་དེ་རྒྱང་གཉིས་ཁྱར་ཡོད། གཅིག་དེ་ཐབ་ཆང་གི་འགམ་
ལ་ཡོད་རེད། གཅིག་དེ་བཤད་གྲུའི་དབུས་ལ་བཅུགས་པ་རེད། བ་གི་དབུས་ལ་བཅུགས་པ་དེ་ལ་རྩ་ཞེ་དྲག་རག་
གི་མ་རེད། འཆར་ལ་དཔེ་ཁག་པོ་བྱས་སོང་། ཐབ་ཆང་འགམ་ལ་ཡོད་པ་དེར་རྩ་འཕེལ་པོ་རག་གི་འདུག་ ཉ་ཅང་
ཆེན་པོ་ཆགས་སོང་། དེ་ནས་ཐབ་ཆང་གི་འགམ་དེ་ཁང་བ་ལ་ཐུག་ཡོང་དུས་ཡང་ཡང་བཅད། མཐའ་མ་ཁང་བ་
གསར་བ་རྒྱག་དུས་ཆང་མ་བཅད་བཞག་སོང་། དེ་ནས་བཤད་གྲུའི་དབུས་ཀྱི་ཤིང་སྤྱང་དེ་ལ་མ་བྱལ་གྱིས་ཀྱང་རྩ་
གང་ཐུབ་བྱུགས་མཐར་ཆེན་པོ་ཆགས་པ་རེད། དེ་ནས་ང་ཆོས་ཨམ་དང་མྱོད་པ་ཁ་ཆ་བཅུགས་ཡིན། སྐབས་
དེར་ཟླ་མ་དགེ་ལེགས་ཀྱང་ཡོད་རེད། ཁོང་གིས་ཁྱེད་ཆོས་དེ་འདྲ་བྱས་ནས་བཅུགས་ནས་སྐྱེས་ཡོང་ན། ཆང་
མ་ཤིང་ནགས་ཆགས་ཀྱི་རེད་ཟེར་ནས་སྐྱེ་གི་མ་རེད་མདོག་མདོག་བཤད་སོང་། ཁ་ཤས་བ་བྱུགས་ཀྱིས་ཟ་བ་
སོགས་བྱས་ནས་གང་ལྟར་ཆང་མ་སྐྱམ་སོང་། ཟླ་མ་དགེ་ལེགས་དེ་ལོ་འགའི་གོང་ལ་འདས་པའི་ཟླ་མ་ཁ་སྐྱ་
རིང་པོ་དཀར་པོ་ཅན་དེ་རེད། ཁོང་བཤད་གྲུ་ལ་བསྐྱད་ཡོད་མ་རེད།

བཤད་གྲུའི་མ་བྱུག།

ཆོ་མ་ཐྱིག་པ། བཤད་གྲུའི་མ་བྱུག་ཐོག་མ་སྐྱ་ཡིན་གསུང་རོགས།

ལན། མ་བྱུག་ཐོག་མ་ཆེ་རིང་རྗེ་རྗེ་སྒྲེབས་རེད། ཁོས་ཟླ་བ་གསུམ་བཞི་བྱས། ཡང་མོད་པ་དབུས་གཙང་
བ་གཟུགས་པོ་རིང་པོ་ཞིག་སྒྲེབས་རེད། དེས་ཟླ་བ་བདུན་བརྒྱད་ཅུ་བྱས་ཡོད་ས་ཡོད། དེ་ཆོ་བཤད་གྲུའི་མ་
བྱུག་རེད། མ་བྱུག་ཆེ་རིང་རྗེ་རྗེ་གྲ་ཆང་ལ་སོང་བ་རེད། དེ་ནས་བཤད་གྲུའི་མ་བྱུག་ལ་བ་སངས་སྒྲེབས་པ་རེད།
བཤད་གྲུའི་མ་བྱུག་བ་སངས་ཀྱིས་བ་བ་ལྷ་དེ་གཏུབས་ནས་སྐྱགས་མ་བཟོ་གི་འདུག་ བག་ལེབ་དཔེ་ཆེན་པོ་མཐུག་
པོ་བཟོས། དེ་ལི་སྐགས་མ་བཟོ་གི་རེད། བར་བར་ལ་གང་ཆལ་བཟོ་གི་རེད། ཁོ་ལ་ཞེ་དྲག་བརྩི་དགོས་རེད། ཁོ་
ལ་འདྲ་མི་འདྲ་ལལ་ནས་ཁོང་ཁྱོ་སྤྱང་རྒྱ་ཡོད་མ་རེད། དུས་ཆོད་གཅིག་ནང་བཞིན་བྱས་ནས་ཁོས་ཁ་ལག་དཔེ་མི་
སྤྱིད་གཙང་མ་ལག་པོ་སྐྱེས་དག་པོ། འཕྲོ་བརྒྱག་མ་བཏང་བར་བཟོ་གི་རེད། སང་ཉིན་ཞོགས་པའི་ཁ་ལག་ཆང་མ་
དགོང་པོ་ག་སྐྱིག་བྱས་བཞག་གི་རེད། དེ་ནས་ཁོང་ལ་བསྐྱད་ལ་ཡོད་མ་རེད། གཙང་མ་བཟོས་ནས་ཁང་པ་ཆང་
མ་ཡོད་བརྒྱབ་ཡོང་གི་རེད། ཐབ་ཆང་དང་ཐབ་ཆང་ནང་གི་ཉ་ཡང་རྣམས་དཀར་སང་ངེ་མཆོད་ཁང་འདྲ་པོ་བཟོ་གི་

རེད། ཐབ་ཚང་འདྲ་པོ་ཁྱོད་ནས་ཡོད་མ་རེད། ཚོགས་ཁང་དང་ཚོད་པ་གཏོང་ས་ཚང་མ་འཕོག་རས་ཚུ་ལ་སྤངས་
ནས་ཕྱིས་གཞག་གི་རེད། ཁོས་ལོ་མང་པོ་བྱས་རེད། དཔེ་མི་སྲིད་པའི་ཚོགས་རེད། ཁོས་ཞོགས་པ་ཚུ་ཚོད་བཞི་
པ་ལྷ་པ་ལ་ལངས་ནས་ཚུ་ཚོད་དུག་པ་བདུན་པ་ལ་བག་ལེབ་བསྐྱེགས་ཚར་རེད། དེ་ནས་ཁ་ལག་མཉམ་དུ་
ར་ཐང་ཆ་པོ་ཡོད་རེད། ཁོ་མི་སྤུ་རེད། སྤུ་དམན་དང་ཁ་ཁ་བྱས་པ་ཞིག་རེད། ཁོ་ (Kollegial) ཀོ་ལེ་རྒྱལ་ནས་
སྤེབས་པ་དེ་རེད། ཁོས་རྒྱ་པ་ཡིས་གོ་གི་མ་རེད། རྒྱལ་ནས་ཀི་སྤྱ་ཆེན་པོ་བརྒྱལ་ནང་གོ་གི་མ་རེད། བཟུགས་
ལྷན་པོའི་གྲུ་པ་རེད་འདུག ཡོ་བརྒྱད་ནས་བཙོག་པ་ཤོར་ཡོད་ནས་རྒྱ་ལོན་པ་རེད་འདུག བོད་སྤྱད་ཚང་མ་ཞེས་ཀྱི་
འདུག ཁོང་མ་བྱའི་ཐོག་མ་མ་རེད། ཁོང་གིས་ཉ་ཅང་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱས་ཡོད་རེད། རྗེ་རྗེ་རྒྱལ་གྱི་ནང་
ལ་ལོ་བདུན་ཅམ་མ་བྱའི་བྱས་པ་རེད་ཟེད།

གྲུ་ཚང་གི་དགེ་སྤྱོད་དང་དགོན་པའི་ཚོང་ཁང་།

ཚོ་མ་ཁྱིག་ལ། ཁྱེད་བཤད་གྲུ་ལ་མ་སྤེབས་སྤོན་ལ་གྲུ་ཚང་གི་དགེ་སྤྱོད་སྤུ་རེད་གསུང་རོགས་གནང་།

ལན། ད་བཤད་གྲུ་ལ་མ་སྤེབས་སྤོན་ལ་གྲུ་ཚང་དགེ་སྤྱོད་སྤུ་མ་འཇམ་དགེ་ཡིན་ནམ། གསལ་པོ་མི་བྲན།
སྤུ་མ་འཇམ་དགེ་ཡིས་ལོ་མང་པོ་དགེ་སྤྱོད་བྱས་སོང་། ཁོང་གི་རྗེས་ལ་སྤུ་མ་སྤྱལ་བཟང་གིས་ཀྱང་གནང་ཡོད་
དམ། དེ་ནས་མཁན་ཆེན་གྱི་དུ་ཡིས་གནང་། མཁན་ཆེན་གྱི་དུ་ཡི་རྗེས་ལ་དགེ་ལེགས་རྗེ་རྗེས་བྱས་པ་རེད། ཁོང་
སྤོན་གྲོལ་གྱི་ནང་ནས་ཡོང་རེད། ཁོང་གིས་ཚགས་ཚུད་པོ་བྱས་པ་རེད། དགེ་གཡོག་ཡོད་ཡིན་ས་མ་རེད། སྤུ་མ་ཆེན་
འཆོག་དུས་དགེ་གཡོག་ཡོད་རེད། དེ་མ་གཏོགས་ནས་རྒྱུན་དགེ་སྤྱོད་གཅིག་མ་གཏོགས་གཉིས་མེད།

ཚོ་མ་ཁྱིག་ལ། གནའ་སྤུ་མོ་དགོན་པ་ལ་ཚོང་ཁང་དེ་འདྲ་ཡོད་རེད་པས། ཡོད་ན་ཚོང་དཔོན་སྤུ་བསྐྱད་ཡོད་རེད་
གསུང་རོགས།

ལན། དེ་ནས་མ་གྱི་ཚོང་ཁང་ནང་ལ་གནའ་སྤུ་མོ་ཨ་མར་ཁོང་ཚོ་འགོ་རེད། ཕྱིས་སྤུ་གྲགས་པས་ཅིས་
སྤངས་ནས་ཁོང་གིས་རྒྱུན་རིང་བྱས་རེད། དེ་ནས་བཤད་གྲུས་སྤངས་ནས་མཁན་པོ་ཆེ་རིང་རྗེ་རྗེས་ཅིས་སྤངས།
མི་སོར་ལ་ཉོ་ཆ་བརྒྱབ། ཅིས་ཁ་ཅིས་ལེན་བྱས་པ་རེད། གྲུ་ཚང་གི་ཚོང་ཁང་ནས་བཤད་གྲུས་ཅིས་སྤངས་པ་རེད།
བཤད་གྲུས་ཟ་ཁང་དེ་ཡང་རྒྱུར་ཅིས་སྤངས་ཤིང་མཁན་ཆེན་རྒྱལ་གྲོལ་གྱིས་འགན་ཁུར་བ་རེད། ཉིན་རེར་སྤོར་
བརྒྱུ་ཉིས་བརྒྱ་སྤུ་མ་བརྒྱ་རེ་སྤེལ་གྱི་ཡོད་ས་རེད། རྒྱ་པ་ལྷ་དུག་རེ་བྱས། མཁན་པོ་བཟུགས་ཆེ་རིང་དང་། མཁན་
པོ་ཆེ་རིང་རྗེ་རྗེ་ཁོང་རྒྱལ་པ་ཆོས་རྒྱ་པ་དུག་རེ་བྱས། འོག་ལ་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་གྲུ་པ་རེད་བཞག།

ང་ཚོའི་སྐབས་ཀྱི་བཤད་བྱའི་དཔེ་ཁྲིད་འཛིན་སྐྱོང་།

ཚུམ་གྱིག་ལ། བཤད་བྱའི་ཐོག་མའི་གནས་སྤངས་སྐྱོར་ནས་གསུང་རོགས་གནང་།

ལན། བོད་རྒྱ་དང་པོའི་སྐབ་པ་ཆར་ནས་ཆེས་པ་བརྒྱུ་ལ་བཤད་བྱ་རྟེན་འགྲེལ་མཛད་སྒོ་བྱས་ཆར་བ་
རེད། ཆེས་པ་བརྒྱུ་ལ་དཔེ་ཁྲིད་འཛོག་ལ་འགོ་བརྒྱུགས་སོང་། ཞོགས་པ་ཚུ་ཆོད་བརྒྱད་པ་ནས་མཁན་
པོ་ཁོང་ཡར་འགོ་སོགས་བྱས། དེའི་དུས་མཁན་ཆེན་ཆུང་གོ་ལ་སྐྱོར་དཔོན་རེད། མཛོག་སྐུ་ལ་རིན་པོ་ཆེ། ཨ་རྩོ་
ལྷ་མ། མཁན་པོ་ཨོ་རྒྱུ་ཆེ་བརྟན། མཁན་པོ་ཨོ་རྒྱུ་ཡོད་རེད། ཚུ་ཆོད་བརྒྱད་པ་ལ་འཛོགས། བརྒྱ་དང་བྱེད་
ཀ་བརྒྱ་གཅིག་ནས་གོ་ལ། དང་པོ་ནས་གསུམ་པའི་བར་མཁན་ཆེན་ཆུང་གིས་སྐྱོར་སྐྱོང་གནང་གི་རེད། དེ་
ནས་མཁན་ཆེན་བརྟན་འགྲུས་ཞིང་ཕེབས་དེས་ཚུ་ཆོད་གསུམ་དང་བྱེད་ཀ་ནས་བཞི་དང་བྱེད་ཀའི་བར་དུ་ཉི་མ་
དེའི་ཞོགས་པའི་ཆོས་སྐུ་གསུངས་པ་དེ་ནག་པར་ཐོག་ཡིག་ཐོག་ལ་ཐབ་ནས་འགྲེལ་བཤད་རྒྱག་པ་དང་ལོ་
རྒྱུས་བཤད་པ་སོགས་བྱེད་གི་རེད། ལོ་དང་པོར་མི་རེ་རེར་དཔེ་ཆ་རེ་ཡོད་རེད། ལོ་དང་པོ་དེ་ལ་སྐྱོད་འཇུག་མ་
རེད་སྟེ་མ་གསུམ་ཡིན་ས་ཡོད། ལོ་ཇེས་མ་དེ་ལ་སྐྱོད་འཇུག་ཡིན་ས་ཡོད། སྟེ་མ་གསུམ་དཔེ་ཆ་དགོན་པ་གཞུང་
གི་དཔེ་མཛོད་ལ་མང་པོ་འདུག་སྟེ་དེ་འཁྲིད་དུས་སོ་སོས་ག་ས་ག་བ་ལ་གཡོར་ག་འགོ་དགོས་འདུག་ཅི་
བ་དེ་སྟེ་མ་གསུམ་ཆུང་པའི་རེད། འགྲེལ་བ་དེ་སྐྱའི་ཡིན་གསལ་པོ་མི་ཤེས། བཞི་དང་བྱེད་ཀ་ལྷ་པ་ཅམ་ལ་གོ་ལ་
གི་རེད། ལྷ་པ་ནས་བདུན་པའི་བར་ལ་གྲུང་སེང་རེད། བདུན་པ་ནས་ཡང་འཛོག་དགོས་རེད། བདུན་པ་ནས་
དགུ་པའི་བར་དུ་ལྷ་ཁང་ཐོག་ཁ་ལ་འཛོམས་ནས་རང་སྐྱོང་བྱེད་དགོས་རེད། ཟངས་མདོག་དཔལ་འཛིན་ཐོག་ཁའི་
ཟུར་དེ་ལ་རེད། ཉིན་རྟག་པར་གཟུང་རྒྱ་བ། མིག་དམར། ལྷག་པ། ཟུར་བྱ། བ་སངས་བཅས་དང་དུས་ཆེན་ལ་
གྲུང་སེང་ཡོད་མ་རེད། ཚོགས་ཐངས་སྐུ་མཐུད་དེ་འདྲ་རང་འགོ་དགོས་རེད། གཟུང་སྟེན་པ་དེ་ཞོགས་པ་དཔེ་
ཁྲིད་འཛོགས་ནས་ཉིན་བྱེད་ནས་གྲུང་སེང་རེད། དེ་ནས་གཟུང་ཉི་མའི་དགོང་མོ་འཛོགས་ནས་རང་སྐྱོང་རེད། ལོ་
དང་པོར་ཚོད་བ་ཡོད་མ་རེད། ཞོགས་པ་ཚུ་ཆོད་ལྷ་པ་ལ་ལངས་ནས་དུག་པའི་བར་དུ་ལ་གིའི་ནང་ལ་འཛོག་
དགོས་རེད། དུག་པ་ལ་གོ་ལ་གི་རེད། དེའི་སྐབས་ལ་ཅི་བ་སྒོ་འཛིན་བྱེད། ཆང་མ་མཉམ་དུ་སྐད་བརྒྱབ་ལྷུང་
བརྒྱབ་ནས་དཔེ་ཆ་སྐྱོང་དགོས་རེད། དེ་མ་གཏོགས་རྒྱ་གར་དམངས་གཙོ་དུས་ཆེན་དང་འཁྱུངས་སྐར་དུས་ཆེན་
ཟེར་བ་དེ་འདྲ་ལ་གྲུང་སེང་ཡོད་མ་རེད། སྐུ་མཐུད་ནས་དེ་འདྲ་རང་ལོ་གཅིག་ལ་འགོ་དགོས་རེད། དེ་འདྲ་ཆར་

ནས་ཡིག་ཆ་དང་ཆེད་དུ་རང་སྤྱོད་ཟླ་བ་གཅིག་ཡོད་རེད། དེའི་སྐབས་ལ་རང་སྤྱོད་འཚོགས་ཡོད་ས་མེད། དེ་འདྲ་
རང་བྱས་ནས་མཐར་ཡིག་ཆ་དང་གཏོང་དགོས་རེད།

མཁན་ཆེན་བཙུན་འགྲུས་དབྱུང་པའི་མཁན་ཆེན་རྣམ་པས་བཤད་བྲལ་ལ་

དཔེ་བྲིད་ཀྱི་བཀའ་འདི་བསྐྱེད་སྤྱོད་པ།

ཆོས་གྲིག་པ། མཁན་ཆེན་བཙུན་འགྲུས་ཀྱིས་བཤད་བྲལ་ལ་དཔེ་བྲིད་གནང་བའི་སྐོར་གསུང་རོགས།

ལན། མཁན་ཆེན་བཙུན་འགྲུས་ཀྱིས་སྡོམ་གསུམ། སྤྱོད་འཇུག་ཤེར་འགྲེལ་ཀེ་ཏ་ཀ་ཁྱད་པར་འཕགས་
བསྟོད་བཅས་བྲིད་སོང་། ཁྱད་པར་འཕགས་བསྟོད་སྐབས་ལ་སྟུན་ངག་གི་དེབ་ (Mahabharat) མ་ཏ་ཟ་ར་ཏ་
ཡི་ལོ་རྒྱས་ཡོད་པ་ཞིག་བྲིད་སོང་། ཚུ་ཆོད་གསུམ་དང་ཁྱེད་ནས་བཞི་པ་ལྷ་པའི་བར་དུ་རྟགས་རིགས་བྲིད་སོང་།
ཁོང་རང་གིས་བཅུ་མས་པའི་རྟགས་རིགས་དེ་རེད། སུམ་ཙུ་པ་བྲིད་ཡོད་ས་ཡོད། མཁན་ཆེན་བཙུན་འགྲུས་ཀྱིས་
དཔེ་བྲིད་ཆར་བའི་སྐབས་སུ་ནག་པར་ལ་ཙོམ་ཞིག་གིས་གནང་སོང་། ཡིན་ན་ཡང་སུ་གཅིག་གིས་ཙོམ་དེ་ཉར་
ཐུབ་མི་འདུག ཡིག་ཆ་དང་གཏོང་དུས་མཁན་ཆེན་ཁོང་ལ་མེབས་རེད། ཁོང་དཔེ་བྲིད་ཆར་བ་དང་མཁའ་བཙུན་པའི་ཙོམ་པ་
ཆེས་རྩེ་ར་རུན་ (Dehradun) རིན་ཆེན་གཏེར་མཛོད་གནང་ས་ལ་མེབས་པ་རེད། དཔེ་བྲིད་གནང་ནས་དབང་
ལུང་ཁེལ་ནས་སློ་རྒྱལ་ལ་འགྲོ་དགོས་ཁེལ་བ་རེད། ཁྱོད་ཆེན་འདས་མཆོད་ཉིན་མོ་དགོངས་པ་རྩོགས་ནས་གནས་
ཚུལ་ཉིན་ཤས་རྩེས་ལ་སླེབས་དུས་རིན་པོ་ཆེས་དཔེ་མི་སྲིད་ཐུགས་ཁྲལ་གནང་སོང་།

དེའི་བར་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ར་རུན་ལ་མེབས་ནས་ཕུར་པའི་སྐྱུ་བ་པ་ཚོགས་པའི་དབུ་བཞུགས་བྱས། སྐར་
དགོན་པ་ལ་མེབས། དེའི་དུས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བཤད་བྲལ་འཇུག་ལ་འཆར་གཞི་དཔེ་མི་སྲིད་ཆེན་པོ་འདུག ཆིང་མའི་
སྐྱལ་སྐྱེ་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པ་ཏ་ལམ་སྐྱལ་སྐྱེ་བ་རྒྱ་ཚམ་བསྐྱེད་ཆུང་འཆར་གཞི་གནང་འདུག དེ་ནས་མཁན་པོ་རིན་པོ་
ཆེ་ཁོང་ལ་མེབས་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ཐུགས་ཁྲལ་ཏ་ཅང་གནང་སོང་། དེ་འདྲ་ཐུགས་ཁྲལ་གནང་བ་དེའི་སྐོར་ཅ་བ་
ནས་མཇུག་མ་སྤོང་། དེ་འདྲ་བྱས་ནས་ལོ་གཅིག་ཙམ་ཡར་མར་བྱས་ནས། མཁན་ཆེན་བསྐྱེད་པའི་པའི་མེབས།
དབུ་མ་རྒྱན་སོགས་བྲིད། མཁན་ཆེན་རྣམ་གྲོལ་ལྷ་རྩ་སྤྱི་དང་བལ་ཡུལ་སོགས་ག་བ་ལ་མེབས་པ་ཡིན་ནའང་
མཁན་པོ་རིན་ཆེན་གདན་འདྲེན་བྱས། མཁན་པོ་རིན་ཆེན་གྱིས་མཛོད་པ་མཛོད་སོགས་བྲིད། འཛིན་བྲལ་གཉིས་པ་
དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་གན་ལགས་མཁན་ཆེན་བསྐྱེད་པའི་པའི་ཡིན། ལོ་རིམ་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་མཁན་ཆེན་བསྐྱེད་པའི་
པའི་མེབས་ནས་དབུ་མ་རྒྱན་བྲིད། མཁན་ཆེན་བཙུན་འགྲུས་ཁོང་ལ་མེབས་ནས་སྐྱེད་པའི་མཁན་པོ་རིན་ཆེན་མ་

ཚོམ་ཁྱིལ་ལ། བཤད་བྱ་དང་པོ་དབྱ་འཇུགས་དུས་སློབ་ཚན་གཏན་འཁེབས་གནང་ཡོད་པས་གསུང་རོགས།

ལན། བཤད་བྱ་དང་པོ་དབྱ་འཇུགས་དུས་སློབ་ཚན་གཏན་འཁེབས་བྱས་ཡོད་ས་རེད། གཞུང་ཆེན་བཅུ་གསུམ་གཞིར་བཞག་བྱས་རེད། རིག་གནས་སྐོར་ལ་སྐུམ་ཅུ་པ་སོགས་དང་། རྒྱལ་རབས། གཞུང་དཔེ་གལ་ཆེ་བ་དེ་ཆོ་བཞག་པ་རེད། ལོ་རིམ་དང་པོ་ལ་སྡོན་སྦྲང་ལྟར་དང་། ལོ་རིམ་གཉིས་པ་ལ་དབྱ་མ་རྒྱན། མཁས་འཇུག་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ལེའུ་ག་ཆོད་ཡིན་ན་དེ། བདུད་འཛིན་མས་ཆོས་འབྱུང་། ཉགས་འཇུག་དེ་ཆོ་རེད། སློབ་ཚན་དེ་ལོ་རིམ་གསུམ་པ་ལ་དབྱ་མ་འཇུག་པ། བཞི་པ་ལ་མཛོད་སོགས་གང་ལྟར་ཡག་པོ་བྲན་མ་སོང་།

བཤད་བྱ་འི་ལོ་རིམ་དབྱ་པ་ཐོན་ཐེངས་གཉིས་པ་དང་། དཔལ་ལྷལ་རི་ཆོས་རྒྱལ་གསུམ་ཐེངས་གཉིས་པ།

ཚོམ་ཁྱིལ་ལ། ཁྱེད་ཆོའི་མཉམ་དུ་འཛིན་བྱ་ཐོན་མཁན་སྐུ་ཡོད་རེད། ཁྱེད་བཤད་བྱ་འི་འཛིན་བྱ་ཐོན་ཐེངས་ག་ཆོད་རེད་གསུང་རོགས།

ལན། ང་མཁན་པོ་ཆེ་རིང་རྗེ་ཁོང་ཆོའི་གས་ལ་མཉམ་དུ་འཛིན་བྱ་ཐོན་པ་རེད། ཐེངས་གཉིས་པ་དེ་རེད། ཐེངས་དང་པོ་དེ་ཡར་སྐྱེའས་དུས་ལོ་གཅིག་གྱ་ཆོར་ནང་ལ་གནམ་ཆོས་སྡོན་འགོ་བསྐྱེད་ནས་ཕྱིར་འབྱུངས་བྱས་པ་ཡིན། གནམ་ཆོས་སྡོན་ཅ་ཆོགས་གསུམ་ཐེངས་དང་པོ་དེ་ལ་མཁན་པོ་རིག་འཛིན་ཁོང་རྒྱལ་པ་རེད། ཐེངས་གཉིས་པ་དེ་ལ་ང་ཆོ་བསྐྱེད་ཡིན། དེའི་དུས་རྒྱ་སྐུལ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རྒྱལ་པ་ཐེབས་སོང་། གནམ་གཤིས་གང་དུས་སྐབས་ལ་རེད། དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་བར་ལ་ལོ་གཅིག་ཁྱད་པར་ཡོད་རེད། སྐབས་དེའི་དུས་རྒྱ་སྐུལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་སངས་རྒྱལ་མཁའ་འགོ་ཁོང་ཆོ་སྐྱེའས་ནས་དགོན་པའི་སློག་བརྟན་བཟོ་བའི་དུས་ཆོད་དེ་ག་རང་ལ་རེད།

མཁན་པོ་མཁས་བྱུང་དང་། རྒྱ་བྱལ་མཁན་རིན་པོ་ཆེ། ཁྱི་ཆོ་མཁན་པོ་བཅས་ཀྱིས་

དཔེ་བྲིད་གནང་བའི་སྐོར།

ཚོམ་ཁྱིལ་ལ། མཁན་པོ་མཁས་བྱུང་དང་རྒྱ་བྱལ་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རྒྱལ་པས་དཔེ་བྲིད་ག་རེ་བྲིད་ཡོད་རེད་གསུང་རོགས།

ལན། གནམ་སྐུ་མོ་མཁན་པོ་མཁས་བྱུང་གིས་བཤད་བྱ་མ་བཅུགས་སྡོན་ལ་དཔེ་ཆ་མང་པོ་བྲིད་རེད། མཁན་ཆེན་རྒྱལ་གྲོལ་དང་ཁོང་རྒྱལ་པ་རྒྱལ་པ་ཡིས་མཁན་པོ་མཁས་བྱུང་དང་རྒྱ་བྱལ་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ལས་དཔེ་བྲིད་ཞུས་འདུག བཤད་བྱ་བཅུགས་ཆོར་བའི་ལོ་གཉིས་གསུམ་རྗེས་ལ་མཁན་པོ་མཁས་བྱུང་དགོན་པ་ལ་ཐེབས་པ་རེད། དམིགས་བསལ་དཔེ་ཆ་གསུངས་ཡོད་མ་རེད། དེའི་སྐབས་ལ་མཁན་ཆེན་པར་ཤེས་

རབ་དང་། མཁན་པོ་རིག་འཛིན་དང་། མཁན་ཆེན་རྣམ་གྲོལ་ཐེབས་མིན་མི་ཤེས་ཏེ། ཁོང་རྣམས་གྲིས་མཁན་པོ་
ལས་གཞུང་ཆེན་བཅུ་གསུམ་གྱི་མཆན་འགྲེལ་གྱི་ཡུང་རྒྱལ་བཤད་རྒྱུ་ལུས་སོང་། མཁན་ཆེན་བསྟོན་པ་རབ་
དང་། མཁན་པོ་རིག་འཛིན་གྲིས་དམིགས་བསལ་ལུས་སོང་། མཁན་ཆེན་རྣམ་གྲོལ་གྲིས་པ་ལ་ཆེར་ལུས་ས་མེད།
སྐབས་དེའི་དུས་མཁན་པོ་རིག་འཛིན་གྲིས་ངའི་ཅ་ནས་གཞུང་ཆེན་བཅུ་གསུམ་གཡར་སོང་། ཁོང་གིས་དམར་
ཉགས་དང་མཆན་བྱ་མང་པོ་བརྒྱབ་འདུག དེའི་ཕྱོད་ལ་སྟོན་པ་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཆར་གསུམ་བཞི་ཞིག་ཐེབས་
ཡིན་ས་མེད། དེའི་རྗེས་ལ་བར་སྐབས་ཤིག་ནས་བསྐྱབས་ནས་རྒྱུ་རིང་པོ་ཞིག་མར་ཐེབས་མ་ཐུབ་མེད། རྗེས་
རྗེས་ལ་ཐེབས་པ་མེད། བཤད་བྱ་འགོ་བཅུགས་ཟེན་པའི་རྗེས་ལ་ས་སྐྱའི་ཁྲི་ཆོ་མཁན་པོས་སྐྱབ་པ་འཆོག་དུས་
མི་དམངས་ལ་བཀའ་འཆོས་གནང་ཡོད་ས་མེད། དེ་མ་གཏོགས་གནང་ཡོད་ས་མེད། རྣམ་གྲོལ་གླིང་དགོན་པ་
ཐུག་མ་བཟུང་བའི་སྐབས་སུ་སྟོན་པ་འདུག་གིས་ཡོད་ས་མེད། གཞིས་གྲོང་བཞི་པ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཨེ་དབྱངས་
རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རྣམ་པ་ཁང་ཨང་དང་པོ་ལ་བཞུགས་དུས་ཁྱ་མ་སྐལ་བཟང་དང་ཁྱ་ཀན་བཞི་ལྟ་ཞིག་གིས་ཁྲི་ཆོ་
མཁན་པོའི་མཛུན་ནས་དཔེ་ཁྲིད་ལུས་ཡིན་ས་མེད། ད་ལྟ་ཁྱ་མ་སྐལ་བཟང་ཁོང་ལ་ཏོག་ཅམ་བཤད་རྒྱ་ཡོད་པ་དེ་
ཁོང་གི་བཀའ་འཛིན་ཡིན་གསུང་གི་འདུག

རྒྱ་བ་གཉིས་ཀྱི་གྲུང་མེང་དང་དབལ་ཡུལ་རྒྱུ་པ་མཆོད་ཀྱི་དུས་ཆོད་འཕྱར་བ།

ད་དུང་ཐོད་རྒྱ་དང་པོའི་ཐུབ་ཆེན།

ཆོ་མ་ཐུག་པ། ཕྱོད་མ་རྒྱ་བ་གཉིས་ཀྱི་གྲུང་མེང་དང་། རྒྱུ་བ་པ་རྒྱུ་བ་ཆེན་འཆོག་ཕྱོགས་དེ་ག་འདྲ་མེད་གསུང་
རོགས།

ལན། སྟོན་པ་འདི་ནས་རྒྱུ་བ་འགོ་སྐྱབས་སྟོར་ཡང་བསྐྱར་སུ་མ་ཐུང་ན། སྐབས་དེར་རྒྱ་བ་གཉིས་གྲུང་མེང་
ཐེར་བ་ཁྲིན་ནས་ཡོད་མ་མེད། སུ་མ་ཐུང་ནས་འཛིན་བྱ་འགོ་དགོས་མེད་མ་གཏོགས་དེ་རིང་དུས་ཆེན་མེད་ཐེར་བ་
དེ་འདྲ་ཡོད་མ་མེད། དབལ་ཡུལ་རྒྱུ་བ་མཆོད་(ཆོགས་ཆེན་འདུས་པ།) དེ་ཕྱོད་མ་ཐོད་རྒྱ་གཉིས་པ་ལ་འཆོག་གི་
མེད། ཐོད་རྒྱ་གཉིས་པ་དེའི་དུས་ཆོད་ཆ་བ་ཆེ་བའི་རྒྱ་མཆན་གྲིས་རྗེས་ལ་ཐོད་རྒྱ་བཞི་པ་ལ་འཕྱར་བ་བཟང་བ་
མེད། རྒྱུ་བ་མཆོད་དེ་བཤད་བྱ་མ་བཅུགས་ཕྱོད་སྟོན་པ་ལ་ཡོད་དུས་ནས་འདུག དང་པོ་སྟོན་པ་ལ་ཡོད་དུས་མི་
འདུག བར་སྐབས་ནས་འཆོགས་པ་མེད། དེ་ག་དུས་འཆོགས་མིན་ཀན་པ་རྣམས་ལ་བཤད་ལ་ཡོད་ཀྱི་མེད། ཐོད་
རྒྱ་དང་པོའི་རྒྱུ་བ་ཆེན་དེ་རིན་པོ་ཆེས་(Bhalukpong) ཟླ་ལྷགས་པོང་ནས་བཟུང་སྟེ་རིན་པོ་ཆེས་གཞིས་གྲོང་
དང་པོ། གཞིས་གྲོང་བཞི་པ། དགོན་པ་བཅས་ལ་རིས་བཞིན་འཆོགས་ཏེ་ཅ་བ་ནས་ཆད་མི་འདུག ཐོད་རྒྱ་དང་

པའི་སྐབ་ཆེན་དེ་པོད་རྒྱ་དང་པའི་ཆེས་པ་བརྒྱད་ནས་བཅོ་ལྔའི་བར་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་མ་རེད། རྗེས་ལ་དཔལ་ལྷན་སྐབ་མཆོད་པོད་རྒྱ་བཞི་བར་ཚུགས། ཡང་བསྐྱར་པོད་རྒྱ་བཞི་པ་ལ་འགྱུར་བ་བྱིན་པ་རེད།

ཡུ་ཚང་གི་དགེ་སྤྱོད་དང་གཉེར་བ་པའི་སྐོར།

ཚུམ་གྲིག་པ། ཡུ་ཚང་གི་དགེ་སྤྱོད་དང་གཉེར་བ་སོགས་ཀྱི་སྐོར་ནས་གསུང་རོགས་གནང་།

ལན། ཡུ་ཚང་དུ་རྒྱ་མ་སྐལ་བཟང་གི་རྗེས་ལ་དགེ་སྤྱོད་ཨ་སྲོང་ཞེས་པ་དེས་བྱས་པ་རེད། ཁོང་ལ་རྩི་རྒྱ་ཡོད་རེད། ཁོ་ལ་རིན་པོ་ཆེས་གདེང་ཆེན་པོ་གནང་གི་རེད། ཁོང་ག་ལ་མན་ལོན་ (Clement Town) ནས་མར་སླེབས་པ་ཞིག་རེད། བྱིས་དཔེ་ཡག་པོ་ཡོད་རེད། རིན་པོ་ཆེས་རེ་བ་དཔེ་བརྒྱབ་པ་རེད་དེ་ཁོང་བསྐྱད་མ་སོང་། ཁོང་གིས་ལོ་གཅིག་གཉིས་བྱས་ཡོད་རེད། ལུང་རིག་རྩི་རྗེས་ཀྱང་བྱས་ཡོད་རེད། བཀའ་བརྒྱད་རྒྱ་མ་ཆེ་དབང་མཐར་བྱིན་ལའང་འཛི་རྒྱ་ཡོད་རེད། ཁོང་འདི་ནས་རིན་པོ་ཆེས་ག་ལ་མན་ལོན་ (Clement Town) ལ་བཏང་བ་རེད། རྩོན་མ་སྐྱུག་ཁང་ནང་ལ་དཔེ་ཆ་འཁྱེད་དུས་རྒྱ་མ་སྐལ་བཟང་ཁོང་ཆོ་ཡོད་ས་རེད། ཨ་སྲོང་ལྷ་མོ་ནས་ཡུ་པ་ལོག་རེད། ད་ལྟ་ཁོ་ལ་ལྷ་གྲུ་གསུམ་བཞི་ཡོད་རེད། དགེ་ལེགས་རྩི་རྗེས་ཀྱང་ལོ་གཅིག་གཉིས་གཉེར་བ་བྱས་རེད། ཡུ་ཚང་ནང་ལ་གཉེར་བ་ཆེ་ཚུང་གཉིས་རེ་ཡོད་རེད། ཉི་མ་སྤྱིད་ཐར་གྱིས་ལོ་གསུམ། ལོ་གསུམ་རེ་གསུམ་རེ་གཉེར་བ་བྱེད་དགོས་རེད། རྒྱ་མ་དགེ་ལེགས། རྒྱ་མ་དབང་ལྷན་ཨ་བཀྲ། ལྷན་མཛོད་ཀྱན་བཟང་རྒྱ་མས་ཀྱང་བྱས་ཡོད་རེད། གནའ་ལྷ་མོ་གཉེར་བ་ཐངས་དང་པའི་གས་ཡིན་ས་ཡོད། དེ་བཞིན་མགོན་པོ་བྱན་ཆོགས་གྱིས་གཉེར་བ་བྱས་ཡོད་རེད། མགོན་པོ་ལྷ་དར་ཟེར་བ་གོ་འཛོལ་ཞིག་ཡོད་རེད། དེས་ཀྱང་ཡུ་ཚང་གི་གཉེར་བ་མང་པོ་བྱས་པ་རེད། ད་ལྟ་ (Canada) ཁེ་ན་ཏུ་ལ་ཡོད་པའི་ཨོ་རྒྱན་ཆེ་རིང་གིས་གཉེར་བ་མང་པོ་བྱས་རེད། ཁོ་ལ་ཡང་ལོ་རྒྱུས་ཏོག་ཙམ་བཤད་ལ་ཡོད་རྒྱུ་རེད།

དགོན་པ་ལ་བྱས་རྗེས་ཆེ་བའི་ཕྱག་མཛོད་ཀྱན་བཟང་དང་མཁན་ཆེན་རྒྱལ་ཁྲིའ་སོགས།

ཚུམ་གྲིག་པ། དགོན་པ་ལ་མ་བྱན་བྱེད་མཁན་སྐོར་གསུང་རོགས།

ལན། མ་བྱན་དེ་དག་བཟང་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད། དེས་ལོ་མང་པོ་བྱས་ནས་གྲོངས། མ་བྱན་ཆེ་རིང་རྩི་རྗེས་རྒྱན་རིང་པོ་བྱས་པ་རེད། གཞིས་གྲོང་གསུམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཁ་དིག་ཟེར་བ་དེས་མ་བྱན་ལོ་མང་བྱས་པ་རེད། རྒྱ་མ་ལུང་བསྐྱན་གྱིས་ཀྱང་མ་བྱན་དང་གཉེར་བ་ལོ་མང་པོ་བྱས་ཆར་རེད། དཀའ་ལས་ཞེ་བྲག་བརྒྱབ་རེད། ལོ་བརྒྱད་

དགུའི་ཚུན་ལ་ཁྱོད་མཆོད་ཀྱིན་བཟང་གྲུ་པ་བྱེད་ས་དེ་གཞིས་ཁྱོད་དང་པོའི་སྐྱུག་ཁང་ནང་ལ་རེད། དེའི་དུས་ཁྱོད་ལོ་བཅུ་བཞི་
ཡིན་ས་རེད། དེའི་དུས་ནས་དགེ་ཆུན་སྤྱོད་ས་མ་རེད། ཁྱོད་རང་གིས་ལོ་མ་དེ་ཆོ་སྒྲུངས། ར་བཅོས། གསོལ་
དཔོན་ཟེར་ནའང་བྱུག་མཆོད་ཟེར་ན་ཁྱོད་རང་གིས་བྱས། དཀའ་ལས་ཏ་ཅང་བརྒྱབ། དེའི་ཁྱིམ་ཆེན་པོ་དེ་ཆོ་དགེ་ཆུན་
དམིགས་བསལ་མེད་པར་རང་སྤྱོད་བྱས་ནས་ཤེས་པ་རེད། རྒྱ་སྤྱིང་གི་སྤྱིང་ཆོག་དེ་ཆོ་འདེམ་མི་སྤྱིང་མཁས་
པ། སྒྲིད་ཡིག་དེ་ཆོ་མཁས་པ། རྒྱ་གར་དཔོན་རིགས་དེ་ཆོ་དང་འབྲེལ་བ་དཔེ་ཡག་པོ་དང་། ཁྱོད་ལ་དམིགས་
བསལ་དགའ་པོ་བྱེད་ཀྱི་འདུག ཉིན་མཆོན་གཉིས་ལ་རྣམ་ཐོལ་སྤྱིང་དགོན་པའི་ཆེད་དུ་དཀའ་ལས་རྒྱ་གར་མཁན་
རེད། བྱས་ཤིང་དཔེ་མི་སྤྱིང་ཆེན་པོ་རེད། མཁན་ཆེན་རྣམ་ཐོལ་དང་བྱུག་མཆོད་ཁྱོད་མཁན་འདི་ཆོ་དགོན་པ་
ལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་བཀའ་ཤིན་ཆེན་པོ་རེད། ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་གྱིས་ཞབས་ཕྱི་བྱ་མཁན་གྱིས་རེད།

སྤྱོད་དཔོན་རྒྱ་རྣམ་གྱིས་དཔེ་ཆ་པར་ཡང་དང་། རྒྱ་ལས་ཁང་དུ་བྱུག་ལས་གནང་བའི་སྐོར།

ཆོ་མ་གྱིག་པ། ཁྱེད་བཤད་གྲུ་ནས་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་བྱུག་ལས་གནང་སྐབས་སྐོར་ནས་གསུང་རོགས་གནང་།

ལན། ར་བཤད་གྲུ་མཐར་ཕྱིན་ནས་མཆོག་སྐུལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཁན་པོ་རིག་འཛིན་ཁྱོད་རྣམ་གཉིས་ནས་
ཆི་ལི་ལ་ (Delhi) དཔེ་ཆ་པར་རྒྱག་ག་འགྲོ་དགོས་འདུག་གསུངས་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཀྱང་དགོངས་པ་
གནང་ནས་སོང་བ་ཡིན། དཔེ་ཆ་གཞུང་དཔེ་དེ་ཆོ་རེད། དང་པོ་སྤྱོད་གསུམ་རྣམ་པེས་པར་བརྒྱབ་ཡིན། དཔེ་
གངས་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་དཔལ་ལྷུལ་དར་ཐང་བཤད་གྲུ་ལ་ཡར་བསྐྱར། ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་དགོན་པ་ལ་མར་བཏང་
བ་ཡིན། བྱེད་ཀ་བྱེད་ཀ་བྱས་ནས་བསྐྱར་བ་ཡིན། ལོ་གཉིས་པ་དེ་ལ་མཁས་འདུག་པར་བརྒྱབ་ཡིན། མཁས་
འདུག་དེ་ཡང་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ཡར་བཏང་། ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་དགོན་པ་ལ་མར་བཏང་བ་ཡིན། དེ་ནས་ལོ་གཉིས་
པ་ཅན་ལ་རྩོམ་པ་ཆེ་གདན་སྤོན་ལས་འགོ་བཅུགས་སོང་། དར་ཐང་རིན་པོ་ཆེ་ཚུར་ཐེབས་བྱས་རེད། དེ་ནས་ང་ལོ་
གསུམ་ཅན་ཤིང་ལ་བྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ཐམས་པ་ཡིན་ནས་ཞིག་ལ་དགོན་པ་ལ་སྤེལ་བ་ཡིན། བཀའ་ལླུང་ཆེ་རིང་བུན་
ཆོགས་རྩ་རམས་ས་ལར་འགྲོ་ཆར་འདུག ཉི་མ་ཁ་ཤིས་ང་དེ་ལ་བསྐྱད་པའི་སྐབས་སྤྱི་མ་སྐལ་བཟང་གིས་ཁྱོད་
ལས་ཁྱེད་ལ་སྤྱོད་རོགས་བྱོས། དས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཁྱུ་ཡོང་ཟེར། རྣམ་སྐལ་བཟང་གིས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཁྱུས་
ནས་ངས་བཀའ་ལླུང་ཆེ་རིང་བུན་ཆོགས་ཀྱི་ཆབ་བྱས་ནས་ལས་ཁྱེད་ལ་བསྐྱད་པ་ཡིན། ལོ་ལྔ་ཅན་བྱས་ཡིན།
བྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ བར་དུ་ཡིན་ས་ཡོད། དེའི་དུས་ལས་ཁྱེད་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་ཀ་དམིགས་གསལ་མང་པོ་ཡོད་
མ་རེད། ལས་ཁྱེད་ཀྱི་ནང་ལ་བསྐྱད། ཡིག་འདྲ་སྤེལ་ན་ལས་ཁྱེད་ཀྱི་ནང་ནས་གྲུ་པ་ཆོར་སྤོང་ཡ། མི་གསར་པ་

སྒྲིབ་སྤྱི་མིང་གཞུང་ཨང་ཚུར་ཡིན་ཡང་། གསལ་འཕྲོར་དང་འབྲེལ་བའི་བོད་གཞུང་ལ་འབྲེལ་བ་བྱེད་ཡང་། ལས་
ཀ་གཙོ་ཆེ་ཤོས་དེ་མཛད་སྒྲོ་ག་བ་ཡིན་ནའང་དེ་ལ་འགྲོ་དགོས་རེད།

ས་གནས་འདིའི་གཡས་གཡོན་ལ་ཆོག་ས་འདུ་མཛད་སྒྲོ་ག་བ་ཡོད་ནའང་དགོན་བའི་སྐྱེ་ཆ་བ་བྱས་ནས་
འགྲོ་དགོས་རེད། མཛད་སྒྲོ་དང་ཆོག་ས་འདུ་ཡོད་ཆད་ལ་ཕལ་ཆེར་ང་ཆར་གཅིག་གཉིས་འདྲ་ཆད་ན་མ་གཏོགས་
གཞན་ཉིན་གཅིག་ཀྱང་ཆད་མེད། ཡིན་ནའང་ང་ལ་དཀའ་ངལ་ཡོད་རེད། མོ་ལ་ཉུང་ཉུང་རེད། རག་རྒྱ་ཁག་པོ་
རེད། སྐྱག་སྐྱག་གཏོང་དགོས་ན་ང་རང་གིས་ཐབས་ཤེས་བྱེད་དགོས་རེད་མ་གཏོགས། དེང་སང་ནང་བཞིན་ཆ་
སྒྲིབ་ཅི་འདོད་འདོད་ཡོད་མ་རེད། གསལ་འཕྲོར་ཆོའི་དབྱེ་སྒྲིབ་སྤྱི་དབྱེ་ཚུར་བྲལ། དབྱེ་ཕར་སྤྱད། དེ་
ཆོའི་སྒྲོར་ལའང་ཐང་དེ་ཐང་དེ་ཡོད་རེད། ཚུར་བྱང་ཕར་སོང་ལྷག་མ་གང་བྱང་ནམས་ཆང་མ་རེ་རེ་ཅིས་བརྒྱབ་
ནས་མིང་ཉག་ས་འགོད་དགོས་རེད། བད་ཤག་དང་འབྲེལ་བ་དེ་གསལ་འཕྲོར་གྱི་རེད་མ་གཏོགས་གཞན་ཡོད་
མ་རེད། ང་ཡོད་དུས་མོ་འགོད་བྱེད་ས་དེ་ཆོ་བཟོས་ཆར་འདུག བཀའ་བྱར་ཆེ་རིང་ཕུན་ཆོག་ས་སྐབས་སྤྱི་བཟོས་
ཡིན་ས་རེད། མོ་འགོད་ཉིས་བརྒྱ་སྐུམ་བརྒྱ་ཡིན་ནམ་ཞིག་འདུག དེའི་སྐབས་སྤྱི་དགེ་འདུན་བའི་ཞལ་གངས་ལྷ་
བརྒྱ་བརྒྱ་འདུག དེའི་དུས་བྱང་ཡིག་གཅིག་མ་གཏོགས་གཉིས་མེད། དེའི་དུས་དགེ་སྒྲོས་ཆེ་ཆུང་གཉིས་རེ་
ཡོད། འདི་སྐབས་ལ་དབང་ལྡན་དགེ་སྒྲོས་བྱས་ཡོད། དེ་ནས་བསོད་ནམས་དགེ་འདུལ་དང་ཡེ་ཤེས་རང་གྲོལ་
གཉིས། དབང་ལྡན་དང་སྒྲ་མ་སྐལ་བཟང་ཡིན་ན་སྤྱི་ཡིན་ནམ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་རེད། བསམ་གཏན་ཕུན་
ཆོག་ས་བཤད་བྱའི་དགེ་སྒྲོས་རེད།

ལས་ཁུངས་ནང་དུ་ཆོག་ས་འདུ་འཆོག་ཕྱིགས་སྒྲིབ།

ཆོས་གླིག་ལ། དེའི་དུས་ལས་ཁུངས་ནང་ཆོག་ས་འདུ་འཆོག་ཕྱིགས་དང་གྲོས་ཆོད་གནང་སྐབས་ག་འདྲ་རེད་གསུང་
གནང་རོགས།

ལན། དེ་ནས་ཆོག་ས་འདུ་འཆོག་ས། ཡ་གི་ལས་ཁུངས་ལ་གྲོས་ཆོད་བཞག་དེ་འདྲ་བྱེད་དུས་བཤད་བྱ་
དང་གྲ་ཆང་གི་ལས་བྱེད་ཆང་མ་ཆོག་ས་འདུ་འཆོག་དགོས་རེད། ངས་དུས་ཆོད་ནམ་ཡིན་ལ་བརྟུན་བཏང་
ནས་ཆོག་ས་འདུ་ག་སྤྱི་ག་བྱེད་དགོས་རེད། རྒྱབ་བཀྲག་རྒྱ་ཆོག་རྒྱ་ཆོད་དགུ་བ་ལ་མ་བྱུ་ཆེ་རིང་རྟོ་རྟོ་ལ་དེ་འདྲ་
ཆོག་ས་འདུ་ཡོད་ལ་བ་ན། ར་མངར་མོ་བཟོས་ནས་ཁུར་ཡོང་གི་རེད། དཀར་ཡོལ་ནི་ཡོད་ཡོད་པ་རེད། སྐབས་
སྐབས་སྤྱི་ར་དང་སྤྱི་གོར་ (Biscuit) ཡོད་རེད། ཆོག་ས་འདུ་ལ་གྲ་ཆང་ནས་དབྱུ་མཛད། དགེ་སྒྲོས། བཤད་
བྱ་ནས་ཆོག་ས་གཙོ་མེད་ས་ཉེ་ཆོག་ས་འདུའི་སྐབས་འཛིན་བྱེད་གྱི་རེད། གྲོས་ཆོད་བཞག་ བསམ་འཆར་བཏོན།

ཆོས་རྒྱལ་པ། ཁྲིད་རང་བཤད་གྲ་ནས་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཨེས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་གཞན་པ་ག་རེ་ཡོད་གསུང་རོགས།
ལན། རྫོང་གྲ་ནས་འཕྱི་ལ་དང་རྫོང་ལ་དེ་ཆོ་སྦྱར་ནས་དེའི་ཨེས་ལ་བཤད་གྲ་ནང་ལ་འདྲུག། འོ་རེད།
ལ་སྦྱབས་ཨེ་དེ་ལ་མགོ་མཁུན་བཅེ་རིན་པོ་ཆའི་སྤྱ་མདུན་ནས་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་དེ་ཆོ་ལྷས། བཤད་གྲ་ཐོན་
ཆར་པའི་ཨེས་ལ་དེ་ནས་ལོ་གཉིས་གསུམ་ཙམ་ཞིག་ལ་རྟེ་པི་ (Delhi) ལ་དཔེ་ཆ་པར་བརྒྱབ། དེ་ནས་དགོན་
པ་ལ་ཡོང་ནས་ལོ་ལྔ་ཙམ་ཞབས་ཕྱི་ལྷས། དེའི་ཨེས་ལ་ཕྱི་པི་པིན་ (philippines) ལ་ལོ་གཅིག་མ་ཟིན་ཙམ་
བསྐད་ཡིན། དེའི་ཨེས་ལ་ཤར་རྒྱག་ཨ་རི་ལ་འགྲོ་བཞག་ཡིན། ཨ་རི་ལ་ལོ་བདུན་བརྒྱད་ཅིག་པ་གིར་སྤྲོད་དུས་
སྤབས་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ (Upstate New York) ཞབས་ཀྱི་ལུ་ཡོག་ལ་ལོ་ཉག་པར་ཐེབས་ནས་དབྱར་ཁ་
རྩ་བ་རེ་རེ་ལ་གནས་ཆོས་སྤྲོད་འགྲོ་གསུང་གི་ཡོད་རེད། (Upstate New York) ལོ་གཅིག་བཅར་ཟུབ་
མ་སོང་མ་གཏོགས་ལོ་ཉག་པར་བཅར་ཡིན། མཆོམས་མཆོམས་བདུན་ཟླ་གཉིས་ཙམ་རེད། མང་ཆེ་བ་རྩ་བ་
གཉིས། གསུམ། གཅིག་དེ་འདྲ་བུས་ནས་དུས་ཆོད་འགྲོ་སོང་། རིན་པོ་ཆེ་དགོངས་པ་རྫོགས་དུས་རྒྱུར་ཡོང་ཡིན།
རིན་པོ་ཆེ་དགོངས་པ་རྫོགས་ཆར་པའི་ཨེས་ལ་ང་རང་མི་ཁྲུངས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་དེ་ཆོ་འགྲིག་ནས་ཡར་མར་འགྲོ་དུས་
བདེ་ལོ་འདྲ་ཞིག་འདུག དེ་ནས་ཐེ་ཇུན་ལ་ལོ་ཁག་ས་བསྐད་ཡིན།

ལན། དཔོན་པའི་པས་ཀྱི་མི་ལྔ་མྱོང་བ་གཞན་ནི། ལ་མཆོད་ཤེས་རབ་ལྷ་མཆོད་ཤེས་མཁན་ཞིག་ཡོད་
 རེད། ཞོར་གིས་དཔོན་པ་ལ་མཚོ་རྒྱུ་པའི་ཅ་དོད་ཤ་ཤོས་སྟོག་དྲ་ཡང་ཤོགས་ཅ་ལག་མྱོང་བ་ལྷ་མིན་ལྷ་པ་

ཡོད་རེད། དེའི་དུས་མི་ལ་གོས་སྟོག་གྱོན་རྒྱ་མཉན་པའི་དུས་ཚོད་ཅིག་རེད། མ་གཏོགས་དེ་རིང་ཁ་སང་སྐར་འཁོལ་
འཁོལ་ལྷག་ལྷག་ཅ་བ་ནས་མེད་དུས་སྟོར་དོག་གཅིག་གཉིས་ཀྱང་གྱུ་ལོ་མ་པར་ཅི་བའི་དུས་ཡིན་པས་གོས་སྟོག་
བསྡེ་རྟེན་ལ་བྱུང་བ་ནམས་ཨ་མ་ཚོད་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོས་སྟོར་བཅུ་བཅོ་ལྔ་ལ་འཆོང་གི་ཡོད་རེད། དེའི་འགན་དེ་
ཁོང་གིས་ལོ་མང་རིང་ཁུར་རེད། དེའི་དུས་མི་གཅིག་གོངས་ན་རྒྱ་ཚོད་དང་རྒྱ་ཆ་སོགས་འབྲུལ་རྒྱུའི་ལྷགས་སྟོལ་
འདུག དེ་ཚོའི་རིགས་དེ་སྐབས་རེར་ཁོམ་ལ་སྟོན་གྱི་རེད། སྟོན་ས་དེ་ཡང་དགོན་པའི་རྒྱལ་གྱི་སྤྱིང་ཁ་སོགས་ལ་
རེད། གཙོ་པོ་གྲུ་བ་དང་གཞིས་མི་ནམས་ནས་ཉོ་གི་རེད། དེ་ཡང་སྐྱུ་བ་པའི་སྐབས་དབྱར་གནས་གྱི་རྗེས་སོགས་
དུས་ངེས་མེད་རེད། ལྷགས་ཆེན་པོ་ཡོད་མ་རེད།

ལྷ་མ་ཚོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོས་གཙོས་པའི་ཆོས་ཆེགས་ཁག་ལ་

ཕྱེས་པའི་ལྷ་མ་དང་མཁན་པོ།

ཆོས་སྤྱི་ལ། ཁྱེད་ཀྱིས་གྲུ་ཆར་བྱུང་ཡིག་ཁྱེད་སྐབས་དགོན་པའི་ནང་ནས་ལྷ་སྟོན་གཏོང་རྒྱུ་དེ་འགོ་བཙུགས་
ཡོད་རེད་པས་གསུང་རོགས།

ལན། ང་ཡོད་དུས་སྐབས་ལ་བཙུགས་ཆར་རེད། ལྷ་མ་ཚོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ་རྟོང་ཞོང་ལ་བཏང་སོང་། ལྷ་
མ་ཚོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོའི་ལོ་རྒྱུས་འདྲ་པོ་དེ་ལྷ་མ་ཡེད་གཉིས་རྟོང་ཞོང་ནས་བཀའ་ཕྱོལ་བྱུང་སོང་། ངས་ལྷ་མ་ག་
འདྲ་རེད། མི་ཚོས་བྱས་ན་ཁྱེད་དཀའ་ལས་འདུག་རྟོང་ཞོང་ལ་གཏོང་རོགས་གྱིས་ཟེར་ནས་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་མདུན་
ལ་ཁྱུས་རེད་ཟེར་གྱི་འདུག གང་འདྲ་ཡིན་ནས་ཁྱུས་ཡིན་ཏེ། ལྷ་མས་དེ་འདྲ་ཅ་ནས་མ་ཡེད་གསུང་གི་འདུག་སྟེར་
བཏང་མར་ཡོང་ནས་སྟོན་གྱི་སྟོར་ལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཉག་པར་འབྲེལ་བ་ཡོད་བསྟན་རེད། དེ་འདྲ་ཡོད་པའི་སྐབས་
ལ་དབང་རྒྱལ་གྱིས་ལྷ་མ་ཚོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ་བཏང་ན་ཡག་པོ་ཡོད་ས་རེད། དེས་མན་སོགས་གྱི་རེད་ཟེར་ནས་
རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཁྱུས་ཡོད་ས་རེད། དབང་རྒྱལ་གྱིས་གནའ་སྡེ་མོ་ཞོང་པོའི་ཡུལ་ནས་ལྷ་མ་ཚོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོའི་
མཇེད་བ་དེ་ཆོ་ཏ་གོ་གི་ཡོད་ས་རེད།

རིན་པོ་ཆེས་ཉི་མ་ཞིག་ལྷ་མ་ཚོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ་སྐད་བཏང་ནས། ཁྱེད་པར་རྟོང་ཞོང་ལ་འགྲོ་ན་འགྲིག་
གི་རེད་པས་གསུང་དུས་རིན་པོ་ཆེ་ཁྱེད་རང་གིས་ག་རེ་གསུངས་ན་དེ་ཡིན། མི་ཚོས་ང་རྒྱ་གུང་ཁན་ཆང་གིས་
གྲུ་ཆས་ཕྱད་བཙུག་རེད་ཟེར། རིན་པོ་ཆེས་ཁྱེད་ཀྱིས་ང་ལ་གྲུ་ཆས་ཡར་གནང་བ་རེད། ངས་ཞབས་ཕྱི་ཁྱུ་ཐུབ་ན་
ཡིན་དང་ཡིན་བྱས་ནས་ལོ་རྒྱུས་ཚོ་ཡར་ཁྱུས་ནས་འགྲོ་ལ་བྱས་འདུག ཆོས་ཆོགས་གྱི་ལྷ་མའི་ནང་ནས་ལྷ་མ་ཚོས་
གྲགས་རྒྱ་མཚོ་དེ་ཨང་དང་པོ་ཆགས་བསྟན་ཡོད་རེད། ཁོ་རང་གིས་ལས་ཀ་ལས་ནས་པད་ཤག་ཡོང་སྟོ་ཆང་མ་

དགོན་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཟེར་ནས། དམ་བཅའ་དང་ཁས་ལེན་དེ་འདྲ་བུས་བཞག་ཡོད་ས་རེད། ཁོ་རང་གིས་སྤྲོན་ཁང་དེ་མ་འོངས་པ་དགོན་པ་ལ་བདག་འགྲོ་རྒྱུའི་འཆར་གཞི་བཟུང་བུས་ནས། སྤྲོན་ཁང་གི་ཁང་པ་བརྒྱབ་དེ་འདྲ་བུས་ཡོད་རེད། རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེ་པོས་དང་ཐུགས་ཕན་གསོ་མཁན་གྱི་ལས་ཀ་ལས་མཁན་ཨང་དང་པོ་དེ་སྤྲོན་མའི་ནང་ནས་སྤྲོན་མ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཆོ་དེ་ཆགས་བསྟན་ཡོད་རེད། དེའི་རྗེས་ལ་རིན་པོ་ཆེས་དགོན་མཆོག་དོན་གྲུབ་སིང་ཟླ་པོར་ (Singapore) དང་། སྤྲོན་མ་སྤྲེལ་བཟང་ (philippines) རྗེ་ལི་ལིན་ལ་དང་། སྤྲོན་མ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཆོ་ནི་ཉོང་ཁོང་དང་། སྤྲོན་མ་འཇམ་དགེ་ནི་ཀའུ་ཤོང་ལ་བཏང་རེད། སྤྲོན་མ་བཟ་རྒྱལ་དང་། སྤྲོན་མ་དོན་གྲུབ་བཟ་ཤིས་དང་། སྤྲོན་མ་དཔལ་ལྷན་ཁོང་ནམ་པ་ (Taipei) ཟེ་པོ་ཆོས་ཆོགས་དང་། མཁན་ཆེན་གྲུ་ཅུ་ཨ་འི་ཆོས་ཆོགས་ལ་བཏང་བ་རེད།

སྤྲོན་མ་བསྟན་ལུ་གཙོས་པའི་ཚྭ་གས་མཐའ་ཁག་ལ་ཕེབས་པའི་དགོན་པའི་སྤྲོན་མ་རྣམས་པ།

ཆོ་མ་ཐྱིག་པ། རྒྱ་གར་དང་བལ་ཡུལ། འབྲུག་གི་དགོན་སྡེ་ཁག་ལ་ང་ཆོའི་དགོན་པའི་སྤྲོན་མ་གཏོང་རྒྱུའི་འགོ་འདྲ་བཅུགས་ཡོད་རེད་པས་གསུང་རོགས་གནང་།

ལན། བཅུགས་ཡོད་རེད། དང་པོ་དེ་སྤྲོན་མ་བསྟན་ལུ་ཟེར་མཁན་ཞིག་བཏང་ཡོད་རེད། བྱ་ཐལ་རིན་པོ་ཆེས་ཆོས་ཆོས་བཅུ་དགོན་པ་དང་རྟ་སྤྱིང་དགོན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཕུལ་བ་རེད། ཕུལ་ཡོང་དུས་རིན་པོ་ཆེས་དགའ་ཆོར་ཅི་ཡང་གནང་ཡོད་ས་མ་རེད། དེ་ནས་བྱ་ཐལ་རིན་པོ་ཆེས་ལྷག་དབང་རིན་པོ་ཆེ་དངོས་གནས་གྲུབ་ཐོབ་ཟེར་ནས་ཉ་ལས་རེད་ཟེར་བའི་ལོ་རྒྱུས་འདྲ་ཞིག་འདུག དེ་ནས་རྟ་སྤྱིང་དགོན་པ་འདི་གནའ་ལྷ་མོ་དམག་ཆེན་སྤྲེལ་ལ་དམག་ཁང་དང་དམག་དཔོན་སྟོང་ས་འདྲ་གང་རེད་ཡིན་ནའང་། འདྲེ་ཡོད་པའི་སྤྲོན་མ་འདྲ་ཞིག་འདུག རོ་རྗེ་སྤྱིང་ལ་སྤྲོན་མ་བསྟན་ལུ་ཟེར་མཁན་དེ་དང་པོ་བཏང་རེད། དེ་ནས་ཁོང་ཕྱར་པའི་ཐོག་བསྐྱེད་ཆོད་བཞག་པ་དང་རུས་པ་ཡོད་རྒྱུའི་སྤྲོན་མ་དཔེ་མ་སྤྱིད་པའི་ཡག་པོ་ཡོད་རེད། སྤྲོན་མ་བསྟན་ལུ་ཟེར་མཁན་དེ་ང་ཆོ་དགོན་པ་འདིའི་ནང་ནས་རྟོ་ལ་ཐ་ལ་དང་། གཞིས་གྲོང་དང་པོ་དང་། གཞིས་གྲོང་གཉིས་པ་དང་། གཞིས་གྲོང་གསུམ་པ་ག་བ་ག་སར་སྤྱིན་བདག་ཆོ་དང་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བུས་ནས་སྤྱ་བྱ་སྤྱ་བུ་ཐམས་ཅད་ཆོང་མ་གྲུ་པར་བྱེད་པར་སྤྲད་གཏོང་། དེ་འདྲ་བྱེད་སྟོང་མཁན་གཙོ་བོ་ཞིག་ཆགས་སྟོང་གྱི་ཡོད་རེད། ཁོང་ཞབས་བརྟན་ལ་དཔེ་མི་སྤྱིད་ཕེབས་ཀྱི་རེད།

ཨ་ཁུ་སྤྲོན་མ་དང་སྤྲོན་མ་བསྟན་ནམས་བསྟན་འཛིན་དང་། ཞབས་བརྟན་ཡར་མར་འགོ་ལ་དང་། སྤྱིན་བདག་དང་འབྲེལ་གཏུགས་བུས་ནས་འབྲེལ་བ་ཆགས་སྟངས་སྟོར་དེ་ཆོ་སྤྲོན་མ་ཉི་མ་ཆེ་རིང་ལ་གསལ་པོ་ཁུ་ལ་ཡོད་རྒྱུ་རེད། དེའི་རྗེས་ལ་སྤྲོན་མ་དགོན་མཆོག་དོན་གྲུབ་དང་སྤྲོན་མ་འཇམ་དགེ་ཁོང་གཉིས་བཏང་རེད། དེའི་རྗེས་སྤྲོན་མ་

བསོད་ནམས་དབང་ཕྱག་དང་ལྷ་མ་བཟ་བཟང་དེ་ཆོ་རྒྱུ་ལ་བཏང་འདུག་དེ་ནས་ (Madhya Pradesh) མ་རྟེ་བར་རྟེ་ལ་གཏོང་ཡ་དུས་ཆོད་ག་དུས་ཡིན་ན་ཞེས་གཅིག་ཅན་གྱི་མི་འདུག་མཁན་པོ་སངས་རྒྱལ་རང་བྱུང་གི་སྐབས་ཁང་ནང་ལ་ལྷ་མ་གཏོང་རོགས་ཟེར་ནས་རིན་པོ་ཆེས་གཅིག་བཏང་ཡོད་ས་ཡོད། དེ་སྟོན་ལ་ལྷ་མ་སྐྱ་སྐྱེ་བས་ཡོད་མེད་དེ་མཁན་པོ་སངས་རྒྱལ་རང་བྱུང་དང་། བལ་ཡུལ་ལ་ཡོད་མཁན་ཆོས་ཏ་གོ་གི་ཡོད་ཀྱི་རེད། དུས་ཆོད་ག་དུས་ཡིན་མིན་ལྟ་མཁོ་ཆོར་གསལ་བཤད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱི་རེད། (Swiss) སི་ཟེས་ཅེར་ལ་ལྷ་མ་གཏོང་རོགས་ཞུས་འདུག་ལྷ་མ་སྐྱ་ལ་བཟང་པར་ལ་གཏོང་ཀྱི་བྱེད་དུས་རྗེས་མ་ (visa) ཆོག་མཆན་མ་ཐོབ་ནས་སྐྱ་གཅིག་གཏོང་བྱུང་མ་སོང་བ་རེད།

༡༥ རྒྱལ་མ་རྟེ་པོ་ཆེའི་ཞབས་བྱེད་ཤོད་།

ཆོས་གྲིག་ལ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༥ ནང་ ༡༩༩༥ བར་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞབས་བྱེད་ཕྱག་མཛོད་དེ་ཆོ་སྐྱ་སྐྱ་ཡིན་གསུང་རོགས་གནང་།

ལན། ད་ལྟ་སྐབས་ཁང་ནང་ཕྱོད་མཁན་ལྷ་མ་རྒྱ་མཚོ། བསོད་ནམས། མཁན་པོ་རྟེ་རྟེ་ཨ་པ་དང་མཁན་པོ་རྟེ་རྟེ་ཁོང་ནས་བས་ཏྲིག་ཅམ་ཞབས་བྱེད་ཞུས་རེད། ལྷ་མ་རྒྱ་མཚོས་ཞབས་བྱེད་ཞུས་པའི་རྗེས་ལ་ལྷོ་བཟང་ཆོས་འཕེལ་ཡིན་ས་ཡོད། ཕྱག་མཛོད་ལྷོ་བཟང་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་ཞབས་བྱེད་ཞུ་ཡ་དེ་པལ་ཆེར་ ༡༩༩༧ ནང་ ༡༩༩༩ བར་ལ་ཡིན་ས་རེད། བཤད་བྲལ་ལ་ཞུགས་ནས་འཛིན་བྲལ་པ་དང་དུག་པ་ཅམ་བསྐྱད་ཡོད་ས་ཡོད། ལྷོ་བཟང་གི་ཐོག་མའི་གས་རེད། རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱ་མཁུ་ལ་འགོ་ནས་ཞབས་བྱེད་བྱས། ཕྱི་རྒྱལ་ཕེབས་ལ་འགོ་བཙུགས་ནས་ཕྱི་རྒྱལ་ལ་ཞབས་བྱེད་བྱས་རེད། ལྷ་མ་རྒྱ་མཚོ་དང་། རྟེ་རྟེ་ཁོང་ཆོ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞབས་ལག་བཟོ་མཁན། ཞལ་ལག་དང་གསོལ་ཇ་འབྲུལ་མཁན། རིན་པོ་ཆེ་ཡར་མར་མི་སོར་དང་རྟེར་ཡོར་ཕེབས་འགོ་དུས་མཉམ་དུ་འགོ་ལ་འདྲ་རེད་མ་གཏོགས། གཞན་རིན་པོ་ཆེས་དབང་ལུང་གནང་དུས་མཆོད་དཔོན་བྱེད་ལ་དང་། ཁྱོང་ཆོག་འགོ་དུས་ཞབས་བྱེད་བྱེད་ལ་དེ་འདྲ་དམིགས་བསལ་ཅི་ཡོད་མ་རེད། རྒྱ་མཚོ་འདྲ་ཡིན་ན་ཆོག་ཕྱག་ལེན་འདྲ་ཤེས་ཀྱི་མ་རེད། རིན་པོ་ཆེས་མེ་ཏྲིག་ལ་དཔེ་མཉམས་པོ་རེད། རྒྱ་མཚོས་མེ་ཏྲིག་འདེབས་ལ་འདྲ་དང་ལས་ཀ་ལས་ལ། ཐབ་ཆང་ནང་ལ་ཞལ་ལག་བཟོ་ལ་འདྲ་བྱགས་ཆེ་བ་ལས་ཀྱི་རེད། ལྷ་མ་བྱམ་འཛིན་དེའི་དུས་ཞབས་བྱེད་མ་རེད། ཕྱིས་སྐྱ་ཁོར་དབྱ་མཛོད་སྐྱུངས་དེ་འདྲ་བྱས་རེད། སྐྱ་ལ་སྐྱ་བྱུང་བཟང་པོད་ནས་ཚུར་ཕེབས་ནས་ལྷ་མ་མིག་དམར། ལྷ་མ་བྱམ་འཛིན། ལྷ་མ་ཆོས་ཉིད་ཡོད་ཟེར། ཏ་ར་ལྷ་མ་ཁོང་ནས་བ་ཆོ་ལ་དམིགས་བསལ་གྱིས་དབྱ་མཛོད་བསྐྱབ་ལ་འགོ་བཙུགས་པ་རེད།

མཁན་པོ་མཁས་གྲུབ་དང་། འགོ་ས་བརྒྱ་རྒྱལ་མཆོན།

ཚུམ་གྱི་ལ། མཁན་པོ་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་དགོན་པ་དང་། རྣམ་རྒྱུ་ཁོང་གི་བཞུགས་ས་གཙོ་བོ་གང་ཡིན་པཅས་
ཁོང་གི་སྐོར་ནས་གསུང་རོགས་གནང་།

ལན། མཁན་པོ་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་གདན་ས་དེ་ནི་མཁན་ཆེན་ཀུན་དགའ་དབང་ལུག་དང་། མཁེན་བཙེ་ལོ་ར་
བྱ། མཁན་ཆེན་བརྒྱ་ཤེས་རབ་ཁོང་ཚོ་ལི་ས་སྐུ་དགོན་པ་ཞིག་རེད་འདུག ཁོང་ཡང་དེ་ནས་རེད་འདུག དཔེ་ཆ་
གཟིགས་ས་ནི་རྫོང་སར་ལ་རེད་མི་འདུག མཁན་ཆེན་གཞན་དགའི་དངོས་སྐོབ་ཞིག་ནས་སྐྱབས་པ་རེད། བཞུགས་
ས་དེ་འདྲ་དམིགས་བསལ་མེད་བསྐྱད་མཁན་ཞིག་རེད། འཁོར་ལོ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་རེད། དེ་བསྐོར་ནས་དུས་
གསུམ་སངས་རྒྱལ་དང་བསམ་པ་ལྷན་གྲུབ་འདོན། བསྐྱེན་པ་དང་ཆོག་བདུན་གསལ་འདེབས་འདྲ་བསགས། ཁ་
འདོན་རྒྱང་རྒྱང་འདོན་གྱི་རེད། དགོར་ཉོག་ཅམ་རག་ཆེ་གྲ་པ་བརྒྱད་དགུ་ཞིག་ཡར་སྐྱད་བཏང་ཆོང་མ་བཞོས་ནས་
སྐོད། ལྷག་ཆོད་གཉིས་རེ་གསུམ་རེ་ཅམ་འདོན་བཅུག་དེ་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་རེད། དཔེ་ཆ་ཡག་པོ་འདུག ཉགས་གསལ་
གཏོར་དུས་རིག་པ་དཔེ་ཆ་པོ་ཡོད་རེད། མཁན་པོ་མཁས་གྲུབ་ཀྱིས་བཀའ་ཤིས་སྐྱོངས་ལ་སོགས་པ་བཀའ་བརྒྱད་
དགོན་པ་མང་པོ་ལ་འཆད་ཁྲིད་གནང་ནས་ཕན་ཐོགས་ཡོད་རེད། མཁན་པོ་མཁས་གྲུབ་མཁན་པོ་མངའ་གསལ་
གནང་མཁན་དེ་ལ་ལ་ཆེར་ཀམ་པ་བཅུ་དྲུག་རིག་པ་ལོ་རྩེ་ཡིན་ས་རེད། ཁོད་ནས་སྐོར་དཔོན་འདྲ་བུས་ཡིན་ས་
རེད། ཡིན་རྒྱུ་ཆོས་རྒྱད་ས་སྐུ་རེད་དེ། ཡིན་ན་ཡང་རྩིང་མ་དང་བཀའ་བརྒྱད་ལ་ཕན་ལུགས་ཆེན་པོ་ཐོགས་ཡོད་
རེད།

ཚུམ་གྱི་ལ། འགོ་ས་བརྒྱ་རྒྱལ་མཆོན་འདིར་ག་དུས་ཐེབས་རེད་གསུང་རོགས་གནང་།

ལན། ཁན་བརྒྱ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་གྱིས་སུ་རེད། ཁོང་གིས་འདིར་སུམ་ཅུ་པ་དང་ཉགས་འདུག་དེ་ཆོ་ཞེ་
དག་ཅིག་ཁྲིད་རེད། སྐུ་རབ་ཀྱང་ཁྲིད་ཡོད་ས་ཡོད།

ཚོད་པ་འགོ་འདུགས་དང་། ས་སྐུ་ལི་མཁན་པོ་རིན་ཆེན་གྱིས་དཔེ་ཁྲིད་གནང་སྐྱབས།

ཚུམ་གྱི་ལ། ཚོད་པ་དེ་གྱི་ལོ་ག་དུས་ནས་འགོ་བཅུགས་རེད། ཁྲིད་འདིན་གྲ་དང་པོ་ལི་སྐབས་སུ་ཡོད་རེད་པས་
གསུང་རོགས།

ལན། ཡོད་མ་རེད། ཉགས་རིགས་འདྲ་ཁྲིད་ཡོད་རེད་མ་གཏོགས་ཚོད་པ་འདྲ་ཅི་ཡོད་མ་རེད། ཚོད་པ་
མགོ་འདུགས་ལ་དེ་མཁན་པོ་རིན་ཆེན་གྱི་སྐབས་ལ་རེད། དཔེ་ཆ་ཡག་ཤོས་མཁན་པོ་རིན་ཆེན་སྐབས་ལ་འགྲོ་
རེད། དེ་སྐོར་ང་ཚོས་དཔེ་ཆ་དཔེ་སྐོག་རྒྱག་ཤེས་ཀྱི་མ་རེད། དཔེ་ཆ་གང་ཡིན་པ་དེ་རང་བལྟས་ནས་དེ་ལ་ཆོག་

འགྲེལ་དང་། འགྲེལ་བཤད་དང་གྲངས་འདྲེན། མིང་གི་རྣམ་གྲངས། དེས་ཆོག་དབྱེ་བ་འདྲ་ཤིས་ན་དཔེ་ཡིན་པ་
ནས་བསྐྱད་རེད། དེའི་དུས་ཚིག་པའི་སྐུལ་པ་ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་ས་རེད། གཞུང་གཞན་སྒྲོག་འདྲིའི་ནང་ལ་དོགས་
སྒྲོང་བྱས་བཞག་པ་དེ་གཞན་པའི་ནང་ལ་ཐག་ཚད་ཡོད་བསྐྱད་པ་འདྲ་པོ་དེ་འདྲ་བཤད་ཡོད་དུས་སྒྲོ་ཆེན་པོ་སྤྲུ་
འདྲ་ཆགས་འགོ་རེད།

མཁན་པོ་རིན་ཆེན་གྱིས་དཔེ་ཁྱིད་འཁྱིད་ཡོད་དུས་ཡར་དཀྱུག་མར་དཀྱུག་པར་དཀྱུག་ཚུར་དཀྱུག་གོ་
རིམ་དེ་ཆོ་པར་ཚུར་ཞིག་དཀྱུགས། དགོངས་པ་དེ་ཆོ་རྩིང་མ་རྩིང་མའི་ནང་ནང་ལ་དང་། ས་སྐྱ་ས་སྐྱའི་ནང་ནང་
ལ་འགལ་བ་ཡོད་བསྐྱད་པ་འདྲ་པོ། བར་ཚུགས་གྱི་ཆོས་ལུགས་འགལ་བ་ཡོད་བསྐྱད་པ་འདྲ་པོ། དེ་ཆོ་ཆར་མ་
ཡར་བསྐྱིགས་མར་བསྐྱིགས་འགལ་མེད་གཅིག་པུ་ཐོས། མཐའ་མ་ལ་ས་སྐྱའི་ལྷ་བ་དེ་ཆོ་དངོས་གནས་ཁོ་རང་རྩིང་
མའི་ལྷ་བ་ནང་བཞུགས་བཤད། རྩིང་མའི་ལྷ་བ་ཆ་ཆར་སྒྲོང་ཆེན་རབ་འབྱམས་མགོ་ལ་གཤུགས་བཞག་གི་རེད། ཆ་
ཆར་གཅིག་པ་བཟོས་བཞག་གི་རེད། བཤད་ཤིས་ན་ག་རེ་བཤད་བཤད་འདྲ་རེད་འདྲུག་ རིག་པ་ཡོད་མཁན་དེ་
ཆོ་ནི་དཔེ་མི་སྤྱིད་པའི་རྣམ་དཔྱོད་ཆེན་པོ་ཆགས་འགོ་གི་འདྲུག་ རིག་པ་མེད་བསྐྱད་མཁན་ཆོས་ཐོས་བསྐྱད་པ་འདྲ་
མ་གཏོགས། ཕན་ཐོགས་ཅི་མི་འདྲུག་ དེ་ནས་ཆོག་འགྲེལ་བྱག་ལ་དང་། དཔེ་ཆ་གཞུང་དཔེ་དེ་ཆོ་སྒྲོག་ལ་དཀའ་
ལས་མེད་མཁན་ཆགས་ཆར་རེད། ལོ་རིམ་དང་པོ་དང་ལོ་རིམ་གཉིས་པའི་སྐབས་ལ་འགྲུགས་བརྒྱབ། དཀའ་ལས་
ཞེས་པ་བརྒྱབ་ནས་ཆོག་འགྲེལ་དང་ཅ་བ། དེས་ཆོག་དབྱེ་བ་དེ་ཆོ་ཆ་ཆར་སྒྲོ་ལ་ཐིན་ཆར་ན་རྩིས་ལ་ཡར་སྐྱེབས་
ཆར་དུས་དེ་ནས་གོ་བའི་ཐོག་ལ་འགོ་ལ་རེད་འདྲུག་ དགག་གཞན་སྒྲོང་གསུམ་དེ་དེ་ཆོ་ཨང་ཅིས་འདྲ་མ་སོང་ན་
ཅིས་འདྲ་པོ་བརྒྱབ་ནས་ཡར་མར་དཀྱུག་ལ་དེ་རེད། བསམ་སྒྲོ་གཏོང་སྤྱོད་ལ་ཞིག་རེད་མ་གཏོགས་ཞེས་པ་ཞེ་
སྐྱེའི་ཕྱིད་ལ་མི་འདྲུག་ མཁན་པོ་རིན་ཆེན་གྱིས་དཔེ་ཆ་ཁྱིད་ཆར་ནས་བྱ་ཤག་ལ་ཡར་སྐྱེབས་ཆར་ནས་ལས་
སང་དཔེ་ཆ་གཟིགས་སྤྱོད་གི་རེད།

མཁན་པོ་རིན་ཆེན་གྱིས་མངོན་པ་མངོད་ཁྱིད་ཡོད་དུས་མཆིམས་ཚུང་དེ་གཞི་ལ་བཞག་མཆིམས་ཆེན་དེ་
མར་གཅིག་སྒྲོག་གི་རེད། གཞི་རྩ་ཡོད་པའི་སྐྱང་ལ་ཁོང་གིས་དཔེ་ཆ་བཤད་ཡོད་དུས་ཡར་བྱས་འགོ་གི་འདྲུག་
གཞི་རྩ་མེད་མཁན་ཆོ་ལ་ཁོང་གིས་དཔེ་ཆ་བཤད་ནའང་ཞེས་པ་གྱི་མ་རེད། ཁོང་དགོན་པ་ལ་ལོ་གསུམ་ཐིན་
མ་ཐིན་བཞུགས་ཡོད་རེད། ཁོང་གིས་ལོ་དང་པོ་ལ་མངོན་པ་མངོད་འཁྱིད་དུས་རྒྱ་བ་གཉིས་གསུམ་མ་གཏོགས་
བཞུགས་ཡོད་མ་རེད། ཡང་ལོ་རྩེས་མ་དེ་ལ་ཐེབས་ཡོད་དུས་རྒྱ་བ་གཉིས་གསུམ་བཞུགས་ནས་ཐེབས་འགོ་གི་
རེད། མངོན་པ་ཁྱིད་ནས་ལོ་གཉིས་གསུམ་རྩེས་ལ་དབུ་མ་གཅིག་ཁྱིད་སོང་། དབུ་མ་འཇུག་པ་ཁྱིད་ནས་ལོ་གཉིས་
གསུམ་རྩེས་ལ་ཤེར་ཕྱིན་ཞིག་ཁྱིད་སོང་། ད་རྩྱིང་པ་འཆོགས་ཡོད་དུས་མཉམ་ཆོགས་འདྲ་དང་། གཟའ་སྤོན་པ་ལ་

ཚོད་པ་ཚོད་ཡོད་དུས་དེའི་དུས་ཚང་མ་མཉམ་པོ་རེད།

ཡུལ་ས་རྗེ་དེའ་མགོ་མཁུན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱལ་ཁོའ་སྤྱིང་ཏུ་

ཐེངས་དང་པོ་ཐེངས་ལ།

ཚོམ་གྱིག་ལ། ཡུལ་ས་རྗེ་དེའ་མགོ་མཁུན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་འདྲིང་ཐེངས་དུས་ཁྱིད་ལོ་རིམ་ག་ཚོད་རེད་གསུང་
རོགས།

ལན། ང་ལོ་རིམ་གཉིས་པ་ཡིན་སྐབས་དེའ་མགོ་མཁུན་བཅེ་ཐེངས་དང་པོ་ཐེངས་རེད། དེའི་དུས་མཁན་
ཆེན་རྒྱལ་ཁོའ་དང་། མཁན་པོ་རིག་འཛིན་གྱིས་ཆོས་བཤད་བྱས་སོང་། ཁོང་གཉིས་མཁན་པོ་དུས་མཉམ་དུ་
བསྐྱོས་སོང་། དེའི་རྗེས་མ་ཞིག་ལ་མཁན་པོ་ཨོ་རྒྱལ་ཆེ་བཏན་དང་མཁན་ཆེན་གྱ་ཏུ་གཉིས་མཁན་པོ་མཉམ་དུ་
བསྐྱོས་པ་རེད། དེ་ནས་སྤོང་ཆེན་འདས་མཆོད་ཀྱི་དགོང་མོར་མཁན་ཆེན་རྒྱལ་ཁོའ་གྱིས་ཤེར་བྱུན་སྐྱོར་དང་།
མཁན་པོ་རིག་འཛིན་གྱིས་དབུ་མའི་སྐྱོར་ཞིག་བཤད་ཡོད་ས་རེད། ཆོས་བཤད་ཆར་བ་དང་དོག་ཅམ་རྗེས་ལ་
མཁན་པོ་མངའ་གསོལ་བྱས་སོང་། མཁུན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་ ༡༤༡ ལ་ཐེངས་དུས་ཡུལ་ས་མགོན་རིན་པོ་ཆེའི་
སྐུ་མདུན་དུ་མཁན་པོ་ཀུན་བཟང་བདེ་ཆེན་གྱི་ཆོས་བཤད་བྱས་རེད། དེའི་དུས་ང་པལ་ཆེར་འཛིན་གྲ་དགུ་པ་
ཡིན་ས་རེད།

ཡུལ་ས་རྗེ་གྲུབ་དབང་རིན་པོ་ཆེས་ལོ་རིམ་དགུ་པའི་བླ་མ་ཁྱེད་གནང་ལ།

ཚོམ་གྱིག་ལ། ཁྱེད་ཆོ་འཛིན་གྲ་དགུ་པ་ལ་བླ་མ་ཁྱེད་གནང་མཁན་དེ་ཡུལ་ས་རྗེ་དེའ་མགོ་མཁུན་བཅེ་རིན་པོ་
ཆེ་རེད་པས་གསུང་རོགས།

ལན། ང་ཆོ་འཛིན་གྲ་དགུ་པའི་བླ་མ་ཁྱེད་གནང་མཁན་དེ་ཡུལ་ས་རྗེ་མཁུན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་མ་རེད།
ཡུལ་དབང་རིན་པོ་ཆེས་གནང་རེད། ང་ཆོ་འཛིན་གྲ་དགུ་པའི་བླ་མ་ཁྱེད་གནང་བའི་མཇུག་སྐོད་སྐོད་མ་ཕྱར་པ་
ཐིན་ལས་ཀྱི་གྲ་ཤིག་དང་གནས་ཆོས་མགོན་ཁང་ཡོད་ས་དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་རང་གིས་གནང་རེད། དེའི་
དུས་མཁུན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་ཐེངས་ཡོད་མ་རེད།

བཤད་གྲུ་ལ་སྤོང་སྤོང་གནང་ཏུ་ཐེངས་པའི་བླ་མ་སྐུ་རྒྱལ་ལ།

ཚོམ་གྱིག་ལ། དེའི་དུས་བཤད་གྲའི་ནང་ལ་སྐུ་མ་སྐུ་ཆེ་བ་སྐུ་སྐུ་སྤོང་སྤོང་གནང་གི་ཡོད་རེད་གསུང་རོགས།

ལན། བཤད་གྲུའི་ནང་ལོགས་ལ་མཆོག་སྐུལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་པོ་ནས་ཡོད་རེད། རྗེས་སུ་ཀོང་སྐུལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཆོག་བཅེ་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱང་ཡོད་རེད། ཀོང་སྐུལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཆོག་བཅེ་ཡེ་ཤེས་གཉིས་བཤད་གྲུའི་ནང་འཛིན་གྲུ་ལ་དམིགས་བསལ་འགྲོ་ཡོད་ས་མེད། མཁན་པོ་རིན་ཆེན་དང་མཉམ་དུ་ཡོང་ནས་དཔེ་ཆ་འཁྲིད་དུས་དཔེ་ཆ་ཞུས་ནས་རྒྱ་བ་གཉིས་གསུམ་བསྟན་རེད། མཆོག་བཅེ་ཡེ་ཤེས་དང་ཀོང་སྐུལ། དེ་ནས་འཇམ་དབལ་ཆེ་རིང་ཟེར་མཁན་ད་ལྟ་དགོངས་བ་རྫོགས་ཆར་རེད། ཀ་ལ་མན་ལོན་ (Clement Town) གི་མཁན་པོ་ཞིག་ཡོད་རེད། འཇུ་ཆོས། ད་ལྟ་བཀའ་ཤིས་ལྟོངས་ཀྱི་མཁན་པོ་དེ་བསྟན་རེད། ཀམ་དབང་ལུག་ཟེར་མཁན་སྤྱ་རྩ་སྤྱི་མཁན་པོ་རེད། དེ་ཆོ་དགོན་པ་ལ་བསྟན་རེད། ཁོང་ཆོ་བཤད་གྲུའི་ནང་དངོས་སུ་ལོ་རིམ་ལོ་རིམ་བྱས་ནས་འགྲོ་ཡོད་མ་རེད། མཁན་པོ་རིན་ཆེན་ཐེབས་དུས་སྐབས་ལ་དཔེ་ཆ་ཞུ་གསེབས་རེད། སྤྱ་རྩ་སྤྱི་ནས་སྟོབ་སྐྱུག་གསུམ་བཞི་ཞིག་སྟེབས་འདུག་པ། དེ་འདྲ་བྱས་ནས་དེ་ཡང་རྒྱ་བ་གཉིས་གསུམ་ཞིག་བསྟན་རེད། གཏན་འཇགས་འདུག་མཁན་བསྟན་བཀོད་སྐུལ་སྐུ་ལོ་རྒྱུ་ཕུན་ཀོགས་དེ་པལ་ཆེར་ལོ་རིམ་དགུ་བ་ཆ་ཆར་སྟོན་ཡོད་ས་ཡོད། དེ་ནས་འདུག་གི་གསུང་སྐུལ་རིན་པོ་ཆེ་ལོ་རིམ་གཅིག་ཙམ་བསྟན་རེད། ཡང་ཉེར་སྐུལ་སྐུ་རྒྱ་བ་གཅིག་གཉིས་ཙམ་ཞིག་བསྟན་རེད། ཞི་བ་སྐུལ་སྐུ་དང་ཞི་བ་སྐུལ་སྐུ་འཛིན་སྐུ་རྒྱས་སྐུལ་སྐུ་དང་། ཡང་ཉེར་སྐུལ་སྐུ་དང་ཆོས་རྗེ་སྐུལ་སྐུ་དང་དེ་ཆོ་མཁན་པོ་རྒྱ་ཟེར་ཐེབས་དུས་སྐབས་ལ་པལ་ཆེར་བཞུགས་ཡོད་རེད། སྐུལ་སྐུ་བསྟན་རིག་འཛིན་ལོ་རིམ་བདུན་པའི་བར་དུ་བསྟན་རེད།

ཡུལ་ལ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་བྱན་མོང་མིན་པའི་མཇུང་ཕྱིན་རྒྱུང་ལྟངས།

ཆོས་གྲིག་པ། དམིགས་བསལ་ཁྱེད་ཀྱི་ངོས་ནས་ཡུལ་ལ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱག་ལས་གནང་སྟངས་དེ་འདྲ་སོ་སོའི་སློ་ངོར་ཤར་བསྟན་པ་ག་དེ་འདུག་གསུང་རོགས།

ལན། ད་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་གསུང་བྱགས་ཀྱི་མཇུང་པ་ཕྱིན་ལས་ཟེར་བ་དེ་ང་ཆོས་གཅིག་བཤད་དགོས་བྱུང་ན་བཤད་བྱུང་ལ་ཁོ་རང་ཡོད་མ་རེད། རིན་པོ་ཆེས་གནང་སྟངས་དེ་ཆོ་དངོས་གནས་ཁོ་རང་གཅིག་འབྲི་ལ་དང་བཤད་ལ་དེ་ལ་བཟོ་བཅོས་འདྲ་ཐེབས། སྐུ་པོ་འདྲ་པོ་བཟོ་དེ་འདྲ་བྱས་བསྟན་ན། དེ་ཡང་ག་འདྲ་ཡོད་གི་ཡོད་དམ། ང་རང་གིས་བསམ་སྟོབ་བྱས་རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་སྟོབ་གནང་ཡོང་རྒྱ་དེ་ཆོ་སྐུ་པོ་ཅི་ཡོད་མ་རེད། དོན་དག་རྟོག་རྟོག་ཉག་ཉག་གསུངས་བཞག་ཡོད་རེད། འབེན་ལ་རྟོ་ཉག་ཉག་པོ་ག་སྟོང་མཁན་དེ་འདྲ་གསུང་མཁན་ཞིག་ཡོད་རེད། རིན་པོ་ཆེ་ལ་དམིགས་བསལ་གི་ཆེ་ཆེ་རྗེས་རྗེས་འདྲ་ཡོད་མ་རེད། གཞན་པ་སྤྱ་ཆེན་མང་པོ་ཞིག་ལ་ཁྱི་དགོས་ལ་བ་པ་ལ་སོགས་པའི་དཔེ་མི་སྤྱིད་པའི་གནས་ཚུལ་དང་། བཟུང་བ་གསལ་ཆེན་པོ་ཆགས་བསྟན་གི་ཡོད་

ལས་ལུགས་ཀྱི་རིན་པོ་ཆེས་སྤྱོད་པ་ལོ་བརྒྱུལ་གནང་བའི་བྱུང་ཁྲིམས་།

ཚུལ་ཁྲིམས་ལ། གནའ་ཕྱོ་མོ་བ་ཕྱགས་གསོ་སྤྱོད་གནང་ནས་འོ་མ་བཅོངས་པ་དང་། གྲུམ་འཕག་ཁང་བཅུགས་པའི་
ཐད་ནས་ལས་ལུགས་ཀྱི་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་སྤྱོད་པ་ལོ་བརྒྱུལ་གནང་བའི་སྒོར་གསུང་རོགས།

ལན། རིན་པོ་ཆེའི་དཀའ་ངལ་ལོ་བརྒྱུལ་ལ་བསམ་སྒོ་ཞིག་བཏང་ན། དངོས་གནས་ཁོ་རང་རིན་པོ་ཆེའི་མོ་
ཏ་ཡག་པོ་ཞེ་དྲག་ཡོད་མ་རེད། མོ་ཏ་ལ་སྒྲོན་སྤྱག་ཆགས་འདྲ་ཤོར་ནས་ཡང་བཟོ་ལ་ལ་མི་སོར་ལ་ག་ཆོད་ག་
ཆོད་ཐེབས་དགོས་རེད། ཡང་བདུན་ཕྲག་རེ་རེ་ལ་ཉི་མ་གསུམ་རེ་བཞི་རེ་ལ་མོ་ཏ་བཟོ་བཅོས་གཏོང་དེ་འདྲ་བྱེད་
དགོས་རེད། རྒྱ་གར་ཆོ་ལ་གྲུ་རྩ་རི་སྤྱེ་བས་སོང་ངམ་འདྲི་རྩས་ཁོང་ཆོས་གྲུ་རྩ་འཛི་ཏ་མ་གོ་ནས། (Driver
lama motawala agaya) ཟེར་ནས་སྒྲ་མ་རྒྱངས་འཁོར་ཁ་ལོ་བ་སྤྱེ་བས་སོང་ལ་བ་ཀྱི་ཡོད་རེད། རིན་པོ་
ཆེས་གཞིས་གྲོང་ནས་འོ་མ་ཆང་མ་རྒྱར་ཉོས། འོ་མ་འབྱིག་དམ་ནང་སྤྱགས་ནས་ཁྱིམ་ལ་འཆོང་ག་ཐེབས། དེ་འདྲ་
དཔེ་མང་པོ་གནང་རེད། མཆའས་མཆའས་འོ་མ་རྩལ་ནས་གྲོང་རག་དེ་འདྲའི་དཀའ་ངལ་སྤྲད། རིན་པོ་ཆེས་བ་
ཕྱགས་ཉོས་ནས་འོ་མ་བཅོངས་ཏེ་དཀའ་ངལ་བརྒྱབ་ནས་ཁྲུངས་མ་ཆོད། ཞིང་ཁ་བཏབ་དེས་ཀྱང་ཁྲུངས་མ་ཆོད།
དེ་ནས་གྲུམ་གདན་བཟོ་བྲུ་དེ་འདྲ་བཅུགས་ཤེས་མ་དེ་ཡང་ཅི་རེད་ཡོད་མ་རེད། རིན་པོ་ཆེས་གཅིག་བཟོས་ནས་
གནང་བསྐྱད་ལ་དེ་བདུན་ལག་འཁོར་ཆེ་ནས་མ་རེད་བ། མ་གནང་རང་གནང་ཕྱག་རེད་བ། དེ་ཆོ་མ་གནང་ན་གྲུ་
བ་དགོན་བ་དེ་ཆོ་འདྲིར་སྤྲོད་ས་ཡོད་མ་རེད། དེ་འདྲ་བྱས་ནས་རིན་པོ་ཆེ་བྱི་རྒྱལ་ལ་ཐེབས། ད་ལྟ་དངོས་གནས་
ཁོ་རང་དེའི་སྐབས་ལ་བདུན་ལག་འཁོར་པོ་ཞིག་ཡོད་མ་རེད་དེ། ཡིན་ཡང་བདུན་ལག་དཀའ་ངལ་མེད་སྤྲོད་མཁན་
འདྲ་ཞིག་དེ་སྒོར་བ་བསྒོར་ནས་བསྐྱད་དགོས་མཁན་ཞིག་ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་རེད། རྒྱ་བ་ལྟ་དྲུག་ཙམ་ལ་བྱ་ལོན་
གཡང་བ་དེ་པར་སྤྲད། ཡང་བྱ་ལོན་རྒྱར་གཡང་དེ་འདྲ་བྱས་ནས་སྤྱ་མཐུད་ནས་ཤེས་མ་རིན་པོ་ཆེར་དཀའ་ངལ་
ཞེ་དྲག་མེད་མཁན་ཆགས་སོང་བ། ཆོས་ཆོགས་འདྲ་ཁ་གསལ་ཡང་མར་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཆགས་སོང་།

ལས་ལུགས་ཀྱི་རིན་པོ་ཆེས་ཆར་སྤྱོད་དང་། གཞན་ལ་རོགས་རམ་གནང་བའི་སྒོར་།

ཚུལ་ཁྲིམས་ལ། ལས་ལུགས་ཀྱི་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་ཆར་སྤྱོད་གནང་པ་དང་། གཞན་ལ་རོགས་རམ་གནང་བ་དེ་འདྲའི་
སྒོར་གསུང་གནང་རོགས།

ལན། ལྷང་བ་འདྲིར་རིན་པོ་ཆེ་ཞལ་བཞུགས་མེད་ན་ཆར་བ་མ་རག་པའི་དཀའ་ངལ་དཔེ་མང་པོ་ཡོད་
རེད། རིན་པོ་ཆེ་བཞུགས་རྩས་ཆར་བ་དགོན་པོ་ཆགས་ཡོང་ན་རིན་པོ་ཆེས་ཆར་སྤྱོད་ཞིག་གནང་ནས་ཆར་བ་
རག་བསྐྱད་ལ་དཔེ་མང་པོ་བཤད་ལ་ཡོད་རེད། དེའི་སྐབས་ཆང་མས་འཆོ་བ་ཞིང་ཁ་ལ་བསྐྱེན་བསྐྱད་ཡོད་རེད།

[illegible]

28

གཞི་པར་ཡོད་བསྐྱད་རེད། རིན་པོ་ཆེའི་ཐོབ་ཁུངས་བྱས་ན་མེ་ར་ཡོད་སར་ཐོབ་ཁུངས་རེད་བསྐྱད་ཀྱི་ཡོད་རེད།
དེར་སངས་སྐུས་ཤེས་ཀྱི་མི་འདུག དེ་ཆོ་འབྲེལ་བཤད་བརྒྱབ་ཡོད་དུས་མི་ཆོས་ཏུ་གོ་གི་མི་འདུག

རིན་པོ་ཆེས་དཔེར་ན་གཞིས་གྲོང་གསུམ་པ་དང་། རྩོལ་ཐ་ལ་དང་། གཞིས་ཆགས་གསར་པ་དང་། དགོན་
པ་དེ་ཆོ་ལ་རོགས་རམ་གནང་ཡོད་རེད། ཡ་མ་མགོན་པོ་ཁོང་ཆོས་ས་ལག་བཟོ་སར་ས་ལག་བསྐྱེགས་ཆང་མ་
བྱས་ཡོད་དུས་མི་ཆོས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཞུས་ཡོད་དུས། རིན་པོ་ཆེས་ས་ལག་ཆང་མ་གནང་བཞག་གི་རེད། བཟའིས་
ལྷན་པོ་ནས་ང་ཆོའི་དགོན་པ་ལ་བ་ལྷགས་གཅིག་ཉི་ག་སྟེབས་རེད། རིན་པོ་ཆེས་བ་ལྷགས་གཅིག་ལ་དདུལ་
མ་སྒྲངས་ནས་གནང་བཞག་འདུག ཁོང་ཆོར་བ་ལྷགས་དེ་ག་འདྲ་རེད་འདུག་ཟེར་དུས་ཁོང་ཆོ་ལ་བ་ལྷགས་དེ་ཡི་
འོ་མས་ཕན་ཐོགས་སོང་། འོ་མ་མང་པོ་ཞིག་འཁྱུང་ཡ་རག་སོང་གསུང་གི་འདུག ག་དུས་ཡིན་ན་དེ་རང་བཤད་
སྟོང་གི་རེད། རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་མཉུན་དུ་ཞོ་དང་དེ་ཆོ་ཁྱར་ནས་ཕུལ་དེ་འདྲ་བྱས། རིན་པོ་ཆེའི་སྟོན་ལམ་ག་འདྲ་
ཞིག་གནང་བཞག་པ་ཡིན་ན། ཞེ་དག་ཕན་ཐོགས་སོང་ལ་བ་ཀྱི་འདུག ཁོ་ཆོས་པར་ནས་ཉི་མི་ (Delhi) ལ་ཁྱིད་
བཞག་ཡོད་ཟེར་གི་འདུག ཁོང་ཆོའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་ལ་བཟའིས་ལྷན་པོའི་བ་ལྷགས་ལྟ་མཁན་དེ་འདྲའི་ལོ་རྒྱུས་
བཤད་རྒྱ་ཡོད་རེད། རིན་པོ་ཆེས་འབྲས་སྤྱངས་སྟོ་གསལ་སྤྱིར་ཁོང་ཆོ་པར་འཆམ་ཁབ་དེ་འདྲ་བྱེད་དུས་རིན་
པོ་ཆེ་ཡིས་འཆམ་གོས་སོགས་གནང་འདུག་པ། དཔེ་ལོ་དེར་ཁོ་རང་ཆོ་མེ་ར་འབྲས་སྤྱངས་དེ་ཆོ་ལ་རི་དང་འཛམ་
སྤྱིར་ག་བ་ག་སར་འཁོ་ནས། དཔེ་མི་སྟོད་པའི་ཁ་རྩོ་པོ་ལམ་འཁོ་སྤྲུག་མོ་བྱུང་འདུག་པའི་ལོ་རྒྱུས་འདྲ་ཡོད་རེད།

དེ་ནས་བཀའ་བརྒྱུད་དགོན་པ་ལ་རོགས་རམ་གནང་བ་ནི་ཡིན་ཡིན་ཁ་རེད། བཀའ་བརྒྱུད་དགོན་པ་སྤྱ་ཐང་
ཐང་བཟོ་མཁན་དེ་རིན་པོ་ཆེ་རང་ཡིན་ཟེར་ནས་ཁོང་རང་ཆོས་ཆོགས་འདུའི་སྐབས་ཏག་པར་ཟེར་འདུག་རྒྱ་དེ་རེད།
རིན་པོ་ཆེས་ཀླུ་ཆེ་དབང་ལ་བཤད་བྱ་རྒྱལ་གསུངས་ནས། རིན་པོ་ཆེས་ས་སྟོང་མཇུག་སྟོ་བཀའ་བཀོད་ག་རེ་
གནང་དགོས་ནའང་། རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་གིས་བྱུགས་བསྟེད་དང་སྟོན་ལམ་གྱིས་དེ་ནས་བཀའ་བརྒྱུད་དགོན་པ་
སྤྱ་ཐང་ཐང་ཆགས་བསྐྱད་ལ་དེ་རིན་པོ་ཆེའི་བྱུགས་རྩེའི་བཀའ་རིན་རེད།

གཞིས་གྲོང་བཞི་པ་དང་། ལྷུབས་རྩེ་རིན་པོ་ཆེའི་བར་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འབྲེལ་བ།

ཆོས་གྲྭ་ལ། གཞིས་གྲོང་བཞི་པ་དང་། ལྷུབས་རྩེ་རིན་པོ་ཆེའི་བར་བྱན་མིན་དམིགས་བསལ་འབྲེལ་བ་ག་རེ་
ཡོད་རེད་གསུང་རོགས།

ལན། གཞིས་ཆགས་དེ་ཆོ་ལ་ད་ལྟ་གཞིས་གྲོང་བཞི་པ་འདྲ་ཞིག་ལ་ཆ་བཞག་ན། དམིགས་བསལ་གྱི་བྱན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་སྒྲ་སྟོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཟེར་ན་འདྲ། རིན་པོ་ཆེ་ལ་དད་ལྷན་ཟེར་ན་འདྲ། རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་དང་

ཆེ་རབས་ལས་ཀྱི་སྒྲ་མ་དངོས་གནས་ཁོ་རང་འབྲེལ་བ་ཡོད་རྒྱ་ཟེར་ན་འདྲ། གཞིས་གྲོང་བཞི་བ་ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་
 རེད། དེ་ག་རེ་བྱས་ནས་ཆགས་རེད་ཟེར་ན། ད་པོད་ནས་ཚུར་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲ་མ་དག་མི་སྲིད་པའི་སྒྲ་མ་ཆེན་པོ།
 སྤྱི་དགའི་ནང་ན་དབུ་སྒྲ་ཁག་ལྟའི་ནང་ནས་རིན་པོ་ཆེ་དངོས་གནས་ཁོ་རང་སྤྱི་དགའི་རྒྱལ་པོའི་དབུ་སྒྲ། དཔལ་ལྷུལ་
 ཀྱི་བསྐྱེད་པའི་བདག་པོ་སྒྲ་མ་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། དངོས་གནས་ཁོ་རང་ན་ལྷགས་བྱང་ལ་ཐེབས་ཡོང་དུས་ལྷགས་
 ཆེ་བ་སྤྱི་དགའི་བ་རེད། དེ་མ་ཡིན་པའི་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་བསྐྱད་རེད། རིན་པོ་ཆེ་ལ་འདི་ཀྱི་གཉིས་ཀྱི་སྐྱབས་གནས་
 བསྐྱེད་ནས་གཞིས་གྲོང་བཞི་བ་འདིར་སྤེལ་བ་རེད། རིན་པོ་ཆེ་དང་པར་བསྐྱེད་ཀྱི་བ་དང་ཚུར་བསྐྱེད་གཤུང་མ་
 རང་བཞིན་བྱས་ནས། དངོས་གནས་ཁོ་རང་པར་བསྐྱེད་ཚུར་བསྐྱེད་ཀྱིས་རྣམ་གྲོལ་སྤྱིང་དགོན་བ་དེ་ཆགས་ཚུད་
 པོ་དང་། ད་ལྟ་ཉིག་ཅམ་ཡག་པོ་ཆགས་ཡོང་རྒྱ་དེ་ཡང་གཞིས་གྲོང་བཞི་བ་དེ་དཔེ་མ་སྲིད་པའི་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་
 ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་རེད། རིན་པོ་ཆེ་ལ་ལྷས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱིས་དད་བ་དག་སྒྲུང་དང་། རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་གི་
 དངོས་གནས་བྱུ་གུ་འདྲ་པོ་ད་ལྟ་བར་དུ་ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་རེད།

དབང་ལྷན་ཆེ་རིང་།

རྩམས།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ལོར་གཞིས་གྲོང་དང་པོར་སྤྱུ་འཁྱུངས། ལོ་བཅུ་གསུམ་སྐབས་དགོན་འདིར་འཇུག་ཞུགས་གནང་
སྟེ་གཞི་རིམ་སློབ་གྲྭར་སློབ་སྦྱོང་གནང་བ་དང་། ༡༩༩༩ ལོར་སྤྱུ་འཁྱུང་མགོ་སློབ་དུ་ལོ་རིམ་དུག་པའི་བར་སློབ་
གཉེར་གནང་ཞིང་། ༡༩༩༡ ལོར་དགོ་སློབ་ལོ་ངོ་གསུམ་གནང་བ་དང་། ༢༠༠༣ ལོར་དུང་ཡིག་ལོ་ངོ་བཞི་འུ་རིང་
གནང་ཡོད། ལྷུ་བས་རྗེ་གྲུབ་དབང་རིན་པོ་ཆའི་ཞབས་ཕྱིར་བོད་དུ་སྤྲུལ་རྗེས་ཐེངས་མང་འགོ་སྦྱོང་བ་ཞིག་ཡིན།

དབང་ལྷན་དགོན་པ་ལ་དང་པོ་སློབས་དུས་དགོན་པའི་འཆོ་བའི་གནས་སྐབས།

ཆོས་གྲིག་ལ། ཁྱེད་རང་དགོན་པ་ལ་ག་དུས་སློབས་པ་རེད་གསུང་རོགས།

ལན། སྤྱིར་བཏང་ང་ཆོ་ཕྱི་ལོ་ཆིག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་དོན་བཞི་དོན་ལྟ་ཅམ་ལ་སློབས་མིན་འགོ། ང་
སྤྱི་མ་དེ་གཞིས་གྲོང་དང་པོ་ལ་རེད། ཕྱི་ལོ་ཆིག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་རེ་གཅིག་རེ་གཉིས་ཅམ་ལ་སྤྱི་མ་རེད།
དེའི་དུས་ང་ཆོ་གྱུར་ནང་ལ་བསྐྱད་ཡོད་རེད། དེ་ནས་མར་ཡོང་སྟེ་དགོན་པ་ལ་གྲུ་བ་བྱེད་ལ་དེ་ཕྱི་ལོ་ཆིག་སྟོང་
དགུ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་དོན་གསུམ་དོན་བཞི་དོན་ལྟ་ཞིག་ལ་མིན་འགོ་བསམ་གྱི་འདུག གསལ་པོ་ཞིག་ཁྱེད་ཀྱིས་མ་
སོང་། དེའི་དུས་ང་ཆོ་དགོན་པ་ལ་གྲུ་བ་ཡང་མང་པོ་ཡོད་མ་རེད། བལ་ཆེར་གྲུ་བ་དུག་ཅུ་བདུན་ཅུ་མ་གཏོགས་
ཡོད་མ་རེད། ང་ཆོའི་དགོན་ཁྱ་ལྷ་འདས་པ་ཐེར་བའི་སྤྱི་མ་ཞིག་ཡོད། དེའི་འགྲམ་དུ་ལོ་གསུམ་བཞི་ཅམ་ཞིག་
ཡི་གེ་སྐྱུངས་ཡིན། རྗེས་ལ་ཁོང་འདས་སོང་རེད། སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་ཆོ་གྲུ་ཆོང་ལ་ཡི་གེ་སྐྱུངས་ནས་བསྐྱད་ཡོད། དེའི་
སྐབས་སྤྱི་དགོན་ཁྱ་འབྲེ་པོ་དེ་སྤྱི་མ་ཡོ་རྒྱུ་དོ་རྗེ། དེ་ནས་སྤྱི་མ་དབང་ལྷུག་ཨ་བད་སྤྱི་མ། སྤྱི་མ་བསམ་གཏན་
ལུན་ཆོགས་བཅས་སྤྱི་མ་ཁྱ་གསུམ་མང་པོ་ཞིག་འདུག ཁོང་ཆོས་སྤྱི་མ་བྱས་ནས་ཡིན་ནམ་ལོ་རེ་རེ་ཡིན་
ནམ་གང་ལྷར་དགོན་ཁྱ་བྱས་ནས་ང་ཆོར་ཡི་གེ་བསྐྱུངས་གནང་བ་རེད།

སྤྱིར་བཏང་དེའི་སྐབས་སྤྱི་དགོན་པ་བཞེངས་ནས་ལོ་བརྒྱད་དགུ་མ་གཏོགས་འགོ་གི་མེད་དུས་དགོན་པ་
ལ་ཡང་དཔལ་འཕྱོར་ཞེས་མེད་དུས། ང་ཆོ་རྒྱུར་དགོན་པ་ལ་སྤྱི་མ་ཆོར་ཡོད་མ་རེད། ཉིན་གུང་དགོན་པར་ཡི་
གེ་སྦྱོང་དུ་འགོ། དགོང་མོ་ནང་ལ་རྒྱུར་ལོག་ཡོང་བ་རེད། ཞལ་ལག་དེ་ཆོ་ཡིན་ན་ཡང་དགོན་པའི་ཁ་ལག་ལེན་གྱི་
ཡོད་མ་རེད། མོ་སོའི་ནང་ལ་འགོ་བཟུང་བསྐྱད་ཡོད་རེད། སྐབས་དེའི་དུས་དགོན་པ་ལ་འཆོ་བའི་དཀའ་ངལ་རྒྱུ་

རེད། རྩོན་མ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ལག་བཞེས་ས་རེད། མཐའ་འཁོར་ཡོངས་རྫོགས་ཨར་འདམ་གྱི་རྒྱབ་སྡེགས་བཅོས།
 ཆང་མར་མཐའ་འཁོར་ལ་བསྐྱད། དཀྱིལ་ལ་ཅོག་ཅེ་དང་རྒྱབ་སྡེགས་གཅིག་བཞག་ ཆང་མ་མཉམ་དུ་འཛོགས་
 ཡོད་རེད་མ་གཏོགས་འཛིན་གྲུ་དང་པོ་གཉིས་པ་ཟེར་སྡེ་ཆེན་བཅོས་ཡོད་མ་རེད། དེའི་དུས་ཡིག་གཟུགས་སྟོབ་
 མཁན་དེ་ཆུན་ལགས་བརྒྱ་ཆེ་དབང་རེད། བར་སྐབས་ཡིག་ལ་བ་ཁ་སྐྱལ་སྐྱུ་ཡིག་གཟུགས་བསྐྱབས་སོང་།
 ཆུན་ལགས་བརྒྱ་ཆེ་དབང་གིས་ང་ཆོར་ཡི་གེ་བསྐྱབས་པ་བྲན་གྱི་མི་འདུག གང་ལྟར་ཡིག་གཟུགས་སྟོབ་མཁན་
 བྱི་བསྐྱད་རེད། ཁོང་ཡིག་གཟུགས་ལག་པོ་ཡོད་རེད། ཁོང་ང་ཆོར་སྐབས་ལ་ཡིག་གཟུགས་སྟོབ་མཁན་བྱས་
 སོང་། དེའི་རྗེས་སུ་མཁན་ཆེན་བརྒྱ་པེས་རབ་ཐེབས་ནས་ཡིག་གཟུགས་དང་། དག་ཡིག་སུམ་དགས་སྟུན་དག་
 སོགས་བསྐྱབས་གནང་བ་རེད། དེ་ནས་ང་ཆོར་སྐབས་སུ་དགེ་ཆུན་གཞན་པ་སུ་ཡོད་ས་མེད། བ་ཁ་སྐྱལ་སྐྱུ་
 རྒྱན་རིང་པོ་བཞུགས་རེད། ང་ཆོ་ཕྱིས་སུ་མར་ཐོན་ཟེན་ནའང་ད་དུང་ཁོང་གིས་ཡིག་གཟུགས་དགེ་ཆུན་བྱས་
 འདུག དེ་མ་ཟད་བ་ཁ་སྐྱལ་སྐྱུ་ཡིས་ཀླུ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ། མཆོག་སྐྱལ་བྱང་ཁང་། མཆོག་སྐྱལ་རྒྱགས་སངས་
 སྐྱེ་ཆེན་ཁོང་ནུས་ལ་ཡིག་གཟུགས་བསྐྱབས་རེད།

བ་ཁ་སྐྱལ་སྐྱུ་ཆོས་རྒྱུད་ཆིང་མ་དང་བདུད་འཛེམས་སྐྱུ་ཁོང་མའི་སྟོབ་མ་རེད། ཁོང་ད་ལྟ་ཨ་རི་ལ་བཞུགས་
 ཡོད་རེད། བརྒྱ་མཐུ་སྟོབས་ཡོད་བ། ཁོང་གི་ལབ་ཀན་རེད། ང་ཆོ་ཡི་གེ་སྟོང་དུས་ལྷ་མ་ཁང་ལུ་ཟེར་མཁན་ཞིག་
 ཡོད་རེད། ཁོང་ལྷ་མ་ཉ་ལ་འདས་པའི་གྲུ་ཤག་འགྲམ་དེར་བཞུགས་གྱི་རེད། དེའི་སྐབས་སུ་མཆོག་སྐྱལ་རིན་པོ་ཆེ་
 ཁོང་ནུས་པ་དཔེ་ཆུང་ཆུང་རེད། མཆོག་སྐྱལ་རིན་པོ་ཆེ་དཔེ་སྐབས་སུ་འཛིན་གྲུ་གཅིག་ཡིན་ནམ་གཉིས་ཡིན་ནམ་
 ཞིག་གིས་དམའ་གྱི་རེད། ཁོང་ཕྱིས་སུ་ཐེབས་ཡིན་ས་ཡོད། ཐལ་ཆེར་བཤད་གྲུ་ལོ་གཉིས་པ་དེ་ལ་མིན་འགྲོ་
 བསམས་སོང་། དེ་ནས་ང་ཆོར་སྐབས་ལ་དགེ་ཆུན་དེ་མཁན་ཆེན་བཙུན་འགྲུས་ཐེབས་སོང་། དེ་ནས་མཁན་པོ་
 རྒྱ་ཟེར་ཐེབས་རེད། དེ་ནས་ས་སྐྱའི་མཁན་པོ་རིན་ཆེན་ཐེབས་སོང་། དེའི་སྐབས་སུ་དགེ་ཆུན་ མཁན་ཆེན་ནམ་
 རྒྱ་ལ། མཁན་པོ་རིག་འཛིན། མཁན་པོ་ཆེ་བརྟན་ཡོད་རེད། གཞན་པ་དགེ་ཆུན་སུ་ཡོད་ས་མེད། དེའི་སྐབས་སུ་
 སྟོབ་སྐྱུག་ཞེ་དག་ཡོད་མ་རེད་བ།

ཕྱི་རྒྱལ་ལ་ཕྱིན་པ།

ཆོས་གླིག་པ། ཁེད་རང་ཕྱི་ལོགས་ཁག་ལ་ལ་སྐབས་ཇེ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞབས་ཕྱི་ལ་འགྲོ་སྟོང་ཡོད་པས།
 ལན། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་ཕྱི་རྒྱལ་ལ་འགྲོ་དགོས་རེད་གསུངས་བྱང་། ལོ་དེ་ལ་ང་ཕྱི་
 རྒྱལ་ལ་ཐེངས་དང་པོ་སོང་ཡིན། དེའི་དུས་རིན་པོ་ཆེས་ (Asia) ཞེ་གི་ལ་མ་གཏོགས་ཨ་རིའི་ཕྱོགས་ལ་ཐེབས་

ཡོད་མ་རེད། ཡིན་ནའང་ཆོས་ཆོག་ས་རྩ་ནས་ཡོད་མ་རེད། ཆང་མ་སྤྱོད་བདག་གི་ཁང་པའི་ནང་དང་། ཟ་ཁང་
ནང་བཞུགས་བསྟན་ཡ་རེད།

དགེ་སྤྱོད་ཀྱི་སྒོར།

ཆོས་ཀྱི་གཤམ། ཆེད་རང་བཤད་བྱ་ལ་འཇུག་དུས་དགེ་སྤྱོད་སྤྱེད་འདུག་གསུང་རོགས།

ལན། ར་བཤད་བྱ་ལ་འཇུག་འཁྲོད་དུས་ལྷ་མ་འཇམ་དགེ་བྱ་ཆང་གི་དགེ་སྤྱོད་རེད་འདུག་ལྷ་མ་འཇམ་དགེ་
ཡིས་དགེ་སྤྱོད་ལོ་བཅུ་གཉིས་བཅུ་གསུམ་ཙམ་བྱས་འདུག་ ར་བཤད་བྱ་ལ་མ་འཇུག་པའི་སྤྱོད་ལ་ཡང་ཁོང་དགེ་
སྤྱོད་རེད། ལྷ་བ་པ་འཆོག་པའི་སྤྱབས་སུ་སྤྱབས་ཐོ་སྤོག་ལ་སོགས་གནང་གི་འདུག་ ལྷ་མ་འཇམ་དགེ་ཡི་རྗེས་ལ་
དགེ་སྤྱོད་མཁན་པོ་གུ་རུ་ཡིས་བྱས་རེད། མཁན་པོ་གུ་རུ་སྤྱོད་བྱའི་དགེ་ཆུན་དང་དགེ་སྤྱོད་ལོ་མང་པོ་ཡིན་ས་
ཡོད། དེ་ཡི་རྗེས་ལ་ལྷ་མ་དགེ་ལེགས་རྗེ་རྗེས་བྱས་རེད། ལྷ་མ་དགེ་ལེགས་རྗེ་རྗེ་དགེ་སྤྱོད་བྱེད་པའི་སྤྱབས་སུ་
སྤྱུལ་རེས་དོན་དང་སྤྱུལ་ཨ་འཇམ་ཁོང་ནམ་པ་གཉིས་ (Swiss) སྤྱད་སི་ནས་རྒྱུར་ཐེབས་རེད། དེའི་དུས་དགུང་
ལོ་རྒྱུད་རྒྱུད་རེད་ལ། ཁོང་ཆོའི་དགེ་ཆུན་དེ་ལྷ་མ་དགེ་ལེགས་རྗེ་རྗེ་བཞག་པ་རེད། ལྷ་མ་དགེ་ལེགས་རྗེ་རྗེའི་རྗེས་
ལ་ལྷ་མ་སྤྱུལ་བཟང་གིས་བྱས་རེད། ལྷ་མ་སྤྱུལ་བཟང་གི་རྗེས་ལ་ངས་བྱས་པ་རེད། ལྷ་མ་སྤྱུལ་བཟང་གི་མཉམ་
དུང་ཡང་ལོ་བྱེད་ཀ་ལྷག་ཙམ་ཞིག་བསྟན་ཡིན།

བྱི་ལོ་ ༡༩༡༩ ལ་ལྷ་མ་སྤྱུལ་བཟང་དགེ་སྤྱོད་རེད། བྱི་ལོ་ ༡༩༡༩ ལོ་ལ་ལྷ་སྤྱུལ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་གཏེར་
མཛོད་དབང་གནང་སོང། གཏེར་མཛོད་དབང་ཐེངས་མ་དང་པོ་འདི་ཡིན་ན་གཉིས་པ་དེ་ཡིན་ན་གཤེས་མ་སོང།
ཕལ་ཆེར་དང་པོ་དེ་ཡིན་ས་རེད། གང་ལྟར་སྤྱབས་དེའི་དུས་དགེ་སྤྱོད་གཙོ་པོ་ལྷ་མ་དགེ་ལེགས་རྗེ་རྗེ་རེད། དེའི་
རོགས་པ་ལྷ་མ་སྤྱུལ་བཟང་དང་ང་གཉིས་ཡོད། བྱི་ལོ་ ༡༩༤༠ ལོར་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་ཁྱོད་དགེ་སྤྱོད་བྱེད་དགོས་
རེད་གསུངས་བྱུང། བྱི་ལོ་ ༡༩༤༠ ཐམས་པའི་ལོ་འདུག་ཡིན་ནམ་ ༡༩༤༡ ལ་ཡིན་ནམ་ཞིག་ནས་ངས་དགེ་སྤྱོད་
བྱས་པ་ཡིན། ངས་དགེ་སྤྱོད་ལོ་གསུམ་དང་བྱེད་ཀ་ལྷག་ཙམ་བྱས་ཡིན། ངའི་སྤྱོད་ལ་ལྷ་མ་སྤྱུལ་བཟང་གིས་
དགེ་སྤྱོད་བྱས་རེད། ལྷ་མ་སྤྱུལ་བཟང་དང་གྲགས་པ་ལྷ་མ་གཉིས་རྟེན་ལ་ལོ་བརྒྱད་དགུ་ཙམ་ཞིག་དཔེ་ཆ་པར་
བརྒྱབ་ནས་བཞུགས་རེད། ད་ལྟ་ང་ཆོའི་འདོན་ཆ་ཕལ་ཆེ་བ་ཁོང་ནམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་བརྒྱབ་པ་རེད། ང་ཡི་རྗེས་
ལ་དགེ་སྤྱོད་དེ་རིན་པོ་ཆེས་ཆོས་ཉིད་འོད་ཟེར་ཐད་ཀར་བསྐྱོས་རེད། ཆོས་ཉིད་འོད་ཟེར་ན་དབུ་མཛད།
རིན་པོ་ཆེའི་ཞབས་བྱི་བྱས་ནས་འཁྲོ་བསྟན་མཁན་གྱ་པ་ཞིག་ཡོད་རེད། ཁོང་དགེ་སྤྱོད་བྱས་རེད། ཆོས་ཉིད་འོད་
ཟེར་ཁོང་དགོངས་པ་ཞུས་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་དོག་ཙམ་ཞིག་ཡོང་ས་མ་རེད་དགོངས་ནས་དེའི་རྗེས་ལ་ཡེ་གཤེས་

རང་གྲོལ་བཞག་རེད། ཡེ་ཤེས་རང་གྲོལ་དངོས་གནས་བྱས་ན་དགེ་སྤྱོད་ཆེ་བ་རེད། དགེ་སྤྱོད་ཆུང་བ་དེ་བསོད་
ནམས་དག་འདུལ་རེད། ངའི་སྐབས་སུ་དགེ་སྤྱོད་གཉིས་ཡོད་མ་རེད། ང་དགེ་སྤྱོད་སྐབས་སུ་བྱང་ཡིག་ལྟོ་ནམ་
རེད། གཉེར་བ་དེ་འཇམ་ལྟོ་རེད། ལྟོ་ནམ་གྱི་སྡོན་ལ་ཡིན་ནམ་རྗེས་ལ་ཡིན་ནམ་ཞིག་ལ་བཀའ་བྱར་ཆེ་རིང་ཕུན་
ཆོགས་བྱང་ཡིག་བཞགས་འདུག ཆེ་རིང་ཕུན་ཆོགས་དེའི་དུས་ཆོད་ག་དུས་ཡིན་མིན་ཤེས་མ་སོང་།

དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་དགེ་སྤྱོད་ལོ་གསུམ་གསུམ་བསྐྱད་ཡ་དེ་ངའི་སྐབས་ནས་འགོ་བཙུགས་བ་རེད།
དེའི་སྡོན་ལ་དགེ་སྤྱོད་བསྐྱད་ཡ་ལ་ལོ་ཆད་ཅིག་མི་འདུག རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་གིས་ལས་ཀ་ལག་པོ་བྱེད་མཁན་ཞིག་
ཡོད་ན་ལོ་མང་པོ་བཞག་གནང་གི་འདུག དེའི་རྗེས་ལ་དགེ་སྤྱོད་བསྐྱད་ཡ་དེ་ལ་ལོ་ཆད་འདྲ་པོ་ཞིག་མ་བཟོས་ན་
ང་ལ་ཡང་དཀའ་ལས་འདུག བཞག་ཡ་ལ་ཡང་དཀའ་ལས་འདུག་གསུངས་ནས་དེ་ནས་ལོ་གསུམ་གསུམ་བཞག་
བ་རེད། ང་ལ་ཡང་ལོ་གསུམ་སྟོད་ཤོག་གསུངས་བྱང་། སྡོན་མ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ན་གཉེར་བ་དེ་ལ་ལོ་གཅིག་གཅིག་
མ་གཏོགས་རེད་མི་འདུག རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་ང་གཉེར་བ་ལོ་གསུམ་བཞག་སོང་།

དབང་ཕྱུག་གྱིས་གཉེར་བ་གནང་བའི་སྐོར།

ཆོམ་གྱིག་པ། བྱེད་རང་གིས་གཉེར་བ་བྱས་པའི་སྐོར་གསུང་རོགས།

ལན། རིན་པོ་ཆེ་བོད་ལ་ཐེངས་མ་དང་པོ་ཡིན་ནམ་གཉིས་བ་ཡིན་ནམ་ཞིག་ལ་ཐེངས་དུས་ངས་གཉེར་བ་
བྱས་ཡིན། ང་དེའི་དུས་བཤད་གྲ་ནས་མར་ཐོན་ཆར། བཤད་གྲ་ནས་མར་ཐོན་དུས་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་ཉི་མ་གཅིག་
ཤོག་གསུངས་བྱང་། ང་ཡི་སྡོན་ལ་གཉེར་བ་དེ་ཕལ་ཆེར་ལྷ་མ་དབང་བྱུག་ཡིན་ས་ཡོད། ང་ཡི་རྗེས་ལ་གཉེར་བ་
བྲག་གལ་བརྟོ་རྗེ་ཡིས་བྱས་སོང་། ཁོང་གྲོངས་ཆར་རེད། གང་ལྟར་རིན་པོ་ཆེ་བོད་ལ་ཐེངས་མ་དང་པོ་ཐེངས་
དུས་ལྟོ་རྒྱ་དང་ཨ་དར་སྟོན་པོ་ཁོང་ནམ་བ་ཆང་མས་ཞབས་བྱི་བྱས་ནས་བོད་ལ་ཐེངས་རེད། ང་དེའི་དུས་རིན་
པོ་ཆེ་ཡིས་གཉེར་བ་ལ་བཞག་སོང་། གཉེར་བ་ལོ་གསུམ་དེ་ཡང་ངའི་སྐབས་ནས་འགོ་བཙུགས་རེད། གཉེར་
བ་བཞག་ཆར་བའི་རྗེས་ལ་ང་ཡང་བསྐྱར་བཤད་གྲར་མར་འཇུལ་རེད། ང་བཤད་གྲ་ལ་ལྷ་གཅིག་ལན་མན་ཞིག་
བསྐྱད་ཡིན།

དབང་ཕྱུག་གྱིས་ལྷ་བྱང་ཏུ་བྱུག་ལས་གནང་བའི་སྐོར།

ཆོམ་གྱིག་པ། བྱེད་རང་གཉེར་བ་བྱས་ནས་བཤད་གྲ་ལ་འཇུལ་འདུག་པ། དེའི་རྗེས་ལ་དགོན་པའི་བྱུག་ལས་ག་
རེ་གནང་སྟོང་གསུང་རོགས།

ལན། དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་ཁྱོད་བཤད་གྲུ་ལ་བསྐྱད་ན་ལས་ཀ་ཆང་མ་ཡོང་ས་མ་རེད། གྲགས་པ་ཁོང་
 ཆོ་ཨ་རི་ལ་འགྲོ་དགོས་ཀྱི་འདུག ཁྱོད་རང་ཉོག་ཙམ་ཞིག་གྲགས་པ་ཁོང་ཆོའི་ཆབ་ལ་རོགས་པ་འདྲ་བུས་ནས་
 ཨ་མར་སྒྲ་མ་དང་མཉམ་དུ་སྒྲ་བྲང་ལ་ལས་ཀ་ལས་ཤོག་གསུངས་བྱུང་། བཀའ་བརྒྱད་ལྟ་ཁང་གི་ལས་ཀ་བྱེད་
 མཁན་ཆང་མ་ང་ཆོ་ཡིན། དེའི་དུས་ཕྱི་ལོ་ག་ཆོད་འཁེལ་མིན་ཤེས་མ་སོང་། གང་ལྟར་གྲགས་པ་ཁོང་ཆོ་ཨ་རི་ལ་
 ཐེངས་དང་པོ་འགྲོ་དུས་ཡིན་ས་ཡོད། དེ་ནས་ང་ལོ་གཅིག་དང་བྱེད་ཀ་ལྟག་ཙམ་སྒྲ་བྲང་ལ་ལས་ཀ་ལས་ཡིན། ད་
 ལྟ་སྒྲ་བྲང་གི་རྒྱབ་ལོགས་ཁང་བ་རྩིང་བ་ཞིག་ཡོད་པ། གནའ་སྤྱོད་མོ་བྱམ་འཐག་ཡོད་བསྐྱད་ས་དེ་དེང་སང་ཆང་
 མ་མཐོན་ཁང་བཟོས་ཆང་འདུག་ག དེ་ཆོ་ཆང་མ་ང་ཆོས་ལས་ཡིན། དེ་ཆང་མ་ལས་ཀ་ལ་ལྟ་རྟོག་གྲང་བུས་པ་
 ཡིན། དེ་ཆོ་དགོ་སྒྲོས་མ་བུས་སྒྲོན་ལ་རེད།

རྩོད་ནང་རིན་པོ་ཆེའི་ཡང་སྤྱིད་ཁྱི་འདོན་དང་། ལྷུ་བས་རྩི་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྟན་བོད་ལ་ཕྱིན་པ།
 ཆོ་མ་ཕྱིག་པ། རྩོད་ནང་རིན་པོ་ཆེའི་ཡང་སྤྱིད་བལ་ཡུལ་དུ་ཁྱི་འདོན་བྱེད་ལ་དུས་ཆོད་དེ་ག་དུས་རེད་གསུང་
 རོགས།

ལན། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ ལོར་རྩོད་ནང་ཡང་སྤྱིད་བལ་ཡུལ་དུ་ཁྱི་འདོན་བུས་སོང་རེད། དེའི་དུས་གྲུ་བ་གསར་
 པ་ཆང་མ་དགོན་པ་ནས་ཁྱི་སོང་ཡིན། དེའི་དུས་སྒྲ་མ་བད་བསྐྱར་རྩོད་ནང་དགོན་པའི་སྒྲ་བསྒྲོས་རེད། རྩོད་ནང་
 དགོན་པའི་སྒྲ་མ་ཐེངས་དང་པོ་རེད། དེའི་དུས་རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་ཁྱོད་རང་ཡང་འགྲོ་ཤོག་ལོ་གཅིག་སྤྱོད་གསུངས་
 སོང་། གྲུ་བ་གསར་པ་ཆང་མ་ཡོད་རེད། སྒྲ་མ་ནི་བད་བསྐྱར་ཐེབས་ཀྱི་རེད་ཟེར། ང་དང་སྒྲ་མ་བད་བསྐྱར་གཉིས་
 (Siliguri) སི་ལི་སྤུ་རི་ནས་ (Kakarbhitta) ཀ་ཀར་རྩིན་བརྒྱད་ནས་བལ་ཡུལ་ལ་སོང་ཡིན། ངས་དགོ་
 སྒྲོས་དང་གཉིར་པ་བུས། དེའི་སྐབས་སུ་དབུ་མཛད་དེ་ལྟག་པ་ཁོར་བྱ་ཡོད། གྲུ་བ་ཡང་མང་པོ་ཡོད་མ་རེད། གྲུ་
 པ་བཅུ་བཅུ་གཅིག་ཙམ་ཡོད་འགྲོ། དེ་ལ་ལོ་གཅིག་བསྐྱད་ཡིན།

རྩོད་ནང་ཡང་སྤྱིད་ཁྱི་འདོན་ཆང་མ་དང་དེ་ལོའི་དགྲུན་ཁའི་ལོ་སར་སྐབས་ང་དགོན་པ་ལ་མར་ཡོང་དུས་
 རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་བོད་ལ་འགྲོ་གི་ཡིན་པས་གསུངས་སོང་། འགྲོ་གི་ཡིན་ཞུས་ཡིན། དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ང་བོད་ལ་
 ཁྱིད་གནང་སོང་། བོད་ལ་ཐེབས་དུས་ང་དང་སྒྲ་མ་ཉི་མ་ཆེ་རིང་གཉིས་དགོན་པ་ཡི་དོས་སྐྱེལ་རྒྱངས་འཁོར་ནང་
 ཅ་ལག་དེ་ཆོ་ཁྱེར་བུས་བལ་ཡུལ་གྱི་འགྲམ་ནས་ལྟ་ས་ལ་སོང་ཡིན། སྐྱ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཁོང་ནས་པ་གནས་
 གྲུ་ལ་བསྐྱད་ནས་ལྟ་ས་ལ་ཐེབས་འདུག དེའི་དུས་སྐྱ་ཆེན་བོད་ལ་ཐེངས་མ་དང་པོ་ཐེབས་པའི་སྐབས་རེད། དེ་

ནས་ང་ཆོ་ལྷ་ས་ནས་ཁིན་ཏུ་ཅེ་བར་སྤྱི་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་མཉམ་དུ་སོང་ཡིན། སྤྱབས་དེ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་མགོ་
ལོག་ལ་དབང་ཞིག་གནང་རྒྱུ།

དབང་ཕྱུག་གིས་བྱང་ཡིག་གནང་བའི་རྒྱུ།

ཆོས་གྲིག་ལ། ཁྱེད་ཀྱིས་བྱང་ཡིག་བྱེད་སྤྱོད་ཡོད་མེད་སྐོར་ཞིག་གསུང་རོགས།

ལན། ད་དེ་འདྲ་བྱས་ནས་རྗེས་ལ་དགོན་པ་ལ་ཡར་སྐྱེབས་དུས་དགོན་པའི་ལས་བྱེད་ལ་བསམ་སྒྲོ་བཏང་
ན། དག་དབང་བསམ་གཏན་དང་མོན་པ་མཁན་པོ་བཟུལ་གྱིས་དགོས་པ་དེ་སྤྱོད་རྒྱུ་ཡིན། འཆི་མེད་མགོན་པོ་དང་མཁན་པོ་
བཟུལ་གྱིས་རྗེ་རྗེ་གཉིས་དཔལ་གཉེར་རྒྱུ་ཡིན། རིན་པོ་ཆེས་ང་ལས་ཁྱེད་ལ་བསྐྱད་དགོས་པ་དེ་གསུངས་སོང་། ང་ཡི་
སྤྱོད་ལ་ལས་ཁྱེད་ལ་འགྱུར་མེད་རྗེ་རྗེ་ཡིན། འགྱུར་མེད་རྗེ་རྗེའི་སྤྱབས་ལ་བྱང་ཡིག་གཅིག་མ་གཏོགས་མི་
འདུག རྒྱུར་བཏང་ཉམས་སྤོང་གསལ་ལ་ཆེད་དུ་དེ་མེད་ནས་ངའི་སྤྱབས་སུ་རོགས་པ་མཁན་པོ་གྱུ་བཞག་
གནང་སོང་། ཡིན་ནའང་མཁན་པོ་གྱུ་བཞག་ལ་བསྐྱད་མ་སོང་། དེར་སང་དགོས་པ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་ན་མ་
གཏོགས་སྤོན་མ་གཅིག་གཅིག་ཡིན། འགྱུར་མེད་རྗེ་རྗེ་བཞེས་ཆར་བ་དང་ཐད་ཀར་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་ང་བསྐོས་
གནང་སོང་། དེའི་དུས་ཁོང་ནམ་པ་ཆར་མ་རྒྱུ་ལས་ཀྱི་ཐག་བཅད་ཡིན་ས་ཡིན། རྒྱུ་ལས་ནམ་པ་རིན་པོ་ཆེའི་
སྤྱི་མདུན་ལ་བཅར་དུས་སྤྱབས་ལ་ཆར་མ་ཡི་གེ་ཁྱེད་བསྐྱད་འདུག ད་ལས་ཁྱེད་ལ་སྤྱོད་པ་གཞག་དགོས་པ་དེ་མེད་
ནས་དེའི་དུས་སུ་གཅིག་གིས་ཁ་གྲགས་མ་སོང་། དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་སྤྱོད་པ་གསུངས་སོང་། ལགས་
སོ་ཞུས་ནས་བྱང་ཡིག་ལོ་གསུམ་བྱས་ཡིན། ལོ་གསུམ་ཆར་བའི་རྗེས་ལ་ངས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དགོངས་པ་གནང་
རོགས་གནང་། ང་སྤྱོད་པ་ལ་བསྐྱད་དགོས་ཀྱི་འདུག་ཞུས་པ་ཡིན་ཏེ། རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་ད་ལྟ་བུའི་བཞེད་མ་
དེད་རྗེས་མ་བསྐྱད་ཆོག་གི་དེད་གསུངས་ནས་དགོངས་པ་གནང་མ་སོང་། དེ་ནས་དེའི་རྗེས་ལ་ང་ཆོའི་ད་ལྟ་མི་
སོར་ཞིང་ཁ་དེ་ལ་རྩྭ་གྲ་ཡོད་བསྐྱད་དེད་བ། མི་སོར་ཞིང་ཁ་དེ་ལ་རྩྭ་གྲ་ཡོད་པ་མཛོད་གསལ་པ་
དང་མཉམ་དུ་ལས་ཀ་ལས་ཡིན། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༠༧ ནས་ལོ་གཅིག་དང་བྱེད་ལས་ཀ་ལས་ཡིན། མི་སོར་ཞིང་ཁ་དེ་
རྩྭ་གྲ་དེ་ཆོ་ལ་རྒྱ་གར་གྱིས་ཞིང་ཁ་དེ་ལ་དཔལ་སྤོན་མ་ལས་མང་བ་ཁྱེད་ཀྱིས་མཛོད་པ་བསྐྱད་ཀྱི་འདུག དེའི་རྗེས་
སུ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་ལྷུང་བྱེད་གཉིས་ཐེངས་མ་གཉིས་གསུམ་ཙམ་མི་སོར་ལ་མཉམ་དུ་སོང་ཡིན། དེའི་
རྗེས་སུ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་ལྷུང་བྱེད་པ་དུ་མི་སོར་ཞིང་ཁ་དེ་ལ་རྩྭ་གྲ་ཆར་མ་གཅིང་སེལ་གྱི་ལས་ཀ་
ལས་བསྐྱད་འདུག དུས་ཆོད་དེ་འདྲ་དེ་འདྲ་བྱས་ནས་ཆོད་འགྲོ་རྒྱུ་ཡིན།

མཛོད་སྒྲོ་བཟང་ཆོས་འཕེལ། ལྷ་མ་ཉི་མ་ཆེ་རིང། ཆེ་དབང་རིག་འཛིན། མཁན་པོ་ཆེ་རིང་བཅས་ང་ཆོ་ལོ་རིམ་
དུག་པ་ཐོན་མཁན་སློབ་སྒྲུག་དུག་བདུན་ཅམ་གཅིག་མ་གཏོགས་ཡོད་མ་རེད། དེའི་སྐབས་སུ་རིན་པོ་ཆེ་ཡགོང་
ས་མཆོག་ལ་སྐུ་འགྱུར་རྟེན་མ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་བརྟན་བཞུགས་བཀུག་མཁན་ལ་ཕེབས་རེད། དེའི་དུས་སྒྲོ་བཟང་
ཆོས་འཕེལ་དང་། ཉི་མ་ཆེ་རིང་གཉིས་ཞབས་ཕྱི་ལ་སོང་རེད། དེའི་རྗེས་ལ་མཁན་པོ་ཆེ་རིང་དོ་རྩེ་དེ་ག་འདྲ་
ཡིན་མིན་ཏུ་གོ་མ་སོང་། དེའི་ལོ་རྗེས་མ་ལ་ལོ་རིམ་བདུན་པ་དེ་མེད་པ་ཆགས་སོང་རེད། ལོ་རིམ་བདུན་པ་དེ་ལོ་
གཅིག་མེད་པ་ཆགས་ཡོང་དུས་དགོན་པའི་ལས་ཀ་ཞིག་གི་དོན་དུ་ང་ཆོ་གྲུ་པ་གཉིས་གསུམ་ཞིག་རྟེ་ཡི་ལ་བཏང་
སོང་། དེའི་རྗེས་ནས་ང་བཤད་གྲུ་ནས་མར་ཐོན་བཞག་པ་ཡིན།

དབང་ལྷན་བཤད་གྲུ་ལ་དཔེ་ཆ་ལྟ་སྐབས་ཀྱི་དཔེ་ཁྲིད་དགེ་ཆུན།

ཆོ་མ་ཁྲིག་ལ། ཁྲིད་བཤད་གྲུ་ལ་དཔེ་ཆ་ལྟ་དུས་དཔེ་ཁྲིད་གནང་མཁན་ཆུན་ལགས་སུ་ཡོད་དམ།

ལན། ང་ཆོ་སློབ་སྒྲུག་སྐབས་ལ་དཔེ་ཁྲིད་གནང་མཁན་དེ་མཁན་པོ་ལྷ་ཟེར། མཁན་ཆེན་བཙུན་འགྲུས།
མཁན་པོ་རིན་ཆེན་ཡོད་རེད། ལྷ་མ་དང་དགེ་ཆུན་དཔེ་མི་སྤྱིད་ཆད་དང་ལྷན་པ་ཕེབས་ཡོད་རེད། ཡིན་ནའང་སོ་སོ་
ལ་ལས་མེད་ནས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་མ་བྱུང་བར་ལྷག་སོང་བ་རེད། ང་ལོ་རིམ་དང་པོར་ལོ་གཅིག་ཡིག་ཆད་མ་འཕྲོད་
ནས་ལྷག་སོང་བ་རེད། ཆོ་རྒྱ་དང་། ཆོ་ནམ་སོགས་ང་ཆོ་གཞིས་ཁྲོང་བཞི་པའི་བླ་གྲུ་འཛིན་གྲུ་ཐོན་མཁན་མང་པོ་
ཡོད་རེད། ང་གཅིག་དུ་འཛིན་གྲུ་མ་ཐོན་རེད་མ་གཏོགས་ཆང་མ་འཛིན་གྲུ་ཐོན་ཆར་རེད། དེའི་སྐབས་སུ་བཤད་
གྲུ་སྐད་གསུམ་ཆེན་པོ་བྱས། བཤད་གྲུ་ནང་ཐབས་ཆག་ང་ཆོ་ཡང་འཇུག་བཞག་པ་རེད་ལ། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་དང་
པོ་ཉིད་ནས་དཔེ་ཆ་ལ་དོ་སྣང་སོགས་ཏུ་གོ་གི་མ་རེད་ལ། དེའི་དུས་གྲུ་ཆང་གི་བླ་གྲུ་བྱས་ནས་ཞབས་བརྟན་
འདྲ་འགོ་བསྟན་རེད། དཔེ་ཆ་སྦྱོང་ལ་ལ་ཉམས་སྦྱོང་ཡོད་མ་རེད། དེའི་དུས་མཁན་པོ་ལོ་རྒྱུ་ཡོད་རེད། གཞིས་
ཁྲོང་བཞི་པའི་མཁན་པོ་ཞིག་ཡོད་རེད། ཁོ་རང་སྤྱོད་མ་སྤྱོད་ལ་མཁན་པོའི་སྐུ་མདུན་ནས་དཔེ་ཆ་འདྲ་ཁྱུས་སྦྱོང་
འདུག བྱས་ཅིང་ཁོང་དཔེ་ཆ་ལ་གོ་བ་འདྲ་པོ་ཡག་པོ་ཡོད་དུས་ང་ཆོའི་མཉམ་དུ་དཔེ་ཆ་ཁྱུ་སྐབས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་
སྐབས་དང་སྦྱོགས་གང་ས་ནས་འདྲ་གི་མི་འདུག ང་སློབ་གྲུ་ལ་ཡོད་དུས་ཆུན་བཟ་གིས་ཆོས་འཕེལ་ཡོད་མ་རེད།
སློབ་གྲུར་ཆུན་བཟ་གིས་ཆོས་འཕེལ་དགེ་ཆུན་བྱེད་དུས་ང་ཡར་ཐོན་ཆར་རེད། ཆུན་བཟ་གིས་ཆོས་འཕེལ་དགེ་
ཆུན་བྱེད་དུས་སློབ་སྒྲུག་དེ་ཆོ་འཛིན་གྲུ་ལྷེ་ཆུན་ལྷེ་ཆུན་བྱས་ནས་འཛིན་གྲུ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་ཆ་ཆང་འདུག ང་
ཆོའི་སྐབས་སུ་དེ་འདྲ་ཡོད་མ་རེད། ཆང་མ་ཁང་པ་གཅིག་ནང་ལ་མཉམ་པོར་ཡི་གེ་བསྐབས་ནས་བསྟན་ལ་རེད་
མ་གཏོགས་འཛིན་གྲུ་དང་པོ་གཉིས་པ་ཟེར་ཡོད་མ་རེད།

ལྷ་མ་ཉི་མ་སྤྱིད་ཐར་དང་ཏ་ར་ལྷ་མ་ལས་ཕྱག་ལས་གནང་པའི་སྐོར།

ཚེ་མ་གྱི་ལ། ལྷ་མ་ཉི་མ་སྤྱིད་ཐར་དང་ཏ་ར་ལྷ་མ་ཁོང་ནས་ལས་ཕྱག་ལས་གནང་དང་གང་གནང་ཡོད་དམ།

ལན། ད་ལྟ་ལྷ་མ་ཉི་མ་སྤྱིད་ཐར་མཁན་དེ་ང་ཚོ་བཤད་བྱ་ལ་བསྐྱད་དུས་ང་ཚོ་ (Periyapatna) སི་
རི་ལ་པར་ན་སྤེལ་ཅམ་ལ་དགོན་པ་ཡི་ཞིང་ཁ་ཡོད་རེད། ཞིང་ཁ་ནང་ལས་ཀ་ལས་ནས་བསྐྱད་བསྐྱད་རེད། ང་
ཚོ་ཞིང་ཁ་ལ་ཨ་ཤོམ་བཀོག་མཁན་ལ་འགོ་དུས་ལྷ་མ་ཉི་མ་སྤྱིད་ཐར་ལས་ཀ་ལས་མཁན་ལ་ཡོད་རེད། ཏ་ར་ལྷ་
མ་དགོན་པ་ལ་དབྱ་མཛད་གནང་ཡོད་རེད། ལྷ་མ་སྐལ་བཟང་གི་ལོགས་ལ་འགོ་དུས་ཁོང་གི་ཆ་བ་ལ་དགོ་སྐོས་
རྒྱ་བ་གཅིག་ཅམ་ཞིག་བྱས་ཡོད་པ་དེ་ཉི་མ་ལྟུག་ ལྷ་མ་སྐལ་བཟང་ག་བ་ཡིན་ན་ཞིག་ལ་ཐེབས་རེད་ཟེར་ཏ་ར་
ལྷ་མ་དགོ་སྐོས་རྒྱ་བ་གཅིག་བསྐྱད་རེད། དེ་འདྲ་གཅིག་མ་གཏོགས་ཏ་ར་ལྷ་མ་ལ་ཕྱག་ལས་གནང་པ་ཅི་ཡོད་
ས་མེད། ལྷ་མ་མངའ་གསོལ་བྱེད་སྐབས་ལྷ་མ་ལོ་རྒྱུ་རྩོམ་ཞེ་ ལྷ་མ་དགོན་མཆོག་དོན་གྱི་ལྷ། ལྷ་མ་ཨ་པད། ལྷ་མ་
འངས་དགེ ལྷ་མ་འཛིགས་མེད་ཁོང་ནས་པ་ཡོད་རེད། ཏ་ར་ལྷ་མ་དེའི་དུས་མཉམ་དུ་ཡིན་ས་མེད་པལ་ཆེར་རྗེས་
ལ་ཡིན་རྒྱུ་རེད། དེའི་དུས་ལྷ་མ་དེ་ཚོ་ལ་རིན་པོ་ཆེས་དབྱ་ཞུ་གནང་སྐབས་དབྱ་ཞུ་ཅི་ལ་རྩོམ་ཞེ་ཡོད་རེད། ལྷ་མ་
སྤྱི་ལྷ་མ་ནམས་ལ་དེ་གནང་ཡོད་མ་རེད།

ཚུན་ཅ་རྩོགས་གསུམ།

ཚེ་མ་གྱི་ལ། ལྷ་མ་ཁང་དང་། ཚུན་ཅ་རྩོགས་གསུམ་དེ་ཚོ་ག་དུས་ནས་དབྱ་བཅུགས་པ་ཡིན་ནམ།

ལན། ལྷ་མ་ཁང་དེ་ ༡༩༡༥ ལོར་འགོ་བཅུགས་རེད། ཚུན་ཅ་རྩོགས་ཆེན་དེ་ ༡༩༡༩ ལོར་ལ་
ཆུགས་ཆར་རེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན་ངས་ཡག་པོ་དེ་ཉི་མ་ལྟུག་སྟེ། མཁན་པོ་ཆེ་རིང་ནས་རྒྱལ་ ༡༩༡༩ ལོར་
ཐེངས་མ་དང་པོ་སྤེལ་པ་རེད། མཁན་པོ་ཆེ་རིང་ནས་རྒྱལ་སྤེལ་དུས་ང་ཚོ་འགྲོའི་དབྱ་མཛད་རེད་འདུག་ཟེར།
ངས་དེའི་དུས་དབྱ་མཛད་འདྲ་བྱེད་སྤོང་། ཁ་སང་འགྱུར་མེད་རྩོམ་གྱི་ལ་ལ་ལྟུག་ ཁོད་དབྱ་མཛད་གྱི་
རེད་འདུག་དགོ་སྐོས་འདྲ་པོའི་ལས་ཀ་ཡང་ལས་ཀྱིན་འདུག་ཟེར། ད་ལྟ་ང་ཚོའི་མཁན་པོ་པ་སངས་ཆེ་རིང་ལ་
མཁན་འདུག་པ་ཞིག་ཡོད་ལ། དེའི་དུས་ཁོང་གི་ཆོས་བཤད་འདྲ་ཞིག་བྱས་སོང་། དེའི་དུས་ང་དང་འགྱུར་མེད་རྩོམ་
གཉིས་ཚུན་འགོ་འཛོགས་སར་མཉམ་དུ་ཡིན་ཟེར་ལ་ལྟུག་ ལྷ་མ་ ༡༩༡༩ ལོའི་ཚུན་ནས་ཚུན་འགོ་འཛོགས་
མིན་ཤིས་མ་སོང་། ལྷ་མ་ ༡༩༡༩ ལོ་ལ་ཏན་ཏན་འཛོགས་འདུག་ དེའི་དུས་ང་དབྱ་མཛད་འདྲ་གཅིག་བྱས་ནས་
ལས་ཀ་ལས་ཡིན། དེ་དུས་འབྲུམ་ལྷ་ཅི་ཡོད་ས་མེད། ད་གནས་ཆོས་ཀྱི་ཚུན་འགོ་འདི་གཅིག་བྱ་ཡིན་ས་ཡོད།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༡༩ ལོར་གནམ་ཆོས་སྡོན་འགྲོ་ཆར་ནས་གཉེར་མཛོད་དབང་གནང་སོང། གཉེར་མཛོད་དབང་གནང་ཆར་བ་དང་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་ང་སྤྱི་རྒྱལ་ལ་འགྲོ་དགོས་རེད་ཟེར་ནས། དེའི་དུས་ ༡༩༡༩ ལོར་ང་སྤྱི་རྒྱལ་ལ་དང་པོ་འགྲོ་ཡ་ཆེད་དགོན་པ་ཡིས་ལག་འཁྱར་བཅོས་པ་རེད། དེའི་དུས་ལག་འཁྱར་དེ་ཆོ་ལ་གོང་ཆད་ཁེ་པོ་རེད། སྐོར་མོ་སྤུམ་སྟོང་ལྟ་བུ་རེ་རེད་འདུག དེའི་དུས་ཕྱག་མཛོད་ཀྱན་བཟང་ཐེངས་མ་གཅིག་ངའི་ཅུར་སླེབས་ནས་བར་སོགས་ཁྱིམ་ལོག་ལ་བ་སོང། དེ་ནས་བར་དང་ཆང་མ་སྤྲད་ནས་སྒྲ་བ་ཁ་གས་ཀྱི་རྗེས་ལ་ཐེ་མཆན་ལ་འགྲོ་རན་རེད་ཟེར། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ ༡༩༡༩ ལོར་རེད། འདིའི་སྐབས་སུ་འབྲུམ་ལྟ་བུ་ཡོད་ས་མ་རེད། གནམ་ཆོས་སྡོན་འགྲོ་འཆོག་གི་ཡོད་རེད། ཅ་རྒྱུད་རྫོགས་ཆེན་ལོ་དེ་ལ་ཡོད་མེད་ཐོད་ཐོན་མ་སོང།

ཨ་ཛོ་རིན་ཆེན་གཙོས་པའི་སྐབས་དེའི་དགོན་པའི་ནང་ཕྱག་ལས་

གནང་སྤྱོད་མཁན་གྱི་མི་ལྟ་འདྲ།

ཆོ་མ་སྤྱིག་པ། ཨ་ཛོ་རིན་ཆེན་གྱིས་ཕྱག་ལས་གཙོ་པོ་ག་རེ་གནང་ཡོད་དམ། དེའི་སྐོར་ལ་གསུང་རོགས།

ལན། ཨ་ཛོ་རིན་ཆེན་ལས་ཀ་མང་ཆེ་བ་དེ་དངུལ་གཉེར་འདྲ་པོ་རེད། ང་ཆོ་དགོས་སྐབས་སུ་དངུལ་ཅིས་ཆང་མ་ཨ་ཛོ་རིན་ཆེན་ལ་རྒྱག་གི་ཡོད་རེད། དེའི་དུས་གྲུམ་འཐག་གི་དངུལ་ཅིས་རྒྱག་མཁན་ཆང་མ་ཨ་ཛོ་རིན་ཆེན་རང་རེད། དེའི་དུས་གྲགས་པ་ཡང་ཡོད་རེད། ཡིན་ནའང་དངུལ་དེ་ཨ་ཛོ་རིན་ཆེན་གྱིས་ཉར་གྱི་འདུག ཨ་ཛོ་རིན་ཆེན་རྒྱན་རིང་པོ་བཞུགས་རེད། ཨ་ཛོ་རིན་ཆེན་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་ལས་ཁུངས་འདྲ་ཅི་ཡོད་མ་རེད། གྲུམ་འཐག་གི་ལས་ཁུངས་ནང་ནས་ཨ་ཅག་ཉི་མ་ལ་བ་མཁན་དེ་ཡིས་དངུལ་ཆང་མ་སྒྲངས་ནས་ཨ་ཛོ་རིན་ཆེན་ལ་ཅིས་སྤྲོད་ཀྱི་རེད། ཨ་མར་སྒྲ་མ་ཡིས་སྒྲ་བྲང་ནང་ལས་ཀ་བྱེད་རེད། དེ་ཡི་རྗེས་ལ་གྲགས་པ་སྒྲ་མ་སླེབས་ནས་ཁང་པའི་ལས་ཀ་ཨ་མར་དང་ཁོང་གཉིས་ཡར་མར་བྱས་དེ་འདྲ་ལས་བསྟན་འདུག བཤད་གྲ་ ༡༩༢༡ ལོར་འགོ་བཙུགས་ནས་འཛིན་གྲ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་ཟེར་ནས་སྤྱེ་ཆོན་ཡོད་ཀྱི་མ་རེད་ཐོན་གྱི་འདུག དཔེ་ཁྲིད་གནང་བསྟན་ལ་རེད་མ་གཏོགས། འདིའི་སྐབས་སུ་འཛིན་གྲ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་ཡོད་ས་མེད་ཐོན་གྱི་འདུག ལོ་གཅིག་གཉིས་རྗེས་ལ་འཛིན་གྲ་བཅོས་ཡིན་འགྲོ། ག་འདྲ་ཡིན་ངས་གསལ་པོ་ཏེ་གོ་མ་སོང།

དེའི་དུས་རིན་པོ་ཆེའི་ལོག་ལ་ཕྱག་ལས་གནང་མཁན་གཙོ་པོ་དེ་ཀྱན་བཟང་སྒྲ་མ་རང་རེད། ཀྱན་བཟང་སྒྲ་མ་གྲུ་བ་ཡིན་དུས་ནས་ང་ཡོད་རེད། ལ་མ་མགོན་པོ་ཟེར་མཁན་ཞིག་ཡོད་རེད། ཁོང་གི་ལས་ཀ་གཙོ་པོ་དགོན་གཉེར་བྱེད་ལ་དེ་རེད། ལྷ་ཁང་ཆེ་བའི་དགོན་གཉེར་རེད། དེ་སྡོན་བརྒྱའི་རང་མདངས་ཤིག་གི་ནང་ལ་ཟམ་པ་གཅིག་མ་གཏོགས་གཉིས་ཀྱི་མིང་འཁོད་མི་འདུག ཟམ་པ་གཉིས་པ་དེ་ད་ལྟ་ང་ཆོ་གོ་བ་མར་འགྲོ་ས་ཟམ་པ་ལས་

མཁན་འགོ་ལ་ལྷ་བསྐྱད་མཁན་ཆང་མ་ཡ་མ་མགོན་པོ་རེད། ཟེངས་མ་གཅིག་ངས་པར་རྟིང་བ་ཞིག་མཐོང་སྔོང་
ཆོན་མདོག་མེད་མཁན་ཞིག་འདུག་ཁོང་དེའི་དུས་ལས་ཀ་ལས་བཞིན་པའི་པར་ཞིག་རེད་འདུག ཨ་སྲོང་དེ་གྲུ་བ་
རེད་ཟེར་བ་མ་གཏོགས་ངས་ཅ་ནས་བྱ་གྱི་མི་འདུག ཡིན་ནའང་རྒྱ་སློབ་དེ་བྱ་གྱི་འདུག ཟུབ་རིག་དོ་རྩེ། བཟ་
ཤིས་དབང་འདུས་སོགས་བྱ་གྱི་འདུག བཟ་ཤིས་དབང་འདུས་རིན་པོ་ཆེའི་གསོལ་དཔོན་དང་མོ་ཏ་གཏོང་མཁན་
རེད། རྒྱ་མ་འཛིགས་མེད་མགོན་པོའི་ཨ་ཁང་རེད། ཨ་སྲོང་དེ་ང་ཆོའི་དགོན་པ་དང་ (Clement Town) ཀ་
ལ་མན་ཁོན་གཉིས་ཀའི་ནང་གྲུ་བ་བསྐྱད་འདུག ཡི་གེ་སློབ་ཡ་ཡིག་གཟུགས་དཔེ་ཡག་པོ་རེད། ཨ་པད་རྒྱ་མ་དེ་
ངའི་ཨ་ཁུ་རེད། ཁོང་གིས་ཀྱང་སློབ་གྲུའི་དགོ་ཆན་བྱས་པ་རེད།

ཡུལ་ས་རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་བཞོས་པའི་བཅ་བ།

ཆོས་ཁྱིལ་བ། ཡུལ་ས་རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་བཟ་ཤིས་བཅ་བ་དང་། བཅ་བ་གཞན་པ་ག་རེ་བཞོས་གནང་ཡོད་
དམ། དེའི་སློང་གསུང་རོགས།

ལན། རིན་པོ་ཆེས་བཞོས་པའི་བཅ་བ་གཉིས་ཡོད་རེད། དེ་ཡང་བཅུན་དགོན་གྱི་མདུན་ཕྱོགས་གྱི་བཅ་བ་
དང་། བཟ་ཤིས་བཅ་བ་གཉིས་རེད། བཅུན་དགོན་བཅ་བ་དེ་ལ་ཡང་མིང་ཞིག་ཡོད་རེད། མིང་དེ་བྱ་གྱི་མི་འདུག
བཅུན་དགོན་གྱི་བཅ་བ་མ་བཞོས་པའི་སྡོན་ལ་དེ་ན་སྐྱག་སྲོང་དང་ཤིང་ནགས་མཐུག་པོ་རེད། རྒྱག་རྒྱུ་ཡོད་རེད།
ས་ཆ་གཏིང་རིང་མོ་དང་ཞེད་སྤང་ཆ་པོ་ཅི་གི་རེད། དེར་མི་སྡོད་ཟུབ་གྱི་མ་རེད། འདྲེ་དང་གདོན་ཡོད་རེད་ཟེར་
ནས་ཡོངས་གྲགས་རེད། གང་ལྟར་བཅ་བ་གཉིས་ཀ་རིན་པོ་ཆེས་བཞོས་གནང་བ་རེད།

བཅུན་དགོན་ཐུག་མ་བཟུང་སྡོན་ནས་བཅུན་མ་བཞི་ཙམ་ཞིག་ཡོད།

ཆོས་ཁྱིལ་བ། ཡུལ་ས་རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་བཅུན་དགོན་མ་བཞེངས་སྡོན་འདི་ལ་བཅུན་མ་ཡོད་རེད་པས། དེའི་
སློང་ལ་གསུང་རོགས།

ལན། བཅུན་དགོན་ཐུག་མ་བཟུང་སྡོན་ནས་དགོན་པ་ལ་བོད་ནས་རྒྱ་མཐོང་པའི་ཨ་ཁེ་བཞི་ཙམ་ཞིག་
ཡོད་རེད། ཨ་ཁེ་བ་རེད་སློལ་མ་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་རེད། མོས་དགོན་པའི་བ་ཐུགས་གྱི་རྩེ་བོ་ལོ་མང་པོ་བྱས་པ་
རེད། རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་དགོན་པ་ཐུག་འདེབས་དུས་གྲུ་བ་ཆོ་ལ་ཁལ་རྩོ་ཐུགས་གིན་བཙོ་ལུ་རེ་རྒྱུག་གི་རེད།
སྡོན་མ་དགོན་པ་ལ་རྒྱའི་དཀར་པོ་ཡོད་རེད། གཞིས་གྲོང་བཞི་པའི་ཁོང་ཁྲིའི་བར་དེ་ལ་རྒྱ་མིག་ཡོད་རེད། དེ་
ལ་ང་ཆོ་རྒྱ་ལེན་ག་འགྲོ་སློང་། དེ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་ཆར་འབེབས་མང་པོ་གནང་གི་རེད།

ཡུལ་ས་རྒྱུ་ཡིན་པ་ཆེ་ཡིས་དགེ་སྒྲོལ་ཡིན་ཟེར་ནས་རྒྱང་ཆོག་ཆོག་བྱེད་པ་

ཡོད་མ་ཤིང་གསུངས་པ།

ཆོམ་གྱིག་པ། བྱེད་རང་དགོན་པ་གཞུང་གི་ལས་བྱེད་གནང་སྐབས་ཡུལ་ས་རྒྱུ་ཡིན་པ་ཆེ་ཡིས་བྱེད་རང་གླེང་པ་
བཀའ་སློབ་གསུངས་པ་དེ་འདྲ་བྱ་གི་འདུག་གམ།

ལན། ང་དགེ་སྒྲོལ་བྱེད་སྐབས་ཉིན་ཞིག་པད་བཀོད་ཀྱི་བྱ་ལྷག་ཅིག་ལྟ་ཁང་མཁུན་དུས་མིན་ལ་སློ་ལོའི་
ཅིང་མོ་ཆེ་བསྐད་དུས་ངས་བྱ་ལྷག་དེ་ལ་བརྟུངས་པ་ཡིན། སྐབས་དེའི་དུས་དྲག་དྲག་ཡུལ་ས་རྒྱུ་ཡིན་པ་ཆེ་ཡིས་
སོང་། དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེས་དོག་ཅམ་མ་འབྲིག་པ་དེ་འདྲ་བྱ་དུང་ཆོག་ཆོག་བྱེད་རྒྱ་ཡོད་མ་རེད། བསྐྱབ་བྱ་
ཐུག་དགོས་རེད། དགེ་སྒྲོལ་ཡིན་ཟེར་ནས་རྒྱང་ཆོག་ཆོག་བྱེད་པ་ཡོད་མ་རེད། བྱ་ལྷག་ཆོ་སེམས་ན་གི་རེད་
གསུངས་སོང་། དེའི་རྗེས་ནས་ངས་བྱ་ལྷག་ཆོ་ལ་བརྟུངས་ཟིན།

སྒྱིང་ཐིག་མགོན་ལྷན་ཁྲིམས་ཀྱི་སྐུ་འཕྲུལ་།

ཆོམ་གྱིག་པ། བྱེད་རང་གི་བྱ་ཆོད་ལ་སྒྱིང་ཐིག་མགོན་ཁང་ནང་མགོན་ལྷན་ལྷན་བཞུགས་ཡོད་རེད། དེའི་སྐོར་
ལ་གསུང་རོགས།

ལན། སྒྱིང་ཐིག་དགོན་ལྷན་ངས་བྱ་དེ་ལ་ལྷ་མ་ཆེ་དབང་ལོར་བྱ། ལྷ་མ་བཟང་རིག་འཛིན། ལྷ་མ་སྤར་པ་
མིན་ལས། ལྷ་མ་བསོད་ནམས་འགྱུར་མེད་ཡིན་གྱུ་རེད།

ཐུ་མ་པར་ཆེ་དབང་།

རྩ་བུ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོར་བོད་མངའ་སྡེ་ས་ཁུལ་གཙང་དུ་སྐྱེ་འབྱུངས། ཕྱིས་སུ་བཙན་གྲོལ་དུ་ཐེབས་ནས་རྒྱ་གར་དུ་
འབྱོར། ཕྱི་ལོ་ཆིག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་དོན་གངས་ཅམ་ལ་དགོན་འདིར་སློབ་གྲུའི་དགོ་ཀན་གནང་བ་དང་ལྷན་
དུ་ཞིང་ལས་དང་། དེ་བཞིན་སློབ་སྦྱོང་གནང་བའི་རིགས་ལ་གཟིགས་རྟོག་དང་། གཞི་རིམ་སློབ་གྲུའི་ཞོགས་ཆོགས་
དེ་སྐབས་དེའི་དུས་དབུ་བཅུགས་གནང་ཞིང་། བཤད་གྲར་ལོ་གསུམ་རིང་སློབ་གཉེར་གནང་། དགོན་འདིར་སྐབ་
ཁང་དུ་འཇུག་ཞུགས་ཀྱིས་སྐབ་སློབ་ཐོན།

སློབ་གྲུའི་དགོ་ཀན་གནང་བའི་སྐོར་དང་། སློབ་སྦྱོང་གི་གྲངས་འབོར།

ཚམ་གྱིག་ལ། སྐྱེ་ཉིད་ཀྱི་སློབ་གྲུའི་དགོ་ཀན་ཕྱི་ལོ་ག་དུས་ནས་གནང་བ་དང་ལོ་ངོ་ཅི་ཅམ་གནང་བ་ཡིན་ནམ།
དེའི་སྐོར་ལ་གསུང་གནང་རོགས།

ལན། ཕྱི་ལོ་ག་དུས་ཅམ་ནས་སློབ་གྲུའི་དགོ་ཀན་བྱས་བ་ཡིན་ཟེར་ན་ལོ་ཆིག་སྟོང་གསལ་ཁ་མི་བློ་ཡང་
ཆིག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་དོན་གཉིས་དོན་གསུམ་ཡར་མར་ཞིག་ལ་མིན་འགྲོ་བློ་གྱི་འདུག ལོ་ཅི་ཅམ་བྱས་
བ་ཡིན་ཟེས་བ་ཡོད་མ་རེད། སལ་ཆེར་བཤད་གྲ་འགོ་མ་བཅུགས་བར་དུ་ང་ཆོ་དགོ་ཀན་ཡོད་ཡོད་ཁ་རེད། དེའི་
དུས་སློབ་གྲུའི་སློབ་སྦྱོང་མང་པོ་ཡོད་མ་རེད། སློབ་འགྲོ་སློབ་གྲུའི་ནང་ལ་སློབ་སྦྱོང་གི་ཕྱུ་རྩ་ལྔ་ཅམ་ལས་ཡོད་མ་
རེད། དགོན་པ་ཁོར་ལ་ཆ་ཆང་བསྟོམས་ནས་མི་བརྒྱ་ཁ་འོངས་བ་ཡོད་ལ་མེད་ལ་རེད།

འཛིན་གྲུའི་གོ་རིམ་གྱི་སྐོར།

ཚམ་གྱིག་ལ། དེའི་དུས་ད་ལྟ་བཞིན་སློབ་གྲར་འཛིན་གྲུའི་གོ་རིམ་དེ་ཆོ་ཡོད་དམ་གསུང་རོགས།

ལན། དེའི་དུས་དམིགས་བསལ་འཛིན་གྲུ་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་ཟེར་བ་སོགས་ཡོད་མ་རེད། ཕྱིས་སུ་
དགོན་པ་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན། དགོ་ཀན་མང་དུ་འཕེལ། གསར་ཞུགས་གྲ་སྦྱོང་མང་པོ་ཆགས་བའི་རྗེས་གཞི་ནས་
འཛིན་གྲུ་དང་པོ། གཉིས་པ་ཟེར་ནས་ཆགས་འགྲོ་རེད་ལ། དང་པོ་དང་པོ་དེ་བ་ལ་གྲ་སྦྱོང་གི་ཕྱུ་རྩ་ལྔ་ཅམ་ལ་འཛིན་
གྲུ་གཉིས་ལས་ཡོད་མ་རེད།

འཛིན་གྲུ་འཛོགས་པ་དང་། སྐབས་དེའི་སློབ་གྲུའི་དགོ་ཆ་ན།

ཚོམ་གྱིག་པ། དེའི་དུས་འཛིན་གྲུ་འཛོགས་ས་ག་བ་སྟོགས་ལ་ཡིན་ནམ།

ཡན། དེའང་ཚོགས་ས་ག་བར་ཡིན་ན་བརྟན་པོ་ཡོད་མ་རེད། ཐབ་ཆང་འགམ་དུ་ཨ་ལས་གྲུབ་པའི་གཉེར་
ཁང་ཞིག་ཡོད་རེད། དེ་ན་སློབ་གྲུ་འཛོགས་ཀྱི་ཡོད་རེད། འགྲི་ཡ་དང་འདོན་ཡ་ལུགས་ཆེར་སློབ་པ་ལས་སློབ་ཆེན་
གང་ཡང་འཁྲིད་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད། དེའི་སྐབས་སུ་དགོ་ཆ་ན་དང་པོ་སུ་ཡོད་རེད་ཟེར་ན། ཞུ་སྐམ་སྐུལ་སྐུ་དང་མ་
དགོ་ལེགས། ཁོང་རྣམ་པ་དགོ་ཆ་ན་ཡིན་ས་ཡོད། དེའི་རྗེས་ལ་ངས་དགོ་ཆ་ན་བྱས་པ་རེད། དེ་ནས་སློབ་གྲུག་
མང་དུ་འཕེལ་ནས་མ་དངོས་གྲུབ་ཀྱིས་དགོ་ཆ་ན་བྱས་པ་རེད། དེའི་རྗེས་བཤད་གྲུ་འགོ་བརྟན་གས་པ་དང་ང་
ཡང་བཤད་གྲུར་འཇུག་པ་ཡིན། བཤད་གྲུ་རུ་ང་སློ་གཙོང་ (TB) ན་ནས་མར་ཐོན་པའི་རྗེས་ལ་རིན་པོ་ཆེས་དགོ་
ཆ་ན་མི་འདུག་གསུངས་ནས་ཡང་ང་སློབ་གྲུའི་དགོ་ཆ་ན་ལ་ལོ་ཁ་ལས་བཞག་པ་རེད། མ་དངོས་གྲུག་ ང་བྱས།
དེ་ནས་ལ་མ་མཐོན་པོས་རོགས་པ་འདྲ་བྱས་རེད།

དེ་ནས་སློབ་གྲུག་མང་དུ་མང་དུ་འཕེལ་ནས་སློབ་གྲུག་ཆོའི་ཆེད་དུ་ཆན་ཁ་སྐྱེའམ་ཆན་བཟ་གིས་ཆོས་
འཕེལ་ཁོང་གོ་ལེ་རྩལ་ (Kollegal) ནས་སྐད་བཏང་སྟེ་སློབ་གྲུ་ལ་ཡི་གེ་སློབ་མཁན་བཞག་པ་རེད། དེ་ཡིན་
དུས་ཆན་ཁ་སྐྱེ། མ་དངོས་གྲུག་ ང་ཆོ་གསུམ་གྱིས་གཙོ་པོ་བྱས་ནས་བསྐྱབས་པ་རེད། དེའི་སྐབས་སུ་འཛིན་
གྲུའི་དབྱེ་བ་ཞིག་བྱེ་བ་རེད། འཛིན་གྲུ་རེ་ལ་སུ་གཉི་ལྷ་ཅ་གངས་དང་སུམ་ཅུ་ཅམ་ཞིག་ཡོད་རེད། དང་པོ་འཛིན་
གྲུ་གཉིས་འདྲ་པོ་ཞིག་བྱས་པ་རེད། དེ་ནས་འཛིན་གྲུ་གསུམ་པ། བཞི་པ་ཆགས་པ་རེད། དེའི་སྐབས་སུ་ད་ལྟ་ནང་
བཞིན་སུ་གྲུ་མང་པོ་གང་ཡང་ཡོད་མ་རེད།

མཁན་ཆེན་བསྐྱེའམ་རབ་དང་མཁན་ཆེན་ཆེ་དབང་རྒྱ་མཚོ་ཁོང་རྣམ་པ་མཚན་མས་མཚན་པ་ལ་སུ་གྲུ་ཆོ་
ལ་དགོ་ཆ་ན་དང་ལྷ་རྟོག་བྱེད་ལ་སོགས་དང་། མཁན་ཆེན་ཆེ་དབང་རྒྱ་མཚོ་ཁོང་གིས་གྲུ་ཆང་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་
དགོ་སློབ་ལུན་རིང་བྱས་རེད་པ། དེའི་དུས་སློབ་སྟོན་དང་སྒྲིག་ཁྲིམས་ལྷ་རྟོག་དེ་འདྲ་གནང་བ་རེད།

ཞོགས་ཚོགས་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་འགྲུ་ཡ་དང་། ཡུལ་མ་རྗེ་འཛིན་པོ་ཆེས་འགའ་སློབ་གང་གནང་སྟོང་།

ཚོམ་གྱིག་པ། གྲུ་སྐྱུག་རྣམས་པང་བསྒྲིགས་ནས་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་འདོན་གྱིན་པེབས་སྟོལ་དེ་སུས་བརྟན་གས་གནང་
བ་ཡིན་ནམ།

ཡན། གྲུ་གྲུ་ཆོ་གལ་བསྒྲིགས་ནས་གང་སྟོ་མ་དང་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་འདོན་གྱིན་ལྷ་ཁང་འགམ་དུ་འགྲོ། ཞལ་

འདོན་ཆོས་སྤྱོད་དེ་ཆོ་འདོན། དེ་ནས་ཡང་གོང་གི་དེ་ཆོ་འདོན་གྱི་འདོན་གྱི་མར་སྒྲིབས་ནས་འཛིན་བྱ་འགོ་
འཇུགས་ཡ་དེ་ལ་སྤྱབས་ཆེ་རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་ལམ་གནང་བ་ཞིག་རེད། ལྷ་ཁང་ནང་ལ་ཞོགས་པ་ཉག་པར་དེ་
འདྲ་འགོ་དུས་ལ་སྤྱབས་ཆེ་རིན་པོ་ཆེ་མེད་པ། བཀའ་སྒྲོབ་གསུངས། སྒྲོབ་སྤྱོད་ཡག་པོ་བྱེད་དགོས་རབས་དང་།
བཀའ་འདུལ་ཁྲིམས་ཡག་པོ་སྤྱང་དགོས་རབས། སྒྲོམ་ཡང་ཉོག་ཅི། དཔེར་ན། བདེ་སྤྱག་གཏོང་ལེན་ལ་སོགས་
པ་དང་། དབུགས་གཏོང་ལེན་ལ་སོགས་པ་དེ་འདྲའི་སྒྲོར་ཁྲིད་གནང་ནས་སྐར་མ་ལྟ་དང་བཅུ་སྒྲོམ་དུ་བཅུག་པ་
སོགས་གནང་གི་རེད།

ཞིང་ལས།

ཆོ་མ་གྱི་གཤམ། སྐབས་དེའི་དུས་ཞིང་ལས་སོགས་ག་རེ་ལས་ཀྱི་ཡོད་དམ།

ལན། སྒྲོབ་བྱུག་ཅུང་བ་འཛིན་བྱ་གཅིག་རང་ཡིན་པའི་སྐབས་དེ་དུས། སྐབས་སྐབས་སུ་ཞིང་ལས་བྱེད་
དགོས་རེད། དེའི་དུས་སུ་གུ་ཆོ་དང་མཉམ་དུ་ར་ཆོ་ཆར་མ་ཞིང་ལས་ལ་འགོ། ཞིང་ཁ་འདེབས་དགོས་རེད། ལུང་
ལྷག་དགོས་རེད། དགོང་མོ་མག་པ་སྤྱང་ག་འགོ་ཡ་དང་། རྩོན་ཐོག་ཨ་ཤོམ་ཚུར་བསྐྱས་པ་སོགས་ཀྱི་ལས་ཀ་ལ་
འགོ་དགོས་རེད། དེའི་སྐབས་སུ་གུ་ཆོས་དཀའ་ལས་ཀྱི་ག་དགོས་རེད།

ཐཱ་མ་དངོས་བྱུང་མོགས་སྒྲོབ་བྱུང་དགོ་ཆེན་གནང་བའི་དུས་ཆེད་དང་།

འཛིན་བྱུང་འཕེལ་རིམ་ཡར་རྒྱས་སྒྲོང་།

ཆོ་མ་གྱི་གཤམ། ཐཱ་མ་དངོས་བྱུང་ཁོང་ནས་པས་དུས་ཆེད་ནས་ཅམ་ནས་སྒྲོབ་བྱུང་དགོ་ཆེན་གནང་བའི་སྒྲོང་ལ་
གསུང་རོགས།

ལན། མཁན་པོ་སུ་ཁྱེད་དང་ཐཱ་མ་དངོས་བྱུང་ཁོང་ནས་པ་ཕྱིས་སུ་ཡིན་གྱི་རེད། བཤད་བྱ་ཐོག་མ་ཐོན་
ཆར། སྒྲོབ་བྱ་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན། སར་ཕྱོགས་སྒྲོབ་བྱ་གསར་པ་དེ་ཆོ་བརྒྱབ་ཆར། བྱ་ལག་ཆ་ཆར་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་
ཆར་བའི་རྗེས་སུ་ཡིན་གྱི་རེད།

ཆོ་མ་གྱི་གཤམ། ཐཱ་མ་དངོས་བྱུང་ཁོང་ནས་པས་དགོ་ཆེན་གནང་དུས་འཛིན་བྱུང་འཕེལ་རིམ་སོགས་ཡར་རྒྱས་ག་
རེ་ཕྱིན་ཡོད་པར་གསུང་རོགས།

ལན། སྒྲོབ་བྱ་ཚུར་ཉལ་ཁང་དང་དེ་ཆོ་ཁ་ཁ་བྱས་པ་རེད་པ། རྩོན་མ་ཡིན་ན་མི་ཆེན་པ་རེ་རེ་ལ་དགོ་བྱུག་

ཆོ་མ་གྲིབ་པ། སྐབས་དེའི་རྒན་ཚོ་བུའི་ཚོ་བ་ལྟ་ཡིན་ནམ།

ཚུམ་ཁྱིལ་གྱི། ཁྱེད་ཀྱིས་ལས་ལྟོང་གྱི་དཔེ་གནས་གནང་དུས་ཀྱི་ལྟོང་གྱི་ཡིག་ཐུགས་ལྟོང་དང་ལྟོང་ཚུམ་གྱི་
དང་གང་ཡོད་དམ།

[illegible]

ལན། ལྷ་ལྷ་ནད་པ་རྩ་རྩོག་ལ་སྟོགས་པ་དེ་འདྲ་རམ་ལྷགས་ཆེད་ལྷེད་ལྷོད། ལྷ་ལྷ་མད་པོ་སྒྲུབ་ཁང་ལ་
ནད་པ་ལྷག་ཆགས་རེད་རུས་གཞུང་གི་དཔུང་རྩོག་ཅམ་རྩོག་ཅམ་འདྲ་ལ་མ་འདྲ་ལ་མ་གཞོགས་ཡོད་མ་རེད།

རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱེ་མ་དུ་ན་ལ་ཞུ་ཤོད་མ་ཁན་ནི་སྤྱ་ཡང་ཡོད་མ་རེད། མོ་མོ་ལ་འདྲ་མེད། དགེ་སྐྱོས་ལག་ནས་ཉོག་ཅམ་
ཉོག་ཅམ་མ་གཉོགས་མ་རག་དུས་དཀའ་ངལ་མང་པོ་སྤང་སྡོང་། ཁ་ལག་གྲང་ཡག་པོ་མ་རག་པ་བྱས། ཉན་པའི་
མཉམ་དུ་ཡུན་རིང་ཉལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སྐབས་ནད་པ་རྩེ་བ་རྩེ་བ་དེ་འདྲ་བཏུ་དགོས་བྱུག་སོང་།

ལས་ཀ་ལས་ཕྱོགས་སྐྱོང་།

ཚཱ་གྱིག་ལ། ལས་ཀ་ལས་ཕྱོགས་སྐྱོང་ལ་གསུང་རོགས།

ལན། ལས་ཀ་ཡོད་དུས་ལས་ཀ་འཁོད་གོས་རེད། དེའི་དུས་སྐབས་ཀྱང་ཉུང་ཡིན་དུས་ཞིང་ལས་ཡིན་ན་
ཞིང་ལས། བ་བྱགས་འཆོག་ཡིན་ན་སྐབས་ཀྱི་གཉིས་རེ། མ་གཞིག་དེ་འདྲ་འཁོད་གོས་ན་འཁོད་གོས་རེད། ལས་
ཀ་དེ་ཆོ་ལ་འཁོད་དུས་ཞིང་ལས་དང་། ལྷ་ཁང་གི་ཞ་ལ་བཏིང་ཡ་དང་རྩོད་ཀྱི་འཁྱུང་ས་པ་སོགས་ལྷ་པས་གནང་བ་
རེད། ཉན་མི་ལག་ག་དེ་འདྲའི་སྐབས་ཀྱི་ཡོད་ན་ནི་ཁོ་རང་གི་ཆ་བ་དུ་མི་གཞན་པ་ལ་བད་ཤག་སྐྱོར་གཅིག་གཉིས་
དེ་འདྲ་སྤྲད་ནས་རྒྱང་འདུག་གི་རེད། གང་ལྟར་དེ་ཆོ་ཆང་མ་སྐབས་ཆོས་ལས་ཡོད་རེད། དེ་དུས་ཀྱི་མི་གན་པ་
མ་ཟད། ཁྱོད་སྤེའི་མི་ཆོ་ད་ལྷ་ཡིན་ན་རྒྱང་རིང་པོ་འདྲ་ཆགས་འདུག་ལ།

གཞིས་ཁྱོད་གི་ཡུལ་མིས་ཡུག་རྒྱུས་ཁྱུས་པ་དང་། ཡ་སྐབས་རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་ཀ་ལ་
མཉམ་བཞུགས་གནང་བའི་སྐྱོང་།

ཚཱ་གྱིག་ལ། དགོན་པའི་ལས་ཀ་སོགས་ལ་གཞིས་ཁྱོད་མི་མང་གིས་ཡུག་རྒྱུས་ཁྱུས་པའི་སྐྱོར་གསུང་རོགས།

ལན། སྤོན་མ་ཡིན་ན་དགོན་པའི་ནང་ལ་ཞིང་ལས་དང་གཙང་སྤྱ། སྤྱི་ལས་དེ་འདྲ་དགོན་པ་བཞེངས་དུས་
ཀྱི་ཞ་ལ་ལས་ཀ་དང་རྩོད་རྒྱུ་ཡ། ཁོར་ཡུག་གཙང་མ་བཟོ་རྒྱ་སོགས་ལས་ཀ་ཡོད་ན་གཞིས་ཁྱོད་ནས་དང་སྤངས་
ཀྱིས་རོགས་པ་བྱས་ནས་ལས་པ་རེད། དེའི་དུས་སྐབས་ལ་ཡང་ཞེ་དྲག་ཡོད་མ་རེད་ལ།

ཚཱ་གྱིག་ལ། ཡ་སྐབས་རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་ལས་ཀ་ལ་མཉམ་བཞུགས་གནང་བའི་སྐྱོར་གསུང་རོགས།

ལན། དེ་ནས་ཡ་སྐབས་རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོར་རང་ཉིད་ཀྱིས་ལས་ཀ་ག་རེ་ཡོད་ན་འདྲ་ཞིང་ལས་ལ་ཉི་མ་ཆོ་
ནའང་འདྲ། ཆར་པ་བབས་ནའང་འདྲ། མཉམ་དུ་མཉམ་དུ་ལས་ནས་འོ་བརྒྱལ་གནང་གི་རེད། བར་བར་དུ་སྐབས་
ཀྱི་དགའ་ས་རེད་འཇན་ནས་ངལ་གསོ་འདྲ་བརྒྱལ། སྤྱི་བཏག་དེ་འདྲ་ལ་འདུག་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ཁོར་རང་ཉིད་ཀྱིས་
བཀའ་ཕོལ་འདྲ་གནང་། སྤོབ་སྤོན་འདྲ་བྱས། དེ་འདྲ་ལས་ཀ་ག་བ་ཡིན་ནའང་རིན་པོ་ཆེ་ཁོར་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཆར་

ཐེབས་ཐེབས་ཁར་རེད། འོ་དེ་འདྲ་ཡི་གཟིགས་རྟོག་འདྲ་གནང་། ཁོང་རང་མཉམ་དུ་མཉམ་དུ་ལ་ཐུག་ལས་འདྲ་
གནང་བྱས་པ་རེད།

ཟླ་མ་བསམ་གཏན་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་སྟོབ་ལྷའི་དགེ་ཆན་གནང་བའི་སྐོར།

ཚམ་གྱིག་ལ། ཟླ་མ་བསམ་གཏན་ཕུན་ཚོགས་སྟོབ་ལྷའི་དགེ་ཆན་གནང་བའི་སྐོར་ལ་གསུང་རྟོགས།

ལན། ཟླ་མ་བསམ་གཏན་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་སྟོབ་ལྷའི་དགེ་ཆན་བྱས་ཡོད་མེད་ངས་ཁྱེད་ཀྱི་མི་འདུག་ང་
ཚོ་ཡོད་པའི་སྐབས་ན་དགེ་སྟོས་ང་ཚོ་རིམ་བས་བྱས་པ་ལས་དམིགས་བསལ་དགེ་སྟོས་ཡོད་མ་རེད། ཕྱིས་སུ་
ཟླ་མ་བསམ་གཏན་ཕུན་ཚོགས་དགེ་སྟོས་དང་ཕོ་བྱས་སོང་བ་རེད། ཁོང་གིས་དགེ་སྟོས་ལོ་མང་ཕོ་གནང་བ་རེད།
ཁོང་གི་རྒྱལ་ལ་མ་ཐེབས་བར་དུ་དགེ་སྟོས་བྱས་ནས་བསྐྱད་རེད་ལ། ཁོང་དགེ་སྟོས་བྱེད་པའི་རིང་ལ་ལོ་རིམ་དགུ་
པ་བཞི་ལྷ་དུག་ཅམ་ག་ཚོ་དེ་ཡིན་ན་ཚོན་ཡོད་རེད།

ལྷ་མ་བྱམ་འཛིན།

ལྷ་མ་བྱམ་འཛིན་གྱི་རྩ་མུང།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༩ ལོར་སྐལ་ལོ་བ་ཏུ་འབྱུངས། ༡༩༥༤ དགོན་འདིར་འཇུག་ཁྱེས་ཀྱིས་སློབ་གཉེར་གནང་བ་དང་། ལ་སྐབས་ཇེ་བྱུང་དབང་རིན་པོ་ཆའི་ཞབས་ཕྱི་བྱས་ནས་བོད་ཏུ་ཕྱ་རྗེས་ཐེངས་མང་ཐེབས་ཏེ། བོད་དཔལ་ཡུལ་ནས་རང་ལུགས་རྒྱལ་བ་དཔལ་ཡུལ་བའི་བྱུག་ལེན་སོགས་སྤངས་གནང་བ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༣ ལོར་ལྷ་མ་མངའ་གསོལ་མཛད་ཅིང་། དགོན་འདིའི་སྐབ་ཆེན་སོགས་སུ་དབུ་མཛད་གྱི་བྱུགས་འགན་ལོ་མང་བཞེས་སྤྱོད་།

ཆོས་གྲིག་ལ། དང་པོ་ཁྱེད་རང་གི་སྐྱེས་ཆེས་དང་དགོན་པ་ལ་ཁྱེས་ལོ་སོགས་རོ་སྤྱོད་ཅིག་གནང་རོགས།

ལན། དང་པོ་དེའི་སྐྱེས་ལོ་དེ་ས་སྐལ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༩ ལོ་ལ་རེད། དགོན་པ་ལ་ཁྱེས་ལོ་དེ་དགོན་པའི་ཐོའི་ནང་ཏུ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༤ ནས་རེད་འདུག སལ་ཆེར་ལོ་དྲུག་བདུན་ཞིག་ནས་རེད། དེའི་སྐབས་ང་རྒྱུང་རྒྱུང་དཔེ་རེད། གཞིས་སྤོང་གསུམ་པ་ནས་རྒྱུང་སྐབ་བྱུང་ཅམ་ཡིན།

སྐབས་དེའི་དུས་ཀྱི་དགེ་ཆེན་གནས་སྤངས།

དེ་ནས་ཡི་གེ་སྤྱོད་དུས་སྐབས་ལ་དགེ་ཆེན་ནི། ང་ཆོའི་སྤྱོད་ནས་དགོན་པ་ལ་རིམ་པ་གཅིག་ཐོན་རེད། སྤྱོད་མ་རྣམས་སྤྱོད་དགོན་པ་བྱུག་བཏབ་ནས་དགོན་པ་ཞེ་དག་མེད་ཡོང་དུས། བོད་ནས་རྒྱུང་དཀའ་ངལ་མང་པོ་ཞིག་དང་ཐུང་། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཆོས་ཤིག་བྱས་ན་མ་གཏོགས། ཅི་མི་འདུག་བསམ་བསམ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་ས་རེད། གཞིས་སྤོང་དང་པོ། གཉིས་པ། གསུམ་པ། བཞི་པ། ལྷ་པ། དུག་པ། དེ་ཆོའི་སྤྱོད་མང་ཆེ་བ་དགོན་པ་ལ་གྲུ་པ་གཏོང་ཡོང་གི་རེད། ཡིན་ན་ཡང་འདི་ནས་ལོ་གསུམ་བསྟན། ཡང་པར་འགྲོ། ང་ཆོའི་རིམ་པ་དེ་འདྲ་རེད། དེའི་སྤྱོད་ཀྱི་དགེ་ཆེན་དེ་ཆོ་ངས་ཞེ་དག་ཏུ་གོ་གི་མི་འདུག ང་སྐལ་ལོ་དང་དུས་དམིགས་བསམ་ལ་ཐེར་བ་ཅི་མི་འདུག ཆེན་བསམ་གཏན་སྤྱོད་ཆོགས་དང་། ལྷ་སྐལ་རིན་པོ་ཆེ་བཅས། གཞན་དེའི་དུས་གྲུ་པ་དེ་འདྲ་མང་པོ་ཡོད་མ་རེད། ཆེ་བ་དེ་ཆོ་ཐོན་ཆར་རེད། ང་ཆོས་སྤྱོད་ཁང་ཐོག་ཁ་ལ་ཡི་གེ་སྤྱོད་གི་ཡོད་རེད། ལྷ་སྐལ་སྤྱོད་སྤྱོད་ལོ་གཅིག་གཉིས་ཤིག་ལ་བསྐབས་རེད། དུང་ཡིག་ལགས་དང་། ཨ་མ་ལོན། ཨ་པད་ལྷ་མ། ལྷ་ཆེན་དེ་ཆོས་རིམ་པ་བཞེན་དུ་རེད་

མ་གཏོགས། དམིགས་བསལ་དགོ་ཆེན་དེ་འདྲ་ཡོད་མ་རེད། དེ་ནས་སྒྲ་མ་དགོ་ལེགས་དང་དབང་ལྷན་ཁོང་ཆོས་
ལྷ་མཁན་འདྲ་ཡང་བྱས་རེད།

ཆེན་བཟ་ཤིས་ཆོས་འཕེལ་གདན་ཁྱེད་དང་ཟླ་རྒྱུ་གསར་བ་བཟུ་ལེན།

རྗེས་ནས་ཆེན་བཟ་ཤིས་ཆོས་འཕེལ་ཐེབས་རེད། གཞིས་ཆགས་བྱ་བ་དེ་ཆོ་ཞེ་དྲག་ཡོད་མ་རེད། དེ་ནས་རིན་པོ་
ཆེས་ས་མཆོམས་མོན་པ་ལུང་བ་དེ་ཆོ་ནས་ཟླ་རྒྱུ་ལེན་རྒྱུ་འགོ་ཞིག་བཅུགས་རེད་ཅ། གྱི་ལོ་ ༡༩༡༡ དེ་འདྲ་
ཞིག་པལ་ཆེར་མིན་འགོ། དེའི་དུས་མོན་པ་བྱ་བ་ཨུ་ཅམ་བཅུ་བཅོ་ལྷ་ཞིག་སྐྱབས་ཡོད་རེད། དེ་ནས་ཆེན་བཟ་
ཤིས་ཆོས་འཕེལ་གོ་ལོ་སྐྱལ་ (Kollegal) ནས་ཡར་གདན་འཕེན་ཁྱེད་རེད། ཁོང་གིས་ཡི་གེ་བསྐྱབ་རྒྱ་འགོ་
བཅུགས་ནས། ཡོ་གཅིག་ཡས་མས་ཤིག་ནས་ངས་ཏ་ལམ་གྱི་ང་ཆོག་འདོན་རྒྱུ་དེ་ཆོ་ཨུ་ཅམ་རེད་འགོ་གི་ཡོད་
རེད། ངའི་ཆེན་ལགས་ཆེན་པ་དེ་ཆོ་པར་མོན་འགོ་གི་འདུག དེའི་སྐབས་སུ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཁྱེད་ལྷ་འདྲ་ག་རེ་ཡོད་ན་
ཡང་། ཐད་ཀར་ཁྱེད་སར་འགོ་གི་རེད། ང་ཡང་གཞིས་ཁང་ལ་ཡར་བཅར། རིན་པོ་ཆེ་ལ་ང་སྐྱོབ་བྱ་ལ་འགོ་གི་མིན།
ཨ་ཁུ་སྒྲ་མ་ཡོད་ས་ལ་བྱག་ལེན་སྐྱུང་དགོས་ལ་བ་ཡིན། རིན་པོ་ཆེས་འགྲིག་གི་རེད་གསུངས་སོང་། དེའི་དུས་ལོ་
བཅུ་གསུམ་ཅམ་ཞིག་མིན་འགོ། གྱི་ང་ཆོག་དེ་ཆོ་ལ་འགོ་བསྐྱུད་ཡོད་རེད། ཨ་ཁུ་སྒྲ་མའི་ས་ནས་ཕུར་བའི་བྱག་
ལེན་སྐྱུངས་རེད། སྐྱུང་རྒྱུ་འི་རིམ་པ་འདྲ་པོ་དེ་འདྲ་རེད།

༢༥ བས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཡོད་ལ་ཐེབས་ཐེངས་དང་པོ་དང་ཕྱི་རྒྱུ་ཆ་རྒྱུ་གས་གསུམ།

དེ་ནས་གྱི་ལོ་ ༡༩༡༩ གྱི་ལོ་དེ་རེད། ང་པལ་ཆེར་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ཅམ་ཞིག་རེད་ཡོད་ས་རེད། དེའི་དུས་རིན་པོ་ཆེ་
ཡིས་རྩོམ་རྒྱུ་ (Darjeeling) ལ་སྒྲ་བསྐྱོས་དེ་སྒྲ་མ་དགོན་མཆོག་དོན་གྲུབ་རེད། དེའི་བྱག་རྒྱུ་ལ་ང་ཆོ་
མི་བཞི་ཅམ་ཞིག་བཏང་རེད། དེའི་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་པར་བོད་ལ་ཐེངས་དང་པོ་ཐེབས་འགོ་གི་ཡོད་རེད། དེ་དང་ང་ཆོ་
མཉམ་དུ་པར་འགོ་རེད། དེ་ནས་རྩོམ་རྒྱུ་ལ་གྱི་ང་གསེབ་ཅིག་ལ་རྟ་སྐྱུང་དགོན་པ་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་རེད། རིན་
པོ་ཆེས་ཤར་རྒྱག་ས་ཆ་དེ་ལ་ཐེབས་ནས་ཉི་མ་གསུམ་ཅམ་ལ་དེར་བཞུགས་རེད། དེའི་སྐབས་ལ་ངས་རྒྱ་སྐྱུང་དང་
དུང་དམར་ཐེབས་ཆག་ཅིག་འབྲུད་ཤིས་རེད། སྐྱུང་ཐིག་གསལ་ཁ་དང་སྐྱོལ་ཆོག་ཅིག་དཔུ་མཛད་བྱས་ནས་འདོན་
ཤིས་གྱི་ཡོད། གཞན་ཅི་མི་ཤིས། རིན་པོ་ཆེ་པར་བོད་ལ་ཐེབས་ནས། ལམ་སང་རྩུར་ཐེབས་ཡོང་བའི་སྐབས་ལ།
ས་ལུ་མྱར་ (Salugara) ལ་བྱ་བུ་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་དགོན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་བཞུགས་པ་དང་། བྱ་བ་ཆང་མ་རྩུར་
ཤོག་གསུངས་ནས་སྒྲ་མ་འཇམ་དགོ་ལེན་དུ་བཏང་འདུག ང་ཆོ་མར་སོང་ནས་མཉམ་དུ་དགོན་པ་ལ་འབྱོར་རེད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༣ ལོ་དེ་དང་ཆོའི་དགོན་པ་ལ་སྡོན་འགོ་དང་། ཅ་རྒྱུད་དེ་ཐེངས་མ་དང་པོ་འགོ་བཅུགས་ཡོད་
 རེད། སྐབས་ཁང་དེ་བཞེངས་ཆར་རེད། སྐབས་པ་ལ་བཞུགས་ཡོད་མ་རེད། དེའི་ནང་ལ་སྡོན་འགོ་ཐེངས་མ་དང་པོ་
 བསྐྱད་རེད། སྐུ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། མཆོག་སྐུ་ལ་གྲང་ཁང་། མཁའ་ཆེན་གྲུ་རུ་བཅས་ཁོང་ནས་པ་ཆ་ཆང་གིས་
 བྱས་ཡོད་རེད། དེའི་རྗེས་ནས་ཅ་རྒྱུད་དེ་ཡང་དེའི་ལོ་ལ་གསུངས་རེད། རྫོགས་ཆེན་དེའི་ལོ་ལ་མ་རེད་ཨོན་སོང་།
 སྡོན་འགོ་དང་ཅ་རྒྱུད་གཉིས་ལོ་གཅིག་ལ་བཅུགས་རེད། རིན་པོ་ཆེ་བོད་ལ་ཐེབས་ནས་རྒྱུད་བྱོན་ཡོང་དུས། རིན་
 པོ་ཆེས་ང་ལ་ལྷ་མ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོའོད་ས་ནས་དཔལ་ལུ་ལ་རང་ལུགས་ཀྱི་རྒྱ་སྤྱང་སྤྱངས་ཤོག་གསུངས་
 སོང་། སྡོན་མ་ངས་འབྲུད་ཤེས་པ་དེ་སྤྲིན་སྤྱིང་ལུགས་རེད། དེ་ནས་ངས་རང་ལུགས་སྤྱངས་ཡིན། བརྒྱད་ཅུ་གྲ་
 གསུམ་ལོ་ལ་རྩྱུང་མའི་དབྱེ་འཛིན་པལ་ཆེར་བདུད་འཛིན་ས་རིན་པོ་ཆེ་ཡིན་ས་རེད། རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བརྟན་
 བཞུགས་འབྲུལ་སྐྱབས། ངས་དེའི་དུས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཞབས་ཕྱི་བྱས་ནས་ཨ་སྤྱོམ་དེད་གཉིས་རྒྱ་སྤྱིང་འབྲུད་མཁའ་
 ཡིན། རྩ་རམས་ས་ལ་ལ་ཆེ་ཆོག་འཆི་བསྐྱེ་མ་གསུམ་ལ་འཆོགས་རེད། ཁྱེད་ཆོའི་རྒྱ་སྤྱིང་དེ་དཔེ་སྟོན་པོ་འབྲུག་
 ལ་བ་ནས། དེའི་སྐབས་སུ་ཅེ་ནས་རྒྱལ་གྲུ་ཆང་གི་གྲུ་བ་དེ་ཆོ་ལྷ་སར་ཡོང་ནས་གང་བསྐྱད་འབྲུག་

སྐུ་ལ་སྐུ་ཐུབ་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་དགོན་པ་ལ་གདན་ལུ་དང་།

ཆོག་ཐུག་ལེན་ཕྱི་ལས་སྟོན་གནང་བ།

དེ་ནས་བརྒྱད་ཅུ་གྲ་བཞི་ཡི་ལོ་འགོ་ཅན་ལ་བོད་ནས་སྐུ་ལ་སྐུ་ཐུབ་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱུད་གདན་འཁེན་བྱས་རེད། གྲུ་
 པ་ཞིག་གིས་ང་ལ་སྐད་བཏང་ནས་རིན་པོ་ཆེས་ཤོག་གསུང་གི་འབྲུག་ཟེར། ང་ནི་ཅེད་མོ་འབྲུ་ལ་གཡེངས་བསྐྱད་
 ཡོད་རེད། དེ་ནས་ང་རིན་པོ་ཆེའི་གཟིམ་ཁང་ལ་ཡང་བཅར་དུས། རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་ཁྱོད་མི་ཆེ་གཅིག་ལ་རྒྱ་སྤྱིང་
 རང་འབྲུད་བསྐྱད་རྒྱ་ཡིན་པས། སྐུ་ལ་སྐུ་ཐུབ་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་ཐེབས་ཡོད་རེད། འདོན་ཐུག་ལེན་དེ་ཆོ་སྤྱངས་ཤོག་
 གསུངས་སོང་། བརྒྱད་ཅུ་གྲ་བཞིའི་ལོ་ལ་དང་པོ་ང་ཆོ་དབྱེ་མཛད་བདུན་ཡོད་རེད། ༡་ར་ལྷ་མ། ལྷ་མ་བསོད་
 ནམས་རྒྱ་མཆོ། མིག་དམར། ཆོས་ཉིད་འོད་གསལ། ང་རང་། དེའི་ཐོག་ལ་རྩ་མགྲིན་མགོན་པོ། བསྟན་འཛིན་
 རྒྱགས་པ་ལ་བ་མཁའ་ཞིག་ཡོད་རེད། རྩ་མགྲིན་མགོན་པོ་དེ་ལོ་ང་ལས་རྒྱུད་བ་རེད། གདངས་འབྲུ་འཁེན་བསྐྱད་
 དུས་ཉོབ་འགྲོ་ཡིན་ས་རེད། ག་ལེ་ག་ལེ་མར་སྤྱོགས་ལ་སྐུ་ལ་སྐུ་ཐུབ་བཟང་རིན་པོ་ཆེའི་ཞབས་ཕྱི་ཡོད་སར་རྒྱ་
 སྤྱིང་སྤྱངས་ནས་དབྱེ་མཛད་སྤྱངས་མ་སོང་། བསྟན་འཛིན་རྒྱགས་པ་དེ་ཡང་སྤེལ་མ་སོང་། ང་ཆོ་མི་ལྷ་ཡིས་
 ལོ་གཉིས་མ་ཐེན་ཅན་ཞིག་ལ། ཞོགས་པ་རྒྱ་ཆོད་བརྒྱད་པ་ནས་ཕྱི་རྩོ་རྒྱ་ཆོད་ལྷ་པའི་བར་དུ་ཉི་མ་གཅིག་ནང་

བཞིན། གདངས་དབྱངས་དང་ཕྱག་ལེན་སྒྲོར་དེ་ཆོ་སྦྱངས་ཡིན། སྐབ་པའི་ཕྱག་ལེན་ལ་སོགས་པ་གང་ལྟར་ཆ་
ཆང་འདྲ་ཞིག་སྦྱངས་རེད།

ལ་སྐབས་ཆེ་རིན་པོ་ཆེས་གནས་ཆས་དང་རྟ་སྒྲིང་གི་དབང་ཕྱད་གནང་བ།

བརྒྱད་ཅུ་གྲ་གཅིག་ལོ་ལ་སྐབས་སྐབས་བཟང་རིན་པོ་ཆེས་ཁུས་མིན་འགྲོ། རིན་པོ་ཆེས་གནས་ཆས་ཀྱི་དབང་ཕྱད་
གཉིས་ཀ་ཆ་ཆང་ཞིག་གནང་ཡོད་རེད། བཟང་གྲ་བ་ཆོ་དཔེ་ཁྱིད་འཁྲོ་དགོས་དུས་ཕྱད་ཕྱིད་ཀ་ཞིག་མ་གཏོགས་
རག་ཡོད་མ་རེད། གྲ་ཆང་བ་ལ་ཕྱད་ཆང་མ་རག་རེད། དབང་ཕྱད་ཡོངས་ཆོགས་དེ་དེའི་སྐབས་ལ་རེད། རྟ་སྒྲིང་
ཕྱག་ལེན་དེ་ཆོ་ཆས་སྒྲོར་རེ་རེ་སྦྱངས། རིན་པོ་ཆེས་སང་ཉིན་ཞོགས་པ་དབང་གནང་། དེ་འདྲ་བྱས་ནས་རྟ་
སྒྲིང་ཆ་ཆང་ཞིག་ཕྱད་དང་བཅས་དེ་འདྲ་འགྲོ་རེད། ཕྱགས་སྐབ་དང་སྐྱན་སྐྱབ་ཀྱི་སྐབ་པ་དེ་ཆོ་ལྷ་ཕྱག་ལེན་དང་།
ཆོགས་པ་འཆོག་ཀྱང་དེ་ཆོ་རིམ་པ་བྱས་ནས་འགྲོ་ཡོད་རེད།

ལ་སྐབས་ཆེ་རིན་པོ་ཆེས་བཞུགས་ས་ཐེངས་ཆག་ཅིག་ནས་ཉིན་བཅོ་ལྔ་ལྟག་ལ་

རྩལ་མོ་ལྟག་བཟླའི་ཕྱག་ལས་གནང་བ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༩ ལོ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱིར་ (Bir) ལ་ཐེབས་དུས་ཀྱང་ང་ཞབས་ཕྱི་ལ་འགྲོ་ཡ་རག་སོང་། དེའི་སྐབས་
ལ་གནས་ཆས་ཀྱི་དབང་དང་ཕྱད་ཆ་ཆང་ཞིག་གནང་སོང་། རྟ་སྒྲིང་སྒྲོར་ལ་ཡང་ཁ་ཤས་ཤིག་གནང་རེད། དེ་
ནས་ཤར་རྒྱལ་རིན་པོ་ཆེ་རྩི་ཆེ་སྤྱིར་ལ་ཐེབས་རེད། དེའི་དུས་རྩི་ཆེ་སྤྱིར་ཆེས་བཅུ་དགོན་པ་དེ་ཆོ་ལྷ་ཕྱག་ལེན་
འཛིན་སྐྱོང་འོག་ལ་འགྲོ་བཞུད་ཡོད་རེད། རྩོན་མ་དེ་རྟ་སྒྲིང་དགོན་པ་རེད། དེ་གཉིས་ཁ་ཁ་རེད། དེའི་སྐབས་
ཆེས་བཅུ་དགོན་པའི་སྐྱ་བསྐྱོས་དེ་སྐྱ་མ་འཇམ་དགེ་རེད། དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ལ་བཞུགས། དའི་སྐབས་ལ་ཕྱི་མར་
ལ་ཡོད་རེད། ང་དེ་ལ་སྤྱོད་ཤོག་གསུངས་སོང་། རིན་པོ་ཆེ་སྐྱ་འཁོར་སྐྱ་མ་འཇམ་དགེ་དང་། སྐྱ་མ་ཉི་མ་ཆེ་རིང་
ཡང་མར་ཡོད་རེད། ཁོང་ནས་པ་ཨ་སམ (Assam) ལ་གོ་འཛོ་བཀྲ་ཆེ་ལ་པ་མཁན་ཆོང་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ཁོས་
ལས་སྒོན་བྱས་ནས་ཨ་སམ་ལ་རོལ་མོ་རྩུང་སར་ཐེབས་རེད། མར་ལ་བཞུགས་ས་དེ་ཆོ་ཐེབས་ཆག་ཅིག་མ་
གཏོགས་ཡོད་མ་རེད་དེ། རིན་པོ་ཆེ་རང་གིས་གསེར་དདུལ་ཕྱག་དགོས་ས་དེ་ཆོ་ལ་གསེར་དདུལ་ཕྱགས། རྩུང་
དགོས་ས་ལ་བརྩུངས། འབྲུང་བཏོད་དགོས་ས་དེ་ཆོ་མགར་བ་ལ་བསྐྱབས། ཉི་མ་བཅོ་ལྔ་ལྟག་ལ་བཞུགས་ནས་
བཞུགས་ས་ཐེབས་ཆག་དེ་ལ་ཕྱག་ལས་གནང་རེད།

བརྒྱུད་ཅུ་ཀྱུ་བདུན་ལོ་ལ་ཡུལ་མཛུགས་རྒྱུ་ཡིན་པོ་ཆེ་པོ་དང་ལ་ཐེངས་གཉིས་ལ་ཐེངས་ལ་དང་

བལ་ཕུལ་གྱི་མཆོད་རྟེན་རྣམ་གསུམ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ ལོ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་པོ་དང་ལ་ཐེངས་དུས་ཀྱང་། ང་ཞབས་ཕྱིར་འགྲོ་རྒྱུ་ལོ་སྐབས་བྱུང་ཡོད་པོ་དང་། དང་
པོ་ཞེ་ཆེན་དགོན་པ་ལ་ཐེངས་ལ་དང་། ཞེ་ཆེན་དགོན་པ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་མདོ་སྐགས་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱ་མཆོའི་
འདུག་རྒྱུ་ལས། མདོ་དབང་སྒྲུབ་ཆེའི་རྒྱ་རྒྱུ་གྱི་དབང་ཞིག་གནང་པོ་དང་། གཞན་པ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་ཐར་ཁག་ལ་
གསལ་གྱི་པོ་དང་། ད་ཆོད་ཏ་ར་སྒྲུབ་མའི་ཆ་ལོན་ད་ཐེར་ནས། ཞེ་ཆེན་རབ་འབྱུངས་ཀྱིས་ང་ལ་དབུ་མཛད་ཀྱིས་
ཤོག་གསུངས་སོང་། དེའི་དུས་ང་ལོ་བརྒྱ་དགུ་ཡིན་ས་ཡོད། མཆོམས་མཆོམས་སུ་རིན་པོ་ཆེས་བལ་ཕུལ་གྱི་
མཆོད་རྟེན་རྣམ་གསུམ་དེ་ཆོ་ལ་ཆོགས་འཁོར་གཏོང་གནང་གི་པོ་དང་། དེའི་དུས་མང་ཆེ་བར་ངས་དབུ་མཛད་བྱས།
ཆོས་ཉིད་འོད་ཟེར་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད། ཁོས་མཆོད་དཔོན་བྱས་པོ་དང་། མཆོམས་མཆོམས་ངས་ཀྱང་མཆོད་དཔོན་
བྱས་པ་ཡིན། དེའི་དུས་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་འཁོར་བཙུ་ཅམ་ཞིག་ཡོད་པོ་དང་། བལ་ཕུལ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་བཞུགས་ས་
དེ་རྫོང་ནང་དགོན་པ་པོ་དང་། བྱ་པ་དེ་ཆོ་ཞེ་ཆེན་དགོན་པ་ལོ་བྱ་ཤག་དེ་འདྲ་ལ་བསྐྱེད་པོ་དང་།

ཡུལ་མཛུགས་རྒྱུ་ཡིན་པོ་ཆེས་གཉའ་ལམ་བརྒྱུད་ལྟ་ལ་ལ་ཐེངས་ལ་དང་སྐྱེན་སྐྱབ་ཅིག་གི་ལན་རྣམ།

དེ་ནས་མར་གཉའ་ལམ་བརྒྱུད་དེ་ལྟ་ས་ལ་སྐྱེབས་སོང་། ལྟ་ས་སྐྱེབས་པ་དང་ང་ལ་ཟས་དུག་འདྲ་ཟེར་ན་མི་འདུག
གང་ལྟར་ཏ་ཤོ་མ་སོང་། མཆོན་གང་དཔེ་ན་སོང་། གྲོད་ཞིག་ཅིག་བཤལ་སོང་། མཆོན་གང་ལ་ད་པལ་ཆེར་གྱི་
ས་པོ་དང་བསམ་བསམ་ཞིག་བྱུང་སོང་། ཞོགས་པའི་ནམ་གསལ་རྒྱ་ཞིག་མི་འདུག དེ་ནས་ནམ་གསལ་པ་དང་
དཔལ་འབྱོར་གྱིས་རོགས་པ་བྱས་ནས་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་མདུན་ལ་བཙུ་ཡིན། ད་སྐྱེན་ཁང་ཞིག་ལ་སྐྱོན་ག་འགྲོ་
ན་ཞུས་ཡིན། རིན་པོ་ཆེས། ཅི་ཟེར་པོ་དང་། སྐྱེན་ཁང་ཞིག་ལ་འགྲོ་དགོས་མ་པོ་དང་གསུངས་ནས། སྐྱེན་སྐྱབ་ཅིག་
གནང་སོང་། ང་གི་མ་གྱི་ན་བསྐྱེད་ཡོད་པོ་དང་། ད་པེ་བ་ཞིག་ཡོད་ས་མ་པོ་དང་བྱས་སོང་། རྒྱ་ཞིག་དང་མཉམ་དུ་རིན་
པོ་ཆེའི་སྐྱེན་སྐྱབ་ཅིག་བཟས་ཡིན། རོ་པོ་རིན་པོ་དེ་ག་རང་ནད་སངས་བྱག་པོ་དང་སོང་། དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་སའི་
ཆོས་མཛལ་ཆ་ཆང་ལ་ཐེངས་ནས། ཆོགས་བསྐྱེད་གཏོང་རྒྱ་དང་། བསམ་ལས་ལ་ཐེངས་ལ་དང་། སྐྱེན་ཁོ་ལ་
སྤྱིང་ལ་ཐེངས་ལ་དེ་ཆོ་ཆ་ཆང་གི་སྐབས་སུ། འབྱུང་ཆོགས་ཆེན་པོ་དེ་ཆོ་གཏོང་བའི་སྐབས་སུ་དབུ་མཛད་
གྱི་ཤོ་སྐབས་བྱུང་།

ཐོད་ནས་དབལ་ཡུལ་དགོན་དང་དགོན་ལག་ཁག་ལ་ཐེབས་པ།

དེ་ནས་མར་དབལ་ཡུལ་དགོན་པ་ལ་ཐེབས་པ་རེད། ཐོན་ནས་སྐྱལ་སྐྱེ་ཐུབ་པ་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱ་གར་ལ་ཐེབས་
དུས་ཁོ་འཆམ་དེ་ཆོ་བསྐྱབས། ཆོགས་ཆེན་འདུས་པ་བཅུགས་གནང་བ་དང་། རྒྱ་འབྲུལ་ཞི་ཁོ་དེ་བཅུགས་གནང་
ཡོད་ས་མ་རེད། རྒྱ་མར་ཁགས་ལ་བཀའ་མ་ཡོངས་ཆོགས་བཅུགས་ཟེར་ནས་སྐྱེབས་ཀྱི་འདུག་པ། བཀའ་མའི་
ནང་ནས་ཆོགས་ཆེན་འདུས་པ་དེ་བཅུགས་རེད། ཁོ་འཆམ་དེ་གསར་དུ་བཅུགས་རེད། ང་ཆོ་ཐོད་ལ་འགྲོ་ནས་ངས་
རྒྱ་འབྲུལ་ཞི་བ་དེ་ཡོངས་སུ་ཆོགས་པ་སྤངས། ཆོས་ཉིད་ཡོད་ཟེར་གྱིས་རྒྱ་འབྲུལ་ཁོ་པོ་སྤངས། མིག་དཔར་གྱིས་
ཡང་དག་གི་དབྱ་མཛད་དེ་ཆོ་སྤངས་རེད། ཐོད་ནས་རག་ཆབ་དགོན་པ་ལ་ཐེབས་པ་དང་། དེ་ནས་རྒྱ་ཞི་མཁའ་
དབང་དགོན་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ཐེབས་དུས་ཆིབས་བསྐྱེད་ས་ལ་རྟ་པ་ཉིས་བརྒྱ་ལྷམ་བརྒྱ་དེ་ཡང་སྐྱེབས་ཀྱི་རེད།
མཁའ་དབང་དགོན་པའི་མི་ཐམས་ཅད་གྱིས་མེ་མདའ་འདྲ་ཁྲར་ནས་དཔེ་གཟི་བརྗེད་ཆེན་པོ་སྐྱེབས་ཡོང་གི་རེད།

མཁའ་དབང་དགོན་ལ་སྐྱེབ་གྲབས་ཡིན་པའི་སྐབས་རྒྱ་གྲིང་བྱས་ཡོང་དུས་ཐོག་ཟླ་དེ་ཆོ་གཤམ་ནས། རྒྱ་
མཁའ་ནས་མར་སྤྱོན་འཇའ་དཔེ་མི་སྤྱི་མདོག་མཆར་པོ་དེ་འདྲ་ཤར་སོང་། ཡུལ་ལྷ་གཞི་བདག་དེ་ཆོ་དགའ་
བའི་རྟགས་མཆོན་འདྲ་རེད་འདུག རྒྱ་རྒྱུན་དབྱར་ཁ་ལ་ཆར་བ་བབས་ནས་ཉི་མ་ཤར་ཡོང་དུས་འཇའ་ཤར་
གྱིན་འདུག དེ་གནས་གཤིས་ཀྱི་སྐད་ཆ་རེད་པ། རྟགས་མཆོན་ཞིག་ལ་ཅི་རྒྱ་ཡོད་མ་རེད། དེའི་དུས་བརྒྱད་ཅུ་
བྱ་བརྒྱུ་ལོར་ཡིན་ས་ཡོད། རིན་པོ་ཆེ་གང་དང་གང་དུ་ཐེབས་པའི་སྐོར་ཆ་ཆར་བཤད་དགོས་མ་རེད་པ། རྒྱ་
མར་ཁག་ལ་གསལ་བསྐྱད་ཡོད་རེད། དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་དེའི་ལོ་དེ་ལ་གོ་འཛིན་དགོན་ཁག་དེ་ཆོ་ལ་ཐེབས་རེད།
ཆར་མར་ཐེབས་ཐུབ་ཡོད་མ་རེད་དེ། རྒྱ་ར་དགོན་དང་དབྱུང་ར་དགོན་སོགས་ལ་མ་གར་ཡོད་ས་དེ་ཆོ་ལ་ཐེབས་
རེད། དེའི་སྐབས་སྤྱ་ནག་དགོན་ལ་ཐེབས་པའི་སྐབས་སུ་དེར་གཞི་བདག་གི་རི་མཚོན་པོ་ཞིག་འདུག དེ་ལ་ཁོ་
ཆོས་ཆིབས་རྟ་གྲ་སྤྱིག་བྱས་ཡོད་རེད། རིན་པོ་ཆེས་མོ་ཏ་གཏོང་དགོས་གསུངས་ཀྱང་། ཁོ་ཆོས་མོ་ཏ་འགྲོ་ས་
ཅ་བ་ནས་ཡོད་མ་རེད་ཟེར་དུས། རིན་པོ་ཆེས་ཁོ་དང་ཆོས་རྟ་ཞིག་གྲ་སྤྱིག་བྱོས་ཤོག ཁོ་ནས་འགྲོ་མ་ཐུབ་ན་
རྟ་ལ་འགྲོ་ན་འགྲིག་རེད་གསུངས་སོང་། དེའི་དུས་མཁན་ཆེན་བརྒྱུ་ཤེས་རབ་ཡོད་ས་ཡོད། དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེས་
ཐོགས་དེར་པེ་ཅིན་རྟགས་ཅན་ཟེར་བའི་མོ་ཏ་སྤྱོན་མོ་ཞིག་འདུག་པ་དེ་མར་རྒྱར་བྱས་ནས་གང་ལྟར་རིའི་འགོ་
བར་དུ་ཐེབས་རེད། དང་པོ་ཁོ་ཆོས་ཨ་ཁྲད་མཆར་མོ་ཏ་ཐར་གྱི་ཡོད་ས་རེད། ཐོན་མ་ཐར་ས་མ་རེད་དུན་སོང་།

ཟེར་འདུག་ཁོ་ཆོ་ལོ་རྟག་པར་གཞི་བདག་གསོལ་ས་འགོ་དགོས་རེད་ཅ། རྗེས་ནས་ཁོ་ཆོས་མོ་འ་ཐར་གྱི་འདུག་
ལ་བ་ནས་འགོ་དྲུས་སུ་གང་ཡང་ཐར་གྱི་མི་འདུག་ལ་བ་སོང་། དངོས་གནས་བཤའ་ན་སྤྱབ་རྟགས་ཟེར་དགོས་མ་
རེད་པས། རི་མགོ་ལ་འགོ། བསང་བཏང་། བརྒྱད་ཅུ་གྲ་བརྒྱན་ལོ་ལ་དེ་འདྲ་ཡོད་རེད། དེ་ནས་ ༡༩༩༩ ལོ་ལ་
རིན་པོ་ཆེ་ཨ་རི་ལ་ཐེབས་རེད་ཅ། ཨ་རི་དང་གྲུ་ཁྱུ་ཁག་ལ་ཐེབས་དུས་ཡང་ངས་ཞབས་མི་བྱས་ནས་འགོ་
རེད། དེའི་སྐབས་སུ་མིག་དམར་དང་ཆོས་ཉིད་འོད་ཟེར་རེད་གསུམ་ག་ཡོད་རེད། ང་ཆོས་རེས་མོས་བྱས་ནས་
མཆོམས་མཆོམས་དབུ་མཛད་དང་མཆོད་དཔོན་བྱས་ནས་འགོ་རེད། དེའི་བར་སུ་མཐུད་རིན་པོ་ཆེའི་ཞབས་མི་
ལ་འགོ་རྒྱུ་ལོ་སྐབས་བྱང་རེད།

༢ རྒྱབས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་ན་བཟུང་ཡང་ནམ་རྒྱུན་དེ་མ་གཏོགས་མཐུན་གྱི་མ་རེད།

འབྲུག་ཟེར་བའི་འོ་བརྒྱལ་ཡང་མི་འདུག

གྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ལོར་འབྲུག་ལ་ཐེབས་དུས་དང་། གོ་གཉིས་ལ་ཡང་བསྐྱར་ཐོད་ལ་ཐེབས་རེད་ཅ། དེའི་སྐབས་སུ་
ཡང་འགོ་རེད། དགྲ་བརྒྱ་གོ་གཉིས་ལོ་ལ་ཐོད་ལ་ཐེབས། དེའི་སྐབས་སུ་རྒྱ་མིས་དུས་ཆོད་ཡག་པོ་ཞིག་མ་སྤྲད་
ནས་དུས་ཡུན་ཐུང་ཐུང་ནང་ས་ཆ་མང་པོ་ཞིག་ལ་ཐེབས་དགོས་སྐྱུག་རེད། རིན་པོ་ཆེས་ཉི་མ་གཅིག་ལ་དགོན་
ཁག་གསུམ་གསུམ་ལ་ཐེབས་རེད། དེའི་སྐབས་ལས་ཁ་ལག་པོ་མེད་པ་སོང་ཅང་། ཏེ་ཡི་ཐོག་ནས་དགོན་ཁག་
གསུམ་གསུམ་ཐེབས་དགོས་དུས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་འོ་བརྒྱལ་དཔེ་ཡོད་རེད།

དེ་ནས་དེའི་ནང་ལ་དམིགས་བསལ་ཞུ་ཡི་ཞིག་ལ། ཐབ་ར་དགོན་ཟེར་བའི་དཔེ་ཁྱུག་ཀྱི་གཅིག་ཡོད་རེད།
དེའི་ལྷ་གན་དེ་ཆོས་ཟེར་ན། སང་ཉིན་རོང་གི་ས་ཆ་ལ་སྤྱག་གི་རེད། དེའི་གཞི་བདག་དཔེ་བཅན་པོ་ཡོད་རེད། དེ་
ལ་ལྷ་ཆེན་སུ་ཐེབས་ན་ཡང་ཐོག་བརྒྱབ། སེར་བ་གཏོང་རེད། སང་ཉིན་འོ་བརྒྱལ་ཁག་གི་རེད་འདྲ་ཟེར་བསྐྱད་གྱི་
འདུག་ ངས་ནི་ག་འདྲ་འདྲ་ཞིག་འབྱུང་གི་ཡོད་ན་འདྲ་སོང་། སང་ཉིན་དེ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ཡར་ཐེབས་འགོ་དྲུས་རྒྱ་
ཆོད་བརྒྱད་པ་ལ་ཐེབས་རེད། དེའི་བར་ལ་ས་མཆོམས་ཤིག་ཁྱོད་ནས་སྤྱག་གི་མི་འདུག་ རིན་པོ་ཆེར་གསོལ་ཐ་འདྲ་
གང་ཡང་རག་ཡོད་མ་རེད། ཐོག་ལ་བ་ན་མི་ཤེས་ཏེ་ཆར་བ་བབས་ནས་སེར་བ་ཞིག་བརྒྱབ་སོང་། དགོན་མཆོག་
གསུམ་ང་ཆོ་ནི་ལག་པ་ཐམས་ཅད་འབྲུས་ཆར་འདུག་ ཏེ་སྤང་ནས་སྤྱབ་ལ་ཡང་ལག་པ་འདྲུ་སྤྱབ་གྱི་མི་འདུག་

ང་ཆོ་ཆང་མ་ལ་ཤམ་ཐབས་ནང་ལ་གྱོན་རྒྱ་དང་། ཤམ་ཐབས་ཀྱང་ཟེར་མའི་ཤམ་ཐབས་དང་། བྱ་ཐུང་ཅན་
གྱི་སྟོད་ཐུང་གྱོན་རྒྱ་ཡོད་རེད། རིན་པོ་ཆེ་ལ་སྟོད་ཐུང་ཐུང་མེད་པ་དེ་ག་རང་རེད། ཤམ་ཐབས་ཡང་དེ་ག་རང་
རེད། གཟན་ཡང་ནམ་རྒྱུན་དེ་མ་གཏོགས་ཡོད་མ་རེད། ཁོ་ཆོ་ཁ་ཤས་གྱིས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ལྷ་བ་བྱུལ་རེད་དེ། ཁྱུང་

རེད་པ། གྲུ་པ་གཅིག་གིས་རིན་པོ་ཆའི་བྲག་བསྐྱར་རེད། ང་ཚོ་རིམ་པས་རིམ་པས་བྱས་ནས། ཏུས་ཚོད་ཅིག་ལ་
ང་བྲག་སྐྱོར་མཁན་ཁེལ་སོང་། བྲག་སྐྱོར་ཡོང་ཏུས་གྲུ་པ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་མདུན་ལ་ལམ་ཁ་བཅོད་གོས་རེད། ལ་
ཡུལ་གྱི་མི་དེ་ཚོ་བང་ཡག་པོ་སྤྲིག་རྒྱུགས་བྱེད་ཀྱི་མི་འདུག་པ། དེ་ནས་རིན་པོ་ཆའི་བྲག་བསྐྱོར་ནས་འགོ་ཏུས།
ཁ་ཤས་ཡར་བརྒྱུགས། ཁ་ཤས་མར་བརྒྱུགས་བྱས་ནས་དཔེ་ཤེལ་ལ་ཆགས་ཏེ། རིན་པོ་ཆའི་བྲག་གི་བྱམ་པ་བརྗེ་
པོ་རྒྱག་དགོས་ཡོད་པ་དང་། བྱམ་ཆུ་ཚོགས་རན་གཤམ་ཡོད་ཏུས།

ངས་མར་བརྒྱས་ཚུར་བརྒྱས། འགོ་ས་གང་ཡང་མི་འདུག་དེ་འདྲ་བྱས་ནས་ལམ་སང་རག་གི་མི་འདུག་ཅོན་
ཀྱང་། རོ་པོ་རིན་པོ། རིན་པོ་ཆའི་བྲག་གི་བྱམ་པ་ནས་བྱམ་ཆུ་ཚོན་ནས་ཚོགས་རྒྱ་མི་འདུག་ངས་བྲག་བསྐྱོར་
བསྐྱར་ཡོད་རེད་པ། ངས་ཏ་གོ་གི་རེད། གྲུ་པ་དེ་ཚོ་སོ་སོའི་ལས་ཀ་ལ་རྒྱག་བསྐྱར་ཡོད་རེད། ཚུར་ཤོག་ལ་བ་ས་
རག་གི་མི་འདུག་ནས་རྒྱུན་ངས་མཚོད་དཔོན་གྱི་ལས་ཀ་བྱེད་བསྐྱར་ཏུས་བྱམ་ཆུ་གང་དེ་ག་ཚོད་ཅིག་འདྲང་གི་
ཡོད་མེད་ངས་ཏ་གོ་རེད་པ། དེའི་ལྷ་བ་ལོག་གསུམ་ལོག་བཞི་ལོག་ཅན་ཞིག་ཆད་ལས་བཞུལ་ཆར་ཏུང་ཚོགས་
རྒྱ་མི་འདུག་དངོས་གནས་བཟུང་ཅི་ཟེར་རྒྱ་འདི་རེད་ཅན་སོང་། དེ་སྒྲིག་རྒྱ་དེ་ཡང་ཐིགས་པ་ཅུང་ཅུང་དེ་འདྲ་མ་
རེད། ང་རང་གི་མཐོང་རྒྱུ་ལ་གྲུ་པ་རྒྱགས་དངོས་གནས་དེ་རེད་ཅན་སོང་། ང་རང་གིས་དེ་འདྲ་མཇུག་སོང་། དེ་
དགྲུ་བརྒྱ་གོ་གཉིས་ལོ་དེ་བ་ལ་རེད་པ། གཅིག་དེ་རེད།

བརྒྱད་ཅུ་གྲུ་བཟུན་ལོ་དེར་པོད་ལ་མཁའ་དབང་དགོན་ལ་ཐེབས་ཏུས་འཇུག་པར་རྒྱ་དེ་ཚོ་མཇུག་ཆར་
རེད་པ། ང་ཚོའི་དགྲུ་བརྒྱ་གོ་གཉིས་ལོ་ལ་འཇུག་རྟོག་རྟོག་སྒྲིག་མོ་ཞིག་ཤར་འདུག་མཁན་པོས་འཇུག་པར་རྒྱ་
དེ་རྒྱགས་མཚན་གྱི་སྐད་ཆ་རེད་པས། དེ་གནས་གཤིས་ཀྱི་སྐད་ཆ་རེད་པ། ཡ་མཆར་རྒྱ་ཅི་མི་འདུག་གསུངས་
སོང་། དེ་ལ་ངས་གཞི་བདག་དགའ་བའི་འཇུག་དེ་ཚོ་ནས་མཁའ་དབྱིངས་ནས་ཤར་གྱི་འདུག་དེ་ལ་བ་ཡིན། དེ་
ནས་མཁན་པོས་འཇུག་པོ་འཇུག་རང་རེད། རྒྱགས་མཚན་དེ་འདྲ་ག་འདྲ་ཤར་རྒྱ་ཡོད་རེད་ཟེར། ང་ལ་ཅི་ལ་བ་འདི་
ལ་བ་ཅི་མི་འདུག་

ཡང་རིན་པོ་ཆེ་མགོ་ལོག་གི་ཚུགས་ལ་ཐེབས་རེད། རྒྱལ་རོང་ལ་ཐེབས་མ་རེད་དེ། དགོན་ལག་དེ་ཚོ་རྒྱར་
མཇུག་ས་ཡོང་ནས། རིན་པོ་ཆེས་སིལ་སྟན་དང་རོལ་མོ་དེ་ཚོ་གནང་། བར་བར་ལ་ཁ་ཤས་ལམ་ཁ་ནས་མཇུག་
བ་དང་། ཁ་ཤས་ཀྱིས་དགོན་པ་ལ་ཕར་བཅར་ནས་སྒྲིག་སྒྲིང་ཐུགས་རྟེན་དང་། དཔེ་ཆ་དེ་ཚོ་ཆ་ཆང་ལ་གནང་གི་
རེད། ལྷ་ཅི་དགོན་པར་ཐེབས་སྐབས། ཡང་རྒྱ་སྤྱིང་གོ་ཡོང་ཏུས་ཐོག་སྒྲིག་གསུམ་བ་དང་། ནམ་མཁའ་ལ་དེ་འདྲའི་
འཇུག་ཤར། དེ་ནས་ངས་མཁན་པོ་ལ་འཇུག་དེ་འདྲ་ཤར་འདུག་ལ་བ་ཡིན་དེ། མཁན་པོ་ཁོང་རང་གིས་པར་བརྒྱག་
རྒྱ་འདྲ་བྱས་སོང་། དེ་འདྲ་རེད། དེ་མ་གཏོགས་ང་ལ་བཤད་ཡ་ཅི་མི་འདུག་

གྲུ་མོ་ ༡༩༩༡ ལོ་ལ་ཐེབས་པའི་རྒྱ་བས་ལུ་ཁོ་མ་དགེ་ཨ་མེད་དང་མཇལ་འཕྲད་ལྷན་རྒྱུ་རེད། མ་གཞི་ནི་མ་མར་ནང་
 ལ་གསལ་གྱི་ཡོད་མ་རེད། གྲུ་མོ་ ༡༩༩༢ ལོ་ལ་མཇལ་པོ་ཨ་ཁྲུག་གིས་མར་ལ་འཕྲུག་དཔར་རིན་པོ་ཆེ་ཐེབས་
 གྱི་ཡོད་རེད་ལག་ནས། ཉི་མ་གཉིས་གསུམ་ལ་ལས་ཁ་ལ་བསྐྱུགས་བསྐྱད་རེད་ཟེར། བདེ་པོ་ལྷན་ནས་ཁྲུག་
 བསྐྱོར་བསྐྱད་ཡོད་ལ། དེའི་དུས་ཀྱི་མར་ཞིག་འདུག་ལ། ལྷ་ལ་དེ་ཙམ་ཆ་ཆར་མར་འཁོ་བཅུག་དམ་ཆོགས་འདུལ་
 ཞིག་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཁྱེད་ཀོས་གསུངས་ནས་གཅིག་གཞན་ཡོད། ད་ཆོས་ཅི་དྲ་ལོ་མ་རེད་ལ། ཇེས་ལ་རིན་པོ་ཆེ་
 ད་ཆོས་ཅན་དུ་མར་ཐེབས་འཁོ་དུས་རིན་པོ་ཆེས་གསུང་གི་འདུག་ཁོང་གི་རྒྱ་དང་ལྷག་དེད་དེ་ཆོས་ལ་ལ་ལྷ་
 ལྷ་དང་མི་ལོ་དེ་ཆོ་དོད་འཁོ་གི་འདུག་གསུངས་ཡོད་ཟེར།

60

ཞིག་ལ་བསྐྱབས་རེད། དེའི་སྐབས་སུ་ཁ་པར་ནི་ཡོད་མ་རེད། ག་རུས་ཐེབས་ཏེ་གོ་མ་རེད། རིན་པོ་ཆེ་ཕྱག་ལས་
འོ་བརྒྱལ་མང་པོ་ཡོད་རེད། ས་འདྲིའི་ཐོག་དང་གནམ་འདྲིའི་ཐོག་ང་ལ་སྐབས་འབྲུག་ཞུ་ས། ཡུལ་དབང་རིན་པོ་
ཆེ་དང་གཅིག་མཁན་ཆེན་འཛིགས་མེད་ཕུན་ཚོགས་དང་གཉིས། ཁྱིམ་དགེ་ལ་རིག་དང་གསུམ་བཅས། མི་གསུམ་
མ་གཏོགས་མེད་རེད་ཟེར་ནས་གསུངས་སོང་ཟེད། གཅིག་ནི་ཁོང་རང་གི་ཕྱག་དཔེ་ག་བར་བཞག་ན་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་སྐུ་དོད་འཁོ་གི་འདུག དེ་ཆོ་གཟུངས་གཞུག་འབྲུལ་མི་འབྲུལ་དེ་ཆོ་གསུངས་སོང་ཟེད། བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པ་
རེད། དེ་མཁན་པོ་ལ་ཞུགས་རེད། མཁན་པོ་ཆོས་བྲུབ་དེ་མཁན་ཆེན་འཛིགས་མེད་ཕུན་ཚོགས་དགོན་པ་ལ་ཐེབས་
སྐབས། དེའི་རུས་དགྲ་བརྩ་གོ་གཉིས་རེད་པ། མཁན་པོ་ཆོས་བྲུབ་ཀྱིས་ག་རེ་གསུངས་མིན་ཆོག་རེ་རེ་ཅི་བྲན་གྱི་
མི་འདུག ཁོང་རང་ཕྱི་ལོགས་ལ་ཐེབས་ནས་དཔེ་ཐུགས་མཉམ་པོ་གནང་གི་རེད། དེ་འདྲ་མཇལ་འཕྲད་གནང་
རེད། ང་ཆོས་བྱང་ཁོང་གི་བཞུགས་ཤག་དང་བཅས་པ་དཔེ་མཇལ་ཁ་ཡག་པོ་རྒྱ་སོང་། ཅི་གང་ཞིག་མི་འདུག
བཞུགས་ས་དེ་ཐག་ཕྱག་འདྲ་ཞིག་རེད། ཐབ་ཁ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཞིག་འདུག དེའི་འགྲམ་ལ་ཆོས་ར་ཆེན་པོ་ཞིག་འདུག

ཆོས་གྱི་ལ། ཁྱེད་ཀྱིས་ཡི་གེ་སྦྱོང་བའི་སྐབས་སུ་མཉམ་རུ་རྟོགས་པ་འདྲ་སྐྱ་སྐྱ་ཡོད་རེད།

ལན། དེའི་རུས་གྲ་བ་མང་པོ་ཡོད་རེད། ག་ཆོད་ཅིག་ཡོད་མེད་ཟེར་གྱིས་ཀྱི་མི་འདུག ད་ལྟ་ཡོད་རྒྱ་ཆ་བཞག་
ན། མིག་དམར་དང་། ཆོས་ཉིད་ཡོད་ཟེད། ཉི་མ་ཆེ་རིང་དང་པོ་ང་ཆོ་མཉམ་རུ་ཡོད། ཡོ་གཅིག་ཙམ་གྱི་རྗེས་ནས་
ཡིན་ས་ཡོད། ང་རྒྱུ་རྒྱུ་སྐབས་ཀྱི་དེ་ཆོ་བྲན་གྱི་མི་འདུག ཀྱན་ལགས་བཟུ་གིས་ཆོས་འཕེལ་ཐེབས་སྐབས་
མཁན་ཆེན་བསྐྱེལ་རབ་མཉམ་ནས་དག་ཡིག་སྤྱང་དགོས་ལ་བ་ནས་ང་ཆོ་ཁ་ཁ་ཆགས་རེད། ད་གཞིས་ཆགས་
གྱི་སྐུ་གྱུ་དེ་ཆོ་རེད། མང་ཆེ་བ་གྲ་བ་ལྟག་ཡོད་མ་རེད།

ཆོས་གྱི་ལ། ཁྱེད་བདུན་ཅུ་དོན་བཞི་ལོ་ལ་དགོན་པར་ཞུགས་སྐབས། དེའི་རུས་སྤྲ་མ་བསམ་གཏན་ཕུན་ཚོགས་
ཀྱིས་དགེ་ཀན་གྱི་ཕྱག་ལས་གནང་བསྐྱད་ཡོད་རེད་པས།

ལན། ཕལ་ཆེར་རེད། སྤྲ་མ་བསམ་གཏན་ཕུན་ཚོགས་ཡིན་ས་ཡོད། དེའི་རུས་ང་ལ་བཤད་ཡོང་རྒྱ་ཞིག་
ཅི་བྲན་འདི་བྲན་མི་འདུག སྤྲ་མ་བསམ་གཏན་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་རྒྱགས་ལེན་ལ་བྲན་གྱི་འདུག ང་ཆོ་ལ་ལོ་རེ་རྒྱགས་
རེ་ལེན་གྱི་རེད། རྒྱགས་ལེན་ཡོང་རུས་ཙམ་པ་ལ་མི་གཉིས་གཉིས་གཤེབས་ནས་འཛོག་གི་རེད། སྤྲ་མ་བསམ་
གཏན་ཕུན་ཚོགས་དཀྱིལ་མ་ལ་སྦྱོད་གྱི་རེད། རིན་པོ་ཆེ་དེ་ལ་བཞུགས་གྱི་རེད། ལ་ཁུ་སྤྲ་མ་དང་སྤྲ་མ་བསོད་
ནམས་བསྐྱན་འཛིན་དང་། སྤྲ་མ་བསོད་ལུ། ཐ་མ་ལ་སྤྲ་ཀན་དེ་ཆོ་གཡས་གཡོན་བྱས་ནས་བཞུགས་གྱི་རེད།

ང་ཚོས་རྒྱལ་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་འདི་འདྲ་བ་སྤྱོད་དགོས་ཤིང་། གཅིག་ཁྱེད་ནས་ཡར་བཞག་མར་བཞག་མ་མ་དེ་ལ་ང་
ཤིང་། ཆེ་བ་ཉི་མ་ཆེ་ཤིང་དེ་ཉི་མ་འགྲོ་ཆར་ཤིང་། གསར་བ་སྤྱོད་ལས་ནས་མོན་པ་དེ་ཆོ་སྤྱོད་པ་འདི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་ཆར་
གཅིག་ང་མགོ་མགོ་ལ་སྤྱོད་པ་མོང་། གསར་བ་མང་པོ་ཡོད་ཤིང་། གཞིས་ཆགས་སྤྱོད་དེ་ཆོ་དེའི་དུས་རྒྱུས་འགྲོ་
གི་ཡོད་ཤིང་། ཆན་བཟུལ་གིས་ཆོས་འཕེལ་སྤྱོད་པ་ནས། ང་དེའི་དུས་ལོ་གཅིག་འདྲ་ཞིག་མ་གཏོགས་སྤོན་ལ་ཞུ་བ་
ནང་བཞིན་བསྐྱད་ཡོད་པ་ཤིང་། རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཞུས་ནས་སྤྱོད་ལེན་སྤྱོད་བར་འགྲོ་བཞག་ཤིང་།

ཆན་བཟུལ་གིས་ཆོས་འཕེལ་སྤྱོད་པ་ནས་ལོ་གཅིག་མ་ལོང་ཅམ་ཞིག་བསྐྱད་ཤིང་། དེའི་དུས་ང་ཉ་ལམ་འདོན་ཆོག་
ལ་སྤྱོད་པ་བསྐྱད་ཡོད་ཤིང་། ཁྱོད་ཆོག་དེ་ཆོ་ལ་འགྲོ་གི་ཡོད་ཤིང་། རྒྱ་ཆན་དེ་ཆོའི་བར་ལ་ང་ཆོ་སྤྱོད་པ་དེ་བཞག་གི་
ཡོད་པ། དེ་འདྲ་འགྲོ་བསྐྱད་ཡོད་ཤིང་། དེའི་དུས་ཁྱོད་ཆོག་ལ་འགྲོ་དུས་ང་ཆོར་རིན་པོ་ཆེས་སྤྱོད་པ་བཞིས་ནས་
སྤྱོད་གི་ཤིང་། ང་ཚོས་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་ཤིང་། སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་བཟང་པོ་བསྐྱོད་དུས་ཆན་བཟུལ་གིས་ཆོས་འཕེལ་སྤྱོད་པ་
ནས་ལོ་མང་པོ་འགྲོ་ཆར་ཤིང་།

རྩ་ཆེ་སྤྱོད་གི་རྩ་སྤྱོད་དགོན་པ་དང་ཆོས་འཆུ་དགོན་པ། ད་དུང་སྤྱོད་པ་ཆོས་པ།

ཆོས་སྤྱོད་པ། བརྒྱུད་ཅུ་གྲ་གཉིས་ལོ་ལ་ཁྱེད་རྩ་ཆེ་སྤྱོད་པ་ཕེབས་སྤྱོད་པ་ཁྱེད་དང་མཉམ་དུ་སྤྱོད་པ་འཇམ་དགོ་
ཡོད་ཤིང་པས།

ལན། མ་ཤིང་། རྒྱ་མ་དགོན་མཆོག་དོན་གྲུབ་ཤིང་། འཇམ་དགོ་དེའི་སྤོན་ནས་ཡོད་བསྐྱད་ཤིང་། རྩ་སྤྱོད་
དགོན་པ་ཟེར་ན་ཁྱོད་གསེབ་ཅིག་གི་ནང་ཤིང་། དེ་ལ་སྤྱོད་པ་བསྐྱོས་བཏང་འདུག་པ། ཁྱོད་རིན་པོ་ཆེས་བོད་ལ་ཁྱེད་
འགྲོ་དགོས་ཤིང་། དེའི་ཆར་དུ་སྤྱོད་པ་ལ་སྤྱོད་པ་དགོན་མཆོག་དོན་གྲུབ་འགྲོ་ཤིང་། གྲུ་པ་ང་དང་། རྩ་སྤྱོད་པ་བཟང་
པོ། བསྐྱོད་པ་འཇིན་དོན་ཡོད། ཆོས་གྲགས་ང་ཆོ་བཞི་ཤིང་།

ཆོས་སྤྱོད་པ། ང་ཚོས་དང་པོ་སྤྱོད་པ་གཏོང་སའི་རྩ་ཆེ་སྤྱོད་པ་རྩ་སྤྱོད་དགོན་པ་འཇིག་གི་དག་ཆ་གང་འདྲ་ཡིན་
ནས། སྤྱོད་པ་དང་པོ་ལ་འདྲ་བའི་དབང་གིས་ཁ་ལས་གིས་ག་ཤིང་ཟེར་གྱི་ཡོད་པ་ཉ་གོ་གི་མི་འདུག།

ལན། རྩ་སྤྱོད་པ་ཟེར་བའི་རྩ་སྤྱོད་ཤིང་། ཡིན་རྒྱུ་དེ་ས་ཆ་ཞིག་གི་མིང་ཤིང་། (སྤྱོད་པ་འཇམ་དགོ་ང་ཆོའི་
དགོན་པ་ཡི་སྤྱོད་པ་གཏོང་རྒྱ་དང་པོའི་གསུང་ཤིང་པས།) ལུག་རྒྱལ་ནང་ལ་ཡོད་པ་དེ་ཆོས་སྤྱོད་པ་འདི་སྤྱོད་པ་
ཡིན།) ཤིང་། (དང་པོ་འཇམ་དགོ་ཡིན་ས་མ་ཤིང་། རྒྱ་མ་བསོད་ལུ་ཡིན་ས་ཤིང་།) འོ་ཤིང་། དང་པོ་སྤྱོད་པ་བསོད་ལུ་
ཤིང་། (དེའི་རྩ་ལ་སྤྱོད་པ་འཇམ་དགོ་དེའི་རྩ་ལ་སྤྱོད་པ་དགོན་མཆོག་དོན་གྲུབ་ཡིན་ས་ཤིང་པ།) འོ་ཤིང་། དེའི་

དུས་ལྔ་པ་སྐོས་ཆ་ཆང་རྟ་སྤྱིང་དགོན་པ་རང་ལ་རེད། དེའི་དུས་ཆེས་བཅུ་དགོན་པའི་སྐད་ཆ་ཁོ་རང་ཡོད་མ་རེད།

ཚམ་གྱིག་ལ། དེའི་རྒྱུ་ལ་དོ་རྒྱུང་ཆེས་བཅུ་དགོན་པའི་ནང་ལ་གཏོང་རྒྱུ་དེ་ཕྱི་ལོ་ག་དུས་ནས་ཡིན་ནམ།

ལན། ལྷ་མ་འཇམ་དགེའི་རྒྱུ་ལ་ཆང་མ་ཆེས་བཅུ་དགོན་པ་རང་རེད། ལྷ་མ་བཟ་བཟང་དང་བཟ་རྒྱལ་
དེ་ཆོ་འགོ་རེད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༡༩ རྒྱུ་ལ་ལོ་གསུམ་བཞི་ཞིག་ལ་རྟ་སྤྱིང་དགོན་པ་ཡོད་རེད། དེའི་རྒྱུ་ལ་
ལྷ་མ་ཉི་མ་ཆེ་རིང་ཁོང་ཆོའི་སྐབས་སུ་རྒྱུ་ལ་ཆེས་བཅུ་དགོན་པ་སྤངས་རེད།

ཚམ་གྱིག་ལ། དེའི་སྐབས་ལ་སྐབས་རྒྱུ་ལ་ཆེ་རིང་ལོ་ཆེས་ཐོག་དང་པོ་མངའ་གསོལ་གནང་བའི་ལྷ་མ་ལྷ་པོ་དེ། ཁྱི་འདོན་
གནང་ཆར་ཡོད་རེད་པས།

ལན། དགོན་མཆོག་དོན་གྲུབ་ལ་གནང་ཆར་རེད། དགོན་མཆོག་དོན་གྲུབ་ལ་སྐོས་ལ་འགོ་དུས་ལྷ་མོ་དེ་
ཆོ་ཆ་ཆང་ཡོད་རེད། ལྷ་མ་འཇམ་དགེའི་རྒྱུ་ལ་དེའི་སྐབས་སུ་གནང་ཡོད་མ་རེད། (གནང་ཡོད་ས་མ་རེད། གང་ཡིན་
ཟེར་ན་ལོ་ཆེགས་ཀྱིས་མཁན་ཆེན་གྱ་རུ་དང་། མཁན་པོ་ཆེ་བཟོན་གཉིས་དང་མཉམ་དུ་གནང་རེད་འདྲ་ཟེར་འདུག་
ཁོང་གཉིས་མཁན་པོ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༡༩ ལོ་ལ་རེད།) ལ། གྲ་གསུམ་གྱིས་འདུག་པས། དགོན་མཆོག་དོན་གྲུབ་དེའི་
དུས་ལྔ་པ་མངའ་གསོལ་གནང་ཆར་འདུག (ཁོང་ནམ་པ་མཉམ་དུ་ཡིན་ན། གྲ་གསུམ་ལོ་ཡིན་པ་དེ་མཁན་ཆེན་
གྱ་རུ་ཁོང་རང་གིས་གསུངས་འདུག ལྷ་མ་དགོན་མཆོག་དོན་གྲུབ་དེ་ཁོང་ནམ་པ་མཉམ་དུ་ཡིན་དགོས་ཀྱི་འདུག་
ལ། དེ་ཡིན་ན་གྲ་གསུམ་མ་གཏོགས་གྲ་གཉིས་ཆགས་ཀྱི་མི་འདུག ཁྱེད་ནམ་པ་ཡར་ཐེབས་རྒྱུ་དེ་གྲ་གསུམ་ལོ་
ཡིན་ས་མ་རེད་པས།) མ་རེད། དང་པོ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་བོད་ལ་ཐེབས་དུས་མཉམ་དུ་རེད་ལ། རིན་པོ་ཆེས་ང་ཆོ་
དོ་རྒྱུང་ལ་བཞག་ཁོང་མར་ལ་ཉི་མ་གསུམ་ལ་བཞགས་ནས་བོད་ལ་ཐེབས་རེད། རྒྱུ་ལ་ཐེབས་ཡོད་དུས་ས་ལྷ་
རྒྱུ་ལྷ་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་དགོན་པ་ལ་བཞགས། ལྷ་མ་འཇམ་དགེའི་ཆོ་ལེན་སར་བཏང་སོང་། ང་ལོ་འགོ་ལ་མར་
འགོ་ལོ་མཐུག་ལ་རྒྱུ་ལོ་ཆུང་ཡོད་ནས། ལོ་གཅིག་གི་བྱེད་ཀ་མ་གཏོགས་བསྐད་ཡོད་མ་རེད། དེ་ནས་རྒྱུ་ལོ་ཕྱོགས་ལ་
ལོག་ཡོད་རེད། (ལོ་ཆེགས་དེ་ག་འདྲ་ཡིན་ནམ། ཁྱེད་ཀྱིས་གསུངས་ན་བརྒྱུད་ཅུ་གྲ་གཉིས་ལོ་རེད་འདུག་མཁན་
པོ་གྱ་རུ་ཁོང་ནམ་པ་ཆོ་མངའ་གསོལ་མཉམ་དུ་ཡིན་ཟེར། དེ་ཡིན་ན་གྲ་གསུམ་ལོ་རེད་འདུག) བརྒྱུད་ཅུ་གྲ་གཉིས་
རང་རེད་གོ་ཁོང་ཆོ་གྲ་གཉིས་ལ་འདུག་ཏུ་སོང་། དེའི་དུས་སྐབས་སུ་ལྷ་མ་ག་ཆོད་འདུག ལྷ་མ་ལྷ་འདྲ་ཡོད་ས་
རེད། ལྷ་མ་འཇིགས་མེད་རེད། ཏ་ར་ལྷ་མ་ཡོད། ལྷ་མ་ཨ་རྩོ་ཡོད་ས་ཡོད། བརྒྱུད་ཅུ་གྲ་གཉིས་ཀྱི་འགོ་ལ་མཁུན་
བཅུ་རིན་པོ་ཆེ་ཐེབས་འདུག་ག (དེ་ལ་མགོ་མཁུན་བཅུ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐབས་ལ་ཡིན་ས་མ་རེད། དཔལ་ལྷལ་སྐབ་

མཆོད་སྐབས་ལ་ཡིན་ས་རེད། ཉ་ར་རྒྱ་མ་ཡིས་མཁུན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་མེའམ་དུས་ཡིན་གསུང་གི་མི་འདུག སྐབ་
 མཆོད་སྐབས་ལ་ཡིན་གསུང་གི་འདུག མཁན་པོ་གྲུ་རུས་ཀྱང་དཔལ་ལྷུ་ལ་སྐབ་མཆོད་སྐབས་ལ་ཡིན་གསུང་གི་
 འདུག སྐབ་ཆེན་པོ་ད་ཆ་གཉིས་པ་ལ་འཆོགས་ཀྱི་འདུག་ལ།) དེ་འདྲ་ཡིན་ས་རེད། ང་ཆོ་འགོ་དུས། མཁུན་བཅེ་
 རིན་པོ་ཆེ་མེའམ་རེད། སྐབ་མཆོད་ཆར་ནས་པོ་ད་ཆ་གསུམ་པ་བཞི་བ་ཞིག་ལ་རྩོ་རྩིང་ལ་འགོ་ཡིན་ས་རེད།
 (བརྒྱད་ཅུ་གྲུ་གཉིས་དང་གྲུ་གསུམ་གཉིས་ག་འདྲ་ཡིན་ནམ། མཁན་པོ་གྲུ་རུས་ཁ་སང་ཁོང་མངའ་གསོལ་བྱེད་
 དུས་དེ་མཉམ་དུ་རྒྱ་མ་ལུ་དེ་ཡོད་གསུང་གིན་འདུག དེ་ཡིན་ན་གྲུ་གསུམ་རེད། ཁྱེད་ཀྱིས་གྲུ་གཉིས་གསུང་དུས་
 འོ་ཆོགས་མི་མཐུན་པ་ལྷ་ལྷུ་འདྲ་ཞིག་ཆགས་འདུག་ག།) དེ་ཅ་བ་ནས་འབྱུང་བ་ཡོད་མ་རེད། རིན་པོ་ཆེ་པོ་ད་ལ་
 ཐེངས་དང་པོ་མེའམ་དུས་ངས་ལལ་ཡིན་པ། དཔལ་རྟགས་ཆང་མ་འདུག་ག རྩར་མེའམ་ཡོང་དུས་རིན་པོ་ཆེས་
 ང་ཆོ་གྲུ་པ་དེ་ཆོ་སྐད་བཏང་ཡོང་ནས། རིན་པོ་ཆེས་ང་ཆོ་ལ་དཔང་འདྲ་གནང་ཡོང་། ཆོས་གྲགས་ཐེར་བ་དེ་ལ་
 རིན་པོ་ཆེས་ཁྱོད་རང་འདུག་རྟགས་ཀྱིས་གསུངས་ནས། ཁོ་འདུག་རྟགས་བྱས་ཡོད་མ་རེད། ཅི་ཐེར་རེད། ང་
 མི་འོ་ཆེན་པོ་རེད། དཔལ་དགོས་ཀྱི་རེད། བྱ་གྲུ་ལོ་རྒྱུད་རྒྱུད་དེ་ཆོ་འདུག་དགོས་རེད་ཐེར་ནས། གང་ལྟར་ཁོ་ཡང་
 མ་བསྟུང་། ང་ཆོ་ཆང་མ་དགོན་པ་ལ་ལོག་ཡོང་རེད། བརྒྱད་ཅུ་གྲུ་གསུམ་ལོ་ལ་རྩོགས་ཆེན་པལ་ཆེར་གསུངས་
 ཡོད་ས་མེད། སྤྱོད་འགོ་དང་ཅ་རྒྱུད་དེ་གཉིས་བཅུགས་རེད། བརྒྱད་ཅུ་གྲུ་གསུམ་གྱི་ལོ་མཆུག་དང་གྲུ་བཞི་འི་
 ལོ་མགོ་དེ་ལ་སྐྱལ་སྐྱེ་ལྷུ་ལྷུ་བ་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་པོ་ད་ལ་མེའམ་ཡོད་མ་རེད། ལོ་དེ་ལ་རྩོགས་ཆེན་ཁྱེད་དེ་ཆོ་གསུངས་
 རེད། ང་ཆོ་རྩོགས་ཆེན་ཁྱེད་ཀ་དེ་ལྷས་ནས་བསྟུང་རྒྱ་རག་མ་ཡོང་། དེ་འདྲ་རེད།

ཆོ་མ་གྲིག་པ། རྟ་སྒྲིང་དགོན་པའི་ནང་ལ་འདུལ་འདོན་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱ་མ་ཁྱེད་རང་ཡོད་རེད་པས།
 ལན། ཡོད་རེད། (དབུ་མཛད་མ་རེད་ལ།) དབུ་མཛད་ག་བ་ག་བ། ང་དེའི་དུས་རྒྱུད་རྒྱུད་རེད། དེའི་དུས་
 ཉ་ར་རྒྱ་མ་ཡོད་ས་ཡོད། དང་པོ་རིན་པོ་ཆེ་མཉམ་དུ་ཉ་ར་རྒྱ་མ་རྟ་སྒྲིང་དགོན་ལ་མེའམ་ཡོད་རེད། བལ་ལྷུ་ལ་
 བར་དུ་འགྲོ། དེའི་དུས་པོ་ད་ལ་ཕར་མེའམ་རྒྱ་རག་ཡོད་མ་རེད། ཉ་ར་རྒྱ་མ་དེའི་དུས་པོ་ད་ནས་རྩར་མེའམ་ཆར་
 ཅམ་རེད། ང་ཆོ་དེའི་སྐབས་སུ་མིག་དམར་ཡང་ཡོད་རེད། རིན་པོ་ཆེ་མེའམ་ཀྱི་ཡོད་རེད་ལ། ང་དང་རྒྱ་མ་བསོད་
 བསམས་རྒྱ་མཆོ་ང་ཆོ་ཆང་མ་ཡོད་རེད། ང་ལོ་བཅུ་བཞི་ཅམ་རང་རེད། རྒྱ་སྒྲིང་དང་དུང་དམར་འབྱུང་ཤེས་ཀྱི་ཡོད།
 དབུ་མཛད་ལ་གསོལ་ཁ་དང་སྒྲོལ་ཆོག་གཉིས་ཐེབས་ཆག་ཅིག་འདོན་ཤེས་ཀྱི་ཡོད། འདོན་ས་དེ་དགོན་པ་རང་གི་
 ནང་ལ་རེད། དགོན་པ་ལ་བ་ན་ཁང་པ་ཁང་གོག་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་རེད། སྤྱོད་མ་རྟགས་བརྒྱད་ཆང་ཐེར་བ་ཞིག་
 འདུག ལུང་པ་དེའི་དཔོན་པོ་འདྲ་རྒྱལ་པོ་འདྲ་ཡིན་ས་རེད་ལ། ཁོ་མར་བསྟུང་འདུག་དུས་ཁང་པ་དེ་བྱ་བལ་རིན་

པོ་ཆེ་ལ་ཕུལ་འདུག བྱ་བུལ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་གིས་ལོ་མང་པོ་ལ་རྒྱ་མ་འབྲེལ་མང་པོ་བཏང་ཆར་རེད། དེ་
ཆོ་ཡིས་ཡག་པོ་མ་བྱས། དེ་ནས་ནུ་མ་ཐོལ་སྤྱིང་ལ་རིན་པོ་ཆེར་ཡར་ཕུལ་རེད།

ཆོ་མ་ཐྱིག་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་དགོན་པའི་ནང་ལ་རྒྱ་བསྐྱོས་གཏོང་ས་དེ། དཔལ་ལུལ་རྫོང་ནང་དགོན་པ་མ་རེད་པས།
ལན། རེད་རེད། རྫོང་ནང་དགོན་པ་ལ་རེད། མོན་ལུང་པ་ལ་ཁོ་རང་ཆོའི་རྒྱ་མ་མ་གཏོགས་དམིགས་བསལ་
རྒྱ་བསྐྱོས་ཅི་བཏང་ཡོད་མ་རེད་ལ། དེ་ནས་པལ་ཆེར་རྫོང་ནང་དགོན་པ་རེད།

ཆོ་མ་ཐྱིག་ལ། ཡ་སྐབས་རྗེ་སྤུལ་སྤུ་བྱུ་བ་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་མེ་བས་ལོ་དེ་རྫོགས་ཆེན་གནས་ཆོས་ཐོད་ཀྱི་ལ་གསུངས་
པའི་ལོ་ཆེགས་དེ་ག་རང་རེད་པས།

ལན། དེ་ག་རང་རེད། རྒྱ་མ་འབྲེལ་ (Taiwan) ལ་འགོ་དུས་རིན་པོ་ཆེས། ཁོད་རྫོགས་ཆེན་དེ་ཡག་
པོ་ཞིག་བསྐྱད་ཡོད་རེད་པས་གསུངས་སོང་། དེའི་དུས་ཐེངས་མ་དང་པོའི་སྐབས་སུ་ཁྱིད་དེ་ཆ་ཆང་ཁྱུས་ཡོད་
རེད། དེའི་དུས་སྤུལ་སྤུ་བྱུ་བ་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བྱུག་ལས་མང་པོ་ཡོད་རེད་ལ། འདུག་ལ་རག་མ་སོང་ཁྱུས་ཡིན་
ཏེ། དེ་ངས་པར་དུ་བསྐྱད་དགོས་རེད། ཨ་རི་ལ་ཡར་ཤོག་གསུངས་ནས་རིན་པོ་ཆེས་ཁྱིད་ཀ་དེ་ཆོ་ཆ་ཆང་གནང་
རེད། དུས་ཆོད་དཔེ་ཡག་པོ་རག་སོང་། ལྟོད་ལྟོད་བྱས་ནས་རྒྱ་བ་གསུམ་བཞི་ཞིག་ལ་གནང་སོང་། རིན་པོ་ཆེས་
ཨ་རི་ལ་བསྐྱད་རྒྱ་ཡོད་པ་གྲིས་ཤོག་གསུངས་སོང་། ལགས་སོ་ཁྱུས་ནས། ང་ཆོས་ཐེ་ཐུན་ལ་མཐོང་མཆན་ཁྱུས་
ཡིན། ཨ་རིའི་མཐོང་མཆན་དེ་རག་མ་སོང་། རིན་པོ་ཆེ་ཨ་རི་ལ་མེ་བས་ནས། ཐེ་ཐུན་གྱི་ང་ཡོད་ས་དེ་ལ་མེ་བས་
ལ་རག་མ་སོང་། ལོ་རྗེས་མ་དེ་ལ་ཡང་བསྐྱར་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སུ་མཐུད་ནས་ཨ་རི་ལ་མཐོང་མཆན་ཁྱུས་ཡིན་པས།
རེད་རེད། ཤོག་གསུངས་སོང་། མ་རེད། རྒྱ་གར་ལ་མར་ཤོག ཡར་ནས་རྫོགས་ཆེན་དེ་ཆོ་ལོ་མང་པོ་ཞིག་ཁ་
ཁ་བྱེ་བཞག་རེད། འདི་ནས་ལོ་གཅིག་ལ་ཆར་འགོ་རེད་གསུངས་པ་ལྟར་དུ་བྱས་ཏེ། དེ་ནས་ང་འདི་ལ་སྤེལ་ས་
ནས་རྫོགས་ཆེན་བསྐྱད་ལ་རག་སོང་། དེའི་ལོ་པལ་ཆེར་རིན་པོ་ཆེས་རྫོགས་ཆེན་གསུང་ལ་ཐ་མ་དེ་རེད་འདུག
རིན་པོ་ཆེས་ཐོག་མར་རྫོགས་ཆེན་གསུང་ལ་དེ་པལ་ཆེར་བརྒྱད་ཅུ་གྲ་བཞི་ལ་ཁེལ་གྱི་རེད། (གྲ་བཞི་ཡིན་ནམ་
གྲ་ལྔ་ཡི་འགོ་ལ་ཁེལ་ན་ཅི་ཤིས།)

ཆོ་མ་ཐྱིག་ལ། ད་ལྟའི་ནུ་མ་ཐར་དེ་ཆོའི་ནང་ལ་ཡ་སྐབས་རྗེ་སྤུལ་སྤུ་བྱུ་བ་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་དགོན་པ་འདིར་ལོ་གཅིག་
དང་རྒྱ་བ་གཉིས་ལས་མས་ཤིག་ལ་བཞུགས་རེད་ཟེར་ནས་གསུངས་འདུག དེ་ག་འདྲ་ཡིན་ནམ།

ས་མེད།

ད་ལྟ་ཞི་ཁྱོད་ཆོའི་མཆམས་འཛིག་ས་དང་།

ཆོག་འགོ་འཛིན་ས་ཆ་ཆང་རིན་པོ་ཆེའི་བྱུ་རྒྱུ་རེད།

ཆོམ་གྱིག་ལ། ལྷ་བས་ཇི་རིན་པོ་ཆེ་རང་གི་སྐྱ་མཁུན་ནས་ཁྱེད་གྱིས་ཆོག་བྱུག་ལེན་དམིགས་བསལ་སྦྱོར་སྦྱོར་ཡོད་པས།
ལན། སྦྱོར་སྦྱོར་། སྐད་ཆ་དེ་བྱུག་འདུག་རིན་པོ་ཆེ་སྦྱོན་མ་སྐྱལ་སྐྱུ་བྱུ་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་མ་ཐེབས་པའི་
སྦྱོན་ལ་ཡིན་ས་ཡོད། གཟིམ་ཁང་ལ་ཁོང་རང་ཞབས་སྟེགས་གཅིག་ལ་བཞུགས། རིན་པོ་ཆེའི་མཁུན་ནས་ཉི་མ་
མང་པོ་ལ་སྦྱངས་རེད། ར་ཆོས་མཐའ་ནས་བསྐྱོར་ཏེ་བསྐད་གྱི་རེད། ཞི་ཁྱོད་དང་། སྦྱོར་ཐིག་ཆང་མ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་
རང་གིས་དཔེ་ཆ་ཅ་བ་ནས་གཟིགས་གྱི་མ་རེད་ད། རེལ་མེད་ཆོ་རིན་པོ་ཆེས་རིམ་བཞིན་ར་ཆོ་ལ་རྒྱུད་བཅུག་རེད།
ད་ལྟ་ཞི་ཁྱོད་ཆོའི་མཆམས་འཛིག་ས་དང་། ཆོག་འགོ་འཛིན་ས་དེ་ཆོ་ཆ་ཆང་རིན་པོ་ཆེའི་བྱུ་རྒྱུ་རེད། རིན་
པོ་ཆེ་ཁོང་རང་གིས་བསྐྱབས་གནང་བ་རེད། སྦྱོར་ཐིག་གི་ཆོག་འགོ་ལེན་སྦྱངས་དང་ཆོས་སྦྱོད་འདོན་སྦྱངས་ལན་
ཆོད་ལ་གྲུ་ས་ཆེན་མོ་ཞིག་གི་རྒྱུགས་དགོས་རེད། སྦྱིགས་རེད། དེ་རེས་པར་བྱ་གཅིག་པ་བྱས་ནས་འདོན་དགོས་
རེད། ཆོས་སྦྱོད་ཡིན་ན་རེད། མཐར་བཟོ་བ་སྦྱོན་ལས་ཡིན་ནའང་རེད། ཆང་མ་གཅིག་པ་རང་དགོས་རེད། མི་རེ་
རེ་ཡིས་གང་བྲན་བྲན་ཅ་བ་ནས་འདོན་རྒྱ་ཡོད་མ་རེད་གསུངས་རེད།

དེའི་དུས་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་གིས་བསྐྱབས་རེད། དང་པོ་བཀ་ཤིས་བརྒྱད་པ། དེ་ནས་ཕྱུང་བཤགས། དེ་
ནས་བྱུ་བ་ཕྱོད། དེ་ནས་སྐྱ་གསུམ་གསེལ་འདེབས་སྒྲ་བརྒྱད་བཅས་པ། དེ་ནས་བསམ་བ་སྐྱར་བྱུ་བ་དང་དུས་
གསུམ་སངས་རྒྱུ་མཁའ་དབྱིངས་ནས་དག དེ་ནས་རྗེ་ཕྱོན་གྱི་དང་སྒྲོས་རྒྱུ་ལེན་ཞིག་གནང་བ་
སོགས། རིན་པོ་ཆེ་རང་གིས་གནང་གི་རེད། རེས་ལ་ངས་བོད་ནས་འདོན་གྱི་ཡོད་པ་ཞིག་མཐོང་སོང་། དེ་ག་རང་
བོད་ལ་འདོན་གྱི་འདུག རེས་སྐྱ་ར་བོད་ནས་ཆོགས་པ་མཉམ་བུ་འཛོག་རྒྱ་རག་ཡོད་མ་རེད། ངས་དབུ་མཛད་དེ་
ཆོ་སྦྱངས་བཞག་ཡོད་རེད། ཆེ་རིང་ཆོས་འཕེལ་གྱི་མཁུན་ནས་བཀའ་བརྒྱུད་བདེར་འདུས་དང་། དགོངས་འདུས་
བྱུག་ལེན་དེ་ཆོ་ཆ་ཆང་སྦྱངས་ཡོད་རེད། བཀའ་མའི་ནང་ལ་སྐྱ་འཕྱལ་ཞི་བ་དང་། སངས་རྒྱུ་མཉམ་སྦྱོར་དེ་ཆོ་
སྦྱངས་ཡོད་རེད།

ཆོམ་གྱིག་ལ། དང་པོ་ར་ཆོའི་དགོན་པའི་ནང་ལ་གཏོར་མའི་ཁུངས་གཞུག་ས་སུ་རེད་དམ།

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

68

སྒྲ་མ་རྣམ་པ་གཡས་གྱི་གདོང་གཡལ་ལ་བཞུགས། གཡོན་གྱི་གདོང་གཡལ་ལ་བཞུགས་མཁན་རྣམ་པ་རང་འཇགས་
བཞུགས། དེ་ནས་རིམ་པ་བཞིན་གཡལ་གཞན་ཐམས་ཅད་སྒྲིག་གི་རེད་ཅ། དེ་དང་སང་ཨུ་ཅི་དཀའ་ལས་རེད་
བཞག དེང་སང་མང་པོ་ཞིང་པོ་ཆགས་ནས་སྒྲ་མ་ལས་གདོང་གཡལ་དེ་ཆོ་མང་བ་འདུག་ཅ།

(ང་ཆོའི་གཡལ་སྒྲིག་སྤངས་ཤིག་ཡོད་རེད་ཅ། ཅན་རྒྱན་དགོན་པ་གཞན་པ་དེ་ཆོ་འདྲ་ཡིན་ན། དཔེར་ན
སྒྲ་མ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཡོད་པ་ཡིན་ན། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཡས་གཡལ་ཕྱོགས་དེ་ཆེ་བ་དང་། གཡོན་གཡལ་ཕྱོགས་དེ་
ཆུང་བ་རེད། ང་ཆོའི་འདྲིར་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ན་གྲང་ཁང་རིན་པོ་ཆེ་དེ་གཡོན་གཡལ་བྱས་ནས་གཞན་པ་དེ་ཆོ་དང་མི་
འདྲ་བ་ཞིག་ཆགས་བསྐྱད་འདུག སྒྲ་མ་ཡི་ཕྱག་བཞེས་འདྲ་ཡིན་ནམ།) གཅིག་བྱས་ན་སྒྲ་མ་ཡི་ཆོགས་སྒྲིག་དེ་
ཆོ་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ན་ཡོད་སྟེད་པ་རེད། སྒོན་མ་དབུ་མཛད་ཆེ་བ་དེ་གཡོན་གཡལ་ལ་བསྐྱད་གྱི་ཡོད་ན། རིན་པོ་
ཆེ་དེ་ག་རང་ལ་དབུ་མཛད་གྱི་སྒྲང་ལ་བཞུགས་གྱི་རེད། (ཅན་རྒྱན་འགོ་སྤངས་འདྲ་པོ་ཡིན་ན། ཟུགས་སངས་སྤྱ་
ཆེན་གྱི་བཞུགས་གཡལ་ཕྱོགས་དེ་གཡས་གཡལ་ཆེ་བསྐྱད་གྱི་འདུག་ཅ།) རེད། གཡས་གཡལ་ག་དུས་ཡིན་ན་དེ་ག་
རང་རེད། ང་ཆོའི་དོ་རྩེ་རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་ཆ་བ་དེ་གཡོན་གཡལ་ཕྱོགས་ལ་འདུག་ཅ།

སྤྱབ་པ་འཆོག་སྤངས་སྟོར་དེ། བོད་ནས་དཔལ་ལུལ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ན། སྤྱབ་པ་ལ་གཞུང་བསྐྱར་དང་ཐུན་
པ་གཉིས་ཁ་ཁ་ཡོད་རེད། ང་ཆོ་འདི་ལ་གཞུང་བསྐྱར་ཡོད་མ་རེད། རིན་པོ་ཆེས་དེ་སྒོན་བཅུགས་མ་སྟངས་ཅ། དེ་
ལ་བསམ་སྒོ་བཏང་ཡོང་དུས་སྤྱབ་སྤྱབ་བཟང་དེའི་དུས་རྒྱ་གར་ལ་ཐེབས་ཡོང་སྐབས། སྤྱབ་པ་བཅུགས་རེད་
ཅ། དེའི་སྒོན་ལ་ཤེས་གྱི་མེད་པར་ཆ་བཞག་ན་ཡང་། སྤྱབ་སྤྱབ་བཟང་ཐེབས་དུས་ད་ཤེས་དགོས་རེད་ཅ།
ཤེས་མི་ཤེས་གྱི་སྒྲང་ཆ་ཞིག་ཡོད་མ་རེད། དེ་བཅུགས་ཡོད་མ་རེད།

ང་ཆོའི་སྤྱབ་པ་ལ་ཕྱག་རྒྱ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་འདུག

སྤྱིར་བཏང་ང་ཆོའི་སྤྱབ་པ་ལ་ཕྱག་རྒྱ་གཉིས་འདུག སྤྱིན་སྤྱིང་ཆང་གི་དེ་ལ་གཞུང་བསྐྱར་ཟེར་བ་དེ་མི་འདུག་
ཅ། ང་ཆོས་དེའི་ཕྱག་རྒྱ་ཡང་དེ་ལྟར་དུ་འགོ་བསྐྱད་འདུག དཔལ་ལུལ་དེ་གཉེར་ཆིང་གི་ཕྱག་བཞེས་འགོ་བསྐྱད་
ཡོད་ས་རེད། དེ་ལ་གཞུང་བསྐྱར་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་ས་མ་རེད། གཞུང་བསྐྱར་བཅུགས་ཡོང་དུས་ཉིན་ལན་གསུམ་
མཆན་ལན་གསུམ་ལ་ཆོ་ག་འགོ་གི་རེད། གཞུང་ཆེན་དེ་ཆར་གཅིག་མ་གཏོགས་དགོས་མ་རེད། ཉིན་གང་བསྐྱེན་
པ་བསགས་བསྐྱད་དགོས་རེད། གནའ་སྤྱོད་གཉེར་ཆིང་གི་ལུགས་སྟོལ་དེ་ཆོ་ལ་གཙོ་བོ་བསྐྱེན་པ་རེད་འདུག་ཅ།
རྗེས་ལ་གཉེར་གསར་དེ་ཆོ་ལ་དེ་འདྲ་རེད་མི་འདུག་ཅ། སྤྱོད་ཆོག་གཉིས་བཏོན། ཆོགས་དང་བཅས་པ་ཆ་
ཆང་གཞུང་ཆེན་རང་འདོན་རྒྱ་ཞིག་འདུག་ཅ། འདི་ལ་ཡང་དེ་རང་འགོ་གི་ཡོད་རེད། དེ་ནས་སྤྱབ་སྤྱབ་བཟང་

ཡུལ་སྐྱུབ་པ་འཆོག་སྤངས་ཟེར་ནས་ཁ་ཁ་ཆགས་ན་ཏྲ་གོ་གི་མི་འདུག་པ། རྒྱལ་མོལ་སྤྱིར་དགོན་པ་དང་དཔལ་
ཡུལ་གཉིས་གཅིག་ཡིན་དགོས་ཤིང་པ་གསུངས་སོང་། སྐུལ་སྐྱ་སྐྱུབ་བཟང་རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་ཚུལ་དེ་འདྲ་
ཤིང་བཞག་ལས་ནས། ངས་སྐུལ་སྐྱ་རྒྱལ་པ་དེ་ཆོ་ཆང་མ་ལ་དེ་ཞུས་ད་ཞུས་ཡིན། ཁོང་རྒྱལ་པས་ཅི་གསུངས་མ་
སོང་། གང་ལྟར་ཡང་རིན་པོ་ཆེའི་བྱ་གྲུབ་ལྟར་དུ་འགྲོ་དགོས་ལ་ཤིང་བསམ་བསམ་ཞིག་ཤིང་འདུག་དེ་ལ་མ་
ཤིང་ཟེར་བ་ཞིག་ཅི་ཡོད། རིན་པོ་ཆེའི་བྱ་གྲུབ་དེ་ཁོང་རང་གིས་གསུངས་པ་དེ་འདྲ་མ་ཤིང་། ཡག་དབང་དཔལ་
ཆེན་འདུས་པའི་ཐེན་མེས་དགོན་མཆོག་གི་འདུས་ཀྱི་སྐྱུབ་པ་ཞིག་མི་འདུག་གམ། དེའི་རྒྱ་དང་རྒྱ་མོ་གདངས་
དབྱངས་དེ་ཆོ་དཔལ་ཡུལ་གྱི་གདངས་དཔེ་ཡིན་པ་ལ། ང་ཆོས་འདི་ལ་འདོན་འདུག་རྒྱ་དང་། དེ་ག་རང་གཅིག་
པ་གཅིག་རྒྱུ་ཡོད་ཤིང་། བྱ་གཞུང་ཡོད་བསྟན་ཤིང་མ་གཏོགས་ཆ་བཞིན་ནས་མེད་པ་ཞིག་རིན་པོ་ཆེས་ཐད་
ཀར་གསུང་གནང་གི་མ་ཤིང་། རིན་པོ་ཆེས་ཁྱངས་ཤིག་གཏུགས་ནས་བཅོས་བཞག་པ་ཤིང་། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་
སྤྱོད་དགོན་པ་ལ་སྐྱུབ་པ་འཆོག་སྤངས་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས་ན་ཡང་ད་ལྟ་ཐེན་མེས་ནི་ཕྱོད་རྒྱ་མེད། དེ་བྱས་
ནས་འགའ་ཞིག་གིས་ཁས་ལེན་ལ་མི་ལེན་ལ་བྱེད་མཁན་གྱི་རིགས་དེ་གཉིས་དེ་འདུག

དགོན་པའི་ཞབས་ཏྲུག་ལོ་གསུམ་བཞི་ལ་བྱས་ནས་ཆར་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་མ་ཤིང་།

ཆོས་གྲིག་པ། བྱེད་ཀྱིས་དབྱ་མཛད་ཆེ་བའི་བྱ་གཞུང་ལས་དེ་གྱི་ལོ་ག་དུས་ཅུ་ནས་འགོ་བཙུགས་པ་ཡིན་ནམ།
ལན། ང་སྐྱུབ་ཁང་མར་ཐོན་ནས་པལ་ཆེར་གྱི་ལོ་ ༡༠༠༣ ལོར་ལབ་ན་འགྲིག་གི་ཤིང་། ངའི་སྤོན་ལ་ཏྲ་
རྒྱ་མ་ཤིང་། ང་སྐྱུབ་ཁང་ནས་མར་ཐོན་ཡོད་དུས་ཏྲ་རྒྱ་མས་པལ་ཆེར་མཆོས་ས་བཞག་ཆར་འདུག་ངས་དབྱ་
མཛད་ཆེ་བ་བྱེད་དུས་ལོ་གཅིག་ཅུ་ལ་ཏྲ་རྒྱ་མ་སྤྱང་ལ་བཞུགས་སོང་། དེའི་རྗེས་ལ་ཁོང་འཆོག་སྤངས་སྐུབ་མ་
སོང་། ཐངས་གཅིག་གཉིས་ཤིག་སྐྱུབ་པའི་དབྱ་ལ་བཞུགས་རོགས་བྱས་སོང་། ང་སྐྱུབ་ཁང་ནང་ནས་མར་ཐོན་
ཞོར་ལ། སྤྱིར་སྐྱ་གསུམ་སྐྱུབ་པ་ལོ་གསུམ་ལ་རྒྱ་བ་ཤིང་ཡོད་ཤིང་བ། ང་ཆོའི་སྐབས་སུ་སྐྱ་གསུམ་སྐྱུབ་པ་དེ་
སྐྱུབ་ཁང་ནང་ལ་ཡོད་མ་ཤིང་། སྐྱུབ་ཁང་ནང་ནས་མར་ཐོན་དུས་རྒྱ་བ་ཤིང་ལ་སྐྱུབ་ཁང་ནང་ལ་ཡར་འགྲོ་མཉམ་
དུ་འཆོག་སྤངས་སུ་གསུམ་སྐྱུབ་པའི་དབྱ་མཛད་ངས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཤིང་། སྐུལ་སྐྱ་སྐྱུབ་བཟང་རིན་པོ་ཆེའི་ཐེན་མེས་
དཔེ་ཁ་གསལ་ཡོད་ཤིང་། ཏྲ་མི་གོ་རྒྱ་དེ་ཆོ། དེའི་དུས་ཁ་པར་ཐེབས་ཆག་འགྲོ་ཅུ་གྱི་བརྒྱུད་ནས། སྐུལ་སྐྱ་སྐྱུབ་
བཟང་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་ལ་བཀའ་འདི་ཞུ་གིན་དེ་འདྲ་བྱས་ནས་སྐྱུབ་པ་དེ་ཆར་འགྲོ་ཤིང་། ང་སྐྱུབ་ཁང་ནས་ཐོན་ཆར་
ནས་ལོ་གསུམ་བཞི་ཞིག་ལ་ངས་སྐྱུབ་པ་འཆོག་སྤངས་ཡོད་ཤིང་།

དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེས་ང་ཐེ་ཐུན་ལ་མར་མངགས་ཤིང་། ཐུའི་ཐུན་གྱི་ཐེའི་ཅོང་ (Taichung) ཆོས་ཆོག་ས་

ལོ་ལ་རེད། དེ་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་རེད། ཉིས་ཉྦེད་གསུམ་བཞི་ལྔ་བཅས་འཆོགས་རེད། ཉིས་ཉྦེད་ལྔ་ལོ་མཇུག་ཕྱི་རྒྱ་
 བཅུ་གཉིས་ནང་ལ་ང་མེ་མཉམ་ལ་འགྲོ་བཞག་རེད། དེའི་སྐུ་གསུམ་སྐུ་བ་པ་ཆར་ནས་ང་འགྲོ་རེད། དེ་དཔེ་གསལ་
 མོ་ཡིན། ང་ཆོ་མར་ཐོན་ཆར་དུས་རྒྱ་མ་ཉི་མ་ཆེ་རིང་ཡང་བསྐྱར་ལོ་གཅིག་བསྐྱར་རེད། ཉིས་ཉྦེད་གསུམ་ཡིན་པ་
 རྟོར་བ་འཁྲལ་བ་མེད་ད། ཐག་ཆོད་པ་རེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན། (བརྒྱའི་རང་མདངས་ནང་ན་ཉིས་ཉྦེད་ཀྱི་ཡོད་
 ས་ཡོད་ཐུན་མོང་།) མ་རེད། ཆོད་ཆོད་ཅིག་མ་གཏོགས་ཁ་གསལ་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་ནས་ལོ་ཉག་ཉག་བསྐྱར་གྱི་མ་
 རེད། ངས་འབྲེལ་བ་ཡོད་ནས་ལབ་པ་རེད། གལ་ཏེ་ང་ལ་ཡང་དེ་འདྲ་ཞིག་མེད་ན་ཐུན་པ་ལ་ཉག་ཉག་བསྐྱར་གྱི་
 མ་རེད། སྐུ་གསུམ་སྐུ་བ་པ་ཆོད་ཆོས་ཐོ་རྒྱུག་འདོད་ན་ཉག་ཉག་ཡོད། (ངས་ག་རེ་ཐུན་མོང་ལབ་ན། ཁོང་ཆོས་ལྟ་
 ཁང་བཞེང་ཡ་དེ་ཉིས་ཉྦེད་གསུམ་ལ་རེད་འདུག་འཆོགས་ལ་དེ་ཀྱི་ལ་རེད་བསམ་ཡིན། ང་ཆོས་ཁ་སང་དང་པོ་
 ལས་ལ་དང་མཇུག་བསྐྱར་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་སྐད་ཆ་དེ་འདྲ་ཞིག་བྱང་མོང་ཐུན་མོང་།) ང་ཆོས་ཁང་ཐོན་ཁ་ལ་
 གཞི་ནས་ལས་བཞིན་པ་རེད་འདུག་དང་པོ་ང་ཆོའི་སྐབས་ནས་སྐུ་གསུམ་སྐུ་བ་པ་བསྐྱར་དགོས་རེད་འདྲ་ཞིག་
 གསུངས་མོང་། རྗེས་ལ་རིན་པོ་ཆེས་སྐུ་གསུམ་སྐུ་བ་པ་འཆོག་སའི་ལྟ་ཁང་གཞན་པ་ཞིག་རྒྱུ་ཡིན་གསུངས་
 བས། ང་ཆོའི་རྗེས་ལ་སྐུ་བ་ཁང་ཞུགས་མཁན་ཆོར་ཉག་ཉག་བསྐྱར་རྒྱ་རྒྱ་ཡོད་རེད།

ཆོ་མ་ཞིག་པ། ཁྱེད་བཞད་གྲུ་ལ་ཞུགས་ཡོད་རེད་པས།

ལན། བཞད་གྲུ་ལ་ཅ་བ་ནས་འགྲོ་རྒྱ་རྒྱ་ཡོད་མ་རེད། ཆར་དང་པོ་གཅིག་ཞུས་ཡིན། རིན་པོ་ཆེས་ག་
 ལེར་བལྟ་ཆོག་ ལོ་རྗེས་མ་ཡིན་ད་གསུངས་ནས། ངས་ཉྦེད་འདུག་དང་ཉྦེ་མ་གསུམ་གྱི་ཅ་བ་ལེུ་གང་འཆོམས་
 རྒྱོ་ལ་བཟུང་ཆར་རེད། ལོ་རྗེས་མ་ཡིན་གཞག་བྱས་ནས་ཉིན་ཞིག་དཔེ་ཁྱིད་གཅིག་ཁོ་རང་ཞུས་ཆར་རེད། ཡིན་ན་
 ཡང་ལོ་རྗེས་མ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་གིས་རོགས་པ་དགོས་ཀྱི་འདུག་དཔེ་ཆ་བྱར་དུ་བལྟ་ཆོག་རེད་གསུངས་ནས་
 དེ་འདྲ་ལྟག་རེད། ལོ་རྒྱུད་དུས་ང་རིག་པ་རྣོན་པོ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་རེད། མཁན་པོ་དབང་ལྷག་བསོད་ནམས་ཀྱིས་ང་
 ལ་དཔེ་ལག་པོ་གནང་གི་རེད། རིན་པོ་ཆེའི་ཞབས་ཀྱི་འདྲ་རེད་པ། དེ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས། དཔེ་ཆ་འདྲ་ག་རེ་
 ཞུས་ན་ཡང་ང་གཅིག་པོ་ལ་ཁྱིད་རོགས་བྱེད་ཀྱི་རེད།

॥ अ० अ० अ० अ० अ० ॥

庚辰

ཐེའུ་ཤོལ་གཞིས་རྩོང་བཞི་བར་སྐུ་བསྐྱེད་སྟེ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༠ ཙམ་ལ་དཔོན་འདིར་འཇུག་ཞུགས་གནང་ནས་སྡོད་
གཉེར་གནང་། སྐབས་དེའི་དུས་ལྔ་པ་ལོ་རྒྱུད་ཤོས་ཡིན། དཔོན་འདིར་གཉེར་བ་དང་། མཆོད་དཔོན་སོགས་ཀྱི་
ལས་འགན་ཁུར་གནང་བ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༠ ལྷུ་ལ་ཁང་དུ་ཞུགས་ནས་ ༡༩༥༡ ལོར་བླ་མར་མངའ་གསོལ་
གནང་། ལྷག་པར་དུ་ལྷ་སྐབས་རྗེ་ལྷུ་པ་དབང་མིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་འཁོར་དང་མཉམ་དུ་ཞུགས་ཀྱི་ལྷས་ནས་ཤོད་ལ་ཡང་
ཐེངས་ཁག་སེམས་སྤྱོད་ཡོད།

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

ཆོས་ཀྱི་ཁ་དབུ་། རྒྱལ་པོ་མེད་ཀྱི་ཕྱི་ལོ་གཏུང་ནས་མེད་རྟོག་ཏུ་མེད་ས་ཡ་དང་། རྒྱལ་པོ་མེད་གནས་སྤངས་
གསུང་འོག་ན།

ལན། ཡུལ་པ་རྩེ་མོ་ཆེ་ཁོང་རྣམ་པ་ ༡༩༦༠ ལོ་ལ་སྤེལ་གོ་བ་དུ་ཐེབས་པ་རེད། དེའི་དུས་གཞིས་
 ཁྱོང་དང་པོ་ལ་གི་ལ་གྱུར་ཐུབ་ནས་བཞུགས་བཞག་རེད་མ་གཏོགས། དེའི་དུས་ལྷ་ཁང་འཛུགས་ལ་པར་ཐང་
 རེད། རིན་པོ་ཆེ་དང་། ལ་ཁུ་ལྷ་མ་དང་། ཆེ་དོ་དང་གཟུམ་ཁོང་རྣམ་པ་མི་ཤེས་ལྷ་མ་གཏོགས་མེད་པ་དང་། དེའི་
 དུས་རིན་པོ་ཆེ་གྱུར་ལ་བཞུགས་དུས་དུང་སྐུ་བ་ཆར་གཉིས་ཅམ་ཞིག་གཞིས་ཁྱོང་དང་པོ་ལ་འཚོགས་ཡོད་པ་རེད།
 གཞིས་ཁྱོང་བཞི་པར་སྒྲིམ་ནས་ལྷ་མ་དགོན་མཆོག་དོན་འབྱུག་ ལྷ་མ་འཛིགས་མེད། ལྷ་མ་བསྐྱེལ་པ་ལ། ལྷ་
 མ་ཆེ་དབང་ཁོང་ཆོ་གཞིས་ཁྱོང་ལ་བཞུགས་པ་མ་གཏོགས་དགོན་པར་བཞུགས་སའི་ས་ཆ་ཁོ་རང་ཡོད་མ་རེད།
 ལྷ་མ་ཁོང་རྣམ་པ་ཆོགས་པ་འཚོགས་དུས་དགོན་པ་ལ་ཐེབས། ཆོགས་པ་ཆར་རྩེ་མོ་སོ་སོའི་ནང་ལ་ལོག་འགོ་བ་མ་
 གཏོགས་དགོན་པ་ལ་སྤོང་གི་མ་རེད། རྩེ་མོ་ལ་ཡུལ་པ་རྩེ་མོ་ཆེས་ཁོང་རང་གི་གཞིས་རྒྱུང་ཐེར་ནའང་ཁང་
 པ་རྒྱུང་རྒྱུང་ཞིག་བསྐྱུག། དེའི་དུས་ལྷ་ཁང་གཞི་ནས་རེད། འཚོ་ཡོད་དུས་ལྷ་ཁང་ཚོགས་ཁོ་རང་ཐུབ་ཡོད་མ་རེད།
 གྲུང་གོག་གྲུང་རོ་རེད། འཚོ་མི་རེ་རེས་དོ་སྣུགས་གིན་གཉིས་གཉིས་བརྒྱུངས་ནས་དགོན་པ་ལ་ཁྲལ་དེ་འབུལ་
 དགོས་པ་རེད།

དགོན་པར་འཇུག་ལྷན་སྐོར།

ཚུལ་གྱི་ལ། ཁྱེད་རང་སྟོན་མར་དགོན་པར་འཇུག་ལྷན་གནང་བའི་སྐོར་གསུང་རོགས།

ལན། རང་དང་པོ་དགོན་པ་ལ་འཇུག་དུས་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཙམ་རེད། མཆོག་སྐུ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་པོ་ཁྱིམ་འདོན་གྱི་དཔེ་སྐབས་ར་གསར་ལྷན་རེད། དགོན་པའི་ནང་ལ་དེའི་དུས་ཆུང་ཤོས་ར་རེད། རང་དང་པོ་དགོན་པའི་ནང་ལ་པ་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཁྱིད་ནས་བཅུད་བཞག་པ་མ་རེད། ར་རང་ནང་ནས་སྟོས་ནས་དགོན་པའི་ནང་ལ་འཇུག་པ་རེད། དེའི་དུས་ལ་སྐབས་ཇེ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ན་ཆུང་ཆུང་བྱས། ར་ཆོ་ཆུང་ཆུང་ལ་གྲུ་པར་འཇུག། དེའི་དུས་ར་ལ་དུག་སྟོག་ཤམ་ཐབས་གཅིག་ཀྱང་ཁྱོན་ལ་ཡོད་མ་རེད། རོར་མ་འདྲ་ཞིག་མ་གཏོགས་ཁྱོན་ལ་མེད།

སྟོབ་བྲུ་བཙུགས་པའི་སྐོར།

ཚུལ་གྱི་ལ། སྟོན་མ་སྟོབ་མ་ཁྱེད་ཆོའི་སྐབས་སྟོབ་བྲུ་འཆོག་ལ་ཡོད་རེད་པས། དེའི་སྐོར་ལ་གསུང་རོགས།

ལན། སྟོན་མ་སྟོབ་བྲུ་འཆོག་ལ་ཅི་མི་འདུག དེ་དུས་ཡོད་ན་མེད་ན་བསམ་གཏན་ཕུན་ཆོགས་ཁོང་ཞུ་བ་ཡང་ཆུང་ཆུང་གསར་རེད་ལ། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ར་ཆོའི་སྐབས་ལ་སྟོབ་བྲུ་འཆོག་ལ་ཟེར་ཅི་མི་འདུག ཇེས་ལ་རིན་པོ་ཆེས་དང་པོ་ར་ཆོ་ལ་སྟོབ་དུས་ཙན་གང་གི་སྟོ་ཁྱོས་དང་ཐུབ་བསྟོད་དེ་ར་ཆོ་ལ་བསྐྱབས་གནང་སོང་། དེའི་དུས་ར་ཆོ་སྟོབ་བྲུ་དང་པོ་འཆོགས་རེད། ཉིང་ཉིང་ཆུང་ལ་དེ་འདྲ་གང་ཡང་ཡོད་མ་རེད། ཟེ། དཔོག་ཟེར་ནས་སྐད་བཏང་བ་དང་ཕྱི་ལོགས་དེ་ལ་ཨམ་གྱི་ཤིང་སྟོང་ལོག་རིན་པོ་ཆེས་སྟོབ་གནང་གི་རེད། དེའི་དུས་ར་ཆོ་ཐབ་ཆང་དང་གཉེར་ཁང་འདྲ་པོ་ཆུང་ཆུང་མ་གཏོགས་ཡོད་མ་རེད། དེའི་ཇེས་ལ་གཉེར་ཁང་བཅོས། གཉེར་ཁང་གི་མཐའ་ལ་རིན་པོ་ཆེས་སྟོབ་བྲུ་གཞི་ནས་བཅུགས་པ་རེད། རིན་པོ་ཆེའི་ཇེས་ལ་ཨ་ཁུ་སྟེ་མས་བསྐྱབས་པ་རེད། དེའི་ཇེས་ལ་མཁན་ཆེན་ཞུ་གོ། སྟོན་མ་བསམ་གཏན་ཕུན་ཆོགས་ཁོང་ཞུ་བས་བསྐྱབས་པ་རེད། དེའི་དུས་ལྟ་ཁང་ཆེན་མོ་ཡོད་སའི་བྲུ་ཤག་གི་བར་ཁུམས་ལ་སྦྱངས་པ་རེད་མ་གཏོགས་སྟོབ་བྲུ་ཡོད་མ་རེད། དེའི་དུས་ར་ཆོ་མི་བཙོ་བྲུ་བཅུ་དྲུག་ཙམ་ཞིག་ཡོད་རེད། ར་སྟོབ་བྲུ་ལ་ལོ་དྲུག་ཙམ་བསྟན་རེད།

དགེ་ཆེན་རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་སྐུ་མཐུན་ནས་སྟོབ་སྦྱོང་གནང་བའི་སྐོར།

ཚུལ་གྱི་ལ། ཁྱེད་རང་གིས་དགེ་ཆེན་རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་སྐུ་མཐུན་ནས་སྟོབ་སྦྱོང་གནང་བའི་སྐོར་གསུང་རོགས།

ལན། དང་པོ་ར་ཆོ་དགོན་པའི་ནང་ལ་ཡི་གེ་སྟོབ་ལ་གང་ཡང་ཡོད་མ་རེད། ཆུང་ཆུང་ཡིན་དུས་ཙན་ཅིང་

མོ་ཅེ་ཡ་དགའ་པོ་ཡོང་མ་གཏོགས། དེའི་རྗེས་ལ་སྒྲུབ་གཅིག་གཉིས་རྗེས་ནས་ཡ་སྐྱབས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་གིས་ང་ཚོར་ཡིག་བསྐུལ་ཡང་འགོ་བཙུགས་ནས་ཁོང་རང་གིས་དང་པོ་ང་ཚོ་ལ་ཐུབ་བསྟོད་དེ་བསྐུལ་ས་གནང་སོང་། ཉི་མ་རེ་ལ་ཆོག་བཞི་བཞི་བྱས་ནས་དགོང་དག་ཚུ་ཆོད་བྱུག་དང་ཕྱེད་ཀ་ནས་བརྒྱད་དང་ཕྱེད་ཀའི་བར་སྟོབ་ཀྱི་རེད། དེའི་དུས་ལྷན་གཉིས་མ་གཏོགས་ཡོད་མ་རེད། དེ་ནས་སྟོབ་གྲ་འགོ་བཙུགས་ཀྱི་རེད་ལའང་ནས་གཞི་ནས་ང་ཚོ་ལ་དང་པོ་སྟོབ་མཁན་དེ་ཨ་ཁུ་ཆེ་ལྷན་རེད། དབུ་མཐུང་ཨ་ཁུ་སྒྲ་མ་ལའང་མཁན་ཞིག་ཡོད་རེད། ཁོང་རེད། དེའི་དུས་བག་ཆགས་རང་གྲོལ་དེ་ཆོ་བསྐུལ་ནས་ཡི་གེ་འབྲུ་འདེད་སྤངས། དེ་ནས་སྟོབ་གྲ་འགོ་བཙུགས་ནས་ང་ལ་ཡི་གེ་སྟོབ་སྟོད་མཁན་དེ་མཁན་ཆེན་ལྷན་གྲོལ་ཁོང་རང་རེད། དེའི་དུས་མཁན་རིན་པོ་ཆེའི་དགོ་ལྷན་ང་། སྒྲ་མ་དགོ་ཡིགས་ཡོད། དེ་ནས་དེ་འདྲ་བྱས་ནས་ལོ་ཉི་ཤུ་མ་ཐེན་ཅམ་བར་དུ་ང་ཚོ་སྟོབ་གྲ་ལ་དག་ཡིག་དང་པོ་སྟོབ་མཁན་དེ་མཁན་ཆེན་བསྐྱེད་ས་རབ་རེད། དེའི་དུས་ཡིག་གཟུགས་སྟོབ་མཁན་ལྷ་སྐྱམ་སྐྱུ་ལྷ་མེད་མ་གྱི་ཡོད་རེད། དེ་ནས་བཤད་གྲར་འཇུག་ནས་ལོ་རིམ་བཞི་པའི་བར་བསྟན་རེད།

དགོན་པའི་གཉེར་བ་དང་། དགོ་སྟོན། མ་བྱུན་གྱི་སྟོན།

ཆོ་མ་གྱིག་པ། ཁྱེད་རང་གི་སྐབས་ལ་དགོན་པའི་གཉེར་བའི་སྟོན་ལ་གསུང་རོགས།

ལན། ང་ཚོའི་སྐབས་སུ་གཉེར་བ་སུ་ཡོད་མ་རེད། རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་རང་སྔ་ཆ་ལ་གཟིགས་ག་ཐེབས། ཉི་ཆ་རྒྱག་ཡང་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་གིས་གནང་གི་རེད་མ་གཏོགས་དམིགས་བསལ་གཉེར་བ་ཐེར་ནས་ཡོད་མ་རེད། སྐབས་ཆེན་འདྲ་འཆོག་དུས་གཞིས་གྲོང་ནས་གཉེར་བ་འདྲ་སྟེབ་ཀྱི་རེད་མ་གཏོགས་དེའི་དུས་ང་དང་པོ་སྟེབས་པའི་སྐབས་ལ་གཉེར་བ་ཐེར་ན་གང་མི་འདུག རྗེས་ལ་དེ་ནས་གཉེར་བ་དང་དགོ་སྟོན་དང་མང་པོ་ཞིག་རིམ་བཞིན་བཙུགས་སོང་བ། དང་པོ་དེ་བ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་རང་གིས་ཉི་དགོས་ལ་དང་ཆང་མ་དེ་འདྲ་ཞིག་གནང་གི་འདུག་ག་ལགས། ངའི་སྟོན་ལ་དགོན་པ་ལ་གཉེར་བ་དེ་ཨ་མགོན་ལའང་མཁན་ཞིག་ཡོད་རེད། དེ་ཡིན་ས་རེད། ཨ་མགོན་ལའང་མཁན་དེ་གཞིས་གྲོང་གསུམ་པ་ལ་སྟོད་ཀྱི་རེད། སྒྲ་མ་ཀླད་པོ་ཀླད་པོ་ཞིག་ཡོད་རེད། ངའི་རྗེས་ལ་གཉེར་བ་སུ་ཡིན་ན་ལག་པོ་བྲན་གྱི་མི་འདུག དེའི་དུས་དགོ་སྟོན་ཆེ་རིང་ཕྱན་ཆོགས་ཡིན་ན་སྒྲ་མ་འཇམ་དགོ་ཡིན་ན་ལག་པོ་བྲན་གྱི་མི་འདུག སྒྲ་མ་འཇམ་དགོ་དགོ་སྟོན་ལྷན་རིང་པོ་བྱས་རེད། ང་ཚོ་དང་པོ་ཡོང་དུས་མ་བྱུན་དཔལ་ལྷུ་ལ་བ་ཨ་རི་བསམ་གྲུབ་ལའང་མཁན་ཞིག་ཡོད་རེད། དེའི་རྗེས་ལ་མ་བྱུན་མང་པོ་སྟེབས་རེད། མ་བྱུན་ཏེ་མགོན་ལའང་མཁན་ཞིག་སྟེབས་རེད། དེ་ནས་མ་བྱུན་ཡེ་ཤེས་ལའང་མཁན་ཞིག་སྟེབས་རེད། དེ་ནས་མ་བྱུན་མ་རག་ནས་གྲ་བ་ཆོ་ལོ་གཅིག་ཅམ་རེ་མོས་བྱས་རེད། དེ་ནས་མ་བྱུན་ཆེ་ཊོ་ནས་བརྟན་པོ་ཆགས་རེད།

ལྷན་པུ་ལྷན་གྱི་རིན་པོ་ཆེས་ལམ་ཁ་དང་ཟམ་པ་བཅོས་པའི་ཕྱག་ལམ་གྱི་སྒྲིབ་

ཆོས་ཕྱིག་ལ། ལྷན་པུ་ལྷན་གྱི་རིན་པོ་ཆེས་ལམ་ཁ་དང་ཟམ་པ་བཅོས་པའི་སྒྲིབ་གསུང་རོགས།

ལན། རིན་པོ་ཆེས་ལམ་ཁ་བཅོ་ཡ་འགྲོ་སྐྱོད་ཆོད་མཁའ་རང་རང་གིས་གནང་རེད། དང་པོ་ད་ཆོས་ལམ་ཁ་དེ་ག་རེ་བྱས་ནས་བཅོ་དགོས་པ་ཆགས་རེད་ཟེར་ན། རིན་པོ་ཆེ་ད་ཆོ་གཞིས་གྲོང་གཉིས་པ་ལ་ཞབས་བརྟན་ཞིག་མེད་པས་རེད། དེའི་དུས་རིན་པོ་ཆེའི་མཉམ་དུ་ད་ཆོ་ཡོད། དེའི་དུས་རིན་པོ་ཆེས་ཉིན་གུང་ཞལ་ལག་མཆོད་ག་དགོན་པ་ལ་མར་མེབས་ཀྱི་རེད། དེའི་དུས་རིན་པོ་ཆེའི་ཞབས་ཀྱི་དུས་ལོན། རིན་པོ་ཆེ་ལ་གསོལ་རྒྱ་འབྲུལ་ལ་རྒྱ་དམ་ཞིག་ཁྱེད་ཡོད་རེད། མ་ཉེ་གཏོང་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་རང་རེད། དེ་ནས་ཉིན་གུང་ཁ་ལག་ཟ་རུ་མར་དགོན་པར་སླེབས་དུས་སྐབས་སུ་ཨ་མའི་དགོན་པ་འགྲམ་གྱི་ཟམ་པ་ཡོད་པ། དེ་ལ་དེའི་དུས་ཆར་པ་བརྒྱབ་ནས་ཆུ་མར་པོ་འབྲིལ་འདུག ཨ་མོས་དཔོན་འཁྲོ་བའི་སྒྲུང་གོག་མོ་ཉེ་ཞིག་མ་ཐར་བའི་སྒྲུང་ལ་མི་དེས་སྒྲུང་གོག་དེ་ལ་རྒྱུ་གིན་རྒྱུ་གིན་ཐེན་སོང་། དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེས། ཨ་མའི་དཔོན་པོ་བསགས་པ་ཞེས་ཟམ་པ་དེ་མར་གཏོང་རིང་པོ་བྱས་ཡར་མཐོན་པོ་མེད་ནས་སྒྲུང་གོག་དེ་ཆོ་དཔེ་སྒྲུང་སྒྲིབ་ཀྱི་འདུག་དེ་འདྲ་གསུངས་སོང་། དེ་ནས་ཞབས་བརྟན་ཆར་ནས་ཉི་མ་བཞི་ལྷའི་རྗེས་ལ་བྱག་མཛོད་ཀྱན་བཟང་གིས་ཉི་མ་ཞིག་རིན་པོ་ཆེའི་སྒྱུ་མཉམ་ལ་ད་སྐད་བཏང་ནས་བཅར་ཡིན། དེའི་དུས་བྱག་མཛོད་ཀྱན་བཟང་དང་དུང་ཡོད། རིན་པོ་ཆེས། ད་ཁྱོད་ཀྱིས་ (Karnataka) ཀར་ན་ཏ་ཀ་ཀའི་སྐད་ཏོག་ཅམ་ཤེས་ཀྱི་རེད་པ། དེ་ནས་ཡར་མར་ལམ་ཁ་ཞིག་བཅོ་དགོས་ཀྱི་འདུག དེ་ནས་ཡར་མར་ཉེ་ཀ་(ལས་འགན།)ལེན་ལ་དང་། རྫོང་དང་བྱེ་མ་ལེན་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་ལྷ་རོགས་ཕྱོས་གསུང་གི་འདུག ཡིན་དང་ཡིན་རིན་པོ་ཆེ། ལགས་སོ་ལྷས་ཡིན། བྱག་མཛོད་ཀྱན་བཟང་གིས་ད་ཁྱོད་བྱས་ནས་དེའི་དུས་ཏོན་སྐར་ལ་རྒྱ་གར་ཞིག་ཡོད་རེད། བྱག་མཛོད་ཀྱན་བཟང་དེད་གཉིས་རྒྱ་གར་དེའི་རྩ་ལ་འགྲོ་ནས་ལམ་ཁ་བཅོ་ཡས་ཀྱི་གོང་ཆོད་དང་ཆོད་རྒྱག་ལ་དེ་འདྲ་འིས་ནས་རྒྱ་གར་དེ་ཁྱོད་སླེབས་པ་རེད། དེ་ནས་གོ་བ་ལམ་ཁ་ནས་མེ་ར་ལམ་ཁའི་སྐམ་མདོ་མ་གཅིག་གཞིས་གྲོང་གསུམ་པའི་མཐའ་བར་དུ་རིན་པོ་ཆེས་བཅོས་རེད། དེ་ནས་ཡར་བོད་གཞུང་གི་ས་ཆ་རེད་ལམ་ནས་བོད་གཞུང་གིས་བཅོས་ཆར་འདུག དེ་ནས་རྗེ་ཉེ་མུར་ཕྱོགས་ནས་རྫོ་ཉོས་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་ཉི་མ་གཉིས་རེ་ལ་ཆར་རེ་གཟིགས་ག་མེབས་ཀྱི་རེད། ཨ་མའི་དགོན་པའི་འོག་གི་ཟམ་པ་དང་བག་ཤིས་ཟམ་པ་གཉིས་ཀ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་གིས་བཅོས་པ་རེད། དེ་ཆོ་ཆོང་མ་རིན་པོ་ཆེ་རང་གིས་འགྲོ་སྐྱོད་བཏང་རེད་ད། ལམ་ཁ་བཅོ་བའི་ལོ་དེ་ཆོ་ལག་པོ་བརྟན་གྱི་མི་འདུག་སྟེ། གྱི་ལོ་ ༡༩༡༩ དང་ ༡༩༤༠ ཡར་མར་ལ་ཡིན་ས་ཡོད།

དགོན་པའི་སྒྲ་མ་གན་པ་རྒྱུ་པའི་སྒྲ་ད།

ཚུམ་གྱི་ལ། དགོན་པའི་སྒྲ་མ་གྱི་དེ་ཚོ་སྒྲ་པ་གསུང་རོགས།

ལན། ཉ་རིང་སྒྲ་མ་ལ་མཁན་ཞིག་ཡོད་པེད། སྒྲ་མ་པ་གྲ་ཤིས་ལ་མཁན་ཞིག་ཡོད་པེད། བཀྲ་ཤིས་སྒྲ་མ་དེ་དཔལ་སྤངས་དགོན་པའི་སྒྲ་མ་པེད། སྒྲ་མ་ཉ་ལས་པ་ལག་པོ་ཞིག་སྒྲ་བ་པ་ཐོན་ཆར་མཁན་ཞིག་ཡོད་པེད། ཡིན་ཏུ་སྒྲོ་བ་པེད། ད་ཚོ་དགོན་པ་ལ་མགོན་སྒྲ་བྱས་ནས་བསྟན་པེད། དེའི་དུས་སྒྲ་མ་པ་པོ་དེ་ལུ་གཞིས་གྲོང་ལ་སྟོད་ཀྱི་པེད། ཉ་རིང་སྒྲ་མ་པའི་ཁང་པ་ཡོད་ས་དེའི་མདུན་དང་པོ་དེ་ལ་ཉ་རིང་སྒྲ་མ། གཉིས་པ་དེ་ལ་སྒྲ་མ་རྣམ་ཐུག། གསུམ་པ་དེ་ལ་སྒྲ་མ་ཁང་ལུ་བཞུགས་ཀྱི་པེད། ཁོང་ཚོ་རིམ་པ་བྱས་ནས་བཞུགས་ཀྱི་པེད། དེའི་དུས་ཉ་རིང་སྒྲ་མས་ཆར་པ་བཀག་དུས་ར་ཡོད། གྲ་ཤིག་དེ་ནས་མར་གན་ཞིག་དཔེ་མང་པོ་ཡོད་པེད། ཐ་མ་དེ་ལ་སྒྲ་མ་པ་སྒྲ་རྩོ་རྩེ་ལ་མཁན་གོ་འཛིན་སྒྲ་མ་ཞིག་ཡོད་པེད། ཁོང་དཔག་མི་ནས་ཚུར་སྐྱབས་པ་པེད། དེའི་གཉིས་པ་དེ་ལ་དགེ་ཚོ་ལ་མཁན་ཞིག་ཡོད་པེད། དེའི་སྐང་དེ་ལ་བཀྲ་ཤིས་རབ་བརྟན་ལ་མཁན་ཞིག་ཡོད་པེད། དེའི་སྐང་ལ་སྒྲ་མ་ཆེ་དབང་ཚོར་བྱ་ལ་མཁན་དེ་བསྟན་ཡོད་པེད། དེའི་སྐང་ལ་སྒྲ་མ་པ་པོ་དེ་ནས་ཆོས་འཕེལ་བསྟན་ཡོད་པེད། སྒྲ་མ་ཁོང་གིས་དགོན་པའི་ཉ་ལ་དེ་ཚོ་བརྟུངས་པེད། དེའི་སྐང་དེ་ལ་རྩོགས་ཆེན་པ་སྒྲ་རིག་འཛིན་བསྟན་ཡོད་པེད། དེའི་འོག་དེ་ལ་ལ་མ་མགོན་པོ་བསྟན་ཡོད་པེད། དེའི་སྐང་དེ་ལ་ཨ་མགོན་ལ་མཁན་དེ་བསྟན་ཡོད་པེད། དེའི་རྩེ་ལ་ཨ་མ་པོ་ཤིས་རབ་ཐུ་མཆོ་པེད། ད་ཚོ་སྐྱབས་ཆར་ཅམ་ལ་སྐྱབས་པེད། དེ་ཚོ་སྒྲ་པ་དགོན་པའི་གྲ་པ་སྒྲིང་པའི་གསེང་པེད། སྒྲ་མ་པ་པོ་དེ་ནས་བསྟན་འཛིན་ཐེར་མཁན་དེ་དེ་ཁང་ལུ་ཐེར་མཁན་དེ་པེད། གོ་འཛིན་དུང་ཡིག་ཁོང་གཉིས་པ་བྱས་ཡོད་ས་ཡོད། སྒྲོ་བ་གྲའི་དགེ་ཆུན་ཡང་བྱས་པེད། དུང་ཡིག་ལགས་ཁང་པ་དེ་ལ་མ་དེ་ལ་བསྟན་ཀྱི་པེད།

སྒྲིང་ཐིག་མགོན་ཁང་གི་མགོན་སྒྲ་ཐིག་མ།

ཚུམ་གྱི་ལ། སྒྲིང་ཐིག་མགོན་ཁང་གི་མགོན་སྒྲ་དང་པོ་སྒྲ་པེད་དམ།

ལན། སྒྲིང་ཐིག་མགོན་ཁང་གི་མགོན་སྒྲ་དང་པོ་དེ་སྒྲ་མ་སྒྲིན་པ་པེད། རྒྱ་པོ་ཞིག་ཡོད་པེད། ཁོང་ཞེ་བྲག་བསྟན་ཡོད་མ་པེད། དས་ག་རེ་ཉ་གོ་གི་འདུག་ཐེར་ན་རིན་པོ་ཆེས་འབག་དེ་བཅོས་བྱས་ནས་མགོན་ཁང་ལ་སྒྲ་མ་བཀྲ་ཤིས་ལ་བསྒྲོན་རོགས་བྱོས་གསུངས་ནས་བཞག་པེད་པ། དེའི་སྒྲིན་དེ་ལ་མགོན་ཁང་ཡོད་མེད་ཉ་ལ་ད་གོ་གི་མི་འདུག་མེད་ཡིན་ས་པེད་ད།

ལྷ་མ་མངའ་གསོལ་གནང་བའི་སྒྲོང་།

ཚེ་མ་གྲིག་ལ། ཁྱེད་ནུས་པ་ཕྱི་ལོ་གཏུས་ལྷ་མ་མངའ་གསོལ་གནང་བ་ཡིན་ནམ།

ལན། དེ་གཏུས་རེད་བྱས་ན། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༧ ལོར་ང་སྐྱུབ་ཁང་ལ་གསར་པ་རེད་ལ། ང་སྐྱུབ་ཁང་ནས་
མར་ཚོན་ནས་རིན་པོ་ཆེས་ལྷ་མ་དེ་ཆོ་དེ་བྱེད་དགོས་འདུག གཏེར་མཛོད་དབང་ལུང་གསུང་དགོས་འདུག་གསུངས་
ནས་རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་གནང་ནས་ལྷ་མ་དེ་ཆོ་ཅི་ཅི་ལག་ཉོ་གཞི་ལི་ལ་རིན་པོ་ཆེས་ང་འགོ་གསུངས་ནས་ང་འགོ་
ཡིན། དེའི་ཏུས་གཏེར་མཛོད་དབང་གནང་ཏུས་ང་ཡོད། ང་ཆོ་ཆང་མས་ཁྱུ་ལ་རག་སོང་།

སྐྱུབ་ཁང་མ་བཞེངས་ཚུན་གྱི་ཡ་སྐྱབས་ཇེ་རིན་པོ་ཆེས་དམིགས་བསལ་

མངའ་གསོལ་གནང་བའི་ལྷ་མ་རྣམ་ལ།

ཚེ་མ་གྲིག་ལ། ཡ་སྐྱབས་ཇེ་རིན་པོ་ཆེས་སྐྱུབ་ཁང་མ་བཅུགས་ཚུན་མངའ་གསོལ་གནང་བཞག་པའི་ལྷ་མ་སྐྱ་སྐྱ་
ཡིན་ནམ།

ལན། དེ་ལ་ལྷ་མ་སྐྱ་སྐྱ་ཡོད་རེད་ཟེར་ན། ལྷ་མ་སྐྱལ་བཟང་ཡོད་རེད། ཏ་ར་ལྷ་མ། ལྷ་མ་འཛིགས་མེད་ཁོང་ཡང་
ལེ་ཡོད་ལ་མཆམས་བསྐྱད་རེད་མ་གཏོགས་འདི་ན་སྐྱུབ་ཁང་ལ་བསྐྱད་ཡོད་མ་རེད། དེ་ནས་ལྷ་མ་ཨ་ཛོ་ཡིན་ས་
རེད། ཁོང་ལ་རིན་པོ་ཆེས་དབུ་ཞུ་གནང་བ་འདྲ་བུ་གྱི་འདུག དེའི་ཏུས་ང་ཆོ་ཆུང་ཆུང་རེད། ལག་པོ་ཞིག་བྲན་
གྱི་མི་འདུག མངའ་གསོལ་བའི་ཏུས་ཆོད་འདྲ་བུ་གྱི་མི་འདུག ཏ་ར་ལྷ་མ་ཁོང་ཆོས་ཏུ་གོ་གི་རེད། དེའི་ཏུས་རིན་
པོ་ཆེས་ཁོང་ཆོ་ལ་མགོན་པོའི་སྒྲོག་གཏད་ཅིག་གནང་སོང་། དེའི་ཏུས་ཡ་སྐྱབས་ཇེ་མཁའ་བཙུན་པའི་རིན་པོ་ཆེ་ཡོད་
པའི་གནས་སྐབས་སྐྱ་རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་ཆོ་ལྷ་མ་མངའ་གསོལ་ཆར་མཁན་ཆ་ཆང་ལ་མགོན་པོའི་སྐྱ་རེ་རེ་གནང་
སོང་། ད་ལྟ་མགོན་པོ་དངོས་གྲུབ་འབྱུང་ལྷན་ཞིག་ཡོད་རེད་པ་ལགས། དེའི་སྐྱ་ཁོ་རང་བཅའ་བཅུག་ནས་རིན་པོ་
ཆེས་མགོན་པོའི་སྒྲོག་གཏད་དང་སྐྱ་རེ་རེ་གནང་རེད། དེའི་སྐབས་སྐྱ་ཁོང་ཆོ་ལ་དབུ་ཞུ་བསྐྱོན་སོང་། སལ་ཆར་
མཁའ་བཙུན་པའི་རིན་པོ་ཆེ་ཕེབས་ཆར་བའི་ཇེས་ལ་ཡིན་ས་ཡོད། གང་ཡིན་ཟེར་ན་དེའི་ཏུས་རིན་པོ་ཆེས་མགོན་པོའི་
སྐྱ་དེ་ཆོ་མཁའ་བཙུན་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་ཅུ་ལ་རབ་གནས་ཁྱུ་ཏུ་འཁྱེར་དགོས་རེད་གསུངས་ནས་དེའི་ཏུས་འཁྱེར་འགོ་
མཁན་ང་ཡིན། སལ་ཆར་དེའི་ཏུས་ཡིན་ས་ཡོད། དེའི་ཏུས་མཁའ་བཙུན་པའི་རིན་པོ་ཆེ་ཕེབས་ཆར་བའི་ཇེས་ལ་ཁོང་
ཆོ་མངའ་གསོལ་གནང་ཡོད་ས་ཡོད། དེ་ཆོ་ག་ལེར་ག་ལེར་ཡར་མར་ཅད་གཅོད་བྱས་ན་རྙེད་ཡོང་གི་རེད་ལ།

ཐོན་མ་དཔེ་ཆ་དགོན་པོ་ཡོད་པ་དང་། རང་དགོན་ནས་པར་བའི་དཔེ་ཆ་ཐོག་མ།

ཚམ་གྱིག་ལ། ཐོན་མ་དཔེ་ཆ་དགོན་པོ་ཡིན་མིན་སྐོར་ནས་གསུང་རོགས།

ལན། ཐོན་མ་དཔེ་ཆ་དགོན་པོ་རེད། དཔེ་ཆ་ཁ་གས་ཀ་ལ་མན་ལོན་ (Clement Town) ནས་
རག་གི་རེད། ཐོན་མ་ང་ཚོ་ལ་དཔེ་ཆ་ཅན་ས་རག་གི་མ་རེད། དཔེ་ཆ་མེད་ཡོད་དུས་སྐྱ་མ་འཇིགས་མེད་ལ་གཅིག་
ཡོད་རེད། དེ་ནས་སྐྱ་མ་བསོད་ལུ་ཞིང་མེགས་ལ་གཅིག་ཡོད་རེད། སྐྱ་མ་བསོད་ནས་ལ་ཡོད་རེད། ཞབས་བརྟན་
འགྲོ་བའི་སྐྱབས་སུ་ཁོང་ཚོའི་ཅན་དཔེ་ཆ་གཅིག་ལ་མི་བཞི་རེ་ཡིས་ལྟ་དགོས་རེད། དེའི་དུས་རིན་པོ་ཆེས་ལོ་
རེ་རེ་ལ་སྐྱབ་ཆེན་འཆོག་པའི་སྐྱབས་སུ་རིག་འཛིན་འདུས་པའི་སྐྱབ་ཆེན་ཞིག་དང་སྐྱག་བསྐྱེད་རང་གོ་ལ་གྱི་སྐྱབ་
ཆེན་བརྟན་གྱི་དང་མ་ཉི་རེས་ལོས་བྱས་འགྲོ་རེད་ལ། རྫོགས་ཆ་འགྲོ་གི་དེ་དེའི་དུས་སྐོར་ལོ་བརྟུ་རེད། རྫོགས་ཆ་
ནས་དེའི་དུས་སྐྱིང་ཐིག་གསོལ་ཁ་ཞིག་སྐྱེད་གྱི་རེད། དེའི་ནང་ལ་ད་ལྟ་སངས་རྒྱུ་མིན་ལས་བྱེད་པའི་མགོན་དང་
གཅིག་གཞོན་སྐྱིན་ཤན་དམར་དང་གཉིས། མེ་རུ་ཅེ་དང་དེ་ཚོ་ཅན་ཡོད་མ་རེད། དེ་ཚོ་ཡི་གེ་མིས་ནས་སྐྱག་
དགོས་རེད། རྫོགས་ཆ་དང་དཔལ་ལྷལ་ཆ་དེ་ཁ་ཁ་རེད་འདུག་ལ། ད་དེ་སྐོར་ལོ་བརྟུ་ལ་ཉོས་ཆར་ནས་དཔེ་
ཆ་དེ་སྐྱ་གཅིག་ལ་གཡར་ལ་ཁག་པོ་བྱས། རག་ལ་དགོན་པོ་བྱས་དཔེ་དཀའ་མོ་རེད་ལ། རྩེ་མ་རྩོང་ནང་རིན་
པོ་ཆེས་ཀ་ལ་མན་ལོན་ (Clement Town) ནས་ཞི་ཁོ་དང་ཕུར་པ་ཡིག་དཀར་བྱས་པ་ཞིག་ཡོད་རེད། དེ་
སྐྱབས་སོང་། དེ་ནས་ཉིག་ཅམ་ཡག་པོ་ཆགས་ནས་དེའི་དུས་སྐོར་ལོ་བརྟུ་ཡིན་ནས་ཞིག་རེད། དེའི་དུས་ང་
ཚོས་ད་གོང་ཆེན་པོ་རེད་འདུག་ལ་བ་ནས་སྐྱག་ལོ་བཤད་གྱི་རེད། ཀ་ལ་མན་ལོན་ (Clement Town) ནས་
ཚུར་ཁྱིར་ཡོད་བ་རེད། གནས་ཚུན་གསོལ་ཁ་དང་ཞི་ཁོ། ཕུར་ལ། ཆེ་ཆོག་ལ་སྐྱབས་རྩེ་རྩོང་ནང་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་
གིས་སྐྱད་བཞག་པ་རེད། འཕྲི་མཁན་དེ་རྩེད་ཡིག་ཆ་རེད།

ཚམ་གྱིག་ལ། རང་དགོན་ནས་ཐོག་མར་པར་སྐྱབ་བྱས་པའི་དཔེ་ཆ་དེ་ག་རེ་སྐོར་ཡིན་ནས་གསུང་རོགས།

ལན། ང་ཚོས་པར་བརྒྱབ་བཞག་པ་དང་པོ་དེ་སྐྱིང་ཐིག་གསོལ་ཁ་རེད། ཨ་ཉི་ཨོ་རྒྱན་གྱིས་མིས་བཞག་པ་
རེད་ལ། ཨ་ཁུ་ཆེ་སྐྱག་དང་ཁོང་རྣམ་པ་ཚོས་པར་ཚུར་བྱས་ནས་རེད། རིན་པོ་ཆེས་སྐོ་ཐོག་ནས་པར་གསུངས།
རྩེད་ཡིག་ཨ་ཉི་ཨོ་རྒྱན་གྱིས་འཕྲི་གི་འདུག

ཡུལ་མ་རྩི་ཡོན་པོ་ཆེ་ས་པོད་ནང་དཔལ་ལྷན་དགོན་ལག་ཁག་ལ་

མཆོད་ཆ་དང་སྐུ་འདྲ་གནང་བའི་སྒོ་ནི།

ཆོས་ཀྱི་ཡུལ་དང། ཁྱེད་རང་གི་སྤྲུལ་སྐུ་མེད་ཅེ་ཆོས་འབྲས་ཀྱི་དཔྱད་གསུང་གི་ཕྱོད་པར།

ཡན། དེ་ཡིན་ན་མ་གཤིས་བསྐྱེད་ནས་ཡ་སྐྱབས་མེ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཞབས་ཕྱི་བའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡིན་
ནའང་ད་ལྟ་ཀོ་པ་ཡི་གང་དེ་ནས་བྱས་ནས་སེ་རའི་ལམ་ཁའི་བར་རིན་པོ་ཆེས་འགྲོ་སྤང་བཏང་ནས། ཆ་ཆང་གིས་
ལས་ཀ་ལས་ནས་རྒྱ་བ་དྲུག་བདུན་ཅུ་མ་ཞིག་(Koppa)ཀོ་པ་ལམ་ཁ་ནས་སེ་རའི་ལམ་ཁའི་བར་དུ་བཅས་པ་བཟོ་
ལ་དང་ཆང་མ་ངས་ཞབས་ཕྱི་བྱས་ཡིན། དེ་ཕྱིན་རིན་པོ་ཆེ་བོད་ལ་མེགས་དུས་ཅ་ལག་ཆང་མ་ངས་ཁྱེད་ནས་
སྐྱེལ་དགོས་ཤིང་། ར་རིན་པོ་ཆེའི་མཉམ་དུ་བོད་ལ་འགྲོ་སྤྱང་ཤིང་། མགོ་ལོག་ལ་རིན་པོ་ཆེས་གཏེར་མཛོད་དབང་
གནང་དུས་ང་ཡོད་ལགས། རྩི་ལི་ནས་སྐྱ་དང་རོལ་མོ་སིལ་སྟན་བཟོ་དུ་ཨ་མམ་ (Assam) ལ་འགྲོ་དགོས་
ཤིང་། རིན་པོ་ཆེ་བོད་ལ་མེགས་རྒྱ་ཡིན་ན་རྒྱ་བ་གསུམ་བཞིའི་ཕྱིན་ནས་རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་བཀའ་གནང་གི་ཤིང་།
དེའི་དུས་ང་ཉོང་ཀོང་དང་རྩོམ་མེད་ལ་སྤྱོད་པའི་སྐབས་སུ་རིན་པོ་ཆེས་དམར་ཤོག་རྩི་ལི་ལ་འགྲོ་ནས་ (Coat)
སྤྱོད་གོས་དང་དོར་མ་འདྲ་ཉོས་ཤོག་ བོད་ལ་རལ་པ་སྤྱོད་ཀྱི་ཡིན་གསུང་གི་ཤིང་། དེ་ནས་རྒྱ་རྒྱ་ཆ་སྤྱི་ལ་མཁན་
ཆེན་ནམ་ཁོལ་གོས་ཆེན་ཉོ་དུ་མེགས། གོས་ཆེན་དེ་ཆོ་ཆང་མ་ངས་ཁྱེད། བོད་ལ་སྐྱ་ཁྱེད་བཞག་པ་ཆང་མ་ངས་
ཉོས་པ་ཤིང་། དེའི་དུས་ང་ཡོད་དུས་སྐབས་སུ་རིན་པོ་ཆེས་དབལ་ཕུལ་དགོན་ལག་ཆ་ཆང་ལ་སྐྱ་ལྟ་ཤིང་དང་རོལ་
མོ་སིལ་སྟན་ཆ་ཤིང་གནང་སྤོང་། རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་དགོན་པ་ཆང་མ་མོ་རྒྱུ་ཤོག་གསུངས་སྤོང་། ངས་དགོན་
པ་ཆང་མའི་མིང་གིས་ནས་དེའི་དུས་དེ་བ་གཅིག་བཟོས་ནས་ངས་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་ལ་ཕུལ་ཡིན། དེའི་དུས་
མལ་ཆེར་སྐྱ་འདྲ་དེ་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་ཅུ་མ་རག་ཡོད་ས་ཡོད། ངས་སྐྱ་སྐྱ་དྲུག་བཅུ་མམ་པ་བཟོས་ཤིང་། དང་པོ་
ཐུབ་པ། རོད་དཔག་མེད། ལུ་རུ། རྒྱན་རས་གཟིགས། འཇམ་དཔལ་དབྱངས། གང་ལྟར་རིན་པོ་ཆེས་དགོན་པ་
ཤིང་ལ་སྐྱ་ལྟ་ཕུལ་ཞོག་གསུང་གི་འདུག

[illegible]

ནས་སྤང་ཡིན། དེའི་རྗེས་རྗེས་ལ་ ༡༩༩༥ ལོར་ཐ་མར་ཐེབས་དུས་རེད། དེ་ནས་ཐ་མར་ཐེབས་ཆར་ནས་རིན་
པོ་ཆེས་དཔལ་ཡུལ་ནས་རྒྱ་ཆབ་དགོན་དང་ཆང་མ་ལ་གནང་རེད། དེ་ནས་ཅ་ལག་ག་རེ་གནང་ནའང་ཆང་མ་
ངའི་ཅ་ནས་ཐ་མར་འགོ་དགོས་རེད། རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་ལ་དེ་སྤྲད་ཤོག་ཁོང་དགོན་པ་དེ་ནས་རེད་གསུང་གི་རེད། དེ་
ནས་ང་འགོ་ནས་ཁྱོད་ཆོ་དགོན་པ་ག་ནས་ཡིན། ལོ་གཅིག་ལ་ཆོགས་པ་ག་རེ་འཆོག་གི་ཡོད། ལྷ་མ་སུ་རེད་དེས་
ནས་ཆ་ཆང་ཐོ་འབྲི་གི་ཡོད་རེད། དེ་བ་དེ་པལ་ཆེར་རིན་པོ་ཆེའི་གཟིམ་ཁང་ནང་ཡོད་ཀྱི་རེད། ཟུ་མིའི་དེ་བ་ཆུང་
ཆུང་ཞིག་ནང་ངས་ཆང་མ་གྲིས་བཞག་ཡོད་རེད། དར་ཐང་དང་མགོ་ལོག་ལྷ་རྩུང་སྐར་བཅས་ལ་ང་སྐྱེལ་ག་འགོ་
ཡིན། དེའི་དུས་མཁན་ཆེན་འཛིགས་མེད་ལུ་ཆོགས་བཞགས་འདུག་ངས་དཔེ་ཆ་དང་སྤྱ་ཆ་ཆང་ལུ་བྱས་ནས་
ང་འགོ་ཡིན། རོལ་མོ་སིལ་སྐྱེན་ཆ་རེ་རེ་དང་། དེལ་བྱ་རེ་རེ་ཡོད་རེད། རིན་པོ་ཆེའི་ཐོད་ལ་བསྐྱམ་སྐྱའི་ཅ་ལག་དེ་
ཆེའི་ཆེད་དུ་དེའི་དུས་ང་རྩི་ལི་ལ་པལ་ཆེར་ལོ་གཅིག་མ་ཟིན་ཅམ་བསྐྱད་རེད།

ཟུར་བཏང་རོལ་སིལ་རྩུང་ག་ཆར་གཉིས་འགོ་ཡིན། དང་པོ་ལ་རོལ་སིལ་བཞི་བརྒྱ་བཞི་བརྒྱ་བརྒྱངས་ཡིན།
དེའི་རྗེས་ལ་འང་རོལ་སིལ་གཅིག་བརྒྱངས། ད་ལྟ་དགོན་པ་ལ་འཁར་རྩ་ཆེན་པོ་དེ་ངས་ (Assam) ཨ་སམ་ནས་
བརྒྱངས་པ་རེད། དང་པོ་དེ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༩ ལོ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་རོལ་མོ་རྩུང་ག་ཐེབས་རེད། དེའི་དུས་ཞབས་ཕྱི་ང་ཆོ་
འགོ་ཡིན། ང་ཆོ་ལ་ལམ་ཁ་སྟོན་མཁན་དེ་ཀ་ལོན་སྤྱག་ (Kalimpong) གོ་འཛོ་བཟ་ཆེ་ཟེར་བའི་མི་སྤྱེ་ཞིག་
ཡོད་རེད། རིན་པོ་ཆེ། ང་། ཆོ་བཟང་ཆོས་འཕེལ། བསོད་ནམས་དག་འདུལ། མོན་པ་བྱ་བ་དབང་འདུས་ལ་བ་
མཁན་ཞིག་ཡོད་རེད། རིན་པོ་ཆེའི་མཉམ་དུ་ལ་ང་ཆོ་འགོ་ཡིན། དེའི་དུས་རིན་པོ་ཆེས་པལ་ཆེར་རོལ་མོ་སིལ་
སྐྱེན་ཆ་དུག་ཅུ་ཅམ་མ་གཏོགས་རྩུང་བྱབ་ཡོད་མ་རེད། དེའི་རྗེས་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ཐོད་ལ་མ་ཐེབས་སྟོན་ལ་ང་དང་ལྷ་
མ་འཇམ་དག་འདྲ་གཉིས་འགོ་རེད། དེའི་རྗེས་ལ་ང་རང་གཅིག་ཕུ་འགོ་ནས་རོལ་མོ་སིལ་སྐྱེན་སྐྱམ་བརྒྱ་གསུམ་
ཁྲིར་རེད། ཆུར་བསྐྱམས་སོང་ན་རོལ་སིལ་པལ་ཆེར་ཆ་བརྒྱ་དང་སུམ་ཅུ་དེ་འབྲ་ཡོད་ས་ཡོད། དེ་ཆོ་ཆང་མ་
(Assam) ཨ་སམ་ནས་དགོན་པ་ལ་ཁྲུང་ཡོང་། རོལ་མོ་ལ་རྩི་བརྒྱབ། ལུང་ཐག་དང་བཅས་པ་བཅོས་ནས་བལ་
ཡུལ་ལ་སྐྱེལ་ག་འགོ་ཡིན། རིན་པོ་ཆེ་ཐོད་ལ་ཐེབས་ལ་ཡིན་ན་ཅ་ལག་ཆང་མ་ང་ལ་ཉོ་འདུག་གི་རེད། ཆང་མ་
ཉོས་ནས་བལ་ཡུལ་ལ་སྐྱེལ་དགོས་རེད། སྤྱ་འབྲ་ལྷ་དང་རོལ་སིལ་དང་དེལ་བྱ་གནང་ལ་དེ་ཆོ་དུས་ཆོད་གཅིག་
ལ་རེད། དགོན་པ་རེ་ལ་སྤྱ་འབྲ་ལྷ། རོལ་སིལ་ཆ་རེ། རྩོམ་དེལ་ཆ་གཅིག་གནང་རེད། རྩོམ་དེལ་དེ་ཞེ་བྲག་གནང་
མ་སོང་། རྩོམ་དེལ་དེ་རིན་པོ་ཆེས་དཔལ་ཡུལ་དགོན་པར་ཁྲུང་སོང་། དེའི་དུས་དར་ཐང་ལ་གཏེར་མཛོད་གནང་
མ་སོང་། གཞན་པ་དཔལ་ཡུལ་ལ་རིན་པོ་ཆེས་གཅིག་གནང་ལ་གནང་སོང་སྟེ་བྲག་གྱི་མི་འདུག་ དེའི་དུས་རིན་
པོ་ཆེས་ང་ཁྲིམ་ཐར་དང་དགོན་པ་དེ་ཆོ་ལ་ཅ་ལག་སྐྱེལ་ག་བཏང་ནས་དུས་ཆོད་ཁོམ་མ་སོང་།

མཐའ་མཉེ་གསལ་བཤད།

ད་འདི་བ་ལ་ངས་སེམས་ལ་རྩན་མ་རྩན་འདྲ་ཤོད་ཡོད་ན་བཟོ་བཅོས་གནང་རོགས་གིས་ཤེད་བ་ལགས།
གང་ཡིན་ཟེར་ན་ང་ཚོ་དང་པོ་ནས་འཆར་གཞི་མེད་འོང་དུས་མ་འོངས་བ་ལ་དེ་འདྲ་ཤོད་ཀྱི་ཤེད་བསམ་བ་ཡོད་མ་
ཤེད་པ། དེ་བྱས་དུས་རྩན་བ་ཤེད། དེ་བཞིན་དུས་ཚོད་དང་། མི་དེ་ཚོ་ཞི་དག་ཅིག་རྩན་བས་ཟིན་ཐུབ་ཀྱི་མི་འདུག་
ག་ལགས། ད་སོ་སོ་རང་གིས་སྤྱོད་བཞག་བ་འདྲ་ཡིན་ན་རྩན་བ་སྤེལ་གྱི་འདུག་མ་གཏོགས། དེ་ཚོ་སྤྱི་ཚོགས་
ནང་གི་སྤྲད་ཆ་ཡིན་དུས་ཁ་ཐུག་འགོ་བཞག་ཤེད་མ་གཏོགས་རྩན་བ་ལ་སྤེལ་གྱི་མི་འདུག་བ་ལགས།

དབུ་མཛད་མིག་དམར།

རྩ་མཐུང་།

བྱི་ལོ་ ༡༩༤༣ ལོར་བོད་གཙང་གཞིས་ཀ་ཅེའི་སྤྱིད་གྲོང་རྫོང་གི་མངའ་ཁོངས་གྲང་ཐང་དུ་སྐྱུ་འབྱུངས། རང་ལོ་
བཅུ་གསུམ་ལོར་དགོན་འདིར་འཇུག་བྱུགས་གནང་བ་དང་། བོད་དུ་ཡ་སྐབས་ཇེ་གྲུབ་དབང་རིན་པོ་ཆེའི་ཞབས་
བྱིར་ལེབས་ཏེ་ ༡༩༥༥ ལོར་ ༡༩༥༦ བར་ལོ་ངོ་གཉིས་ཙམ་བོད་དུ་བཞུགས་ནས་དབུ་མཛད་སྤྱངས། དགོན་
འདིར་སྐབས་པ་སྐབས་ཆེན་སོགས་སུ་དབུ་མཛད་ཀྱང་གནང་སྤོང་བ་ཡིན། བྱིས་སུ་སྐྱགས་པ་གྲ་ཆང་ཕྱག་བཏབ་
སྟེ་ཆེས་བཅུ་ཉེར་ལྔ་རྒྱན་མ་ཆད་པར་འཆོགས་གནང་བཞིན་ཡོད།

དབལ་ཡུལ་མ་དགོན་ལ་བཏང་བའི་སྐོར།

ཆོམ་གླིག་ལ། ཡ་སྐབས་ཇེ་རིན་པོ་ཆེས་ཁྱེད་རང་བོད་དཔལ་ཡུལ་མ་དགོན་ལ་གཏོང་སྟུགས་སྐོར་གསུང་རོགས།
ལན། རིན་པོ་ཆེས་ང་དང་གོ་འདོད་ལྷ་མ་ཨོ་རྒྱན་དོ་ཇེ་གཉིས་དཔལ་ཡུལ་མཆོག་སྐུ་ལ་གྱི་ཞབས་བྱི་བྱས་
ནས་བོད་ལ་བཏང་བ་རེད། ཡིན་ནའང་མཆོག་སྐུ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ཆོག་མཆན་མ་རག་ནས་ལྷ་མ་ཨོ་རྒྱན་དོ་ཇེ་རེད་
གཉིས་ལྷ་སར་ཁྱེད་པ་དུག་ཙམ་ལྷག་པ་རེད། མཆོག་སྐུ་ལ་དར་ཐང་ལ་འགོ་རྒྱུ་བྱི་སྤྱོད་ལག་ཁྱེད་མ་རག་ནས་
གཡུགས་བཞག་རེད་ལ། དེ་ནས་ང་ཐད་ཀར་དཔལ་ཡུལ་ལ་སོང་བ་ཡིན། རིན་པོ་ཆེས་ང་ཆོ་བོད་ལ་གཏོང་དུས་
ག་རེ་གསུངས་མིན་ཟུག་གི་མི་འདུག བལ་ཆེར་ཆོ་ག་སྤོང་དུ་བཏང་བ་ཡིན་ས་རེད། དེའི་དུས་ང་རྒྱུང་རྒྱུང་ཡིན།

དབལ་ཡུལ་མ་དགོན་གྱི་གནས་སྤངས།

ཆོམ་གླིག་ལ། ཁྱེད་རང་དཔལ་ཡུལ་མ་དགོན་ལ་བཞུགས་པའི་རིང་གི་གནས་སྤངས་དེ་ཆོ་གསུང་རོགས།
ལན། བྱི་ལོ་ ༡༩༥༡ ལོར་རིན་པོ་ཆེ་བོད་ལ་ཐེངས་མ་གཉིས་པ་དེ་ལེབས་ཡིན་ས་ཡོད། དེ་ནས་ང་དཔལ་
ཡུལ་ལ་བསྐྱད་པའི་རིང་ལ་གནས་སྤངས་སྤྱོད་པོ་འདྲ་པོ་ཡོད་རེད། དེའི་དུས་དཔལ་ཡུལ་དེ་རྟོག་ཙམ་ཡར་འགོ་
རྒྱགས་པའི་སྐྱང་རེད་འདུག དེའི་དུས་ལྷ་མ་གྲ་པ་རྒྱན་དུ་དགོན་པ་ལ་སྤྱོད་མཁན་དེ་འདྲ་མང་པོ་མི་འདུག མང་
ཆེ་བ་སོ་སོའི་གྲོང་གསེབ་གྱི་ཁང་པ་ལ་བསྐྱད་འདུག གཙོ་བོ་སྐུ་ལ་སྐུ་ཐུབ་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་བཞུགས་
བཞུགས་པ་རེད་འདུག དེ་ནས་དབུ་མཛད་ཆེ་རིང་ཆོས་འཕེལ་ལ་མ་ཁན་ཞིག་ཡོད་རེད། ཁོང་ཡང་གྲོང་པ་

ཐོད་ལ་མ་ཐེབས་གོང་གི་དགོན་པའི་ཆོ་གའི་སྐོར།

ཆོ་མ་ཐྱིག་པ། བྱིད་ནམ་པ་བོད་ལ་མ་ཐེབས་གོང་དགོན་པར་ཆོ་ག་ག་རེ་གསུང་གི་ཡོད་དམ།

ལན། གནའ་སྤྱི་མོང་ཆོ་བོད་ལ་མ་ཐེབས་གོང་དགོན་པར་ཆོ་ག་གོལ་གླིང་ལ་ཆོ་ག་དེ་མང་ཆེ་བ་ཞི་ཞོ། ཆོ་
ཆོག་ཕུར་པ་མ་གཏོགས་ད་ལྟ་ནང་བཞིན་སྐྱབ་ཆེན་དང་། བཀའ་དགོངས་ཕུར་གསུམ་འདྲ་པོ་རྒྱས་པ་དེ་འདྲ་ཡོད་
མ་རེད། སྐབས་དེའི་དུས་ཡིག་ཆ་ཡང་ཡོད་མ་རེད། དེའི་དུས་བོད་ལ་ཡར་འགྲོ་མར་འགྲོའི་འབྲེལ་བ་ཡང་མེད། ང་
ཆོ་བོད་ལ་མ་ཐིན་པའི་སྤྱི་ལ་བཀའ་མའི་ཆོ་ག་ལ་ཡང་སྤྱི་མ་ཡིན་ན་མདོ་ཆོགས་ཆེན་འདུས་པ་གཅིག་ཕུ་མ་
གཏོགས་ཡོད་མ་རེད། དེ་སྤྱི་ཆོགས་ཆེན་འདུས་པ་ཡོད་ལ་ཡོད་རེད་དེ། ད་ལྟ་ནང་བཞིན་དཀྱིལ་ཆོག་ཕུས་
ནས་ཆོད་ལྟན་དེ་ཡོད་མ་རེད་ལགས། དེ་ག་ཅམ་ཆོགས་ཆེན་འདུས་པ་གཞུང་རྒྱུ་གཅིག་ཕུ་འདོན་ཕུས་ནས་
སྐབས་དེའི་དུས་ཡིག་ཆ་ཡང་ཅི་གང་ཡོད་མ་རེད་པ། ཆོགས་ཆེན་འདུས་པའི་ལས་བྱང་ཁོ་རང་གཞུང་རྒྱུ་འདོན།
དེ་ལ་ད་ལྟ་ང་ཆོ་སྤྱི་ཐིག་གསོལ་ཁ་དང་དེ་ཆོ་ཡར་སྐྱར་ནས་གསུངས་བཞག་གི་རེད།

ཐོད་དུ་ཐེབས་ཆེས་ཀྱི་དགོན་པའི་ཆོ་གའི་སྐོར།

ཆོ་མ་ཐྱིག་པ། བྱིད་ནམ་པ་བོད་དུ་ཐེབས་ཆེས་དགོན་པར་ཆོ་ག་གང་དང་གང་འཆོག་རྒྱ་ཡོད་པ་བྱུང་ཡོད་དམ།

ལན། དེ་ནས་ཕྱིས་སུ་སྐྱལ་སྐྱུ་བྱུ་བྱུ་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་ཆར་གཅིག་ཐེབས། དེ་ནས་གཞུག་ལ་ལ་སྐྱབས་ཆེ་
རིན་པོ་ཆེ་ཡར་ཐེབས་མར་ཐེབས་ཕུས་དུས། དེ་ནས་མཉམ་པོ་རུག་རུག་ཕུས་ནས་དེ་ཆེས་ང་ཆོ་ད་ལྟ་འཆོག་
བསྐྱད་ལ་དེ་དག་ལག་པོ་ཆགས་པ་རེད། མདོར་བསྐྱས་ན་ང་ཆོ་བོད་ལ་མ་ཐོང་སྤྱི་ལ་རྒྱུ་གོལ་གླིང་ལ་གཅི་
པོ་འདྲ་པོ་དེ་གཏེར་ཆིང་སྐོར་ལ་ཞི་ཞོ། ཆོ་ཆོག་ཕུར་པ་ཅམ་མ་གཏོགས་གཞན་པ་དེ་འདྲ་ཡོད་མ་རེད་ལགས།
དེ་ནས་ང་ཆོ་བོད་ལ་ཐིན་ནས་ཆེས་ལ་བཀའ་བརྒྱུད། དགོངས་འདུས། རྟ་གླིང་ཐུགས་སྐྱབ། སེང་གའོང་སོགས་
སྐབས་པ་རེད། དེ་ནས་ཕྱིས་སུ་སྐྱལ་སྐྱུ་བྱུ་བྱུ་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལ་སྐྱབས་ཆེ་རིན་པོ་ཆེ་གཉིས་བོད་ནས་ཕྱིར་
ཐེབས་ནས་བཀའ་མའི་ཆོ་ག་སོགས་མང་དུ་ཆགས་ལ་དེ་དག་དེ་ནས་བྱུང་བ་རེད། ང་ཆོ་བོད་ལ་མ་ཐིན་པའི་སྤྱི་
ནས་སྐྱལ་སྐྱུ་བྱུ་བྱུ་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ན་ཆར་གཅིག་ཐེབས་ཡོད་ཆོད་འདུག

དབལ་ཡུལ་མ་དགོན་ནས་གར་འཆམ་ཐུངས་པའི་སྐོར།

ཆོ་མ་ཐྱིག་པ། མ་དགོན་ནས་གར་འཆམ་ཁག་སྐྱངས་པའི་སྐོར་གསུང་རོགས།

ལན། དེ་ནས་འཆམ་དེ་ངའི་རྒྱལ་པ་བྱ་ཆུང་ཆུང་ཁོང་པོ་དེ་ལ་སོང་ནས་སྤངས། བོད་ནས་ཆུང་ཡོང་སྟེ་
བསྐྱབས་པ་རེད། གནའ་སྡེ་མོ་འཆམ་ཡོད་ལ་ཡོད་རེད། གསེར་སྤྲེམས་དང་པོ་ས་འདུལ་འདྲ་པོ་དེ་ཆོ་ཆོད་ཆོད་
འདྲ་བུས་ནས་མ་གཏོགས་ཁུངས་འཁྲུལ་བ་མི་འདུག བཀའ་མའི་ཁོ་འཆམ་དང་དེ་ཆོ་སྤྱལ་སྤྱུ་བྱུ་བ་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་
རང་གིས་གནང་ཡོད་ས་ཡོད། ལུ་རུ་མཆན་བརྒྱད་ཀྱི་འཆམ་དེ་ལྷ་མ་འཇམ་དགོད་དང་། ཨ་དར་སྤྲེམ་པོ། མཁན་
ཆེན་ཆུང་གོལ་དང་ར་ཆོ་པོད་ལ་འགྲོ་དུས་མཉམ་དུ་ཡོད་རེད། དེའི་དུས་ད་ལྟའི་ལྷ་མ་རྒྱ་མཆོ། གོ་འཛོ་ལྷ་མ་ཨོ་
རྒྱན་དེ་རྩེ་ཡང་ཡོད་ས་ཡོད། ལུ་རུ་མཆན་བརྒྱད་དེ་ལྷ་མ་འཇམ་དགོད་དང་ཨ་ཁུ་འཇིགས་གྲགས་ཅན་ནས་སྤངས་
པ་རེད།

བོད་ལ་མ་ཐེབས་གོང་དགོན་འདིར་སྐྱབ་པ་འཆོག་སྤངས་སྐོར།

ཆོ་མ་ཐུག་པ། ཁྱེད་ནས་པ་བོད་ལ་མ་ཐེབས་གོང་དགོན་འདིར་སྐྱབ་པ་འཆོག་སྤངས་སྐོར་གསུང་རོགས།
ལན། དེ་སྟོན་ར་ཆོ་པོད་ལ་མ་ཐུན་སྟོན་ལ་སྐྱབ་པ་འཆོགས་ཆར་བ་རེད། རྟ་སྤྱིར་ཆེ་སྐྱབ་སྐྱབ་ཆེན་འཆོགས་
ཆར་བ་རེད། ཐུགས་སྐྱབ་དེ་འདྲ་འཆོགས་རེད་དེ། དེའི་ཆ་ཆེན་སྐྱབ་ཁོག་དང་དེ་འདྲ་ཆ་ཆར་ཅན་གསུམ་གྱི་སྐོར་
དེ་ཅན་གསུམ་སྤྱི་ལ་སྤྱར་རུང་མཁན་འཇམ་མགོན་ཤོང་སྤྱལ་གྱི་སྐྱབ་ཁོག་ཅིག་ཡོད་རེད། དེ་སྤྱར་བསྟན་གྱི་ཡོད་
རེད། དེ་ར་ཆོ་པོད་ལ་མ་འགྲོའི་སྟོན་ལ་རེད། སྐྱབ་པ་རང་གི་ད་ལྟ་ར་ཆོ་དཔལ་ལྷལ་ལུགས་ལ་བྱས་ན་ཐུགས་སྐྱབ་
དང་གསང་འདུས་ཁོ་རང་རང་ལ་ཀུན་བཟང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་སྐྱབ་ཁོག་དང་དེ་ལྟའི་ཆོག་དང་ཡིག་ཆ་དེ་
ཆོ་ཆ་ཆར་ཡོད་བསྟན་རེད་ལ། དེ་དག་ཡིག་ཆ་ལག་དུ་མ་སོན་ནས་དེའི་དུས་འཆོག་ལ་རག་ཡོད་མ་རེད། རྩེས་
སྤྱུ་ཡིག་ཆ་ལག་དུ་འབྱོར་ནས་འགོ་བཙུགས་པ་རེད། དེའི་སྟོན་ལ་ཞི་ཁྱོད་དང་། སྤར་པ། ཆེ་ཆོག་དེ་འདྲ་འཆོག་ལ་
ཡོད་རེད་དེ། གནའ་སྡེ་མོ་དཔེ་ཆ་ཏ་ཅང་དགོན་པོ་རེད།

དཔེ་རྒྱན་འཕེལ་རྒྱས་སྐོར།

ཆོ་མ་ཐུག་པ། སྟོན་མ་དཔེ་ཆ་ཏ་ཅང་དགོན་པོ་རེད་འདུག་ལ། བྱིས་སུ་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་སྤངས་སྐོར་གསུང་རོགས།
ལན། དཔེ་ཆ་གཙོ་བོ་པར་རྒྱག་ལ་དེ་ཆོ་ (Clement Town) ཀ་ལ་མན་ཀོན་རྟེན་རྒྱན་ནས་རེད། ཞི་
ཁྱོད་དང་། སྤར་པ། ཆེ་ཆོག་དེ་ཆོ་ (Clement Town) ཀ་ལ་མན་ཀོན་ནས་ཆུང་སྤྲེམས་པ་རེད། སྤར་པ་དཔྱ་
ཅན་ཡི་གེ་བྲིས་མ་དང་། ཞི་ཁྱོད་ཡིག་ནག་དེ་རེད། (Clement Town) ཀ་ལ་མན་ཀོན་གཡས་གཡོན་དེ་བ་ན་
དཔལ་ལྷལ་ལྷ་ཆུང་དེ་འདྲ་སྤྱད་སྤྱུ་ཡོད་པ་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་རྩོད་ནང་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་ནས་པས་བཏང་བ་ཡིན་

ནས། ཨ་ཁུ་ཐུ་མ་ཞིང་གཤེགས་དེ་དང་། ཐུ་མ་བསོད་ལུ་ཟེར་མཁན་དེ་འདྲ་ཡོད་རེད། ད་ཁོང་ཆོས་ཉར་བ་ཡིན་
ན་ཉན་ཉན་བཤད་ཡ་མི་འདུག གང་ལྟར་དཔེ་ཆ་ཁག་གསུམ་ཙམ་མ་གཏོགས་ཡོད་མ་རེད། བྱིས་སུ་རྒྱ་མིའི་
སྲིད་རྒྱལ་ཅུང་ཟད་གྲུ་ཡངས་ཆགས་ནས་རིན་པོ་ཆེ་བོད་དུ་པར་ཐེབས་བ་དང་། སྐྱལ་སྐྱུ་བྱལ་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་
རྒྱ་གར་ལ་རྩེར་ཐེབས་ནས་དེ་འདྲ་ཡར་བྱས་མར་བྱས་ནས་དཔེ་ཆའི་རྒྱན་མང་པོ་བྱང་བ་རེད།

དབལ་ཡུལ་མ་དགོན་ལ་ཁྱིད་པའི་དགེ་འདུན་པ་ཆོའི་པ་ཡུལ་རྒྱར།

ཆོམ་གྱིག་པ། རྒྱུ་མ་ཡ་སྐྱབས་མེ་རིན་པོ་ཆེས་བོད་དཔལ་ཡུལ་མ་དགོན་ལ་ཁྱིད་གནང་པའི་དགེ་འདུན་པ་ཆོ་
པ་ཡུལ་ག་བ་ནས་ཡིན་ནམ།

ལན། གནའ་སྐྱ་མོ་རིན་པོ་ཆེས་བོད་ལ་ཁྱིད་འཁོ་ལ་ང་ཆོ་ཆང་མ་བོད་བ་རེད། གཞིས་ཆགས་ནས་རེད།
དབུ་མཐོང་སྒྲོང་མཁན་དང་། རྒྱ་སྒྲིང་འབྱུང་མཁན། དུང་དམར་འབྱུང་མཁན་ལ་སོགས་པ་ཆང་མ་གཞིས་ཆགས་
ནས་རེད། རིན་པོ་ཆེའི་བྱུགས་ལ་གཞིས་ཆགས་རང་གི་བྱ་གུ་བྱང་ན་འདི་ལ་རྒྱན་གཏན་བསྐྱེད་ན་དགོངས་འདུག་
ལ། ཐག་རིང་བྱི་ལོགས་ཀྱི་བྱ་གུ་ཡིན་ན་བྱིས་སུ་འཁོ་བཞག་གི་རེད་ལ། བྱས་ཙང་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་བྱ་བ་ཆོས་
ཉིད་ཡོད་ཟེར་དང་། ཆེ་དབང་ཞོར་བྱ། ཉ་མགྱིན། ད་བྱས། ཨ་དར་སྒོམ་པོ། ཐུ་མ་བྱམ་འཛིན། ཐུ་མ་འཇམ་དགེ་
ཞིང་གཤེགས་བྱས། ཞབས་བྱི་ཐུ་མ་རྒྱ་མཆོ་སོགས་ཡོད་རེད།

བོད་དུ་ཐེབས་པའི་ཡར་དགོན་པའི་དགེ་རྒྱལ་སྐྱ་ཡིན་རྒྱར།

ཆོམ་གྱིག་པ། ཁྱིད་ནམ་པ་བོད་ལ་ཐེབས་པའི་དུས་ཆོད་དེར་དགོན་འདིར་དགེ་རྒྱལ་སྐྱ་ས་གནང་གི་འདུག་གམ།
ལན། ང་ཆོ་མར་བོད་ལ་འཁོ་བའི་སྐྱབས་སུ་དེའི་སྐྱབས་ཀྱི་དགོན་པའི་དགེ་རྒྱལ་དེ་བཞི་ཀྱི་མི་འདུག ཐུ་མ་འཇམ་
དགེ་དང་། དེའི་རྩེས་སུ་མཁན་ཆེན་གྲུ་བྱ། དེ་ནས་རྩེས་རྩེས་སུ་ཐུ་མ་སྐལ་བཟང་ཁོང་ནས་པས་དགེ་རྒྱལ་ཡུན་
རིང་པོ་གནང་བ་རེད། དེའི་རྩེས་སུ་བཀའ་བྱུང་ཆེ་རིང་ཐུན་ཆོགས་ཀྱིས་ཉོག་ཙམ་གནང་བ་རེད། ཁོང་གིས་བྱང་
ཡིག་ཀྱང་གནང་བ་རེད། ང་ཆོ་སྐྱབ་ཆེན་འཆོག་དུས་ཁོང་རྒྱུང་བ་བརྒྱབ་བྱས་ནས་ཞོགས་པ་སྐྱ་པོ་ནས་གཉིད་
ཁུག་སྒྲོང་མཁན་དེ་ཆོ་ལ་གཟན་འཐེན་བྱས་ནས་གཉིད་ཁུག་འཇུག་གི་མ་རེད། ད་དགེ་རྒྱལ་ངོ་མ་ཡིན་ན་དགེ་
གཤོག་གང་ཡིན་ན་ཡུན་རིང་པོ་གནང་ཡོད་མ་རེད།

དབུ་མཐོང་མིག་དམར་དགོན་པ་ལ་དང་ལོ་ཡོང་དུས་ཀྱི་དགེ་ཆུན།

ཆོམ་གྱིག་པ། ཁྱིད་དགོན་པ་ལ་སོག་མར་འཇུག་ཞུགས་གནང་པའི་སྐྱབས་དེ་བར་དགེ་ཆུན་སྐྱ་ཡིན་པ་དང་།

གཏོགས། རིམ་བཞུགས་མཆོད་པེ། བོད་ཁོ་རང་ལ་དེ་འདྲ་དཔལ་ཡུལ་སྐྱབ་མཆོད་ཟེར་པལ་ཆེར་ཡོད་མ་རེད། ངས་ཐག་བཅད་ནས་བཞད་ཐུབ་ས་རེད། སྐྱབ་བ་སྐྱབ་ཆེན་འདྲ་ཡིན་ན་ཁོ་རང་ཆོ་གཞིས་ཁྲོད་བཞི་པ་དེ་ཆོ་གཉེར་པ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་རེད།

དགོན་གཉེར་ལ་མ་མགོན་པོ།

ཆོ་མ་ཁྱིལ་བ། ལྷུབས་ཇེ་རིན་པོ་ཆེ་ཞལ་བཞུགས་པའི་རིང་དགོན་པའི་དགོན་གཉེར་གཙོ་པོ་དེ་སྐྱ་ཡིན་ནམ་གསུང་རྟགས།

ལན། ལྷུབས་ཇེ་རིན་པོ་ཆེ་ཞལ་བཞུགས་བསྐྱད་པའི་སྐབས་སུ་དགོན་གཉེར་འདྲ་པོ་གཙོ་པོ་དེ་ལ་མ་མགོན་པོ་ལམ་མཁན་ཞིག་ཡོད་རེད། འོ་དེ་ཁོང་དཔེ་མི་སྤྲིད་ལག་པོ་ཡོད་རེད། དེས་གནས་བྱང་གནས་དཀར་པོ་འཕྲད་པའི་སྐབས་སུ་ལས་ཀ་ལས་མཁན་གས་རེད། ལྷ་མ་དགེ་ལེགས་ཀྱང་གཉེར་པ་གནང་ཡོད་རེད།

ལྷུབས་ཇེ་རིན་པོ་ཆེ་འཇམ་དཔལ་ལྷན་ལ་ཞབས་འདེགས་བྱས་པའི་རྒྱུད།

ཆོ་མ་ཁྱིལ་བ། ཁྱེད་རང་བོད་ནས་ཡར་སྐྱབས་ཇེས་རིན་པོ་ཆེ་འཇམ་དཔལ་དམིགས་བསལ་ཞབས་འདེགས་ག་རེ་བྱ་ཁྲོད་ཡོད་དམ།

ལན། བོད་ནས་ཚུར་སྐྱབས་ཆར་དུས་ང་ལ་བར་ཆད་འདྲ་བྱུང་ནས་དགོན་པར་ཞེས་གསུང་ཡོད་མ་རེད། ལྷུབས་ཇེ་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་རེ་བ་མང་པོ་མཛད་བྱུང་། ཡིན་ནའང་དེ་འདྲ་ཆགས་ནས་བཞུགས་པའི་བཞུན་མང་པོ་གནང་སོང་། དེའི་དུས་ང་ཆོ་ལོ་ཆུང་ཆུང་རེད། རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཐུ་གྲ་ནང་བཞུགས་གཞིགས་ཀྱི་རེད། ད་ལྟའི་དུས་ངས་དཔེ་མོར་འབྲུལ་ཆེན་པོ་བྱས་བཞག་སེམས་པ་ལ་འགྱོད་པ་ཆེན་པོ་འདུག་ རིན་པོ་ཆེས་བཞུགས་པའི་བཞུན་མང་པོ་ཆོ་ལོ་ཆུང་ཆུང་ཡང་ག་ཆོད་དགོངས་པ་འཆོམ་ནའང་འདྲ། ངས་རིན་པོ་ཆེར་བཅར་ཀྱང་བྱས་ཡིན་མ་གཏོགས་ཅ་བ་ཉིད་ནས་རིན་པོ་ཆེ་སྐོས་བཏང་ནས་འགྲོ་མ་སྤོང་། དེ་ནས་ཇེས་ལ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་གཞིས་ཆགས་གསར་པའི་སྐབས་པ་ཐུ་ཆར་དེ་ང་ལ་ཅིས་སྤྱད་བྱུང་། དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་པོ་ཁྱོད་པོ་ག་ལས་པོ་ག་གསུངས་ནས་ཐད་དེ་འགན་དེ་ང་ལ་ཅིས་སྤྱད་བྱུང་། དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་གིས་དདུལ་ཡང་སྐྱེ་གཉིས་ལ་འབྲུམ་བཅོ་བརྒྱད་བརྒྱ་དགུ་ཞིག་གནང་བྱུང་། དེ་ནས་ཡར་རྒྱས་ཐོངས་པོ་ག་གསུངས་སོང་། དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་མ་ལས་ན་སྐྱ་ཡིས་ལས་ཀྱི་རེད་གསུང་གི་འདུག་ དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེས་འགན་སྤྱད་པ་གཞིར་བཟུང་གིས་སྐོར་མོ་འབྲུམ་བཅོ་བརྒྱད་བརྒྱ་དགུ་དགོན་པ་རྒྱག་ཐུབ་ལ་ཡོད་མ་རེད་དེ། ད་དེ་ལས་ཀ་དེ་ང་རང་གིས་མཐའ་བྱུབ་པ་བྱེད་དགོས་

འདུག་བསམས་ནས་ང་རང་དཀའ་ལས་ཤི་མ་ཤི་བརྒྱབ་ནས་འགོ་སྔོང་ང་རང་སྒྲེར་གྱི་དདུལ་མང་པོ་བཏང་ནས་
 ཁང་བ་དེ་ལས་བ་ཡིན། སྤྱིན་བདག་གྲང་ཡོད་མ་རེད། ང་རང་གིས་གཙོ་པོ་རིན་པོ་ཆེ་རང་གི་ཐུགས་ཀྱི་བཞེད་
 རོན་དང་། ཐུགས་དགྲེས་པོ་ཡོང་ན་བསམས་ནས་ལས་ཀ་ལས་བ་ཡིན། རྗེས་སུ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་ཐུགས་དགྲེས་པོ་
 གནང་སྔོང་། ཡ་ཡ། དཔེ་ཡག་པོ་བྱང་འདུག་གསུང་གི་འདུག་ཡིན་ནའང་རིན་པོ་ཆེས་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་གདན་
 འདྲེན་ཞུས་གསུངས་སྔོང་། ངས་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞབས་བྱི་ནམས་ལ་ཞུས་ཡིན་ཏེ། ཡིན་ནའང་གོ་སྐབས་
 སྤྲད་མ་སྔོང་། བྱིས་སུ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཞུས་བ་ཡིན། དེའི་དུས་ཡསྐབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་དགོན་བ་ལ་ཐེབས་དུས་
 ཤིག་ལ་རེད། ཡ་ཡ། ད་ངས་ཁ་ཐུག་ཞུས་བཞག་ཨ་གསུངས་སྔོང་། ཉིན་གྲང་ཞལ་ལག་མཆོད་དུས་ངས་ཐད་
 ཀར་ཞུ་གི་ཡིན་གསུངས་བྱང་། དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཁ་ཐུག་ཞུས་བཞག་རིན་པོ་ཆེས་ག་
 རྒྱུག་ཕྱོས་ཤོག་གསུངས་བྱང་། ད་ང་ཆོ་དར་ཆེན་ཡར་སྤྱིག་མར་སྤྱིག་སོགས་བྱས་བ་ཡིན་ཏེ། ཡིན་ནའང་ཐེབས་
 ཐུབ་ཡོད་མ་རེད། ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཡི་ཞབས་བྱི་དེ་ཆོ་ཡིས་གོ་སྐབས་སྤྲད་མི་འདུག་ ང་ཆོ་དུན་སུར་གཞིས་
 ཆགས་ཀྱི་ཐུགས་བ་གྲ་ཆོང་ཞིག་འདུག་བ་ལགས། དེ་ལ་ཡང་ཡ་སྐབས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་ཉམས་གསོ་བྱེད་ལ་དང་
 ཆོང་མ་རོགས་བ་གནང་བ་རེད། ད་འདི་ཆོང་མ་གྲགས་བ་བྲུ་མས་ཏ་གོ་གི་རེད། གྲགས་བ་བྲུ་མ་མ་གིར་བཏང་
 བྱས་ནས་ཡ་སྐབས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་རོགས་བ་གནང་ཡོད་རེད།

ཨ་ཁུན་རང་གྲོལ།

རྩ་ཐུང་།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༡ ལོར་སྤེལ་ཀོབ་གཞིས་སྒོར་བཞི་པར་འཁུངས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༦ རང་ལོ་བདུན་ལ་དགོན་འདིར་
འཇུལ་བྱགས་གནང་བ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༥ ལོར་བོད་དུ་ཡ་སྐབས་ཇེ་གྲུབ་དབང་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་འཁོར་དང་ལྷན་
དུ་ཕེབས་ནས། དཔལ་ལྷུལ་མ་དགོན་དུ་ལོ་གཅིག་ལྷག་ཙམ་རིང་ཅ་འཆས་དང་ཁོ་འཆས་སོགས་སྦྱངས་གནང་
བ་དང་། ཇེས་སྐུ་དགོན་འདིའི་འཆས་དཔོན་གྱི་བྱགས་འགན་ལོ་མང་བཞིས་གནང་སྒྲོང་བ་ཞིག་ཡིན།

འཆས་སྒྲིབ་མཁན་དག་གྲག་རྒྱུ་ལ།

ཚུ་མ་གྲིག་ལ། ཁྱེད་རང་བོད་ལ་ཐོག་མར་འགྲོ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་གང་ཡིན་སྐོར་ལ་གསུང་རོགས།

ཡན། རྒྱ་མཆན་དེ་རྩ་ཐུང་གར་ལ་དཔལ་ལྷུལ་ཆང་གི་འཆས་ཆ་ཆང་ཞིག་འཆས་རྒྱ་མེད་པ་བྱས། དེ་
ཡིན་དུས་རང་འཆས་སྦྱང་ག་བཟང་བ་རེད། རྒྱ་མཆན་འཆས་སྦྱང་ག་རེད་ལགས། འཆས་སྦྱང་ས་དག་གན་གཙོ་
པོ་འདྲ་དེ་ཞིང་ས་ཨ་ཁུ་འདིགས་གྲགས་ཟེར་བའི་བླ་མ་ཞིག་ཡོད་རེད། ཁོང་གི་ལོ་རྒྱུས་དེ་རང་ཡིས་ཆེན་པོ་ཞིག་མི་
ཤེས། མིག་དམར་གྱིས་པལ་ཆེར་དོག་ཙམ་མང་བ་ཤེས་ཀྱི་རེད། ཁྱེད་གྱིས་མིག་དམར་མཉམ་དུ་བཀའ་མོལ་མང་
ཆེ་བ་ཞིག་འབྲེལ་བ་ཆགས་ཆར་འདུག་ལ། དེ་ཡིན་དུས་ཁོང་ཅ་ནས་གསུང་ཆར་ཡོད་ཀྱི་རེད། རང་ཡིས་འཆས་
གཙོ་པོ་དཔལ་ལྷུལ་དགོན་པའི་འཆས་སྐྱགས་གདུག་ས་གཙོ་པོ་དེ་ཞིང་ཆ་འདིགས་གྲགས་རེད། དེ་ཡིན་དུས་
འཆས་གྱི་དགོ་གན་དེ་ཞིང་ཆ་འདིགས་གྲགས་རེད། དེ་མ་ཡིན་པའི་དགོ་གན་ཁ་ས་ལོར་བྱ་ཟེར་མཁན་ཞིག་ཡོད་
རེད། ཁ་ས་ལོར་བྱའི་སྐུ་མདུན་ནས་གསེར་སྒྲེམས་དང་། ལྷ་བ་དེ་འདྲ་ཞིག་སྦྱངས་ཡིན། ཨ་ཁུ་འདིགས་གྲགས་
གྱི་སྐུ་མདུན་ནས་གདུམ་རམ་སྦྱངས་ཡིན། འཆས་གཞན་དག་མང་ཆེ་བ་ཁོང་ལ་ཁྱེད་གསུངས་པ་འདྲ་ཞིག་ཡིན།
ཁོང་རང་གི་སྐུ་མདུན་ནས་གུ་རུ་མཆན་བརྒྱུད་ནང་ནས་གུ་རུ་རྩོམ་ཆེ་གྲོ་ཡོད་དང་། གུ་རུ་མེ་ཆེ་སྒྲོག་གཉིས་མིན་
པའི་གཞན་དག་ཆོ་ཨ་ཁུ་འདིགས་གྲགས་གྱི་སྐུ་མདུན་ནས་སྦྱངས་ཡིན།

དེ་ནས་གཞན་དག་དགོ་གན་སྐུ་སྐུ་ཁྱེད་ཀྱི་རེད། ཅ་འཆས་གྱི་སྦྱངས་སྐབས་དང་ཆ་ཆང་སྦྱངས་པ་དེ་སྐུལ་
སྐུ་བྱུང་བཟང་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་མདུན་ལ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་སྐུལ་སྐུ་བྱུང་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་གིས་ཚུར་བཟོ་
གསོ་བཟོས་ནས། རག་ཆབ་ནས་བླ་མ་བཀའ་བཅེ་ཟེར་མཁན་ཞིག་ཡོད་རེད། བླ་མ་བཀའ་བཅེ་དང་ཨ་ཁུ་འདིགས་

གཤམ་ཁོང་ནམ་པ་གཉིས་འཆམ་འཆམ་ས་ལ་གཟིགས། བཀའ་མོལ་གནང་། དེ་ནས་སྤྱལ་སྤྱུ་ཐུབ་བཟང་མིན་པོ་
ཆེ་ཡར་བཞེངས་ནས་དེ་འདྲ་ཡིན་གསུངས་ནས། དེ་འདྲ་བྱས་ནས་བློ་གསོ་གནང་གི་ཡོད་ཤིང་། དེ་ནས་སྤྱལ་སྤྱུ་
ཐུབ་བཟང་མིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་གིས་དེ་འདྲ་ཤིང་འདུག་དགོངས་དུས་ང་ཆོ་འཆམ་པ་དཔལ་ཡུལ་ཆང་གི་བྲུ་པ་དང་
བཅས་པ་ཆང་མ་མཉམ་སྦྱང་བྱས་ནས་ཆར་གཉིས་གསུམ་དེ་འདྲ་བྱས་ནས་འཆམས་འགོ་ཤིང་།

དེ་ནས་དེ་མིན་གྱི་དགོ་ཆལ་དགའ་ཆེ་ཤིང་ཟེར་བའི་དཔལ་ཡུལ་བ་ཞིག་ཡོད་ཤིང་། ངས་དུར་ཁྲོད་མང་ཆེ་
བ་སྦྱང་ས་དེ་ཁོང་གི་ཅ་ནས་ཡིན། དེ་ནས་ལ་མཐའ་ནམ་ཁྲལ་གྱི་སྤྱུ་མཉུན་ནས་གིང་དཀར་ནག་བྱ་ཁྲུང་། ཀྱལ་
ཐུབ། ལྷ་གི་ལྷག་ཆེ་ཆུང་དེ་ཆོ་སྤྱུབ་པ་ལ་འཆམ་རྒྱ་དང་། དགུ་གཏོར་ལ་འཆམ་རྒྱའི་འཆམ་དེ་ཆོ་སྤྱུངས་པ་ཤིང་།
དེ་ནས་གིང་ཆེན་བཅུ་དྲུག་དང་། འིན་འཕེབས་སྦྱང་ས་དེ་རྒྱ་ཆབ་ལྷ་མ་ཨོ་རྒྱལ་གྱི་སྤྱུ་མཉུན་ནས་སྤངས་ཡིན།
ཞིང་སྦྱང་གི་འཆམ་དེ་རྒྱ་གའི་ཅ་ནས་སྤངས་ཡིན། རྒྱ་ག་ཟེར་མཁན་དེ་རྒྱ་ཆབ་ནས་ཚུར་ཕེབས་པ་ཤིང་། ལྷ་མ་
དབྱ་རྒྱལ་དང་། རྒྱ་ག་ལྷ་མ་བཀའ་བཅེ་ཁོང་ནམ་པ་རྒྱ་ཆབ་ནས་ཚུར་ཕེབས་པ་ཤིང་། རྒྱ་ཆབ་དགོན་པ་དཔལ་
ཡུལ་དགོན་པའི་དགོན་ལག་ཆགས་བསྐྱེད་གྱི་ཡོད་ཤིང་བ།

གཏུམ་རྩམ་ཐེལ་གཞོན་གྱི་འཆམ་དེ་ངས་རྒྱ་ཆབ་དགོན་དུ་མདོ་ལྷུ་ཟེར་མཁན་ཞིག་གི་ཅ་ནས་སྤངས་
ཡིན། ལྷ་གཞན་གཟུགས་སྟོབས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་ཤིང་། དེ་ནས་ལང་དཔལ་ཡུལ་ན་ལྷ་མ་བདེ་ཆེན་ཟེར་མཁན་ཞིག་
ཡོད་ཤིང་། ཁོང་གི་སྤྱུ་མཉུན་ནས་སྤྱིར་བཏང་ཞིང་སྦྱང་དང་འིན་འཕེབས་སྤངས་ཡིན། ཁོང་གིས་ཆ་ཆང་འདྲ་ཞིག་
དགོངས་གྱི་ཡོད་ས་མ་ཤིང་། དེ་ནས་ཆེས་བཅུའི་འཆམ་དཔལ་མོ་དང་། ཅ་འཆམ་གྱི་ཅ་གིང་དང་། ལྷ་གི་དེ་ཆོ་ལྷ་
མ་ཐེག་མཆོག་གི་ཅ་ནས་སྤངས་ཡིན། ལྷ་མ་ཐེག་མཆོག་ཟེར་བ་དཔལ་ཡུལ་ཆང་གི་དགོན་པའི་ནང་བསྟེན་པ་
གནང་སྟོང་མཁན་ཞིག་ཡོད་ཤིང་། དེ་ནས་དགུ་གཏོར་གྱི་འཆམ་གནམ་ཆོས་གྱི་རྩྭ་རྩེ་གོ་ཡོད་དེ་དཔལ་ཡུལ་ཆང་
གི་དབྱ་མཐོང་ཆེན་པོ་ཆེ་ཤིང་ཆོས་འཕེལ་གྱི་ཅ་ནས་སྤངས་ཡིན། སྤྱིར་བཏང་རྩ་འཆམ་དང་། ལྷ་ཐུ་བསྐྱ་སམ་ལྷ་
མ། མ་མགོན་གྱི་མཆོད་བསྟོད་འིན་གསུམ་དེ་ཆོ་པལ་ཆེར་ཁོང་གིས་བསྐྱབས་ཡིན་ས་ཤིང་། ང་ཡིས་དེ་ཆོ་ཡག་པོ་
སྦྱང་ལ་དུས་ཆོད་རྒྱ་མ་སོང་། གང་ལྟར་ང་ཡིས་གནམ་ཆོས་ཀྱི་ཡོད་དེ་ཆེ་ཤིང་ཆོས་འཕེལ་ཅ་ནས་སྤངས་ཡིན།

ནམ་གྲོལ་གླིང་གི་འཆམ་སྒྲུ་ཁྲལ།

ཆོས་གླིག་པ། སྤར་ནམ་གྲོལ་གླིང་ན་མེད་པའི་འཆམ་གང་དང་གང་སྤངས་ཡིན་ནམ།

ལན། ད་ནམ་གྲོལ་གླིང་ནང་མེད་པའི་འཆམ་ལབ་ན་ལྷ་སྤྱབས་རྩེ་གུབ་དབང་མིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་གིས་ས་
བཅད་མ་སྦྱངས་ཅམ་ཞིག་སྟོན་མ་དེ་འདྲ་བྱས་ནས་འཆམ་བསྐྱེད་ཤིང་མ་གཏོགས། ཆ་ཆང་ཞིག་མེད་ཤིང་། ལྷག་

མ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་དང་། ཀུན་སྒྲུབ་དེ་ཆོ་ཏྲ་ལམ་ཆང་བསྐྱད་མཁན་འདྲ་རེད། རྒྱ་གི་དང་ཀུན་སྒྲུབ་དེ་ཆོ་ཏྲ་ལམ་ནས་བྱིས་སྤྱུ་ལ་སྤྱུ་སྒྲུབ་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་ཐེབས་ཡོང་དུས་ཁོང་གིས་འདི་འདྲ་འདི་འདྲ་འཆོམས་གསུངས་ནས། འཆམ་སྐྱངས་ཀྱི་སྐྱངས་སྤྱབས་དེ་ཆོ་ལ་འཁྱུར་བ་ཏོག་ཙམ་འགྲོ་ཡོད་རེད། བར་སྐབས་ཤིག་ལ་ཆིག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་གྲ་གཅིག་གྲ་གཉིས་དེ་འདྲ་ག་དུས་ཡིན་ནམ་ཞིག་ལ་སྒྲ་མ་འངམ་དགོ་དང་། མིག་དམར་སྒྲ་མ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོ་ཁོང་ནམ་པ་ཤོད་ལ་ཐེབས་དུས་སྒྲ་མ་འངམ་དགོ་ཡིས་གུ་རུ་མཆོན་བརྒྱད་ཀྱི་འཆམ་དེའི་ནང་དཔའ་ཤོ་དང་། བཀའ་ཤིན་སྤྱན་མ་དེ་ཆོ་གས་དེ་ཁོང་གིས་སྐྱངས་ནས་ང་ཆོ་རྒྱ་གར་ལ་འཆམ་རྒྱ་ཡོད་བསྐྱད་རེད་ལ།

ད་འཆམ་ཆེན་སྒྲ་ལུ་ཟེར་ན་སྒྲ་ལུ་ཀར་འཆམ་གྱི་ཡོད་མ་རེད། སྤྱིར་བཏང་འཆམ་ཆེན་སྒྲ་ལུ་ཟེར་དུས་ཆོས་བརྩའི་འཆམ་ནང་ནས་ས་འདུལ། གསེར་སྐྱེམས། གཏུམ་རམ། ཞིང་སྟོང་། ཆོགས་ལེན་དེ་འདྲ་ཆེ་འགྲོ་གི་འདུག་ལ། དེའི་ནང་ནས་ཆོགས་ལེན་དེ་ངས་ཡག་པོ་སྟོང་རྒྱ་མ་རག་ནས་ཤོད་ནས་རྩེར་འཁྱུར་རྒྱ་རག་ཡོད་མ་རེད། དེ་མིན་མང་ཆེ་བ་ཞིག་སྐྱངས་ནས་རྒྱ་གར་ལ་ད་ལྟ་འཆམ་བསྐྱད་རྒྱ་དེ་རེད། དེའི་ནང་ནས་གིང་ཆེན་བརྩུག་དེ་དཔེ་ཡག་པོ་ཤིས་སོང་། དེ་ནས་བྱིས་སྤྱུ་བྱིས་སྤྱུ་ང་ཆོས་འཆམ་གོས་དེ་དུས་ཆོད་ལ་བཟོ་མ་སྒྲུབ་བར་ལྷག་ནས་འཆམ་གྱི་ཡོད་མ་རེད། དེ་འདྲ་རེད་མ་གཏོགས་མང་ཆེ་བ་འཆམ་བསྐྱད་ཡོད་རེད། ད་ཡང་མང་ཆེ་བ་ཁྱས་ན་འང་མཆོད་བསྟོད་བྱིན་གསུམ་སྤྱུ་བ་པའི་ནང་ལོགས་ལ་ད་ཀྱི་ལ་འཁོར་མདུན་ལ་འཆམ་ལ་དེ་ཆོ་སྟོང་རྒྱ་དུས་ཆོད་རག་ཡོད་མ་རེད། ང་སྟོང་རྒྱའི་དུས་ཆོད་ཡོད་ན་འང་སྟོབ་མཁན་དེའི་དུས་ཆོད་མེད་ནས་ལྷག་བསྐྱད་ཡོད་རེད།

ཤོད་ནས་འཆམ་གང་དང་གང་སྐྱངས་པའི་སྒོར།

ཆོ་མ་གྲིག་པ། ཁྱེད་རང་གིས་ཤོད་ནས་འཆམ་གང་དང་གང་སྐྱངས་ཡིན་གསུང་རོགས།

ལན། ཤོད་ནས་འཆམ་གང་དང་གང་སྐྱངས་ཡིན་ཟེར་ན་སྤྱབ་མཆོད་ཀྱི་འཆམ། ཅ་འཆམ། དེ་ནས་གར་འཆམ། ཅ་གིང་། ཅ་གིང་ཟེར་དུས་ཅ་འཆམ་གྱི་འགོ་དང་པོ་དེ་བ་ལ་འཆམ་རྒྱ་དེ་ཆོ་རེད། བགོགས་སྟོད་དང་དེ་ཆོའི་གས་དེ་རེད། ཁྱོ་འཆམ་དེ་སྤྱུ་ལ་སྤྱུ་སྒྲུབ་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱ་གར་ལ་ཐེབས་དུས་ང་ཆོ་ལ་བསྐྱབས་འགྲོ་རེད་ལ། བྱིས་སྤྱུ་དཔལ་ཡུལ་མ་དགོན་ལ་ཁྱོ་འཆམ་དེ་ངས་བསྐྱབས་ཡིན། ང་འདི་ནས་ཤིས་ཆར་རེད། སྤྱུ་ལ་སྤྱུ་སྒྲུབ་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་འོ་བརྒྱལ་གནང་མི་དགོས་པ་ཆགས་འགྲོ་རེད་ལ།

དེ་ནས་ཆོས་བརྩའི་འཆམ་རེད། ཆོས་བརྩའི་འཆམ་ནང་ནས་ས་འདུལ། གསེར་སྐྱེམས་གནའ་སྤྲོ་མོང་ཆོའི་དགོན་པ་ནས་འཆམ་བསྐྱད་རེད། ལྷག་ཆེ་ཆུང་། བྱ་ཁྱུང་དེ་འདྲ་ས་བཅད་མ་སྟོངས་ཙམ་ཞིག་འཆམ་གྱི་

ཡོད་རེད། རྗེས་མ་རྗེས་མ་ང་རང་གིས་སྤྱོད་ཡོང་དུས་སྐར་ལ་ཞེ་དྲག་ཞེ་དྲག་མགོ་ཚེས་མཁན་འདྲ་མི་འདུག དེ་
ཡིན་དུས་ཚེས་བཅུ་འཛིན་ནས་ས་འདུལ། གཏུམ་རུམ། གསེར་སྐྱེམས། ཞིང་སྤྱོད། གིང་ཆེན་བཅུ་དྲུག་དུར་ཁོད།
བྱིན་འཕེབས་དེ་ཚོ་ཆང་མ་སྤྲངས་ཡོད་རེད། ཚེགས་ལེན་སྤྲངས་ཡོད་མ་རེད། གིང་ཆེན་བཅུ་དྲུག་དེ་ད་ལྟ་ང་ཚོ་
རྒྱ་གར་ནམ་གྲོལ་དགོན་པ་ཡ་སྤྱབས་རྗེ་གྲུབ་དབང་རིན་པོ་ཆེ་འོ་གདན་ས་གཉིས་པར་འཆམ་སྤྱབ་ཡོད་མ་རེད། མ་
འོངས་པ་འཆམ་སྤྱབ་རྒྱ་རེད།

དགྲུ་གཏོར་གྱི་འཆམ་ནང་ནས་ཤུ་བཅུ་གྲོ་ཡོད། སྤྲུག་གཟིག་ཟེར་མཁན་འདྲ་ཞིག་དམ་ཅན་ཟེར་མཁན་འདྲ་
ཞིག་ཟེར་གྱི་འདུག དེ་ཚོ་ག་འདྲ་ཡིན་ནམ་གསལ་པོ་ཞིག་ཁྱ་ཤེས་གྱི་མི་འདུག དེ་ནས་གིང་དཀར། གིང་ནག་དེ་
དགོན་པའི་ནང་འཆམ་གྱི་ཡོད་མ་རེད། ཟོར་འཆམ་དེ་གཞུང་སྤྱོད་མོ་ནས་འཆམ་གྱི་རེད། ཟོར་འཆམ་སྤྲངས་ཡིན།
ཟོར་འཆམ་ཕལ་ཆེར་ཏ་ར་སྤྲུ་མ་ཡིས་ཤེས་གྱི་འདུག དེ་ནས་བྱ་ཁྲུང་། འོ་དེ་ཚོ་འོ་གསལ་མང་ཆེ་བ་དཔལ་ལྷུལ་
ནས་ཚུར་བྱུང་བ་རེད།

ནམ་གྲོལ་གླིང་དུ་འཆམ་དབྱ་བ་རྒྱུས་པའི་ཁོར་།

ཚོ་མ་གྲིག་པ། ནམ་གྲོལ་གླིང་ལ་འཆམ་གང་དང་གང་ཡོད། འཆམ་དེ་ཚོ་ག་དུས་ནས་འགོ་བཅུགས་པའི་སྐོར་ལ་
གསུང་རོགས།

ལན། ད་དེ་ཚོ་འོ་གསལ་དེ་ག་དུས་འགོ་བཅུགས་རེད་ཟེར་ན། ཡ་སྤྱབས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་སི་རྩི་དུང་སྤྱབ་
མ་ཆད་པར་འཚོགས་འགྲོ་རེད་བཅུ་གར་ (Bhalukpong) ཟླ་ལྷགས་ཤུང་ལ་འགྱོར་དུས་ནས་
འཚོགས་འགྲོ་ཡིན་ས་རེད། གཞིས་གྲོང་དང་པོ་ལ་འཚོགས་འགྲོ་ཡིན་ས་རེད། གཞིས་གྲོང་དང་པོ་ལ་ལོ་གཅིག་
དང་བྱེད་ཀ་ཞིག་བཞུགས་ཡིན་ས་རེད། གཞིས་གྲོང་དང་པོ་ནས་གཞིས་གྲོང་བཞི་བ་ལ་སྤྱོད། གཞིས་གྲོང་བཞི་
བ་ལ་གྱུར་བརྒྱབ་ནས་ལོ་གཅིག་ཅུ་བཞུགས་ཡིན་ས་རེད། དེའི་སྐབས་ནས་སྤྱབ་པ་འཚོག་གི་ཡོད་ས་རེད།
(Bhalukpong) ཟླ་ལྷགས་ཤུང་དུ་ག་འདྲ་འཚོག་གི་ཡོད་མེད་མི་ཤེས་མ་གཏོགས། གཞིས་གྲོང་བཞི་བ་དང་དང་
པོའི་སྐབས་དེ་བ་ལ་སྤྱབ་པ་འཚོག་སྐབས་ཕལ་ཆེར་ལྷག་ཆེ་རྒྱུ་དང་། ཀུན་སྤྱབ་དེ་ཚོ་འཆམ་བསྐྱེད་གྱི་ཡོད་ན་ཅི་
ཤེས། ཕལ་ཆེར་འཆམ་བསྐྱེད་གྱི་ཡོད་ས་རེད། ཅི་རེད་ཟེར་ན་ཕལ་ཆེར་ཁུང་ལ་སྤྲུ་མ་མིག་དམར་གྱིས་གསུངས་
ཡོད་ས་རེད། གཞུང་སྤྱོད་མོ་འཆམ་མང་ཆེ་བ་ཤེས་མཁན་དང་སྤྱོད་མཁན་གྱུང་སར་སྤྲུ་མ་འཛིགས་མེད་རེད་བཅུ་

སྐབས་དེའི་རྒྱལ་གྲོལ་གྱི་འཆམ་པ་རྒྱུ་ལ།

ཚེ་མ་ཞིག་ལ། དེའི་དུས་དགོན་པ་རྩ་འཆམ་འབྲེལ་གནང་མཁན་སྲུ་སྲུ་ཡོད་དམ།

ལན། འཆམ་དེ་ཚོ་འཆམ་མཁན་ལ་སྒྲ་མ་ཨོ་རྒྱུན་དོ་ཟེ། ཨ་མར། བསམ་གཏན་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་འཆམས་ཡོད་ན་ཞེ་དག་གསལ་པོ་ཞུ་རྒྱུ་མི་འདུག་དགོན་མཆོག་དོན་གྱིས། སྲུ་སྲུ་ཨོ་རྒྱུན་གྱི་ཞང་པོ་གཞིས་ཁྱོང་བཞི་པ་སྒྲ་མ་བསྒྲུབས་རལ། སྒྲ་མ་ཉི་མ་ཆེ་རིང་། གཞིས་ཁྱོང་གསུམ་པ་སྒྲ་མ་ཨོ་རྒྱུན་ཆེ་རིང་ཁོང་རྒྱལ་པ་རེད། འཆམ་མཁན་ཆང་མའི་མིང་འདྲ་ཞུ་དགོས་ན་ནི། ཨ་མར་གྱི་ཤ་ཉེ་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས། སྒྲ་མ་འཇིགས་མེད་མགོན་པོའི་ཞང་པོ་བཀྲ་ཤིས་དབང་འདུས། གཞིས་ཁྱོང་གསུམ་པ་ཀྱུན་བཟང་རབ་གསལ། ང་རང་ཆོའི་མཁན་ཆེན་རྒྱལ་གྲོལ་ཆེ་རིང་གིས་རྒྱ་གི་དང་བྱ་ཁྱུང་འཆམས་ཡོད་ས་ཡོད། གནའ་སྤྱོད་མོ་འཆམ་མཁན་ཁོང་རྒྱལ་པ་རེད། གནའ་སྤྱོད་མོ་སྤྱོད་མོ་གསེར་སྒྲིམས་དང་ས་འདུལ་དེ་ལ་ཞུ་དང་འབག་ཁྱོན་རྒྱ་ཡོད་པ་འདྲ་ཞིག་བཅོས་ཡིན་ས་རེད། དེ་འདྲ་འཆམ་བཟད་ལ་དེ་ཚོ་པལ་ཆེར་སྒྲ་མ་འཇམ་དགེ་ཡིས་བསྐྱབས་རེད། གནའ་སྤྱོད་མོ་རྒྱལ་གྲོལ་དགོན་པའི་ནང་ལ་དུག་ཅུ་རེ་གངས་ནས་གཅིག་སྟོང་དགྲ་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུའི་བར་དུ་སྒྲ་མ་འཇམ་དགེ་དང་སྒྲ་མ་འཇིགས་མེད་རེད། སྟོབ་མཁན་དང་། འཆམ་མཁན། འཆམ་རྟགས་ཁྱེད་མཁན། སྟོང་མཁན་ཆ་ཆང་དེ་འདྲ་ཞིག་རེད་འདུག།

ཐོད་ལ་འཆམ་སྟོང་དུ་འགྲོ་དུས་ཀྱི་རྟགས་པ་དང་། དེའི་དུས་ཐོད་དུ་ཡོང་ཅམ་བཟད་པའི་སྟོང་།

ཚེ་མ་ཞིག་ལ། ཁྱེད་རང་ཐོད་ལ་འཆམ་སྟོང་དུ་ཕེབས་དུས་རྟགས་པ་སྲུ་ཡོད་དམ།

ལན། རྟགས་པ་འདི་ནས་ཐོད་ལ་འཆམ་སྟོང་ག་འགྲོ་དགོས་རེད་ལམ་ཡོད་དུས་རྟགས་པ་སྒྲ་མ་མིག་དམར་ཡོད་རེད། སྒྲ་མ་མིག་དམར་དེ་དེ་མཛད་སྟོང་ག་འགྲོ་ལ་དང་། ང་འཆམ་སྟོང་དུ་འགྲོ་དགོས་འདུག་ལམ་ནས་དེ་འདྲ་ཞིག་ངས་ཤོ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་འདི་ནས་པར་དགོན་པ་ནས་ཐོན་འགྲོ་དུས་སྒྲ་མ་མིག་དམར་རེད་གཉིས་མཉམ་དུ་མ་རེད། བལ་ཡུལ་ནས་པར་ང་དང་སྲུ་སྲུ་བྱུ་བྱུ་བཟང་རིན་པོ་ཆེ། རིག་དགའ་ཚུལ་ཁྱིམ་ས། རིག་དགའ་ཚུལ་ཁྱིམ་ས་སྲུ་སྲུ་བྱུ་བྱུ་བཟང་གི་ཞབས་ཕྱི་རེད་བ། རེད་དཔོན་གཡོག་གསུམ་བྱས། དེའི་མཉམ་དུ་ཁོ་རང་ཆོ་པ་ཡུལ་ལ་ལོག་འགྲོ་མཁན་སྒྲ་སྐབས་ཡོད་རེད། སྒྲ་མ་མིག་དམར་མཆོག་སྲུ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ཐོད་ལ་ཕེབས་དུས་ཁོང་གི་ཞབས་ཕྱི་དགོས་རེད་ལམ་རེད་བ། དེ་ཚོ་པལ་ཆེར་ཁྱེད་གྱིས་གསན་ཆར་རེད་བ། སྒྲ་མ་ཨོ་རྒྱུན་དོ་ཟེ་དང་ཁོང་རྒྱལ་པ་དེ་འདྲ་རེད། ཐོད་སྤྱོད་ཆད་ནས་ཡིན་པའི་དཔལ་ཡུལ་བ་བསོད་ནམས་ཟེར་བ་ཞིག་པལ་ཆེར་ང་ཚོ་དཔལ་ཡུལ་དགོན་པ་བར་མཉམ་དུ་རེད། ངས་གསལ་པོ་ཞུ་རྒྱུ་མི་འདུག། ལྷ་ས་ནས་ཆབ་མདོ།

ཆབ་མདོ་ནས་སྡེ་དགེ་དེ་འདྲ་བྱས་ནས་འགོ་ཡིན་ས་རེད།

ཚམ་གྱིག་ལ། ཁྱེད་རང་ཐོད་ལ་འཆམ་སྤྱོད་དུས་ལོ་ག་ཚེད་བཞུགས་ཡིན་གསུང་རོགས།

ལན། དེ་མིག་དམར་རེད་གཉིས་པ་ཡུལ་འགོ་ལ་དེ་ ༡༩༡༥ ལོ་ལ་རེད། བྱི་ལོ་ཆེག་སྤྱོད་དགྲ་བརྒྱ་བརྒྱད་
ཅུ་གྲུག་གྲུ་བདུན་བྱས། འོ་གྲུ་བརྒྱད་ལ་པད་ཀོར་རིན་པོ་ཆེ་ཐོད་ལ་ཐེབས། དེ་ནས་རྒྱུར་ཐེབས་ཡོང་དུས་མཉམ་
དུ་སྐྱེབས་རེད། ལོ་གཉིས་ལོ་ངོ་གསུམ་དེ་འདྲ་ཞིག་རེད་འགོ་གི་རེད། བྱི་ལོ་ཆེག་སྤྱོད་དགྲ་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་གྲུ་
གྲུ་བདུན་གྲུ་བདུན་དེ་འདྲ་རེད་འདུག།

ཐོད་ལ་འཆམ་སྤྱོད་དུ་འགོ་དུས་ཡ་སྐབས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་གནང་བའི་ལམ་རྒྱལ་ས།

ཚམ་གྱིག་ལ། ཁྱེད་རང་ཐོད་ལ་འགོ་དུས་ཡ་སྐབས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་ལམ་སྤོན་ག་རེ་གནང་བའི་སྐོར་ལ་གསུང་རོགས།

ལན། ལམ་སྤོན་དམིགས་བསལ་དེ་འདྲ་བྲན་གྱི་མི་འདུག་སྟེ། ང་ཚོ་ཐོད་ལ་འགོ་དུས་སྤོན་མ་སྤྱིར་བཏང་
དགོན་པའི་འཆོ་བའི་གནས་སྐངས་སྤྱོ་པོ་ཡིན་པ་དེ་དམིགས་བསལ་ཁྱེ་མ་དགོས་པ་རེད་ལ། གང་འདྲ་རེད་ཟེར་
ན། ང་ཚོ་ཐོད་ལ་འགོ་ཡོང་དུས་ཐོད་ལ་དེའི་དུས་ཚོང་ཆས་མང་ཆེ་བ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཉ་གོ་གི་ཡོད་ས་རེད། འཕེ་གོ་
ཟེར་བ་ཞིག་སྐྱོད་ཀྱི་དེ་ཚོ་ལ་ཤུག་བརྒྱབ་ནས་དེ་ཚོ་དེའི་དུས་རྗེག་པོ་འདྲ་ཅི་རེད་ལ། འཕེ་གོ་དང་སྐབས་དེའི་
དུས་ ༡༩༡༥ ལོ་དེ་བ་ལ་ཚོང་དེ་དུང་གི་ལག་གཏུབ་བཟོ་འདྲ་དང་། དུང་ལེབ་ལེབ་དང་། རྒྱ་གར་གྱི་རག་གི་ན་
ཡོང་དང་། དེ་འདྲ་དཔེ་ཐོན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཉོས་ནས། ང་དེའི་དུས་རྒྱ་གར་ནང་པར་རྒྱུར་ཏྲོག་ཅམ་འགོ་སྤྱོད་མཁན་
འདྲ་ཞིག་རེད། ང་དེ་ཚོ་ཉོ་བྱ་བཏང་ནས། ཅ་ལག་དེ་པར་སྐྱེབས་ཆར་དུས་ཁྱོད་རང་གཉིས་ཀྱིས་སྤེབ་ཆོང་བརྒྱབ་
ནས་བཙོངས་ན་དེུལ་ཏྲོག་ཅམ་རག་གི་རེད། དེུལ་དེས་ཁྱོད་གཉིས་ཀྱིས་མཚམས་མཚམས་ལ་བ་རྒྱ་འདྲ་
བཟོས་དེ་འདྲ་ཞིག་གསུངས་སྐང་ཤར་སོང་། ཆོང་ཆས་དེ་ན་ཡོང་ཟེར་ན་ཆེགས་གོག་མཐུབ་རྒྱན་དེ་འདྲ་རེད། དེ་
འདྲ་ཐོན་ཆེན་པོ་ཉོས་ནས་ང་དང་གཅིག་མིག་དམར་དང་གཉིས། ལྷ་མ་ཨོ་རྒྱན་རྩོ་རྩོ་དང་གསུམ། མཆོག་སྤུལ་
རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་ལ་ག་རེ་གནང་ཡོད་མི་ཤེས། གསལ་པོ་ཁྱེ་རྒྱ་མི་འདུག་པལ་ཆེར་ཨ་རྩོ་སྐྱ་མ་དང་། མང་པོ་
ཞིག་ལ་པར་རྒྱུར་བཀོས་ནས་དེ་འདྲ་གནང་སོང་། དེ་མ་གཏོགས་གཞན་ཅི་གང་བྲན་མི་གྲག།

རྗེ་འུག་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་ལླངས་ལྱིར་རི་མགོ་དགོན་དུ་འཆམ་བསྐྱབས་ལ།

འདི་ཞོར་དུ་ཁྱེས་བཞག་ན་རེད་བ་ལགས། བལ་ཡུལ་ནས་པ་ཡུལ་ལ་འཆམ་སྤྱོད་ག་འགོ་མཁན་རེད་ཟེར་ནས་

དེའི་ཡི་མཚན་ལ་མཆོད་མྱེ་ལོ་བཞུག་ཅུ་ལྟ་བུར་ལ་སྒྲིབ་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་མཁོ་མཁོན་པར་སྒྲུབ་
མཆོད་འཆོག་ལ། མཆོད་པར་གསུམ་གྱི་འཆམ་འཆམས་འཁོ་མེད་ལ། དཔལ་བསྐྱབས་བྱས་ནས་དེ་འདྲ་དེ་འདྲ་
འཁོ་བཅུ་གསལ་མེད། དེ་ཡིན་དུས་སྒོན་མ་རྩོད་ནང་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་གསུངས་སོང་། གསུངས་པ་དེ་དེ་འདྲ་ཞིག་མེད་
འདུག་པས་མ་པའི་ར་རང་ལ་ཆོར་སྒྲུབ་སྒྲེབས་ལྟར་།

ཆེ་མ་གྱི་ཁ་པ། ད་དེ་མི་གས་བསལ་ཏི་བ་ཞུ་བུ་མི་འདུག་མཐའ་མ་དེ་ལ་ཁྱེད་རང་གི་བསམ་ཆུང་ག་ཏེ་ཡོད་ནའང་
གཞུང་རོགས།

ལན། དདམིགས་པས་ལ་ཁྱུ་ཞིག་མི་འདུག གྲི་ལོ་ ༡༩༡༥ ལ་ཤོད་ལ་ཤོང་། གྲི་ལོ་ ༡༩༡༦ ལ་ཤོད་
དུ་བརྟན། གྲི་ལོ་ ༡༩༡༧ ལ་ཆུང་ཡོང་། གྲི་ལོ་ ༡༩༡༩ ལ་ནས་དགོན་པའི་ནང་ལ་སྤྱུ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ། མཆོག་
སྤྱུ་ལ་གྱུར་པར། མཆོག་སྤྱུ་ལ་སྤྱུ་གས་སངས། སྤྱུ་ལ་སྤྱུ་ཨ་འཇམ། དེས་དོན། སྤྱུ་ལ་སྤྱུ་ཆོས་འཁྱོད། བལ་ཆེར་དཔེ་
སྤྱུ་ལས་ལ་སྤྱུ་ལ་སྤྱུ་ཆེ་རིང་དོ་རྩེ་ཡོད་པའོ། ཞེས་གཅིག་བཞུགས་མི་འདུག གཤམ་དམར་སྤྱུ་ལ་སྤྱུ། ཞི་བ་སྤྱུ་ལ་སྤྱུ་
ཡོད་རེད། ཁོང་ནས་ལ་ཆེར་ལ་ལ་ཆ་འཆས་བསྐབས་ཡིན། དེ་ནས་ཤུ་མང་ཆོ་ལ་ཆོས་བརྒྱའི་འཆས་དེ་ཆོ་བསྐབས་
ཡོད་རེད། ང་ལི་འཆས་ཀྱི་དགོ་ཆན་དེ་ཆོ་རིན་ལ་སྤྱུ་གར་ན་ཆུ་མ་འཇིགས་མེད་ཡོད་རེད་ལ། དེ་ག་ནང་བཞིན་
ཆུ་མ་འཆས་དགོ་ཁོང་ནས་ལ་འཇི་དགོ་ཆན་ལ་བཞག་ན་འཇིགས་ལི་རེད། དེ་ཆོ་བཤད་ན་པས་ཆེར་དགོས་ལ་ཞིག་
ཡོད་སྤྱུ་མ་རེད་དེ། ང་རང་རང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཁྱེད་ནས་དགོ་ཆན་དེ་ཆོ་ཁ་གསལ་བཤད་ན་ཡག་པོ་འདུག་ལ། དེ་ཆོ་
ཀྱི་ར་བཏང་ཁྱེད་ཡིན།

སྟོན་པ་སྒྲ་མ་རྒྱ་མཆོ།

རྩ་སྟོན།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༧ ལོར་གཞིས་ཀ་ཅེའི་སྟོན་ཁྲོད་ཇོང་གུང་ཐང་དུ་སྐྱེ་འབྱུངས། རང་ལོ་བཙོ་བརྒྱད་ལོར་དགོན་འདིར་འཇུག་ཞུགས་གནང་སྟེ། གཞི་རིམ་སློབ་གྲྭ་སློབ་གཉེར་ལོ་ཁ་ཤས་གནང་བ་དང་། ཕྱིས་སུ་ལ་སྐྱེབས་ཇེ་གྲུབ་དབང་རིན་པོ་ཆེའི་ཞབས་ཕྱི་ལོ་བརྒྱ་ཅམ་གྲུས་ཤིང་ལ་སྐྱེབས་ཇེ་རིན་ཆེའི་བྱུག་རོགས་ལ་བོད་དུ་ཐེངས་མང་པོ་འགོ་སྟོང་། ༡༩༩༠ ལོར་དགོན་འདིའི་སྐྱེབ་ཁང་དུ་ལོ་བཙོ་ལྔ་བཞུགས་ཤིང་། སྐྱེབ་དཔོན་ཡང་ཐེངས་གཉིས་ཅམ་འགན་བཞེས་གནང་ཡོད་པ་དང་། ༢༠༠༡ ལོར་སྒྲ་མར་མངའ་གསོལ་གནང་ཡོད།

སྟོན་པ་སྒྲ་མ་རྒྱ་མཆོ་དགོན་པར་ཡེབས་སྐབས་ཀྱི་སློབ་ལཱ་ལ་ཁུགས་སྟངས།

ཚམ་སྒྲིག་ལ། སྒྲ་མ་ཁྱེད་རང་དགོན་པ་ལ་དང་པོ་ག་དུས་ལེབས་པ་དང་། ཁྱེད་དགོན་པ་ལ་ལེབས་དུས་དགོན་པའི་གནས་སྟངས་གང་འདྲ་འདྲུག་གམ།

ལན། ར་དགོན་པར་ལོ་བཙོ་བརྒྱད་ཅམ་ལ་སླེབས་ཡིན་ས་རེད། ད་ལྟ་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་བཞི་རེད། ར་དགོན་པར་ཡོང་དུས་དགོན་པ་ལ་གྲྭ་པ་ཆེན་པ་བརྒྱ་དང་ལྔ་བརྒྱ་ཅམ་དང་། གྲྭ་སྐྱེལ་སྐྱེལ་ཅུ་བཞི་བརྒྱ་ཞིག་ཡོད་ས་ཡོད། དེའི་ནང་ལོགས་ལ་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་གྲྭ་པ་མ་གཏོགས་ཕྱི་ལོགས་ཀྱི་གྲྭ་པ་ཡོད་ས་མེད། སློབ་གྲྭ་དེ་དང་སང་གི་གྲྭ་ཆང་གཉེར་ཁང་གི་འགྲམ་ལ་ཇ་མའི་ཁང་པའི་ནང་ལ་གང་ཡོད་རེད། མཐའ་ལ་གྲུལ་གཉིས་དང་དཀྱིལ་མ་ལ་གྲུལ་གཉིས་བཅས་གྲུལ་བཞི་ཡོད་ཅམ་རེད།

མཁན་ཆེན་བརྒྱ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཆུ་ཆོད་དང་པོ་ལ་ཁྱིས་གཞུགས་སློབ་ཀྱི་རེད། ཆུན་ལགས་བརྒྱ་ཆེ་དབང་གིས་ཁྱིས་གཞུགས་སློབ་ཀྱི་རེད། སྒྲ་མ་དགེ་ལེགས། སྒྲ་མ་དབང་ལྷུག་ལ་མ་སྒྲ་མ་ཁོང་ནམ་པས་ཡི་གེ་འདོན་རྒྱ་སློབ་ཀྱི་འདུག་དེའི་དུས་སློབ་གྲྭ་ལ་འདྲིན་གྲྭ་ཡོད་མ་རེད། ཡི་གེ་ཡག་ཞུན་ཀྱིས་ཡག་ག་དེ་ཆོ་སྒྲུང་ལ་བསྟན་ཀྱི་རེད། ར་སློབ་གྲྭ་ལ་ལོ་གཅིག་བསྟན་ཡོད་འགོ། དེ་ནས་ར་རང་སློབ་སྟོང་སྟོང་སྟོང་མ་གྲོ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཞབས་ཕྱི་བྱུལ་ནས་བསྟན་ཡིན། ད་ལྟ་ར་དང་མཉམ་དུ་ངས་ངོ་ཤེས་པ་དེ་སྒྲ་མ་བུམ་འདྲིན་གཅིག་བྱ་ཡིན་ས་རེད། མཁན་ཆེན་བརྒྱ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྒྲ་མ་བུར་བ་མིན་ལས་ལྟ་བུ་སློབ་སྐྱེལ་ཆུན་པ་ཆོལ་སྐྱེལ་ཉགས་དང་། ར་ཆོ་ལྟ་བུ་ཆུང་ཆུང་ཆོལ་གྱིས་པ་དག་ཡིག་ཅིག་བསྐྱབས་སོང་། དེའི་དུས་འཆོག་ས་ཡང་ཤག་གི་མདུན་བྱམས་ལ་མ་གཏོགས་

སློབ་གྲྭ་ཡོད་མ་རེད། ཆཀ་ཁ་སྤྱ་ཟེར་བ་ཁོང་དེའི་དུས་ཡོད་མ་རེད། ཆཀ་ཁ་སྤྱ་སློབ་སྤྱི་དུས་སློབ་གྲྭ་བཅུགས་ཆར་
རེད། དེའི་དུས་བཤད་གྲྭ་ཡོད་མ་རེད། གཞི་ནས་རེད།

ད་ཆ་མ་མང་པོ་ཞིང་ལ་ཐེབས་ཆར་རེད། ཆ་མ་དབང་ཕྱག་སྟོན་མ་གཉེར་བ་གནང་ཡོད་རེད། དེའི་དུས་
གཉེར་བ་མ་རེད། ད་ཆ་མ་ཆཀ་པ་དབང་ཕྱག་ཆ་མ་བསམ་གཏམ་ཕྱན་ཆོགས། ཨ་མར་ཆ་མ། ཆ་མ་ཕུར་བ་
ཐོན་ལས། ཆ་མ་དངོས་གྲུབ། ཆཀ་པ་ཆ་ཆེ་དབང་། དེའི་དུས་གྲྭ་ཆར་དགེ་སློས་ཆ་མ་མཇམ་དགེ་རེད། ཆ་མ་ཕུར་
བ་ཐོན་ལས་དེའི་དུས་སྤྱི་ཐོག་མགོན་ཁང་གི་མགོན་ཆ་རེད་འདུག དེའི་དུས་སྤྱི་ལྷོ་མ་ཁལ་རིན་པོ་ཆེ་བཞུགས་
མི་འདུག ཐེབས་ཆར་འདུག སྤྱི་ལྷོ་མ་ཁལ་རིན་པོ་ཆེ་བ་ཞིག་གོ་སྤྱོད་མ་གཏོགས་མཇམ་རྒྱ་མ་བྱུང་། ཁལ་རིན་པོ་
ཁལ་སྤྱི་ལྷོ་མ་ཞིག་མཇམ་སོང་། ཁལ་རིན་པོ་ཁལ་སྤྱི་ལྷོ་མ་དེའི་དུས་བཞུགས་འདུག

ཡུལ་ལྷོ་ཆེ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཕྱག་མཛོད་ཀྱན་བཟང་ལྟན་ཏུ་བོད་ལ་ཕྱིན་པའི་ཆོར།

ཆོམ་གླིག་པ། ཁྱེད་སློབ་གྲྭ་ནས་ཐོན་ཏེ་སྤྱི་ལྷོ་ཁང་ནང་ལ་མ་ཞུགས་བར་དུ་ཕྱག་ལས་ག་རེ་གནང་ཡོད་དམ།

ལན། སྤྱི་ལྷོ་ཁང་མ་འདྲེ་ལ་བར་དུ་ངས་ཡར་མར་མོ་ལྷ་འབྲུག་ཏུ། སྤང་ཁར་ཆུ་འབྲུགས། ཞལ་ལག་
འབྲུག་ཐོས། ལས་ཀ་འབྲུག་མི་འབྲུག་ལོན། རིན་པོ་ཆེ་བོད་ཁམས་སྤྱོད་ལ་ཐེབས་ཐེངས་དང་པོ་དང་གཉིས་
པའི་སྐབས་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་མཉམ་དུ་འགྲོ་ཡིན། ཡར་སྤྱོད་སྤྱོད་གངས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཕྱག་མཛོད་ཀྱན་བཟང་
མཉམ་དུ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་བཏང་ནས། ཆར་གཉིས་ཞབས་ཀྱི་བྱས་ནས་བོད་ལ་ཆར་བཞི་ཙམ་འགྲོ་ཡིན། དཔལ་
ལྷོ་དགོན་ལ་དང་པོ་འགྲོ་དུས་དགོན་པ་ཆར་མ་བཞིག་ཆར་འདུག ཁང་པ་གཅིག་གཅིག་ཕྱ་འདུག གཞུག་ལ་
སྤྱི་ལྷོ་ཕྱི་ཕྱོད་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་ཆོས་བཞེངས་པའི་དཔལ་ལྷོ་མ་མགོན་ཁང་ཟེར་ལ་ཞིག་རིའི་སྤང་ལ་འདུག
དགོན་པ་འོག་ལ་གསར་བ་བཞེངས་ཀྱི་འདུག ལྷ་ཁང་ཆེ་བ་དེར་གྲྭ་ཤག་གསར་བ་ཅི་གང་ཡང་མི་འདུག གྲྭ་ཤག་
གཅིག་ཡོད་པ་དེའི་ནང་ལ་སྟོན་མ་སྟོན་པ་ཞིག་ཡོད་རེད་ཟེར་ནས་གཅིག་འདུག དེའི་དུས་དཔལ་ལྷོ་མ་ཆ་བ་
གཅིག་གཉིས་ཤིག་བསྐྱད་མིན་འགྲོ། ཉག་ཉག་ཅིག་རྒྱ་གྱི་མི་འདུག

བོད་ལ་ཐེངས་དང་པོ་ཐེབས་དུས་གོ་འཛོལ་ཅན་པོ་(དོག་པོ)འདུག་པ། སྤྱི་ལྷོ་ཕྱི་ཕྱོད་ལ་ཐེབས། དེ་ནས་
བསམ་གྲུབ་གཞུང་ལ་ཐེབས་སོང་། གཞུག་མ་ཐེངས་གཉིས་པ་ཐེབས་དུས་གོ་འཛོལ་དང་ཆར་མ་ལ་ཐེབས་
སོང་། རིན་པོ་ཆེ་བོད་ལ་ཐེངས་མ་དང་པོ་ཐེབས་དུས་དཔལ་ལྷོ་མ་དར་ཐང་དགོན་ནས་ལྷ་སྤྱི་ལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་
སྤྱི་ལྷོ་སྤྱོད་པོ་ཁོང་གཉིས་རིན་པོ་ཆེ་མཇམ་ཁང་ཐེབས་ཡོད་ས་ཡོད། ཁལ་རིན་པོ་དག་དགའི་ཡང་སྤྱི་དེ་ལྟན་
རིང་པོ་མཉམ་དུ་བཞུགས་སོང་། ཁྲིམ་དགེ་ཨ་རིག་དང་མཇམ་སོང་། དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་དཔལ་ལྷོ་མ་ནས་རག་

ཆབ་དགོན་པར་ཐེབས་སོང་། དེ་ནས་ཀ་ཕོག་དགོན་པ་ལ་ཐེབས་རེད། བཀའ་པོ་ཆོས་ཁུབ་མཇལ་དུས་ཐེངས་
གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་ལྔ་པ་ལ་མིན་འགྲོ། དེའི་དུས་མ་རེད།

ཡལྱལ་མ་རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དཔལ་འབྱོར་སྒྲིབ་བྱུང་བའི་ལོ་བརྒྱལ།

ཚུམ་གྱིག་ལ། གནའ་སྤྱོད་ཡལྱལ་མ་རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དཔལ་འབྱོར་མ་འདྲར་བའི་ལོ་བརྒྱལ་འཕྲད་པ་དེ་འདྲ་ཁྱེད་
རང་གིས་མཐོང་སྟོང་ངམ།

ལན། ངས་གཞིམ་ཁང་ནང་གཅིག་ཕུར་ཞབས་བྱི་ལྷས་ནས་ལོ་བརྒྱུ་བརྒྱ་གཅིག་ཅིག་ཡིན་སྟེ། གཞན་
པ་མང་ཆེ་བ་བྱི་ལོགས་ལ་ཞབས་བྱི་ལྷས་ཡིན། ངས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དཀའ་ངལ་ཡོད་པ་ཏ་གོ་བསྐད་ཡོད། རིན་པོ་
ཆེ་ལ་དགོན་པ་འདི་ཆ་ཆར་བ་བཞེངས་མ་གྲུབ་བར་དུ་དདུལ་གྱི་དཀའ་ངལ་ཡོད་ཡོད་པ་རེད། གཡམ་ནས་རྒྱང་
རྒྱང་བྱག་ལས་གནང་བསྐད་རེད་ལ། གཞུག་མ་རྒྱ་སྒྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་ཨ་རི་ལ་གདན་འདྲེན་ལྷས། དེ་ནས་
རྫོང་ནང་རིན་པོ་ཆེ་ཞིང་ལ་ཐེབས་པ་དེའི་བརྒྱད་ཐེ་ཐན་ལ་ཐེབས། དེ་འདྲ་བྱས་ནས་དཔལ་འབྱོར་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་
རེད་མ་གཏོགས། སྒོན་མ་བྱ་ལོན་རྒྱང་རྒྱང་གཡམ་ནས་ལས་ཀ་གནང་རེད་ལ། མི་སོར་ལ་རྒྱ་བ་གཅིག་ཡར་མར་
པད་པག་ཐབས་ཤེས་བཏང་ནས་བྲུ་པ་རེ་བྲུང་མཉམ་དུ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་ཁོང་ཁང་རེ་རེ་ནས་གོང་བདམས་ཏེ་ཉི་
ཆ་རྒྱག་གི་ཡོད་རེད་ལ། དེའི་དུས་དེང་སང་འདྲ་པོ་དདུལ་གཉེར་དེ་འདྲ་ཡོད་མ་རེད། ཡར་ཐེབས་ཡོང་དུས་ཁྱག་
མའི་ནང་དདུལ་སྒྲོར་ལྔ་ཡས་མས་མ་གཏོགས་མི་ལྷག་པར་ཐེབས་ཡོང་རྒྱ་དེ་འདྲའི་དཀའ་ངལ་ཡོད་རེད། དེང་
སང་འདྲ་པོ་དེ་འདྲ་མ་རེད། དཔེ་ཏ་ལས་པ་དཀའ་ངལ་དེ་འདྲ་བརྒྱབ་པ་རེད།

ཡལྱལ་མ་རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་འི་བྱ་ལོན་གཡམ་ས།

ཚུམ་གྱིག་ལ། དེའི་དུས་ཡལྱལ་མ་རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ལོ་བརྒྱལ་ཡོད་སྐབས་བྱ་ལོན་མང་པོ་བསྐྱེས་
རེད་གསུང་གི་འདུག་པས་བྱ་ལོན་གཡམ་ས་གཙོ་པོ་སྤྱ་སྤྱ་རེད་ངམ།

ལན། ག་ས་ག་ནས་གཡོར་གྱི་འདུག་སེ་ར་ནས་གཡམ་རེད། བཀའ་པོ་རིག་འཛིན་བརྒྱད་ནས་གཞིས་གྲོང་ནང་
ནས་གཡམ་རེད། མི་མང་དེ་འདྲ་ཡིས་དདུལ་བཞག་གི་འདུག་དེ་འདྲ་སྒྲོར་བ་བརྒྱབ་ནས་ཡོང་གི་རེད། དེའི་
དུས་དགོན་པ་ལ་ཡོང་སྒྲོ་གང་ཡང་ཡོད་མ་རེད། ཁོང་ཁང་རྒྱང་རྒྱང་ཞིག་ཡོད་རེད། ད་ལྟ་སྒོ་བ་གྲའི་ཟ་ཁང་ཡོད་
ས་དེ་ན་རྩ་མའི་ཟ་ཁང་རྒྱང་རྒྱང་ཞིག་ཡོད་རེད། རིན་པོ་ཆེ་ཞབས་བརྟན་ལ་ཐེབས་ནས་དདུལ་དེ་ག་རང་ལ་བཞག་
བཞག་གི་རེད།

འགྲོ། ངས་གསལ་པོ་ཞིག་ཞུ་ཤེས་ཀྱི་མི་འདུག དེའི་དུས་ཚུགས་སུ་བསྐྱེད་པ་བཞུགས་མཁན་ཆང་མ་ལ་རིན་པོ་
 ཆེ་ཡིས་ལྷ་མ་མངའ་གསོལ་གནང་རྒྱུ་ཡིན་ཟེར་ནས་དང་པོ་ནས་གསུངས་ཆར་རེད་ལ། མངའ་གསོལ་ཡང་ཆ་
 ཆང་ལ་གནང་ཆར་རེད། བསྐྱེད་རྒྱུ་གསོག་མཁན་ལ་དང་པོ་ནས་མེད་གསུངས་ནས་སྤྱགས་ཐག་བཅད་ཆར་བ་
 རེད། ང་ཆོ་ལྷ་མ་མངའ་གསོལ་བྱེད་ལ་དེ་སྐབས་ཁང་ནས་ཐོན་ཏེ་ལོ་གཉིས་གསུམ་རྗེས་ལ་རེད། ལྷ་མ་ཉི་མ་ཆེ་རིང་
 དང་། ལྷ་མ་བྱམ་འཛིན་ང་ཆོ་མཉམ་དུ་མངའ་གསོལ་རེད། སྤྲ་མ་དེང་སང་ནང་བཞུགས་ཞབས་ཏོག་ཞུ་རྒྱུ་དེ་འདྲ་
 ཡོད་མ་རེད་ལ། རིན་པོ་ཆེ་ག་དུས་ལྷོགས་ནང་གནང་ལ་རེད། མངའ་གསོལ་གནང་ས་དེ་ལྷ་ཁང་ཆེན་པོའི་ནང་
 ལ་རེད། ང་ཆོ་འོ་སྐབས་ལ་ད་ལྟ་བལ་ཡུལ་གྱི་མཁན་པོ་འཆི་མེད་ཆེ་རིང་ཁོང་ནས་བ་མཁན་པོ་མང་པོ་ཁྱི་འདོན་
 གནང་རེད་ལ། དེའི་དུས་ལྷ་མ་དང་མཁན་པོ་མང་པོ་ཞེད་པོ་ཞིག་མཉམ་དུ་ཁྱི་འདོན་གནང་རེད། ང་སྐབས་ཁང་དུ་
 བསྐྱེད་སྐབས་སྐབས་ཐེངས་དང་པོ་གཉིས་པའི་སྐབས་ལ་དགེ་སྤྱོད་པལ་ཆེར་ལྷ་མ་སྐལ་བཟང་ཡིན་ས་རེད། ལྷ་མ་
 སྐལ་བཟང་གིས་ཡུན་རིང་པོ་བྱས་རེད།

སྐབས་ཁང་ནང་གི་འགྲུར་བ།

ཆོ་མ་ཁྱིག་ལ། སྐབས་ཁང་ནང་ལ་སྡོན་མ་དང་མ་འདྲ་བའི་འགྲུར་བ་ག་ཤེ་ཕྱིན་འདུག་གས།

ལན། ད་འགྲུར་བ་དེ་རྟག་པར་ཐེབས་འགྲོ་བའི་བཅོ་འདྲ་ཞིག་འདུག སྐབས་དཔོན་སྤྱེལ་ནང་ཁོང་རང་
 གི་འཆར་གཞི་འདྲ་པོ་བྱས་ནས་འགྲོ་བསྐྱེད་ཀྱི་འདུག་ལ། བསྐྱེད་པ་གསོག་རྒྱུའི་དུས་ཆོད་ཆེད་ལྷ་མ་བཅོ་བཤའ་
 རྒྱག་ལ་དང་། སྡོན་ཐེག་རྒྱག་ལ་འདྲ་པོ་དང་། འོ་དེ་འདྲ་འདྲ་པོ་རེད། གཞན་པ་དམིགས་བསལ་ཞེས་ག་འགྲུར་བ་
 གཏང་ལ་ཡོད་མ་རེད་ལ། སྡོན་མ་སྐབས་ཁང་ནང་ལ་འབྱམས་ལྷ་བཞག་ཡོད་མ་རེད། རིན་པོ་ཆེ་ཞིང་ལ་ཐེབས་རྗེས་
 མཁན་ཆེན་པོ་ཞུ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་འབྱམས་ལྷ་བཞག་ལ་དང་། སྤགས་པ་དང་རབ་བྱུང་མ་གཏོགས་གཞན་པ་གཞག་
 མི་ཆོག་པ་དང་། ཅ་གསུམ་བསྐྱེད་པ་མ་གཏོགས་བསྐྱེད་ཆད་གཞན་མི་དགོས་རྒྱུ་བཀའ་གནང་རེད། སྐབས་ཐེངས་
 བཞི་པའི་སྐབས་ལྷ་མ་ཉི་མ་ཆེ་རིང་སྐབས་ཡིན་པའི་སྐབས་ལ་དགོར་མང་པོ་རག་གི་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས།
 རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱེ་མཁའ་ནས་ལྷོ་པོགས་ཞུ་གི་མིན་ཟེར་ནས་ཞུས་པ་ལྟར་འགྲུར་བ་ཐེབས་པའི་སྐོར་གོང་དུ་བཤད་
 པ་ནང་བཞུགས་རེད། དཔལ་འབྱོར་སྐོར་འགྲུར་བ་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད་རེད། དཔལ་ལ་བྱགས་མེད་རེད་མ་གཏོགས་ད་
 ལྟ་བར་དུ་ཞལ་འདེབས་རྒྱག་མཁན་ཡག་རུ་ཡག་རུ་འགྲོ་གི་འདུག ཡིན་ན་ཡང་དེང་སང་ཏོག་དབྱིབས་ཀྱིས་
 (COVID-19) སྐབས་ཁང་ལྷ་མ་ཆོ་ཏོག་ཙམ་དཀའ་ལས་འདུག ཕྱི་ལོགས་ནས་མི་ཡང་ཡོང་ས་ཡོད་མ་རེད།

ཡིད་ཆེས་ནི་དག་པོ་དང་།

ལན། རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་མི་བརྟན་པོ་འདུག་ཟེར་ནས་ཡིད་ཆེས་ཞེས་གནང་གི་ཡོད་ཤོད། ཡར་མར་ག་བ་ལ་བཏང་སོང་ནའང་རིན་པོ་ཆེ་ཐུགས་འབྲུལ་གནང་གི་མ་ཤོད། རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་ང་ཐུག་མཐོང་ཀུན་བཟང་མཉམ་དུ་སྟོན་མངའ་རིས་སྟོགས་ལ་ཡིད་ཆེས་བྱས་ནས་ཆར་གཉིས་བཏང་ཤོད་པ། དཔོན་བ་སྤྱི་འོན་ཤོད། ང་ཆར་མ་ལབ་ལ་ཡོད་མ་ཤོད། དཔོན་བ་སྤྱི་འོན་གྱི་གཞུང་གི་ལས་ཀ་ཤོད། ཆར་མ་ལབ་བཞག་ན་དཀའ་ལས་ཤོད། ང་ལ་ཡིད་ཆེས་བྱས་པ་དེ་མེད་པ་ཆགས་འཇོག་གི་ཤོད། གིས་ནའང་ཕན་ཚུགས་པ་ལས་གཞོད་སྟེ་ལ་གྱི་ཤོད། དཀའ་ལས་ཁག་པོ་ཤོད། ངས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སྐྱུ་ཁང་དེ་ (Rani Gate) རྩ་ཁྲི་སྟེང་ལ་སྒྲོས་སོང་ན་ཁ་ཁ་མི་མ་པོ་ཡག་པོ་འདུག་ལྟས་ཡིན། དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་དེ་ཡོང་གི་མ་ཤོད། སྐྱུ་ཁང་དང་བཟང་ལྷ་ཡིན་གཅིག་མིན་གཅིག་དཔོན་པའི་ཐུགས་རིའི་ནང་ལ་དཔོས་ཤོད། དཔོན་པའི་ནང་ལོགས་ནས་སྤྱི་ལོགས་ལ་སྟེལ་ལ་ཡོད་མ་ཤོད་གསུང་གི་འདུག དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཤོད་བཞག ད་དེང་སང་འབྲུ་མི་འབྲུ་ཟེར་དུས་སྤྱི་ལོགས་ལ་སྟེལ་ཉེན་འདུག་ད། ང་ཆོ་སྐྱུ་ཁང་ནས་མར་ཐོན་དུས་སྐབས་ལ་སྐྱུ་ཆར་དགེ་སྒྲོས་དེ་ལྷ་མ་བསོད་ནམས་དགྲ་འདུག་དང་། ཡེ་ཤེས་རང་སྟོལ་ཤོད་འདུག།

ནུབ་པ་རྒྱ་མ་རྒྱུ་མཆོས་ལྷན་ཁང་ཁྲུ་བ་དཔོན་བྱས་པ།

ཚམ་གྲིག་པ། ལྷན་པས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཞིང་ལ་མ་གཤེགས་སྟོན་ཁྱེད་སྐྱབ་ཐེངས་གཞི་དྲུག་པས་ཡིན།

ལན། རིན་པོ་ཆེ་ཞིང་ལ་མ་ཐེབས་སྟོན་ལ་དྲུག་ཐེངས་གསུམ་བསྟན་ཆར་རེད། རིན་པོ་ཆེ་ཞིང་ལ་གཤེགས་པ་དང་མཁན་ཆེན་བརྒྱ་ལྷན་པས་ཀྱིས་སྐྱབ་དཔོན་སྟེ་གང་མི་འདུག་གསུངས་ནས། ༡་ར་རྒྱ་མ་ཁོང་ཆར་ཡར་མར་རྗེས་ཏེ། ང་ལ་མཁན་ཆེན་གྱིས་ལྷ་རྒྱལ་ས་བརྒྱབ་ནས་བཞག་རེད། དེ་ནས་སྟོན་དགོས་བྱུང་སོང་།

ནུབ་པ་རྒྱ་མ་རྒྱུ་མཆོས་ལྷན་ཁང་ནང་ཡང་ནས་ཡང་ཏུ་བཞུགས་སྐྱེ་བས་མ་རྒྱ།

ཚམ་གྲིག་པ། ཁྱེད་རང་སྐྱབ་ཁང་ནང་ཡང་ནས་ཡང་ཏུ་བཞུགས་སྐྱེ་དགོངས་པ་གང་འདྲ་སེ་བྱུང་ཡིན་ནམ།

ལན། ད་ངས་སྟོན་སྟོང་གང་ཡང་སྐྱངས་ཡོད་མ་རེད་པ། དེ་བྱས་ཏུས་ཕྱི་ལོགས་ལྷ་ཆར་ལ་བསྟན་བསྟན་ན་བསྟོན་པ་གསོག་དྲ་གསོག་གི་རེད་དེ། མྱོག་བརྟན་ལྷ། རོགས་པ་དེ་ཆོལ་མཉམ་ཏུ་སྟན་ཆ་བཤད་བྱས་ནས་ཡག་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་མི་འདུག་རེད་པ། སྐྱབ་ཁང་ནང་སྟོན་མ་ང་རང་བསྟན་ཆར་རེད། གང་འདྲ་ཡོད་པ་ང་རང་གིས་ཏ་གོ་གི་རེད་པ། དེ་བྱས་ཏུས་སྟངས་ལ་སྐྱབ་ཁང་ནང་ལ་བསྟན་ན་ཏུས་ཆོད་འཕྲོ་བརྒྱལ་མི་འཕྲོ་པ། ཁ་ལག་ཏུས་ཆོད་ཏུས་ཆོད་ལ་ཏག་ཏག་རག་པ། ག་རེ་ཡིན་ནའང་བཤད་ལྷ་ནང་བཞིན་ཏིང་ཏིང་རྒྱུ་ཏུས་ཏུས་ཆོད་ཏག་ཏག་ལ་འཕྲོ་བྱེད་ཀྱི་འདུག་པ། ཡིན་ན་ཡང་སྟེ་མཐུད་བསྟན་ལོ་གི་མི་འདུག་པ། ལོ་གསུམ་བསྟན། ཡང་ངལ་གསོ་བརྒྱལ། ཡང་ལོ་གསུམ་བསྟན། ཡང་ངལ་གསོ་བརྒྱལ། ད་ལྟ་བར་ཏུ་དེ་འདྲ་བྱས་ནས་བསྟན་ཡིན།

ད་ངས་ཐུག་འབྲུམ་སུམ་རྩ་སོ་བརྒྱད་སོ་དགུ་ཁ་སང་ཁ་ཉིན་ཆར་ཡིན། ད་ཏུང་འབྲུམ་གཅིག་ཆར་ན་ཐུག་འབྲུམ་བཞི་བརྒྱ་ཅམ་འཆལ་སྐབ་པའི་རེ་བ་ཡོད། ད་ཀླད་པོ་ཆགས་ན་སྐབ་ས་མ་རེད། འབྲུམ་ལྷ་ཆར་གསུམ་ཅམ་བསྟན་ཡིན། རྗེ་རྗེ་གདན་ལ་ཐུག་འབྲུམ་ཞིག་བཅལ་ཡིན། དེ་འདྲ་བྱས་ནས་ཉི་མ་རེ་ལ་ལྷ་བརྒྱ། ཏུག་བརྒྱ། བརྟན་བརྒྱ། བརྒྱད་བརྒྱ། དེ་འདྲ་བྱས་ནས་ག་ལེ་ག་ལེ་ཐིགས་པ་བསགས་པའི་རྒྱ་མཆོ་འདྲ་པོ་རེད། དང་པོ་སྐྱབ་ཁང་ལ་བསྟན་ཏུས་ནས་ད་ལྟ་བར་ག་ལེ་ག་ལེར་བཅལ་ནས་བསགས་པ་རེད། ཐེབ་གཅིག་ལ་བཅལ་ནས་འབྲུམ་ཆར་བ་དེ་འདྲ་མ་རེད་ད།

ནུབ་པ་རྒྱ་མ་རྒྱུ་མཆོས་ལྷན་ཁང་ནང་ལ་བསྟོན་པ་ཅི་ཞིག་བསགས་པའི་སྟོང་།

ཚམ་གྲིག་པ། ཁྱེད་རང་སྐྱབ་ཁང་ནང་ཏུ་སྟོན་ཐིག་རྩ་གསུམ། གནམ་ཆོས་རྩ་གསུམ་སོགས་སྐྱབ་ཐེངས་གཅིག་

ལ་ཆ་ཆང་མཉམ་དུ་བསྐྱལ་བ་རེད་དམ་གང་འདྲ་རེད།

ལན། མ་རེད། མ་རེད། ང་སྐྱབ་ཁང་ལ་དང་པོ་སྔོན་དུས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སློང་བསགས་ནས་བསྐྱད་ཀྱི་ཡིན་
ལྟས་ཡིན། རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་དེ་འདྲ་དགོས་མ་རེད། ཁྱེད་རང་ཅག་གསུམ་བཞིན་བར་སྔོན་གསུངས་སོང་། ངས་དེའི་
དུས་ཅག་གསུམ་བཞིན་བ་ཆ་ཆང་ཞིག་བསྐྱལ་རེད། སྐྱབ་ཐངས་གཞན་བ་ཆང་མ་ལ་ངས་སློང་རང་བསགས་ནས་
བསྐྱད་ཡིན། སློང་བཟོ་གུ་རུ་ད་ལྟའི་བར་དུང་གཉིས་ཆར་སོང་། ད་དེང་སང་སློམ་འདྲ་རྒྱལ་ཁྲལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།
ཐུབ་ནའང་མ་ཐུབ་ནའང་དཀའ་ལས་ད་འདུག ཡིན་ནའང་ལྷ་ཚུགས་རྒྱལ་གི་ཡོད།

འཇུགས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་གཟིམ་ཁང་དུ་བྱུག་ལས་གནང་མཁན་གྱི་མི་སྣ་འགའ།

ཚོམ་གྱིག་ལ། འཇུགས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་གཟིམ་ཁང་དུ་ཁྱེད་ཀྱི་རྗེས་ལ་རྒྱན་རིང་ཤོས་བཞུགས་མཁན་སྐྱབ་
ཡོད་རེད།

ལན། ངའི་རྗེས་ལ་རྒྱན་རིང་ཤོས་པལ་ཆེར་ད་ལྟའི་བར་དུ་ཨོ་རྒྱན་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ས་རེད། ང་རིན་པོ་ཆེའི་
སྐྱ་མདུན་ལ་མ་བསྐྱད་ཐོན་ཆོ་བཟང་ཆོས་འཕེལ། ཨོ་རྒྱན་ཡེ་ཤེས། ལེགས་བཤད་ཡོད་རེད། གཟིམ་ཁང་ནང་
ལས་ཀ་ལས་མཁན་ང་རང་གིས་ངོ་ཤེས་བ་དའི་ཐོན་ལ་རྗོ་རྗོ་ཡོད་རེད། བྱ་རྒྱུང་ཆེ་རིང་ཡོད་རེད། དེའི་གཞུག་
ལ་ང་རེད། ངའི་གཞུག་ལ་ཨོ་རྒྱན་ཆེ་དབང་ཟེར་མཁན་ཞིག་ད་ལྟ་སྐྱབ་ཐང་དེ་བ་ལ་གད་པོ་མགོ་དཀར་པོ་ཞིག་
འདུག་ལ། ཁོ་རེད། དེ་ནས་རྗོ་རྗོ་མགོན་པོ། དེ་འདྲ་འདྲ་པོ་ཡིན་ས་ཡོད།

འཇུགས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཡོད་ལ་ཐེངས་དང་པོ་ཕེབས་སྐབས།

ཚོམ་གྱིག་ལ། འཇུགས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཡོད་ལ་ཐེངས་དང་པོ་ཕེབས་དུས་དགོན་བ་ནས་ཕེབས་བ་རེད་དམ། དེའི་
དུས་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱ་འཁོར་ལ་ཁྱེད་དང་གཞན་སྐྱ་སྐྱ་ཡོད་དམ།

ལན། རེད་རེད། རིན་པོ་ཆེ་ཡོད་ལ་ཐེངས་དང་པོ་ཕེབས་དུས་དགོན་བ་ནས་རང་རེད། དེའི་དུས་མཁན་ཆེན་
ནས་ཁྱོལ། སྐྱ་མ་འཇམ་དགེ། སྐྱ་མ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ། སྐྱ་མ་སྐལ་བཟང་། ང་བཅས་ཡོད་རེད། སར་བོད་ལ་
ཕེབས་ཆར་དུས་སྐྱ་མ་ཨོ་རྒྱན་རྗོ་རྗོ་ཕེབས་སོང་། དེའི་དུས་བལ་ཡུལ་ནས་སར་འགྲོ་དུས་ས་མཚམས་མ་སྐྱབས་
ཅོམ་ན་རིམ་ལ་ནས་ལས་ཁ་ཆང་མ་འགགས་འདུག རི་གཅིག་ཆང་མ་ཡར་འཛེག་མར་འབབ་བྱེད་དགོས་ཐུག་སོང་།

ཕྱག་མཛོད་ཀྱན་བཟང་ལ་ཕྱུགས་ཆེ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱག་གཡས་པ་རེད།

ཚུམ་གྱིག་ལ། ཕྱག་མཛོད་ཀྱན་བཟང་གིས་ཕྱག་ལས་གནང་སྤངས་སྒོར་གསུང་རོགས་གནང་།

ལན། ཀྱན་བཟང་ལྷ་མ་དེང་སང་དབྱིན་རིའི་སྐད་ལ་འབྲམ་སོང་ན་རིན་པོ་ཆེའི་ right hand (ལག་པ་གཡས་པ) རེད། རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱག་ལས་ཡར་མར་ཆང་མ་ཀྱན་བཟང་ལྷ་མས་གནང་གི་ཡོད་རེད། ཕྱི་ལོགས་ལ་འབྲེལ་བ་ཆ་ཆང་ཁོང་གིས་གནང་གི་ཡོད་རེད། སྤྲུལ་སྤྱོད་གཡོར་མཁན་ཆ་ཆང་རིན་པོ་ཆེའི་གཟིམ་ཁང་ལ་ཡོང་གི་འདུག་ལ། གཞུག་མ་ཀྱན་བཟང་ལྷ་མས་ལས་ཁུངས་བཅོས་ནས་བཟུང་། རིན་པོ་ཆེའི་ལས་ཁུངས་ལ་གཏོང་གི་རེད། ད་ཕྱག་མཛོད་ཀྱན་བཟང་ལྷ་མ་དགོན་པའི་ནང་ག་རེ་བྱེད་དགོས་ནའང་ཁོང་རང་རེད། དེའི་དུས་བཤད་གྲུའི་ནང་ལ་ག་རེ་བྱེད་དགོས་ནའང་མཁན་ཆེན་རྣམ་གྲོལ་རེད། ཁོང་རྣམ་པ་གཉིས་རེད། ངས་ཞེ་དྲག་བཤད་ཤེས་གྱི་མེད། གང་ཤེས་པ་དེ་འདི་རང་ཡིན།

ཐཱ་མ་ཕུར་ལ་བྲིན་ལས།

རྩ་བ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོར་བོད་གཞིས་ཀ་ཅེའི་མངའ་ཁོངས་གྲང་ཐང་རྩ་རང་ཆོད་དུ་སྐྱེ་འབྱུངས། ༡༩༥༩ ལོར་དགོན་འདིར་གྲྭ་བ་གསར་དུ་བྱུགས། དགོན་འདིར་སྡོད་ཐིག་མགོན་ལྷ་ལོ་བཅུ་དང་། སློབ་གྲུའི་དགེ་ཆེན་ལོ་གསུམ་ཅུ་གནང་། ༡༩༥༩ ལོར་སྐུ་འགྱུར་མཐོ་སློབ་མདོ་སྐྱེས་རིག་པའི་འབྱུང་གནས་སྤིང་དུ་སློབ་གཉེར་གནང་སྟེ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༡ ལོར་མཐར་ཕྱིན། ༡༩༩༠ ལོར་སྐུ་ཁང་དུ་འཇུག་བྱུགས་གནང་བ་དང་། ༢༠༠༡ ལོར་ལྷ་མ་མངའ་གསོལ་གནང་། ཆོ་ག་ཕྱག་ལེན་གྱི་སློབ་ཀྱི་ལྷ་ས་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན།

མཁན་པོ་རྣམས་ལས་དཔེ་བྲིད་བྱས་པའི་སྒོར།

ཆོ་མ་གྲིག་ལ། བཤད་གྲྭ་འགོ་ག་དུས་བཅུགས་པ་དང་། སྐབས་དེའི་དཔེ་བྲིད་གནང་བྱུགས་སྒོར་གསུང་རོགས། ཡན། བཤད་གྲྭ་འགོ་མ་བཅུགས་པའི་ལོ་ལྷ་ཅུ་ཅུ་མཁན་ཆེན་རྣམ་གྲོལ་མཁན་ཆེན་བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་སྐུ་མདུན་དུ་འབྲས་ལྷོངས་ལ་ཐེབས། བཤད་གྲྭ་ཐོག་མར་འགོ་བཅུགས་པ་ནི། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོའི་བོད་ཆོ་དང་པོའི་ཆེས་ ༡༠ སྐབས་པ་འཆོག་སྐབས་ཉེན་འགོལ་ཅུ་གསུ་ནས། ཆེས་ ༡༡ དང་ ༡༩ ཉིན་ནས་དཔེ་བྲིད་དངོས་གཞི་འགོ་བཅུགས། དེ་ཡང་དང་པོ་མཁན་ཆེན་བཙུན་འགྲུས་ཀྱིས་སྡོམ་གསུམ་རྣམ་པའི་ལུ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་བྲིད་རྩེས་མཁན་ཆེན་བཙུན་འགྲུས་འབྲས་ལྷོངས་སྤང་དོག་ལ་ཐེབས་དགོས་བྱུང་། དེའི་དུས་མཁན་ཆེན་རྣམ་གྲོལ་གྱིས་མཁན་ཆེན་བཙུན་འགྲུས་ཀྱིས་བྲིད་ཐོན་པ་རྣམས་ཡང་བསྐྱར་སྐྱོར་སྐྱོང་གནང་། རྩེས་སུ་མཁན་ཆེན་བཙུན་འགྲུས་དགོན་འདིར་ཐེབས་ནས་སྡོམ་གསུམ་འཁྲིད་འཕྲོ་དང་། གཞི་བཅུ་བདུན། སྤྱོད་འཇུག་ཤེར་འགོལ་ཀེ་ཏ་ཀ་བཟལ་ལན་ཉིན་བྲེད་སྤང་བ། བྲེད་པར་འཕགས་བསྟོད། མཁན་ཆེན་བཙུན་འགྲུས་ཁོང་རང་གིས་མཛད་པའི་སྐུ་རྟགས་འགོལ་པ་འབྲུལ་གྱི་ཐེའུ་མིག་རྟགས་རིགས་སོགས་དཔེ་བྲིད་གནང་ཡོད། དེའི་དུས་ལོ་དང་པོ་ལ་དམིགས་བསལ་བཤད་གྲྭ་ལ་ཁང་བ་མེད་པ་རེད། མཁན་ཆེན་གྱི་ཆོང་ལ་བཞུགས་ནས་དཔེ་བྲིད་བྱས་པ་ཡིན། དེའི་སྡོམ་མཁན་ཆེན་བསྐྱེལ་ས་རབ་དགོན་དེར་བཞུགས་ཡོད་ཀྱང་ལོ་དང་པོ་ལ་ཕྱི་ལོགས་ལ་ཐེབས་འདུག ལོ་གཉིས་པ་ལ་མཁན་ཆེན་བསྐྱེལ་ས་རབ་ཀྱིས་ལོགས་བཤད་སྡོམ་དབང་སོགས་བྲིད་གནང་བ་རེད། མཁན་པོ་རིག་འཛིན་ཁོང་ང་ཆོ་ལོ་རིམ་གཉིས་པའི་སྐབས་ལ་ཁོང་གིས་སྐྱོར་སྐྱོང་གནང་བ་རེད། ལོ་རིམ་དང་པོའི་སྐབས་

ཁོང་ཡོད་མ་རེད། བཤད་གྲུ་ལ་དང་པོར་འཇུག་ཏུ་ས་མཁན་ཆེན་ལྷན་གྲོལ་རེད། དཔེ་ཁྲིད་གནང་མཁན་མཁན་ཆེན་
བཙོན་འགྲུལ། མཁན་ཆེན་བཙོན་འགྲུལ་ (Clement Town) ཀ་ལ་མན་ཁོན་དུ་དགོངས་པ་རྫོགས་པའི་
རྗེས་ལོ་གཉིས་པ་དེ་བ་ལ་མཁན་ཆེན་བསྐྱེད་པའི་ཀྲིས་ཁྲིད་གནང་བ་རེད། མཁན་ཆེན་ལྷན་གྲོལ་དང་མཁན་
པོ་རིག་འཛིན་གཉིས་པོས་སྦྱར་ཁྲིད་གནང་བ་རེད། མཁན་པོ་རིག་འཛིན་ཁོང་ང་ཆོ་ལོ་རིམ་དགྲུ་པ་མ་ཐོན་བར་
པལ་ཆེར་ཡོད་ས་ཡོད། ང་ཆོ་བཤད་གྲུ་མ་ཐོན་གོང་མཁན་པོ་ལྷ་ཐམ་པ་ཡོད་རེད། མཁན་ཆེན་བསྐྱེད་པའ།
མཁན་ཆེན་ལྷན་གྲོལ། མཁན་པོ་རིག་འཛིན། མཁན་ཆེན་གྲུ་རུ། མཁན་པོ་ཆེ་བརྟན། མཁན་ཆེན་གྲུ་རུས་དགེ་
སྒོམ་གནང་ཆར་བའི་རྗེས་ལ་བཤད་གྲུའི་དཔེ་ཁྲིད་གནང་བ་རེད།

བཤད་གྲུའི་དགེ་སྒོམ་དང་ཆོགས་གཙུག་པོ།

ཆོ་མ་གྲིག་ལ། བཤད་གྲུ་དང་པོ་འགོ་འཇུགས་པའི་ལོ་ལྷོ་དགེ་སྒོམ་དང་། ཆོགས་གཙུག་པོ་སྒོར་གསུང་རོགས།
ལན། བཤད་གྲུ་དང་པོ་འགོ་བཙུགས་པའི་ལོ་ལ་བཤད་གྲུའི་དགེ་སྒོམ་དང་ཆོགས་གཙུག་པོ་དམིགས་བསལ་
མེད་པ་རེད། དེའི་རུས་གྲུ་ཆར་དང་བཤད་གྲུ་གཉིས་ཀྱི་དགེ་སྒོམ་ལྷ་མ་བསམ་གཏན་ལུན་ཆོགས་ཀྱིས་ལོ་གཉིས་
ཙམ་བསྐྱད་པ་རེད། དེའི་རྗེས་ལྷ་མ་སྦྱར་གཞིའི་རྒྱུ་ལོ་གསུམ་ཙམ་མཆོམས་བསྐྱེད་སྦྱབ་ལ་བཞུགས། དེའི་
རུས་སྒོམ་སྦྱག་ནམས་ཀྱིས་ལྷ་བ་རྒྱག་རེ་རེས་མོས་བྱས་ནས་དགེ་སྒོམ་བྱས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༢ ལོར་གྲུ་ཆར་གི་དགེ་
སྒོམ་འཇམ་དགེ་སྒོམ་པ་རེད། དེའི་རུས་རྒྱུང་ཡིག་དམིགས་བསལ་མེད། འཇམ་དགེ་སྒོམ་པས་ལོ་བཙོ་བརྒྱུད་ཙམ་
དགེ་སྒོམ་གནང་བ་རེད། ང་བཤད་གྲུ་ལ་འཇུག་ཏུ་ས་འཇམ་དགེ་སྒོམ་པ་རང་རེད་འདུག དེའི་རྗེས་ལ་ལྷ་མ་སྐལ་
བཟང་སོགས་ཀྱིས་གནང་བ་རེད། མཁན་ཆེན་གྲུ་རུས་ཀྱང་ལོ་གསུམ་པའི་ཙམ་ཞིག་གནང་བ་རེད། མཁན་
ཆེན་གྲུ་རུའི་རྗེས་ལ་དགེ་ལེགས་རྩོམ་ཡིན་ས་ཡོད། ལྷ་མ་དགེ་ལེགས་རྩོམ་དགེ་སྒོམ་གནང་རུས་ང་བཤད་
གྲུ་མ་ཐོན་པའི་སྡོན་ལ་རེད། གཞིས་གྲོང་བཞི་པའི་ཨ་སྲོང་དགེ་སྒོམ་གནང་རུས་ང་མེད། སྡོན་མ་སྡོན་མ་གནང་
ཡིན་ན་གང་ཤེས། ང་ཡོད་རུས་ནི་འཇམ་དགེ་སྒོམ་པ་གཙུག་པོ་མ་གཏོགས་དགེ་གཞིག་དེ་འདྲ་རོགས་པ་མི་འདུག
དེའི་རུས་གྲུ་པ་རྒྱག་ཏུ་བདུན་ཏུ་ཙམ་ཞིག་མ་གཏོགས་ཞི་བྲག་ཡོད་མ་རེད་བ། ལྷ་ཁང་རྩིང་པའི་ནང་རིན་པོ་ཆེས་
གཏེར་མཛོད་དབང་གནང་བའི་ལོ་ ༡༩༧༤ ལ་ལྷ་མ་སྐལ་བཟང་ཁོང་དགེ་སྒོམ་རེད། ང་སྦྱབ་ཁང་མ་ཐོན་པའི་གོང་
ཡེ་ཤེས་རང་གྲོལ་དང་བསོད་ནམས་དགྲུ་འདུལ་ཁོང་གཉིས་ ༡༩༨༡ དང་ ༡༩༨༢ དེ་བ་ལ་བསྒོམ་ཡིན་ས་རེད།
ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༠ ལོ་ལ་ང་སྦྱབ་ཁང་འཇུག་ཏུ་ས་དགེ་སྒོམ་ལྷ་མ་དབང་ལྷན་རེད། བཀའ་བླུ་ཀྱིས་དགེ་སྒོམ་གནང་
བ་ཅི་བྱ་གི་མི་འདུག རིན་པོ་ཆེས་དགོན་པ་ན་གཏེར་མཛོད་དབང་གནང་བ་ཐེངས་དང་པོ་དེ་ ༡༩༧༤ ལོ་ལ་རེད།

དེའི་སྐབས་སུ་དགེ་སྤྲོས་ལྷ་མ་སྐལ་བཟང་གིས་སྐབས་མོ་གནང་བ་ཤིན་ཏུ་ཤི་འདུག

སྐབ་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་བཤད་དང་འབྲམ་ལ།

ཆོས་ཀྱི་གཤམ། སྐབ་པའི་སྐབས་ལ་སྐབས་ཇི་རིན་པོ་ཆེས་མི་མང་ལ་ཆོས་བཤད་གནང་བྱ་ག་དུས་འགོ་བཙུགས་
བ་དང་། བྱི་ལོ་ ༡༩༡༤ ལོར་འབྲམ་ལྷ་དེ་བཞིན་ཆོས་སྐོར་གང་གི་སྒོ་ནས་གསོག་སྐབ་གནང་གི་ཡོད་དམ།

ལན། བྱི་ལོ་ ༡༩༡༤ ལོ་ནས་སྐབ་པའི་སྐབས་ན་རིན་པོ་ཆེས་མི་མང་ལ་ཆོས་བཤད་གནང་གི་འདུག དེའི་
དུས་སྐབས་འབྲམ་ལྷ་སྤྱི་ཐོག་ཀྱང་བཟང་ལྷ་མའི་ཞལ་ལུང་ཐོག་ནས་གསོག་སྐབ་གནང་བ་རེད།

ལྷ་ཁང་རྩིང་པ་དང་། དེའི་ནང་གི་སྐུ་རྟེན།

ཆོས་ཀྱི་གཤམ། ད་ལྟའི་བངས་མདོག་དཔལ་འདི་ལོག་ཐོག་ལྷ་ཁང་རྩིང་པ་དང་། དེའི་ནང་གི་སྐུ་རྟེན་སྐོར་
གསུང་རོགས།

ལན། བྱི་ལོ་ ༡༩༡༤ ལོར་ལྷ་ཁང་རྩིང་པ་བཞེངས་ཆར་མི་འདུག དེའི་དུས་ལྷ་ཁང་ནང་དུ་གྲ་རུའི་སྐུ་དང་
ཆེ་དབག་མེད་སྟོན་བ་གསུམ་མ་གཏོགས་མི་འདུག འདི་གསུམ་བཞེངས་མཁན་ནི། མཆོག་སྐུལ་རྒྱགས་སངས་
སྐུ་ཆེན་གྱི་ཡབ་ཀྱིས་བཞེངས་བ་རེད། སྐུ་གཞན་ཞུས་ཇེས་སུ་ལྷ་བཟོ་ཆོ་མོས་ཀྱིས་བཞེངས་བ་རེད། ལྷ་ཁང་
བཞེངས་དུས་བྱུག་ལས་གཙོ་པོ་གནང་མཁན་ནི་ཨ་མར་ལྷ་མ། བྱུག་མཛོད་ཀྱང་བཟང་། མཁན་ཆེན་ཞུས་ཀྱིས་
ཨ་ཁུ་ལྷ་མ། ལྷ་མ་གསང་སྐྱུགས་ཞུས་ཡིན།

དགེ་ཆེན་དང་འཛིན་གྲོགས།

ཆོས་ཀྱི་གཤམ། ལྷ་མ་ཉིད་ལོ་རིམ་མཐའ་མའི་སྐབས་དགེ་ཆེན་དང་། འཛིན་གྲོགས་དུ་ཡོད་དམ།

ལན། ང་རང་ལོ་རིམ་དགུ་པའི་སྐབས་དགེ་ཆེན་མཁན་ཆེན་པ་ལྷ་ཤེས་རབ་དང་། མཁན་ཆེན་ཞུས་གྲོ་ལ།
མཁན་ཆེན་གྲུ་རུ། ལྷ་ཆའི་མཁན་པོ་རིག་འཛིན། མཁན་པོ་ཨོ་རྒྱུ་ཆེ་བརྟན་བཅས་ལྷ་ཡོད། ངའི་འཛིན་གྲོགས་
ནི་མཁན་པོ་ཀ་རྩ་ན་དང་། མཁན་པོ་དབང་བྱུག་བསོད་ནམས་ཁོང་ཞུས་བ་རེད།

དབྱར་གནས་དང་བཤད་བྱའི་བཞུགས་ཤིག་ད་དུང་ཞལ་ལག

ཆོས་ཀྱི་གཤམ། བྱི་ལོ་ ༡༩༡༤ ལོར་དབྱར་གནས་དང་། སྐབས་དེའི་བཤད་བྱའི་དགེ་འདུན་པའི་བཞུགས་ཤིག་
དང་ཞལ་ལག་སྐོར་ལ་གསུང་རོགས།

ལན། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོ་ལ་ཆོགས་པ་སོགས་འཆོག་སྒོལ་ཡོད་ཀྱང་དབྱར་གནས་དམིགས་བསལ་འཆོག་
སྒོལ་མི་འདུག བཤད་བྱ་ལོ་དང་པོའི་སྐབས་ལ་བཤད་བྱའི་དགོ་འདུན་པ་རྣམས་བཞུགས་ས་དང་ཞལ་ལག་བྱ་
ཆར་དུ་རེད། ལོ་གཉིས་པ་ནས་བཟུང་བཤད་བྱ་རང་ལ་ཡོད་རེད།

བཤད་བྱའི་དཔེ་ཁྱིད་ཐོག་མར་འཆོག་ས་དང་། བཤད་བྱ་དབྱ་ཆུགས་ལོའི་
དགོ་ཆན་དང་སྐྱོར་དཔོན།

ཆོམ་ཁྱིག་པ། བཤད་བྱའི་ཐོག་མར་དཔེ་ཁྱིད་འཆོག་ས་གང་དུ་ཡིན་ནམ།

ལན། བཤད་བྱ་ལ་ཐོག་མར་དཔེ་ཁྱིད་འཆོག་ས་ནི་ད་ལྟའི་ལྟ་ཁང་རྟིང་པ་ཡོད་ས་དེར་རེད། དེ་ལ་སྟོན་
པའི་སྐ་ཞིག་ཡོད། དེར་དུས་ཀྱི་བཤད་བྱའི་ལྟ་ཁང་དུ་ཡོད་པའི་སྐ་རྟེན་རྣམས་བཞེངས་བྱ་བ་རྗེས་རབ་གནས་ལ་
སྟོན་སྒྲིང་བྱ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ཐེབས་ཡོད།

ཆོམ་ཁྱིག་པ། བཤད་བྱ་དང་པོ་འགོ་བཅུགས་པའི་ལོའི་དཔེ་ཁྱིད་གནང་མཁན་དགོ་ཆན་དང་སྐྱོར་དཔོན།
སྐབས་དེའི་གནས་སྐབས་སྐོར་གསུང་རོགས།

ལན། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ བཤད་བྱ་དང་པོ་འགོ་བཅུགས་སྐབས་ཆུ་དང་སྟོབ་ཆེན་དེ་བ་རྣམས་དགོན་པོ་ཡོད་
དུས་དྲོག་ཙམ་དཀའ་ལས་ཡོད། བཤད་བྱ་ལོ་དང་པོ་ལ་དཔེ་ཁྱིད་ཀྱི་སྟོབ་དཔོན་མཁན་ཆེན་བཙོན་འགྲུས་དང་།
སྐོར་དཔོན་མཁན་ཆེན་རྣམས་ཐོལ་གྱིས་གནང་བ་རེད། མཁན་ཆེན་བཙོན་འགྲུས་དགོན་འདིར་ལོ་གཅིག་ཙམ་དང་
ལྷ་ཆ་མཁན་པོ་རིག་འཛིན་ལོ་དགུ་ཙམ་བཞུགས་ཡོད།

དགོན་འདིར་ཐོག་མའི་འབྲུལ་ཁྱུགས་སྐགས་ཀྱི་སྐོར།

ཆོམ་ཁྱིག་པ། ལྷ་མ་ཉིད་དགོན་འདིར་ཐོག་མར་འབྲུལ་ཁྱུགས་གནང་སྐབས་དགུང་ལོ་དུ་དང་། དེ་བཞིན་
ལོ་རིམ་སོ་སོའི་སྐབས་དགོ་ཆན་སྐ་ཡིན་གང་ཐོན་པ་རྣམས་གསུང་རོགས།

ལན། ང་རང་དགོན་འདིར་ཡོད་དུས་ལོ་བཙོན་བརྒྱུད་དང་བཅུ་དགུ་ལས་མས་ཡིན། ང་ལོ་རིམ་གཉིས་པའི་
སྐབས་ལ་དབྱ་མ་རྒྱུ་ཀྱི་སྟོབ་དཔོན་མཁན་ཆེན་པསྐ་ཤེས་རབ་དང་། སྐོར་དཔོན་མཁན་པོ་རིག་འཛིན་ཡིན།
ལོ་རིམ་གསུམ་པ་བཞི་པ་ལྷ་པའི་སྐབས་ལ་ས་སྐའི་མཁན་པོ་རིན་ཆེན་དང་སྐོར་དཔོན་མཁན་ཆེན་པསྐ་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་གནང་། སྐར་ལོ་རིམ་གསུམ་པའི་སྐབས་ལ་མངོན་པ་མངོན་དང་། བཞི་པ་ལ་ཤེར་བྱིན། ལྷ་པ་ལ་དབྱ་

མ་འདྲུག་པ། རྒྱལ་པ་བརྟན་པ་བརྒྱད་པ་དགུ་པ་རྣམས་སུ་མཁན་ཆེན་བརྒྱ་ཤེས་རབ་དང་མཁན་ཆེན་རྣམ་གྲོལ་གཉིས་གྱིས་དཔེ་ཁྲིད་གཙོ་བོ་གནང་། ང་ལོ་རིམ་དགུ་པའི་སྐབས་མཁན་བོ་རྒྱ་ཐེང་གིས་ལྷ་གྲུབ་ཤོན་འབྲེད་དང་བཀལ་ལན་རྣམ་གསུམ་དཔེ་ཁྲིད་གནང་ཡོད། ཡིག་རྒྱལ་ས་སྐབས་སུ་ཡང་གཟིགས་རྟོག་པ་མཁན་ཆེན་བརྒྱ་ཤེས་རབ་དང་མཁན་ཆེན་རྣམ་གྲོལ་ཁོང་རྣམ་གཉིས་ཡིན།

རྣམ་པ་གནང་མཁན་དང་། དེའི་བླ་མ་རོགས།

ཆོས་ཁྱིམ་པ། ཁྲིད་ཉིད་བཤད་ལྷར་བཞུགས་ཏུས་རིང་དགེ་འདུན་པར་དགེ་ཚུལ་སྦྲོང་གི་རྣམ་པ་གནང་མཁན་དང་། དེའི་བླ་མ་རོགས་སུ་ཡིན་སྦྲོང་གསུང་རོགས།

ལན། དེའི་ཏུས་རྣམ་པ་གནང་མཁན་ཡ་རྒྱལ་ས་ཐེ་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཉམ་ཏུ་བླ་མ་ལས་གནང་མཁན་མཁན་ཆེན་བརྒྱ་ཤེས་རབ་ཡིན། དེའི་ཏུས་རིན་པོ་ཆེའི་གཟིམ་ཁང་ཏུ་མྱོག་བརྟན་སྟོན་གྱི་ཡོད།

ཡ་རྒྱལ་ས་ཐེ་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་སློབ་གཙོ་བོ།

ཆོས་ཁྱིམ་པ། ཡ་རྒྱལ་ས་ཐེ་རིན་པོ་ཆེས་ཏུས་རྒྱན་ཏུ་བཀའ་སློབ་གཙོ་བོ་ག་རེ་གནང་གི་རེད་གསུང་རོགས།

ལན། རིན་པོ་ཆེས་ཏུས་རྒྱན་ཏུ་འཛིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་གྱི་དབང་ཏུ་མི་འགྲོ་རྒྱ་དང་། བཀའ་སློབ་པ་ལེགས་པར་བསྟུང་དགོས་པའི་བཀའ་སློབ་ལམ་སྟོན་གནང་གི་ཡོད།

རྒྱལ་ཁང་ཏུ་འཇུག་ལ་བྱུགས་དང་། རྒྱལ་ཁང་དང་འབྲེལ་བའི་སྒོར།

ཆོས་ཁྱིམ་པ། རྒྱ་མ་ཉིད་རྒྱལ་ཁང་ལ་འཇུག་ལ་བྱུགས་པ་ཏུས་གནང་བ་དང་། རྒྱལ་ཁང་དང་འབྲེལ་བའི་སྒོར་གསུང་རོགས།

ལན། ང་གྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ལོར་རྒྱལ་ཁང་ལ་འཇུག་པ་ཡིན། དེ་ཡང་རྒྱལ་ཁང་ཐོག་མའི་གས་སུ་མིན་པར་ཐེངས་གཉིས་པའི་གས་ཡིན། རྒྱལ་ཁང་དང་པོ་དེ་གྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ ལོར་བཞེངས་པ་རེད། དེ་ཡང་ད་ལྟའི་བཤད་གྲུའི་ལྷ་ཁང་ཡོད་པའི་ས་གནས་སུ་ཡོད། གྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ ལོ་ནས་ད་ལྟའི་གནས་སུ་སྟོན་པ་ཡིན། བཀའ་བརྒྱད་ལྷ་ཁང་གི་རྒྱལ་བཤད་གྲུའི་ཆོགས་ཁང་ཉིད་པ་དེར་རྒྱལ་ཁང་ཉིད་པ་རེད།

རྒྱལ་ཁང་ནང་སྒྲེས་ཆེན་སུ་ཕེབས་དང་། ཆོས་འབྲེལ་གང་གནང་སྟོན།

ཆོས་ཁྱིམ་པ། རྒྱལ་ཁང་ནང་སྒྲེས་ཆེན་སུ་དང་སུ་ཕེབས་ནས་ཆོས་འབྲེལ་གང་གནང་ཡོད་དམ།

མིའི་སྒྲིབ་པ། ལྷ་མོ་དྲུག་ཐེངས་གཙོ་དྲུག་ཡིན་པ་དང་། ལྷ་མོ་ཐེངས་དང་མོའི་སྒྲིབ་པ་མཁའ་གསོལ་གནང་ཡོད་པ།

ཚཱ་ཤིག་པ། ཡུ་ཚང་ནས་སྤྱི་ལོགས་ཁག་ལ་སྒྲུ་མ་བཏང་བའི་སྒོར་ལ་གསུང་རོགས།

[illegible]

ལན། རྫོང་གྲར་རྫོང་གྲོང་ཁའན་ཀན་བཀ་ཤིས་ཆོས་འཕེལ་རེད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ་ལ་ད་དང་ལོ་རིམ་
དགུ་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ ལྷན་ལོག་སྤྲུལ་རེད་རྫོང་གྲུལ་དགོང་ཀན་གྲུས་པ་རེད། ད་རྫོང་གྲུ་
ལ་དགོང་ཀན་གྱིད་དུས་རྫོང་གྲུ་ལ་འཛིན་གྲུ་བཞི་ལྷ་ཅམ་མ་གཏོགས་ཡོད་མ་རེད། ཡིག་རྒྱལ་གཏོང་ལ་དེ་འབྲ་
དམིགས་བསལ་ཡོད་མ་རེད། ལྷར་ལྷར་ཏོག་ཅམ་ཏོག་ཅམ་ཡོད་རེད། ལོ་འཁོར་ཡིག་རྒྱལ་དེ་འབྲ་དམིགས་
བསལ་ཡོད་མ་རེད། དགོང་ཀན་གྱིད་དུས་དེ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧-༩༩-༩༩ ཅམ་རེད། ད་རྫོང་གྲུལ་དགོང་ཀན་གྱིད་དུས་
དེ་ལ་ལྷ་མ་དངོས་གྲུབ་གྲུ་ལྷག་དེ་ཆོར་ཡི་གོ་རྫོང་ཁའན་འབྲ་ཡིན་མ་རེད།

མོ་མ་གྱི་པ་དང༌། ལྷ་མ་ཡིན་ཞིང་སྒྲིབ་མགོན་ལྷ་བཟང་དཔེ་ཤར་དེ་མ་དང༌། ཞིང་སྒྲིབ་མགོན་ཁང་དང་མགོན་
ལྷ་ཡི་ཞུང་གཙུང་འོག་ལ།

ལན། ར་སྟིང་ཐིག་མཐོན་ཁང་ཏུ་མཐོན་སྒྲུ་ལོ་བཅུ་བརྒྱད་པ་རེད། དང་ལོ་སྟོན་པ་ར་སྟིང་ཐིག་མཐོན་ཁང་
ནང་བཞུགས་པའི་སྒྲུ་མ་དེའི་དགེ་ལྷན་ཁ་ལག་ལེན་མཁན་ལྟ་རེད། སྒྲུ་མ་དེ་བལ་ཡུལ་ཏུ་བཏུད་པོར་མས་རིན་
པོ་ཆེའི་གཏེར་གསུམ་དབང་ཞུགས་ལེམས་སོང་། དེ་ནས་ངས་བརྟོན་ནས་ལྷན་སོང་། རོགས་པ་སྒྲུ་མ་གཞན་པ་

བཞག་མ་སོང་། བཤད་གྲུ་འགོ་མ་བཅུགས་ཅམ་ཆིག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་དོན་བརྒྱད་དོན་དགུ་ཅམ་ལ་ཡིན་
ས་ཡོད། དེ་ནས་འགོ་བཅུགས་ནས་བཤད་གྲུ་མ་ཐོན་བར་བཏོན་ཡོད། དེ་ནས་ངའི་རྗེས་ལ་ཏ་ར་རྒྱ་མ་ལོ་གསུམ།
དེ་ནས་རྒྱ་མ་བསོད་ནམས་འགྱུར་མེད་ནས་བཏོན་པ་རེད། རྒྱ་མ་ཐུབ་བསྟན་དང་རྒྱ་མ་བཟ་གིས་ཁོང་ཆོས་རྟོག་
ཅམ་བཏོན་ཡོད་རེད། དེ་ནས་རྒྱ་མ་སྦྱིན་པ་དང་། དེ་ནས་རྒྱ་མ་ཆེ་དབང་ཕུན་ཆོགས་ཁོང་གིས་ལོ་ཁ་ཤས་ལོ་ལྔ་
དུག་ཅམ་བཏོན་པ་རེད། དེ་ནས་ངས་ལོ་བཅུ་ཅམ་ཞིག་བཏོན་པ་རེད། གནའ་སྤྱོ་མོ་སྤྱོ་མོ་མགོན་ཁང་ནང་སྤྱུ་འབྲེ་
དེ་འབྲེ་ཅི་གང་ཡོད་མ་རེད། ཅི་ཏུ་དམར་གྱི་རྟེན་མཐུང་དང་ཅ་གསུམ་གྱི་གཏོར་མ་གཉིས་གསུམ་ཞིག་དེ་འབྲེ་ཁ་
ཤས་འདུག ངའི་སྐབས་སྤྱུ་ལྟ་བུ་བཞེད་ཀྱིས་སྤྱུ་འབྲེ་དེ་ཆོ་བཞེདས་གནང་བ་རེད། ཨེ་ཀ་ཅ་ཏི་དང་ཅི་ཏུ་དམར་
མ་བཟའ་དམ་གསུམ་དེ་ཆོ་བཞེདས་པ་རེད། ངའི་སྐབས་སྤྱུ་ལྟ་བུ་བཞེདས་པའི་དུས་ཆོད་དེ་ང་བཤད་གྲུ་ནས་མ་ཐོན་
གོང་ན་རེད། ཅི་ཏུ་དམར་གྱི་རྟེན་མཐུང་དེ་སྟོན་ནས་འདུག ག་བ་ནས་བྱུང་མིན་མི་ཤེས།

ཆོ་མ་གྲིག་པ། གནམ་ཆོས་མགོན་ཁང་དང་མགོན་ལྷ་འོ་སྟོར་གསུང་རོགས།

ལན། རྟེན་མ་ང་བཤད་གྲུ་མ་ཐོན་གོང་གནམ་ཆོས་མགོན་ཁང་ཡོད་མ་རེད། ཕྱིས་སྤྱུ་ཁང་པ་དེ་བརྒྱབ་
ཆར་པའི་རྗེས་ལ་གཞི་ནས་རེད། གནམ་ཆོས་མགོན་ཁང་གི་མགོན་ལྷ་དང་པོ་དེ་རྒྱ་མ་དབང་གྲགས་རེད། དང་པོ་
ཐོག་བཅུགས་གཅིག་ཡོད་རེད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༠ མ་ཟེན་གོང་གི་ ༡༩༤༤ ལོ་ལ་ཤག་ཆེན་དེ་བཞེས་གནང་བ་རེད།

སྤྱབ་རྒྱ་མངའ་གསོལ་དང་། སྤྱབ་ཁང་གསར་རྟིང་ནང་སྤྱབ་པ་འཆོགས་པའི་རྟིང་།

ཆོ་མ་གྲིག་པ། སྤྱབ་ཁང་ནང་གི་རྒྱ་མ་མངའ་གསོལ་གནང་སྟོགས་དང་། སྤྱབ་ཁང་གསར་རྟིང་གཉིས་ཀྱི་ནང་སྤྱབ་
ཐེངས་གང་དང་གང་ཆོགས་ཡོད་སྟོར་གསུང་རོགས།

ལན། སྤྱབ་ཁང་ནང་གི་རྒྱ་མ་མངའ་གསོལ་དེ་སྤྱབ་ཐེངས་དང་པོའི་སྐབས་ལ་གཅིག་བྲས། གཞན་པ་དེ་
༡༠༠༡ ལོ་ལ་རེད། དེའི་སྐབས་ཀྱི་གཏོར་མ་རྟོན་དབང་གནང་ཆར་པའི་རྗེས་ཀྱི་རྒྱ་བ་བཞི་པ་ཅམ་ལ་བཀའ་མའི་
སྤྱབ་མཆོད་འཆོག་པའི་སྐབས་སྤྱུ་གནང་བ་རེད། དེའི་དུས་སྤྱབ་ཐེངས་གཉིས་པ། གསུམ་པ། བཞི་པ་བཅས་སྤྱབ་
ཐེངས་གསུམ་གྱི་རྒྱ་མ་སྤེལ་གཅིག་ལ་ཁྲི་ལ་མངའ་གསོལ་གནང་སོང་། དང་པོ་གཉིས་པ་གསུམ་པ་བཅས་སྤྱབ་
ཐེངས་གསུམ་དེ་བཀའ་བརྒྱུད་ལྷ་ཁང་གི་རྒྱབ་ཀྱི་སྤྱབ་ཁང་རྟིང་པ་དེ་ན་འཆོགས་རེད། སྤྱབ་ཐེངས་བཞི་པ་དེ་ད་
ལྟའི་མ་གི་ནས་འགོ་བཅུགས་གནང་བ་རེད།

སྤྱུང་ཁང་ནང་གི་ཆོགས་པ་དང་སྤྱན་ལྗོངས་ལུགས།

ཆོམ་གྱིག་ལ། སྤྱུང་ཁང་ནང་གི་ཆོགས་པ་འདི་རིམ་པ་དང་། སྤྱན་ལྗོངས་ལུགས་སྐྱོར་གང་འདྲ་གནང་གི་རེད།

ལན། སྤྱུང་ཁང་ནང་གི་ཆོགས་པ་འདི་རིམ་པ་དེ། དང་པོ་ཆེ་ཆོག་རྗེས་ལ་རྟ་སྒྲིང་ལུང་ལ། གྲུང་བྱལ་དེའི་རྗེས་ལ་སྒྲིང་ཐེག་ཆ་གསུམ། དེའི་རྗེས་ལ་ཀར་སྒྲིང་ཞི་ཞོ། དེའི་རིམ་པ་དེ་སྤྱུང་ཐངས་དང་པོ་ནས་ད་ལྟ་འདྲ་དེ་ག་རང་རེད། གནས་ཆོས་ཆ་གསུམ་དེ་འདྲ་ཡོད་མ་རེད། སྤྱན་ལྗོངས་ལུགས་དེ་ཞོགས་པ་སྤྱི་ཆུ་ཆོད་བཞི་པ་ཅམ་ནས་དགོན་མཆོག་སྤྱི་འདུས་ལྷ་སྤྱུང་གི་བསྐྱེད་པ་ཉེག་ཅམ་བསལས། དེའི་རྗེས་ལ་སྐབས་ཐོག་བཟའ་བཏུང་ག་རེ་བྱེད་དགོས་ནའང་དེ་འཁོ་བཅུགས་ནས་ཆུ་ཆོད་དུག་པ་ནས་སྤྱན་དེ་མར་ཁོ་ལ་འཁྱོལ་གི་རེད། སྤྱན་ཡར་སྤེམ་དུས་དང་ཁོ་ལ་ཁ་གཉིས་ལ་སྤྱན་དུང་གཅིག་འབྱུང་དགོས་རེད། སྤྱན་དཔོན་ནི་རྩ་བ་རེ་ལ་རེ་མོས་བྱེད་དགོས་རེད། སྤྱན་དཔོན་གྱིས་བར་བྱམས་ལ་བསྐྱེད་ནས་སྤྱན་དུང་འབྱུང་དགོས་རེད། དེ་ནས་ཡར་འཆོགས་ནས་ལན་ལག་བཏུན་པ་རྩ་དུང་བྱས་ནས་འདོན་གྱི་རེད། ཉིན་གུང་ཆུ་ཆོད་བཅུ་གཅིག་ནས་མར་ཁོ་ལ་ནས་བཟང་སྤྱོད་ལན་ལག་བཏུན་པ་འདོན་གྱི་རེད། ཞོགས་པ་ཆུ་ཆོད་དུག་པ་ལ་སྤྱན་དུང་བྱས་ཆར་ནས་ཞི་ཞོ་ནང་གི་ཆབ་གཏོར་དེ་བཏང་། ཆབ་གཏོར་བཏང་ཆར་བ་དང་ཞོགས་རྩ་བཏུངས། དེ་ནས་སྤྱན་གཉིས་པ་དེ་འཁོ་འཇུགས་གྱི་རེད། སྤྱན་གཉིས་པ་དེ་ཆུ་ཆོད་བཏུན་པ་ནས་བཅུ་གཅིག་བར་དུ་རེད། སྤྱན་ཡར་སྤེམ་ཁ་དང་ཁོ་ལ་ཁ་གཉིས་ལ་སྤྱན་དུང་འབྱུང་རྒྱ་དེ་གཅིག་པ་རེད། དེ་ནས་ཉིན་གུང་ཆུ་ཆོད་བཅུ་གཅིག་ལ་ཁ་ལག་བཟའ་ནས་དང་པོའི་བར་དུ་བར་གསེང་རེད། ཆུ་ཆོད་དང་པོ་ནས་ཡར་སྤྱན་གསུམ་པ་དེ་ཆུ་ཆོད་དང་པོ་ནས་གསུམ་པ་འདི་བར་རེད། ཆུ་ཆོད་གསུམ་པ་ལ་རྩ་བཏུངས། ཆུ་ཆོད་གསུམ་དང་བྱེད་ཀ་ནས་གསོལ་ཁ་འདོན་གྱི་རེད། ཆུ་ཆོད་ལྷ་པ་ཅམ་ནས་ཞི་ཞོའི་ནང་གི་གསང་སྤྱུགས་མེ་གསུར་ཟེར་བའི་དཀར་གསུར་དེ་གཏོང་གི་རེད། ཞབས་བརྟན་ཅག་ཅིག་དེ་ཆོ་དེའི་སྐབས་སུ་འདོན་གྱི་རེད། ཞབས་བརྟན་ཆེན་པོ་ཡིན་ན་མཆོས་མཆོས་ཆུ་ཆོད་གཅིག་གཉིས་ཆོགས་ཁང་ནང་ལ་བསལས་བཞག་གི་རེད། རྩ་བ་རེའི་གནས་གང་ལ་ཆེ་ཆོག་དང་འཆི་བསྐྱེད་རིགས་འདོན་གྱི་རེད། དགོང་དག་ཁ་ལག་བཟའ་རྗེས་ཆུ་ཆོད་བཏུན་པ་ནས་དགུ་པ་འདི་བར་དུ་སྤྱན་བཞི་པ་རེད། དགུ་པ་ནས་གཅོད་མཁའ་འཁྱོལ་གང་རྒྱངས་འདོན་གྱི་རེད། དེ་ནས་མར་སྤྱན་མཁའ་ཁོ་ལ་འཁྱོལ་ག་རེད། སྤྱན་བཞི་དེ་རེད།

ཐཱ་མ་དབང་ཕྱུག

རྩ་ཐཱ་།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༣༧ ལོར་བོད་དུ་སྐྱུ་འབྱུངས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༠ ལོར་བཅན་གྱི་ལ་དུ་འབྱོར། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོར་དགོན་འདིར་འཇུག་ཞུགས་གནང་། དགོན་འདིར་སློབ་ས་ནས་ཉིན་བཅོ་ལྔ་ཡི་རྩེ་སུ་གྲུ་ཆང་གི་ཞིང་ཁའི་ལས་ཀ་ཨ་ཤོ་མ་འདེབས་ལས་གནང་ཞིང་། གྲུ་ཆང་གི་གཉེར་པ་འི་ལས་འགན་སུ་ཕྱི་ཐེངས་གཉིས་ཅམ་ལ་ཁུར་གནང་བ་དང་། དེ་བཞིན་སློབ་གྲུ་འི་དགོ་ཆན་ཡང་ལོ་གཉིས་ལྷག་ཅམ་གནང་སྟོང་བ་ཡིན།

ཡུལ་མ་རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་དཔལ་ཡུལ་ནས་རྒྱུར་དང་པོ་ཐེབས་སྐྱབས།

ཚམ་གྱིག་ལ། ཁྱེད་ཀྱིས་ཡུལ་མ་རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་དཔལ་ཡུལ་ནས་རྒྱུར་ཐེབས་སྐྱབས་སྐྱོར་གསུང་རོགས།

ལན། དེའི་དུས་ཀྱི་དེ་ཆོས་དཔལ་ཡུལ་བཟུང་ཆར་རེད། རིན་པོ་ཆེ་བཟུང་ཡོད་མ་རེད། རིན་པོ་ཆེ་སྤྱིང་སྐྱབས་ཆེན་པོ་རེད་ལ། ཁོང་རང་གི་གཟིམ་ཁང་གི་ལོག་ལ་དམག་སྐར་གྱིས་གང་བསྐྱད་ཡོད་རེད། དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་ལུར་པའི་འདུལ་ལུར་པའི་སྐྱབ་བ་བརྒྱབ་ནས་ཐོར་ཞིག་འཕངས་རེད། ཐོར་དེ་ལས་འགོ་བརྒྱགས་ཡོད་མ་རེད། རྒྱ་ལ་ལས་འགོ་རྒྱག་གི་མ་རེད་ལ། རྒྱ་ལུབ་ཀྱི་མ་རེད་ལ། རིན་པོ་ཆེ་རྒྱ་ཡིས་བཟུང་བསྐྱད་རན་འདུག དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ལས་སང་རྒྱུར་གོ་འཛོལ་ཐེབས་ལ་འཆར་གཞི་བཞག་ནས། ང་གོ་འཛོལ་གཅིག་འགོ་ལ་ཡིན། ང་ལ་དགོངས་པ་ཞིག་གནང་རོགས་གྱིས་གསུངས་འདུག དེ་ནས་མགྲོགས་པོ་རྒྱུར་ལ་ཤོག་ལའ་ཀྱི་འདུག་ཟེར། ཕྱི་ལོ་ཆེག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་དང་ལྔ་དྲུག་དེ་བ་ལ་ཡིན་ས་ཡོད། ང་ཆོའི་དེ་བ་ལ་ཟིང་འབྲུག་སུ་མ་ནས་བསྐྱབས་ཆར་རེད། སྐད་ཆ་དེ་ཆོང་ལ་ཆེ་དོ་ཡིས་ལའ་ཀྱི་འདུག ཆེ་དོ་རིན་པོ་ཆེ་ཡི་ཞབས་ཀྱི་རེད་ལ། མི་སྐྱ་ཞིག་ཡོད་རེད། ཁྱོངས་ཆར་རེད།

ཐཱ་མ་དབང་ཕྱུག་དགོན་པ་ལ་ཐེབས་དུས།

ཚམ་གྱིག་ལ། ཐཱ་མ་འདི་ལ་ཐེབས་དུས་དགོན་པ་ན་མི་སྐྱ་སུ་བཞུགས་འདུག དེའི་སྐྱོར་གསུང་གནང་རོགས།

ལན། ང་འདི་ལ་ཡོང་དུས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ཡིན་ས་ཡོད། ང་འདི་ལ་ཡོང་དུས་དགོ་སྐྱོས་འཇམ་དགོ་རེད་འདུག དེའི་དུས་ཁ་ལག་གྲུ་ཆང་གཞུང་ནས་གཏོང་གི་འདུག གྲུ་པ་སུ་མ་ཅུ་བཞི་བརྒྱ་མ་གཏོགས་མང་པོ་མི་

འདུག དེའི་དུས་བྱུང་ཡིག་ཟེར་བ་ཅི་ཡོད་མ་རེད། ཚང་མ་འཇམ་དགེ་ཁོ་རང་གིས་སྒྲིག་གི་རེད། དེའི་དུས་བད་
ཤག་དགོན་པོ་རེད། འབྲུལ་མཁན་ཡོད་མ་རེད་ད། གཞིས་གྲོང་ནང་ལོགས་ལ་མི་ཤི་ན་ཆ་བྱུང་ཡོད་དུས་དགོན་
པ་རུ་བྱས་འགྲོ་གི་རེད། རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་ཁྱེད་རང་ཆོ་མི་ཤི་ན་ཆ་བྱུང་ཡོད་དུས་དགོན་པ་རུ་བྱས་ནས་སྐྱབས་
གསུངས་རེད། བད་ཤག་འབྲུལ་མཁན་ཡོད་མ་རེད། དེའི་དུས་ང་ཡོད་དུས་གཉེར་བ་གཞིས་གྲོང་གཉིས་པ་ཨ་ཁུ་
བསྟན་འཛིན་ཟེར་བའི་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་ལྗེའི་བདག་པོ་ཞིག་འདུག ཁོང་ཆོའི་ནང་ལ་ཟ་རྒྱ་སྒྲག་མོ་འདུག ཁོ་རང་གི་
སྤྱི་དམན་དེ་འདྲ་ཆེན་ཐུབ་བསྟན་གྱི་སྤང་མོ་རེད། དེའི་དུས་མ་བྱུན་དགེ་བཟང་རེད། དཔལ་ལྷུ་ལ་བ་དགེ་བཟང་
ཟེར་བའི་རྒྱུད་པོ་ཞིག་ཡོད་རེད། མ་བྱུན་རང་བྱས་འདུག་གི་རེད། ཁོ་ཡིས་ལོ་མང་པོ་བྱས་རེད།

ང་དགོན་པ་ལ་སྤྱོད་པས་རྗེས་ཉི་མ་བཙུ་ལྗེའི་རྗེས་ནས་ལས་ཀ་སྤྱད་སོང་།

ཆོ་མ་སྤྱིག་པ། ལྷ་མ་དགོན་པ་ལ་ཕེབས་ནས་བྱུག་ལས་ཀ་རེ་གནང་བའི་སྒྲོར་གསུང་རོགས།

ལན། ང་དགོན་པ་ལ་ ༡༩༧༥ ལོར་སྤྱོད་པས་ནས་ཉི་མ་བཙུ་ལྗེ་མ་གཏོགས་བཞག་མ་སོང་། ལས་ཀ་སྤྱད་
སོང་། ངའི་ལས་ཀ་ཞིང་ཁ་ལས་ཀ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་འདུག ཞིང་ཁ་ལ་ལྷ་མཁན་མི་མི་འདུག ཁྱོད་སྤྱོ་མ་ལང་ཟེར་
གྱི་འདུག ང་ཡི་གོ་རྟོག་ཅམ་ཤེས་ཡོད་བསམས་ནས་ཡོད་བ་མ་གཏོགས་ཞིང་ཁ་ང་རང་ལ་འང་ཡོད་ལ་བ་ཡིན།
ང་རང་ལ་སྤེལ་གོ་བ་གཞིས་གྲོང་དགུ་བ་ལ་ཞིང་ཁ་ཡོད། ཞིང་ཁ་མ་བཏབ་བྱས་ནས་དགོན་པ་ལ་ཡོད་ཡིན། དེའི་
དུས་ངས་དགེ་སྤྱོས་ལ་ད་ལྟ་ང་ཞིང་ལས་བྱེད་ག་འགྲོ་གི་ཡིན། ཡིན་ནའང་མ་འོངས་པ་ལ་བྱ་བའི་གྲལ་དེ་ཆགས་
དགོས་རེད་མ་གཏོགས་ང་འགྲོ་གི་མིན་ཞུས་པ་ཡིན། དགེ་སྤྱོས་ཀྱིས་འགྲིག་གི་རེད། ད་ལྟ་ལས་ཀ་ལས་མཁན་
སྤྱི་མི་འདུག ཁྱོད་འགྲོ་རོགས་ཀྱིས་གསུངས་སོང་། ང་ཡི་གོ་རྟོག་ཅམ་མ་གཏོགས་མི་ཤེས་མ་གཏོགས་ལས་ཀ་
ངར་བ་ཡོད། འཇམ་དགེ་ཡིས་མི་མི་འདུག་ཟེར། མི་ལང་མི་འདུག ཁོ་ལ་འང་སྤྱང་རྗེ། ཞག་མི་འདུག དེ་ནས་ང་
པ་ལྷུ་ལ་ནས་བྱ་བ་འདྲ་ཐེབས་ཆག་ཅིག་ཡིན། དགོན་པ་ལ་ཤ་ཞེན་ཡོད་མཁན་གྱི་མི་ཡིན། སྤྱིར་བཏང་པ་ལྷུ་ལ་ན་
ལས་ཀ་སྤྱག་ཆགས་ལས་མཁན་འདྲ་ཅི་མིན། ང་རང་གི་ཨ་པ་ཨ་མ་མི་ཆང་ལག་པོ་ཡོད།

གོ་འཛོ་མགོན་པོ་ལྷ་དར་དང་། དེ་ཁེ་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་རེད། གཉེར་བ་བྱས་རེད།
བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་མགར་འདྲ་རྟོག་ཅམ་ཤེས་རེད། ཁོ་ལ་སྤྱོགས་རྒྱུང་བཅུག་རེད། ཅ་ལག་ཉི་ལ་བད་ཤག་
ཡོད་མ་རེད་བ། སྤྱོགས་འདྲ་ཞིག་དགོས་རེད་བ། མགོན་པོ་ལྷ་དར་གྱིས་བད་ཤག་ནི་མི་འདུག ཟ་རྒྱ་ནི་མི་འདུག
ང་གཉེར་བ་བྱས་ནས་ཅི་བྱེད་དགོས་རེད་ང་འགྲོ་གི་ཡིན་ཟེར། བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་གཉེར་བ་ལ་འདུག
རེད། མགོན་པོ་ལྷ་དར་ཞག་མི་འདུག དེ་ནས་ཆོགས་འདུ་འཆོགས་སོང་། ང་ཆོ་ལྷ་བྱུག་རེད་ད། སྤྱི་ཡོད་མ་རེད།

ཁ་ཤས་ཀྱིས་ནི་ལས་རོགས་བྱེད་ཀྱི་མ་རེད། ཁ་ཤས་ཀྱིས་ནི་མི་བྱུང་རེད། དེ་ནས་ང་གཉེར་བ་ལ་བསྐྱད་ཡིན།

ཐཱ་མ་དབང་ཕྱུག་གིས་ལོ་མང་གཉེར་བ་བཟུང་བའི་སྐོར།

ཚུམ་གྱིག་ལ། ཐཱ་མ་ཁྱེད་ཀྱིས་གཉེར་བ་བཟུང་བའི་སྐོར་གསུང་གནང་རོགས།

ལན། ང་མོད་ནས་ཚུར་གྱི་ལོ་ ༡༩༧༠ ཟམ་པའི་ལོ་ལ་འབྱོར། དགོན་འདིར་པ་ལ་ཆེར་གྱི་ལོ་ ༡༩༧༥ ལ་
སླེབས་པའི་ལོ་དེ་ནས་གཉེར་བ་ལོ་མང་པོ་ཞིག་བཟུང། དེའི་དུས་ལྷ་སྐྱུག་མང་པོ་ཡོད། ལྷ་པ་ཚུང་ཚུང་དེ་འདྲ་སྐྱུམ་
ཅུ་བཞི་བཅུ་ཡོད་རེད། ང་གཉེར་བ་ལ་འདུག་དུས་འཕོག་རས་ནང་ལ་ཨ་ཤོམ་བཏོགས་རེད། དེའི་དུས་ཨ་ཤོམ་
བཏོགས་རེད་མ་གཏོགས་འབྲུ་ཅི་གང་མི་འདུག་བར་སྐབས་ཤིག་ལ་མི་གཞན་དག་ཅིག་གཉེར་བ་ལ་བཞག་
ནས་ཁོ་འདུག་རོགས་མ་བྱས་ནས་ཡང་ང་བཞག་རེད། ལོ་གསུམ་འདུག་ནས་བཞེས་རེད། བཞེས་ཆར་ནས་རིན་
ཆེན་གཉེར་མཛོད་ཁྱེད་སོང་ཡིན། དེའི་སྐོར་ལ་ངས་ལས་ཀ་མང་པོ་ལས་ཆར་ཡིན། ཞིང་ཁ་ལས་དགོས་རེད།
ཞིང་ཁ་མ་ལས་ན་ལྟོ་རྒྱ་མ་རེད།

དེ་ནས་ (Clement town) ཀ་ལ་མན་ཁོན་ལ་དེལ་མགོ་མཁུན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་མདུན་ལ་རིན་
ཆེན་གཉེར་མཛོད་ཁྱེད་འགོ་རྒྱུའི་འཛིན་བྱང་གཏོག་རྒྱ་བྱས་རེད། མཁན་ཆེན་བཙུན་འབྲུས་ཐེབས་ཡོང་རེད།
མཁན་ཆེན་བཙུན་འབྲུས་ཀྱིས་བཤད་གྲུའི་འགོ་ཆེན་དེ་མི་འདུག་ཐུབ་མཁན་ཞིག་དགོས་ཀྱི་འདུག་ཟེར་ནས་རིན་
པོ་ཆེ་ལ་ཁྱས་འདུག་ཟེར། རྒྱགས་རྒྱག་རོགས་ཀྱིས་མི་ཡག་པོ་འདུག་ཁྱས་རེད་ཟེར། རིན་པོ་ཆེ་ཡིས། ཡ་ཁོ་རེ་
དབང་ཕྱུག་འདུག་རོགས་བྱས་མི་ཡོང་། ཁོས་ལས་ཀ་མང་པོ་ལས་ཆར་རེད། ང་ཁོ་འདུག་རོགས་བྱེད་ཀྱི་མ་རེད་
གསུངས་པ་ངས་ཤོ་སོང་། མཁན་ཆེན་རྣམ་གྲོལ་ཀྱིས་ང་ལ་གསུང་གི་འདུག་དེ་ནས་ངས་ལས་སང་བཤད་གྲུ་ཅི་
སྐྱུགས་ཁེལ་མི་ཡོང་བྲན་ནས། རིན་པོ་ཆེ་ལ་རིན་ཆེན་གཉེར་མཛོད་ཁྱེད་འགོ་གི་ཡིན་ཟེར་ནས་ཁྱས་ཡིན། ལོ་
འགྲིག་གི་རེད་འགྲིག་གི་རེད། ཡ་ཡ་གསུངས་སོང་། རིན་ཆེན་གཉེར་མཛོད་ཆ་ཆང་ཞིག་ཁྱས་ནས་མང་ཡོང་ཡིན།

ཐཱ་མ་དབང་ཕྱུག་གིས་རིན་ཆེན་གཉེར་མཛོད་ཁྱས་ནས་

མཆམས་ལོ་གསུམ་བཟུགས།

ཚུམ་གྱིག་ལ། ཐཱ་མ་ཁྱེད་ཀྱིས་རིན་ཆེན་གཉེར་མཛོད་ཁྱས་པའི་ཇེས་ལ་ཐུག་ལས་ག་རེ་གནང་བ་ཡིན། དེའི་སྐོར་
ལ་གསུང་རོགས།

ལན། དེ་ནས་ངས་མ་སྒོ་ཞིག་བཏང་ཡིན། ད་རྒྱ་གར་ལ་སླེབས་ནི་སླེབས་སོང་། གཞིས་ཁྱོང་ནང་ལ་འདུག་དུས་
 ཞིང་ཁ་དེ་ཆོ་བཏབ་ནས་ལོ་གཅིག་ལ་སྟོན་ཐོག་དེ་རག་སོང་། སྟོན་ཐོག་དེ་ལ་སྒྲོར་མོ་དགུ་བརྒྱ་ཞིག་རག་སོང་།
 དེའི་དུས་ཨ་ཤོ་མ་kg (སྟེ་རྒྱ།) གཅིག་ལ་བད་(རྒྱ་གར་སྒྲོར་མོ་གཅིག་གི་བརྒྱ་ཆ་གཅིག)སྟུ་མ་ཙུ་མ་གཏོགས་
 རག་གི་མ་རེད། གཏེར་མཛོད་ལྷས་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་མཆོམས་སྟོད་ཀྱི་ཡིན་ལྷས་བ་ཡིན། དེའི་སྟོན་ལ་ལས་ཀ་
 མང་པོ་ལས་ཆར་རེད། ད་མཆོམས་ཤིག་མ་བསྟན་ན་ང་འཆི་འགྲོ་དུས་ཅི་ཡོང་ས་མ་རེད་ཟུག་སོང་། རིན་པོ་ཆེ་
 ཡིས་མཆོམས་ཅི་འདུག་གི་ཡིན་གསུངས་སོང་། སྟོང་ཐིག་ཅ་གསུམ་ཞིག་འདུག་གི་ཡིན་ལྷས་ཡིན། འོ་འགྲིག་གི་
 རེད་གསུངས་སོང་། ང་ཡི་གེ་ཡག་པོ་འདོན་མི་ཤིས་ད། ང་པ་ཡུལ་ན་ཡི་གེ་སྟོང་བའི་དུས་ཆོད་ལ་ཟིང་འབྲུག་
 བསྐྱངས་སོང་། དགོན་པ་ཆ་ཆང་གཏོར་ནས་བྱ་བ་ཆ་ཆང་དམག་ལ་བཏང་རེད། བྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོ་ཟིང་འབྲུགས་
 བསྐྱངས་བཞག་རེད། སྟོང་ཐིག་ཅ་གསུམ་གྱི་བསྟོན་ཆད་ཅིག་བསགས་ནས་མཆོམས་ལོ་གསུམ་འདུག་ཡིན།

མཆོམས་ལོ་གསུམ་བཟད་ནས་ཡང་གཏེར་བ་བཞག་སོང་།

ཆོམ་གྱིག་ལ། ལྷ་མ་བྱེད་ཀྱིས་མཆོམས་ལོ་གསུམ་བཞགས་པའི་རྗེས་ལ་ཕྱག་ལས་གནང་བའི་སྒྲོར་གསུང་གནང་
 རོགས།

ལན། མཆོམས་བསྟན་ཆར་ནས་ཡང་གཏེར་བ་བཞག་སོང་། ང་གཏེར་བ་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་འཇམ་དགེ་
 ཡིས་དགེ་སྒྲོས་བྱས་སོང་། ལྷ་མ་སྐལ་བཟང་གིས་ལོ་གཅིག་བྱས་སོང་། མཁན་ཆེན་ཆེ་དབང་རྒྱ་མཆོ་ཡིས་ལོ་
 གཉིས་གསུམ་ཞིག་དགེ་སྒྲོས་བྱས་ཡོད་ས་ཡོད། ང་གཏེར་བ་ལོ་མང་པོ་བཞག་སོང་། ང་གཏེར་བ་འདུག་ཆར་
 ལས་ཅ་གསུམ་བསྟོན་བ་ཆར་ལོང་མེད་པར་ཡང་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་གཏེར་བ་བཞག་སོང་། ཆོགས་འདུ་འཆོགས་
 ལས་ཁྲོས་བྱས། ད་སུ་ཡོད་ནའང་དང་ལྷངས་ལྷས་ཤོག་མ་གཏོགས་མི་མི་འདུག་ཟེར་འདུག་མི་ཡོད་མ་རེད་ལ།
 བ་མཁན་ནི་ཡོད་རེད། ལས་མཁན་ནི་ཡོད་མ་རེད། དེའི་དུས་འཇམ་ཐིང་ཐིང་འདྲ་ཡིན་ཟེར་མཁན་སུ་ཡོད་མ་རེད།
 དེ་ནས་ཏ་ར་ལྷ་མ་ཡིས་ད་ང་ཆོ་ལུ་ཐུག་རེད། ལས་ཀ་ལས་མཁན་ཡོད་མ་རེད། རིན་པོ་ཆེ་འོ་བརྒྱལ་ཆེན་པོ་རེད་
 ཟེར། དེ་ནས་ངས་བསམ་སྒོ་ཞིག་བཏང་ཡིན། ལགས་སོ་མ་ལྷས་རང་ལྷས་རེད། མི་མི་འདུག་དགོན་པ་ལ་པན་
 ཐོགས་གྱི་རེད་བ། དེ་ནས་ལགས་སོ་ལྷས་ཡིན། རིན་པོ་ཆེ་ཡིས། ཡ། ཁོ་རེ་སྟོན་མ་བྱེད་རང་ལ་བྱ་ཆང་གིས་
 བསྒྲོས་རེད་ད། ངས་བསྒྲོས་མེད་ད། ད་ལན་ངའི་ཁ་ལ་ཉན་དགོས་རེད་ད་གསུངས་སོང་། དེ་ནས་མ་བྱས་རང་
 བྱས་རེད་བ། ལྷ་མ་དབང་ཕྱག་ཟེར་ན་གཞིས་ཁྱོང་བཞི་པ་ཆོས་ང་ཏ་གོ་གི་རེད། ང་དང་པོའི་སྐབས་སུ་ཤིང་ཡང་
 སྟོང་འགྲོ་དགོས་རེད། གཞིས་ཁྱོང་དགུ་བ་ལ་ཤིང་སྟོང་ག་འགྲོ་སྟོང་། (Rani gate) ར་ཅི་ཟེེ་ལ་ཤིང་འཐུ་ག་

འགྲོ་སྤྱོད་། ལྷ་ལོན་ག་འགྲོ་དགོས་རེད། ལས་ཀ་དེ་ཆོ་གཉེར་པ་ཡིས་ལས་ཀྱི་རེད། རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་སྤྱོད་ལས་
ཁག་པོ་རེད། ཁོང་ལ་འབྲུལ་མཁན་སྤྱོད་མ་རེད།

གཉེར་པ་དང་དགེ་སྤྱོད་སྒྲིམ་སྒྲིམ།

ཆོས་གྲིག་ལ། ཁྱེད་ཀྱི་རྗེས་སྤྱོད་གཉེར་པ་སྤྱོད་པ་རེད་གསུང་རོགས།

ལན། ང་གཉེར་པ་བྱས་ཆར་ནས་གཞིས་སྤོང་བཞི་པ་དབང་ལྡན་གྱིས་གཉེར་པ་བྱས་རེད། རྫོང་གྲུ་ཡིས་
གཉེར་པ་བྱས་རེད། གྲུ་པ་ལོག་ཆར་ནས་ཐེ་ཐུན་ལ་ཡོད་རེད། བརྒྱ་རྗེ་རྗེ་ཐེར་བའི་ཆད་པོ་ཞིག་ཡོད་རེད། ཁོས་
གཉེར་པ་བྱས་རེད། དམག་མི་ནས་ལོག་པ་ཞིག་ཡོད་རེད། དེ་ནས་བར་སྐབས་ཤིག་ལ་གཉེར་པ་ཆེན་པོ་སྤྱོད་
མ་རེད། ཨ་མ་འདས་པོ་ཡིས་ལོ་གསུམ་གཉེར་པ་བྱས་རེད། ང་མཆོམས་ལ་འདུག་པའི་སྐབས་སྤྱོད་ཨ་མ་འདས་
གཉེར་པ་བྱས་ཡིན་ས་རེད། དེའི་དུས་གཉེར་པ་ལོ་གསུམ་རེ་གསུམ་རེ་འདུག་དགོས་པ་སྤྱིག་གཞི་རེད། དགེ་སྤྱོད་
དེ་ཆོ་ལོ་ག་ཆོད་སྤྱོད་དགོས་མིན་དེས་པ་མི་འདུག་ཟླ་མ་སྐལ་བཟང་ལོ་གཅིག་མ་གཏོགས་བཞག་མ་སོང་། ཟླ་མ་
སྐལ་བཟང་གི་རྗེས་ལ་མཁན་ཆེན་ཆེ་དབང་རྒྱ་མཆོ་ཡིས་ལོ་གསུམ་ཅམ་བྱས་ཡོད་ས་ཡོད། དགེ་ལེགས་རྗེ་རྗེ་
ཡིས་ང་མ་ཡོང་བའི་སྤྱོད་ལ་གཉེར་པ་གཅིག་བྱས་འདུག་དགེ་སྤྱོད་འབྲུ་ཅི་བྱས་ཡོད་མ་རེད། ཉི་མ་སྤྱིད་དར་གྱིས་
གཉེར་པ་ལོ་གསུམ་ལས་རེད། མི་ཡག་པོ་ཡོད་རེད། ཀུན་བཟང་གིས་ག་བ་ག་ས་ལ་ཁྱིད་འགྲོ་རེད། ཀུན་བཟང་
གཞུང་གི་ལས་ཀ་ལས་མཁན་རེད་བ། ལས་ཀ་གཏན་འཇགས་ལས་སྤྱོད་མཁན་ང་དང་གཅིག་དགེ་ལེགས་རྗེ་རྗེ་
དང་གཉིས། འག་གཡལ་རྗེ་རྗེ་དང་གསུམ་ཡིན། འག་གཡལ་རྗེ་རྗེ་ཡིས་དཔེ་མི་སྤྱིད་ལས་རེད། ཡང་ཡོན་ཏན་
ཅི་ཡོད་མ་རེད། ཟླ་ཆོད་ང་འབྲུ་པོ་རེད། ལས་ཀ་དཔེ་མི་སྤྱིད་ཡག་པོ་སྤྱོད་གཅང་ལས་རེད། (Rani Gate) ང་
ཉི་ཟླེེ་ས་ཆ་ལ་ (acre) ཨེ་ཀར་བཞི་བརྒྱ་ལྷ་བརྒྱ་ཡོད་རེད། དེ་འབྲུ་ལས་དགོས་རེད། འག་གཡལ་རྗེ་རྗེ་ཡིས་
གཉེར་པ་བྱས་རེད། འག་ཡལ་རྗེ་རྗེ་དང་རེ་ཁེ་བྱ་སྤྱོད་གཉིས་བདག་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་ཁོང་ཆོ་གཉིས་གཉེར་པ་མཉམ་
དུ་བསྟན་རེད། ད་ལྟ་ཁོང་གཉིས་ཀ་ཤི་ཆར་རེད། དེའི་དུས་གཉེར་པ་གཉིས་རེ་རེད། ང་གཉེར་པ་དང་པོ་ལོ་གསུམ་
འདུག་དུས་རོགས་པ་བཞག་མ་སོང་། ང་རང་གིས་ནེ་པ་ལའི་གྲུ་པ་ཞིག་བཞག་ཡིན། ཁོས་ཅི་འཛོན་གྱི་མི་འདུག་
ང་གཉེར་པ་འདུག་དུས་རོགས་པ་ཨོ་རྒྱན་ཆེ་རིང་ཐེར་བའི་སྤྱོད་པ་ཞིག་ཡོད་རེད། ཁོ་ད་ལྟ་ཨ་མེ་རི་ཁ་ལ་ཡོད་རེད།

ལྷོ་མ་དག་ལེགས་ཤིང་གཉིས་སྒྲོབ་བྱེད་ཀྱི་ཆུ་ལགས་ལོ་གཉིས་འདུག་ཡིན།

ཚུ་མ་གྱི་ལ། ལྷོ་མ་ཁྱེད་ཀྱིས་སྒྲོབ་བྱེད་ཀྱི་ཆུ་ལགས་གནང་བའི་སྐོར་གསུང་རོགས།

ལན། ང་གཉིས་པ་ཐེངས་མ་གཉིས་ཀ་བསྐྱད་ཆར་བའི་རྗེས་སུ་ལྷོ་མ་དག་ལེགས་ང་གཉིས་སྒྲོབ་བྱེད་དག་
ཆུ་ལོ་གཉིས་བསྐྱད་རེད། དེའི་དུས་སྒྲོབ་བྱེད་ལ་དག་ཆུ་རེད་གཉིས་མ་གཏོགས་གཞན་པ་དམིགས་བསལ་མི་
འདུག དག་ལེགས་ངའི་སྒྲོན་ལ་རེད་འདུག ཡི་གེ་དེ་འདྲ་སྒྲོབ་ཀྱི་འདུག ཡི་གེ་འདྲོན་ཡང་ཤེས་ཀྱི་འདུག ངས་ཀ་
ངོ་ཡིག་ངོ་འདྲ་པོ་ཏོག་ཅམ་ཏོག་ཅམ་སྤྱད། དེའི་དུས་སུ་གུ་ཡི་གེ་འདྲོན་རོགས་མི་བྱེད་འདུག ཨོ་རྒྱུ་རྟོ་རྗེས་སྒྲོབ་
བྱེད་དག་ཆུ་ལོ་གཉིས་ཅམ་བྱས་རེད། རྟོད་པ་བརྒྱ་ཆེ་དབང་གིས་སྒྲོབ་བྱེད་ཀྱི་ཆུ་ལགས་ལོ་ཁགས་བྱས་རེད། ང་
ཆོ་སྒྲོབ་བྱེད་དག་ཆུ་བྱེད་དུས་ཨོ་རྒྱུ་ཡི་ཤེས། ཉི་མ་ཆེ་རེད། བྱམ་འཛིན། ཨ་དར་སྒྲོམ་པོ་སྤྱན་གཉིས། བརྒྱ་
ཆོས་འཕེལ་ཁོང་ཆོ་དག་བྱུག་རེད།

ཆུ་ལགས་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་འཕེལ།

ཚུ་མ་གྱི་ལ། ཆུ་ལགས་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་འཕེལ་སྐོར་གསུང་རོགས།

ལན། ང་སྤེལ་དུས་ཁོ་སྤེལ་མི་འདུག གཞུག་མ་གཞུག་མ་བཟང་མོ་ཁྱིད་ནས་སྤེལ་སོང་། ལོ་མང་པོ་
བསྐྱད་སོང་། ཁོ་ན་དུས་བཟང་མོ་ཡིས་ཡག་པོ་གཏོག་སོང་། ཁོང་གིས་སྒྲོབ་བྱེད་དག་ཆུ་ལོ་མང་པོ་བྱས་རེད།
བྱང་ཡིག་ཀྱང་བྱས་རེད། ཁོ་ཡི་གེ་ཡག་པོ་ཤེས་ཀྱི་འདུག་ལ། ཁོ་ལ་བྱ་གཅིག་ཡོད་རེད། བྱ་དེ་བྱ་པ་ལོག་ནས་ག་
བར་འགྲོ་ཡིན་མིན་ངས་ཏ་གོ་མ་སོང་། བཀྲ་ཤིས་ཆོས་འཕེལ་ཐེངས་ན་བཟང་མོ་ཡི་ཁྱོ་ག་དེ་རེད། མི་བཟང་པོ་ཡག་
པོ་སྒྲོ་ལང་རྒྱ་མེད་མཁན་མི་གཤིས་ཀ་ཡག་པོ་ཞིག་ཡོད་རེད། ཁོ་རྒྱ་བཞེས་དུག་གི་དམག་མི་རེད། བཀྲ་ཤིས་
ཆོས་འཕེལ་ང་ཆོ་གཉིས་ལས་ཁོ་གཞུག་ལ་སྤེལ་སོང་མི་ས་རེད།

མགོན་ཁང་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱི་མགོན་ལྷ།

ཚུ་མ་གྱི་ལ། གནམ་ཆོས་མགོན་ཁང་གི་སྐོར་དང་མགོན་ལྷ་ཐོག་མ་སུ་ཡིན་ནམ།

ལན། གནམ་ཆོས་མགོན་ཁང་གསར་པ་བརྒྱབ་ནས་མགོན་ལྷ་ཐོག་མ་དེ་ལྷོ་མ་དབང་གྲགས་རེད། དེའི་
སྒྲོན་ལ་སུ་ཡོད་མ་རེད། ཨོ་རྒྱུ་རྟོ་རྗེ་ཡིས་ཐེ་ཕུན་ལ་མཆོག་སྤྱལ་རིན་པོ་ཆེ་ཡི་ཞབས་ཕྱིར་སོང་ནས་གནམ་
ཆོས་མགོན་ཁང་ལ་བདག་གསུམ་བཏང་རེད།

ཚུམ་གྱིག་པ། སྤྱིང་ཐིག་མགོན་ཁང་ལ་མགོན་ལྷ་སུ་སུ་བཞུགས་སྤྱོད་ཡོད་དམ།

ལན། སྤྱིང་ཐིག་མགོན་ཁང་གི་མགོན་ལྷ་ལ་དེ་ཕུར་པ་ཐིན་ལས་ཀྱིས་བྱས་རེད། དེ་ནས་སྤྱིང་ཆང་རྒྱ་པོ་
ཞིག་གིས་བྱས་རེད། དེ་ནས་བསོད་ནམས་སུན་ཆོགས་ཀྱིས་བྱས་རེད། དེ་ནས་སྤོད་པ་ལྷ་མ་ཞིག་གིས་གཉེར་
པ་འདུག་རེད།

ལྷ་མ་དབང་ཕྱུག་སྐབས་ལ་དགོན་པའི་ནང་ལས་ཀ་ལས་མཁན་གཙུ་བོ།

ཚུམ་གྱིག་པ། ལྷ་མ་ཁྱེད་ཆོའི་སྐབས་དགོན་པའི་ནང་ལས་ཀ་ལས་མཁན་གཙུ་བོ་སུ་སུ་ཡོད་དམ།

ལན། ང་ཆོའི་སྐབས་དགོན་པའི་ནང་ལས་ཀ་གཙུ་བོ་ལས་མཁན་དེ་འདི་རེད་ཟེར་ནས་ཡོད་མ་རེད། རིན་
པོ་ཆེ་ཁོང་རང་གིས་འཆར་གཞི་མར་བཀའ་བྱི་རེད། བྲ་ཆང་གཞུང་གི་གཉེར་པ་དེ་རིན་པོ་ཆེ་བྱས་བཞག་རེད།
ཨ་མར་དང་ཁོང་ཆོ་བཞག་ནས་ཉོ་ཆ་ཁོང་རང་གིས་རྒྱག་གི་རེད། ཀྱན་བཟང་ཁྱོངས་མཁན་དེ་དཔེ་འཛོན་པོ་རེད།
ཁོས་ཡར་རྒྱག་མར་རྒྱག་ གཏུའ་མ་བཞག་ནས་པད་པག་འཛུ་པར་གཡར་རྩྭ་གཡར་ཞིང་ཁ་ཉོས། རྩོམ་རྩི་
དཔལ་མོ་དེ་དཔེ་པག་འཛོན་ཆེན་པོ་རེད། ཀྱན་བཟང་ཁྱོངས་མཁན་དེ་འཛོན་པ་ལ་གང་ཡིན་འདི་ཡིན་ཡོད་མ་རེད།
དེ་ནས་འཆར་གཞི་བཞག་ ཆོགས་འདུ་འཆོགས། རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་གཉིས་ཁྱོས་འཛུ་བྱས། དེ་ནས་གཞུག་མ་
ལོ་ཁགས་རྩེས་སུ་ལོ་རེ་ལ་རྩོར་མོ་སུམ་ཅུ་རྒྱག་ཅུ་རེ་བསྐྱུ་དགོས་རེད། དེ་ནས་དེ་བསྐྱུ་མི་དགོས་པ་བཟོས་སོང་།

ལྷ་མ་དབང་ཕྱུག་སྐབས་ཀྱི་དགེ་སྤྱོད་དང་བྱང་ཡིག

ཚུམ་གྱིག་པ། ལྷ་མ་ཁྱེད་ཆོའི་སྐབས་དགེ་སྤྱོད་དང་བྱང་ཡིག་སུ་དང་སུ་ཡོད་པའི་རྩོར་ལ་གསུང་རོགས།

ལན། དགེ་སྤྱོད་ཀྱི་རྩོར་དེ་ལྷ་མ་འཇམ་དགེ་ཡིས་དགེ་སྤྱོད་ལོ་མང་པོ་བྱས་རེད། འཇམ་དགེ་ཡིས་ལོ་
བཅོ་བརྒྱད་དེ་ག་ཅུ་བྱས་རེད་ཟེར་བྱི་འདུག་ དེའི་རྩེས་ལ་ལྷ་མ་སྐལ་བཟང་གིས་བྱས་རེད། དེའི་རྩེས་ལ་མཁན་
ཆེན་ཆེ་དབང་རྒྱ་མཆོ་ཡིས་བྱས་རེད། དེའི་རྩེས་ལ་དགེ་ལེགས་རྩོ་རྩེ་ཡིས་བྱས་རེད། དགེ་ལེགས་རྩོ་རྩེ་ཁོ་དཔལ་
ཡུལ་བ་རེད། མི་ཡག་པོ་ཡོད་རེད། ཡི་གེ་ཡག་པོ་ཤིས་ཀྱི་རེད། རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་ཡར་བཤད་གྲའི་ནང་ལ་ཐེན་
བཞག་རེད། ད་ལྟ་ཐེ་ཐུན་ལ་ཡོད་རེད། ང་ཕྱི་ལོ་༡༩༥༡ ལོར་དགོན་པ་ལ་སླེབས་རེད་ལ། དེའི་སྤྱོན་ལ་བྱས་
ཡོད་ན་མ་གཏོགས་ང་ཡོད་པའི་སྐབས་ལ་ཨ་སྤོང་གིས་དགེ་སྤྱོད་ཅི་བྱས་མ་སོང་། དབང་ལྡན་གྱིས་བྱང་ཡིག་
བྱས་ཡོད་རེད། རྩོ་རྒྱ་ཡིས་བྱང་ཡིག་བྱས་ཡོད་རེད།

ཅིའུ་དམར་ལྷ་ཁང་དང་ལྷ་མ་ཡ་མ་མཛོན་པ།

ཚུམ་གྱིག་ལ། ཅིའུ་དམར་ལྷ་ཁང་གི་སྐོར་གསུང་རོགས།

ལན། ཅིའུ་དམར་རྟེན་མཁར་དེ་གཞུག་མ་གཞུག་མ་བརྒྱུ་རེད། ང་གཉེར་བ་བྱེད་དུས་འཆར་གཞི་བཏིང་ནས་བཞག་རེད་མ་གཏོགས་བཟོས་མི་འདུག ག་རེ་རེད་ཟེར་ན་ངས་ད་ལྷ་བྱ་གྱི་འདུག ང་ཆོའི་ལྷ་མ་ཞིག་ཞིང་ལ་གཤེགས་སོང་། དུར་ཁོད་དུ་བསྐྱེགས་མ་སོང་། ཅིའུ་དམར་ལྷ་ཁང་གི་ཡར་དེ་ན་མེ་སླེག་བཏང་སོང་། ལ་མ་མཛོན་པོ་ཡིས་ཟམ་པ་དང་ལྷ་ཁང་ལྷ་ཡ་ལས་ཀ་ཡུན་རིང་པོ་ལས་རེད། གཞུང་སེམས་ཆེན་པོ་རེད།

ལྷ་མ་དབང་རྒྱུག་དང་པོ་དམོན་པར་ཕེབས་དུས་ཀྱི་ལྷ་མ་འགའ།

ཚུམ་གྱིག་ལ། ལྷ་མ་ཁྱེད་དང་པོ་འདིར་ཕེབས་ཡོང་དུས་ལྷ་མ་སྲ་སྲ་འདུག་གས།

ལན། ང་དང་པོ་འདིར་ཡོང་དུས་ཀྱི་ལྷ་མ་ཆུན་པ་འདྲ་པོ་ཨ་མར་ལྷ་མ་དང་། ལྷ་མ་བསམ་གཏན་ཕུན་ཆོགས་ཡོད་རེད། བཀའ་བྱར་ཆེ་རིང་ཕུན་ཆོགས་ཡོད་རེད། བཀའ་བྱར་ཆེ་རིང་ཕུན་ཆོགས་ང་ཡོང་དུས་ལྷ་རྩ་ཏ་སྲི་ས་སྐུ་དགོན་པ་ལ་འཁོ་འདུག གཉེར་བ་ཅི་བྱས་ཡོད་མ་རེད། ལྷ་རྩ་ཏ་སྲི་ནས་མར་སླེབས་ནས་སློབ་གྲུའི་འཁོ་བྱེད་ཏོག་ཅམ་བྱས་ཡོད་རེད། གོ་འཛོ་དཔལ་ལྡན་ཡོད་རེད། གོ་འཛོའི་མི་ཆང་མ་ལག་པོ་ཡོད་རེད། རིན་པོ་ཆེ་ལ་དང་པ་ཡོད་རེད། དེ་ནས་ཨ་དགའ་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་རེད། ང་ཡོང་དུས་ལྷ་མ་སྐལ་བཟང་དང་དགོན་མཆོག་དོན་གྲུབ་གཉིས་གཞིས་གྲོང་ལ་བསྐྱད་འདུག དགོན་མཆོག་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་ང་མ་ཡོང་སྟེན་ལ་ལས་ཀ་དཔེ་ལས་ཀྱི་རེད་ཟེར་གྱི་འདུག (Mumbai) རྩོམ་རྩི་དང་ག་ས་ག་ལ་སློང་མོ་རྒྱག་ག་འཁོར་ཅིང་ཟེར་གྱི་འདུག ཆོ་ག་བྲལ་ལེན་མཁས་པ་རེད།

ང་ཡོད་པའི་སྐབས་སུ་ཡ་སྐབས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞབས་ཀྱི་སྐུ་གུ་ཆེ་རེ་མོས་བྱས་ནས་བསྐོས་བསྐྱད་རེད།

ཚུམ་གྱིག་ལ། ལྷ་མ་ཁྱེད་ཆོའི་སྐབས་སུ་ཡ་སྐབས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞབས་ཀྱི་གཙུག་པོ་སྐུ་རེད་གསུང་རོགས།

ལན། ང་ཡོད་པའི་སྐབས་སུ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞབས་ཀྱི་སྐུ་གུ་ཆེ་རེ་མོས་བྱས་ནས་བསྐོས་བསྐྱད་རེད། རྗེ་རྗེ་ཡིས་བྱས་རེད། རྩ་ཏ་སྲི་ལ་གྲོངས་སོང་བ། མཁན་པོ་རྗེ་རྗེ་རེད། མཁན་ཆེན་རྣམས་གྲོལ་འདྲ་པོ་དཔེ་ཆ་རང་ལྷ་བསྐྱད་རེད། དཔེ་ཆ་དཔེ་མཁས་པ་རེད། ཨ་མར་གཟིམ་ཁང་ལ་འདུག་རེད། གཞུང་སེམས་ཅན་མི་ལག་པོ་ཡོད་རེད། ལྷ་བྲང་ལ་འདུག་རེད།

ཡུལ་པ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་དཔེ་གསུང་པས་ལ་མངའ་གསོལ་གནང་བའི་བླ་མ་རྣམ་པ།

ཚུལ་གྱི་ལ། རྒྱུ་མ་པར་སྐབས་ཤིག་ལ་ཡུལ་པ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་སྐབ་ཁང་ནང་ལ་མ་བཞུགས་པའི་བླ་མ་
འགའ་ཞིག་མངའ་གསོལ་གནང་བའི་སྐོར་གསུང་རོགས།

ལན། པར་སྐབས་ཤིག་ལ་ཞབས་བརྟན་འགྲོ་མཁན་བླ་མ་མེད་ཡོང་དུས་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་བླ་མ་སྐལ་བཟང་།
ཨོ་ཁུན་རྟོ་རྩེ། དཀོན་མཆོག་དོན་གྱུ་བ། གྲང་སར་བླ་མ་འཛིགས་མེད་ཁོང་བཞི་བླ་མར་མངའ་གསོལ་རེད། ཁོང་
ཚོ་བཞི་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་ལྷ་ཁང་ནང་དུ་སྒྲོན་ལམ་ནམ་པོ་བཏབ་ཡོད་རེད།

དཔལ་ལྷུལ་གྱི་ཚོག་འདོན་སྤངས་ལའང་ཁམས་ལྷགས་དང་དབུས་ལྷགས་གཉིས་ཡོད།

ཚུལ་གྱི་ལ། ཏ་ར་བླ་མ་དང་དབུ་མཛད་སྐོར་གསུང་རོགས།

ལན། ཏ་ར་བླ་མ་གྱི་ལོ་ ༡༩༤༡ ལོ་ལ་བོད་ནས་ཚུར་ཐེབས་བ་རེད། ཁོང་ཚོ་བཞི་དེའི་སྒོན་ལ་བླ་མར་
མངའ་གསོལ་བ་རེད། བླ་མ་བསོད་ནམས་བརྟན་འཛིན་གྱིས་དབུ་མཛད་བྱས་ཡོད་རེད། ཨ་ཁུ་བླ་མ་ཡིས་ལོ་
མང་པོ་དབུ་མཛད་བྱས་ཡོད་རེད། ཨ་ཁུ་བླ་མའི་རྩེ་ལ་མགོན་པོ་ཕུན་ཚོགས་གྱིས་དབུ་མཛད་ལོ་གཅིག་གཉིས་
འདྲ་བྱས་ཡོད་རེད། དེའི་རྩེ་ལ་ཏ་ར་བླ་མ་ཡིས་དབུ་མཛད་བྱས་ཡོད་རེད། དཔལ་ལྷུལ་བ་ལ་ཁམས་ལྷགས་
དང་། དབུས་ལྷགས་གཉིས་འདུག་པ། ཏ་ར་བླ་མ་དེ་ཁམས་ལྷགས་རེད་འདུག མྱིང་ཁ་ཤིས་བ་ལ་སོགས་བ་
ཁམས་པའི་ལྷགས་སྒོལ་རེད་འདུག གདངས་མི་འདྲ་བ་ཡོད་རེད། ཨ་ཁུ་བླ་མ་དེ་དབུས་ལྷགས་སྒྲིན་གྲོལ་མྱིང་
གི་བརྒྱུད་བ་རེད་འདུག གདངས་འཇམ་པོ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་རེད། སྐལ་སྐུ་ཕྱབ་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་ཁམས་ལྷགས་རེད།
འདོན་ཡོང་དུས་རང་ལྷགས་ལའང་འདོན་སྤངས་ཏིག་ཙམ་ཁ་ཁ་ཡོད་རེད། ཨ་ཁུ་བླ་མ་གདངས་འཇམ་པོ་དང་།
ཁམས་ལྷགས་དེ་གདངས་མཐོན་པོ་ཡོད་རེད།

བྱག་མཛོད་སྒོ་བཟང་ཚོས་འཕེལ་དང་ཁ་ས་བླ་མ།

ཚུལ་གྱི་ལ། བྱག་མཛོད་སྒོ་བཟང་ཚོས་འཕེལ་སྐོར་གསུང་རོགས།

ལན། བྱག་མཛོད་སྒོ་བཟང་ཚོས་འཕེལ་ཁ་ས་བླ་མའི་དགེ་སྤྱུག་རེད། ཁ་ས་བླ་མ་ཟེར་ན་དཔལ་ལྷུལ་པའི་
བླ་ཆུན་ཞིག་ཡོད་རེད། བླ་མ་ཡག་པོ་ཡོད་རེད། རིན་པོ་ཆེའི་ཆ་གཞག་ས་རེད། ཚོས་སྤྱད་གཉིས་ཀ་ཡོད་རེད།
བྱག་ལས་དཔེ་གསུང་པས་ལ་གནང་ཡོད་མ་རེད། ཆད་པོ་རེད། རིན་པོ་ཆེས་ཁོ་ཡི་རྩ་ནས་པོ་འདེབས་ཀྱི་རེད། བྱག་

མཛོད་རྒྱུ་བཟང་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་ཐུག་མཛོད་བྱེད་ལ་འགོ་ག་དུས་ནས་བཅུགས་མི་ཤེས། ལོ་མང་པོ་ཞིག་ཡིན་ས་
མེད། ང་གཅེར་པ་བྱེད་དུས་སྐབས་སུ་ཁོ་སྤྱ་གུ་ལོ་གསར་རེད།

མཁན་ཆེན་པར་ཤེས་རབ།

ཚུམ་གྱིག་ལ། མཁན་ཆེན་པར་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྐྱོར་གསུང་རོགས།

ལན། མཁན་ཆེན་པར་ཤེས་རབ་སྐག་ས་ན་དཔེ་ཁྲིད་དག་ཆེན་བྱེད་མཁན་རེད་ལ། དེ་ནས་མར་ཞེ་ཆེན་
དགོན་པ་ལ་འདུག་མཁན་རེད། ང་ཆོ་ལའང་མཁན་པོ་ཡོད་མ་རེད་ལ། མཁན་ཆེན་བཙུན་འབྲུག་ནི་ཞིང་ག་ཤེས་
ཆར་རེད། རྩ་ཁ་བའི་སྤྱ་མ་ཞིག་ཡོད་རེད། འདུག་རོགས་བྱས་མ་སོང་། ལོ་གཅིག་ཅུ་ནས་འགྲོ་བཞག་
སོང་། ས་སྐྱའི་མཁན་པོ་རིན་ཆེན་རེད། དེ་ནས་མཁན་ཆེན་པར་ཤེས་རབ་བཞག་རེད་ལ།

བཤད་བྱའི་དགེ་སྐྱོས་ཐོག་མ་དང་། རྒྱལ་ས་དེའི་བཤད་བྱའི་གནས་སྤངས།

ཚུམ་གྱིག་ལ། བཤད་བྱའི་སྐྱོར་གསུང་རོགས།

ལན། བྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོ་ལ་བཤད་བྱ་དང་བཅུགས་ནས་དེའི་རྗེས་ལ་བྱ་ཆང་དང་བཤད་བྱ་གཉིས་སྡེ་
ཆོན་ཁ་ཁ་འདྲ་པོ་ཆགས་རེད་ལ། བཤད་བྱའི་ནང་ལ་དགེ་སྐྱོས་དང་པོ་དེ་བསམ་གཏན་སྤྱན་རྒྱལ་སྐྱོས་བཞག་
རེད། དེའི་དུས་ཆོགས་གཙོ་འདྲ་པོ་གཞག་ད་གཞག་གི་ཡོད་རེད་དེ། མང་ཆེ་བ་རེ་མོས་འདྲ་བྱས་ནས་གཏོང་གི་
རེད། དེ་ནས་གཞུག་མ་པོད་ནས་མཁན་པོ་སྤྱ་མེར་ཁོང་ཆོ་རྒྱུ་ལ་ཕེབས་ནས་ཡག་པོ་རེད་སོང་ལ། དེའི་སྡོན་ལ་
མཁན་པོ་རིག་འཛིན་ཡོད་རེད། མཁན་ཆེན་ཆེ་དབང་རྒྱ་མཆོ་ཡོད་རེད། མཁན་ཆེན་ནས་གྲོ་ལ་ཡོད་རེད། ཞོ་རྒྱུ་
ཆེ་བཙན་ཡོད་རེད། དེ་ནས་ཞོ་རྒྱུ་ཆེ་བཙན་ཁོ་བརྒྱགས་རེད། བྱ་བ་ཐོབ་རེད། སྐྱོམ་རང་རྒྱག་བསྟན་གྱི་རེད།

ལོ་མང་རྒྱལ་ས་ཡུལ་སྤྱོད་རིན་པོ་ཆེ་ཐང་ཆང་ལ་ཁ་ལག་བརྩོག་ཕེབས་གྱི་རེད།

ཚུམ་གྱིག་ལ། ཡུལ་སྤྱོད་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱ་མ་ཁྱེད་ཆོའི་སྐབས་སུ་སློབ་བྱ་ལ་ཡི་གེ་སློབ་དུ་ཕེབས་གྱི་རེད་པས།
ལན། ང་ཡོད་དུས་རིན་པོ་ཆེ་སློབ་བྱ་ལ་ཕེབས་ལ་ཕེབས་གྱི་རེད། ཡི་གེ་སློབ་ག་ཕེབས་པ་དྲན་མ་སོང་། ལོ་གསར་
སྐབས་བྱ་ཆང་ལ་ཁ་ལག་བརྩོག་དུ་ཕེབས་གྱི་རེད། ཁོང་རང་ཕེབས་ནས་མོག་མོག་བརྩོག་གི་རེད། ཞིང་ཁའི་ནང་
ལོགས་ལ་ཨ་ཤོ་མ་བཀོག་དུ་ཕེབས་གྱི་རེད། ཁོང་རང་གིས་ཨ་ཤོ་མ་བཀོག་གི་རེད། ང་ (Rani Gate) རྩ་ཁ་ཕྱེད་
ལ་ཞིང་ཁ་ལས་ག་ལས་མང་པོ་བསྟན་རེད་ལ། ང་ལ་ཆ་གཞག་གི་རེད་ད། ཀུན་བཟང་གྲོངས་མཁན་ན་ནས། ཆོ་
རྟོ་དང་ང་ཆོ་ཡིས་སྟོན་ནི་མི་ཤེས། རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་ལོ་མ་འཆོང་དུ་ཕེབས་གྱི་རེད། ང་ (Rani Gate) རྩ་ཁ་

སྒྲེལ་ལ་ཞིང་ཁ་ལས་སྐབས་མེད་ས་མ་གསུམ་དེ་ཐེབས་སོང་། དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་སྐད་ཆ་བཤད་ཀྱི་རེད། ང་
ཆོ་རྒྱ་དང་ཐུག་དུས་རྒྱ་ཡིས་པལ་ནས་ཤོས་ཡོང་སྐབས་མེ་མདའ་ཡིས་ཐུག་ཐུབ་ཡོད་མ་རེད་གསུངས་སོང་། བྱམ་
ཅེའི་བཟོ་བྱ་འཇུགས་དུས་གོ་འཛོལ་བོད་ནམས་ཕུན་ཚོགས་ཡིན་ས་རེད། ང་བཞག་ཡོད་མ་རེད། འཇམ་དགེས་
དགེ་སྐྱོས་བྱེད་སྐབས་དགེ་སྐྱོས་རོགས་པ་ཡོད་མ་རེད།

ཀུན་བཟང་དེ་འཛོལ་བ་ལ་ཆད་ཅིག་ཡོད་མ་རེད།

ཚམ་གྱིག་ལ། ཐུག་མཛོད་ཀུན་བཟང་གི་སྐྱོར་གསུང་རོགས།

ལན། ཀུན་བཟང་དེ་འཛོལ་བ་ལ་ཆད་ཅིག་ཡོད་མ་རེད། ཀུན་བཟང་མེད་ན་ཡོང་ཐུབ་མ་རེད། ད་ལྟ་རྒྱ་གར་
ནང་ལ་འདི་འདྲ་ཆགས་ལ་ཀུན་བཟང་གི་བཀའ་འཛིན་རེད། ཏྲ་མགིན་ཟེར་བའི་རྒྱ་མང་ལ་མ་བྱམ་ཅི་གང་མི་ལོ་མཁན་
ཞིག་རེད། ཀུན་བཟང་ཕྱོགས་གཞན་དག་ལ་འཕྱོད་དུས་ཏྲ་མགིན་གྱིས་ཁ་ལག་བཟོ་རོགས་བྱེད་ཀྱི་མ་རེད། དེ་ནས་
གཞིས་ཁྱོང་ནང་ལོགས་ལ་སྤིང་མོད་ང་མཉམ་དུ་ཞལ་ལག་མཆོད་རེད། ལོ་གཅིག་ཀུན་བཟང་བོད་གཞུང་དང་
མ་འགྲིག་ནས་ཀུན་བཟང་ལ་ཐེ་ཐུན་གྱི་ཐོགས་ཟེ་མཁན་ཟེར་ནས་མང་པོ་ཞིག་གིས་ད་ཀུན་བཟང་གིས་ཐུང་རེད་
ཟེར་གྱི་ཡོད་རེད། དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་གསུང་གི་རེད། ཀུན་བཟང་ལ་ལལ་ནའང་འདྲ། ང་ལ་ལལ་ནའང་འདྲ་
གཅིག་པ་ཡིན། དགོན་པ་གཞུང་གི་ལས་ཀ་ལས་ནས་ཀུན་བཟང་ལ་ཁ་ལག་ལག་པོ་ཞིག་ཀྱང་རག་གི་མ་རེད།
མི་འདི་འདྲ་པོ་དགོན་པོ་རེད་དེ་གསུངས་སོང་། ང་ཆོ་རྒྱ་མ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་ཀུན་བཟང་ལ་ཁ་བཏང་སོང་། གཞིས་
ཁྱོང་ཆོས་ཁ་བཏང་སོང་། གཞིས་ཁྱོང་ནང་ལོགས་ལ་ཁ་མི་གཏོང་མཁན་གཅིག་ཡོད་རེད། དེ་ཡིས་ཀུན་བཟང་ལ་
རྒྱལ་ཅ་བྱེད་ཀྱི་རེད། རྒྱལ་ཁོལ་དགོན་པ་ནས་ཀུན་བཟང་ལ་དོ་མཁན་སྤྱི་ཡོད་མ་རེད། རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་ལང་
བསམ་སྒོ་ལག་པོ་གཏོང་དགོས་རེད་མ་གཏོགས། ཀུན་བཟང་འདྲ་པོ་མེད་ན་དགོན་པ་ཆར་རེད་དེ་ཟེར་གྱི་རེད།

གྲགས་པ་རྒྱ་མ་མི་དཔེ་མི་སྤྱིད་ཀུན་མཉམ་ཆེན་ལོ་དང་ཅིས་མཁས་པ་རེད།

ཚམ་གྱིག་ལ། ཐུག་མཛོད་གྲགས་པ་རྒྱ་མི་སྐྱོར་གསུང་རོགས།

ལན། གྲགས་པ་རྒྱ་མ་ང་སྐབས་པའི་གཞུག་ལ་རེད། རྒྱ་མ་དགོན་པ་ལ་རྒྱ་ཡོད་མ་རེད་ལ། དགོན་པ་
ལ་བད་ཤག་གཞག་རྒྱ་ཡོད་མ་རེད་ལ། དེ་ནས་ཕྱི་རྒྱལ་ནས་བད་ཤག་འདྲ་རག་བྱས་ཡོང་དུས་ཀུན་བཟང་གིས་
ཕུགས་ཀྱི་སྐམ་ཞིག་ཉོས་རེད། དེ་ནས་གྲགས་པ་དེ་ལ་དདུལ་གཉེར་བཞག་རེད། གྲགས་པ་ཅིས་མཁས་པ་ཀུན་
བཟང་གིས་ང་ལ་ལལ་གྱི་འདུག་མི་འདི་འདྲ་འདྲ་པོ་ཅིས་མཁས་པ་སྤྱི་གཅིག་མི་འདུག་ཟེར། རྩོམ་གདན་ལ་བད་

ལག་འགྲོ་སྤོང་གི་རྩིས་རྒྱལ་དགོས་རེད་ལ། དཔེ་མི་སྤྱི་དགེ་ལྡན་སེམས་ཆེན་པོ་རེད།

ནམ་ཐོལ་སྤྱི་དགེ་ལྡན་ཁང་ཐོག་མ་དང་རྩ་ཁང་དེའི་སྤྱི་ལྷན། ད་དུང་གྲོ་མི་སྤྱི་དགེ་ལྡན་ལྷན།

ཆོས་ཁྱིམ་ལ། ཟངས་མདོག་དཔལ་འདྲི་འོག་གི་སྤྱི་ཁང་གི་སློར་གསུང་རོགས།

ལན། ང་དང་པོ་ཡོང་དུས་སྤྱི་ལྷན་འདུག་པ་ཆེན་པོ་དག་གིས་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་དོན་བཞི་དོན་ལྔ་ལ་དགོན་པ་ལ་
ཡོང་ཡིན། བྱི་ལོ་༡༩༥༠ ལོར་མི་སྤོང་ལ་སྤྱི་ལྷན་ཡིན། གཞིས་ཁྱོང་ནང་དུ་ཞིང་ལས་ལོ་སྤྱི་ལས་ཡིན། དེ་ནས་
དགོན་པ་ལ་ཡོང་ཡིན། ཡ་གི་ལ་གུ་རུའི་སྤྱི་དེ་ལ་སྤྱི་ལྷན་ཡག་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། སྤྱི་དགེ་ལྡན་གྱི་དུས་མཉམ་
ནང་ལ་ངས་རྟ་མགོན་སྤྱི་དཔེ་མི་སྤྱི་དགེ་ལྡན་པོ་ཞིག་བཞག་ཡོད། རྩ་ཁང་གི་སྤྱི་ཁང་ཐོག་མ་ཟངས་མདོག་
དཔལ་འདྲི་འོག་གི་སྤྱི་ཁང་དེ་རེད། སྤྱི་མ་སྤྱི་ཁང་དེ་བཞེངས་དུས་ནང་པ་འབར་མའི་དགེ་སྤྱི་དགེ་ལྡན་ཁྱོང་
གིས་ཐེར་ན་སྤྱི་ལ་བརྟན་ན་ཡག་པོ་ཡོད་རེད་ལ་བ་ནས་སྤྱི་སྤྱི་ལ་བརྟན་རེད། སྤྱི་མ་སྤྱི་སྤྱི་རེད། རྩིས་སྤྱི་ལྷན་
བཞེངས་དུས་སྤྱི་སྤྱི་ལྷན་བརྒྱུར་རེད། སྤྱི་སྤྱི་ལྷན་གཤམ་སྤྱི་དང་བྱུང་སྤྱི་རེད། ལུང་སྤྱི་སྤྱི་ལྷན་རེད། སྤྱི་སྤྱི་ལྷན་
སྤྱི་རེད། ལུང་སྤྱི་ལྷན་ལ་བྱུང་བར་ཅི་ཡོད་པ་རེད།

ཕུར་པ་སྤྱི་ཁང་། སྤྱི་ལ་མ་སྤྱི་ཁང་། བཀའ་བརྒྱུད་སྤྱི་ཁང་།

ཆོས་ཁྱིམ་ལ། སྤྱི་ཁང་གཞན་པ་རྩིས་ལྷན་གྱི་སློར་གསུང་རོགས།

ལན། ཕུར་པ་སྤྱི་ཁང་དེ་རིན་པོ་ཆེའི་རྩིས་ཐོག་དགོན་པའི་སྤྱི་ལས་བཅོལ་སའི་རྩིས་གཙོ་བོ་ཞིག་རེད།
ལོ་གསར་སྐབས་སྤྱི་ལྷན་ཆད་མེད་འདོན་བྱི་རེད། ཡིན་པར་ང་དགོན་འདིར་སྤྱི་ལ་སྤྱི་ཁང་དེ་བཞེངས་
མི་འདུག ཕུར་པ་སྤྱི་ཁང་དང་སྤྱི་ལ་མ་སྤྱི་ཁང་གཞིས་ལས་སྤྱི་ལ་སྤྱི་ཁང་སྤྱི་ལ་རེད། སྤྱི་ལ་མ་སྤྱི་ཁང་གཞིས་
མ་རེད། སྤྱི་ལ་མ་སྤྱི་ཁང་གི་སྤྱི་ལ་མའི་སྤྱི་རྩིས་གཙོ་བོ་དེ་གསེར་བྱུག་དུས་གསུང་གསལ་རེད། དཔལ་མོས་ང་ལ་
ཐེར་བྱི་འདུག སྤྱི་དེ་ཡང་རྒྱ་ལ་རྒྱའི་སྤྱི་རྩིས་མ་ཞིག་ལ་དཔེ་བྱས་ནས་བཅོས་པ་རེད། བཀའ་བརྒྱུད་སྤྱི་ཁང་དེ་སྤྱི་
མ་དབྱར་གནས་དང་། སྤྱི་ལ་མའི་སྤྱི་ལས་བཀའ་བརྒྱུད་དང་ཕུར་པ་སྤྱི་ལས་འཛོགས་པ་བཅོས་རེད། སྤྱི་མ་དབྱར་
གནས་སྐབས་དང་སྤྱི་ལ་མའི་སྤྱི་ལས་བཀའ་བརྒྱུད་དང་ཕུར་པ་སྤྱི་ལས་འཛོགས་གི་ཡོད་པ་རེད། མིང་ལ་བཀའ་
བརྒྱུད་རེད་མ་གཏོགས་སྤྱི་མ་དེར་ཕུར་པ་སྤྱི་ལས་འཛོགས་གི་རེད།

ཅི་བྱ་དམར་དེ་ཡ་སྤྱི་ལས་རྩིས་ལྷན་ལོ་ཆེ་ཁོང་དང་སྤྱི་སྤྱི་ལ་མ་ལག་གི་རེད།

ཆོས་ཁྱིམ་ལ། ཅི་བྱ་དམར་གྱི་རྩིས་མཁར་སློར་གསུང་གནང་རོགས།

ཡན། ཅེ་ཅུ་དམར་དེ་ཡ་སྐྱབས་ཇེ་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱེར་གྱི་སྤྱང་མ་ཡིན་ཟེར་རེད་ད། རྟེན་མཁར་དེ་ཕྱོག་མ་རྟེན་
པ་ཞིག་ཡོད། ང་སྐྱེ་བ་དུས་ད་ལྟའི་རྟེན་མཁར་དེ་མི་འདུག་དེ་ཕྱིས་སུ་བཞེངས་པ་རེད། སྐབས་ཤིག་ང་ཆོ་རིན་
པོ་ཆེ་དང་མཉམ་ཏུ་ (Rani Gate) རྩ་ལྷོ་རྟེན་ཞིང་ཁ་ལ་ལས་ཀ་འགོ་བའི་སྐབས་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་གིས་
གསུང་གི་འདུག་པ་ཁམས་སྤྱོད་ནས་ཚུར་སྐྱོས་རྒྱ་བྱེད་ཡོང་དུས་ཅེ་ཅུ་དམར་གྱིས་མདུང་ཁུར་ནས་ཁྱོད་རྒྱ་ལ་
མགོ་བཏགས་ཡིན་པས། ཁྱོད་སྐྱོས་འགོ་ན་རྒྱ་གར་ལ་སྐྱོས་ཤོག་ངས་རྟགས་པ་བྱེད་དོ་གསུངས་ནས་མདུང་
སའི་སྒྲིང་ལ་བཅུགས་སོང་གསུངས། རྒྱ་གར་ལ་འགོ་ན་དུག་རག་གི་རེད། དུག་ལ་འཛེམས་ཤོག་གསུངས་སོང་
གསུང་གི་འདུག་འདི་ལ་དུག་རག་ཡོད་པ། ཅེ་ཅུ་དམར་དེ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་སྐྱེར་གྱི་སྤྱང་མ་ལ་གསོ་གི་རེད། ལྷ་
ཆོང་གི་སྤྱང་མ་དེ་མ་མགོན་ལྷ་མ་ཏུ་འཕྱུར་རེད། ཁོང་རང་སྐྱེར་གྱི་སྤྱང་མ་དེ་ཅེ་ཅུ་དམར་ཡིན་གསུངས་སོང་།

ཡ་སྐྱབས་ཇེ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་དཀའ་ལས་བརྒྱབ་ཡོད་རེད་ད།

ཆོ་མ་ཁྱིག་པ། ལྷ་མ་ཁྱེད་རང་གིས་མཐོང་ས་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་བྱུག་ལས་གནང་བའི་སྐོར་གསུང་གནང་རོགས།

ཡན། རིན་པོ་ཆེས་དཀའ་ལས་བརྒྱབ་ཡོད་རེད་ད། གུན་བཟང་ལོ་གཅིག་གཉིས་ཤིག་ན་སོང་། ཅ་ནས་
ལས་ཀ་ལས་མི་བྱུག། ང་ཆོ་ལྷོ་སྐད་མི་ཤེས། བད་ཤག་མེད། རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་ལ་འདྲ་ཡོད་མ་རེད། གཞིས་
ཁྱོང་གཉིས་པ་རྒྱ་བྱར་ཆོང་ནས་བ་ལྷགས་ཉོས་ནས་འོ་མ་བཅོངས་རེད། ཁ་ཤས་ཀྱིས་ཟེར་ན། རྒྱ་བྱར་ཆོང་གིས་
རིན་པོ་ཆེ་ལ་བ་ལྷགས་སྤྱུག་ག་སྤྱད་ནས་མགོ་གཡོགས་རེད་ཟེར་གྱི་འདུག་གང་འདྲ་ཡིན་མིན་མི་ཤེས། ང་ཡོང་
དུས་བཤད་ལྷ་ན་བྱམས་པ་ལྷ་ཁང་མི་འདུག་ཕྱིས་སུ་རེད། ང་ཡོང་དུས་མཁར་ཆེན་བསྐྱེད་པ་ལ་ཤང་མི་འདུག་
གསུངས་པ་འདྲ་མི་འདུག་ ཡ་མར་དེ་འདུག་ ཕྱོག་མ་དགོན་པ་བཞེངས་དུས་ཤད་ཤག་ཡོད་མ་རེད། གཞིས་ཁྱོང་
བཞི་བས་ལས་ཀ་ལས་ཡིན་ཟེར་གྱི་འདུག་ ས་ཤག་ཉོད་གོས་ན་ཤད་ཤག་ཡོད་མ་རེད། ས་ཤག་བསྐྱེད་སྤྱོད་ རྩོད་
ཆོ་གཞིས་ཁྱོང་བཞི་པ་དང་ལྷ་པ་ཆོས་ལས། གཞིས་ཁྱོང་བཞི་པས་ལས་ཀ་དཔེ་ལས་ཡོད་རེད་ད། གཞིས་ཁྱོང་
བཞི་པས་དགོན་པ་འདི་སྤོག་འདྲ་པོ་ཅི་གི་འདུག་པ། དེས་གནས་རེད།

ཕྱོག་མ་ང་རང་གིས་ལས་ཀ་དེ་མ་གཏོགས་ལོ་འདི་རེད་འདི་རེད་ཟེར་ནས་ལོ་ཆེགས་ཏུ་གྱི་མི་འདུག་

ཆོ་མ་ཁྱིག་པ། ང་ཆོས་མ་ཁྱུས་པའི་ལྷ་མ་ཁྱེད་རང་གིས་བྱུག་ལས་གནང་བ་དེ་འདྲ་ཡོད་ན་གསུང་རོགས།

ཡན། གཞན་པ་ཅི་མི་གདལ། ཞེ་དག་བསམ་སྒོ་འཁོར་གྱི་མི་འདུག་ ཕྱོག་མ་ང་རང་གིས་ལས་པ་དེ་མ་
གཏོགས་ལོ་འདི་རེད་འདི་རེད་ཟེར་ནས་ལོ་ཆེགས་ཏུ་གྱི་མི་འདུག་དེ་ནས་ང་སྐྱབས་ཁང་ནང་ལ་ལོ་གསུམ་འདུག་

ཡིན། སྐུ་བ་ཁང་ནང་ནས་ཡར་ཐོན་ནས་ (Mumbai) རྫོམ་རྩི་ལ་དབལ་མོའི་ཁང་སྤང་ལ་བཏང་སོང་། དེའི་སྡོན་ལ་ཁ་ཤས་འགྲོ་རྟོགས་བྱས་མི་འདུག ང་བཏང་སོང་། དེ་རུ་ལོ་གསུམ་འདུག་ཡིན། ལོ་གསུམ་འདུག་ནས་ཀུན་བཟང་གིས་མཁན་ཆེན་རྣམ་གྲོལ་གྱི་རྟོགས་ལ་རྒྱ་བ་གཅིག་འདུག་རྟོགས་གྱིས་ལབ་སོང་། དེ་ནས་ང་དག་འསོང་།

ཏ་ར་ལྷ་མ།

རྩམས།

ཏ་ར་ལྷ་མའམ་བཟླ་བཀའ་མཆོག་ནི། གྱི་ལོ་ ༡༤༣༩ ལོར་བོད་དཔལ་ལྷལ་སྐ་བ་རུ་བ་རུ་འབྱུངས། གྱི་ལོ་ ༡༤༥༡ དཔལ་ལྷལ་གྱི་བཤད་གྲར་འཇུག་ཞུགས་ཀྱི་ལོ་ངོ་རྒྱལ་རིང་སློབ་གཉེར་གནང་བ་དང་། གྱི་ལོ་ ༡༤༥༡ ལོར་རྒྱ་གར་རུ་ཕེབས་ཏེ་དགོན་འདིར་འབྱོར་ཅིང་། གྱི་ལོ་ ༡༤༥༣ ལོར་ཡུལ་མཇུག་ལྟེ་གྲུབ་དབང་རིན་པོ་ཆེས་སྐྱ་མའི་ཁྲིར་མངའ་གསོལ་བ་དང་། དགོན་འདིར་སྐབ་བ་དང་སྐབ་ཆེན་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དབུ་མཛད་ཀྱི་ཞུགས་འགན་ལོ་མང་པོར་བཞེས་སྤྱོད་བ་ཡིན།

ཚུམ་གྲིག་ལ། ཁྱེད་རང་གི་ངོ་སློད་མདོར་བསྡུས་ཤིག་གནང་རོགས།

ལན། བ་ལྷལ་བོད་དཔལ་ལྷལ་སྐ་བ་རུ་བ་ཟེར་ས་དེ་ནས་རེད། སྐ་ཏ་ར་ཆང་ཟེར་བ་དེ་ཆང་གི་རེད། ངའི་མ་ཡི་མིང་ལ་དཀར་ལོ་དང་། མ་ཡི་མིང་ལ་བསམ་སྟོན། ངའི་མིང་ལ་ཏ་ར་བཟླ་བཀའ་མཆོག་ཟེར་བ་རེད། མཁན་པོ་དག་དགའ་ཡིས་མིང་དེ་བཏགས་པ་རེད། ད་ལོ་ལོ་ ༡༥ དང་། ལོ་རྟགས་མེ་ཁྲུང་ཡིན།

ཆུང་དུས་སློབ་སྦྱང་གནང་བའི་རྒྱུ་རྐྱེན།

ཚུམ་གྲིག་ལ། ཁྱེད་རང་གིས་ཆུང་དུས་སློབ་སྦྱང་གང་གནང་སྟོར་གསུང་རོགས།

ལན། ཆུང་དུས་ཨ་ཞང་ཏ་ར་ལྷ་མ་ཟེར་བའི་དཔལ་ལྷལ་གྱི་དགེ་སྟོན་གནང་འདུག་མཁན་ཞིག་ཡོད་རེད། ཁོང་གི་མདུན་ནས་ཀ་ཁ་ག་ང་ནས་ལེའུ་བདུན་མ་སོགས་ལོ་གཅིག་ཡར་མར་ཞིག་ལ་སྦྱངས་ཤེས་སྒྲ་མ་སྐྱ་གཤེགས་སོང་། དེའི་ཤེས་སྐྱ་མགར་འགྲོ་སྒྲ་མའི་མདུན་ནས་ཞི་ཁྲོ་དང་ཐུར་བ་སོགས་སྦྱངས་པ་ཡིན། དེ་ནས་དགོན་པའི་ནང་ལ་ཆོགས་པ་འཆོགས་དེ་འདྲ་བུས་པ་ལས་གཞན་ཡོན་ཏན་འདྲ་ཅི་སྤྱོད་མ་སྤྱོད།

བཤད་གྲར་སློབ་སྦྱང་གནང་བའི་རྒྱུ་རྐྱེན།

ཚུམ་གྲིག་ལ། ཁྱེད་རང་བཤད་གྲར་ཞུགས་ཏེ་སློབ་སྦྱོང་ག་རེ་ག་རེ་གནང་བའི་སྟོར་གསུང་རོགས།

ལན། ང་ལོ་བཙུ་ལྷའི་ཐོག་ལ་པ་ཆུན་གྱིས་དཔལ་ལྷལ་བཤད་གྲའི་ནང་ལ་བཞག་བཞག་སོང་། བཤད་གྲའི་ནང་ལ་ལོ་རྒྱལ་བསྐྱད་པ་ཡིན། ལོ་རྟེ་ལུ་ཆ་གཅིག་གི་ཐོག་ལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཉམ་དུ་འགྲོ་བཞག་རེད། བཤད་གྲའི་

ཆེན་མཁའ་པོ་ལ། ཁྱེད་རང་དབྱ་མཛད་དང་མེ་ག་བ་ནས་སྤྱངས་རྟེན། བ་ལྟུང་ནས་ཆུར་ཐེབས་ནས་དགོན་འདིར་
དབྱ་མཛད་པཀང་ཚེགས་སྐྱོར་བ་སྤྱང་རོགས།

138

འཕྲུང་དོན་དང་། གཏེར་སྟོན་རྩལ་གྱི་པའི་བརྒྱུད་པ་རེད། རིན་པོ་ཆེས་སྤྲུལ་རྟགས་དག་གསུམ་དང་། ས་དབྱེད་
དང་། སྤྱི་ཆེས་སྟོན་དག་སོགས་ཆ་ཆ་ཆེ་རེད་ཟེ་མའི་མདུན་ནས་སྤངས་པ་རེད། ཁོང་རིག་གནས་མཁས་པ་
སྤྲུག་མོ་རེད།

དགོན་འདིའི་གཏེར་དཔེའི་སྐོར།

ཚུམ་གྱིག་ལ། དགོན་འདིའི་གཏེར་དཔེའི་སྐོར་གསུང་རོགས།

ལན། ཟླ་མ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཛིན་དེ་ཆོས་གཏེར་མ་ཆང་མ་བཅའ་ཤེས་ཀྱི་རེད། ཀ་ལ་མན་ཁོན་
(Clement Town) ལ་རྫོང་ནང་རིན་པོ་ཆེའི་ཨ་ཁུ་ཞིག་ཡོད་རེད། ཟླ་མ་བསོད་རྒྱལ་ཟེར་བ་མཁས་པ་སྤྲུག་
མོ་རེད། གཏེར་མ་དང་འདོན་བྱུག་ལེན་འཆམ་དང་བཅས་པ་ཆང་མ་ཤེས་མཁན་གྱི་ཟླ་མ་ཞིག་ཡོད་རེད། བསོད་
རྒྱལ་ཟླ་མ་ཟེར་ནས་སྤྲད་གསུམ་ཅན་གྱི་ཟླ་མ་རེད། དགེ་ལེགས་རྩོམ་པ་ཁོང་གིས་བསྐྲུབས་པ་རེད། རྣམ་ཐོལ་
གྲིང་ལ་ཁོང་གིས་ས་ཡིས་བཅའ་བཟོ་བྱས་པའི་གཏེར་དཔེ་མང་པོ་ཡོད་རེད། དགེ་ལེགས་རྩོམ་པ་ཁོང་གི་དགེ་སྟོས་གནང་
འདུག་མཁན་དེ་རེད། ད་ལྟ་ཐེ་མཚན་ལ་ཡོད་རེད། ང་འདི་ན་ཡོད་དུས་ཁོང་ཡོད་རེད།

བོད་དཔལ་ལྷལ་རྒྱལ་ཁང་ལ་བཞུགས་པའི་སྐོར།

ཚུམ་གྱིག་ལ། དགོན་འདིར་དཔལ་ལྷལ་མ་དགོན་གྱི་རྒྱལ་ཁང་ནས་ཐོན་པའི་ཟླ་མ་སྤྲུ་སྤྲུ་ཡོད་རེད་གསུང་རོགས།

ལན། ཟླ་མ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཛིན་དང་། ཨ་ཁུ་ཆེ་རྒྱལ་ ༡་རེད་ཟེ་ཟླ་མ། ཟླ་མ་བསོད་ལུ་བཅས་ཁོང་
བཞི་བོད་དཔལ་ལྷལ་མ་དགོན་གྱི་རྒྱལ་ཁང་ནས་ཐོན་མཁན་རེད།

ཚུམ་གྱིག་ལ། ཁྱེད་རང་རྒྱལ་ཁང་ལ་བཞུགས་པའི་སྐོར་གསུང་རོགས།

ལན། དཔལ་ལྷལ་དུ་རྒྱལ་ཁང་ནང་ལ་བསྐྱད་པ་རེད། འདི་ན་བསྐྱད་ཡོད་མ་རེད། བོད་སྤེ་དགེ་ནས་ལོ་
དུག་ལ་བསྟེན་པ་བཏོན་སྤོང་། ཁྱེད་ཀ་འདྲ་ཅི་ཐོབ་ཡོད་མ་རེད་མ་གཏོགས། སྤྱིང་ཐིག་ཅ་བོད་ནས་རིག་འཛིན་
འདུས་པ། ལུས་ཀ་དཔལ་ཆེན་དེ་རྣམས་ཀྱི་བསྟེན་ཆད་ཆ་ཆང་བཞག་ཆར་བ་ཡིན།

དགོན་འདིར་ལས་འགན་གཙོ་བོ་གང་བཞེས་པའི་སྐོར།

ཚུམ་གྱིག་ལ། ཁྱེད་རང་དགོན་འདིར་ཐེབས་ནས་ལས་འགན་གཙོ་བོ་ག་རེ་ཁྱར་ཡིན་ནམ།

ལན། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༠ ནས་ང་འདིར་ཡོང་ནས་ལས་འགན་གཙོ་བོ་དབྱ་མཛད་བྱས་པ་དང་། སྤྲུལ་སྤྲུལ་རྣམས་

ཆེ་མ་ཁྱེད་པ། རྒྱུ་ལྷ་ཁང་མེ་པའི་སྐང་གི་མགོ་ཁང་དེའི་སྐྱོད་པ་ལྷུང་རོ་གས།

५.१२.३५.५५.५५.५५.

མེད་ཀྱི་ཤར་པ། ཨ་ཁྱེད་ཀྱི་སྒྲོ་མཁའ་རྒྱུད་རྒྱལ་ཁ།

ལན། ཨ་ཁྱ་མི་འབྱུངས་ལྟ་དེ་དཔལ་ལྟ་བུ་ལྷན་སྟེ་ལྷན་ཆེན་མེད་སྙམ་དེ། ཁོང་གྲག་ཁང་།

ནང་ལོ་གསུམ་བཅུད་ཡོད་པ་ལས་གཞན་བཤད་ཀྱི་སོགས་ནས་སློབ་སྦྱོང་ཅི་བྱེད་སྤྱོད་ཡོད་ས་མ་རེད། ལྷ་སར་གནས་སློབ་ཞིག་ཐེབས། དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་མགོ་ལོག་ལ་ཐེབས་པའི་སྐབས་སུ་ཞལ་ལག་བཅོ་ཡ་ཆ་ཆང་ཨ་ཁུ་ལྷ་མ་ཁོང་གིས་གནང་ནས་ཞབས་བྱི་བྱས་པ་རེད། གཞན་སུ་གཅིག་ལའང་ལས་ཀ་བྱེད་འདུག་གི་མ་རེད། བད་གོ་ལ་བཞུགས་འདུག་དུས་ཀྱང་ང་དབྱར་ངོ་ཐངས་མ་གཉིས་ཅམ་འདུག་ཡིན་ཏེ་རིན་པོ་ཆེའི་གསོལ་ཐབ་ཅིག་ཁ་ཁར་ཡོད་རེད། ཨ་ཁུ་ཁོང་རང་གིས་ཁ་རས་ཤིག་གྱོན་ནས་ཞོགས་པ་དགོང་མོ་སོགས་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཞལ་ལག་ག་རེ་དགོས་ན་ཁོ་རང་གིས་བཅོ་འགྲོ་གི་རེད། ཨ་ཁུ་ལྷ་མ་ཐོག་མར་བཞུགས་ས་ཡང་དཔལ་ལུལ་དགོན་པ་རང་རེད། དགེ་ཚུལ་སློང་གི་སློམ་པ་ཞུ་ས་དེ་དར་ཐང་ཡིན་ན་གང་ནས་ཡིན་ནམ་ཏེ་མི་གོ་རིན་པོ་ཆེའི་དགེ་ཚུལ་སློང་ཞུ་ས་དར་ཐང་ནས་རེད། རིན་པོ་ཆེ་ལས་གཞན་ལྷ་མ་སུ་བསྟེན་སྤྱོད་རབས་ཅི་མི་འདུག་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་ཁང་ནང་གི་ལྷ་མ་ནི་མཁན་པོ་སློང་གིས་རེད། རྟོགས་ཆེན་བྱུག་ཆེན་ཆ་ཆང་ཞུ་ས་ཁོང་རེད། དུས་རྒྱུན་ཨ་ཁུ་ལྷ་མ་ཐོག་མས་ལེན་བྱེད་ཚུལ་ནི་སྤྱིང་ཐིག་ཡིན་ས་རེད། སློང་ཆེན་ལྷ་སྐུ་བ་ཐིག་ལའི་རྒྱ་ཅན་དེ་ཉག་པར་འདོན་འདུག་གི་ཡོད་རེད། ཁོང་གི་སློབ་ལ་ཡང་ཡོད་རེད། རིག་འཛིན་འདུས་པ་ཡང་འདོན་འདུག་གི་རེད། ཁོང་གིས་དབུ་མཛད་སྤྱོད་ས་དེ་སུ་ཡིན་ཏེ་མི་གོ་དཔལ་ལུལ་ནས་འདས་མཆོད་སྐུ་བ་པ་ཞིག་ཆོགས་ཆེན་ཐངས་མ་གཅིག་ལ་དབུ་མཛད་བྱས་ནས་བཏོན་སྤྱོད་ཐེང་ནས་ཁོང་གིས་གསུང་འདུག་གི་རེད། གཞན་དབུ་ཆེན་དེ་འདྲ་བྱེད་སྤྱོད་ཡོད་ས་མ་རེད། ཨ་ཁུ་སྤྱིང་ཐིག་གི་དབུ་མཛད་དང་བྱུག་ལེན་དེ་ཆོ་ཆང་མ་ཆེ་རིང་ལྷ་མའི་མདུན་ནས་སྐྱངས་ཡིན་ས་རེད།

ཆེ་རིང་ལྷ་མ་དེ་བྱུག་དབང་དཔལ་ཆེན་འདུས་པའི་སློབ་མ་རེད། འདོན་རྒྱུད་དབྱངས་ཆ་ཆང་བྱུག་དབང་དཔལ་ཆེན་འདུས་པའི་མདུན་ནས་སྐྱངས་པ་རེད། དཔེ་མཁས་པ་ཞིག་རེད། བྱིས་སུ་མ་ཉགས་སྟན་ངག་ཆ་ཆང་ཤེས་མཁན་དེ་འདྲ་རེད། ཨ་ཁུ་ལྷ་མས་ཀྱང་ཆེ་རིང་ལྷ་མའི་མདུན་ནས་སྐྱངས་ཡིན་རྒྱུ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག། ཨ་ཁུ་ལྷ་མས་རྒྱལ་གྲོལ་གླིང་དུ་འདོན་དབྱངས་རྟ་བྱུག་ལེན་དེ་ཆོ་སློབ་ས་དགོན་མཆོག་དོན་བྱུག་དང་ལྷ་མ་སྐལ་བཟང་དེ་ཆོ་ཁ་ཤས་ཤིག་ཡོད་རེད། བད་གོ་ན་བཞུགས་འདུག་དུས་ཨ་ཁུ་ལྷ་མའི་མདུན་ནས་ངས་རྒྱུ་ཏོག་ཅམ་སྐྱངས་སྤྱོད། དེ་ནས་སྤྱིང་ཐིག་གི་ཏོག་ཅམ་ཏོག་ཅམ་སྐྱངས་སྤྱོད། སྤྱིང་ན་སྤྱིང་ཐིག་དང་སྤྱིན་གནས་ཆོས་སོགས་ཆ་ཆང་རང་བཞིན་གྱིས་ཤེས་ཀྱི་རེད། ཡིན་ནའང་དེའི་ནང་ནས་སྤྱིན་གླིང་དེ་ཤེས་ཆེ་གི་རེད། རྟ་གླིང་གི་རྒྱུད་དེ་ཆོ་ཤེས་ཀྱི་མ་རེད། ཞི་ཁྱོད་རྒྱུད་དབྱངས་ཆ་ཆང་ཨ་ཁུ་ས་ལག་པོ་ཤེས་ཀྱི་རེད། མཁས་པ་སྐྱག་མོ་རེད། ང་ལ་ཞི་ཁྱོད་ཆ་ཆང་ཞིག་ཆང་གཅིག་བསྐྱབས་སྤྱོད། སྤྱིང་ཐིག་ཡང་བྱང་མ་རེད། འདོན་དབྱངས་སོགས་གང་ཡིན་ཀྱང་འཁྲལ་བ་མེད་པ་ལག་པོ་ཤེས་ཀྱི་རེད། ལྷ་མ་ཞལ་ཕྱི་མོ་རེད། མཆོམས་རེ་བཀའ་བཀྲོན་འདྲ་ཏོག་ཅམ་གནང་བ་མ་གཏོགས་གཞན་མི་ལ་ཀུན་སྤྱོད་དང་བྱུགས་བསམ་བཞེས་ཚུལ་སོགས་བསྐྱབ་བྱ་འདྲ་པོ་

དེ་འདྲ་ཅི་གང་གསུང་གི་མ་རེད།

ཐཱ་མ་ཞང་ལུ་འམ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཛིན།

ཆོམ་གྱིག་ལ། ཐཱ་མ་ཞང་ལུ་འམ་སྐོར་གསུང་རོགས།

ལན། ཐཱ་མ་ཞང་ལུ་དེ་དཔེ་མི་སྲིད་ཤེས་ཡོན་ཆེན་པོ་རེད། སྟོན་ཡག་པོ་དབང་དཔལ་ཆེན་འདུས་པ་ཞལ་བཞུགས་པའི་དུས་སུ་བཤད་གྲུའི་ནང་ལ་བསྟན་ནས་མཁན་པོ་ཐོན་ས་རེད་ཟེར་ནས་ཆང་མས་དཔེ་ཆ་ཡག་པོ་དེ་འདྲ་རེད་ཟེར། དཔལ་ལུ་ལ་སྐྱབ་ཁང་ནང་ནས་ལོ་གསུམ་མཆོམས་ལ་བཞུགས། དེ་ནས་ཐཱ་མ་རྩོ་ཇེ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབུ་ཞུ་མན་བས། དེ་ནས་དཔལ་ལུ་ལ་དཔོན་པའི་དགེ་སྟོན་གྱི་འགན་ཁུར་ཡིན་ས་རེད། ཁོ་སྐྱབས་མཁན་པོ་དང་མཉམ་དུ་དབུས་ཁུལ་སོགས་ལ་གནས་སྐོར་ལ་ཐེབས། དེ་ནས་དཔལ་ལུ་ལ་བཞུགས་ཡོད་མ་རེད། སྟོན་མ་ཐཱ་མ་འེ་ཤ་ཉེ་གཉིས་གཞིས་ཁྲོང་བཞི་བ་ལ་ཡོད་རེད། ད་ཆང་མ་ཁྲོངས་ཆང་རེད། སྐད་ཆ་འདྲི་ས་ཅི་ཡོད་མ་རེད། རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་མོ་འདེབས་ས་དང་ཁྲོས་མོ་ལ་བྱེད་ས་སོགས་ཀྱང་ཁོང་ལ་བྱེད་སྟོན་ཡོད་འདུག།

ཐཱ་མ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཛིན་འདས་འགོ་དུས་ཀྱི་གནས་སྟངས་འདས་ཉལས་བཞག་ཚུལ་སོགས་ངས་ཉ་གོ་སོང་། དང་པོ་འདས་འགོ་དུས་ཐུགས་དམ་ལ་བཞུགས་སོང་། བཞུགས་སྟངས་དེ་ཡང་སང་གི་ཉལ་སྟབས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བཞུགས་སོང་། ཞོགས་པའི་ཆུ་ཆོད་གསུམ་པ་ཡར་མར་ཞིག་ལ་སྐྱབ་གཤེགས་སོང་། དེ་ན་ཁོང་གི་ཤ་ཉེ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་རེད། དེ་ནས་སྟོ་ཡག་པོ་བརྒྱབ་ནས་ཆོགས་འཆོག་ག་འགོ་ཡིན། རང་ལ་སྐྱབ་གཅིག་ཀྱང་འདུག་མ་བཅུག་ནས་ཐེ་མིག་ང་རང་གི་ཁུར་ནས་འགོ་ཡིན། ཆུ་ཆོད་དགུ་བ་ཅམ་ལ་མར་ཡོང་ནས་ག་འདྲ་ཆགས་ཡོད་དམ་བསམས་ནས་སྐྱབ་གདུང་དེ་ཡག་པོ་ཞིག་བཞག་དགོས་བསམས་ནས། ཨ་བཟ་ཐཱ་མ་ཟེར་བའི་རེ་ཁེའི་ཐཱ་མ་ཞིག་རེད། ཁོང་ལ་ཤོག་ལ་བ་ནས་ལྷ་ག་འགོ་ཡིན་ཏེ་སྐྱབ་དཔེ་ཆ་པོ་རེད་འདུག་ལ་དཔེ་མི་སྲིད་ཆེན་པོ་ཆགས་འདུག་རྒྱུ་ཡག་ཆང་མ་སྟོས་ནས་ཞེད་སྦྲང་ཆ་པོ་ཞིག་ཆགས་འདུག་དེ་ཡིན་ན་གནའ་སྤྱོ་མོ་རོ་ལངས་ཟེར་ལ་ཞིག་ཡོད་རེད། དེ་ཆགས་ཡིན་ས་རེད་བསམས་ནས་ཅི་བྱེད་འདྲི་བྱེད་ཅི་མི་འདུག་སྐྱབ་གདུང་ཡར་བཞག་ཐུབ་ལ་ཞིག་ཅི་གང་མི་འདུག་དཔེ་ཆེན་པོ་རེད་འདུག།

དེ་ནས་ཤིང་སྐམ་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་ནང་ལ་ཨ་བཟ་ཐཱ་མ་རེད་གཉིས་ཀྱིས་བཞག་ནས་སྐམ་འོག་ལ་རྩོ་གསུམ་བཞག་དེའི་ཐོག་ལ་ཤིང་སྐམ་བཞག་ནས་སྐམ་ནང་ལ་ཐཱ་མའི་སྐྱབ་གདུང་དེ་ཆོས་གོས་ཀྱིས་གཡོགས་ནས་བཞག་པ་ཡིན། ཐུགས་དམ་ལ་བཞུགས་ཡོད་མེད་སོགས་ཅི་གང་ཉ་གོ་མ་སོང་། མི་གཞན་ལ་ཟེར་ཡང་པོད་མ་སོང་། ང་

ཆོ་དེའི་དུས་དབྱར་གནས་འཆོགས་འདུག་ཡོད་ཤོད། འདོན་ལ་མང་པོ་ཡོད་ཤོད། དེ་འཆོག་ག་འགྲོ་ཡིན། དགོང་
མོ་ཆུ་ཆོད་ལྷ་པ་ལ་ཁྲོལ་གྱི་ཡོད་ཤོད། དེ་ནས་མར་ཡོང་ནས་ཡང་གཅིག་བལྟས་ཡིན་ཏེ་སྐུ་གཏུང་གི་འོག་ནས་
མར་ཁུ་དྲངས་མ་བཞུར་ཡོང་གི་འདུག་ དེ་ནས་ང་ཡང་སྐྱག་རྒྱ་དེ་མེད་པ་ཆགས་སོང་། གནའ་སྤྱོད་མོ་ཁོང་ལྟོ་
རིན་པོ་ཆེ་དེ་འདྲ་ཆགས་རབས་ཡོད་ཤོད། དེ་དང་གཅིག་པ་ཤིང་འདུག་བསམས་སོང་། ད་ལྟ་མ་སྐྱག་མོ་ཡིན་
ས་ཤིང་མར་ཁུ་བབས་ཡོང་གི་འདུག་བསམས་ནས། དེ་ནས་མར་ཁུ་དེ་ག་འདྲ་བྱེད་དགོས་ཤིང་ཟེར་ནས་མཁན་
པོ་བསྐྱེལ་ས་རབ་ལ་གཅིག་འདྲི་བྱ་འགྲོ་ཡིན་ཏེ། ངས་ཅི་བྱེད་དགོས་ཏེ་མི་གོ་ཁྱེད་རང་ཆོས་དང་པོ་ནས་ཡག་པོ་
བྱེད་དགོས་ཤིང་བ་དེ་འདྲ་ཞིག་གསུངས་སོང་། དེ་ནས་ཅི་བྱེད་དགོས་ཏེ་མི་གོ་བ་ཆགས་སོང་། དེ་ནས་ཅི་དྲིས་
མེད། མར་ཡོང་ནས་འོག་དེ་ལ་སྤྱོད་ཆེན་པོ་ཞིག་བཟེད་ནས་བཞག་བཞག་ཡིན། སྐུ་གཏུང་ཉིན་གསུམ་ལ་བཞག་
པ་ཤིང་། དེའི་དུས་མར་ཁུ་ཐོ་བ་གཅིག་ལྟག་ཅམ་བབས་ཆར་འདུག་ ཐོ་བའི་ནང་ལ་ཡར་ལྷག་དེ་འདྲ་བྱས་ནས་
རིན་པོ་ཆེས་དེ་དུས་མར་ཁུ་ཏོག་ཅམ་ཞིག་ཤེལ་དམ་ཞིག་གི་ནང་ལ་གཞག་དགོས་ཤིང་བ་གསུང་གི་འདུག་ ངས་
ནི་དེའི་དུས་ཅི་བྱ་མ་བྱུང་། སྤོན་མ་ཁོང་ལྟོ་རིན་པོ་ཆེ་ཞིང་ལ་ཤེབས་དུས། ཁོང་གི་སྐུ་གཏུང་ལ་དེ་འདྲའི་མར་
ཁུ་མང་པོ་བཅས་ང་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་གང་བབས་པ་ཤིང་ཟེར། དེའི་དུས་ནད་ལ་མས་དང་ཐོག་ནད་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་
ནས་སེམས་ཅན་དེ་ཆོ་ལ་རྩུང་ཅམ་རེ་སྤྲད་ན་ནད་དེ་ཆར་མ་བྱུག་འགྲོ་བ་ཤིང་ཟེར་གྱི་འདུག།

དེའི་དུས་རིན་པོ་ཆེ་བྱི་རྒྱལ་ཞིག་ལ་ཤེབས་ནས་བཞུགས་ཡོད་མ་ཤིང་། དེ་ནས་ང་རང་གིས་ཨ་འཇམ་
སྐུ་ལ་སྐུ་ཆར་གི་ཁང་པ་ཡོད་ས་དེ་ལ་གཏུང་ཁང་ཞིག་བྱས་ནས་དེའི་དུས་དེ་ན་མེ་ཏོག་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་ཤོད། རྣམ་
གྲོལ་སྤྲིང་གིས་མིག་དེ་དེ་ན་ཤིང་འདུག་ཟེར་ནས་རྩེས་སྤྱི་ངའི་འགྲོ་དུས་རོ་དེ་དེ་ན་བསྐྱེལ་རོགས་ཟེར་ནས་སྤོན་
མ་ནས་སྤྲི་མ་ཁོང་རང་གིས་ས་ལ་བལྟས་ནས་དེ་འདྲ་གསུངས་ཤིང་ཟེར་གྱི་འདུག་ དེ་ན་ངས་གཏུང་ཁང་ཞིག་
བཅོས་ཡིན། མཁན་པོ་བསྐྱེལ་ས་གྱིས་གཏུང་ཁང་ཅི་བཅོད་དགོས་མ་ཤིང་ཟེར་གྱི་འདུག་སྟེ། ཡིན་ནའང་ངས་
ཁས་སྤངས་མེད། མཆན་གང་དང་བྱི་ཉིན་ཉིན་གང་ལ་བཅོས་ཡིན། དེའི་བྱི་ཉིན་སྐུ་གཏུང་གཏུང་ཁང་ནང་ལ་ཡར་
བཞག་ དེ་ནས་ཞི་ཁྲིའི་དབྱ་མཛད་ང་རང་གིས་བྱས་ནས་སྤོན་སྟེག་ཁག་བཞི་འདྲ་ཞིག་བཏོན་པ་ཡིན། ལྷ་མའི་སྐུ་
གཏུང་ངོས་ནས་མར་ཁུ་ཞིག་བབས་ཡོང་དུས་གཏུང་ཁང་གི་འོག་ནས་བྱི་ལ་བཞུར་ཡོང་གི་འདུག་ བྱ་བྲལ་རིན་པོ་
ཆེས་མར་ཁུ་བབས་པ་དེ་དཔེ་ཅུ་ཆེན་པོ་ཤིང་གསུངས་ནས་ཏེ་ལས་འགྲོ་གི་འདུག་གསུངས་སོང་། ལྷ་མ་བསོད་
ནམས་བསྐྱན་འཛིན་དེ་རྒྱས་པ་ཆེན་པོ་དང་བཀའ་གཙང་སྤོན་གཙང་དེ་འདྲའི་ལྷ་མ་ཞིག་ཤིང་། མ་འདས་གོང་
གསང་སྤྱོད་ནང་གཅིག་བཅུ་བས་ནས་གཉའ་ལྟག་གི་ཆོགས་བྱད་ནས་ལོ་གཅིག་ཅམ་ཞལ་གྲག་རྒྱ་མེད་པ་ཆགས་
ཤིང་མ་གཏོགས་ཁ་འདོན་དག་སྤྱོད་རྒྱུ་རྒྱུ་གནད་བཞུགས་གྱི་ཤིང་།

ཅ་ཇོགས་གསུམ་བཅུགས་སོང་། དང་པོ་ཅ་རྒྱུད་དེ་ (Godam) མཛོད་ཁང་ཞིག་གི་ནང་ལ་འཆོགས་ནས་རིན་
པོ་ཆེ་ཁོང་རང་གིས་འབྲུལ་འཁོར་བརྒྱབ་བྱས་ནས་བསྐྱབས་སོང་།

སྤྱང་གནས་བཅུགས་པའི་སྐོར།

ཚམ་གྲིག་ལ། ལྷ་སྐྱབས་ཇེ་རིན་པོ་ཆེས་སྤྱང་གནས་བཅུགས་པའི་སྐོར་གསུང་རོགས།

ལན། རིན་པོ་ཆེས་སྤྱང་གནས་གཅིག་བཅུགས་པ་རེད། སྤྱང་གནས་དེ་དོ་ཇེ་གདན་གྱི་སྤོན་ལམ་འཆོག་
ག་འགོ་ནས་ཆད་སོང་བ་རེད། བྱིས་སྤྱང་གནས་དེ་འབྲུམ་འགྲུར་རྒྱ་བའི་ནང་ཨ་མའི་དགོན་པ་ལ་འཆོག་བཅུག་
བཞག་སོང་། ཨ་མེད་གོན་པ་ནས་སྤྱང་གནས་ཆ་ག་ཆོད་འཆོགས་ཡོད་མེད་ཏེ་མི་གོ་དགོན་པའི་ནང་ལ་སྤོན་མ་
སྤྱང་གནས་ཆ་གཉིས་འདོན་གྱི་རེད་མ་གཏོགས་ཆ་བརྒྱད་དེ་འབྲུག་གི་མ་རེད། དགོན་པ་ལ་དེའི་ཐེབ་རྩ་འབྲུ་
ཞིག་ཡོད་ཡིན་ས་རེད། དེའི་དུས་ངས་ཀྱང་སྤྱང་གནས་དབྱ་མཛད་བྱས་ནས་བཏོན་སྤོང་། སྤྱང་གནས་ང་འདི་ལ་
མ་ཡོང་སྤོན་ནས་ཡོད་རེད་ཟེར་གྱི་འདུག

བཀའ་མའི་ཆོགས་ཁག་དང་། བྱུག་ལེན་རྒྱུངས་པའི་སྐོར།

ཚམ་གྲིག་ལ། དགོན་འདིར་བཀའ་མའི་ཆོགས་ཁག་བདུན་པོ་འཆོག་རྒྱ་ག་དུས་འགོ་བཅུགས་པ་རེད།

ལན། ཆོགས་ཆེན་འདུས་པ་དེ་ང་འདིར་ཐོག་མར་སྐེབས་དུས་ནས་འཆོག་བསྐྱད་གྱི་འདུག ཨ་ཁུ་རྒྱ་མ་ཁོང་
རང་གིས་ཆོགས་ཆེན་འདུས་པའི་འདོན་བྱུག་ལེན་ཆ་ཆང་མཁུན་གྱི་འདུག ཁོང་རང་ལ་ཡི་གེ་རྙིང་པ་ཐབས་ཆག་
ཅིག་ཡོད་རེད། རིན་པོ་ཆེ་དང་པོ་ཐོད་ལ་ཐེབས་ནས་བྱིར་ཐེབས་དུས་བཀའ་མའི་ཡི་གེ་ཞིག་ཁྱེད་ནས་ཐེབས་སོང་།
ཆོགས་ཆེན་འདུས་པ། ཡང་དག་དང་ཞི་ཁྱོ་གཉིས། རོང་ལུགས་ལུར་པ། སངས་རྒྱས་མཉམ་སྦྱར། ག་ལོན་ཇེ།
ཆོགས་ཁག་བདུན་ཅམ་ཡིན་ས་ཡོད། དེ་ཆོ་རིན་པོ་ཆེ་ཐོད་ནས་ཡར་བྱོན་ནས་འགོ་བཅུགས་སོང་། སྤྱལ་སྤྱུ་
བྱུབ་བཟང་ཐོད་ནས་འདིར་ཐེབས་དུས་ང་ཆོ་ལ་བྱུག་ལེན་ཆ་ཆང་བསྐྱབས་སོང་། དེའི་དུས་བྱམ་འཛིན་དང་ཆོས་
ཉིད་འོད་ཟེར། ཐིག་དམར་གྱིས་སྤྱུ་འབྲུལ་ཁོ་ཐོའི་དབྱ་མཛད་བྱས་པ་རེད། སངས་རྒྱས་མཉམ་སྦྱར་གྱི་དབྱ་
མཛད་དེ་བཅུ་གྱི་མི་འདུག ཆོགས་ཆེན་འདུས་པ་དེ་ང་རེད། ཆོགས་ཆེན་འདུས་པའི་དབྱ་མཛད་ལོ་ཉི་ཤུ་སྤྱམ་རྩ་
ཅམ་བྱེད་སྤོང་།

དགོན་འདིའི་འཆམ་ལྷ་ཐོག་མ་ཁོ་འཆམ།

ཚམ་གྲིག་ལ། དགོན་འདིར་འཆམ་ཁག་ཐོག་མ་ག་རེ་རྒྱུངས་ཡོད་རེད།

ལན། བོད་རྒྱ་གཞི་ས་པ་ནས་བོད་རྒྱ་བཞི་པ་ལ་བརྒྱུད་འཁོལ་དེ་གཏུག་ཡིན་ཏེ་མི་གོ་བྱེ་ལོ་ ༡༩༤༩ ལོར་
རིན་ཆེན་གཏེར་མཛོད་ཀྱི་དབང་ལ་ཆོར་ནས་བོད་རྒྱ་བཞི་པ་ལ་བརྒྱུད་མོང་པ་ཞི་མ་རེད། དཔལ་ལྷན་གྱི་པ་
མཛོད་དེ་བོད་རྒྱ་བཞི་པ་ལས་ས་གཞུང་བའི་ནང་ལ་གནས་སྡོམ་མོ་བོད་ནས་འཆོག་གི་རེད། ཆོགས་ཁག་བརྟན་ཆེན་
ཞིག་དང་བཅས་པ་རིན་པོ་ཆེས་བོད་རྒྱ་བཞི་པ་འི་ནང་ལ་འཆོག་དགོས་ཀྱི་འདུག་གཞུང་ས་ནས་བོད་རྒྱ་བཞི་
པ་འི་ཡར་ཆེས་བརྒྱད་ནས་འགོ་བརྩམས་ནས་ཆེས་བཅོ་ལྷའི་བར་དུ་འཆོགས་པ་རེད། དེ་ལ་གཏོགས་དབང་གི་
རྒྱ་དེ་ཆ་ཅི་གང་ལ་རེད། གནས་སྡོམ་མོ་བོད་རྒྱ་དང་བའི་ནང་ལ་རིག་འཛིན་འདུས་པ་དང་རྒྱ་པ་བསྐྱེད་པ་དང་ཕྱོལ་
ལྷོ་དྲུང་རྒྱ་པ་ཅིག་འཆོག་གི་ཡོད་འདུག།

གནང་ཁྲིའི་དཔལ་ལྷན་གྱི་མཆོད་རྟེན་གྱི་ལས་ལྷན།

ལན། དེ་ནས་དཔལ་ཤུལ་སྒྲུབ་པ་ཐེང་བ་དེ་ཚོ་གས་ཆེན་འདུས་པ་གཅིག་ཤུ་འཚོག་གི་རེད། འཆས་དང་དེ་
འདྲ་ཆེ་ཕོད་མ་རེད། དབང་ཕོད་རེད། རིན་པོ་ཆེས་དབང་གཞན་གི་རེད། རྒྱུ་མེད་འཚོག་གི་རེད། ཚོགས་ཆེན་

འདུས་པ་གཅིག་ལུ་མ་གཏོགས་ཨ་ཁུ་སྒྲ་མ་ཞིང་ལ་ཐེབས་ཆར་བའི་ཤེས་སུ་མ་གཏོགས་བཀའ་མ་ཁ་ཁ་འཆོག་ལ་
 ཅི་རེད་ཡོད་མ་རེད། བཀའ་མ་ཁ་ཁ་འཆོགས་ལ་དེ་པོད་རྒྱ་བཞི་པའི་ནང་ལ་བཅུགས་པ་རེད། ཆོགས་པའི་སྤྱིན་
 བདག་ཀྱང་ཁྱིམ་ཆང་ཆོས་གྲོད་ཨ་ཤོམ་རྩམ་པ་ཆོགས་རྩམ་བསྟུ་རུབ་བྱས་ནས་ཆོགས་པ་རེད། དེའི་དུས་
 གྲུ་བ་ཡང་བརྒྱ་སྟོར་རེ་ལས་ཡོད་པ་མ་རེད། འགྲོ་སོང་ཉུང་ཉུང་ཡིན་པ་རེད།

ཡསྟུབས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་གསུང་ཆོས་གནང་བའི་སྟོར།

ཆོམ་གྱིག་ལ། རིན་པོ་ཆེ་ནས་མི་མང་རྣམས་ལ་གསུང་ཆོས་གནང་བའི་སྟོར་གསུང་རོགས།

ལན། པོད་རྒྱ་དང་པོའི་ནང་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་གིས་མི་མང་རྣམས་ལ་གསུང་ཆོས་གནང་གི་རེད། ཀྱུན་
 བཟང་སྒྲ་མའི་ཞལ་ལུང་འགོ་ནས་གསུངས་འགྲོ་གི་རེད། ཤེས་མ་ནས་མཁན་པོ་བསྐྱེད་ཀྱིས་གསུང་གི་རེད། དེ་
 རྣམས་མཁན་པོ་མང་པོ་ཡོད་ཡོང་དུས་ཁོང་ཆོ་ཡང་ཐེབས་གི་རེད།

སྐབས་དེའི་དུས་ཀྱི་གཉེར་པ་དང་དགེ་སྟོན།

ཆོམ་གྱིག་ལ། ཁྱེད་རང་ཐོག་མར་དགོན་འདིར་འབྱོར་དུས་གཉེར་པ་དང་དགེ་སྟོན་སུ་རེད་འདུག

ལན། རང་དང་པོ་འདི་ན་སྤྱི་བས་དུས་གཉེར་པ་དེ་ཨ་བཀྲ་སྒྲ་མ་རེད་འདུག དེ་ནས་སྒྲ་མ་དབང་བྱུག་སྒྲ་མ་
 དགེ་ལེགས་དེ་རྣམས་ཀྱིས་གཉེར་པ་བྱས་སོང་། དེ་ནས་ཅི་བྱུག་གི་མི་འདུག ར་ཡོང་དུས་ཀྱི་དགེ་སྟོན་དེ་འཇམ་
 དགེ་སྒྲ་མ་རེད། དེའི་ཤེས་ནས་མཁན་པོ་གྲུ་རུས་ལོ་མང་པོ་ཞིག་བྱས་སོང་།

དབང་ལུང་ཁྱུ་སྟོང་བའི་སྟོར།

ཆོམ་གྱིག་ལ། ཁྱེད་རང་གི་དབང་ལུང་རིགས་ག་རེ་ག་རེ་ཁྱུ་སྟོང་གསུང་རོགས།

ལན། རིན་པོ་ཆེས་ག་རེ་གསུངས་ཡོད་ན་དེ་ཆ་ཆང་ཁྱས་ཡོད་རེད། རྣམ་གྲོལ་སྤྱིང་ནས་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་
 གིས་རིན་ཆེན་གཉེར་མཛོད་ཆར་གཉིས་དང་། གནམ་ཆོས། རྟ་སྤྱིང་། རིག་འཛིན་འཇམ་ཆོན་སྤྱིང་པོའི་པོད་དུག་
 གི་དབང་ཆ་ཆང་གནང་ཡོད་རེད། དེ་ནས་ལ་བཞི་ཆ་ཆང་། བ་ཡུལ་ནས་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་མཐུན་ནས་གནམ་
 ཆོས་ཁྱུ་སྟོང་། སྐུ་ཆེན་སྐུ་གོང་མའི་མཐུན་ནས་རྟ་སྤྱིང་ཁྱུ་སྟོང་། སྒྲ་རྒྱའི་མཁན་པོའི་མཐུན་ནས་རྟ་སྤྱིང་གི་
 ལུང་ཆང་མ་ཁྱུ་སྟོང་། དེལ་མགོ་མཁུཅན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེའི་མཐུན་ནས་མི་པམ་བཀའ་འབུམ་དང་བཀའ་མའི་སྟོར་
 དེ་ཆ་ཆང་ཐོབ་པ་རེད། སྤྱིང་ཐིག་ལ་བཞི་ལོ་གཅིག་གསུངས་རེད་དེ། དེ་ཐོབ་མ་སྟོང་། བལ་ཡུལ་ནས་རིན་པོ་

ཆེ་ལེ་སྒྱུ་མདུན་ནས་རིན་ཆེན་གཏེར་མཛོད་དང་། བ་ཡུལ་ནས་རིན་ཆེན་གཏེར་མཛོད་དང་གནམ་ཆོས་དབང་
ལུང་ཆར་བཞི་ལྔ་ཞིག་ལྷ་སྟོང་།

ཐཱ་མ་པམོད་ནམས་འཇུར་མེད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༣ ལོར་བོད་འབའ་བར་སྤྱུ་འཇུར་ས། དེ་ནས་ཕྱིས་སུ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༣ ལོར་བཅོན་གྲོལ་ལ་ཐེབས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ནས་ ༢༠༢༠ བར་སྤྱིང་ཐིག་མགོན་ཁང་གི་མགོན་ཐཱ་ལོ་སུམ་ཅུ་རིང་གནང་བ་དང་། མགོན་ཁང་གི་འཕྲིན་བཅོལ་ལས་བྱུང་བའི་དད་ཅུས་ཁག་གྲུ་ཆང་འདུས་མང་གི་ཐབ་ཆང་ནང་དུ་ཏུ་ཡང་སོགས་ཉེར་མཁོའི་རིགས་མཁོ་སྤྲུབ་དང་། དེ་བཞིན་གཞི་རིམ་སློབ་གྲུ་སོགས་སུ་བརྟན་འཕྲིན་ལ་སོགས་པའི་ཆེད་མཆོད་སྤྲིན་གནང་ཡོད།

སྤྱིང་ཐིག་ལྷ་ཁང་དང་སྤྱིང་ཐིག་མགོན་ཐཱ་ལོ་བྱུང་རིམ།

ཚུམ་གྲིག་པ། སྤྱིང་ཐིག་མགོན་ཁང་དེ་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ་མ་བརྒྱབ་སྡོན་ལ་ག་བ་ལ་ཡོད་ཡིན་ནམ།

ལན། ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ་མ་བརྒྱབ་སྡོན། གནའ་སྡེ་མོ་ནས་ཡོད་ས་རེད། ལྷ་ཁང་རྩིང་པ་དེ་བཙོ་དུས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དདུལ་མེད་ནས་དཀའ་ངལ་སྤངས། ཁོང་རང་གིས་བྲག་ལས་གནང་ནས་རྩོ་བྲུང་། ས་བཀྲགས། སེ་ར་ཡི་གྲུ་བ་དེ་ཆོས་ཁོང་ཕྱགས་ཆེན་པོ་འདུག་ཟེར་རེད། དེ་འདྲ་བྲུས་ནས་ལྷ་ཁང་བཙོ་ཡོང་དུས་ཨར་འདམ་ཉོ་དགོས་རེད། ཨར་འདམ་ཉོ་ལ་དདུལ་མ་འདད་བས་སློང་མོ་འདྲ་བརྒྱབ། དེ་ནས་གཞིས་གྲོང་བཞི་པའི་མི་རྣམས་ལ་རྩོ་གཙུག་རྩེགས་ཀྱིས་གསུངས་ནས་རྩོ་ཞེ་དྲག་བཅག་དུས་གཞོང་པའི་ནང་ལ་འཇལ་ནས་གང་། རྩོ། གསུམ་དེ་འདྲ་བྲུས་ནས་ལྷ་ཁང་མར་བཀག་བ། བཀག་ཡོང་དུས་རྩོ་རྩུག་དང་ཨར་འདམ་རྒྱག་དགོས་ཀྱི་འདུག་དེའི་སྐབས་སུ་ཁོང་རང་གིས་བྲག་ལས་གནང་ནས་མར་རྒྱགས་རྩོར་རྒྱགས། ལར་རྒྱགས་མར་རྒྱགས་ཨར་འདམ་ཉུང་ཅམ་དང་རྩོ་རྩུག་མར་ཅམ་རྒྱགས་གསུངས་སྡོང་། དེའི་དུས་ལས་ཀ་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་པར་ཞིག་སྡོན་མ་ངས་མཐོང་སོང་། དེའི་ནང་ཐཱ་མ་བསམ་གཏན་བྱམ་ཆོགས་འདུག་དམ་སོང་། རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་གིས་ཀྱང་བྲག་ལས་གནང་བསྤང་འདུག་རྩོ་རྩུག་མར་བ་དང་ཨར་འདམ་ཉུང་ན་བརྟན་པོ་ཡོད་མ་རེད། གཞུག་ལ་ང་མགོན་ཁང་ནང་འདུག་པའི་སྐབས་སུ་ཐིར་ཐིར་བྲུས་ནས། གྲུ་བ་དེ་ཆོ་རྒྱལ་གར་སློང་དུས་དཔེ་མི་སྤྱིད་གཞོང་ཀྱི་འདུག་མར་དེ་བ་ས་རེད་བསམ་བསམ་ཡོང་གི་འདུག།

ཚུམ་གྲིག་པ། ལྷ་ཁང་རྩིང་པ་ལ་ཐོག་བཙེགས་གཉིས་མ་གཏོགས་མེད་ན་སྤྱིང་ཐིག་མགོན་ཁང་ཐོག་བཙེགས་གཉིས་པའི་ཕྱོགས་ག་བ་ལ་ཡོད་དམ།

ལན། ལྷ་ཁང་ལ་ཐོག་བཅེགས་གཉིས་མ་གཏོགས་ཡོད་མ་རེད། འོག་ལ་ལྷ་ཁང་དང་དེའི་ཐོག་ཁའི་གར་
སྒྲིགས་ཀྱི་ལྷ་ག་མགོ་དེར་སྤྱང་ཐིག་མགོན་ཁང་ཡོད་རེད། དེ་ན་ཆོད་གཤོམ་གོང་འོག་གཉིས་ཡོད་རེད། གོང་མ་
དེ་ལ་ཤིང་གིས་ཡག་པོ་བཅོས་ནས་དེ་ལ་མགོན་པོ་ཆོག་མ་བདག་དང་སྤགས་སྤང་མ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཡོད་རེད།
ད་ལྷ་ཡང་འཛོག་རྒྱ་དེ་རང་རེད། དེའི་འོག་དེ་ལ་དམ་ཅན་མགར་བ་ནག་པོ་དང་ཤན་པ་ཡོད་རེད། དེ་ནས་ཆེ་རིང་
མ་དང་གཡུ་སྒྲོན་གཉིས་ཡོད་རེད། དེ་ནས་ཅི་ཕྱད་མར་ཡོད་རེད། དེ་ནས་གཏོར་མ་མང་པོ་ཡོད་རེད། དེ་ཆོ་ཆང་
མ་འཛིམ་པས་བཅོས་པ་ཤ་སྤྲུག་རེད། ད་ལྷ་ཡང་ཡར་ལ་ཡོད་རེད།

ལྷ་མ་བཙོད་ནམས་འཕྱར་མེད་སྤྱིང་ཐིག་མགོན་ལྷ་གནང་སྐབས།

ཆོ་མ་ཐྱིག་ལ། ཁྱེད་མགོན་ཁང་ལ་འཇུག་ཞུགས་ཀྱི་ལོ་ག་ཆོད་ཅམ་ལ་ཡིན་ནམ།

ལན། གཞུག་གཞུག་ལ་རེད། མགོན་ཁང་ནང་དུ་སྤྱོད་མ་འབའ་བ་ཨ་དཀར་ཆང་གི་སྤྱེད་མན་གཡུ་སྒྲོན་
ཐེར་བ་དེའི་མིང་པོ་ཆེ་དབང་ཕུན་ཆོག་ས་ཁུ་བ་དེ་བསྐྱད་སྤྱོད་འདུག དེའི་རྗེས་རྗེས་སུ་ལྷ་མ་ཐུབ་བསྐྱན་བཞུགས་
སྤྱོད་འདུག དེའི་རྗེས་ལ་ཏ་ར་ལྷ་མ་བཞུགས་རེད། ཁོང་རང་གིས་ཞེ་བྲག་འདོན་གྱི་མི་འདུག་སྟེ། ཁོང་གི་ཆ་པོ་རྒྱལ་
མཆོན་གྱིས་འདོན་གྱི་རེད། དེའི་རྗེས་ལ་སྐལ་བཟང་ལྷ་མ་ཁོ་རང་བསྐྱད་རེད། ཁོ་རང་གིས་ཡག་ཐག་ཆོད་བཏོན་
པ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་སྐལ་བཟང་ལྷ་མ་དགོན་པ་ཡི་དགེ་སྒྲོས་ལ་བསྐྱད་ནས་ཁོང་ལ་དུས་ཆོད་ཀྱིས་མ་འདང་། དེ་
ནས་ཆུན་ཕུར་པ་ཐིན་ལས་བཞག་རེད། ཁོང་ལོ་གཉིས་གསུམ་ཅམ་བཞུགས་ཡོད་ས་ཡོད་དཔེ་ཡག་པོ་འདོན་གྱི་
རེད། ང་ཆོ་སྐྱབ་ཁང་དུ་ལོ་ལྷ་ཅམ་བསྐྱད་རེད། སྐབས་ཁང་ནས་ཐོན་ཏེ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༡ ཅམ་ཡིན་ས་ཡོད། སྐལ་བཟང་
ལྷ་མས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ང་བསྐྱད་ན་ཡག་པོ་དང་བརྟན་པོ་ཡོད་ཚུལ་ཞུས་སོང་། དེ་ནས་ང་བསྐྱད་པ་རེད། ང་བསྐྱད་
པའི་ལོ་དེ་པལ་ཆེར་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༡ དང་ ༡༩༤༢ གཡས་གཡོན་ཅམ་གྱི་དུས་ཡིན་ས་ཡོད། ང་དགོན་པར་ཕྱི་ལོ་
༡༩༤༣ ལོར་འབྱོར་རེད། གྲྭ་ཆང་ལ་ལོ་གསུམ་བཞི་ཅམ་ཞབས་བརྟན་ལ་སོང་ནས་བསྐྱད་རེད།

སྤྱིང་ཐིག་མགོན་ཁང་ལྷ་ཁང་རྩིང་ལ་ནམས་ལྷ་ཁང་གསར་པ་ལ་སྒྲོས་ཚུལ།

ཆོ་མ་ཐྱིག་ལ། རྗེས་སུ་ལྷ་ཁང་རྩིང་པ་བཞིག་ནས་མགོན་ཁང་ལྷ་ཁང་གསར་པའི་ནང་དུ་ག་འདྲ་སྒྲོས་རེད།

ལན། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༤ ལོར་ལྷ་ཁང་གསར་པ་སྒྲོ་འབྱེད་གནང་ཆར་དུས་རིན་པོ་ཆེས་ལྷ་ཁང་རྩིང་པ་གཏོར་
ནས་ཟངས་མདོག་དཔལ་རི་བཞེངས་དགོས་ཀྱི་འདུག་ཡར་སྒྲོས་ཤོག་གསུངས་ནས། བཤད་གྲའི་གྲུ་པ་མང་
པོས་རོགས་པ་བྱས་ཏེ་ལྷ་རྣམས་ཡར་སྒྲོས་སོང་། ཞོགས་པ་སྤྲོ་པོ་དང་འཁྱོ་ཡིན་ཏེ་རིན་པོ་ཆེ་མེགས་ཆར་

འདུག རིན་པོ་ཆེས་ལྷ་དེ་ཆོ་མར་སྒྲོས་ཤོག་གསུངས། མགོན་པོ་ཆོག་མ་བདག་སོགས་དཔོར་ལ་ལ་དགའ་ལས་
ཁག་སོང། དང་པོ་དང་སོང་ནས་གཅིག་འཐེན་ཡིན་སྐབས་ཁེལ་གྱི་མི་འདུག གྲུ་པ་ལྷགས་ཆེན་པོ་ཆོས་རྒྱལ་ནག་
བརྒྱུན་ནས་ཡར་ཁུར་སོང། དེའི་ཉིན་གཞག་ས་མ་འཁྱིག་ནས་འབྲུག་པ་ཕུན་ཆོག་གས་ཀྱིས་ཡང་བཟོ་ཡག་ཐག་
ཆོད་བྱས་སོང། ཚུ་ཆོད་དགུ་པ་ཅམ་ལ་འཆོག་རྒྱ་བྱས་སོང།

རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་ལ་ཁྱི་གཅིག་བརྒྱུན་ནས་དེའི་ཐོག་ལ་བཞུགས། དེའི་ཐོག་ལ་མཁན་པོ་ཀ་ཉ་ན་
བཞུགས། དེའི་ཐོག་ལ་ཉ་ར་རྒྱ་མ་དངུག དེ་ནས་ཁོད་འདུག་ཤོག་གསུངས་པ་ལྟར་དང་བསྟན་ཡིན། དེ་མ་གཏོགས་
གཞན་ནང་ལ་ཤོད་གི་མི་འདུག དེའི་ཕྱི་ལོགས་ལ་བཤད་གྲུའི་གྲུ་པ་སུམ་ཅུ་ཅམ་འཆོག་མ་ཡོད། རིག་འཛིན་འདུས་
པ་བཏོན། ལས་བྱང་དང་། བརྟན་བཞུགས། རབ་གནས། འདོད་གསོལ་ཆང་མ་ཆར་སོང། རྒྱ་བྱང་ནས་ར་
མངར་མོ་དང་བག་ལེབ་བྱངས་སོང། ང་རང་ལ་ཅི་ཡང་གཏོང་ལ་མི་འདུག དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སྒྲོར་མོ་ཆོག་
སྟོང་བྲལ་ཡིན། ཉ་ར་རྒྱ་མ་དང་མཁན་པོ་ཀ་ཉ་ན་ལ་ལྷ་བརྒྱ་རེ་ཕྱལ། གྲུ་པ་རྣམས་ལ་འདྲ་སྒྲོར་མོ་བརྒྱ་རེ་ཕྱལ་
པ་ཡིན། རིན་པོ་ཆེས་ཅི་བྱེད་གྱི་ཡོད་གསུངས་བྱུང། རས་ད་དེ་རིང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ལོ་བརྒྱལ་མཛད་དེ། བརྟན་
བཞུགས་རབ་གནས་ཆང་མ་གནང་ནས་དཔེ་ཡག་པོ་བྱུང་བས་ང་རང་གིས་ལག་པ་མ་སྟོང་ཅམ་བྱས་ཡིན་ཞུས་
པ་ཡིན། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༠ ལོར་ཉག་ཉག་རེད། དེ་ནས་ ༢༠༢༡ ལོད་རྒྱ་གསུམ་པའི་བར་དང་བསྟན་ཡིན། དེ་ནས་མགོ་
ན་རྒྱ་དང་མགོ་ཡུ་འཁོར་བ། མིག་གིས་ཀྱང་གསལ་པོ་མི་མཛོང། འགོ་འདུག་ཀྱང་མི་བདེ་བས་དགོངས་པ་མ་
ཞུས་རང་ཞུས་ཆགས་སོང། མཆོག་སྤྱལ་གྱང་ཁང་དང་སྤྱལ་སྤྱུ་ཆོས་དར་ལ་དགོངས་པ་ཞུས་ཡིན། ཁོང་གཉིས་
ཀྱིས་ཀྱང་ཡག་པོ་རེད་གསུངས་བྱུང། གྲུ་ཆང་དགེ་སྒོམ་གྱིས་ཀྱང་ཡག་པོ་རེད་གསུངས་སོང།

སྒྲིང་ཐིག་མགོན་ཁང་ཐོག་བཅེགས་བཞེ་བ་ལ་ཐོས་ཆུལ།

ཆོས་གླིག་པ། སྒྲིང་ཐིག་མགོན་ཁང་ཐོག་བཅེགས་བཞེ་བ་ལ་སྒོ་རྒྱ་དེ་ལ་སྐྱབས་ཐེ་རིན་པོ་ཆེ་ཞལ་བཞུགས་པའི་
སྐབས་ནས་དགོངས་པ་ཡོད་རེད་པས།

ཡན། རིན་པོ་ཆེ་བཞུགས་དུས་ནས་གཞན་ཞིག་བཟོ་དགོས་ཀྱི་འདུག་གསུངས་པ་མ་གཏོགས་ཐོག་
བཅེགས་བཞེ་བ་ལ་སྒོ་དགོས་རྒྱ་འདྲ་གཞན་ཅི་མ་གསུངས། ཕྱིས་སུ་གྱང་ཁང་སྤྱལ་སྤྱུས་ང་ལ་འདི་ཡག་པོ་ཞིག་
བཟོས་ནས་ཆེ་རྒྱ་འདྲ་གཏོང་དགོས་ཀྱི་འདུག་སྟེ། ཅི་བཟོ་ཐབས་མི་འདུག ག་འདྲ་ཞིག་བཟོ་དགོས་རེད། ཡག་པོ་
ཞིག་བཟོ་དགོས་ཀྱི་འདུག་གསུངས་སོང། ཡག་པོ་ཞིག་བཟོ་དགོས་ཀྱི་འདུག བཟོས་དེ་ཡོད་ས་རེད། བཟོ་ས་
གནད་ལག་པ་རེད་འདུག འདིའི་ཐོག་གི་དཔེ་ཁྲིད་བཤད་ས་འདྲ་པོ་ཤིག་རིང་པོ་དེ་ལ་ལས་ཀ་ཅི་མི་འདུག ཤིག་

154

ཚོམ་ཁྱིལ་ལ། གནམ་ཚོས་མགོན་ཁང་དོན་མ་དེ་ད་ལྟ་ཡོད་བསྐྱད་རྒྱ་ལོད་རེད་པས།

ལན། དེ་རང་རེད། གནམ་ཚོས་མགོན་ཁང་ད་ལྟ་ཡོད་རྒྱ་དེ་རང་རེད། དེ་ལས་གཞན་པ་ཡོད་མ་རེད། དེའི་སྒོན་ལ་གནམ་ཚོས་མགོན་ཁང་ཡོད་མ་རེད། གནམ་ཚོས་མགོན་ཁང་དེ་ལྟ་ཁང་ཆེན་པོའི་སྐང་མ་བཞིང་གོང་ནས་རེད། ཕལ་ཆེར་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ལ་ཡས་གཡོན་ཞིག་མིན་འགྲོ། གནམ་ཚོས་མགོན་ཁང་གི་ལྟ་གཙོ་པོ་མགོན་པོ་ཆོག་པ་བདག་རེད། ལྷིང་ཐིག་མགོན་ཁང་གི་ལྟ་སྤྱུ་ཡང་ལྟ་ཁང་རྩིང་པ་བཅོས་ཆར་བའི་རྗེས་སུ་ལྟ་བཅོ་སྒྲོ་གྲོས་ཀྱིས་བཅོས་རེད། ལྟ་བཅོ་སྒྲོ་གྲོས་ཟེར་ན་སྤགས་པ་མི་ཆུན་ཞིག་ཡོད་རེད། ཁོ་རང་མ་རྟེ་པར་རྟེས་(Madhya Pradesh) ལ་བསྐྱད་ཡོད་ས་རེད། དེ་རུ་སྤགས་པ་ལྟ་ཆང་ཞིག་ཡོད་ས་རེད། ལྟ་ཆང་དེའི་གཙོ་པོ་འབྲུ་པོ་ཁོ་རང་ཡིན་ས་རེད། འདོན་པ་དེ་བྱང་གཏེར་འདོན་གྱི་ཡོད་ས་རེད། དཀོན་མཆོག་གྱི་འདུས་ཀྱང་འདོན་གྱི་རེད་ཟེར། དབྱ་མཐོང་དེ་ལྟ་བཅོ་སྒྲོ་གྲོས་རེད་ཟེར་རེད། ལྟ་བཅོ་སྒྲོ་གྲོས་ཀོང་པོ་ནས་ཡོང་བ་རེད། ཁོང་ལ་བྱ་གཅིག་ཡོད་རེད། བྱ་དེ་ལྟ་བ་བཅོས་རེད། དཀོན་པའི་ནང་གི་ལྟ་སྤྱུ་མང་ཆེ་བ་ལྟ་བཅོ་སྒྲོ་གྲོས་ཁོང་གིས་བཅོས་རེད། ལྟ་བཅོ་སྒྲོ་གྲོས་ཁང་ནང་གི་ལྟ་སྤྱུ་ཆང་མ་ཁོང་གིས་བཅོས་རེད། བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ལྟ་ཆང་མ་ལྟ་བཅོ་སྒྲོ་གྲོས་ཁོང་གིས་བཅོས་རེད། ང་དང་པོ་འདི་ལ་སྤེལ་ས་དུས་ལ་ཡུལ་ནས་ངས་ཤིང་བཅོ་འབྲུ་ཤིས་རེད། འདི་གཉི་བཀའ་ཤིས་རྩོ་རྩེ་ཡིས་ཤིང་བཅོ་ཤིས་རེད་ཟེར་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཁྱས་བཞག་འདུག རིན་པོ་ཆེས་ཤིང་བཅོ་བཅོས་ཤོག་ཟེར་ནས་ཤིང་བཅོ་ཡུན་རིང་པོ་བཅོས་རེད། ལྟ་བཅོ་སྒྲོ་གྲོས་གནའ་སྤྱོད་མོ་ནས་གོངས་ཆར་རེད། ཅིཙུ་དམར་ལྟ་བཅོ་འདུག དུས་ནས་ན་ཆ་ཐོག་ནས་ང་ལ་གསོལ་ཁ་མང་པོ་བརྒྱབ་ས་ཆར་རེད། ཁོང་གི་བྱ་དབང་ལྟ་བ་ང་ཆོ་མཉམ་དུ་སྤྱོད་ཁང་ལ་བསྐྱད་རེད། ལྷིས་སུ་ཁོང་ཨ་མེ་རི་ཁ་ (USA) ལ་མངགས་རེད། ཨ་མེ་རི་ཁར་ལོ་མང་པོ་བསྐྱད་རེད། དེ་ནས་ཁོང་ལ་ན་ཆ་སྤྱག་ཆགས་འགོས་ནས་སྤྱུ་ཤུད་འགྲོ་རྒྱུའི་ན་ཆ་དེ་ན་བ་རེད། རྒྱུ་ཡོང་ནས་དགོན་པ་ནས་ཤི་རེད། དཔེ་ངན་བ་ན་རེད།

ཕྱར་ལ་ལྟ་ཁང་།

ཚོམ་ཁྱིལ་ལ། ལྷ་མ་འདི་ལ་ཕེབས་ཡོང་དུས་ཕྱར་པ་ལྟ་ཁང་བཅོས་ཆར་ཡོད་རེད་པས།

ལན། ང་འདི་ལ་ཡོང་དུས་ཕྱར་པ་ལྟ་ཁང་གི་ལྟ་སྤྱུ་དེ་ཆོ་བཅོ་འདུག་གི་ཡོད་རེད། མདུན་དེ་བཅོ་འདུག་དུས་ང་ཡོད་རེད། དེའི་དུས་ཕྱར་པའི་ལྟ་དང་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ལྟ་ཡོད་རེད། འོག་ལ་གདན་ཞི་ཞིག་ཡོད་རེད། གཞིས་གོང་གསུམ་པ་ན་ཤིང་བཅོ་ཞིག་ཡོད་རེད། དེ་ནས་ཨ་རྩོ་རིན་ཆེན་ཡོད་རེད། རིན་པོ་ཆེ་ཡོད་རེད། དེ་བཅོས་ཆང་མ་ལ་ང་ཡོད་རེད། ལྟ་ཁང་སྐང་ལ་ཁང་པ་ཞིག་བཅོས་རེད། མཁན་པོ་ཞིག་ཕེབས་རེད། མཁན་པོའི་མིང་བརྟེན་

ཆར་འདུག་ཁོང་འདུག་ས་བཅོ་མཁན་ང་ཆོ་རེད།

སྤྱི་ལ་མ་ལྟ་ཁང་དང་སྤྱི་ལ་མ་ལྟ་ཁང་གི་སྤྱི་བདག་ཨ་མ་དཔལ་མོ།

ཆོམ་གྱི་ལ། ཕུར་པ་ལྟ་ཁང་དེ་དང་པོ་སྤྱི་ལ་མ་ལྟ་ཁང་གི་ཆེད་དུ་བཞེངས་པ་ཞིག་གོ་བྱུང་། དེ་ལྟར་རེད་པས།
ལན། དེ་བདེན་པ་རེད། དཔལ་མོ་སྤྱི་བདག་རེད། སྤྱི་ལ་མ་ལྟ་ཁང་ཞིག་བཅོ་དགོས་ཟེར་ནས་མཁན་
པོ་ནམ་ཐོལ་གྱིས་ལས་ཀའི་འཆར་གཞི་བཞག་ནས་ཀླ་གར་ (Kollegal) ཀོ་ལེ་རྟལ་ནས་བཅོས་རེད། དེའི་
ཐོག་ཁ་ལ་ཁོང་རང་བཞུགས་ས་ལྷ་ཤག་ཅིག་བཅོས་འདུག དེའི་འགྲམ་ལ་ལྷ་ཤག་ཁ་ཤས་བཅོས་འདུག ཕུར་པ་
ལྟ་ཁང་དེ་དང་པོ་སྤྱི་ལ་མ་ལྟ་ཁང་གི་ཆེད་དུ་བཅོས་ཡིན་ས་རེད། ལྟ་ཁང་གི་ཐོག་ལ་མི་བསྐྱད་ས་ཁང་པ་ཡོད་རེད།
རྗེས་སུ་ལྟ་ཁང་གི་ཐོག་ལ་མི་བསྐྱད། འོག་ཏུ་ལྟ་ཁང་བྱས་ན་འགྲིག་གི་མ་རེད། སྤྱི་ལ་མ་བཅོ་མི་དགོས་ཟེར་ནས་
དཔལ་མོས་བདག་པོ་བྱེད་ཀྱི་མིན་ལ་བ་པ་རེད། དེ་ནས་མཁན་པོ་ནམ་ཐོལ་ཁོང་གཉིས་གྱིས་ཀླ་ཁ་འདྲ་བྱས་ཡིན་
ཀླ་རེད། ཐོན་མ་ཕུར་པའི་སྤྱ་དེ་ཆོ་བཀའ་བརྒྱད་ལྟ་ཁང་ནང་ལ་ཡོད་རེད། དེ་ནས་ཕུར་པ་ལྟ་ཁང་བཅོ་དགོས་
ཀྱི་འདུག་ཟེར་ནས་སྤྱ་དེ་གཞི་ནས་མར་སྒོས་རེད། ཐོན་མ་ཕུར་པའི་སྤྱ་དེ་ད་ལྟའི་བཀའ་བརྒྱད་ལྟ་ཁང་ནང་ལ་
ཡོད་རེད། ཁང་པའི་ཕར་ཚུར་གཉིས་ལ་བཀའ་བརྒྱད་དང་ཕུར་པ་གཉིས་བཞག་ཡོད་རེད།

ལྟ་བུ་སྤྱི་ལ་གྱིས་བཞེངས་པའི་ལྟ་སྤྱ།

ཆོམ་གྱི་ལ། ཕུར་པ་ལྟ་ཁང་དང་བཀའ་བརྒྱད་ལྟ་སྤྱ་བཅོ་མཁན་ཆ་ཆར་ལྟ་བཅོ་སྤྱི་ལ་ཐོས་རེད་པས།
ལན། ཕུར་པ་ལྟ་ཁང་གི་སྤྱ་དང་བཀའ་བརྒྱད་ལྟ་ཁང་གི་སྤྱ། ཅི་ཅུ་དམར་གྱི་སྤྱ། གནས་ཆོས་མགོན་ཁང་
གི་སྤྱ་ཆར་མ་ལྟ་བཅོ་སྤྱི་ལ་གྱིས་བཅོས་རེད། རང་ལ་གདན་ཞི་སྤྱ་ལྟར་ཞིག་བཅོ་དགོས་ཀྱི་འདུག གཞིས་ཀྱི་ང་
གིས་ཅ་ཅུན་དཔེ་མང་པོ་ཁྱར་ཡོང་གི་འདུག ཐོག་ཤིང་བཅོ་མཁན་ང་ཡིན། རོགས་པ་ཤིང་བཅོ་ཁ་ཤས་ཡོད་རེད།
དེའི་ཕྱིས་སུ་སྤྱི་ལ་མ་ལྟ་ཁང་དེ་དཔལ་མོས་བཅོས་རེད། སྤྱི་བདག་དཔལ་མོ་རེད། ཕུར་པ་ལྟ་ཁང་གི་སྤྱི་
བདག་ཀྱང་དཔལ་མོ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་བདག་པོ་ཀླག་གི་མིན་ལ་བ་རེད།

ལྟ་བུ་སྤྱི་ལ་ཐོན་པོ་ཆེ་ཡིས་ཨར་ལས་དང་སྤྱ་ངལ་འོ་བརྒྱལ་གནང་སྟངས།

ཆོམ་གྱི་ལ། དང་པོ་བྱེད་ཐེབས་ཡོང་དུས་ལྟ་བུ་སྤྱི་ལ་ཐོན་པོ་ཆེས་སྤྱ་ཆར་དང་བཤད་སྤྱ། སྤྱི་ལ་ཆ་ཆར་ལ་
ཐུག་ལས་ག་རེ་གནང་གི་འདུག་གས།

ལན། ང་འདི་ལ་ཡོང་དུས་སྤྱི་ལ་དང་བཤད་སྤྱ། སྤྱ་ཆར་ཆར་མ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་གཞིགས་རྟོག་གནང་དུ་

ཐེབས་ཀྱི་རེད། ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ་འི་ནང་ལ་ཐུག་མཛོད་ཀྱི་ན་བཟང་དང་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་ནམ་པས་གྲོས་བྱས་ནས་འདི་
ནས་ཡར་བཙོ་དགོས། འདི་ནས་མར་བཙོ་དགོས་ཟེར་ནས་ཆང་མ་ཐུག་ལས་གནང་མཁན་ཁོང་ཆོ་རེད། ཟངས་
མདོག་དབལ་འཛིན་ལོག་གི་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ་འི་སྒྲོ་དེ་སྒྲོན་མ་ནས་ཤར་ཐུགས་སྒྲོ་ཐུགས་གཉིས་ཀ་ནས་ཡོད་རེད།
ཟངས་མདོག་དབལ་འཛིན་ལོག་གི་འདས་སྐུ་ཆང་མ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་གིས་འདས་དང་རྩོ་གཉིས་བསྐྱེས་བསྐྱེས་
བཏང་ནས་བཙོས་པའི་རིན་པོ་ཆེ་འི་ཐུག་ལས་རྒྱུ་རྒྱུ་རེད། ལྷ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་འདི་འདྲ་དགོས། སངས་རྒྱས་ལ་
འདི་འདྲ་དགོས་ཟེར་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་གི་ཐུག་གིས་བཙོས་རེད། བཙོ་ལྷ་འདྲ་པོ་ལྷ་བཙོ་སྒྲོ་གྲོས་ཀྱིས་བཙོས་
རེད་མ་གཏོགས་ལས་ཀ་ལས་འདུག་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་རང་རེད། རིན་པོ་ཆེས་འདྲ་མི་འདྲ་ལས་གནང་གི་རེད།
ལྷ་ཁང་ནས་རྩ་ཞིག་རག་རོགས་བྱས་ན་རྩ་ཞིག་དང་སྐན་མའི་སྐྱགས་མཆོད་ཀྱི་རེད། མི་དེ་ཆོས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་
སྐྱགས་མ་འདྲ་ཞིམ་པོ་ཞིག་ཀྱང་བརྒྱ་ཡོད་མ་རེད་ཟེར་ནས་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་རེད་ལའང་བསྟན་ཀྱི་རེད།
ཆོས་ཀྱི་ལ་ལ། ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ་ཐུག་འདེབས་སྐབས་ལ་སྐབས་ཇེ་རིན་པོ་དངོས་སུ་ཐེབས་ནས་ཐུག་ལས་ག་རེ་
གནང་ཡོད་རེད་གསུང་རོགས།

ལན། ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ་ཐུག་འདེབས་དུས་རིན་པོ་སྐུ་དངོས་སུ་ཐེབས་ནས་ཐུག་ལས་གནང་། ཡར་མར་
ཆང་མ་ལ་གཟིགས་འདུག་གི་རེད། ག་ས་ག་ལ་ང་ཆོ་འདི་ལ་ཡོང་བའི་རྗེས་སུ་ཡང་རིན་པོ་ཆེ་ཡར་མར་ལ་ཐེབས་
ནས་ཤིང་གཏུབ་རྒྱ་དང་ཁང་པ་བཙོ་རྒྱ་ཆ་ཆང་ལ་ཁོང་རང་ཐེབས་ནས་ཁང་པའི་ཆེ་རྒྱུ་དང་ཡར་མར་ཆ་ཆང་
ཁོང་གི་བཞོད་སྒྲིག་རྒྱུ་རྒྱུ་རེད།

ཆོས་ཀྱི་ལ་ལ། རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་མཛད་ཕྱིན་སྒྲོང་སྒྲུངས་སྒྲོར་ནས་དམིགས་བསལ་ཁྱེད་ཀྱིས་ད་ལྟ་བཙན་བསྟན་པ་
འདྲ་ག་རེ་གསུངས་སོང་ངམ།

ལན། འདི་ནས་ལ་སྐབས་ཇེ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ལུས་དང་བ་སྐྱ་བཞིན་དུ་འགྲོགས་འདུག་གི་ཡོད་རེད། མཆོམས་
མཆོམས་སུ་རིན་པོ་ཆེ་ཕྱི་རྒྱལ་ལ་ཐེབས་འགྲོ་དུས་མཛལ་གྱི་མི་འདུག་མ་གཏོགས། ང་ཆོ་སྐུ་ཁང་ལ་བསྟན་
ནས་ལོ་གསུམ་ཆང་འགྲོ་གི་ཡོད་དུས་སྒྲིར་ལོ་གསུམ་དང་རྒྱ་བ་གསུམ་ཞག་མ་གསུམ་བསྟན་དགོས་ཟེར་རེད་
དེ། རིན་པོ་ཆེ་ཨ་རི་ལ་ཐེབས་དགོས་འདུག་དུས་ཆོད་འདད་གི་མི་འདུག་ད་དུང་ལོ་གཅིག་སྟོན་ཤོག་དང་དཔེ་
ཡག་པོ་འདུག་ཟེར་ནས་ཐོག་དང་པོ་ཡང་ལོ་གཅིག་འདུག་དགོས་ཐུག་རེད། ལོ་གཅིག་གི་རྗེས་ནས་ད་ང་ཆོས་
ཆང་སོང་ཞུས་དུས། ད་དུང་རྒྱ་བ་ཁ་ཤས་སྟོན་ཤོག་གསུངས་རེད། རྒྱ་བ་ཁ་ཤས་མི་དགོས་པལ་ཆེར་ལོ་གཅིག་
ཙམ་བསྟན་བཞག་རེད། ཆང་མ་ལོ་བཞི་ལྷ་ལྷག་བསྟན་དགོས་ཐུག་རེད།

ལན། ལྷ་བཙོ་ལྷོ་ཁྲོ་མ་ལ་ལྷ་རང་འབབ་ཤིང་ཟེར་གྱི་ཡོད་ཤིང་། དཔེ་མཁས་པ་ཤིང་། ལྷ་བཙོ་ཡང་དཔེ་སྤྱངས་
ཤིང་། དབང་ལྷག་གིས་ཁོང་ཆོང་གི་ཨ་མ་དེ་བདུད་འཛོམས་རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲོབ་མ་ཤིང་ཟེར། རྟོགས་པ་ཡག་པོ་ཡོད་
ཤིང་ཟེར་གྱི་ཡོད་ཤིང་། དེ་ནས་ལྷ་མི་འདྲ་བ་ཞིག་བཙོས་ཤོག་ཟེར་ནས་ཁྱུང་ག་ཤོག་པ་ཅན་འདྲ་ཞིག་མིན་འགྲོ། དེ་
འདྲ་ཞིག་གི་ལྷ་ཞིག་བཙོས་ཤོག་ཨ་ཟེར་ནས་བདུད་འཛོམས་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས་ཤིང་ཟེར། དས་སྒྲོན་མ་བཙོ་མ་
སྒྲོང་། ད་ཤིང་ཨེ་ཡོང་ངས་ཁྱས་འདུག་ཤིང་གྱི་ཤིང་། ལྷ་ར་དོགས་ཡོད་མ་ཤིང་གསུང་གི་འདུག་ཟེར། དེ་ནས་མི་
ལམ་ལ་ལྷ་ཞིག་མིས་སྤྱང་ཟེར། ཁོང་དེ་ནས་རི་ཞིག་གི་ཟུར་ནས་ཡར་འགྲོ་དུས་སྤྱང་ལ་ལྷ་ཞིག་བཞུགས་འདུག་
ཟེར། ཁྱུང་གི་ག་ཤོག་པ་ཅན་འདྲ་ཞིག་ཤིང་ཟེར། དཔེ་ཡག་པོ་འདུག་ རིན་པོ་ཆེས་གསུངས་འདུག་རྒྱ་དེ་འདི་
ཡིན་ས་ཤིང་བར་བྱང་ཟེར། རྟོགས་པར་ཁ་ལམ་ལམ་མིག་ལམ་ལ་འཆར་གྱི་འདུག་ཟེར། དེ་ནས་བདུད་འཛོམས་
རིན་པོ་མ་ཡར་ཁྱས་དུས། ཨེ་དེ་ཤིང་དེ་ཤིང་། དེ་བཙོས་ཤོག་དེ་ཉག་ཉག་ཤིང་གསུངས། དེ་བཙོས་ནས་རིན་པོ་ཆེ་
ལ་སྤུལ། ལྷ་བཙོ་ལྷོ་ཁྲོ་མ་གྱིས་ལྷ་བཙོ་ཡ་དེ་རང་བབས་ཤིང་། རབ་གནས་མ་ཐོག་ནང་ཆོག་གསུང་གི་འདུག་
ཟེར། ཁོང་གི་དགེ་ཆན་དེའང་བདུད་འཛོམས་རིན་པོ་ཆེ་ཡིན་ས་ཤིང་། ཁོང་གི་དགེ་སྤྱག་དེ་དབང་གཤགས་གྱི་སྤྱོད་
ཁྲོས་བཟང་པོ་ཤིང་། ཁོང་གིས་ང་འདི་ན་ཡོད་དུས་སྤྱངས་ཤིང་། ཁོས་ལྷ་ཡག་པོ་བཙོ་ཤིས་གྱི་ཤིང་། ལག་པ་བདེ་པོ་
ཡོད་ཤིང་། སྒྲོ་ཆེན་ཐོག་གི་ཁྱུང་འདྲ་དེ་ཆོ་ཆང་མ་ཁོས་བཙོས་ཤིང་།

ལྷ་ཁང་ཆེན་མོའི་རྩོད་གཙུག་རྒྱུ་ལྟུང་།

ལན། ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ་འོ་ནང་གི་རྒྱ་གཟུགས་དེ་སྡེ་དགེ་ཡིས་བཟོས་པ་འདྲ་བ་ཡག་པོ་བཟོས་ཡོད་མ་
འདྲ། བཟོ་ལྷ་ཡག་པོ་མི་འདྲ་བ་ལ། རྒྱ་དེ་གཟུགས་དམིགས་བསམ་གྱིས་བཞེངས་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་འདྲ་པོ་
འོ་ན་པོ་ཆེ་ཁོང་གི་རྒྱལ་པ་བ་བསམ་བཞག་པ་འདྲ། སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྷ་ནང་ས་ནིང་རང་ཆོ་ལ་མཛོད་སྐྱལ་ས་
གཉིས་ཀྱི་གཙོ་པོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་འདྲ་བ། ལྷ་རྒྱ་མེད་པོ་ཆེ་ནི་མཛོད་སྐྱལ་ས་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་མེད་ན་ཐབས་ཆ་ལ།

རེད་པ། སངས་རྒྱལ་ཆེ་དཔག་མེད་ནི་ཁོང་རང་གིས་སྒྲ་མ་གྲུ་བ་རྣམས་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆེ་རིང་
 པའི་ཆེད་དུ་བཞེངས་པ་རེད། ཆེ་མཐར་ཕྱིན་པ་དང་ཆེ་ལ་བར་ཆད་མེད་པའི་ཆེད་དུ་རེད། ང་ཆོ་སྦྱབ་ཁང་ལ་
 ཡོད་དུས་ཁོང་རང་གིས་གསུང་གི་ཡོད་རེད། དང་པོ་ཆེ་སྦྱབ་འདོན་དགོས་རེད། ཆེ་སྦྱབ་ལ་ཕྱི་སྦྱབ་དང་ནང་སྦྱབ་
 གསང་སྦྱབ་ཡོད་རེད། ཆད་དང་ལྡན་པ་ཡིག་རྒྱུ་ནང་ལ་གསལ་བ་ནང་བཞིན་ཞིག་འདོན་དགོས་རེད་ད། སྦྱབ་
 པ་པོ་ཆེ་རིང་པོ་ཞིག་ཆགས་སྤང་ན་ཆོས་གང་ཡིན་ཡང་འགྲུབ་འགྲོ་གི་རེད། དེའི་ཆེད་དུ་དང་པོ་ཡིན་གཅིག་མིན་
 གཅིག་ཆེ་སྦྱབ་གསང་བ་འདུས་པ་འདོན་དགོས་ཀྱི་རེད་གསུངས་ནས་ཁོང་རང་གིས་དབང་བསྐྱར། ལྷན་བཏོན་དེ་
 འདྲ་བྱས་རེད། དཔལ་ལྷན་གྱི་སྒྲ་རྒྱ་རྣམས་ཅད་དབྱ་རང་རིམ་རིམ་བྱས་ནས་འདུག་ཡོད་པ་དེ་ཆེ་སྦྱབ་མང་པོ་
 བཏོན་བཞག་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་རེད། ཆེ་སྦྱབ་ཀྱི་ནང་ནས་ཀྱང་གཤམ་ཐིག་མང་པོ་འདོན་དགོས་རེད། དེ་བཏོན་
 ན་དཔེ་མི་སྤྱད་པམ་ཐོགས་ཡོད་རེད། དེའི་ཆེད་དུ་རེད་གསུང་གི་ཡོད་རེད། ང་ཆོ་ལ་རྟག་པར་གསུང་གི་རེད།

སྦྱབ་གྲུ་དང་དབྱུང་ལོངས།

ཆོ་མ་ཁྲིག་པ། སྦྱབ་གྲུ་དེ་ཁྱེད་མེས་པོ་ཡོང་དུས་ནས་ཡོད་རེད་པས་ཡགས།

ལན། སྦྱབ་གྲུ་ང་ཡོང་དུས་ནས་ཡོད་དང་ཡོད། གན་ཁ་སྦྱ་ནར་ནར་ཟེར་ནས་རིན་པོ་ཆེས་དགེ་གན་གོ་
 ལེ་རྩལ་ (Kollegal) ལས་རྒྱུ་ཁྱིད་ཡོང་རེད་ཟེར། རིན་པོ་ཆེ་སྦྱ་མ་སྦྱབ་གྲུ་ལ་མེས་པོ་ལག་པོ་བྱེད་
 ཀྱི་རེད་ཟེར། ངས་ཞེས་གསུངས་པ་སོང་། རུ་པ་གནང་གི་རེད་ཟེར།

ཆོ་མ་ཁྲིག་པ། ཏ་ར་སྒྲ་མའི་ཁང་པའི་འགྲམ་གྱི་དུང་འཁོར་བཞེངས་མཁན་དེ་སྦྱ་རེད་གསུང་རོགས།

ལན། ཏ་ར་སྒྲ་མའི་ཁང་པའི་འགྲམ་གྱི་དུང་འཁོར་དེ་དཔལ་མོས་བཞེངས་རེད། རིན་པོ་ཆེ་ལ་བཀའ་འཁྱིལ་
 ཉེ་གན་འཕྲ་མོ་སྦྱ་མོ་ནས་བཞེངས་རེད། དུང་འཁོར་གཉིས་ཡོད་རེད། གཅིག་དཔལ་མོས་བཞེངས་རེད། གཅིག་
 གོ་འཛོ་ཡིས་བཞེངས་རེད། མི་འགྱུར་རྗེ་རྗེའི་མཆོད་རྟེན་ང་འདི་ལ་ཡོང་དུས་ནས་བཞེངས་ཆར་འདུག

སྦྱབ་ཁང་དང་སྦྱབ་སྒྲ་ཐོག་མ།

ཆོ་མ་ཁྲིག་པ། སྦྱབ་ཁང་ག་དུས་བཞེངས་རེད། ཁྱེད་ཆོ་འདིར་མེས་པོ་སྦྱབ་སྦྱབ་ཁང་ཡོད་རེད་པས།

ལན། ང་ཆོ་ཞབས་བརྟན་འདྲ་འགྲོ་འགྲོ་ནས་གཞི་ནས་སྦྱབ་ཁང་བཅོ་དགོས་ཀྱི་འདུག་ཟེར་ནས། ལུ་རིག་
 རྗེ་རྗེས་སྦྱིན་བདག་འདྲ་ཞིག་ཐོན་ནས་བཅོ་ཡོང་དུས་སྦྱིན་འགྲོ་ཆར་གཅིག་འདུག་རེད། མཁན་པོ་གྲུ་རྒྱ་ཆར་
 གི་དགེ་སྦྱོས་རེད། ང་ཆོ་སྦྱིན་འགྲོ་བལྟ་དུས་ཡང་དགེ་སྦྱོས་རེད། དེའི་དུས་ནས་བཤད་གྲུ་དང་གྲུ་ཆར་གི་འཛིན་

སྤྱིང་ལོགས་སུ་ཡོད་རེད། དེ་དུས་ལ་ལ་ཆེར་བཤད་གྱུ་འདི་དག་སྒོས་དེ་བསམ་གཏན་སྤྱན་ཚོགས་ཡིན་ས་རེད།
ཚུ་མ་ཐྱིག་ལ། སྤྱིང་ཁང་གི་སྤྱིང་མ་ཐོག་མ་ཁྱེད་ཚོ་རེད་པས།

ལན། སྤྱིང་ཁང་གི་ཐོག་དང་པོའི་སྤྱིང་མ་རེད། གྲུ་པ་བཅུ་མ་གཏོགས་ཡོད་མ་རེད། ཨ་ཁུ་མ་དང་
བཅུ་གཅིག་ཡོད་རེད། ཨ་ཁུ་མ་སྤྱིང་ཁང་ནང་ནས་ཞིང་ལ་ཐེབས་རེད། ཨ་ཁུ་མ་སྤྱིང་ཁང་ལ་ལོ་གཉིས་
བསྟན་རེད། ཁོང་དབུ་མར་དེ་རེད། མིང་ལ་ཨ་ཁུ་ཆེ་ལྷག་ཟེར་གྱི་རེད། རིན་པོ་ཆེའི་བྱུག་ལས་གནང་བཞིན་
པ་རེད། ཏ་ར་མ་དུས་རྒྱུ་དུ་ཐེབས་རོགས་བྱེད་རེད། ཏ་ར་མ་རེད་ལ་དཔེ་ཡག་པོ་ཕན་ཐོགས་ཡོད་རེད།
རིན་པོ་ཆེས་ཞི་གནས་བཞག་འདུག་ཡོད་རེད། ཐ་མ་ལྷག་མཐོང་ངོ་འཕྲོད་ཡོད་རེད་ཡོད་མ་རེད་ཟེར་འདུག་གི་
ཡོད་རེད།

ལྷ་མིས་པ་རྒན་དག་དབང་།

ཚུ་མ་ཐྱིག་ལ། ལྷ་བཟོ་སྤྱན་ཚོགས་དང་ཉི་མ་གཉིས་གཅིག་རེད་པས།

ལན། ལྷ་བཟོ་གཙོ་པོ་འདྲ་པོ་དེ་རྒན་དག་དབང་རེད། ལྷ་བཟོ་ཉི་མ་དཔེ་མ་སྤྱིང་མཁས་པ་རེད། ཐོག་
བཅུགས་འོག་མ་དེ་ལྷ་བཟོ་ཉི་མ་ཁོ་གཉིས་ཀྱིས་བཟོས་རེད། མིན་ལས་བཟང་པོ་ཟེར་བ་ཞིག་གིས་ལྷ་ཞེ་དག་འཁྱི་
རོགས་བྱེད་གྱི་མ་རེད། ཁོས་ཚོན་གཏོང་གི་རེད། ལྷ་མི་རྒྱ་ལ་ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་ཡོད་རེད། ལྷ་འཁྱི་གི་མིན་ཟེར་ནས་
ལྷ་འཁྱི་རོགས་བྱེད་གྱི་མ་རེད། དེ་ནས་ལྷ་ཁང་སྒྲང་ལ་འདུག་དུས་ལ་གི་ལ་སྤྱི་འབྱུལ་ཞེ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གཞག་
སའི་ཤག་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་རེད། དེའི་ནང་ལ་ལྷ་བཟོ་མིན་ལས་བཟང་པོ་བསྟན་རེད། མིན་ལས་བཟང་པོ་ཟེར་
མཁན་དེ་དཔེ་མ་སྤྱིང་མ་ཡག་པོ་རེད། སྤྱིང་དམ་ཆེག་གཙང་མ་མཁས་པ་རེད། དེའི་འོག་དེར་ཤག་ཅིག་ཡོད་
རེད། དེའི་ནང་ལ་རྩ་གཞག་ས་རེད། རྩ་རྒྱུ་རྒྱུ་བཞག་ཡོད་རེད། རྩ་གཞག་སའི་ནང་ལ་རྒན་དག་དབང་ཐབས་
ཆག་བྱས་ནས་བསྟན་རེད། གཙང་སྤྱིང་གྱི་མ་རེད། དེ་ནས་ཁོས་ཤོག་སྤྱིང་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་ནང་ལ་ཅི་ཅི་མང་པོ་
བཟུང་ནས་ཡར་མི་ཐར་ས་མར་འཇུག་འཕྱོ་ས་ཞིག་ཡོད་རེད། དེའི་ནང་ལ་ཅི་ཅི་བཟུང་ནས་ཁ་ལག་སྟན་ཡག་པོ་
བྱས་ནས་ཅི་ཅི་བཅོ་ལྷ་ཉི་ཤུ་ཞིག་གསོས་རེད། ཅི་ཅིས་གཅིན་སྤྱིང་གཏང་ནས་ཁྱི་རྩ་ཁ་ནས་དེའི་ཁང་པའི་ནང་
ལ་དཔེ་བསགས་རེད། དེ་ནས་ཁོ་རང་གི་རྩ་མངར་མོ་འདྲ་བཟོས། ཟ་རྒྱ་འདྲ་ཁྱུང་ཡོང་ནས་མིན་ལས་བཟང་པོ་
དང་ར་ལ་ཡང་ཤོག་ཟེར་ནས། རེ་ཆོ་ལ་མགོན་ཁང་སྤྱིང་མ་དང་ཁོང་རང་ལ་རྩ་མ་ཟེར་གྱི་རེད། རྩ་གཞག་ས་ལ་
བསྟན་ཡོད་རེད། རྩ་མ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་སྤྱིང་མ་གསུམ་གྲོགས་པོ་ཡིན་ཟེར་ནས་དཔེ་དག་འཕྱོ་བྱེད་གྱི་རེད།
ལྷ་བཟོ་ཉི་མ་དེ་དཔེ་མཁས་པ་ཏ་ལས་པ་ཞིག་ཡིན་གྲགས།

ཆན་ངག་དབང་གི་ལྷ་དེ་ཁ་ཁ་ཞིག་ཡོད་རེད། ཆན་ངག་དབང་གིས་སྒྲ་ཆ་སྒྲངས་ནས་འཕྲི་གི་ཡོད་མ་རེད།
 སྒྲིང་ལྷག་ཁ་གས་རེ་རུ་བ་སྒྲད་ཀྱི་རེད་ཅ། ལུ་བྱ་རེ་དགོས་ན་ཁྱར་ཡོད་ན་མ་གཏོགས། བྱེད་ཀ་ཕྱིར་སྒྲིག་
 གཞག་གི་རེད། ཆན་ཕྱིན་ལས་བཟང་པོ་ཡང་མཆོ་བརྒྱ་ལ་བསྐྱད་ནས་དཔེ་མ་སྲིད་སྒྱུར་གཞི་ངན་བ་བཞེས་ནས་
 འདས་བྱའས་བྱས་ནས་གཞན་སྒྱ་གཅིག་ལ་ཡང་ཁོང་གིས་གསུང་གི་ཡོད་ས་མ་རེད། དེ་ནས་ངག་དབང་གིས་
 ཁོང་ལ་རོགས་ཡག་པོ་བྱས་ནས་ནང་ལ་ཁ་བར་འདྲ་བཏང་དེ་འདྲ་བྱས་ནས། ནང་ནས་བདག་གི་འདྲ་བསྐྱར་དེ་
 འདྲ་བྱས་ནས། དེ་ནས་ཡར་བྱ་རེད་ཟེར། དེའི་རྗེས་ལ་ནང་ལ་ཐེབས་འགྲོ་ཡིན་ས་རེད། མཆོ་བརྒྱ་ལ་བཞུགས་
 ཟུབ་མི་འདུག།

ཡུལ་ས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་དུས་རྒྱུན་གནང་རྒྱུ་འགྲུབ་སྟོབ།

ཚུམ་ཞིག་ལ། ཡུལ་ས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་དུས་རྒྱུན་གནང་སྟོབ་ག་རེ་འདྲ་གསུང་གི་རེད་དམ།

ལན། དུས་རྒྱུན་རིན་པོ་ཆེས་གནང་སྟོབ་དེ་ཆོས་ཡག་པོ་བྱེད་དགོས་རེད། ཞིག་གཞི་ཡག་པོ་སྒྱུར་དགོས་
 རེད། གྲྭ་བ་ཞིག་གཞི་འོག་ནས་སངས་རྒྱས་ཟེར་རེད། སྟོབ་སྟོབ་ཡག་པོ་བྱས་ཞིག་གཞི་ཡག་པོ་ཁྱར་ན་དེ་ཡག་
 པོ་རེད་གསུངས་འདུག་གི་རེད། མཁན་པོ་འདིགས་ཕུན་ཀྱིས་ཆོས་ཆོས་བཞིན་དུ་མ་བྱས་ན། ཆོས་དཔུལ་བར་
 འགྲོ་བའི་རྒྱ་རེད་གསུངས་ཡོད་རེད་ཟེར་ནས་ཐེངས་མ་མང་པོ་གསུངས་སོང་། གྲྭ་བ་བྱས་ཆར་ནས་བཞུང་ཞིག་
 གཞི་ཡག་པོ་ཁྱར། ཆོས་ཆོས་བཞིན་དུ་བསྐྱབས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ལ་འགྲོ་ཞེ་ཟུབ་ལྷ་དགོས་གསུང་རེད།

མཚན་པ་ལྷ་མ་རྒྱ་མཆོ།

རྩ་ཐུང་།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༡༤ ལོར་རྒྱ་གར་མོན་ཡུལ་དུ་སྐྱེ་བསྐངས། ༡༩༡༡ ནང་དགོན་འདིར་འཇུག་ཞུགས་གནང་སྟེ། ༡༩༡༩
ལོར་གཞི་རིམ་སློབ་གྲྭ་ནས་ཐོན། དེ་རྗེས་ལྷ་སྐབས་རྩེ་གྲུབ་དབང་རིན་པོ་ཆའི་སྐུ་མདུན་ནས་དགེ་རྒྱལ་སློང་གི་སློམ་
པ་བསྐྱབས། ༡༩༩༤ ལོར་ལྷ་འགྲུར་མཐོ་སློབ་མདོ་སྐབས་རིག་པའི་འབྲུང་གནས་གླིང་དུ་སློབ་གཉེར་གནང་སྟེ་
༡༩༠༣ ལོར་མཐར་ཕྱིན། དགོན་འདིར་བྱག་ལས་གཙོ་བོ་སློབ་གྲྭའི་དབུལ་གཉེར་དང་དགེ་ཆན་སོགས་གནང་ཡོད།

མཚན་པ་ལྷ་མ་རྒྱ་མཆོ་དགོན་པར་སློབ་སྦྱངས་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ།

ཆོས་གླིག་པ། ཁྱེད་རང་ཐོག་མར་དགོན་འདིར་འཇུག་ཞུགས་གནང་བའི་བརྒྱུད་རིམ་གསུང་རོགས།

ལན། ང་དགོན་པ་འདིར་དང་པོ་བཀའ་བྱུང་ཆེ་རིང་ཕུན་ཆོགས་མོན་ལ་གྲྭ་པ་སྦུང་དུ་སླེབས་ནས་ངའི་སློ་
བོའི་ནང་དུ་བཞུད་ཤིང་། དེའི་དུས་ང་ཆོ་མོན་པ་གྲྭ་པ་བཙོ་བརྒྱུད་སླེབས་ཤིང་། དེའི་སློན་ལ་དགོན་པ་ན་མོན་གྱི་གྲྭ་
པ་དགུ་དང་བཅུ་ཅམ་ཡོད་ཤིང་། འགྲོ་སོང་ཆ་ཆང་དགོན་པ་གཞུང་གི་ཡིན་ས་ཤིང་། ང་དགོན་པར་སླེབས་པའི་ཕྱི་
ལོ་དེ་གསལ་པོ་མི་འདུག་པལ་ཆེར་ ༡༩༡༡-༡༩ ཅམ་ལ་ཤིང་། བཤད་གྲྭ་འགོ་བཙུགས་ཆར་འདུག་དེའི་དུས་གྲྭ་
ཆང་དུ་ཤར་པའི་གྲྭ་པ་ཤར་པ་ཆེ་རིང་། ལྷག་པ། པརྒྱ་ཆེ་རིང་། རྒྱ་པ་ལས་མཁན་ཞིག་ཡོད་ཤིང་། བཤད་གྲྭ་ལ་ཤར་
པ་གཅིག་མ་གཉོགས་ཡོད་མ་ཤིང་། འབྲུག་པ་པལ་ཆེར་བརྒྱུད་དགུ་ཅམ་ཞིག་ཡོད་ཤིང་། གྲྭ་ཆང་རང་ལ་དེའི་དུས་
འབྲུག་པ་པལ་ཆེར་མི་འདུག་པ། སྐབས་དེའི་དུས་ཆོད་དེ་འདྲ་ཞིག་ལ་མོན་པ་པལ་ཆེར་བརྒྱ་ཆགས་གྲམས་ཆགས་
གྲམས་བྱས་ཤིང་། དེའི་དུས་ལྷགས་ཆེན་པོ་འདྲ་པོ་ཆགས་ཤིང་། ང་དགོན་པ་འདིར་སླེབས་དུས་པལ་ཆེར་ལོ་དྲུག་
བདུན་ཅམ་ཤིང་། དེའི་སྐབས་མཁན་པོ་དབང་ལྷག་བསོད་ནམས། ཞིང་ཐེབས་མཁན་པོ་རུབ་རི། མཁན་པོ་ཀ་ཏྲ་
ན། མཁན་པོ་ཨབ་རྒྱུང་། ཁོང་རྣམ་པ་ཆ་ཆང་ཐེབས་ཆར་འདུག་ཁོང་རྣམ་པ་བཤད་གྲྭ་ཤིང་བཞག་ང་སླེབས་དུས་
དགེ་སློམ་དེ་འདྲམ་དགེ་རྒྱ་མ་ཤིང་འདུག་དེའི་སྐབས་སྐུ་ལ་སྐུ་མཆོག་སྐུ་ལ་རིན་པོ་ཆེ། སྐུ་ཆེན། ལྷགས་སངས།
གྲང་ཁང་། འཛི་སྐར་སྐུ་ལ་སྐུ་བཅས་ཤིང་བཞག་ང་ཆོ་སླེབས་དུས་དགོང་མོ་རྒྱ་ཆོད་དགུ་པ་ཅམ་ལ་ཤིང་། ང་ཆོ་
སླེབས་ནས་ཞག་པོ་གཅིག་གཉིས་རྗེས་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་སྐྱ་ཁང་ནང་ལ་ཁྱིད་ནས། རིན་པོ་ཆེ་རང་གིས་སྐྱ་ཕུད་
བཞེས། སྐབས་འགྲོའི་སློམ་པ་དེ་ཆོ་གནང་། ཟ་པོར། འཕུང་པོར། མལ་ཕུལ་ནས་བྱས་མཐུན་སྤྱོད་ཆ་ཆང་གནང་

འཕེལ་རེད། ཁོང་པལ་ཆེར་ ༡༩༧༩-༡༩༩༠ ལྷན་ལོ་ངོ་སྤུམ་ཅུ་མོ་གསུམ་བར་ཞིང་ལ་མ་ཕེབས་བར་དུ་སློབ་གྲྭ་
རང་ལ་བཞུགས་རེད་ལ། སྤྱི་མ་ང་ཆོས་སློབ་གྲྭ་ལ་བསམ་བ་ལྟན་གྲུབ་དང་བར་ཆད་ལམ་སེལ་འདྲ་བོད་ནས་
སློར་མོ་ལ། བཅུ་འདྲ་རག་དུས་དཔལ་དེ་ཆུན་ལགས་བཟླ་ཤིས་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་བསགས་བྱས་གོམ་བ་བརྒྱབ་
ནས་Melaf་ཅིད་རིགས་སྤྱི་ཆོགས་ཡོད་པའི་རྒྱ་གར་གྱི་དུས་ཆེན་ཞིག་ཤེལ་འབྲིད་གྱི་རེད། གྲུ་ཤལ་ན་གར་ལ་
སླེབས་ཏེ་ཏེ་ནས་ཆ་ལུ་མ་དང་ཆུ་མངར་མོ་ཉོས་ནས་སློད་གྱི་རེད། དེ་ནས་ཡང་གོམ་བ་བརྒྱབ་ནས་ཆུར་སླེབ་གྱི་
རེད། དེའི་དུས་མཆམས་མཆམས་ལམ་ཁ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ཐུག་ནས་སློར་མོ་ལྷ་བཅུ་དང་བརྒྱད་ཅུ་འདྲ་གནང་གི་
རེད། ཆུན་བཟླ་ཤིས་ཆོས་འཕེལ་ཉུང་མཐའ་ཡང་ལོ་སྤུམ་བཅུ་ཡར་མར་དགེ་ཆུན་གནང་རེད། ཆུན་ལགས་ཁོང་
ཐོབ་གོས་དེ་འདྲ་གང་ཡང་གནང་གི་མ་རེད། གྲུ་གྲུག་ཆོས་གང་བཟས་གནང་བ་དེ་ག་རང་རེད། ཁ་ལག་ཞིམ་
པོ་མི་འདུག ང་ལ་དེ་འདྲ་དགོས་འདུག་འདྲ་གང་ཡང་གསུང་གི་མ་རེད། ཆུན་ལགས་ལ་མ་ཡང་དེ་འདྲ་རེད། ཞིང་
ཁའི་ལས་ཀ་ཡོད་ན་མཉམ་དུ་འགོ་རྒྱུང་རེད།

ཡུལ་ས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་གྱིས་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་དབྱ་འཕྱུགས་དང་

སློབ་གྲུའི་ཞལ་འདོན་གཏན་འཕེབས་གནང་།

ཆོམ་གྱི་ལ་ལ། ཡུལ་ས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་དབྱ་འཕྱུགས་དང་སློབ་གྲུའི་ཞལ་འདོན་གཏན་འཕེབས་
གནང་བའི་སློར་གསུང་རོགས།

ལན། དེ་འདྲ་བྱས་ནས་འཛིན་གྲུ་འཆོགས་འཆོགས་ནས་ཕྱིས་ཕྱིས་སྤྱི་གྲུ་བ་དུག་ཅུ་ཡར་མར་བྱུང་བ་དང་
རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་གིས་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་དེ་གཞི་ནས་འགོ་བཅུགས་གནང་མོང་། ལོ་འདྲ་ཞིག་བསམས་ན་པལ་
ཆེར་ ༡༩༩༡-༡༩༩༣ དེ་བ་ལ་ཡིན་འགོ། ལོ་དེ་ཆོ་ངེས་པོ་ཞེ་དག་མི་འདུག རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་སློབ་གྲུ་ལ་ཕེབས་
གནང་ནས་གྲུ་བ་ཆེ་རྒྱུང་བར་བསྐྱེགས་ཏེ་རྒྱུང་བ་ཆོ་སྤྱོད་ལ་བཏང་། ཆེ་བ་ཆོ་རྗེས་ལ་བཏང་གནང་སྟེ། རྒྱལ་བ་ཀུན་
གྱི་སྐད་གདངས་འདི་འདྲ་འཕེན་དགོས་རེད་གསུངས། རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་གིས་སློམ་རྒྱག་སྤངས་དང་པན་ཡོན་དེ་
ཆོ་དེ་འདྲ་གསུངས་རེད། རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་ཆུན་ལགས་བཟླ་ཤིས་ཆོས་འཕེལ་ལ་ཁོང་ཆོ་ལ་བསྐྱབ་བྱ་རྒྱག་དགོས་
རེད། ཆོས་ཀྱི་སློར་བཤད་དགོས་རེད་གསུངས་ནས། ཆུན་ལགས་གྱིས་ཉི་མ་རྟག་པར་སྐར་མ། ལ། བཅུ་ཅན་
དེ་ལ་སློམ་རྒྱག་དུས་ནས་སྤང་ཆོས་བདུན་སྐབས་དགེ་བ་ལ་བ་ན་འདི་འདྲ་རེད། མི་དགེ་བ་ལ་བ་ན་འདི་འདྲ་རེད་
གསུང་གི་རེད། མཆམས་མཆམས་རིན་པོ་ཆེ་ཕེབས་གནང་གི་རེད། དེ་དུས་ཁ་འདོན་ཡང་མང་པོ་ཞེ་དག་ཡོད་
མ་རེད། གང་སློམ་དང་། གུར་དག བར་བསམ་སློལ་གསུམ་འདོན་བསྟན་གྱི་རེད། ཉི་མ་གཅིག་ཅུ་ཆོད་དང་པོ་

ཟིན་མ་ཟིན་ཙམ་ཞིག་ལ་རིན་པོ་ཆེ་སློབ་གྲྭ་ལ་ཐེབས་གནང་སོང་། དེའི་དུས་སློབ་གྲྭ་འཛིན་གྲྭ་དང་པོ། གཉིས་པ། གསུམ་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་ཡིག་ཆ་དང་ཡོད་མ་རེད། ཡི་གེ་ཏོག་ཙམ་ཡག་ག་ཤེས་མཁན་ཆེར་སླེ་ནས་བཞག་པ་རེད། དེའི་སྐབས་དུས་ཆེད་དེ་འདྲ་ཞིག་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ཆུ་ཆེད་དང་པོ་ཡས་མས་ཤིག་ལ་སློབ་གྲྭ་ལ་ཐེབས་ནས། ང་ཆོ་ལྷ་གྲྭ་གཅིག་ཤོག་གསུངས་ནས་ཆུ་ལགས་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་མདུན་ལ་ང་བཏང་སོང་། དེའི་སྐབས་རིན་པོ་ཆེས་ཁ་འདོན་ག་རེ་ག་རེ་འདོན་གྱི་ཡོད་བཀའ་འདྲི་གནང་སོང་། ངས་བསམ་པ་ལྟན་གྲུབ། བར་ཆད་ལམ་སེལ། སློལ་མ། ལྷུང་བཤགས། གང་སློ་མ་དང་། གྲུང་བྱས་སེང་གཏོང་བཙས་འདི་ཙམ་མ་གཏོགས་ཡོད་མ་རེད་ཞུས་ཡིན། དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས། ད་སློབ་གྲྭ་ལ་ཁ་འདོན་ཞིག་དགོས་འདུག་དེ་མེད་ན་རེད་གྱི་མི་འདུག་གསུངས་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་གིས་ཤོག་བྱ་ལ་བྱག་སྐྱུག་གིས་ཡི་གེ་དེ་འདྲ་མིས་གནང་ནས་ཁྱར་ཐེབས་སོང་། ཕྱིས་སུ་ (Kollegal) ཀོ་ལེ་ལྷ་འདུ་ཡི་གེ་འབྲི་ཤེས་མཁན་སྤྲེལ་པ་ཞིག་ཡོད་རེད། ཁོང་སྐྱེ་བའི་དུས་སྐད་བཏང་ནས་མིས་གནང་སོང་། དེ་དུས་ཅིས་འབྲུལ་ཡོད་མ་རེད་ལ། རྒྱ་བ་གཉིས་ལྷག་ཙམ་ཐོགས་རེད། ད་ལྟའི་གནམ་ཆོས་ཁ་འདོན་དེ་ཆ་ཆར་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས་ནས་ཁོང་གིས་མིས་བཞག་པ་རེད། ཕྱིས་སུ་སློབ་གྲྭ་ལ་ཁ་འདོན་འདི་ཞོགས་པ་སྐུ་པོ་འདོན་ལ་དེ་ལལ་ཆེར་ ༡༩༤༥ ཡར་མར་ཙམ་ལ་བྱུང་ཡོད་ས་རེད་བསམ་བསམ་འདུག་དུས་ཆེད་ཞེ་བྱས་བཏན་པོ་མེད་དེ་སྤྱིར་བཏང་ཁ་འདོན་བཟོ་སྐྱངས་དེ་དེ་འདྲ་རེད་ལགས། དེ་རིན་པོ་ཆེ་རང་གིས་སྤྱིག་སྤྱོར་གནང་བ་རེད། སྤྱོད་ཆེན་འདས་མཆོད་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་ཡང་ཐེབས་གནང་གི་རེད། ཁྱིའི་སྐང་ལ་བཞུགས་བྱས་དུས་ཆེད་ཅིག་ལ་དེ་འདྲ་འདུག་ལགས། གསོ་སྤྱོད་ལ་ཡང་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་ཐེབས་གནང་གི་འདུག་ཡིན་ནའང་ང་ཆོ་དེ་དུས་སློབ་གྲྭ་བ་ཡིན་ཅང་འཆོག་ལ་རག་གི་མ་རེད་ལ། བཤད་གྲྭ་དེ་ཆོ་གསོ་སྤྱོད་སྐབས་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ཐེབས་གནང་གི་རེད། ང་སློབ་གྲྭ་ལ་ལལ་ཆེར་ཉུང་མཐའ་ལ་ལོ་བཅུ་ལྷག་ཙམ་ཞིག་བསྟན་རེད། ཡིག་ཆ་དང་ཡོད་མ་རེད། མཚམས་མཚམས་ཡིག་ཆ་དང་བཏང་ནའང་འཛིན་གྲྭ་ཡར་འཕར་ལ་ཡོད་མ་རེད།

སློབ་གྲྭའི་སྐོར།

ཙམ་སྤྱིག་པ། སློབ་གྲྭའི་སྐོར་གསུང་རོགས།

ལན། དེའི་དུས་ཆུན་དངོས་གྲུབ་ཁོང་ཆོ་འཛིན་གྲྭ་ཆར་ནས་སློབ་སྤྱི་གནང་རེད། མཁན་པོ་དངོས་གྲུབ་ཀྱིས་སྤྱོད་འཇུག་ཅིག་ཀྱང་གསུངས་རེད། དུས་ཆེད་ཅིག་ལ་གཟུང་ལྷག་པ་ཡིན་ནམ་པ་སངས་ལ་ཡིན་ནམ་ཞིག་ལ་བཤད་གྲྭ་ནས་མཁན་པོ་རེ་རེ་ཐེབས་གྱི་རེད། དེའི་དུས་མཁན་པོ་དབང་ལྷག་བསོད་ནམས་ཐེབས། མཁན་པོ་ལུ་པ་རེ་ཐེབས་བྱས་ནས་ཁོང་ནམ་པས་བཀའ་སློབ་དེ་འདྲ་གནང་གི་རེད། ཕྱིས་སུ་མཁན་པོ་ཆེ་རིང་རྟོ་མེ་ཡིས་

སློབ་གྲུ་ལ་གྲིས་པ་དག་ཡིག་ཅིག་ཀྱང་ཁྱིད་གནང་ཡོད་ཤོད། དེ་ག་འདྲ་བྱུང་ཤོད་ཟེར་ན། མཁམ་པོ་ཁོང་གིས་རིན་པོ་ཆའི་སྐྱེ་མཁའ་ལ་བཅར་ནས་བསྐྱེད་པ་དེ་ཆོ་ལ་དག་ཡིག་ཅིག་འཁྲིད་ཀྱི་ཡིན་ཞུས་འདུག་ལ། རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་སློབ་གྲུ་ཆ་ཆ་འདྲིམ་གསུངས་ནས། སལ་ཆེར་དགོང་དག་ཚུ་ཆོད་བདུན་པ་བརྒྱད་པ་ནས་གྲིས་པ་དག་ཡིག་ཅིག་མཁམ་པོ་ཆེ་རིང་རྩོམ་ཡིས་ཁྱིད་གནང་སོང་། ཁོང་དེའི་དུས་འཛིན་གྲུ་ཐོན་ཡོད་མ་ཤོད། མཁམ་པོ་ཨ་རྩི་ཀ་ཡིས་རྒྱལ་སྐྱེས་ལག་ལེན་ཞིག་ཁྱིད་ཡོད་ཤོད། ལྷ་རྩ་ཆ་སྤྱིར་གྲོངས་མཁམ་པོ་ཆེ་རིང་ཆོ་འཛིན་གྲུ་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་དགེ་ཆུན་ཤོད། སློབ་དེབ་སློབ་མཁམ་དེ་ཁོང་ཤོད། གྲིས་སུ་སློབ་ཀྱིས་འཛིན་གྲུ་གཉིས་པ་ལ་བཤད་བྱའི་ཡན་ལག་བཤད་པ་ཞིག་ཁྱིད་ཤོད། མཁམ་པོ་ལྷ་བ་རི་ཡིས་འཛིན་གྲུ་གསུམ་པ་ལ་བཤེས་པའི་སྤྱིངས་ཡིག་ཁྱིད་ཡོད་ཤོད།

དེའི་སློན་རྒྱལ་ས་འདྲ་ལེན་རྒྱུ་ལ་ཤོད་མ་གཏོགས། དམིགས་པས་ལ་གྲིས་ཡིག་ཆ་དེ་བཏང་ནས་ཨང་ཀི་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་ཟེར་ནས་འཛིན་གྲུ་འཕར་འགོ་ལ་ཡོད་མ་ཤོད། མཁམ་པོ་དངོས་གྲུབ་སྐབས་ནས་འཛིན་གྲུ་ཕར་སློབ་ནས་ལག་ག་ཆགས་ཤོད། རྒྱུ་ལ་འཛིན་གྲུ་བཞི་ཡོད་ཤོད། དེའི་སྐབས་སུ་དམིགས་པས་ལ་གྲིས་ལག་པོ་བཟོ་བྱུང་མ་སོང་བ་ལགས། རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་བཤད་གྲུ་བ་དེ་ཆོ་ལ་འཛིན་གྲུ་དང་པོ་ནས་བརྒྱད་པའི་བར་སློབ་ཆུན་བཟོས་ཤོག་སློབ་ཆུན་དེ་བཟོས་པ་ཡིན་ན་རྩོམ་མ་གཞན་དག་ཆོའི་མིག་ལྟོས་བྱེད་ས་ཆགས་ཀྱི་ཤོད་གསུངས་ཤོད་ཟེར།

དེའི་དུས་མཁམ་པོ་དངོས་གྲུབ་ཁོང་ཡང་བཤད་གྲུ་ནས་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད་ས་ཤོད། ལྷ་མ་བྱུར་པ་ཐིན་ལས་གྲིས་དགེ་ཆུན་ལོ་གསུམ་གནང་ཤོད། ཁོང་གིས་སློབ་གྲུ་ལ་སྐུམ་རྒྱལ་ས་དང་། ལེགས་བཤད་ཐོན་དབང་ཁྱིད་གནང་འདུག་ལ། ཁོང་ཐེབས་མཁམ་པོ་ཨོ་རྒྱུན་གྲིས་འཛིན་གྲུ་གསུམ་པ་ལ་བསྐྱབས། མཁམ་པོ་ལྷ་བ་རི་ཡིས་བཤེས་པའི་སྤྱིངས་ཡིག་ཅིག་ཁྱིད་ཤོད། དེའི་དུས་ཁོང་འཛིན་གྲུ་ཐོན་ཡོད་ས་མ་ཤོད། གོ་འཛོ་སྐལ་བཟང་དབང་འདུས་གྲིས་རྒྱལ་སྐྱེས་ལག་ལེན། སློབ་འདུག་གི་ཅ་བ་ཁྱིད་ཤོད། རྒྱལ་སྐྱེས་ལག་ལེན་དེ་ཁོང་གིས་སློབ་གྲུ་ལ་འཁྲིད་ཡ་ཆེད་རིན་པོ་ཆེ་རང་ནས་ལུང་ཞུས་འདུག་ཁོང་གིས་དེ་རིང་རྒྱལ་སྐྱེས་ལག་ལེན་འཁྲིད་ཡ་འདི་དགེ་བསྐྱལ་པ་བཟང་པོ་ཡིན་དུ། དས་རིན་པོ་ཆེ་རང་གི་སྐྱེ་མཁའ་ནས་རྒྱུ་ཡིན་གསུངས་ནས་རྒྱལ་སྐྱེས་ལག་ལེན་དེ་ཁྱིད་ཤོད། དེའི་དུས་ང་ཆོ་འཛིན་གྲུ་གསུམ་པ་ཤོད། ཁོང་རིག་གནས་དྲག་ག་གསུམ་ཤོད་འདུག་ལ།

ཡང་འདུག་ནས་ཡིན་པའི་ཨ་པ་ལ་མཁམ་ཞིག་ཡོད་ཤོད། ཁོང་བཤད་གྲུའི་ནང་ནས་སྐད་གསུམ་ཆེན་པོ་ཤོད་འདུག་ལ། ཁོང་གིས་སྐུམ་རྒྱལ་ས་དག་གསུམ་ཞིག་ཁྱིད་ཤོད། དེ་ཆོ་ ༡༩༤༠-༡༩༤༩ ལས་མས་ལ་ཤོད། རིན་པོ་ཆེས་གཏེར་མཛོད་དབང་དང་པོ་གནང་དུས་བར་དུ་འཛིན་གྲུ་གསུམ་པ་མ་གཏོགས་ཡོད་མ་ཤོད། ཡིག་

ཆད་གཏོང་ཡ་དེ་ལལ་ཆེར་མཁན་པོ་དངོས་གྲུབ་སྐབས་སུ་བཙོས་ཡིན་ས་རེད། མཁན་པོ་ཀ་ཉ་ནས་སློབ་གྲ་དེ་
ཆོ་ལ་ལུང་ཞིག་གསུངས་གནང་ཡོད་རེད། མཁན་པོ་དོན་གྲུབ་བཟའི་ས་ཀྱིས་ཁྱེས་ནས། སྐྱ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་
སློབ་གྲ་ལ་བདེན་ཆོག་གྲུབ་པའི་སློན་ལམ་དང་། བདེ་ཆེན་འབར་བ་ཞིག་གསུངས་རེད། སློབ་གྲ་ལ་རིན་པོ་ཆེས་
གསུང་དེ་ཆད་མེད་ཀྱིས་གསུངས་ནས་རྒྱ་བ་རེ་རེ་ལ་འདོན་གྱི་རེད་ལ།

དེའི་དུས་ ༡༩༥༥-༡༩༥༦ ལ་རིན་པོ་ཆེས་སྐྱ་སྐྱབ་གནང་གི་འདུག་ལ། ཆན་ལགས་ཀྱིས་དཀར་ཡོལ་
གཅིག་གི་ནང་ཐུར་མས་བསྐྱེས་བསྐྱེས་གཏོང་གིན་གཏོང་གིན་ཞོགས་པ་སློད་གྱི་ཡོད་རེད། སྐྱ་སྐྱབ་ཞོགས་ནས་
ཡང་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱ་མདུན་ནས་ཁྱེས་དེ་འདྲ་བྱེད་གྱི་རེད། ཡོ་བདུན་བརྒྱད་ཀྱི་རིང་ལ་སྐྱ་སྐྱབ་སློད་ཡོ་ལུགས་
སློབ་ཡོད་རེད།

སློབ་གྲུའི་སློབ་ཆན་དང་། ཡ་སྐབས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་མོད་སྐད་བཤད་དགོས་པ་གལ་ཆེའི་བཀའ་སློབ།
ཆོས་ཀྱི་ལ་། སློབ་གྲུའི་སློབ་ཆན་དང་། ཡ་སྐབས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་མོད་སྐད་བཤད་དགོས་ཚུལ་གྱི་བཀའ་སློབ་གནང་
པའི་སྐོར་གསུང་རོགས།

ལན། ད་སློབ་གྲུ་ནས་ཐོན་པའི་ཡོ་དེ་རིན་པོ་ཆེས་གཏོར་མཛོད་དབང་འགོ་དང་པོ་གནང་པའི་ཡོ་དེར་ང་
ནང་ལ་གུང་མེད་བྱིན། དེ་ནས་བཟུང་འཛིན་གྲུ་ལ་མ་བྱིན་ཡར་མར་ཞབས་བརྟན་འདྲ་འགོ་ནས་བསྐྱད་བཞག་
རེད། ད་སློབ་གྲུར་འཇུག་དུས་འཛིན་གྲུ་གསུམ་པ་མ་གཏོགས་ཡོད་མ་རེད། དེའི་དུས་སློབ་ཆན་དེ་མོད་གཞུང་
ན་ཡོད་པའི་སློབ་ཆན་ཀ་ཁ་ག་ང་དང་། གཅིག་དེ་གཉིས་པའི་སློབ་དེབ་དེ་དང་། འཛིན་གྲུ་གསུམ་པ་ལ་གསུམ་
པའི་སློབ་ཆན། ཁྱིས་པ་དག་ཡིག་བཞེས་སྤྲིངས། ལེགས་བཤད་ལྟོན་དབང་། རྒྱལ་སྐས་ལག་ལེན་དེ་ཆོ་ཡོད་
རེད། ཚེད་པ་དེ་ཆོ་བྱིས་སུ་པལ་ཆེར་མཁན་པོ་ཀར་ཆོས་སྐབས་སུ་བཞག་གནང་ཡིན་ས་རེད། དེའི་དུས་རིན་པོ་
ཆེའི་བཀའ་སློབ་དེ་གཙོ་པོ་ཞིག་སྐབས་དེའི་དུས་མོན་པ་ལུགས་ཆེན་པོ་ཡོད་ཅང་མོན་པའི་སྐད་དེ་ལུགས་ཆེན་པོ་
རྒྱག་གི་རེད་ལ། རིན་པོ་ཆེས་སྐད་དེ་རང་གི་སྐད་དེ་མ་རྒྱག་ བོད་སྐད་དེ་རྒྱུ་ལོག་ བོད་སྐད་དེ་བརྒྱབ་ན་དཔེ་ཆ་
གཞུང་རེད། ག་རེ་ཡིན་ནའང་པན་པ་ཆེན་པོ་ཡོད་རེད། ཁྱེད་རང་གི་སྐད་དེ་དགོང་མོ་དགོང་མོ་བཟུང་མ་བརྟག་
པར་རྒྱུ་གསུང་གི་རེད། དེའི་དུས་སློག་བརྟན་ལྷ་ཆོག་གི་ཡོད་མ་རེད། སློག་བརྟན་བལྟས་ན་ཆད་པ་ཆེན་པོ་
རེད། ཉེས་དག་རྒྱལ་ཡ་དེ་འདྲ་རེད་ལ།

སློབ་བྱ་ལ་རྫོང་ནང་རིན་པོ་ཆེ་དང་རྒྱ་སྐྱུལ་རིན་པོ་ཆེ་གཟིགས་སྐྱོར་ལ་ཐེབས་པ་དང་།

ཅ་རྒྱུང་འགོ་དང་པོ་བརྩམས་པ།

ཚམ་གྱིག་ལ། སློབ་བྱ་ལ་རྫོང་ནང་རིན་པོ་ཆེ་དང་རྒྱ་སྐྱུལ་རིན་པོ་ཆེ་གཟིགས་སྐྱོར་ལ་ཐེབས་པ་དང་། ཅ་རྒྱུང་འགོ་
དང་པོ་བརྩམས་པའི་སྐྱོར་གསུང་རོགས།

ལན། དེའི་དུས་རྫོང་ནང་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་གོང་མ་དེ་ཞབས་ཕྱི་དང་མཉམ་དུ་སློབ་བྱ་ལ་ཆར་གཉིས་གསུམ་
ཐེབས་ནས་ང་ཚོ་ལ་བྱེ་རིལ་གནང་། ཀན་ལགས་དེ་ཚོ་ལ་ཨ་ཙོར་གནང་བུས་ནས་སློབ་བྱ་ལ་གཟིགས་སྐྱོར་
ཐེབས་ཀྱི་རེད། རྒྱ་སྐྱུལ་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་སློབ་བྱ་ལ་གཟིགས་སྐྱོར་ཞིག་ཐེབས་རེད། རྒྱ་སྐྱུལ་རིན་པོ་ཆེས་ཁ་འདོན་
དེ་བརྒྱུང་བཞག་པའི་པར་ཞིག་སངས་རྒྱུས་མཁའ་འགྲོས་བརྒྱུ་འདུག་པ། དེའི་དུས་ཁ་འདོན་དེ་འདོན། པར་བརྒྱུ་
བུས་རེད། དེའི་དུས་ཅ་རྒྱུང་ཡང་འགོ་དང་པོ་བརྩམས་རེད། རྒྱ་སྐྱུལ་དང་སངས་རྒྱུས་མཁའ་འགྲོ་དེ་དུས་ཐེབས་
རེད་པ། ད་ལྟའི་བཀའ་བླ་ (godam) མཛོད་ཁང་ནང་དུ་ཀན་ལགས་བཟུ་མིས་ཆོས་འཕེལ་དང་། ཀན་ལགས་
དངོས་གྲུབ་ཁོང་ནས་པ་ཆར་མ་ཡོད་རེད། དེའི་དུས་འཕེབས་རིན་པོ་ཆེ་རང་གིས་རྒྱག་གནང་གི་རེད། ཅ་རྒྱུང་
གི་འགོ་དཔོན་དེ་ཨ་ཁུ་ལྷ་མས་གནང་གི་ཡོད་རེད། ཕལ་ཆར་ཅ་རྒྱུང་གི་འགོ་དེ་ ༡༩༡༦ ལས་མས་དེ་བ་ལ་ཡིན་
འགྲོ། ལོ་དེ་ག་ཆོད་ཡིན་མིན་ཉ་མི་གོ་དེའི་དུས་ཀྱི་པར་དེ་ལས་ཉ་གོ་གི་ཡོད་ཀྱི་རེད།

ཀན་ལགས་ལ་མ་མགོན་པོ།

ཚམ་གྱིག་ལ། ལྷ་མ་ལ་མ་མགོན་པོའི་སྐྱོར་གསུང་རོགས།

ལན། དེའི་དུས་དམིགས་བསལ་ཞིག་ལ། ལ་མ་མགོན་པོ་ལ་པ་མཁན་ཀན་ལགས་ཤིག་ཡོད་རེད། ཁོང་
རང་ཡང་ཡི་གེ་མཁྱེན་ཀྱི་མ་རེད། ཁོང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དད་པ་དང་སེམས་བྱུགས་ཆེན་པོ་ཡོད་རེད། བསེལ་ལྷ་མ་
ཅ་ནས་གོན་ཀྱི་མ་རེད། ཁོང་གི་ཁང་པའི་ནང་ལོགས་ལ་ཡིན་ནའང་ཉལ་གྱི་ཡོད་མ་རེད། གཟན་ཡང་གཅིག་མ་
གཏོགས་ཡོད་མ་རེད། རྟོད་སྤང་ཡང་གཅིག་མ་གཏོགས་ཡོད་ས་མ་རེད། ཁོང་གི་ཁང་པའི་ནང་ལ་རྒྱ་དེ་རྟོད་པ་
རེད། དང་པོ་དགོན་པའི་དགོན་གཉེར་བུས། རེས་སུ་སློབ་བྱའི་དགོན་ཀན་ལ་ཐེབས། སློབ་བྱ་མ་འཆོགས་སྟོན་ལ་
སྤུ་གྲུ་ཆ་ཆར་ལ་བྱུག་གསུམ་འཆལ་ཀྱི་རེད། བྱུག་གསུམ་དེ་ག་རེ་རེད་ཟེར་ན་འདྲིའི་ནང་ལ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་
དཔའ་དེ་འདྲ་ཡོད་རེད། དེ་ཆོས་མ་འོངས་པར་བརྟན་པ་ལ་ཐན་ཐོགས་ཀྱི་རེད་ཟེར་ནས། སློབ་བྱའི་ནང་ལ་རྒྱ་ཆོད་
བདུན་པ་ནས་དགུ་པའི་པར་བཞུགས་ཀྱི་རེད། ཡིག་གཞུགས་འབྲི་དུས་ཀྱང་ཁོང་ཐེབས་ཀྱི་རེད། ཡི་གེ་འདོན་དུས་

ཀྲུང་ཁོང་མེད་པ་ཀྱི་རེད། ཡི་གེ་མ་བཞུགས། གཉིད་ཁུགས་ན་ཁོང་གིས་རྒྱུ་ཅམ་རྒྱུ་ཅམ་གྱི་རེད། ཁོང་གིས་
དུས་ཚོད་སྤྱི་དུང་པ་དེ་འདྲ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་པོ་དེ་ནས་མེད་པ་སྤངས་སྤོར་ནས་ཐར་གསུང་གི་རེད། སློབ་ལྷོ་ལྷོ་ལ་ཁ་ལ་
བཟང་གྱུ་རྒྱུ་མེད་སྤོར་གཅིག་འདོན་གྱི་རེད། ཁོང་སློབ་ལྷོ་ལ་ལོ་བཅུ་ལྷག་དགེ་ཆུང་བསྐྱེད་རེད།

སློབ་ལྷོ་ཡིག་ཆ་དང་།

ཚུལ་ཀྱི་གཞི་ལ། སློབ་ལྷོ་ཡིག་ཆུགས་སྤོར་ལ་གསུང་རོགས།

ལན། སློབ་ལྷོ་ཡིག་ཆ་དང་དེ་མཁན་པོ་དངོས་ཀྱི་སློབ་ལྷོ་ཡིག་སློབ་ལྷོ་ཡིག་ནས་ལོ་མང་པོ་བཞུགས་གནང་
སོང་བ། ཁོང་གི་སྐབས་སུ་འགོ་བཅུགས་གནང་རེད། ཡིག་ཆ་དང་དེ་ལོ་ཡོད་ན་ལོ་གཞུག་མ་མེད་པ་འདྲ་པོ། ཡིག་
ཆ་དང་གཏང་ལ་ཡོད་ཀྱང་འཛིན་ལྷོ་འཕར་ལ་མེད་པ་དེ་འདྲ་བཅུན་པོ་ཡོད་མ་རེད། ཡི་གེ་འདོན་ལ་དང་འཕྲི་ལ་
ཆུགས་ཏོག་ཅམ་ལེན་གྱི་རེད། དམིགས་བསལ་ཞེད་པོ་ཞིག་ཆགས་སྐབས་མ་སོང་། དང་པོ་ད་ལྟོ་གཉིད་ཆང་
ཡོད་ས་དེར་འཛིན་ལྷོ་གཅིག་མ་གཏོགས་ཡོད་མ་རེད། ཕྱིས་སུ་འཆམ་ར་ཡོད་ས་དེར་འཛིན་ལྷོ་བཞི་ཅམ་ཞིག་
ཆགས་སྐབས་མ་སྐབས་ཆགས་སོང་། དང་པོ་དང་གཉིས་པ་ཡོད་ན་འདྲ་གསུམ་པ་དེ་ཞབས་བཅུན་ཕྱིན་ལྷོ་པ་དེ་འདྲ་
ཡོད་ལ་མེད་ལ་རེད། ཕྱིས་ལོག་ལ་སློབ་ནས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཆགས་པ་རེད།

སྐབས་དེའི་སློབ་ལྷོ་ཡིག་ཆེ་བའི་གནས་སྤངས་།

ཚུལ་ཀྱི་གཞི་ལ། སྐབས་དེའི་སློབ་ལྷོ་ཡིག་ཆེ་བའི་གནས་སྤངས་གསུང་རོགས།

ལན། ང་ཚོའི་སྐབས་དེ་བ་རྒྱ་ཀ་ལ་གཅིག་མ་གཏོགས་ཡོད་མ་རེད། དེའི་དུས་ལྷོ་ཆང་ཆང་དེ་ན་རེད།
དེ་ལ་ཕྱིར་མ་དང་རོ་གདོང་སོགས་མ་གཏོགས་གཞུགས་པོ་བཟུ་ཆོག་གི་མ་རེད། གཞུགས་པོ་བཟུ་དགོས་ན་ལེ་
མི་རྒྱ་ཁ་དང་རྩོ་ག་རྒྱ་ཁ་ལ་ཕར་འགྲོ་དགོས་རེད། ཕྱིས་སུ་རིན་པོ་ཆེས་གཉིད་མཛོད་དབང་དང་པོ་གནང་དུས་
སྐབས་རྒྱ་ཀ་ལ་བཞི་ཆགས་རེད། དེ་ལ་འདྲ་གཞུགས་པོ་འཁྱུད་ཆོག་གི་མ་རེད། དེའི་དུས་སློབ་ལྷོ་དང་དང་ལྷོ་ཆང་
གཉིས་ཆ་ལ་བ་སྐབས་ཡོད་རེད། ང་ཚོ་འཛིན་ལྷོ་གཉིས་པ་འི་སྐབས་ལ་དེ་ཚོ་རིམ་བས་རིམ་བས་བ་སྐབས་
འཆོ་ག་འགྲོ་གི་རེད། ཨ་ཕོས་ཞིང་ཁ་ཡོད་རེད། དང་པོ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་ཡང་ཞིང་ཁ་ལ་ཨ་ཕོས་འདེབས་པར་
མེད་པ་རེད་ཟེར་གྱི་འདུག།

སློབ་མ་སློབ་ལྷོ་ཡིག་ཆུགས་ལྷོ་ལ་ལག་

ཚུལ་ཀྱི་གཞི་ལ། སློབ་མ་སློབ་ལྷོ་ཡིག་ཆུགས་ལྷོ་ལ་ལག་སྤོར་གསུང་རོགས།

ལན། སྒོན་མ་སྒོལ་བྲེལ་ཁ་ལག་དེའོགས་པ་རྩམ་པ་རང་དང་། ཉིན་གུང་རིལ་མོག་ རྩམ་གྲོལ་སླིང་གི་
 རིལ་མོག་ཟེར་ན་སྐད་གསལ་དེ། རིལ་མོག་དཔེ་ཆེན་པོ་ཡོད་དེ། དེའི་དུས་ (baking powder) དང་།
 (soda) དེ་ཆོ་ཞེ་དྲག་མེད་དུས་པག་ཕྱེ་ཁོ་རང་སྐྱར་མོ་བྱས། མཆོམས་མཆོམས་ལམ་འགོ་མ་བརྒྱགས་ན་རིལ་
 མོག་སྐྱར་མོ་ཆགས་ཀྱི་དེ། པག་ལེབ་དཔེ་མ་སླིད་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་དེ། དེ་ཆོ་རིམ་པ་བྱས། དགོང་མོ་མང་ཆེ་
 པ་འབྲས་ཐུག་དེ། མཆོམས་རེ་འཐེན་ཐུག་ཡོད་དེ། རྩི་རྩེ་གདན་སྒོན་ལམ་ཐངས་དང་པོ་གཉིས་པ་གསུམ་པའི་
 སྐབས་སུ་འགྱུར་བ་འགྲོ་དེ། རྩི་གདན་སྒོན་ལམ་ཐངས་གཉིས་པ་ལས་མས་དེ་བ་ལ་སྒོན་སླིང་གཏུང་སྐས་ཀྱང་
 ང་ཆོའི་དགོན་པ་ལ་བཞུགས་དེ་བ། དེའི་དུས་ཁོང་ལ་ཞལ་ལག་དེ་སྒྲ་བང་ནས་དེ། དེ་དུས་ཤི་བདུན་ཐུག་རེ་
 ལ་ཆར་གཅིག་གཉིས་འདུག་པ་ལགས། ཤ་མཆོམས་གཞག་ལ་དེ་མཁན་པོ་ཡེ་ཤེས་རྩི་བཤད་བྲེལ་ཆོགས་
 གཙོ་བཞུགས་པའི་རིང་པོ་ད་གཞུང་གི་ཆོགས་འདུ་དང་ཡར་མར་ཐེབས་ནས་ཕྱི་ལོགས་ཁག་ལ་ཤ་བཀག་བྱས་
 དེ་འདྲ་ལུགས་ཆེར་ཆགས་ནས་འདི་ནའང་བཀག་པ་དེ། དེའི་དུས་མཁན་པོ་ཡེ་ཤེས་རྩི་བཤད་བྲེལ་ལའང་
 བཀག་སྒོལ་ཅིག་གནང་སོང་པ་ལགས།

ཡ་སྐབས་རྩི་རིན་པོ་ཆེས་ཐུགས་བརྩེ་བ་ཆེན་པོས་བྲེལ་བྲེལ་སྒྲོང་སྒྲོངས།

ཆོམ་གྱིག་པ། ཡ་སྐབས་རྩི་རིན་པོ་ཆེས་ཐུགས་བརྩེ་བ་ཆེན་པོས་བྲེལ་བྲེལ་སྒྲོང་སྒྲོངས་སྒྲོར་གསུང་རོགས།

ལན། དེ་དུས་སྒོལ་བྲེལ་ན་བ་ཆ་བ་དེ་འདྲ་བྱང་ན་གན་ལགས་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་མཁུན་ལ་ཁྱུ་འགྲོ་
 གི་འདུག་ མཆོམས་མཆོམས་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་ཡང་ཐེབས་ནས་ང་ཆོ་སྒྲན་ཁང་ལ་འབྲིང་གི་དེ། ང་ཆོ་ཡང་
 ཆར་གཉིས་གསུམ་ཅམ་ཁྲིད་གནང་སོང་། གཟིམ་ཁང་ན་སྒྲན་ཡོད་ན་གནང་། མེད་ན་རིན་པོ་ཆེ་རང་སྒོལ་བྲེལ་ལ་
 ཐེབས་ནས་མོ་ལ་བཞུག་ནས་འབྲིང་གནང་གི་དེ། ཡོ་རེ་རེ་ལ་གཟན་ཤམ་ཆར་གཉིས་རེ་ཡང་གནང་གི་དེ།
 རིན་པོ་ཆེ་མཆོམས་མཆོམས་སྒོལ་བྲེལ་དང་ཐབ་ཆར་ལ་གཟིགས་སྒྲོར་ལ་ཐེབས་ཀྱི་དེ། མ་བྱན་དེ་ཆོ་ལ་དེ་འདྲ་
 མ་དེ། དེ་ལ་སྐུ་མང་སེ་དགོས་དེ། དེ་ལས་ཁ་ལག་ལག་ཅམ་ཐོངས་དེ་འདྲ་གསུང་གི་དེ། ཡོས་རྩི་ས་ལ་
 རིན་པོ་ཆེ་ཐེབས་དེ། ཨ་ཤོམ་འདི་རྩི་ལ་རྩི་ཅམ་སྐང་དགོས་དེ། རྩི་རྩི་ཅམ་སྐྱག་དགོས་དེ་གསུངས་
 རྩི་ཡོས་རྩི་ཅམ་བཞེས་ཀྱི་དེ།

སྐབས་རེ་རིན་པོ་ཆེ་སྐང་ཁ་དེ་བ་ལ་ཐེབས་དུས་ (ice cream) འབྲུག་ཞོ་འཆོང་མཁན་རྩི་མས་ཆར་མ་
 ཉོས་ནས་སྐུ་གུ་སྐུ་མ་རྩི་བཞུ་ཆ་ཆར་ལ་སྐད་གནང་གི་དེ། དེ་ནས་རྩི་རྩི་མིང་ནས་དཔལ་ལྷན་ལམ་མཁན་
 ཞིག་ཡོད་དེ། ཁོང་ལག་པ་དང་རུས་པ་དེ་ཆོ་ཆག་ནས་དཔེ་སྐྱག་པོ་ཆགས་དེ། དེའི་དུས་རིན་པོ་ཆེས་སྒྲན་

བྱུགས། འཕྱར་མཉེད་བཏང་བྱས་ནས་ཕྱིས་སུ་ཡག་པོ་ཆགས་རེད། ང་ཚོས་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེས་སྤྲོད་བྱུགས་
ནས་བྱ་བ་དེ་ཁྱར་འཕྲོ་བ་མཐོང་། ཀྱན་ལགས་ཀྱིས་ཀྱང་སློབ་བྱ་ལ་ལབ་གི་རེད། ཟླ་མ་དངོས་གནས་ཐང་གནས་
ཁོ་ལ་དེ་འདྲ་ཡག་པོ་གནང་རེད་གསུང་གི་རེད། དེང་སང་ཁོང་བྱ་བ་ལོག་ཆར་ནས་ཕྱི་རྒྱལ་དེ་བ་ལ་ཡོད་ས་རེད།
(Darjeling) ཁོ་དོ་རྗེ་སྤྱོད་གི་ཤར་བ་རེད། ཡང་རིན་པོ་ཆེས་ནད་བ་དེ་ཚོ་ཟུམ་ལ་ཁྲིད་ནས་ཁ་ལག་ཟ་བཅུག་
གནང་གི་རེད།

གཞིས་གྱོང་གཉིས་པའི་ཡ་མའི་ནང་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ཞབས་བརྟན་ལ་གདན་འདྲན་ཞུ་བ་ལ་མ་དེས་རིན་
པོ་ཆེ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ཁྲིད་ཀྱིས་བྱ་བྱུག་འདི་འདྲ་གསོས་ནས་མན་ནི་ཚོགས་ཀྱི་མ་རེད་ཞུས་འདུག་པ། རིན་པོ་
ཆེས། ཁ་རོག་སྟོང་། ཁྲོད་ཀྱིས་ཅི་ཤེས་ཀྱི་མ་རེད། ངའི་བྱ་བ་འདི་ཚོ་ལོ་གཅིག་གཉིས་བསྟན་ནའང་སེམས་ངོ་རེ་
རེ་འཕྲོད་ཆར་རེད་གསུངས་ནས་ཁོ་ཅི་ཡང་ཞུ་ལ་མེད་པ་ཆགས་སོང་ཟེར་ནས་ལ་མ་ཁོ་རང་གིས་ང་ཁོ་ཁྲི་ནང་ལ་
གཏོར་མ་བཅའ་ག་འཕྲོ་དུས་བཤད་སོང་། དངོས་གནས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་མཁའ་དེ་དེ་འདྲ་རེད་འདུག་པ་བཤད་སོང་།

མི་ཞིག་གྲོངས་སོང་བ་ཡིན་ན་བྱ་བ་ཆ་ཆར་འཛོམས་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བསྐྱུགས་བསྟན་གྱི་རེད། དེ་ནས་
རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་ཐེབས། གསུང་སྟུང་། འཕོ་བ་ཆ་ཆར་རིན་པོ་ཆེ་རང་གིས་གསུང་གི་རེད་ལགས། སྤྱི་ཉི་ལ་བ་
མཁའ་གྱི་བྱ་བ་ཞིག་ཡོད་རེད། སྟོན་མ་བཤད་བྱ་ལ་ན་རེད་པ། ཁོང་འདྲ་ལ་མེད་རྒྱ་ཆགས་རེད། ང་ཚོ་ལྟ་མོ་
ལྟ་ག་འཕྲོ་རྒྱ་ཡིན་ཟེར་ནས་རིན་པོ་ཆེ་འི་གཞིམ་ཁང་ལ་ལྟ་མོ་ལྟ་ག་འཕྲོ་དུས་ལྟ་མོ་མི་འདུག་བཤད་བྱའི་བྱ་
བ་གཅིག་དེ་གྲོངས་བྱ་བས་བྱེད་གྱི་འདུག་ལ་བ་དུས་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་ནང་ལོགས་ལ་ཐེབས་ནས་བྱ་བ་ནད་བ་དེ་
རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་གི་བང་ལ་བཞག་འདུག་ཟེར། ཡིན་ནའང་ང་ཚོས་ནང་ལོགས་མཐོང་ཡོད་མ་རེད་པ། ང་ཚོ་ལ་
ཀྱན་ལགས་ཚོས་གསུང་གི་རེད། རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་གི་བང་ལ་གྲོངས་རེད་ཟེར། རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་ལ་སྟོན་ལམ་
དེ་འདྲ་གསུངས་ཡིན་ས་རེད་པ། ཀྱན་ལགས་ཚོས་ཁོ་དཔེ་བསོད་བདེ་ཆེན་པོ་རེད། རིན་པོ་ཆེ་འི་བང་ལ་གྲོངས་
རེད། དེ་འདྲ་བཤད་གྱི་རེད་ལགས། དེ་དུས་ང་ཚོ་ཕྱི་ལོགས་ཁག་ལ་ཡར་མར་རྒྱག་བསྟན་ཡོད་རེད།

ལྷ་འཕྱར་དོར་གདན་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོ་སྐབས་གཉིས་པར་ཡ་མ་མགོན་པོ་

ལྷ་སྐབས་རྗེ་བྱ་བྱལ་རིན་པོ་ཆེ་འི་སྐུ་མདུན་ལ་བཅར་བ།

ཚུམ་གྱིག་པ། ལྷ་འཕྱར་དོར་གདན་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོ་སྐབས་གཉིས་པར་ཡ་མ་མགོན་པོ་ལྷ་སྐབས་རྗེ་བྱ་བྱལ་རིན་
པོ་ཆེ་འི་སྐུ་མདུན་ལ་བཅར་བའི་སྐོར་གསུང་རོགས།

ལན། སྟོན་ལམ་ཐངས་གཉིས་པའི་སྐབས་ལ་ཁོང་ཡང་དོ་རྗེ་གདན་ལ་ཐེབས་རེད། དེའི་དུས་བྱ་བྱལ་རིན་

པོ་ཆེའི་སྤྱི་མདུན་ལ་བཅར་ནས་ཁྱེད་རྣམས་ཀྱི་ལྷིང་དགོན་པ་ལ་ཕེབས་རོགས་གིས་ཁྱས་སོང་། བྱ་བྲལ་རིན་པོ་ཆེས་ཁྱེད་སྤྱི་མདུན་ལ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལྷིང་གི་དགོན་པའི་དགོན་གཉེར་འདི་འདྲ་འདྲ་པོ་ཞིག་ཡིན་ཁྱས་སོང་། བྱ་བྲལ་རིན་པོ་ཆེས། ལ་ཡ། ང་པད་ལོར་རིན་པོ་ཆེས་ག་དུས་ཤོག་གསུངས་ནའང་སླེབ་ཆོག་ཆོག་ཡིན་དུ་གསུངས་ནས། ཁོང་གི་མིག་སྤྱི་རིང་པོ་ཡོད་རེད། མིག་སྤྱི་རིང་པོ་དེ་ལ་འཐེན་ཅམ་འཐེན་ཅམ་གནང་སོང་། བྱ་བྲལ་རིན་པོ་ཆེས་ཞབས་ཕྱི་དེ་ལ་ཁོང་ལ་ཁ་བཏགས་ཤིག་ཁྱར་ཤོག་ཁ་བཏགས་ཤིག་བསྐྱོན་དགོས་འདུག་གསུངས་ནས་ཞབས་ཕྱི་དེ་ཡིས་ཁ་བཏགས་ཐུང་ཐུང་ཞིག་ཁྱར་སླེབས་སོང་། འདི་འགྲིག་གི་མ་རེད་གསུངས་ནས། བྱ་བྲལ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་ཡར་བཞེངས་ཏེ་ཐང་ཀ་ནས་ཁ་བཏགས་དཔེ་རིང་པོ་ཞིག་ཁྱར་ནས་ལ་མའི་མགོ་ལ་བསྐྱོན་སོང་། དེའི་དུས་ལ་མ་ཁོང་ལ་སྤྱི་མདུན་ལྷ་བཅུ་དྲུག་ཅུ་ག་ཆོད་རག་ནའང་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱ་ལྷོག་སྒྲིང་ལ་ཡར་ཐུལ་བཞག་གི་རེད་མ་གཏོགས། ཁོ་རང་ཟ་ལ་ལུགས་སྒོལ་ཡོད་མ་རེད། ང་ལ་དེ་དུས་དགོས་གི་མི་འདུག་མེ་འཁོར་དང་ཁ་ལག་གི་རིན་པ་ཆ་ཆང་རིན་པོ་ཆེས་གནང་བསྐྱད་གི་ཡོད་རེད་ཟེར། དེའི་དུས་ང་ཆོ་ཞབས་ཕྱི་འདྲ་པོ་ཁོང་གི་མཉམ་དུ་འགྲོ་སྤྱོད་ལགས།

ཁྱ་འཁྱུར་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་མ་ཆེན་མོ་སྐབས་གཉིས་པར་

ཡ་སྐབས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་དབྱ་བཞུགས་ཐོག་གནས་སྐོར་ལ་ཕེབས་པ།

ཆོ་མ་ཐུག་པ། ཁྱ་འཁྱུར་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་མ་ཆེན་མོ་སྐབས་གཉིས་པར་ཡ་སྐབས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་དབྱ་བཞུགས་ཐོག་གནས་སྐོར་ལ་ཕེབས་པའི་སྐོར་གསུང་རོགས།

ལན། སྤྱི་མདུན་ལ་ཕེབས་གཉིས་པའི་སྐབས་སྤྱིར་རི་མགོའི་གྲ་བ་དང་རྣམས་ཀྱི་ལྷིང་གི་གྲ་བ་བསྐྱོན་པའི་ཁྱ་བཀྲ་ཐེན་མ་ཐེན་ཞིག་བྱ་རྒྱུ་དུང་པོའི་རིའི་རྒྱ་ཆེན་ཡོད་པའི་རྒྱ་སྤྱི་ཁ་དེ་ལ་གྱུར་ཐུག། རིན་པོ་ཆེ་(Japan) འཇའ་པན་གྱི་ཁང་པ་དེ་འདྲ་ཞིག་གི་ནང་ལ་བཞུགས། ཞོགས་པ་རྒྱ་ཆོད་བདུན་པ་ནས་དགོང་དག་རྒྱ་ཆོད་ལྷ་པའི་བར་དུ་ཤིས་རབ་སྤྱིར་པོ་རྒྱུང་རྒྱུང་བསགས་ནས་ཞག་མ་ལྷ་ལྷག་ཅམ་ཞིག་བཞུགས་རེད། དེ་རིན་པོ་ཆེ་རིམ་འགོ་ཡིན་ནམ་མཁན་ཆེན་འཇིགས་མེད་ཐུན་ཆོག་གིས་བཀའ་ཕེབས་པ་རེད་གསུངས་ནས་དེ་འདྲ་བསགས་སོང་། དེའི་དུས་རིན་པོ་ཆེ་དང་གྲ་བ་ཆ་ཆང་རྒྱུངས་འཁོར་ནང་ལ་ཕེབས་རེད། དེ་དུས་སྤྱི་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ཡོད་རེད། རག་མགོ་མཆོག་སྤྱི་ཡོད་རེད། གྲང་ཁང་ཡོད་རེད། རྒྱགས་སངས་ཞེས་ག་དུག་གི་མི་འདུག།

དེའི་དུས་དེ་ནས་རྒྱ་ལེ་རྒྱ་ལ་ཕེབས་རེད། རྒྱ་ལེ་རྒྱ་ལ་སྤྱི་མདུན་ཞིག་བཏོན། ཆང་མ་མཉམ་དུ་བཞུགས་པའི་སྐབས་སྤྱི་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་འདི་གསུངས་སོང་། སྤྱི་མ་རྒྱ་ལེ་རྒྱ་མཁས་པ་མང་པོ་འབྱུང་ས་རེད། དེ་རིང་བཤད་གྲ་

བ་ཚོས་རྟེན་འབྲེལ་བྱས་ནས་སྐར་མ་ལྷ་ལྷ་ཚོད་པ་ཞིག་རྒྱུ་བོག་གསུངས་སོང་། དང་པོ་སྤྱ་གཅིག་ཀྱང་ལང་བྱལ་
མི་འདུག དེ་ནས་བོད་ལ་བཞུགས་པའི་རྒྱ་མགོ་སྤྱལ་སྤྱལ་ར་བཞེངས་ནས་ཚོད་པ་ཞིག་གནང་སོང་། དེ་ནས་
བཤད་བྱ་བ་ཆང་མས་ཚོད་པ་བརྒྱབ་སོང་།

རྒྱ་ལེ་རྒྱ་ནས་མཆོད་གང་བྱས་ནས་བྱ་བ་ཆ་ཆང་དང་མཉམ་དུ་ལྷ་རྩ་རྩ་སྤྱིར་ཐེབས་རེད། ལྷ་རྩ་རྩ་སྤྱིར་
ནས་གསལ་མ་གསལ་སྟོན་ནས་རིན་པོ་ཆེས། ཡ་ཡ། ད་ཆེད་ཆོ་འདི་འདྲ་སྟོན་ཨ། ང་འགྲོ་དགོས་འདུག་ག་
གསུངས་ནས་རིན་པོ་ཆེ་གནས་བྱའི་ནང་ཐེབས། ང་ཚོ་བྱ་བ་ཆོ་ལྷ་རྩ་རྩ་སྤྱིར་མེ་འཁོར་འབབ་ཚུགས་ལ་ཞག་པོ་
གཅིག་གཉིས་ཤིག་ལྷག་རེད། དེའི་དུས་སྟོན་ལམ་ཐེངས་གཉིས་པ་རེད།

ཅིུ་དམར་ལྷ་ཁང་།

ཚེ་མ་གྲིག་ལ། དགོན་པའི་ཅིུ་དམར་ལྷ་ཁང་སྟོར་གསུང་རོགས།

ལན། དབུ་མཛད་ཀ་ལུ་ཁོང་ཆོ་ལ་སྐད་ཆ་འིས་པ་ལྟར་ན་ཅིུ་དམར་ལྷ་ཁང་དེ་ལྷ་ཁང་མ་བརྒྱབ་སྟོན་ལ་
རེད་འདུག་ལགས། དེ་སྟོན་ཁང་བ་རྒྱང་རྒྱང་ཞིག་ཡོད་རེད་ཟེད། ཁང་བ་རྒྱང་རྒྱང་དེ་ལ་ཡ་མ་སྟོད་ཀྱི་རེད། ཅིུ་
དམར་ལྷ་ཁང་རྒྱག་དུས་སྟོ་ལ་བྱས་ནས་རྟོ་བྱལ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཕྱག་མོ་ཞུས་ཏེ། རྟོ་བྱལ་རིན་པོ་ཆེས་མ་སྟོ། དེ་ག་རང་
ཞོག་གསུངས་རེད་ཟེད་དེ་འདྲ་ཞིག་གོ་སོང་། ཅིུ་དམར་ལྷ་ཁང་སྟོར་ཆུན་དག་དབང་དང་མོན་པ་རིན་ཆེན་གྲགས་
པ་ཁོང་ཆོས་གསལ་པོ་ཤེས་ཀྱི་རེད། ཅིུ་དམར་ལྷ་ཁང་ནང་གི་སྤྱ་འདྲ་བཞེངས་མཁན་ལ་ཁོང་ནས་པ་འདུག་ག།
དེའི་ནང་གི་སྤྱ་འདྲ་དེ་ཆོ་མི་གཞན་གྱིས་མ་མཐོང་བ་བྱས་ནས་དཔེ་གེལ་བ་བྱས་ནས་བཞེངས་རེད་ལམ་གྱི་འདུག

སྤྱབ་ཆེན་དང་དགུ་གཏོར།

ཚེ་མ་གྲིག་ལ། སྤྱབ་ཆེན་དང་དགུ་གཏོར་སྟོར་གསུང་རོགས།

ལན། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༡༣-༡༩༡༣ དེ་བ་ལ་སྤྱབ་ཆེན་འཆོག་དུས་སྟོབ་བྱའི་སྤྱ་གུ་ཆ་ཆང་མཉམ་དུ་འཆོག་གི་
རེད། རྒྱ་ཆོད་དགུ་བ་ཙམ་རེད་དུས་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་རྟག་པར་མི་མང་ལ་ཆོས་གསུང་ག་ཐེབས་ཀྱི་རེད། མར་
མེ་སྟོན་ལམ་ཡིན་ནའང་རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་རང་གིས་གསུང་གི་རེད། དགུ་གཏོར་ལ་གཏོར་རྒྱག་བྱེད་དུས་ལྷ་ནག་
དེ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་རང་གིས་འབྲལ་གནང་གི་རེད།

གནལ་སྤྱ་མོ་དབྱར་གནས་སྐབས་ཀྱི་འཁར་རྩལ་སྤྱངས།

ཚེ་མ་གྲིག་ལ། གནལ་སྤྱ་མོ་དབྱར་གནས་སྐབས་ཀྱི་འཁར་རྩལ་སྤྱངས་སྟོར་གསུང་རོགས།

གནང་བ་ཤིང་འདུག ཁོང་ཚོ་ཤོད་ནང་རང་དུ་རྒྱ་ཡུག་པོ་ཞིག་ཡིན་ས་ཤིང་། རིན་པོ་ཆེ་དང་ཁོང་ཚོ་ ༡༩༡༠-༡༩༡༩ དེ་བ་ནས་ཡུག་མཛོད་ཀྱི་བཟང་དང་འབྲེལ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རྣམ་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཆགས་པ་ཤིང་འདུག ཁོང་ཚོ་སློབ་མ་འབྲེལ་ཆགས། དེ་འབྲེལ་དུས་རིན་པོ་ཆེས་དང་པོ་དགོན་པ་བཞེངས་དུས་ཀྱི་སྤྱད་དཔལ་མོས་བཤད་ཀྱི་འདུག རིན་པོ་ཆེ་ (Bombay) རྫོམ་རྫི་ལ་ཐེངས་ཤིག་ཐེབས་ཤིང་། དེའི་དུས་དཔལ་མོ་རྒྱུད་ཡུག་འཆལ་བཞིན་ཡོད། དེའི་དུས་ནས་ངོ་ཤེས་ཆགས་པ་ཤིང་ཟེར། ༡༩༡༡-༡༩༡༣ དེ་བ་ལ་དཔལ་མོ་སྤྱིན་བདག་ཡག་ཤོས་འབྲེལ་པོ་ཤིང་། དཔལ་མོ་གན་གསོ་ཁང་གི་སྤྱིན་བདག་ཤིང་། དགོན་པ་ལ་ཡང་ཡང་འབྱོར། སྤྱིན་བདག་འབྲེལ་གནང་། རྫོང་བ་འབྲེལ་བརྒྱུ། དེ་འབྲེལ་དུས་ནས་ཡང་ (Bombay) རྫོམ་རྫི་ལ་འགྲོ་དེ་འབྲེལ་བྱེད་ཀྱི་ཤིང་།

རྫོམ་རྫི་ནས་རྫོང་སྤེབས་ནས་སྤྱག་ལུང་ཅེ་སྤྱལ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་ལུང་ཞིག་གསུངས་སོང་བ་ལགས། དེའི་དུས་སྤྱལ་སྤྱ་རིག་འཛིན་བརྒྱ་འདི་ལ་ཐེབས་ནས་མཛོད་རྟེན་ཆ་བརྒྱད་རྟེན་པའི་གཟུངས་དེ་ཆོ་སྤྱལ་སྤྱ་རིག་འཛིན་བརྒྱ་ཁོང་རང་གིས་འགོ་དཔོན་བྱས། དེའི་གཟུངས་སྤྱབ་གནང་དུས་སྤྱལ་མཁན་རིན་པོ་ཆེ། ར་ཆོའི་རིན་པོ་ཆེ། སྤྱག་ལུང་ཅེ་སྤྱལ་རིན་པོ་ཆེ་གཙོ་པོ་ཁོང་རྣམ་པས་ (godam) མཛོད་ཁང་ནང་ལ་དགོང་དག་དགོང་དག་ཆོགས་པ་འཛོགས། ར་ཆོ་དེའི་དུས་ཆ་ཆ་ལས་མཁན་མི་ལྔ་ཡིས་རྒྱ་བ་གཉིས་གསུམ་ཆ་ཆ་རྒྱུད་རྒྱུད་ལས་ཤིང་། དེའི་རྗེས་ལ་ར་བལ་ཡུལ་རྫོང་ནང་དགོན་པ་ལ་སྤྱིན་ཡིན།

ལ་རྒྱུའས་རྗེ་བྱ་བལ་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་ལྟར་དཔལ་མོས་སྤྱལ་མ་ལྟ་ཁང་བཞེངས་པའི་བརྒྱུད་ཤིང་།

ཆོམ་གྱིག་ལ། ལ་རྒྱུའས་རྗེ་བྱ་བལ་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་ལྟར་དཔལ་མོས་སྤྱལ་མ་ལྟ་ཁང་བཞེངས་པའི་བརྒྱུད་ཤིང་གསུང་རོགས།

ལན། གནས་རྒྱལ་འདི་གསལ་པོ་ཞིག་ཤིང་། གང་ཤིང་ཟེར་ན། མཛོད་རྟེན་བྱ་རུང་ཁ་ཤོར་རྟེན་པ་ཞིག་འདུག་ལ། དཔལ་མོས་བྱ་བལ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་མཛོད་རྟེན་བྱ་རུང་ཁ་ཤོར་དེ་བཞེངས་ཀྱི་ཡིན་ལའ་འདུག བྱ་བལ་རིན་པོ་ཆེས། དང་པོ་ཁྱོད་རང་རྣམ་གྲོལ་གྱིང་ལ་སྤྱལ་མ་ལྟ་ཁང་བཞེངས། འདི་རྗེས་ལ་བཞེངས་ཆོག་གི་ཤིང་དེ་འབྲེལ་གསུངས་འདུག མོས། ཤིང་། རས་སྤྱལ་མ་ལྟ་ཁང་བཞེངས་ཀྱི་ཡིན། རིན་པོ་ཆེ་ཁྱོད་རང་དེའི་དུས་ཐེབས་དགོས་ཤིང་ད་ལྟས་འདུག རིན་པོ་ཆེས། དང་པོ་ཁྱོད་རང་ལྟ་ཁང་དེ་བཞེངས་དང་། ར་སྤེལ་རྒྱ་ཡིན། སྤྱལ་མའི་ཆེ་རྒྱུད་དེ་དཔལ་མོ་ཁྱོད་རང་གི་གཟུགས་པའི་ཆད་དེ་ཅམ་བཞེངས་ཤོག་གསུངས་ཤིང་། མོས་དགོན་པ་ལ་དང་པོ་ཕྱར་པ་ལྟ་ཁང་དེ་བཞེངས་ལ་བྱས་པ་ཤིང་། དེ་བཟོ་བཞོད་དེ་ཆོ་མ་འགྲིག་ནས་སྤྱལ་མ་ལྟ་ཁང་བཞེངས་གནང་ཤིང་། བྱ་བལ་རིན་པོ་ཆེ་གནང་འཛེན་ལྟས། དེའི་དུས་ང་ (Bombay) རྫོམ་རྫི་ལ་ཡོད། དཔལ་མོ་རང་གིས་འདི་

འདྲ་གསུང་གི་འདུག གྲུ་བྲལ་རིན་པོ་ཆེ་མེད་པ་ཡང་རེད། རྒྱུ་གྲུ་བྲལ་རིན་པོ་ཆེ་མེད་པ་ལྟེན་གྱི་གྲུ་ (Bombay) རྒྱུ་
 རྒྱུ་ལ་གནས་སྐྱོད་ལ་མེད་པ་འདུག འདི་ནས་རྒྱུ་གྲུ་གྲུ་མིང་ཐག་རིང་པོ་མ་རེད། (Bombay) རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་ཉིན་
 གཅིག་བཞུགས། (Bombay) རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་ཉིན་མཚན་གཅིག་རང་རེད། དེ་ནས་མེད་པ་རོགས་ཞུས་ཡིན། ད་
 རིན་པོ་ཆེ་རྒྱུ་གྲུ་གྲུ་ལ་མེད་པ་ཡང་རེད་ཟེར་ནས་མོ་རང་གིས་ང་ལ་བཤད་བྱུང་། དེ་ནས་གྲུ་བྲལ་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་
 རྒྱུ་གྲུ་གྲུ་ལ་མེད་པ་རེད་ཅེས་དཔེ་ལྟར་མོ་རང་གིས་ང་ལ་བཤད་བྱུང་། དེ་ནས་གྲུ་བྲལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་འབྲེལ་བ་
 དེ་འདྲ་ཆེན་པོ་འདུག་པ། རིན་པོ་ཆེ་དགོན་པ་ལ་ཡོད་དུས་གཟིམ་ཁང་དུ་དཔེ་ལྟར་མོ་དང་ཞུས་ལག་མཉམ་དུ་མཚན་
 གནང་གི་རེད། རིན་པོ་ཆེས་ཐུགས་བརྩེ་ཆེན་པོ་གནང་གི་འདུག་པ་ལགས། རྒྱུ་མ་ལྟ་ཁང་གི་རབ་གནས་སྐབས་
 གྲུ་བྲལ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་རྒྱུ་མ་ལྟ་ཁང་འདི་ནང་བཞུགས་འཛུལ་གྲུ་གྲུ་ལ་ཡོད་མ་རེད་གསུངས་གནང་རེད། ཁོང་
 གིས་ཐུགས་བརྩེ་དུ་རྒྱུ་མ་ལྟ་ཁང་དེ་འདྲ་གནང་ཡོད་རེད།

འཇུག་པ་རྒྱུ་རིན་པོ་ཆེས་དགོན་པ་དང་པོ་བྱུག་འདེབས་དུས་ས་འདེམས་བར་མེད་པ་ལ།

ཆོས་མྱེད་ལ། འཇུག་པ་རྒྱུ་རིན་པོ་ཆེས་དགོན་པ་དང་པོ་བྱུག་འདེབས་དུས་ས་འདེམས་བར་མེད་པ་ལ་འོས་
 གསུང་རོགས།

ལན། ང་ཚོའི་དགོན་པ་དེ་དང་པོ་བྱུག་འདེབས་དུས་དགོན་པ་དང་ཐབ་ཚང་གཉིས་དཔེ་ཐག་རིང་པོ་བཞག་
 འདུག་པ། དེ་འདྲ་བཞག་ནས་མི་ཚོ་དྲ་ལས་རེད་ཟེར། རིན་པོ་ཆེས་ངས་དགོན་པ་འདི་བཞེངས་ཆར་རྒྱུ་མོ་ལ་
 ཡར་མར་འགོ་བཞག་ཆགས་ཀྱི་རེད། དེ་འདྲའི་གསུང་རྒྱུ་མོ་ཡོད་རེད་ཟེར། ཡིན་ནའང་དེའི་དུས་མི་ཚོས་རིན་
 པོ་ཆེ་ཡིས་ག་རེ་འདྲ་ཞིག་གསུངས་པ་ཡིན་ནའང་ཀྱི་ཡོད་ས་རེད་ཅེས། ཨ་མར་སྒྲུ་མས་གསུང་གི་རེད། 2 དང་པོ་
 དགོན་པ་འདི་བྱུག་འདེབས་དུས་ས་ལྟ་ལ་ལ་ཞོགས་པ་ནས་གསལ་ནས་པལ་ཆེར་ཉིན་གཅིག་ཙམ་བསྐྱོར་རེད།
 དེའི་དུས་ཤིང་ནགས་ཡིན་ཅང་ས་ཆ་ག་པ་ལ་ལག་གི་ཡོད་མེད་ལྟ་སྐབས་ཁ་ཤས་ཀྱིས་པ་གི་ཡར་ཁྲོན་པ་སྐྱང་
 དེ་ན་རི་ཉོག་ཙམ་མཐོན་པོ་ཡོད་རེད། ས་དེ་ན་བརྒྱབ་ན་ལག་པོ་འདུག་ལམ་རེད། དེ་ཡང་མ་རེད་གསུངས་ནས་
 དཔེ་ལྟར་མེད་འཁོར་དང་གོ་འཛིན་དུང་འཁོར་གཉིས་ཡོད་ས་དེར་མེད་པ་ནས། དགོན་པ་འདི་རང་ལ་ཡིན་ད་
 གསུངས་ཐག་བཅད་གནང་བ་རེད་ཟེར། རྒྱུ་མ་ས་དེ་ཉོག་ཙམ་འཛུལ་པོ་ཡོད་པའི་བཤད་རྒྱུ་མོ་ཡོད་རེད། དགོན་
 པ་འདི་ལ་རྒྱག་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་རིན་པོ་ཆེའི་མཉམ་དུ་ཐེག་དམན་གྱི་སྒྲུ་མ་3རྒྱ་གར་བཞག་ཡོད་ས་རེད།

2 རིན་པོ་ཆེས་དགོན་པའི་ས་ཆ་འདེམས་པའི་སྐྱོར་དེ་ཨ་མར་སྒྲུ་མའི་བཅར་འཕྲིའི་ནང་ཁོང་རང་གིས་མཐོང་བ་དག་སྐབས་དེའི་པོ་ཆེགས་དང་བཅས་པ་གསུངས་ཡོད།
 3 རྒྱ་མ་དེའི་སྐྱོར་ལག་འཁུར་གྱི་བཅར་འཕྲིའི་ནང་གསུངས་ཡོད།

ཁོང་གིས་རོགས་པ་འདྲ་པོ་རྟོག་ཅམ་བྱེད་གྱི་ཡོད་ས་རེད། (Banglore) རྟེན་ལོར་ལ་གྲུ་པ་དེ་ཆོ་མཆམས་
 མཆམས་བཏང་། ཁོ་ཡི་དམིགས་ཡུལ་དེ་ཐེག་དམན་ལ་འཛུང་ཡ་འཆར་གཞི་བཏིང་ཡིན་ས་རེད། གཞུགས་པ་དེ་
 རེད་ཡོད་མ་རེད། དེའི་དུས་ད་ལྟ་བུར་མཛད་གནང་བ་ལ་རི་ཡོད་ས་དེར་བྲག་རྟོག་ཅམ་མཐོན་པོ་ཞིག་ཡོད་རེད་ཟེད།
 བྲག་དེ་གཏོར་ནས་དང་པོ་ལྟ་ཁང་རྩིང་པ་བཏབ་རེད་བཤ། དེ་དུས་དགོན་པའི་འགམ་དེ་ན་ཐབ་ཆང་ཞིག་འདུག་ལོ་
 ཁ་ཤས་རྩེས་ནས་མར་སྟོས། མ་བྱམ་ཆེ་རིང་རྟོ་རྩེ་ལ་པ་མཁན་ཞིག་ཡོད་རེད། ཁོང་གིས་པལ་ཆེར་ལོ་ཉི་ཤུ་ཡར་
 མར་མ་བྱམ་གནང་རེད། དང་པོ་ཁོང་པ་སྐྱུགས་ལྟ་མཁན་རེད། དཔེ་སེམས་ཤུགས་ཆེན་པོ་རེད། དེ་ག་ནང་བཞིན་
 ཨ་མར་སྐྱ་མ་རེད། ཡ་མ་སྐྱ་མ་རེད།

བཟ་ཤིས་ཟམ་པ་དང་། ཨ་ཞེའི་དགོན་པའི་ཟམ་པ།

ཆོ་མ་སྒྲིག་པ། བཟ་ཤིས་ཟམ་པ་དང་ཨ་ཞེའི་དགོན་པའི་ཟམ་པའི་སྐོར་གསུང་རོགས།

ལན། རིལ་བྱ་ཆེ་ཟམ་པ་བཞེངས་དུས་མཐུན་རྒྱུ་མེད་ཅང་ཡ་མ་སྐྱ་མ་སྐྱ་པ་གསུམ་བཞི་ཅམ་ཞིག་རྒྱ་
 ཤོག་དང་ཤིང་ལོ་བྱུབ་ནས་ (cement) ཨར་འདམ་སྐྱང་མཁན་བསྟན་རེད་ཟེད་གྱི་འདུག་ང་ཆོ་མ་སྐྱེབས་སྟོན་
 ནས་ཟམ་པ་དེ་བཞེངས་ཆར་རེད་འདུག་ཨ་ཞེའི་དགོན་པའི་ཟམ་པ་དེ་རྒྱང་འཁོར་མར་ཐུར་ལ་བཏང་ནས་ཡར་འགྲོ་
 དུས་ཁྲིད་ནས་འགྲོ་དགོས་རེད། ཁ་སྐྱུག་ཡོད་མ་རེད། ལམ་ཁ་རྒྱུང་རྒྱུང་ལས་མེད་དུས་ཉིན་གཅིག་ཨ་མར་སྐྱ་མ་
 དང་རིན་པོ་ཆེ་མོ་འ་ལ་སེབས་དུས་འདམ་བག་རྒྱང་རྒྱང་རེད་བཤ། མོ་འའི་སྟོན་ལ་སྤང་ན་འི་འགྲོ་བསྟན་འདུག་ཟེད།
 མོ་འ་སྐྱེབས་ནས་ལམ་ཁ་མ་རག་དུས་རྒྱ་གར་པ་དེས་སྤང་གོག་དེ་ལ་བརྒྱངས་འདུག་བཤ། རིན་པོ་ཆེས། ཨ་ཁ། ད་
 རེད་མ་སོང་། ད་འདི་ན་ཟམ་པ་ཞིག་བཟོས་ན་མ་གཏོགས་འགྲིག་གི་མི་འདུག་གསུངས་སོང་ཟེད། དེ་ནས་ཟམ་
 པ་དེ་བཟོས་རེད། ཟམ་པ་བཟོས་ནས་མཇུག་སྟེའི་སྐབས་སྟག་ལུང་ཅེ་སྐྱུལ་རིན་པོ་ཆེ་བཞུགས་ཡོད་རེད། དེའི་
 དུས་གཏོར་མཇུག་གྱི་ལུང་གནང་དུས་བཞེངས་ཆར་སོང་། དེའི་སྐབས་རི་མགོ་སྐྱུལ་སྟུ། སྟོ་བྱུལ་མཁན་རིན་
 པོ་ཆེ། དཔལ་ལྷུ་སྟུ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་བཅས་གཞིས་གྲོང་གསུམ་པ་ལ་གསེར་སྐྱེམས་དེ་ཆོ་རིན་པོ་ཆེ་རང་གིས་
 མཆོད་གནང་སོང་། དེའི་དུས་འཇམ་དག་སྐྱ་མས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ད་རྟོ་ཞིག་ལ་རིན་པོ་ཆེ་བྱེད་རང་གིས་བཞེངས་
 གནང་ཡིན་ཟེད་ནས་བཀོད་ན་ཡག་པོ་འདུག་ཞུས་སོང་། རིན་པོ་ཆེས། ང་ལ་ཅི་དགོས་མ་རེད། འདི་ཨ་ཞང་
 ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་རྟགས་བརྒྱབ་འགྲོ་གི་རེད་གསུངས་སོང་ལགས། མཇུག་སྟེ་གནང་དུས་ཆ་ཆང་ལ་རིན་པོ་ཆེ་
 ཁོང་རང་ཡོད་རེད་ལགས།

ཚུན་མ་བཤད་བྲུ་ནས་མཁན་པོ་དེ་ཡིས་བདུན་ཕྲག་དེ་ལ་ཆོས་གསུང་གི་རེད།

ཚུམ་གྱིག་ལ། ཚུན་མ་བཤད་བྲུ་ནས་མཁན་པོ་དེ་ཡིས་བདུན་ཕྲག་དེ་ལ་ཆོས་གསུངས་པའི་སྐོར་གསུང་རོགས།

ལན། ཡག་ཤོས་ཤིག་ལ། ཚུན་མ་ཡིན་ན་བཤད་བྲུ་ནས་ཡིན་གཅིག་མིན་གཅིག་མཁན་པོ་དེ་ཡིས་བདུན་ཕྲག་དེ་ལ་ཆོས་བཤད་རེ་གནང་གི་རེད། དེ་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་སློབ་མང་པོ་ཞིག་ལ་འདུག་ལ། ཡང་ཡང་བཤད་དགོས་རེད། དེ་དཔེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་འདུག་ལ། ཡིན་ནའང་ང་ཆོའི་སྐབས་སུ་བཤད་དགོས་རེད་བྱས་མང་པོ་ཞིག་གིས་བཤད་བྱུང་གི་མི་འདུག ཡག་པོ་མི་འདུག ཡག་པོ་མི་འདུག་ཟེར་ནས་བཤད་རོགས་བྱེད་གི་མི་འདུག་པ་ལགས། རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་སློབ་དེ་ཆོ་ལ་ཡིན་གཅིག་མིན་གཉིས་བཤད་རོགས་གྱིས་གསུངས་སོང་།

ཡུལ་མ་རྩེ་རིན་པོ་ཆེས་གཅོད་གསུངས་པའི་སྐོར།

ཚུམ་གྱིག་ལ། ཡུལ་མ་རྩེ་རིན་པོ་ཆེས་གཅོད་གསུངས་པའི་སྐོར་གསུང་རོགས།

ལན། གྱི་ལོ་ ༡༩༡༣-༡༩༡༣ དེ་བ་ལ་རིན་པོ་ཆེས་གཅོད་དཔེ་གསུང་གནང་གི་རེད། ད་ལྟ་ཐ་མཐའ་གི་མར་རྒྱུ་ལོགས་ན་ཨོ་རྒྱུན་འགྱུར་མེད་ལ་བ་མཁན་གཟན་དཀར་པོ་གོན་སྡོད་མཁན་ཞིག་འདུག་ལ། ཁོང་རྩོམ་གྲིང་ལ་བྱིན། ན་ནས་རྒྱུ་མཐའ་ཉེ་ཤར་གྱི་ཕག་ལ་སྡོད་དུས་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷ་སྐམ་སྐུ་ལ་སྐྱེ་ཁོང་ནས་པས་གཅོད་གསུངས། དེའི་དུས་མཁའ་འགྲོའི་གད་རྒྱུངས་གསུང་གནང་གི་འདུག་ལ། དེའི་དུས་ང་ཆོ་རྒྱུང་རྒྱུང་རེད་ལ། བྱིས་སུ་ཐ་མཐའ་མ་ཆེ་རིང་གིས་ལ་བ་དུས་ང་ཆོ་ཟེངས་གཅིག་གཉིས་མཇལ་སྟོང་། ཉལ་བྱི་གཅིག་གི་སྐར་ལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷ་སྐམ་སྐུ་ལ་སྐྱེ་ཁོང་ནས་པ་བཞུགས། བད་པ་དེ་ན་ཆོ་དཔེ་སྐྱུ་ཆགས་ན་ནས་རྒྱུ་ལ་ལག་པ་པ་ལ་ཆེར་བསྐྱམས་བཞག་ཡོད་རེད་ལགས། དེ་འདྲ་བྱས་ནས་རིན་པོ་ཆེས་གཅོད་གསུངས་གནང་། རིན་པོ་ཆེས་རྟག་པར་རེ་བཞིན་རྒྱུ་ཆོད་བདུན་པ་ཡར་མར་ལ་ཁོ་ལ་གཅོད་གསུང་གི་རེད་ཟེར། རིན་པོ་ཆེའི་ཞབས་བྱི་རིན་ཆེན་གྲགས་པས་ཟེར་ན། བྲུ་པ་དེ་འདྲ་ན་དུས་རིན་པོ་ཆེས་གཟིམ་ཁང་ལ་མཁའ་འགྲོའི་གད་རྒྱུངས་གསུང་གི་འདུག་ལ་བ་གི་འདུག་བཤད་བྲུའི་ལྷ་ཁང་ཐོག་ཁ་ལ་ཡང་ཞག་པོ་ལྷ་འདུག་གཅོད་གསུངས་ཡོད་རེད།

ཡུལ་མ་རྩེ་དིལ་མགོ་མཁྱེན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་དང་འབྲེལ་བའི་སྐོར།

ཚུམ་གྱིག་ལ། ཡུལ་མ་རྩེ་དིལ་མགོ་མཁྱེན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་དང་འབྲེལ་བའི་སྐོར་གསུང་རོགས།

ལན། གྱི་ལོ་ ༡༩༡༣-༡༩༡༣ དེ་བ་ལ་དིལ་མགོ་མཁྱེན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་མེད་ས་དུས་ཞོགས་པ་ཕྱག་ཆོད་

བརྒྱུད་དང་ཁྱེད་ཀྱི་ནས་མཁུན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་ལྷ་ཁང་ནང་ཐེབས་ནས་བཞུགས་ཀྱི་རེད་ལ། དེ་ནས་ཚུ་ཆོད་ཁྱེད་ཀྱི་ཙམ་ནས་འཁར་རྩ་བརྒྱུད་ནས་གྲུ་བ་ཆོ་འཛོམས། རིན་པོ་ཆེ་ཐེབས་ནས་ཁོང་གཉིས་དབུ་གཏུག་གནང་གི་རེད། དེ་ནས་བཀའ་མོལ་སྐར་མ་ལ། བརྒྱ་ཙམ་ཞིག་གནང་། དེ་ནས་དབང་ལུང་དེ་ཆོ་ལྷ་གི་རེད། དེ་ནས་ཚུ་ཆོད་ལྷ་བ་ནས་ཆོགས་གྲོལ་དུས་རིན་པོ་ཆེ་ལྷོ་ལ་ཐེབས་ནས་ལྷ་གས་སྒོ་དེར་བསྐྱུགས་བཞུགས་ཀྱི་རེད། ཡང་དབུ་གཏུགས་ནས་བཀའ་མོལ་རྟོག་ཙམ་གནང་གི་རེད། དེ་ཆོའི་པར་མང་པོ་མཇལ་ཡ་ཡོད་རེད། དེར་སང་མཇལ་ཡ་མི་འདུག དེའི་དུས་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་ནས་གཉིས་པམ་ཚུན་སྐྱུགས་གཅིགས་ཞེ་དག་འདུག

མཁུན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་ཐེངས་གསུམ་ཙམ་ཐེབས་བཞག་གཅིག་དེ་རྩ་ཆོ་མ་སྐྱེབས་ལྷོ་དུ་བཤད་གྲུའི་མཇེད་སྒོ་ཞིག་ལ་ཐེངས་གཅིག་འཇུག་ཙམ་ཐེབས་ཆར་བཞག་གཉིས་བ་དེ་རྩ་ཆོ་སྐྱེབས་བའི་རྗེས་ ༡༩༡༣ ལོ་ལ་ཐེབས་ནས་མི་མཉམ་བཀའ་འབུམ་དང་སྒྲོང་ཆེན་མཛོད་བདུན། དཔལ་སྐྱལ་བཀའ་འབུམ། སྒྲོང་ཆེན་མཛོད་བདུན་སོགས་བཀའ་མའི་དབང་གསུངས་འདུག་ལ། དེ་དུས་ཀྱི་སྐུ་པར་ཞིག་ཡོད་རེད། ཁོང་གིས་གྲུ་མཆོན་བརྒྱུད་ཀྱི་འཆམ་དེ་གཟིགས་གནང་ཡོད་རེད། དེའི་དུས་ལོ་སར་ལ་ཡང་འདི་ལ་བཞུགས་ཡོད་རེད། སྐམ་སྐུ་བ་སྐུ་བ་པ་ཞིག་གྲང་འཆོགས་གནང་རེད། དེའི་དུས་ལྷན་རིང་བཞུགས་གནང་རེད། དེ་ལ་མགོ་མཁུན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་ཐེངས་དང་པོ་དང་གཉིས་བ་ཐེབས་དུས་གཡང་ཐང་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ལྷག་ལུང་ཅེ་སྐྱལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷ་ཆེན་མང་པོ་ཡོད་རེད།

ཡ་སྐྱབས་རྗེ་སྐྱལ་སྐུ་སྐུ་བ་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་དགོན་འདིར་ཐེབས་པ།

ཆོ་མ་ཁྱིལ་པ། ཡ་སྐྱབས་རྗེ་སྐྱལ་སྐུ་སྐུ་བ་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་དགོན་འདིར་ཐེབས་པའི་སྒོར་གསུང་རོགས།

ལན། སྐྱལ་སྐུ་སྐུ་བ་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་ ༡༩༡༦-༡༩༡༧ ལས་མས་ལ་འདིར་ཐེབས་ནས་ལོ་གཅིག་ཡར་མར་བཞུགས་རེད་ལགས། བཞུགས་ནས་ཁོ་འཆམ་དེ་ཆ་ཆང་ལྷ་ཁང་ནིང་པའི་མདུན་ལ་རྒྱ་བ་གྲག་གཉིས་བརྩུགས་ནས་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཁོང་གཉིས་བཞུགས། སྐྱལ་སྐུ་སྐུ་བ་བཟང་རིན་པོ་ཆེས་འཆམ་ཆ་ཆང་བསྐྱབས། བྱི་རྩ་ཆོད་གསུམ་བ་ནས་ལྷ་པའི་བར་བསྐྱབས། ཁོ་འཆམ་གྱི་གསེར་སྐྱེམས་གཅིག་སྐྱལ་སྐུ་སྐུ་བ་བཟང་རང་གིས་འབྲུབ་གནང་ཡོད་རེད་ལགས། སྐྱལ་སྐུ་སྐུ་བ་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་རང་གིས་ལྷ་ཁང་ནང་ལོགས་ལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་གྲུ་མང་ལ་ཞག་པོ་ཁ་ཤིག་ཤིག་ལུང་གསུངས་གནང་སོང་། ལུང་དེ་ལྷ་ཆུན་མང་པོ་ཞིག་ལ་དེས་ཡིན་ཏེ་དམིགས་བསལ་འདི་རེད་ཟེར་ནས་ཏེ་གོ་གི་མི་འདུག སྐྱལ་སྐུ་སྐུ་བ་བཟང་རང་གིས་མར་ལུང་གསུངས། རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་གྲང་ལུང་གསུངས། བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་རྩིང་བ་དེ་འབྲུག་པོ་ཤིས་མཁེས་པ་ཡོད་ན་སྐྱལ་སྐུ་སྐུ་བ་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཡར་འདི་གི་འདུག་པ་ལགས། སྐྱལ་སྐུ་སྐུ་བ་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་ཡར་བཞེངས་ནས་འདི་འབྲུག་རེད་གསུང་གི་འདུག དེ་

འདྲ་བྱས་ནས་སྒྲུ་ལ་སྒྲུ་བྱལ་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་ཡུན་རིང་པོ་བཞུགས།

མཁན་ཆེན་འཛིགས་མེད་ཕུན་ཚོགས་དང་འབྲེལ་བའི་སྒྲོར།

ཚོམ་གྱིག་ལ། མཁན་ཆེན་འཛིགས་མེད་ཕུན་ཚོགས་དང་འབྲེལ་བའི་སྒྲོར་གསུང་རོགས།

ལན། མཁན་ཆེན་འཛིགས་མེད་ཕུན་ཚོགས་མེས་དུས་ཆ་ཆང་ཡོད་རེད་ལ་ལགས། སྒྲུ་ཁང་ལ་ཆར་གསུམ་ཅམ་ཞིག་མེས་བྱས་འདུག་པ་དེ་ཆེན་འབར་བ་དེ་གསུངས། ཆོག་དོན་མཛོད་དང་། ཕུར་པའི་བཀའ་དབང་ཁོང་རང་གིས་གཏེར་ནས་བཞེས་བཞག་པ་དེ་དང་བཅས་ལྟ་ཁང་ནང་ལ་མཁན་ཆེན་འཛིགས་མེད་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་ཞག་པོ་བཙུ་ལྟ་ཅམ་ཆུ་ཆོད་དང་པོ་ནས་དཔེ་ཁྲིད་གནང་གི་རེད། བཤད་བྱ་བ་ཆ་ཆང་གིས་ཉིན་ཞིག་བཀའ་བརྒྱུད་ལྟ་ཁང་གི་ཐོག་ཁ་ལ་བཤད་བྱ་བ་ཚོས་དོགས་པ་ཡོད་པ་ན་མས་ཟྱིས། ཆར་དང་འཁོར་གསུམ་ག་འདྲ་ག་འདྲ་འཁོ་གི་འདུག་གཟིགས་མཁན་ལ་མཁན་ཆེན་འཛིགས་མེད་ཕུན་ཚོགས་གདན་འདྲེན་ཞུས་བྱས་པ་ཐོ་སྒྲིང་ཞིག་གནང་འདུག་ལ་ལགས། མཁན་པོ་པད་ཆེ་ལ་ཡང་ལྟ་ཁང་ནང་དུ་བཤད་བྱ་བ་ཚོས་དོགས་འདྲི་ལྟ་བུ་དུག་ཅུ་ཞིག་ཤོག་བྱ་ལ་ཟྱིས་ནས་མཁན་པོ་པད་ཆེ་ལ་ཕྱལ། མཁན་པོ་པད་ཆེ་ཡིས་དེའི་ལན་དེ་ཆོ་གསུངས། ལྟ་ཁང་ནང་ལ་དེ་འདྲ་གནང་རེད།

མཁན་ཆེན་འཛིགས་མེད་ཕུན་ཚོགས་འདྲིར་མེས་ནས་ལྟ་ཁང་ནང་ལ་བརྟན་བཞུགས་ཤིག་བཀྲག་རེད་ལ། དེའི་དུས་མཁན་ཆེན་འཛིགས་མེད་ཕུན་ཚོགས་དང་། མཁན་པོ་བསོད་དར་རྒྱས། ལྷམ་སྤང་མ་ཁོང་ཆོ་རིན་པོ་ཆེའི་གཟིམ་ཁང་ལ་བཅར། རིན་པོ་ཆེའི་བཞུགས་ཁྱི་སྒྲང་ལ་བཞུགས་རོགས་གནང་ལ་བ་ནས། ཁོང་ནམ་པས་བྱག་ཕུལ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བསྟོད་པ་ཤོ་ལོ་ག་གཅིག་མགུར་གྱི་ཐོག་ནས་འཕྲེན་འདུག་ལ། མགུར་དེ་ག་རེ་ཡིན་མིན་ཏེ་མི་གོ་དེའི་དུས་མ་བྱན་རོགས་པ་དེ་ཆོས་ལ་བ་བྱང་།

མ་བྱན།

ཚོམ་གྱིག་ལ། དགོན་པའི་མ་བྱན་སྒྲོར་གསུང་རོགས།

ལན། མ་བྱན་ཆེ་རིང་ཟེར་མཁན་ཞིག་ཡོད་རེད། ཁོང་གིས་དགོན་པ་ལ་མ་བྱན་གཅིག་བྱ་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་ཅམ་ཞུགས་རེད། བཤད་བྱའི་མ་བྱན་ཡེ་ཤེས་ཟེར་བ་ཞིག་ཡུན་རིང་པོ་བསྐྱད་རེད། སྒྲུ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་བརྒྱུད་ནས་བཞག་གནང་བ་རེད་འདུག་ལ། ཀོ་ལེ་རྩལ་ནས་སྒྲུ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་ཡལ་དང་འབྲེལ་བ་འདུག་ལ། སྒྲོན་མ་

འཆམ།

ཚམ་གྱིག་ལ། དགོན་པའི་འཆམ་གྱི་སྐོར་གསུང་རོགས།

ལན། འཇམ་དགེ་ལྷ་མ་དེ་འཆམ་ཡག་པོ་འདུག་ལ། བྱ་ཁྱུང་དང་དུར་ཁྱོད་དེ་ལྷ་མ་འཇིགས་མེད་ཀྱིས་
སྐོབ་ཀྱི་རེད། ཨ་ཁུ་ལྷ་མ་ཡང་ཡོད་རེད་ལ། སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་ལྷ་མ་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་མེད་ལ། སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་ལྷ་མ་བཟང་རིན་པོ་
ཆེའི་སྐྱུ་ལས་ནས་བྱ་པ་དེ་ཆོར་འཆམ་བསྐྱབས། བྱ་ཁྱུང་ཁྱུང་དང་མིག་དམར་གཉིས་པོ་བོད་ལ་འཁྱིད་འགྲོ་རེད་
ལ། མིག་དམར་དེ་དབྱ་མཛད་སྦྱང་ལ་བྱས། བྱ་ཁྱུང་ཁྱུང་དེ་འཆམ་བསྐྱབས་ལ་བྱས། ཁོང་རྣམ་པ་ལོ་གསུམ་བོད་
ལ་སྦྱངས་རེད། དེ་ནས་མར་སླེབས་ནས་འཆམ་གསར་པ་གར་འཆམ་དང་། ཕྱིན་འཕེབས་དང་། འཆམ་སྒྲ་ཁ་
ཤས་ཤིག་རེད། གིང་ཆེན་བརྒྱ་དྲུག་དེ་སྦྱངས་རེད་དེ། མཐུན་རྒྱུན་འབག་སོགས་མེད་ནས་འཁྱལ་མ་ལྷ་མ་པ་རེད།
བྱ་ཁྱུང་ཁྱུང་གིས་དབྱར་གནས་ཆེས་གཅིག་ལ་གིང་ཆེན་བརྒྱ་དྲུག་ཆ་ཆང་བསྐྱབས་རེད་ལགས། དེ་ཁྱབ་མ་ལྷ་མ་
རེད་ལ། ང་ཆོ་འདི་ལ་གིང་ཆེན་བརྒྱ་དྲུག་དེ་ཡོད་མ་རེད་ལ། དེའི་དུས་འཆམ་དཔོན་དེ་འཇམ་དགེ་ལྷ་མ། ལྷ་མ་
དགོན་མཆོག་དོན་གྲུབ། ཨ་མར་ལྷ་མ། ཁོང་རྣམ་པས་དེ་འདྲ་འཁྱལ་གནང་གི་རེད་ལགས། སྐྱུ་ཆེན་རིན་པོ་
ཆེས་ཀྱང་ཅུ་འཆམ་དེ་ཆོ་འཁྱལ་གནང་ཡོད་ས་རེད།

དགོན་འདིར་ཆོ་ག་བྱུག་ལེན་རི་ལྟར་དར་ཚུལ།

ཚམ་གྱིག་ལ། དགོན་འདིར་ཆོ་ག་བྱུག་ལེན་རི་ལྟར་དར་ཚུལ་སྐོར་གསུང་རོགས།

ལན། ཆོ་ག་བྱུག་ལེན་དེ་ཨ་ཁུ་ལྷ་མ་ཁོང་གདངས་དབྱངས་ག་རེ་ཐོག་ལ་ཡིན་ནའང་། རྒྱ་གླིང་། གཏོར་
མ། དཔེ་མི་སྲིད་མཁས་པ་རེད་འདུག་ག་ཁོང་གི་སྐྱུ་མཐུན་ནས་ལྷ་མ་མགོན་པོ་སྐྱུ་ཆོགས་དང་། མཁན་པོ་རྣམ་
ཁྱོལ། ལྷ་མ་ཉི་མ་ཆེ་རིང་། མིག་དམར་ཁོང་ཆོས་སྦྱངས་པ་རེད་འདུག་ བྱུགས་གཏུགས་ཨ་ཁུ་ལྷ་མ་རེད་འདུག་
ག་ དེའི་དུས་འཆམ་ལྟ་མོ་ལྟ་དུས་རྒྱུ་བ་བྱུག་གཉིས་ཙམ་ལས་ཡོད་མ་རེད། རིན་པོ་ཆེ་བཞུགས། ཨ་ཁུ་
ལྷ་མ་བཞུགས། ལྷ་མ་གདན་སྦྱང་ལ་སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་གཉིས་གསུམ་ཙམ་ཞིག་བཞུགས་གཞག་གི་རེད་ལ། དེའི་དུས་ཀྱི་
པར་རྟིང་པ་དེ་ཆོ་ལ་སྐྱུ་བ་ཆེན་སྐྱབས་སྐྱུ་ལྟར་མའི་ལོ་མས་ཁང་པ་བཅོས་པ་དེ་འདྲ་འདུག་ལ། དེའི་དུས་ཨ་ཁུ་ལྷ་
མ་གཙོ་བོ་རེད་འདུག་ བྱིས་སྐུ་ ༡༩༡༥ ཡར་མར་ལ་ཨ་མར་ལྷ་མ་སྐྱུ་བ་དཔོན་བྱས། དེ་དུས་ཏ་ར་ལྷ་མ་མེད་པས་
འདུག་ག་ ཁོང་གིས་དབྱ་མཛད་གནང་།

བྱིས་སྐུ་སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་ལྷ་མ་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་མེད་པས་བྱས། ཁོང་རྣམ་པ་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་གཟིམ་ཁང་དུ་དམིགས་

བསལ་གྱིས་མང་པོ་ཞིག་བསྐབས་འདྲག་བ་ལགས། དེའི་དུས་བུམ་འཛིན་རེད། ཆོས་ཉིད་འོད་ཟེར་རེད།
ཏ་ར་ཟུ་མ་རེད། ཟུ་མ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོར་རེད། ཟུ་མ་དགོན་མཆོག་དོན་གྲུབ་རེད། ཁོང་ཆོ་གྲུ་བ་བརྒྱད་དག་
ཅམ་ཞིག་ལ་རིན་པོ་ཆའི་གཟིམ་ཁང་དུ་ཏྲག་པར་རེ་བཞིན་ཆོ་ཆོག་ཕྱར་པ། ཞི་ཁྲོ། རིམ་བ་བཞིན་གདངས་དེ་
ཆོ་བསྐབས། རིན་པོ་ཆེ་རང་གིས་ (tap recorder) སྒྲ་འཇུག་བྱེད་ས་ཉོས། དེའི་ནང་ལ་སྒྲུ་ལ་སྒྲུ་བྱུ་བ་བཟང་
རིན་པོ་ཆའི་གསུང་དེ་ཆོ་སྒྲ་འཇུག་བྱས། སྒྲུ་ལ་སྒྲུ་བྱུ་བ་བཟང་རིན་པོ་ཆེས་ངས་ཁྱེད་ཆོ་མི་བརྒྱད་ལ་སློབ་གྲི་ཡོད།
རྗེས་མ་ཁྱེད་ཆོ་མི་རེ་ཡིས་མི་བཅུ་བཅུ་ལ་བསྐབས་ན་མི་བརྒྱད་ཅུ་ཆགས་གྱི་རེད་གསུངས་འདྲག་དེ་འདྲ་བྱས་
ནས་ཆོ་ག་ཕྱག་ལེན་དར་རེད། དཔལ་ལོ་ཁོང་ཆོས་ལབ་བ་ལྟར་ན། དེའི་ཕྱོད་དུ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་གིས་གྲུ་བ་
རྒྱུར་བ་ཆོ་ལ་གཏོར་མ་དེ་འདྲ་སློབ་གནང་གི་རེད་ཟེར་གྱི་འདྲག་སྒྱིར་བཏང་བསམ་གཏན་ཕུན་ཆོགས་དཔེ་ཉམས་
སྤྱོད་ཆེན་པོ་རེད། ཁོང་བཤད་བྱའི་དགོ་སྒོས་རྒྱན་རིང་པོ་བཞུགས་རེད། ཟུ་མ་རྒྱ་མཆོས་ལབ་ན་རིན་པོ་ཆེ་རང་
གིས་གྲུ་བ་དེ་ཆོ་ལ་གཏོར་མ་དེ་ཆོ་བསྐབས། སྤྱིང་ཐིག་གི་ཅ་གསུམ་དེ་ཆོ་གཟིམ་ཁང་ལ་བསྐབས་རེད་ཟེར། ཕྱོད་
མ་རིན་པོ་ཆེ་རང་གིས་ཕྱག་ལེན་སློབ་གྲི་ཡོད་པ་དཔལ་ལོས་ཀྱང་བཤད་གྱི་རེད།

སྒྲིབ་ལ་མཁན་རིན་པོ་ཆེ།

ཆོ་མ་གྱིག་པ། སྒྲིབ་ལ་མཁན་རིན་པོ་ཆའི་སྐོར་གསུང་རོགས།

ལན། སྒྲིབ་ལ་མཁན་པོ་ཡང་དེའི་དུས་ཆོད་ལ་བཞུགས་འདྲག་སྒྲིབ་ལ་མཁན་པོ་ད་ལྟ་བུ་སྤྱིང་དེ་ན་ཁང་
བ་ལ་ཞག་པོ་བཅོ་ལྔ་ཅམ་འོ་མ་རྒྱུར་རྒྱུར་ཤེལ་པོར་རེ་རེ་མཆོད་ནས་སྒྲུ་མཆོམས་བཞུགས་རེད་ཟེར་གྱི་འདྲག་
སྒྲིབ་ལ་མཁན་པོ་ཡང་ཡུན་རིང་པོ་བཞུགས་བྱས་ཁོང་ནམ་པ་དེ་འདྲ་རེད་བཞག་སྒྲིབ་ལ་མཁན་པོ་མཆོམས་
མཆོམས་ཐེབས་ནས་བཤད་བྲུ་ལ་བཀའ་སློབ་ཀྱང་ཐེངས་མང་གསུང་གནང་འདྲག་པ། འགའ་ཤིས་ལ་ད་ལྟ་སྒྲུ་
འཇུག་ཀྱང་འདྲག་ང་ཆོ་འོ་སྐབས་མཁན་ཆེན་བཙུན་འབྲས་ (Clement town) ཀ་ལ་མན་ཁོན་ལ་ཐེབས་
ཆར་བཞག་

སྐུན་གྲུབ་ཐེངས་དང་པོ།

ཆོ་མ་གྱིག་པ། དགོན་འདིར་སྐུན་གྲུབ་ཐེངས་དང་པོ་འཆོགས་པའི་སྐོར་གསུང་རོགས།

ལན། དེའི་དུས་གྱི་བཀའ་སློབ་དེ་ཆོ་འོ་ནང་ལ་ཡོད་རེད། ང་ཆོ་རྒྱུར་རྒྱུར་རེད། མཁུན་བཅེ་རིན་པོ་ཆའི་
བཀའ་སློབ་ཞི་བྲག་ཅིག་གོ་གི་མ་རེད་དེ། འདི་འདྲ་ཞིག་གོ་སོང་། དགོན་བ་འདི་ལས་ལྷག་ཅིག་ཡོད་མ་རེད། རིན་

པོ་ཆེ་དཔེ་མི་སྤྲོད་བཀའ་འདྲིན་ཆེན་པོ་རེད། དེ་འདྲ་གསུངས་པ་དཔེ་གསལ་པོ་གོ་གི་འདུག དེ་དུས་ཞེ་ཆེན་རབ་
འབྱམས་རིན་པོ་ཆེ། རྫོགས་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ། དེ་ག་ནང་བཞིན་དཔལ་ཡུལ་སྤྱུ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་རེད། མཆོག་སྤྱལ་
རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་ནམ་པ་བཞི་ལ་ཞུགས་ཁྲི་རེ་རེ་བརྒྱབ། རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་ཀ་བའི་འབྲམ་ལ་བཞུགས། ལྷ་མ་
དེ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་གིས་གནང་རེད། མཆོན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་ཞུགས་ཁྲི་རེ་སྤང་ལ་བཞུགས་ནས་དམིགས་
རིམ་དང་དཔེ་ཆ་འདྲ་གཟིགས་པ་མ་གཏོགས་དམིགས་བསལ་ཆོ་ག་གནང་གི་མི་འདུག་ག་ལགས། དེའི་དུས་
སྤྱལ་ཆེན་སྤྱན་སྤྱལ་ཅིག་ཀྱང་འཆོགས་རེད། དེའི་དུས་སྤྱན་སྤྱལ་ཐངས་དང་པོ་བཅུགས། དེའི་སྤྱན་ལ་པལ་ཆེར་
སྤྱན་སྤྱལ་བཅུགས་ཡོད་ས་མ་རེད། དེའི་དུས་སྤྱན་སྤྱལ་དེ་གྲུ་པ་རེ་རེ་ལ་དཀར་ཡོལ་རེ་རེ་གནང་རེད། བཟུལ་གིས་
ཉགས་བརྒྱན་ཅན་གྱི་དཀར་ཡོལ་རྒྱུ་བ་དེ་རེད། དང་པོ་དེ་སྤྱན་སྤྱལ་དེ་འདྲ་གནང་རེད། དེའི་དུས་ས་སྤྱི་མཁན་
པོ་ཁོང་ཡང་ཡོད་རེད། ཁོང་གིས་ཡུན་རིང་པོ་དཔེ་ཁྲིད་གནང་འདུག་པ།

སྤྱལ་ཁང་བཞེངས་དུས་ལ་སྤྱལ་ཆེ་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས་པའི་བཀའ་སློབ།

ཆོས་གྲིག་པ། སྤྱལ་ཁང་བཞེངས་དུས་ལ་སྤྱལ་ཆེ་རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་སློབ་ག་རེ་གསུངས་པའི་སློབ་གསུང་རོགས།
ལན། སྤྱལ་ཁང་དང་པོ་གཉིས་པ་གསུམ་པ་དེ་དང་པོ་བཞེངས་དུས་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་པོ་བསམ་གྱི་འདུག་
པ། དེའི་དུས་རིན་པོ་ཆེས་གསུང་གི་འདུག ར་རྩེད་མ་པ་ལ་སེམས་ལྷགས་ཡོད། ཡིན་ནའང་ར་ལ་མཁན་པོ་དེ་
ཆོ་ལ་དམིགས་བསལ་གྱིས་དཔལ་དེ་འདྲ་སྤྲད་ལ་ཞེ་དག་མི་འདུག ཡིན་ནའང་ཁོང་ནམ་པ་བྱི་རྒྱལ་ལ་རིམ་བསམ་
རིམ་བསམ་བྱས་ནས་གཏོང་གི་ཡོད། སྤྱལ་ཁང་དང་པོ་ས་སློབ་སྤྱལ་སྤྱུ་རིན་པོ་ཆེས་དེ་འདྲ་གསུངས་པའི་བཀའ་
སློབ་ཅིག་ཀྱང་འདུག

ཕུར་པ་ལྷ་ཁང་བཞེངས་སྤངས་གྱི་བྱུང་རིམ།

ཆོས་གྲིག་པ། དགོན་པའི་ཕུར་པ་ལྷ་ཁང་བཞེངས་སྤངས་གྱི་བྱུང་རིམ་གསུང་རོགས།
ལན། ཕུར་པ་ལྷ་ཁང་དེ་འདྲི་འདྲ་རེད། ར་ཆོའི་དགོན་པ་དེ་དང་པོ་གསར་པ་ཡར་བཞེངས་དུས་དགོན་
པའི་རིམ་གྱི་ཡིན་ཟེར་ནས་དེ་ནས་མར་འགོ་བཅུགས་རེད་ལགས། རིན་པོ་ཆེའི་ཞབས་བྱི་རབ་རྒྱས་དབང་ལྷག་
གིས་གསུང་གི་རེད། རིན་པོ་ཆེས་རབ་རྒྱས་དབང་ལྷག་ལ། འབྲུག་ལ་ཅི་ཉུ་དམར་ཞུགས་མཁན་ཡོད་རེད། དེའི་
རྩ་ལ་གཏོང་དགོས་འདུག་གསུང་དུས་སློབ་ཐང་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་གྲུ་པ་གཞན་དག་ཅིག་གྱ་གྲིག་བྱས་ཡོད་ས་རེད།
རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་རབ་རྒྱས་དབང་ལྷག་ཐངས་ཤོག་གསུངས་ནས་རབ་རྒྱས་དབང་ལྷག་བཏང་རེད་ཟེར། རབ་རྒྱས་

དབང་ཕྱག་མར་འགྲོ་བྱས་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་བཏང་བ་ཡིན་ཟེར་དུས། འབྲུག་གི་སློན་ཆེན་ཆོས་ངོས་ལེན་བྱས། ཅི་ཅུ་
དམར་ཁྱགས་མཁན་དེ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་དེ་འདྲ་བཀའ་བསྩལ་སོང་། དགོན་པ་དེ་ག་དུས་ནས་འགོ་འདྲུགས་
དགོས་འདུག་ཕྱག་མོ་ཕྱགས་བརྟག་ཁྱ་ག་སྐྱེ་བས་ཡིན་ཟེར་དུས། རིན་པོ་ཆེ་ཡིན་དང་ཡིན་ལ་བ་ནས། ཁོང་ལ་
དགོང་དག་ཆུ་ཆོད་བརྒྱད་པ་དགུ་པ་ནས་ཅི་ཅུ་དམར་ཁྱགས་བྱས། ཆོས་གངས་ཆ་ཆ་ང་ཅི་ཅུ་དམར་ལྷ་ཁྱགས་
མཁན་དེས་གསུངས་ཡིན་ས་རེད། དེ་འདྲ་གསུངས་རྗེས་རབ་རྒྱས་དབང་ཕྱག་ཆུང་ལོག་སྐྱེ་བས། སྤར་པ་ལྷ་
ཁང་དེ་དང་པོ་ཕྱག་འདེབས་དུས་དེའི་སྐབས་ས་ཆ་འདི་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ཞིང་ཁ་རེད་འདུག ད་ལྷ་དུང་འཁོར་
རྒྱལ་ལོགས་དེ་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ས་ཆ་རེད། མི་དེ་ཆོས་དགོན་པར་སྤུལ་བཞག་པ་རེད་པ། རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་
མེ་བས། གྲུ་པ་ཆ་ཆ་ང་མཉམ་དུ་འཛོམས། རིན་པོ་ཆེ་དཀྱིལ་ལ་ཡར་བཞེངས་ནས། གྲུ་པ་ཆ་ཆ་ང་གཅིག་གིས་
གཅིག་ལ་ལག་པ་སྐྱེལ་ནས་བཀའ་ཤིས་བཅེགས་པ་དང་བསྟན་རྒྱས་སློན་ལམ་བཏོན་ནས་རྟེན་འབྲེལ་བྱས་རེད།
རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་གྲུ་པ་ཁ་གས་ལ་འབུམ་འདོན་དུ་བཅུག ཁ་གས་ལ་བསང་། སྤྱིང་ཐིག་གི་ཆོགས་དང་བཅས་པ་
བཏོན་ནས་ཉིན་གཅིག་སྤང་ཁ་ལ་དེ་འདྲ་ཆོགས་ནས་རྟེན་འབྲེལ་བྱས་རེད། སྤར་པ་ལྷ་ཁང་དེ་དེ་འདྲ་བྱས་ནས་
འགོ་བཅུགས་པ་ཞིག་རེད་ལགས།

ང་ཆོ་ལོ་རིམ་དང་པོ་དེ་བ་ལ་ཡིག་ཆ་ད་སྐབས་སྤུ་ས་སྤང་བཞོས་སོང་། བཞེངས་པའི་ལོ་དེ་འདི་ལ་ཡོད།
ངས་རྗེས་ལ་སྤུལ་ཆོག་ དེའི་དུས་འབྲུལ་ཆས་དེ་ཆོ་སྐེབ་ས་དེ་ཆོ་བཞོས་ནས་འགོ་བཅུགས་སོང་ལགས། དེ་
ནས་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་མེ་བས་ཡིན་ས་རེད་པ། དེ་ནས་མར་ཆད་མེད་རེད་ལགས། ལྷ་ཁང་བཞེངས་དུས་གྲུ་པ་
གཉིས་ཟགས་རེད་དེ་སློན་དེ་ཅམ་བྱང་ཡོད་མ་རེད་ལགས། སློན་རྒྱལ་ཆགས་བྱང་ཡོད་མ་རེད། སྤར་པ་ལྷ་ཁང་
ནང་གི་སྤྱ་བཞེངས་མཁན་ལྷ་བཟོ་སློ་གྲོས་རེད་ལགས།

ལྷ་ཁང་རྩིང་པའི་ནང་གི་སྤྱ་འདྲ།

ཆོས་གྲིག་པ། ལྷ་ཁང་རྩིང་པའི་ནང་གི་སྤྱ་འདྲ་དེ་ཆོའི་སློང་གསུང་རོགས།

ལན། ལྷ་ཁང་རྩིང་པ་དེའི་སྤྱ་བདུན་བརྒྱད་ཅམ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་སློན་པ་དང་། གྲུ་འུ་ ཆེ་དཔག་མེད་
བཅས་གསུམ་དེ་མཆོག་སྤུལ་རྒྱགས་སངས་སྤྱ་ཆེན་གྱི་ཡབ་ཀྱིས་བཞེངས་པ་རེད་གསུང་གི་འདུག སྤྱ་གསུམ་
དེ་དམིགས་བསལ་གྱི་བྱང་ཆོས་ཤིག་ཡོད་རེད། གཞན་དག་དེ་ཆོ་ལྷ་བཟོ་སློ་གྲོས་ཀྱིས་བཞེངས་རེད། ཁོང་གིས་
སློན་མ་བདུད་འཛོམས་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱ་དེ་འདྲ་བཞེངས། བདུད་འཛོམས་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཡ་སྤུལ་མ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་
འབྲེལ་བ་ཡོད་དུས། ལྷ་བཟོ་སློ་གྲོས་དེ་དང་སང་དེ་འདྲ་ལྷ་དུས་ཡ་སྤུལ་མ་རྗེ་བདུད་འཛོམས་རིན་པོ་ཆེས་བཏང་

བཞག་པ་རེད་འདུག་པ། བདུད་འཛིན་པ་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས་པ་ལ་ལྷ་བཟོ་ཆོ་ཁྲོས་ཁོང་གིས་སྐུ་བཞེངས་པ་དེ་
ལ་རབ་གནས་དགོས་མ་རེད་གསུངས་རེད་ཟེར། ད་དེ་འདྲ་ཞིག་རེད་བཞག་ ཡོད་དཔག་མེད་རེད། སྐུན་རས་
གཟིགས་རེད། རྟོ་རྩེ་སེམས་དབང་རེད། དེ་ཆོ་ཆ་ཆང་ལྷ་བཟོ་ཆོ་ཁྲོས་སྐུ་བཞེངས་པ་རེད་ཟེར། བཀའ་
བརྒྱད། དགོངས་འདུས། སྐུ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་རེད་པ། དེ་ཆོ་ཆ་ཆང་ལྷ་བཟོ་ཆོ་ཁྲོས་ཀྱིས་བཞེངས་པ་རེད་ལགས།
གནད་སྒྲ་མོ་འབག་དེ་ཆོ་ཆ་ཆང་ལྷ་བཟོ་ཆོ་ཁྲོས་ཀྱིས་བཞེངས་གནང་གི་རེད། སྟོན་གྱི་ལྷ་གུ་ཆོ་རེས་མོས་རེས་
མོས་གུས་ནས་འདམ་འབག་རྒྱུད་ག་གཏོང་གི་རེད་ལགས།

ལ་སྐུ་བས་རྩེ་རིན་པོ་ཆེས་གྲུ་པ་གཉིས་བལ་ཡུལ་ལ་ལྷ་བཟོ་ཆོ་ཁྲོས་ཀྱི་བཏང་བ།

ཆོ་མ་ཁྱིག་པ། ལ་སྐུ་བས་རྩེ་རིན་པོ་ཆེས་རང་དགོན་གྱི་གྲུ་པ་གཉིས་བལ་ཡུལ་ལ་ལྷ་བཟོ་ཆོ་ཁྲོས་ཀྱི་བཏང་བའི་སྟོན་
གསུང་རོགས།

ལན། ཁྱིས་སྐུ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་གྲུ་པ་གཉིས་བལ་ཡུལ་ལ་ལྷ་སྐུ་བཟོ་ལ་ཆོ་ཁྲོས་ཀྱི་བཏང་བེད། གཅིག་ཆོ་ཁྲོས་
བཟང་པོ་དང་། གཅིག་ཉི་མ་བཏང་རེད། ལྷ་བཟོ་ཆོ་ཁྲོས་དེའི་དུས་དགོན་པ་རང་ལ་འབག་དང་སྐུ་དེ་འདྲ་བཞེངས་
ནས་བསྐྱད་ཡོད་རེད། ཉི་མ་དེ་ལོག་སྐྱབས་ནས་ལོ་གཅིག་མ་གཏོགས་བསྐྱད་མ་སོང་པ། རིན་པོ་ཆེ་དེའི་དུས་ནས་
སྐུགས་དགོངས་དེ་འདྲ་བཞེས་གནང་འདུག་ལགས།

བཤད་གྲུ་ལྷ་ཁང་ཆུང་བ།

ཆོ་མ་ཁྱིག་པ། བཤད་གྲུ་ལྷ་ཁང་ཆུང་བའི་སྟོན་གསུང་རོགས།

ལན། བཤད་གྲུ་ལྷ་ཁང་ནང་གི་སྟོན་པའི་སྐུ་དང་གནས་བརྟན་བྲག་རི་མ་བཞེངས་མཁན་4འི་པལ་ཆེར་
འབྲུག་ནས་སྐྱབས་ཡོན་ས་རེད། དེ་དཔེ་མཁོ་གས་པོ་བཞེངས་གནང་སོང་། སྤྱིར་བཏང་བཤད་གྲུ་ལྷ་ཁང་དེ་
དང་པོ་ལྷ་ཁང་ཆུང་ཆུང་ཞིག་ཡོད་རེད། ལྷ་ཁང་ཆུང་ཆུང་དེའི་ནང་ལ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་ཕེབས། དེ་དུས་
1643-44 དེ་བ་ལ་རེད། བཤད་གྲུ་བ་དེ་ཆོས་དེའི་དུས་ཀྱང་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཚོད་རྒྱགས་ཅུང་ཅུང་ཞིག་
ཕུལ་སོང་། ང་ཆོ་ཁྱི་ལོགས་ལ་བང་བསྐྱིགས་ནས་ཡོད། ལྷ་ཁང་ཆུང་ཆུང་གཉིས་ཡོད་རེད་ལགས། ཁྱིས་སྐུ་པར་
དེ་ཆོ་ཁྱི་ནང་ལའང་འདུག་པ། མཁན་ཆེན་པར་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔེ་ཁྲིད་གནང་སྐུ་ཆེན་ཁོང་ནས་པས་ཁྱིས་བསྐྱད་
པའི་སྟོན་མ་བཤད་གྲུ་ལྷ་ཁང་དེ་རེད་ལགས། ཁྱིས་སྐུ་ལྷ་ཁང་དེ་བྲག་བཏང་། གསར་པ་བཞེངས་དུས་ཇ་མ་ནོར་

4 མ་ཁང་རྒྱ་མཐི་བཅར་འཕྲིན་ནང་སྐུ་དེ་ཆོན་སྟོན་ལྷ་བཟོ་ལ་ཞིག་གིས་བཞེངས་ཡོན་ས་རེད་གསུངས་ཡོད།

ངག་གཉིས་གསུམ་ཁྲིར་སྒྲིབས་ཀྱི་རེད། ཁོང་གི་དབྱ་མ་འཇུག་པ་སྒྲ་འཇུག་བྱས་པ་ད་ལྟ་ཡོད་ས་ཡོད། ལོ་རིམ་
བཞི་པ་ལ་མཁན་པོ་རྣམ་ཐོལ་གྱིས་དཔེ་ཁྲིད་གནང་། ང་ཚོ་བཤད་བྱ་ལ་ཚིང་པའི་སྐབས་སུ་རིན་པོ་ཆེ་ཆར་གཅིག་
ཐེབས་ཏེ་ལམ་ཁ་དཀྱིལ་མ་ནས་ཡར་བཞེངས་ནས། ཚིང་པ་ཡག་པོ་བསྐྱབ་དགོས་རེད། ཚིང་པ་རྒྱག་དུས་འདྲ་
མི་འདྲ་མ་བྱེད། ཏེ་འདྲ་མ་སོང་ན་ཏེ་ཡག་པོ་ཁ་ཐུག་འགྲོ་ཤེས་པ་ནང་བཞིན་ཤེས་རབ་འཆལ་མ་འགྲོ་བར་རྒྱག་
དགོས་རེད་གསུངས་རེད་ཟེར། ཡིག་ཆ་དེ་ལ་འདྲ་རིན་པོ་ཆེ་ཆར་གཅིག་གཟིགས་ཏྲིག་ལ་ཐེབས་རེད།

ཅ་རྒྱུད་ཚྲོན་འགྲོ་དེ་ཆོ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་གིས་རྒྱགས་ལེན་གནང་གི་རེད། རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་ཐེབས་
བྱས། རྒྱབ་བཀྲག་སྒྲིང་ལ་བཞུགས་ནས་འཐེབས་མཐའ་མ་དེ་ལ་རིན་པོ་ཆེས་གཟིགས། ཚྲོན་འགྲོ་མི་སྒྲིང་སྒྲིང་
ལ་འདྲ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་ཐེབས། ཚྲོན་མ་དེ་འདྲ་རེད་ལགས།

བྱག་མཛོད་ཀྱན་བཟང་མཆོག་གིས་བཤད་བྱ་ལ་གཟིགས་ཏྲིག་གནང་སྟངས།

ཆོ་མ་ཐྱིག་ལ། བྱག་མཛོད་ཀྱན་བཟང་མཆོག་གིས་བཤད་བྱ་ལ་གཟིགས་ཏྲིག་གནང་སྟངས་སྒྲོར་གསུང་རོགས།

ལན། བྱིས་སུ་ཉིན་ཞིག་བྱག་མཛོད་ཀྱན་བཟང་བཤད་བྱ་ལ་ཐེབས་ནས། གཉིར་པ་ལ་བཤད་བྱ་ལ་ཁ་ལག་
ག་འདྲ་ག་འདྲ་སྒྲོད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱིས་འདུག་ག་ ཞོགས་པ་དེ་འདྲ། ཉིན་གུང་དེ་འདྲ། དགོང་མོ་དེ་འདྲ་ཟེར་ནས་གཉིར་
བས་ཡར་ཁྲུས་འདུག་ག། བཤད་བྱ་འི་བྱ་པ་དེ་ཆོ་ལ་ཐོད་ཁོག་རྒྱགས་རྒྱགས་བར་སྒྲོད་ཤོག་གཅིག་གིས་མ་འདྲང་
ན་གཉིས། གཉིས་ཀྱིས་མ་འདྲང་ན་གསུམ་དེ་འདྲ་སྒྲོད་ཤོག་གསུངས་གནང་བ་སྒྲིང་གསུངས་ཡོད་རེད། བག་ལེབ་
སྒྲོད་ཤོག་བདུན་ཕྱག་རེ་རེ་ལ་བག་ལེབ་བཅོ་དགོས་འདུག་ཁོང་གིས་བཤད་བྱ་འི་བྱ་པ་གྲངས་བཅིས་ནས་མི་བཅུ་
ཡིས་བག་ལེབ་བཅོས་ན་བྱ་པ་དེ་ཆོ་ལ་ཆར་དེ་ཅམ་མ་གཏོགས་འཁེལ་གྱི་མི་འདུག་ག། དེས་བཅོ་མ་བྱུབ་པ་ཅི་
ཡོད་རེད། བག་ལེབ་བཅོ་དགོས་ཟེར་ནས་བྱིས་སུ་བག་ལེབ་ཀྱང་ལྟན་རིང་པོ་བཅོ་ལ་ཆགས་རེད་ལགས། སེམས་
མ་གཡེངས་ཤིག་ཟེར་བ་ཞིག་བྱག་མཛོད་ཀྱན་བཟང་གིས་ཅིས་འབྱུལ་ལ་སྐྱགས་ནས་ཐབ་ཆང་གི་ (gase)
དབྱུགས་ཐབ་དེ་ཆོ་ལ་སྒྲིང་གནང་འདུག་ག། དེའི་དུས་བྱག་མཛོད་ཀྱན་བཟང་དམིགས་བསལ་གྱིས་བཤད་བྱ་
དེ་ཆོ་ལ་གཟིགས་ཏྲིག་གནང་གི་འདུག་ག། བྱག་མཛོད་ཀྱན་བཟང་གིས་བཤད་བྱ་ལ་ཡག་པོ་གནང་གི་རེད་ཅེས་
བཤད་སྒྲོས་ཀྱང་ཡོད་རེད། བྱག་མཛོད་ཀྱན་བཟང་དཔེ་མི་སྲིད་སེམས་ལྷགས་ཆེན་པོ་རེད། རིན་པོ་ཆེས་ཉིན་ཞིག་
ཐེ་མཚན་ལ་གསུངས་རེད་ཟེར། ང་ལ་སྒྲོབ་མ་དཔེ་མང་པོ་ཡོད། ཁ་ཤིས་དཔེ་ཆ་རང་སྒྲོང་བསྐྱེད་ཀྱི་རེད། ཁ་ཤིས་
དེ་ག་ཅམ་ཁ་རོག་སྒྲོད་མཁན་ཡང་ཡོད། ཁ་ཤིས་ཉིན་མཆན་མེད་པར་སེམས་ལྷགས་རྒྱག་མཁན་ཡང་ཡོད་རེད།
འདི་བྱག་མཛོད་ཀྱན་བཟང་ཁྲེད་རང་ཆོས་མཐོང་གི་འདུག་ག། དེ་རེད། དེ་འདྲ་ཞིག་གསུངས་རེད་ཟེར་གྱི་འདུག

ཡུལ་ལས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་བཤད་བྱའི་དགའ་བོ་སྒྲོང་ཆོ་ལ་ལྷུང་བཟེད་ཐངས་མ་གཉིས་གནང་བའི་སྒྲོང་

ཐངས་མ་གཉིས་གནང་རེད།

ཆོམ་ཞུག་ལ། ཡུལ་ལས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་བཤད་བྱའི་དགའ་བོ་སྒྲོང་ཆོ་ལ་ལྷུང་བཟེད་ཐངས་མ་གཉིས་གནང་བའི་སྒྲོང་གསུང་རོགས།

ལན། དེའི་དུས་རིན་པོ་ཆེས་བཤད་བྱའི་བྲ་བ་དགའ་བོ་སྒྲོང་ཆོ་ལ་ལྷུང་བཟེད་ཐངས་མ་གཉིས་གནང་རེད། བཤད་བྱའི་ལྷ་ཁང་དུ་དགའ་བོ་སྒྲོང་སྐབ་དུས་དགའ་བོ་སྒྲོང་སྐབ་མཁན་ཆ་ཆང་ལ་ལྷུང་བཟེད་ཆེ་བ་དེ་རེ་རེ་གནང་རེད་ལགས། བྲིས་སྐབ་རིན་པོ་ཆེས་ལྷུང་བཟེད་ནང་ལ་བ་དགོས་ཡོད་གསུངས་རེད། བྲིས་སྐབ་མ་བསམ་གཏན་ལུན་ཆོགས་བྲིས་ལྷུང་བཟེད་ཆུང་བ་ཞིག་ཁྱེད་ཡོད་རེད། ད་དེའི་ཉམས་ན་སྒྲོང་ལྷ་བརྒྱ་རེད་འདུག་ཟེར་ནས་ཁྱབ་བསྐྱགས་བྲུས་རེད། དམིགས་བསམ་ཉོ་མཁན་འདྲ་བྱུང་ཡོད་ས་མ་རེད། རྗེས་མ་དེ་རིན་པོ་ཆེས་ཡང་གཟིམ་ཁང་ལ་དགའ་བོ་སྒྲོང་ཡོད་ཆང་ཤོག་གསུངས་ནས་ལྷུང་བཟེད་དེ་རེ་རེ་གནང་རེད་ལགས། སྒྲིར་བཏང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ད་ལྷུང་བྱུང་བཟེད་མང་པོ་འདུག་ལ། སྒོན་པའི་སྐུ་གཅིག་དང་ལྷུང་བཟེད་གཅིག་དགའ་བོ་སྒྲོང་དེ་ཆོ་ལ་གནང་ལ་རེད་འདུག་ཟེ་ལས་ཀས་བྲུས་ནས་གང་ལྟར་ལྟག་བསྐྱད་ཡོད་རེད་ལ་ལགས། སྒོན་པའི་སྐུ་ཆུང་ཏུ་ (inch) ཡིན་ཅི་བཞི་བྲུས་པ་ཞིག་གྲ་ཞིག་གནང་འདུག་ལགས།

ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ་གསར་བཞེངས་སྐབས།

ཆོམ་ཞུག་ལ། ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ་གསར་བཞེངས་སྐབས་ཀྱི་གནས་སྐབས་གསུང་རོགས།

ལན། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ་ལ་ལྷ་ཁང་གསར་བ་བཞེངས་ཆར་ནས་ལྷ་ཁང་ནང་ལ་གསོལ་ཁ་ཞིག་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་དབྱ་མཛད་བྲུས་ནས་འཆོགས་སོང་། ལྷ་ཁང་གསར་བ་བཞེངས་དུས་དགའ་བོ་སྒྲོས་དེ་བསོད་ནམས་དགྲ་འདུལ་རེད་འདུག་ལ། ཁོང་དངོས་གནས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དཔེ་ཏེ་ལས་འདུག་རིན་པོ་ཆེ་དངོས་གནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་རང་རེད་འདུག་རིན་པོ་ཆེ་སྤང་ཁའི་དཀྱིལ་དེ་ལ་བཞུགས་འདུག་ གྲ་པ་ཆོ་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་ལག་པ་སྤྱད་ནས་བཟུལ་གྱིས་བརྒྱད་པ་ཞིག་བཏོན། དེ་ནས་བསྐྱར་རྒྱས་སྒྲོན་ལམ་དེ་ཆོ་སྒྲོ་ཐོག་ནས་འདོན་གནང་སོང་། མི་བཞོ་བཤའ་བརྒྱབ་ནས་ཁ་ཤས་ཀྱིས་འབྲུམ་དང་། ཁ་ཤས་ཀྱིས་སྤྱང་ཐིག་བསང་དེ་ཆོ་བཏོན། རིན་པོ་ཆེས་དགའ་བོ་སྒྲོས་དེ་ལ་ཆོགས་ཉོས་ཤོག་གསུངས་ནས་འབའ་ཁྱག་ནང་ལ་བད་ཤག་ག་ཆོད་ཡོད་པ་དེ་གྲངས་ཀ་མ་བཅིས་ནས་ཆ་ཆང་དེ་འདྲ་རང་བཏོན་ནས་གནང་བཞག་འདུག་ལ། དགའ་བོ་སྒྲོས་དེ་ཏེ་ལས་ནས་དངོས་གནས་དྲང་

གནས་སྒྲུ་མ་དེ་སྒྲོ་སྒྲོ་བས་ཆེན་པོ་དང་བཞག་ཁོང་རང་ལ་བད་ཤག་འདི་ཡོད་དང་མེད་མི་འདུག འབའ་ཁྱག་ནང་
ལ་གང་ཡོད་པ་དེ་ཆ་ཆང་གནང་བཞག་སོང་། དེ་འདྲི་སྒྲུང་ཞིག་གྲང་ཡོད་དེ། སྒོན་མ་དབང་རྒྱལ་ཟེར་མཁན་
གྲུ་པ་གཉིས་ཆུང་ཞིག་ཡོད་དེ། ཁོང་རིན་པོ་ཆེའི་གཟིམ་ཁང་ལ་ཕེབས་དུས་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་འབའ་ཁྱག་ནས་ཁོ་
ལ་བད་ཤག་ཆག་པ་གཅིག་གནང་འདུག་པ། ཁོ་སྒྲུག་ནས་འཛོད་མ་ཤེས་ནས་བསྐྱད་འདུག་པ། གཞན་གྱིས་ཁོ་
ལ། ཨ་ཁ། ཁྱོད་རང་དཔེ་བསགས་དེ། རིན་པོ་ཆེས་རྒྱ་འབྱུང་བ་ལྟོན་དེ། ཁྱོད་རང་ལེན་དགོས་དེ་པ། ཕྱིས་
སྒྲུང་ཆོའི་ཀན་ལགས་དེ་ཆོས་དེ་འདྲ་ཡོད་ཀྱི་དེ།

ལྷ་ཁང་གི་ལྷོ་སྒྲོ་དེ་འགོ་འཇུགས་དུས་པར་ཕྱོགས་ནས་འཇུག་ཀྱང་ཤར་སོང་། དེའི་དུས་རིན་པོ་ཆེ་
ཁོང་རང་ལང་ཕེབས་གནང་སོང་། ལྷོ་སྒྲོ་དེ་ལ་མེ་རྟག་བསྐྱོན་གནང་དེ། ལྷ་ཁང་གི་ཤར་སྒྲོ་དེ་འགོ་འཇུགས་
དུས་ལྷ་ཁང་གི་མདུན་ཁུམས་དེ་ལ་བཞུགས་ཁྱི་བརྒྱབ་བྱས་དེའི་དུས་སྤྱིང་ཐེག་བསང་ཞིག་བཏོན་གནང་དེ།
དེའི་དུས་མཁན་པོ་རྩ་མགྲིན་སྤྱིང་ཐུབ་བཤད་གྲུའི་དགེ་སྒྲོས་དེ་ལགས། བཤད་གྲུའི་དཔེ་ཅིག་གི་ནང་ལའང་
འདུག་པ། བཞེངས་ཆར་མ་ཆར་ལ་བྱ་བྲལ་རིན་པོ་ཆེ་ཕེབས། རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་གཉིས་རྒྱབ་བཀྱག་རེ་རེ་བཞུགས་
བྱས། ལྷ་ཁང་ནང་ལོགས་ལ་དེ་དུས་སྒྲུ་འདྲ་དེ་ཆོ་གང་ལ་གང་འཆམས་བཞེངས་གནང་ཆར་དེ་པ། དེའི་དུས་བྱ་
བྲལ་རིན་པོ་ཆེས་བརྩ་གུ་རུ་གསུང་བཞུགས་ཀྱི་འདུག་ཁོང་གཉིས་བཀའ་མོལ་དེ་འདྲ་རྟག་ཅམ་གནང་སོང་། དེའི་
དུས་གུ་རུ་རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲུ་ཤ་དེ་རྟག་ཅམ་ཞིག་གཅིག་ཆགས་འདུག་ རྟག་ཅམ་རྒྱགས་པ་བཟོ་དགོས་ཡོད། འོད་
ཟེར་དེ་གུ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དམིགས་བསལ་ཡིན། འོད་ཟེར་སྒྲོར་ཤོག་ཟེར་ནས་བྱ་བྲལ་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས་དེ་
ཟེར། བྱ་བྲལ་རིན་པོ་ཆེས་དངོས་སྒྲུ་གསུངས་པ་ཐོས་མ་སྒྲིང་སྤྱེ་སྒྲུ་ཀན་ཆོའི་བརྒྱད་ནས་གོ་སྒྲིང་། གང་ལྟར་གུ་
རུ་རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲིན་མཆམས་ན་མཛོད་སྒྲུ་ཞིག་སྒྲུར་ཡོད་དེ་ལགས།

སྒོན་པའི་སྒྲུ་དེ་ཆོ་བཞེངས་དུས་ང་དེའི་དུས་ཀན་ལགས་འགྲམ་ལ་ཡོད་དེ། བཟོ་ས་ཆ་ཆང་ཀན་ལགས་
གྱིས་མཆོག་སྒྲུ་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་གཟིམ་ཁང་རྩྱང་པ་དེའི་ནང་ལ་བཞེངས་དེ། བལ་ཆེར་ལྷ་བཟོ་བ་དེ་བོད་5ནས་
དེ། བོད་ཀྱི་བཟོ་པའི་བྱད་ཆོས་འདྲ་ཡིན་གསུངས་པའི་རིན་པོ་ཆེ་རང་གི་གསུང་སྒྲོས་འདྲ་ཡོད་ས་དེ། དང་
པོ་སྒོན་པ་འདི་ཡར་བཞེངས། ཆོད་ལྷ་བྱེད་དུས་རིན་པོ་ཆེ་པ་གི་ལ་ཕེབས་དེ་ཟེར་ཀྱི་འདུག དེའི་དུས་ང་དེ་ལ་
མེད། རིན་པོ་ཆེ་ཕེབས་ཇེས་ལྷུང་བཟེད་ནང་ལ་འབྲས་ཤིག་བཀང་། རིན་པོ་ཆེས་ཁ་བཏགས་ཤིག་བཏང་ནས།
ལ་དངས་རྟག་ཅམ་ཆེ་བ་བཟོ་ལ་ཡིན་ཏེ། རྟག་ཅམ་རྒྱང་དགས་འདུག ད་དཔེར་ན་དུས་མོ་གཅིག་ནས་གཅིག་
ལ་གོམ་པ་བརྒྱབ་ན་འགོ་མ་རྒྱས་པ་དེ་འདྲིའི་འཆར་གཞི་ཡིན། དེ་འདྲ་གསུངས་སོང་ཟེར། དེའི་དུས་ང་ཆོའི་ཀན་

5 ལྷ་བཟོ་བ་དེ་ཆོ་བོད་ཁམས་སྤྱི་དགེ་ནས་ཡིན་པ་བཀའ་རྒྱུར་གྱི་བཅར་འདྲིའི་ནང་གསུངས་ཡོད། (ཡི་གེ་བའི་མཆན།)

ལགས་ཀྱིས་ལྷ་བོ་དེ་ཆོ་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་གང་འདྲ་པོ་བས་པ་ཁྱེད་ཆོས་དེ་འདྲ་བཞེངས་རོགས་ཀྱིས་ཟེར་
ནས་ཁོང་ཆོ་ལ་རེ་བ་བརྒྱབ་འདུག ལྷ་རྩ་དང་ཆོ་དཔག་མེད་གཉིས་ཚུན་པ་ལས་དོག་ཅམ་སྐྱ་གཞུགས་ཆེ་བ་
ཡོད་རེད། སྐྱ་བརྩུང་ལ་གཅིག་ཕྱ་ལ་པལ་ཆེར་ལོ་ལྷ་ལྷག་ཐོགས་རེད། ཁོང་ཆོ་ལ་སྐྱ་ཆ་དེ་འདྲ་པ་གི་ཐོད་ནང་གི་
རྒྱ་ནག་གི་དཔུལ་གྱི་ཆིས་དེ་བརྒྱབ་ཡོད་ས་རེད།

སྐྱ་གཞུངས་དེ་ཆོ་གཙོ་པོ་མཁན་པོ་དབང་ཕྱག་བསོད་ནམས་རེད། བཀྲ་ཤིས་པའི་གསོ་སྦྱང་སྐབས་མཁན་
ཆེན་བརྒྱ་ཤིས་རབ་ཁོང་ཆོ་འདྲ་ས་ཡོད། གསོ་སྦྱང་འཆོགས། རྒྱུ་ཤིང་དེ་ཆོ་བཅའ། ཚུད་པའི་དུས་སྐབས་དབང་
གྲུ་བ་ཆོ་རིམ་པ་བཞིན་གཏོང་གི་རེད་ལགས། བཤད་གྲུ་བ་ཆོ་འཛོ་ནས་ག་རེ་བྱེད་དགོས་པ་དེ་བྱས། ཚུན་པ། ལྷ་
རྩ། ཆོ་དཔག་མེད་གསུམ་ལ་སྐྱ་བར་ཞིག་ཡོད་རེད། ཚུན་པའི་སྐྱ་ནང་ནས་ཚུན་པ་ཁོ་རང་གི་སྐྱ་བར་དེ་རིན་པོ་
ཆེ་རང་གིས་ (A4 Size) ཆད་ལ་རི་མོ་ཁྱིས་ནས་ལྷ་རིས་ལ་འབྲི་བཅུག་འདུག་པ། ཆུང་ཆུང་བོ་བྱས་རེ་རེའི་
ནང་དུང་རེ་རེ་ཡོད་རེད། ཚུན་པ་དུང་དང་། ལྷ་རྩ་དུང་། ཆོ་དཔག་མེད་དུང་། དུང་དེ་ཆོ་དེ་འདྲ་ཞུགས་ནས་ཕྱལ་
འདུག་པ། སྐྱིར་བཏང་དེའི་བླ་རྟེན་དེ་བ་ཅིག་བཅོས་འདུག་པ། གཞུངས་ག་རེ་ཕྱལ་ཡོད་པ་དེ་ཆ་ཆང་དེའི་ནང་
ལ་ཡོད་རེད་ལགས། ཕྱིས་སྐྱ་བཀའ་བྱར་ཆེ་རིང་ཕྱན་ཆོགས་ཀྱིས་གསུང་གི་འདུག་པ། དེ་བ་འདི་དཔེ་གལ་ཆེན་
པོ་རེད་བཞག མཛད་སློའི་ལ་སྐྱེ་བས་ནས་པར་ལོག་འཛོ་དུས་དེ་བ་དེ་མོ་འདི་ནང་སློག་ཡིན། དངོས་གནས་ཤང་
གནས་ཏེ་ལས་ལ་ཡེད་འདུག དེ་བ་འདི་དཔེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་བཞག་གསུངས་པ་བཞིན་ཆགས་ཡོད་རེད་ལགས།

རྫོགས་ཆེན་ཚུན་པ་བཅུ་གཉིས་དང་། དཔལ་ལྷུལ་གདན་རབས་དེ་ངས་གསལ་པོ་བྲན་གྱི་འདུག རྫོགས་
ཆེན་ཚུན་པ་བཅུ་གཉིས་དེ་ཀླན་ངག་དབང་གིས་བྲིས། དཔལ་ལྷུལ་གདན་རབས་དེ་མཁན་པོ་ཉི་མས་བྲིས། དེ་
ཆོ་དཔེ་གསལ་པོ་རེད། ཁོང་ཆོ་ལྷ་བྲིས་པ་དེ་ཆོ་དེ་འདྲ་བྱས་ནས་བཀོ་བཤའ་རྒྱག་གི་འདུག་པ། ཕྱིས་སྐྱ་བསམ་
པ་སྐྱན་གྲུབ་དང་བར་ཆད་ལས་པའི་དེ་ཆོ་ཆ་ཆང་ཀླན་ངག་དབང་གིས་བྲིས་རེད། དཔལ་ལྷུལ་གདན་རབས་ནང་
ནས་རིན་པོ་ཆེའི་སྤང་བརྟན་དེ་ར་ཆོའི་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱུན་ཤེལ་མནལས་བཞུགས་པའི་སྐྱ་བར་དེའི་ཞལ་ངོ་ལ་དཔེ་
ཆུངས་ནས་འབྲི་གི་འདུག དཀྱིལ་འཁོར་ནང་ལོགས་ཀྱི་མཐའ་ལ་ཕྱག་མཛོད་ཀུན་བཟང་། དཔལ་ལ་མོ། རིན་པོ་
ཆེ་ཁོང་རྣམ་པའི་རི་མོ་བྲིས་གནང་ཡོད་རེད། དེའི་དུས་ཁ་ཤས་ཀྱིས་དགོན་པ་འདིར་ཅ་ལག་དེ་ཆོ་ལག་ཅམ་ཡོད་
ན་ལག་པོ་འདུག་བཞུས་རེད། རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་ལག་པོ་དང་སྐྱ་ཏུང་ཏེ་གི་ཡོད། ཡིན་ནའང་ལག་པོ་ལ་བསམ་
སློབ་ཏུང་ན་རེད་གྱི་མི་འདུག་པ། ཡིན་ནའང་ད་ལྟ་གང་ཡོད་པ་དེ་ལས་བཞག་ན་རེད་འཛོ་གི་རེད་བ་གསུངས་རེད་
ཟེར་གྱི་འདུག

ཐོག་དེ་དོག་ཅམ་མཐོན་པོ་བཅིག་ལ་འཆར་གཞི་རེད་འདུག ཕྱིས་སྐྱ་ཨར་ལས་པ་དེ་ཆོས་ལར་མར་བྱས་

ནས་དེ་འདྲ་ལྷག་རེད་པ་ལགས། ཡིན་ནའང་དགོན་པ་རང་གི་འཆར་གཞི་དོན་པ་དེ་དེ་འདྲ་མ་རེད། གསར་པ་ཞིག་
ཡོད་རེད་ལགས། དང་པོ་རྩིས་འཕྲུལ་ནང་བསྐྱེགས་བཞག་པ་ཞིག་ཡོད་རེད་པ། དེ་ཁོང་ཆོས་བརྗོད་ཐུབ་ཡོད་མ་
རེད། གཞན་ཐོག་བཅེགས་གསུམ་བྱས། ཐོག་བཅེགས་སྐྱང་གི་དབུ་དེ་ཐོག་བཅེགས་སྐྱང་ལ་ཡར་འགྲོ་ལ་བྱས།
དཀྱིལ་མ་ནས་ཡར་ཡར་རྒྱག་གསེར་རྟོག་བྱས། གསེར་རྟོག་སྐྱང་ནས་མར་སྐྱར་བ་རྒྱག་ལ་ཡོད་པ། ཀ་བ་ཡོད་
པ། དཔེ་མ་སྲིད་རྩིག་པོ་ཞིག་ཡོད་རེད། དེ་ཆོའི་ཡིག་ཆ་དེ་སྔོན་མ་ (PRC) ལས་ཁུངས་ལ་འདུག ང་ཆོས་
མཐོང་སྤྱོད། དཔེ་མི་སྲིད་དགའ་སྤྱོད། རྩིས་མ་འདི་འདྲ་འདྲ་པོ་ཆགས་འགྲོ་རེད།

ཟངས་མདོག་དབལ་རིའི་རྟེན་བཟེན་པ་དང་ངོ་མཆར་བའི་རྟགས་མཆན།

ཆོས་ཀྱི་གཤམ། ཟངས་མདོག་དབལ་རིའི་རྟེན་བཟེན་པ་དང་ངོ་མཆར་བའི་རྟགས་མཆན་སྐོར་གསུང་རོགས།

ལན། ཟངས་མདོག་དབལ་རིའི་དང་པོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་དབལ་མོ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱལ་ལ་མེགས་པའི་སྐབས་སུ་
ཁང་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་སྐྱང་ལ་བཞུགས་པའི་པར་ཞིག་ཀྱང་འདུག ཟངས་མདོག་དབལ་རིའི་རི་མོ་ཞིག་ཀྱང་གིས་
གནང་འདུག་པ། དེ་འདྲ་བྱས་ནས་རྩྭ་སྐྱེལ་ས། ས་སྐོར་སྐབས་སུ་ལྷ་ཁང་རྩྭ་པ་དེའི་ཁྱི་ལོགས་ལ་བཞུགས་ཁྱི་
གཅིག་བརྒྱབ། དེའི་དུས་སྐབས་མཛོད་ཀྱན་བཟང་ཡོད་རེད། དབལ་མོ་ཡོད་རེད། རྟེན་འགྲེལ་འདྲ་པོ་བྱས་ནས་བཀ་
ཤིས་བཅེགས་པ་བརྟོན། ཐིག་བརྒྱབ། ལྷ་ཁང་རྩྭ་པ་དེ་མར་བཞིག་དགོས་རེད་པ་ལགས། དེ་དུས་ (ladu) ལ་
ཏུ་ཁ་ཤིས་གནང་བྱས་དང་པོ་དེ་དེ་འདྲ་བྱས་ནས་འགོ་བརྟུགས་སོང་ལགས། སྤྱིར་བཏང་ཟངས་མདོག་དབལ་
རིའི་སྤྱིན་བདག་དེ་དབལ་མོས་གནང་འདུག་པ་ལགས། དབལ་མོས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཁུས་རེད་ཟེར་གྱི་འདུག ད་
སྤྱིན་བདག་གཞན་པ་དེ་འདྲ་མ་ལེན་རོགས་གནང་། མགོ་ནས་མཆུག་བར་ག་རེ་ཡིན་ནའང་དབལ་མོ་མོ་རང་རང་
གིས་གཏོང་གི་ཡིན་ཁུས་ནས་ཁས་ལེན་བྱས་འདུག ད་དུང་མཐོགས་དྲགས་རེད་མ་གཏོགས། འོག་ལ་ཏ་བ་ཏ་
བྱེད་བཟོ་ལ་རེད་ཟེར། འོག་ལ་ས་ཆ་དང་དེ་འདྲ་དེ་འདྲ་བྱས་ནས་མ་ཁོམ་རེད་པ། དེ་འདྲ་ལྷག་འདུག་པ། ཟངས་
མདོག་དབལ་རིའི་དེ་དེ་འདྲ་བྱས་ནས་བཞེངས།

དེ་ཆོའི་ནང་ལ་རྟགས་དེ་འདྲ་དཔེ་སྔོན་ཡོད་རེད། ཡིན་ནའང་རྟགས་དེའི་པར་དེ་ཆོ་རིན་པོ་ཆེས་མ་འགྲེམ་
གསུངས་འདུག་པ་ལགས། ཟངས་མདོག་དབལ་རིའི་མཛོད་སྐོར་པའི་སྐབས་དཔེར་ན་གསེར་རྟོག་འཇུགས་དུས་
རིན་པོ་ཆེ་ལ་འཇུག་སྐབས་དང་། ལྷ་ཁང་ནང་ལ་རབ་གནས་སྐབས་དུས་ཆ་ཆང་ལ་ཁ་བ་འབབ་བསྐྱད་པ་འདྲ་པོ་
དང་། ཟངས་གཉིས་པ་ཡིན་ནས་གསུམ་པ་ཡིན་ནས་ཞིག་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ཟངས་མདོག་དབལ་རིའི་ཡར་ཐོག་ཁ་ལ་
མེགས་རེད་པ་ལགས། དེའི་དུས་སྐབས་མཛོད་སྐྱེལ་ནས་འོད་གཅིག་འཕྲོས། སྐུ་རྩའི་དོ་རྩེ་ནས་འོད་གཅིག་འཕྲོས།

རིན་པོ་ཆེའི་ཞབས་བྱས་ནས་འོད་གཅིག་འཕྲོས། འོད་གསལ་འཕྲོས་པ་དེ་འདྲ་པར་ཆ་ཆང་ཡོད་རེད། པར་དེ་བྱ་
བྲལ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་གཟིགས་འབྲལ་ཞུ་གི་ཡིན་ཞུ་བྱས། རིན་པོ་ཆེས་དེ་འདྲ་མ་བྱེད། ཡར་མར་མ་འགྲེམ་གསལ་
ནས་བཀག་བཞག་འདུག་ལ། གཞན་དེ་ཆོ་ལའང་རྟགས་མཚན་འདྲ་དེ་འདྲ་ཡོད་རེད་ལགས། ཟངས་མདོག་དཔལ་
རིའི་ཐོག་ཁ་ན་ཡོད་པའི་གུ་རུ་དེའང་རྒྱ་གར་ཁོ་རང་ལའང་ཁྱད་ཆོས་དཔེ་མི་སྤྲོད་བཤད་ལ་ཡོད་རེད། གུ་རུའི་སྐྱ་
དེ་བཞེངས་བྱས་དངོས་སུ་སྒྲིལ་བྱང་ནས་ཁོ་པོའི་སྐྱ་དེ་ཆོ་སྤྲོབས། ཁོང་ཆོས་ཀྱང་མཉམ་བུ་རུ་བྱས་ནས་ཁོང་
ཆོས་ཀྱང་མི་ནང་བཞིན་བྱས་ནས་མཉམ་བུ་ལས་ཡོད་པའི་ཁྱད་ཆོས་དེ་འདྲ་བཤད་ལ་ཡོད་རེད་ལགས། ཟངས་
མདོག་དཔལ་རིའི་ཐོག་ཁ་ན་གུ་རུ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱ་ཡོད་པ་དེ་རེད། སྐྱ་བཟོ་མཁན་དེ་རྒྱ་གར་ (Bihar) རྟེན་ནས་
ཡིན་པ་ལ་བལ་ཡུལ་ནང་སྤྲོད་མཁན་རེད་འདུག དཔལ་ལྷོས་ཟངས་མདོག་དཔལ་རིའི་སྐྱ་འདྲ་བཞེངས་ལ་ལ་སྐྱ་
ཡིས་ལག་པོ་བཞེངས་ཀྱི་འདུག་ཡོ་གཅིག་ཅུ་བརྟག་དབྱེད་བྱས་རེད་ཟེར། དང་པོ་དེ་ལ་རྒྱ་གར་དེ་ཐུག་བྱས་
ཁྱོད་དེ་མི་དགོས་ཟེར་ནས་ཁོ་ཁས་སྦངས་མི་འདུག་ལ། ཡར་མར་བརྟག་དབྱེད་བྱས་ནས་ཡོ་གཅིག་ཐོགས་རེད་
ཟེར། རྗེས་མ་ཡང་བསྐྱར་ཁོའི་ཅུ་ལ་སྤྲོབས་ནས་ཁོ་ཡིས་བཞེངས་པའི་གུ་རུ་མཚན་བརྒྱུད་ཀྱི་སྐྱ་དེ་ཆོ་བརྟན་
ཡོད་ས་རེད་ལ། འོད་དེ་ཆོ་འགྲིག་གི་འདུག་ཟེར་ནས་དཔལ་ལྷོས་ཁས་སྦངས་ནས་ཁོ་ལ་བཞེངས་བརྟག་འདུག

སྐྱ་ན་རས་གཟིགས་དང་སྒྲུང་གི་འོད་དཔག་མེད་གཉིས་ཀ་བལ་ཡུལ་གྱི་སྐྱ་རང་རེད། བཞེངས་མཁན་བལ་
ཡུལ་བ་རང་རེད་འདུག་ལ། གུ་རུའི་སྐྱ་བཞེངས་མཁན་དང་ཁ་ཁ་རེད་འདུག དེ་ཆོ་འདྲ་བལ་ཡུལ་གྱི་གནམ་གྱ་
ཆུང་བྱས་ནས་ཁ་ཐུག་འཁུར་མ་ཐུབ་བྱས། ཕྱི་རྒྱལ་ཡུང་པ་ཁ་ཤས་སྒྲོར་བ་བརྒྱབ་ནས་ཡར་མར་དེ་འདྲ་བྱས་
ནས་ཁྱུང་འོངས་པ་བཤད་ཀྱི་འདུག ཁྱུང་ནས་ཆ་ཆང་འདི་ལ་བསྒྲིགས་རེད། འདི་ན་གུ་རུ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱ་སྐྱ་ཐྱིག་
བྱས་མགར་བ་དེ་ཆོ་དཔེ་སྐྱག་བ་དེ་འདྲ་ཆགས་རེད་ཟེར། འོད་ཟེར་དེ་འདྲ་འཕྲོས། འཇའ་དེ་འདྲ་ཤར། དེ་འདྲའི་
རྟགས་མཚན་ཤར་འདུག་པ་ལགས། མགར་བ་དེ་བལ་ཡུལ་ནང་ལ་ཡོད་རྒྱུ་རེད། མཚོད་པའི་ལྷ་མོ་བརྟན་བྱས་དང་
གུ་རུའི་སྐྱ་དེ་ཆོ་བཞེངས་མཁན་ཆ་ཆང་ཁོ་རེད་འདུག རི་མོ་དེ་ཆ་ཆང་ཀན་དག་དབང་དང་ནང་ཆེན་མཁན་པོ་
བསྐྱ་ཀུན་བཟང་ཁོང་གཉིས་གཙོ་བོ་རེད།

ཟངས་མདོག་དཔལ་རིའི་རི་མོ་དེ་ཀན་དག་དབང་དང་ནང་ཆེན་མཁན་པོ་བསྐྱ་ཀུན་བཟང་ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་
འགྲི་གི་ཡིན་ཟེར་ནས་ཁས་སྦངས་རེད། གཙོ་བོ་ཀན་དག་དབང་རེད། ཁོང་གཉིས་ཀྱི་རི་མོ་ལ་ཉོག་ཅུ་ཁྱད་
པར་ཡོད་རེད་ལ། དེའི་བྱས་ང་ཆོ་མཚོན་གཏོང་མཁན་རོགས་རེད་ལ། རིན་པོ་ཆེས་འཆམ་གྱི་ཐུགས་སྤྲིའི་སྐྱབས་
ཤིག་ལ་གསལ་བའི་བཀའ་སློབ་ཅིག་ཡོད་རེད། ད་པའི་དགོན་པ་ཡར་བཞེངས་གྲུབས་ཡོད་རེད། སེམས་ལྷགས་
ཡོད་མཁན་ཆོས་ལས་ཀ་རོགས་པ་བྱེད་ལ་ལ་རེ་བ་ཡོད། དེ་འདྲ་གསལ་རེད་ཟེར། དེ་བྱས་ང་འཆམ་གྱི་ཐུགས་

སྒྲིལ་སྒྲིལ་བྱལ་མ་སོང་། དེ་ནས་ང་ཆོ་དམིགས་བསལ་བྱས་ནས་ཆོད་པའི་དུས་ཆོད་དང་། སྒྲིར་སྒྲིང་མེད་མཁན་
བཤད་བྲལ་བ་སྒྲུམ་ཅུ་བཞི་བཅུ་ཡིས་ཆུ་བ་ལྷ་བྱལ་ཙམ་དགོང་དག་ཆུ་ཆོད་དགྲལ་པའི་བར་དུ་ཆོན་བཏང་། ཉིན་མོ་
ཆུ་ཆོད་དང་པོ་ནས་ཕྱིན་ནས་ཆོད་པ་ཡང་མེད་པ་བྱས། དགོང་མོ་རང་སྒྲིང་མེད་པ་བྱས། དེ་འདྲ་བྱས་ནས་བཏང་
རེད་ལགས། ཁོང་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་རི་མོ་འཐེན། འོག་གི་སྤྲེ་ཆོན་སོ་སོའི་ལས་ཀ་ལས་མཁན་ཡོད་རེད་བ། དེ་
ཆོས་ཆོན་བྱལས་བྱས། བྲལ་མཛོད་ཀྱན་བཟང་གིས་ཀྱང་དགོང་དག་ལས་ཀ་ལས་མཁན་ཆོར་ར་རེ་དང་སྒྲུམ་
བཤེགས་བག་ལེབ་རེ་སྒྲིད་དགོས་རེད་གསུངས་རེད། ཕྱིས་སྒྲུ་རིན་པོ་ཆེས་ལས་ཀ་ལས་མཁན་དེ་ཆོ་ཆ་ཆང་ལ་
རྟེན་འབྲེལ་བྱས་ནས་དདུལ་དང་ན་བཟའ་རེ་གནང་སོང་།

བཀའ་བརྒྱད་ལྟ་ཁང་།

ཆོམ་གྲིག་པ། དགོན་པའི་བཀའ་བརྒྱད་ལྟ་ཁང་གི་སྒྲིར་གསུང་རོགས།

ལན། བཀའ་བརྒྱད་ལྟ་ཁང་གི་ཁང་བ་གཅིག་དེ་མཐུན་སྒྲིལ་མེད་དུས་སྐབས་ལ་བཅོས་རེད། ཁང་བ་དེ་
བཞེངས་དུས་རིན་པོ་ཆེ་དང་དཔལ་འབྱོར་གཉིས་ཁང་བ་གསུམ་པ་དེ་ལ་བཞུགས་ནས་ཐིག་བརྒྱབ་སོང་། དེའི་
དུས་ཆུན་ལགས་དེ་ཆོ་ཏ་ལས་འདུག དགོན་པ་དཔེ་མ་སྤྱིད་ཆོགས་པ་ཁག་བརྒྱད་དེ་འདྲ་འཆོག་ལ་རེད་བཞག
ཐོད་ལ་ཡིན་ནའང་དེ་འདྲ་འཆོག་ལ་ལུགས་སྒྲིལ་ཡོད་རེད། ད་དེ་འདྲ་རེད་བཞག དཔལ་ལྷལ་སྒྲུབ་མཆོད་ཆོགས་
ཁག་བྲལ་བདུན་བརྒྱད་ཡོད་བ། དེ་འདྲ་འཆོག་ལ་འཆར་གཞི་མིན་ན་བསམ་བསམ་དེ་འདྲ་ཁང་མིག་ལྷ་བྲལ་དེ་
འདྲ་བརྒྱབ་རེད། ད་དེ་ཁང་བ་དེ་དཔེ་སྐད་གྲགས་རེད། དེའི་ཐོག་ཁ་ལ་སྒྲུ་དེ་ཆོ་ཆ་ཆང་ལྷ་བཅོ་སྒྲིལ་དང་ཉི་
མ་ཁོང་ཆོས་ཕྱིས་སྒྲུ་བཞེངས་པ་རེད། དེའི་དུས་ཕྱར་པ་ལྷ་ཁང་གི་སྒྲུ་དེ་ཆོ་ཡང་དེ་ན་ཡོད་རེད། རྗེས་མ་དངོས་
གནས་ཡར་བཞེངས་ཆར་དུས་བྲལ་པ་སྤྱོད་ས་འདྲ་པོ་མ་གཏོགས་དེ་འདྲ་བྱས་ནས་ལྷག་སོང་བ། བཀའ་བརྒྱད་ལྷ་
ཁང་ནང་ལ་སྒྲུབ་པ་འཆོགས་རེད། དཔལ་ལྷལ་སྒྲུབ་མཆོད་ཆོགས་ཐེངས་གཉིས་ལ་དེའི་དུས་ཁང་བ་ཡོད་མ་རེད་
བ། ཁང་བ་རེ་དེའི་ནང་ལ་ཆོགས་པ་ཁག་གཉིས་རེ་གཉིས་རེ་འཆོག་གི་རེད། བར་ཕྱོགས་གྲལ་ནས་གཅིག་ ལྷ་
ཕྱོགས་གྲལ་ནས་གཅིག་བྱས། ཆོགས་ཁག་བཞི་བཀའ་བརྒྱད་ལྷ་ཁང་དུ་འཆོག་གི་རེད་པ་ལགས། དེའི་དུས་ལྷ་
ཁང་ཆེ་པའི་ནང་ལ་སྒྲུ་ཆོན་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཁོང་རྣམ་པ་ཡོད་རེད་པ་ལགས། ལྷ་ཕྱོགས་དེ་ལ་མཆོག་སྒྲུལ་གྱང་
ཁང་བྱས། མཁན་པོ་བསོད་ནྱེ་དེ་མཆོད་དཔོན་བྱས། ང་མཆོད་གཡོག་བྱས། དེའི་དུས་ང་ཆོ་སྒྲུབ་ཆོན་དང་པོ་དེ་
དེ་འདྲ་འཆོགས་ཡིན་ལགས། དཔལ་ལྷལ་སྒྲུབ་པ་འདི་ཆ་ཆང་གཙོ་པོ་འདི་ལ་འཆོག་གི་རེད་བ། སྒྲུབ་ཆོན་དེ་འདྲ་
འཆོག་དུས་བཀའ་བརྒྱད་ལྷ་ཁང་ལ་ཞི་ཁྱོད་ཆེ་ཆོག་འཆོག་གི་རེད་ལགས།

ཆ་ཆང་སྐམ་ཤིང། དེའི་དུས་དེ་འདྲ་ཞིག་ཆགས་ཤིང་བ། མི་ཆ་ཆང་ལ་སྟོན་ཐོག་རག་ཡོད་མ་ཤིང། དེའི་སྟོན་ལ་
ཆར་པ་ངས་འཕེབས་ཀྱི་ཡོད། ཞོས་འཕེབས་ཀྱི་ཡོད་ཟེར་མཁན་མང་པོ་བྱུང་ཤིང། ཆར་པ་འཕེབས་མཁན་དེ་
ཡིན་རྒྱུ་དེ་རིན་པོ་ཆེ་རང་ཤིང་འདུག་ལ། རིན་པོ་ཆེ་ལོ་གཅིག་ཟིན་དུས་ཆར་པ་མ་བཅས་ནས་སྟོན་ཐོག་མ་རག་
པས་མི་ཆ་ཆང་གིས་རིན་པོ་ཆེ་རང་ཡིན་པ་ཏ་གོ་ཤིང།

དེའི་དུས་ལྷ་ཁང་ཐོག་ཁ་ན་རིན་པོ་ཆེས་གཙོད་གསུང་དུས་ཏ་ཏུའི་སྐད་གཞིས་ཆགས་གསར་པ་ལ་གོ་
གི་ཤིང་ལ་བ་ཀྱི་འདུག་ལ། གཞིས་ཆགས་ཀྱང་པོ་ཀྱང་མོ་ཆོའི་བཤད་སྟོན་ལ་དེ་འདྲ་ཡོད་ཤིང། རིན་པོ་ཆེ་ལྷ་ཁང་
ཐོག་ཁ་ན་ཕེབས། གཙོད་གསུངས། ལྷ་མིག་པ་གི་ལ་ཞབས་ཕྱིའི་མཉམ་དུ་སྐྱག་སྐྱག་བཏང་ནས་ཕེབས། ཉིན་
གང་གཙོད་བཏང་། དགོང་མོ་རྒྱུ་ལོག་ཕེབས། མཆོམས་མཆོམས་ད་ལྷ་ (Rani Gate) རྒྱུ་ཕྱོགས་རི་དེ་ན་
ཁང་པ་དགར་པོ་ཞིག་འདུག་ལ། དེ་ན་ལྷ་མིག་གཅིག་ཡོད་ཤིང་ཟེར་ཀྱི་འདུག་ལ། དེ་ན་མཉམ་དུ་ཕེབས་ནས་དེ་
ལའང་ཆར་པ་ལ་བ། གཞིས་ཐོང་གཉིས་པ་དེ་ལའང་བཤད་སྟོན་གིག་ལ་རིན་པོ་ཆེས་གཙོད་བཏང་གནང་ཤིང་
ཟེར་ཀྱི་འདུག དེའི་དུས་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་གཉེར་པ་ཞིག་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཉམ་དུ་ཡོད་ཤིང་ཟེར། དེའི་དུས་གཞིས་
ཐོང་གཉིས་པའི་ཉ་དེ་ཆོ་ཆེ་རྒྱུ་དཔེ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཡོད་ཤིང། དེའི་དུས་ལྷ་ཡིན་ནའང་འཕེལ་འཕེལ་ལྷུག་ལྷུག་
ཡོད་ཤིང། དེ་ཆང་མ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱགས་ཇེ་ཕྱིན་རྒྱབས་ཤིང། དེང་སང་ཉ་དེ་ལང་མཐོང་ལ་མི་འདུག་ཟེར་ཀྱི་འདུག
(Madikeri) མ་རྟེ་གེ་རིའི་ཕྱོགས་ལའང་ལྷ་མིག་རྒྱུ་རྒྱུ་ཞིག་ལའང་རིན་པོ་ཆེས་དེ་ལ་གཙོད་བཏང་ནས་ལྷ་
མིག་དཔེ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཤིང་ཟེར་ཀྱི་འདུག རིན་པོ་ཆེ་ཕེབས་ནས་དེ་འདྲ་དེ་འདྲ་ཤིང་སོང་བ་པ་གིའི་རྒྱ་གར་པ་
ཆོས་ལ་བ་ཀྱི་ཤིང་ཟེར་ཀྱི་འདུག སྟོན་མ་རྟེ་ཏ་ཏུ་ཀྱི་པར་ཕྱོགས་ཀྱི་རི་དེ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་གཞིས་ཐོང་གསུམ་
པ་ཨོ་རྒྱུ་ཆེ་རིང་དང་རིན་པོ་ཆེའི་ཞབས་ཕྱི་ཁོང་ནས་པ་ཁྱིད་ནས་ཆར་སྟོང་གནང་ནས། དེ་གར་གིང་ལོ་ལྷུ་བ་
ནས་བཞུགས་གནང་གི་ཤིང། དེའི་དུས་སེམས་ཅན་སྐྱག་དེ་འདྲ་ཡོད་ཤིང་གསུངས་ནས་ཁོང་ཆོ་ཡར་ཁང་པའི་
ལྷུག་ལ་བཞག རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་མདོ་ལ་བཞུགས་ཀྱི་ཤིང་ཟེར། དེའི་དུས་ཨོ་རྒྱུ་ཆེ་རིང་མཉམ་དུ་འདུག་ལ།
ཁོང་གིས་གསུང་གི་འདུག

ལྷུབས་ཇེ་རིན་པོ་ཆེ་ཆོ་ག་ཕྱག་ལེན་ལ་མཁས་རྒྱལ་དང་

ཕྱག་ལེན་གལ་ཆེན་ཡིན་པ།

ཆོམ་གྱིག་པ། ལྷུབས་ཇེ་རིན་པོ་ཆེ་ཆོ་ག་ཕྱག་ལེན་ལ་མཁས་རྒྱལ་དང་ཕྱག་ལེན་གལ་ཆེན་ཡིན་པའི་བཀའ་
སྟོབ་གནང་བའི་སྟོང་གསུང་རོགས།

ལན། ང་ཚོའི་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཁྱད་ཆོས་གཅིག་ཡོད་ཡོད་ཤོད། སྐུ་ཆེན་ཡིན་ནམ་དེ་འདྲི་དུས་ཆོད་ཅིག་ལ་
 མཉུན་ཁྲམས་ལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཕྱག་མཛོད་ཀྱན་བཟང་གཉིས་ཀྱི་སྤྱིང་འབྲུད་བསྐྱད་པ་མངལ་སྤྱོད། ཕྱག་མཛོད་
 ཀྱན་བཟང་སྤོན་མ་གྲུ་པ་ཤེད་པ། ཀྱི་སྤྱིང་ཤེས་ཀྱི་འདུག་པ། ཡང་དགྲ་གཏོར་དེ་འདྲ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་རང་གིས་མོན་
 ཆག་དེ་འདྲི་སྒྲོག་པ་བཀྲགས་བསྐྱད་པ་མངལ་སྤྱོད། ཀྱང་སྤྱིང་དྲུང་དམར་དེ་ཆོ་ད་བཤད་མི་དགོས་པ་ཤེད་
 པ། ཀྱང་སྤྱིང་དྲུང་དམར་འབྲུད་མ་ཤེས་མཁན་ཆོ་རིན་པོ་ཆེའི་གཟིམ་ཁང་ལ་སྐད་བཏང་ནས་དེ་འདྲ་ཤེད་དེ་
 འདྲ་ཤེད་གསུངས་གི་འདུག ཨ་མེའི་དགོན་པ་ཡོད་སའི་སྤྱང་དེ་ན་གཞིས་གྲོང་མི་ཆང་གཅིག་ལ་དཔེ་དཀའ་ལས་
 སྐད་ཀྱི་འདུག་ཞུས་ནས་འདུག་ཞིག་འདོན་དུས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དཔེ་ཆ་དགོས་ཀྱི་མེད་གསུངས་ནས་སྒྲོ་ཐོག་ལ་
 དེ་འདྲ་གསུངས་གནང་སོང། དེའི་དུས་ང་ཡང་མཉམ་དུ་ཡོད། དེའི་སྐབས་མིག་དམར་དབྱ་མཛད་བྱས་གནང་
 སོང། མི་ཆང་དེའི་ནང་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིན་གང་བཞུགས་སོང། ཡང་གཞིས་གྲོང་བཞི་པའི་འཕོ་གར་ནང་ལ་ཞབས་
 བརྟན་ལེབས་དུས་བསྟན་འཛིན་རྒྱགས་པ་དབྱ་མཛད་ཤོད། རིན་པོ་ཆེ་ཡིས། ཡ། ད་ཆོད་ཀྱིས་ཅི་ཤེད་ཀྱི་མ་ཤེད་
 གསུངས་ནས་ཆུ་ཆོད་གསུམ་པ་ནས་ཆུ་ཆོད་ལྷ་པའི་བར་ཆད་ཐོ་དང་བརྟན་མའི་བར་རིན་པོ་ཆེ་རང་གིས་གསུངས་
 གནང་སོང།

དེའི་དུས་ཟངས་མདོག་དཔལ་རི་མ་བཞེངས་སྤོན་ལྷ་ཁང་དེའི་མཉུན་ཁྲམས་དེ་བ་ལ་གྲུ་པ་དེ་ཆོ་ཡར་སྐད་
 བཏང་གནང་ནས་ཆོ་ག་ཕྱག་ལེན་སྤྱོད་མཁན་མི་ཉི་ཤུ་ཅམ་ཞིག་གིས་རྒྱ་བ་གཅིག་ཡར་མར་ཞིག་ཕྱག་ལེན་
 ཏོག་ཅམ་སྤྱངས་ཤེད་ལགས། དེའི་དུས་རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་སློབ་ཅིག་གསུངས་སོང། ཆོ་ག་ཕྱག་ལེན་དཔེ་གལ་
 ཆེན་པོ་ཤོད། གདངས་དེ་དཔེ་མི་སྤྱད་གལ་ཆེན་པོ་ཤོད། སྤོན་མ་ཐོད་ནས་ལོ་རྒྱུས་ཤིག་ཡོད་ཤོད། ཅི་ཅུ་དམར་
 ལེབས་བསྐྱད་ཀྱི་ཡོད་ཤོད། ཅི་ཅུ་དམར་དེ་ག་བ་ལ་ལེབས་ཀྱི་འདུག་ཟེར་ན་གཅང་ཐ་ལ་ལེབས་ཀྱི་ཡོད་ཤོད། གང་
 ཡིན་ཟེར་ན་གཅང་ཐ་དེས་ཅི་ཅུ་དམར་ཀྱི་གདངས་འཛིན་བསྐྱད་ཀྱི་ཡོད་ཤོད་གསུངས་སོང། དེའི་དུས་བཤད་གྲུ་པ་
 ཆོས་ཀྱང་ཆོད་པ་ཆང་ནས་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོའི་ནང་ལ་ཏ་ར་སྤྱ་མའི་མཉུན་ནས་ཏོག་ཅམ་སྤྱངས་ཤོད།

སྤོན་མ་གསོ་སྤྱོད་སྐབས།

ཆོས་ཁྱིལ་ལ། སྤོན་མ་གསོ་སྤྱོད་འཆོག་སྤྱོད་སྤྱོད་གསུང་རོགས།

ལན། ང་ཚོ་ལོ་རིམ་དང་པོའི་སྐབས་རིན་པོ་ཆེས་གྲུ་པ་ཨ་མེ་ཆ་ཆང་ལ་སྤྱོད་པ་ཤེ་ཤེ་གནང་ཡོད་ཤོད། དེའི་
 དུས་རིན་པོ་ཆེ་ཕྱི་ལོགས་ལ་རྒྱུ་ལྷོགས་ཤིག་གི་སྤྱང་ལ་བཞུགས། ང་ཚོ་ཤེ་ཤེ་ནང་ནས་ཐོན་འགོ་དུས་སྤྱོད་པ་ཤེ་
 ཤེ་གནང་ཤོད། དེའི་དུས་དགོ་སྤོན་ཆེ་བ་དེ་བསམ་གཏན་ཕུན་ཆོགས་དང་། དགོ་སྤོན་རྒྱུང་བ་དེ་བཀྲགས་དགོ་

ལེགས་རེད། དེའི་དུས་བཤད་གྲུང་དྲུང་གནས་སྐབས་ཞོགས་པ་ལྷ་པོ་གསོ་སྤྱོད་མར་གྲོལ་ནས་རྩ་དེ་ལྷ་ཁང་
ནང་ལ་འཁྱུང་གི་རེད། མཆོད་རོལ་དགོལ། དེ་ནས་གནས་བཅུན་ཕྱག་མཆོད་འདོན་གྱི་རེད། འདོན་ལ་དེ་ང་ཆོ་
ལོ་རིམ་གསུམ་པ་ནས་ཆད་རེད། དེ་འདྲ་ཕྱས་ནས་ད་ལྟའི་བར་ཆད་རེད་ལགས། ཡང་སང་ཉིན་གསོ་སྤྱོད་ཡོད་
ན་དེ་རིང་ལྷ་ཁང་ཐོག་ཁ་ལ་དར་སྟོག་དཀར་པོ་འཇུགས་ལ་ཞིག་ཡོད་རེད། མི་ཆོས་སང་ཉིན་གསོ་སྤྱོད་ཡོད་
ས་རེད། དེ་རིང་དར་སྟོག་བཅུགས་འདུག་ག་ལའ་གྱི་རེད། ད་ཕྱིས་སུ་དེ་འདྲ་ཉམས་སོང་བ། དེ་ལྷ་ཁང་རྩྭ་པའི་
ཐོག་ཁ་ན་འཇུགས་གྱི་རེད། ལྷ་ཁང་རྩྭ་པ་དེ་ད་ལྟའི་བཤད་གྲུང་དེ་མ་རེད། ཟངས་མདོག་དཔལ་འདིའོག་དེ་རེད།
དེ་དུས་གསོ་སྤྱོད་དེའི་ནང་ལ་འཆོག་གི་རེད་བ། ང་ཆོ་རྒྱུང་རྒྱུང་དེ་བ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་འཆོགས་བསྐྱད་པ་མཇལ་
སྤྱོད། རིན་པོ་ཆེ་དང་ང་ཆོ་མཉམ་དུ་ཆར་གཅིག་ཀྱང་འཆོག་ལ་རག་མ་སོང་། ཁ་སྐོང་ཁྱེད་དུས་རིན་པོ་ཆེ་དང་
མཉམ་དུ་གསོ་སྤྱོད་ཡར་མར་ཁྱེད་དུས་དེའི་སྐབས་རིན་པོ་ཆེས་གསོ་སྤྱོད་ལེན་གནང་གི་འདུག་བ། དེ་ལྷ་ཁང་
ཐོག་ཁ་ལ་རེད། དེའི་དུས་མཁན་ཆེན་པར་ལེས་རབ་ཡོད་རེད།

ཡུལ་མ་ཆེ་རིན་པོ་ཆེས་དག་ཚུལ་སྤྱོད་བསྐྱབས་པའི་སྐོར།

ཆོ་མ་ཁྱིག་པ། ཡུལ་མ་ཆེ་རིན་པོ་ཆེས་དག་ཚུལ་སྤྱོད་བསྐྱབས་པའི་སྐོར་གསུང་རོགས།

ལན། རིན་པོ་ཆེས་དག་ཚུལ་སྤྱོད་ག་ཆོད་བསྐྱབས་ཡོད་མེད་དེ་ངས་ལའ་ཐུབ་གྱི་མ་རེད་བ་ལགས། སྤྱིར་
བཏང་རིན་པོ་ཆེས་དག་སྤྱོད་དང་དག་ཚུལ་དེ་ཆོ་དང་པོ་གཟིམ་ཁང་ཤེལ་གྱི་ཁང་པ་དེར་གནང་གི་རེད། ང་ཆོ་ལྷ་
ས་དེ་ལ་ལྷས་ཡིན་ལགས། དེའི་སྟུན་དུ་རིན་པོ་ཆེ་གྱི་རྒྱལ་ལ་ཐེབས་དུས་གྱི་རྒྱལ་གྱི་གྲུ་པ་གཅིག་ལ་གྱི་རྒྱལ་དུ་
སྤྲོམ་པ་གནང་དགོས་འདུག་གསུངས་ནས་ཞབས་གྱི་དེ་ཆོ་ལ་འདྲ་སྤྲོམ་པ་པ་གི་ན་གནང་རེད། དེའི་དུས་རིན་པོ་
ཆེས་གཟིམ་ཁང་རང་ལ་གནང་གི་རེད། དེའི་དུས་མཁན་ཆེན་པར་ལེས་རབ་དང་། མཁན་པོ་རུབ་རི་ཁོང་ནས་པ་
ཡོད་རེད། རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་རང་གིས་ག་ཆོད་གནང་མིན་དེ་ངས་ཉ་གོ་གི་མ་རེད་བ་ལགས། མཁན་ཆེན་གྱི་དུས་
སྤྱིན་བདག་གནང་བཞག་པའི་རྩན་དེབ་དེའི་ནང་ལ་མེད་ཡིན་ནས། དེའི་ནང་ལ་སྤྱིར་བཏང་རིན་པོ་ཆེས་ཤོད་ནས་
ཐེབས་བསྐྱད་པ་ཆ་ཆོད་འདུག་བ་ལགས།

ཡུལ་མ་ཆེ་བདུད་འཛོམས་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཡུལ་དབང་རིན་པོ་ཆེ་མཇལ་འཕྲད་གནང་བའི་སྐོར།

ཆོ་མ་ཁྱིག་པ། ཡུལ་མ་ཆེ་བདུད་འཛོམས་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཡུལ་མ་ཆེ་གྲུབ་དབང་རིན་པོ་ཆེ་མཇལ་འཕྲད་གནང་
བའི་སྐོར་གསུང་རོགས།

ཟེར་བའི་ལན་འདི་འདྲ་ཆགས། དེ་ནས་ཡར་མེད་མར་མེད་གཉིས་ཀ་མེབས་མ་སྐབ་པ་ཆགས་རེད། དེ་འདྲ་
བྱས་ནས་དུས་ཚོད་འགྲོ་བཞག་པ་རེད་ལགས། དེ་མིན་གཞན་བདུད་འཛེམས་རིན་པོ་ཆེས་ལྷ་སྐབས་མེ་རིན་པོ་
ཆེ་མར་འབྱུག་ལ་གདན་འདྲེན་ཞུས་ནས། བ་གི་འབྱུག་ལ་དབུ་ཟླ་ཡིན་ནམ་དེ་འདྲ་ཞིག་བསྐྱོ་ཡ་རེད་འདུག་ཟེར་
ནས་ཟླ་ཆུན་དེ་ཆོས་བཤད་ཀྱི་རེད་ལགས། ཞབས་ཕྱི་དེ་ད་ལྟ་ཕྱི་རྒྱལ་ལ་ལོག་ཆར་རེད། དེའི་དུས་ཁ་པར་ཡང་
དཔེ་དཀོན་པོ་རེད་བ། ཟླ་ཆུན་ཁ་ཤས་ཁོ་ལ་སྒྲོ་ཡངས་ཀྱི་རེད། ཁོས་འདི་བྱས་འདུག་ལ་བ་ཡ་འདྲ་པོ་དང་། ད་
དེའི་དུས་དེ་འདྲ་ན་བསམ་ཐོས་སོང་རེད་བ། ར་ཆོས་དེ་དུས་གལ་སྲིད་བདུད་འཛེམས་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ལ་མེབས་ན་
ཁྱི་དཔེ་མཐོན་པོ་འདི་ག་ཅུ་མ་རྒྱག་གི་རེད་བ་དེ་འདྲ་ལ་བ་ཀྱི་ཡོད།

དུས་ཆེན་ཞབས་ལྷ་ཁང་ནང་ལ་བཤམ་རྒྱའི་སྐུ་འདྲ་དང་སྐུ་ཐང་།

ཆོས་མྱིག་པ། དུས་ཆེན་དེ་འདྲའི་སྐབས་ལ་ལྷ་ཁང་ནང་ལ་བཤམ་རྒྱའི་སྐུ་འདྲ་དང་སྐུ་ཐང་དེ་ཆོའི་སྐོར་གསུང་
རོགས།

ལན། སྐོར་ཆེན་འདས་མཆོད་སྐབས་སྐུ་ཐངས་ལས་བཞེངས་པའི་སྐོར་ཆེན་རབ་འབྱམས་ཀྱི་སྐུ་འདྲ་ཆེན་
པོ་ཞིག་ཡོད་རེད། སྐུ་དེ་ལྷ་བམྱིག་ལ་ཡོད་རེད། དེའི་དུས་སྐོར་ཆེན་འདས་མཆོད་དེ་དེ་འདྲ་བྱས་ནས་འཆོགས་
གནང་གི་འདུག་ལགས། ལྷ་ཁང་ནང་ལ་བཤམ་རྒྱའི་སྐུ་ཐང་པའི་ཐང་ཀ་དེ་བྱ་བལ་རིན་པོ་ཆེས་བསྐྱར་གནང་བ་རེད།
དེའི་དུས་བྱ་བལ་རིན་པོ་ཆེས་ལྷ་ཁང་ནིང་པ་ཅ་ནས་མཐུན་གྱི་ཡོད་མ་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་ཐང་ཀ་དེ་བསྐྱར་བཞག་
དུས་ལྷ་ཁང་ནང་ལ་ཆོད་ཉག་ཉག་ཆགས་འདུག དང་པོ་སྐོན་པའི་ཐང་ཀ་ག་ཤོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། ཕྱིས་སྐུ་མཁན་
པོ་འཆི་མེད་ཆེ་རིང་གཅོས་པའི་བཤད་བྲ་བ་ཆོས་ཐང་ཀ་གཅིག་བཅེམས། ཀུན་མཐུན་གྱི་ཐང་ཀ་ཞིག་རག་མགོ་
སྐུ་ལ་སྐུ་ཡིས་པོད་ནས་ཕུལ་བཞག་པ་དེ་འདྲ་འདྲ་པོ་བཤད་སྒྲོས་ཡོད་རེད་ལགས།

མི་པམ་འདས་མཆོད་སྐབས་ལྷ་ཁང་ནང་ལ་བཤམ་རྒྱའི་སྐུ་ཐང་དེ་བཤད་བྲ་བ་ལོ་རིམ་སྐུ་མོང་ཞིག་ནས་
ཕུལ་བཞག་པ་རེད་འདུག ད་ལྷ་ཡར་མར་འཁྲེང་འགྲོ་རྒྱའི་མི་པམ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་དེ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་ནོར་
བུ་དང་མཁན་པོ་དོན་གྲུབ་བཟ་ཤིས་ཁོང་ཆོས་སྦྱིན་བདག་གནང་འདུག ཕུན་རིང་པོ་ཞིག་ལྷག ང་དཔུལ་གཉེར་
ལ་སྤྱོད་དུས་གཟུངས་ཕུལ་བཞག་པ་རེད་ལགས། ཐོག་ཆོད་བདུན་པར་གཞས་མ་རྒྱའི་ཐང་ག་གསུམ་པོ་དེ་དང་
རིག་འཛིན་ཀུན་བཟང་ཤེས་རབ་སོགས་ཐང་ཀ་ལྷ་དུག་ཅིག་ཡོད་རེད་བསམ་སོང་། འཆོས་བཟོ་དེ་བོད་ནས་
བཅེམས་པ་ཞིག་རེད་འདུག སྦྱིན་བདག་སྐུ་ཡིན་ང་ལ་བཤད་རྒྱ་མེད། ཕྱིས་སྐུ་རིག་འཛིན་ཀུན་བཟང་ཤེས་རབ་
ཀྱི་ཐང་ཀ་ཞིག་འདུག ཐང་ཀ་དེ་འཆོས་ར་ལ་བཟུམ་ནས་འཆོས་ར་ཆ་ཆོང་གང་གི་འདུག

ཚུམ་ཞིག་ལ། འབྲམ་ལྗེ་སྒྲོར་གསུང་རོགས།

ལན། འབྲམ་ལྗེ་དེ་དང་པོ་བཅུགས་ནས་བར་སྐབས་ཤིག་ལ་ཆད་རེད། འབྲམ་ལྗེ་དང་པོ་འཆོག་དུས་
བསམ་གཏན་ཐུན་ཆོགས་དང་ཨ་མར་ལྷ་མ་ཁོང་གཉིས་དགོས་ཤིང་། དེའི་དུས་ཐུག་གཅིག་ཕུལ་ན་མཉམ་དུ་
ཕུལ། གངས་ཀ་མཉམ་དུ་རེད་ཟེར། དེའི་དུས་འབྲམ་ལྗེ་དང་པོ་དེ་དཔེ་ཡག་པོ་རེད་འདུག བྱིས་སྲ་ང་ཆོ་སྒྲེབ་དུས་
མཆོག་སྤྱལ་རིན་པོ་ཆེ། སྤྱ་ཆེན། གྲང་ཁང་ཁོང་ནམ་པ་འབྲམ་ལྗེ་ལ་བཞུགས་རེད། དེའི་རྗེས་ནས་ཆད་རེད། དེ་
ནས་ཡང་བཤད་གྲ་འགོ་བཅུགས་བྱས་ནས་ཡང་འབྲམ་ལྗེ་བཅུགས་རེད། འབྲམ་ལྗེ་སྒྲོར་དེ་བསམ་གཏན་ཐུན་
ཆོགས་བྱིས་དཔེ་གསལ་པོ་ཏ་ཤོ་གི་རེད། རྒྱུ་མ་སྤྱང་གནས་གྲང་འཆོགས་རེད། བར་སྐབས་ཤིག་ནས་ཆད་རེད།

དགོན་པའི་གྲ་བ་རྩིང་ཤོས་དང་སྐྱབ་ལྗེ་དང་ཤོས།

ཚུམ་ཞིག་ལ། དགོན་པའི་གྲ་བ་རྩིང་ཤོས་དང་སྐྱབ་ལྗེ་དང་ཤོས་སྤྱ་སྤྱ་ཡིན་ནམ།

ལན། དགོན་པར་གྲ་བ་དང་ཤོས་དེ་ཨ་མར་ལྷ་མ་དང་གཞ་ཆེ་དབང་རེད་ཟེར་ནས་ཨ་མར་ལྷ་མ་ཁོང་གིས་
གསུང་གི་རེད། ང་ལས་རྩིང་བ་དེ་ལྷ་མ་ཕྱར་བ་ཕྱིན་ལས། ཨ་མར་ལྷ་མ། ལྷ་མ་བསོད་ནམས་བྱ་མཆོ། ལྷ་མ་
དབང་སྐྱབ་ཁོང་ནམ་པ་རེད། དགོན་པའི་གཉེར་བ་ཡང་རྩོན་མ་ལྷ་གན་དེ་ཆོ་ལེ་རེ་ལ་བཞག་གི་ཡོད་རེད། ལྷ་
མ་དབང་སྐྱབ་གྲང་གཉེར་བ་བསྟན་རེད། སྐྱབ་ཐེངས་དང་པོ་དེ་ལྷ་མ་བསོད་ནམས་འགྱུར་མེད་ཁོང་རེད།

འཇུགས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་པ་སྐྱབས་སྐྱིན་བདག་གནང་བའི་སྒྲོང་།

ཚུམ་ཞིག་ལ། འཇུགས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་འཆོ་བའི་རྟེན་རྩི་ཆེད་གཞན་ལ་བ་སྐྱབས་གནང་བའི་སྒྲོང་གསུང་རོགས།

ལན། རིན་པོ་ཆེ་ཐོད་ལ་ཐེབས་ཡོད་དུས་ཤིག་ལ་ཁ་པར་ནང་ནས་ཡིན་ནམ་གྲ་ཆད་དང་ལྷ་མང་གི་བ་
སྐྱབས་ཡག་ཤོས་གཉིས་རེ་གཉིས་རེ་སེ་ར་དང་བཀའ་ཤིས་ཐུན་པོ། བཀའ་བརྒྱུད་དགོན་པོགས་ལ་སྤོད་ཤོག་
གསུངས་འདུག་ལ། དེ་ཡང་ཁོ་མ་བཞོ་ཡ་ཡོད་པ་དེ་འདྲ། ལྷ་གན་ཆང་མ་སྤྲད་ཤོར་འདུག དེའི་དུས་རིན་པོ་ཆེ་ཐོད་
ལ་བཞུགས་ཡོད་རེད། འབྲས་སྤངས་ལ་འཆམ་གོས་གཡར་ནས་ཚུར་སྤོག་ཡོད་དུས་མི་དགོས་གསུངས་ནས་
ཕར་གནང་བཞག་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་རེད།

ཡུལ་མ་རྩེ་རིན་པོ་ཆེས་རྒྱ་གར་དང་རྩོམ་པར་གྱི་རྩྭ་གྲ་ཞི་བར་མཛད་པ།

ཆོས་ཀྱི་ལ། ཡུལ་མ་རྩེ་རིན་པོ་ཆེས་རྒྱ་གར་དང་རྩོམ་པར་གྱི་རྩྭ་གྲ་ཞི་བར་མཛད་པས་གསུང་རོགས།

ལན། རྩོན་མ་ཡང་རྒྱ་གར་དང་རྩྭ་གྲ་ཆགས་ནས་རྩེ་བ་གཅིག་གཉིས་ལ་པར་རྩེ་ཀྱ་ལལ་དང་དེ་འདྲ་ལ་
འགྲོ་མ་ཆོག་པ་ཆགས་རེད་ལ། དགོན་པ་ཁག་དང་པོད་གཞུང་དེ་ཆོས་ཁྲོས་མོལ་གྱི་ཆོགས་འདུ་འཆོགས་ནས་རྩེ་
བ་གཅིག་ལ་འགྲོ་མ་ཆོག་ལ་བཟོ་དུས་བཤད་བྲལ་ཡང་བཀག་རེད་ལ། དེ་འདྲ་བྱས་དུས་ཕྱིས་སུ་རིན་པོ་ཆེ་མེད་པ་
ནས་ལས་བྱེད་དེ་ཆོས་བཀའ་འདི་ཞུ་དུས་དེ་འདྲ་ཡོང་གི་མ་རེད། རྒྱ་གར་བ་དང་གཏུག་ཡིན་ན་ཡང་མཐུན་པོ་བཟོ་
དགོས་རེད། རྩོམ་པར་མཉམ་དུ་ཁ་གཏད་བཅག་ན་འགྲིག་གི་མ་རེད། མི་རེ་རེ་གཉིས་རེ་ཡིས་དེ་འདྲ་བྱས་པ་
ཅམ་ཕྱིས་འགྲིག་གི་མ་རེད་གསུངས་ནས། པོད་གཞུང་གི་མི་དང་རྒྱ་གར་བ་ཆོ་སྐད་བཏང་ནས་ཞལ་ལག་ཅིག་
ཕུལ་དེ་འདྲ་བྱས་ནས་རིན་པོ་ཆེས་རྩྭ་གྲ་དེ་མེད་པར་ཐག་བཅད་གནང་རེད། དེའི་དུས་མཁན་པོ་ཡེ་ཤེས་རྩོ་རྩེ་
ཁོང་ཆོ་བཤད་བྲལ་ལ་ཡོད་རེད། དེའི་སྐབས་རྩྭ་གྲ་ཆེན་པོ་ཐུག་རེད། རྩྭ་གྲ་ཐུག་པ་དེ་ (Auto Rikshaw)
རྒྱ་གསུམ་སྐྱུ་མ་འཁོར་ཁ་ལོ་བ་དང་ཐུག་རེད། ཕྱིས་སུ་རིན་པོ་ཆེས་རྩྭ་གྲ་དེ་ཆོ་ཆ་ཆང་མེད་པ་བཟོས་རེད་ལ།

དགོན་པའི་ཟ་ཁང་།

ཆོས་ཀྱི་ལ། དགོན་པའི་ཟ་ཁང་སྐོར་ལ་གསུང་རོགས།

ལན། རྩོན་མ་ ༡༩༡༡-༡༢ སྐབས་དེ་བ་ནས་སྐྱོད་དག་འདུལ་ཟེར་མཁན་ཞིག་གིས་ཟ་ཁང་ཞིག་བཟུང་
ཡོད་རེད། ཁོང་པོད་ནས་སྐྱོད་རེད་འདུག བཟུང་འཛོམས་རིན་པོ་ཆེ་དང་དཔེ་འབྲེལ་བ་ཆེན་པོ་ཡོད་མཁན་རེད་
བཞག རྩོམ་པར་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དཔེ་དད་པ་ཆེན་པོ་ཡོད་རེད། ཁོང་ (Lakshmipur) ལ་སྤྱི་བྱར་ནས་རེད། དེ་ནས་
ཟ་ཁང་དེ་ཆུན་རྩེ་མ་ཡིས་བཟུང་རེད། དེའི་དུས་ཟ་ཁང་དེར་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་མེད་པས་ནས་ཐུག་པ་ཞིག་བཞེས་
ནས་ཐུག་པ་མང་ཅམ་སྒྲགས་ཤོག བོང་ཡང་མར་ཆོག དཔེ་ཟ་ཁང་དེ་ཁེ་སང་རག་ལ་ཆེད་དུ་མིན། དཔེ་གྲུ་བ་དེ་
ཆོ་ཁོད་ཁོག་རྒྱགས་ན་འགྲིག་གི་རེད། དེ་འདྲ་གསུངས་རེད་ཟེར། དེའི་དུས་ཆུན་ལགས་བཀའ་ཤིས་ཆོས་འཕེལ་
འདུག་ལ། ཕྱིས་སུ་ཆུན་ལགས་བཀའ་ཤིས་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་རྩོམ་པར་སྐོར་གྲུ་ལ་དེ་འདྲ་ཉག་པར་གསུང་གི་རེད། རྩེ་
མ་དངོས་གནས་བྱང་རྩེ་མེས་དཔེ་འདྲ་རེད། དེ་འདྲའི་ཟ་ཁང་ནང་ལ་བཀའ་སྐོར་ཆེན་པོ་དེ་འདྲ་གསུངས་སོང་
ལ་བ་བྱང་། ཕྱིས་སུ་ཆུན་རྩེ་མ་དེ་ཡིས་ཟ་ཁང་གི་ཁེ་སང་སྐོར་མོ་ཁྱི་གཅིག་གཉིས་ཤིག་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཕུལ་ཡིན་
ས་རེད། རིན་པོ་ཆེས་རྩེ་མ་ཁེ་སང་མི་དགོས་གསུངས་ནས་དེ་མར་གནང་བཞག་འདུག་ལ། ཟ་ཁང་དེ་

བཤད་གྲུས་ཀྱང་བཟུང་རེད། མཁན་པོ་རུབ་རི་དང་། མཁན་པོ་ཆེ་རིང་རྫོ་རྗེ། མཁན་པོ་དཔལ་ལྷན། འབྲུག་པ་
སློབ་དཔོན་མཆོ་སྤྱེས་ཁོང་ནམ་པ་དེའི་དུས་བཤད་གྲུ་རེད་པ། ཁོང་ནམ་པས་བཟུང་རེད། ཟ་ཁང་དེ་དེའི་རྗེས་
ལ་ཡང་གྲུ་ཆང་གིས་བཟུང་བྱས་རེད། ཟ་ཁང་དེ་ད་ལྟ་སློབ་གྲུས་བཟུང་ས་དེར་རྗེ་མའི་ཁང་པ་ཞིག་ཡོད་རེད། དེའི་
དུས་དེ་ལ་བཤད་གྲུའི་ཆོང་ཁང་ཡང་ཡོད་རེད།

ཐོན་ཅ་ཚོགས་གསུམ།

ཆོས་གྲིག་པ། རྒྱལ་བ་དཔལ་ཡུལ་བའི་རྒྱ་ཆོས་ཐོན་ཅ་ཚོགས་གསུམ་འགོ་བཅུགས་ཐོགས་སྒྲོར་གསུང་རོགས།

ལན། རྒྱལ་ཁང་ ༡༩༡༥ ཅམ་ལ་ཡར་འགོ་བཅུགས་འདུག དེའི་ཐོན་ལ་ ༡༩༡༩-༡༩ དེ་བ་ལ་ཐོན་འགོ་
ཞིག་བཞག་འདུག་པ། ཅ་རྒྱུང་ཐངས་དང་པོ་དེ་ལ་རྒྱ་མ་རྒྱ་མཆོ་དང་རྒྱ་མ་དངོས་བྱུང་ཡོད་རེད། གན་བཟུལ་གིས་
ཆོས་འཕེལ། རྒྱ་མ་ཨོ་རྒྱན་རྫོ་རྗེ་ཡོད་རེད། རིན་པོ་ཆེ་རང་གིས་འབེབས་བརྒྱབ་ནས་འབེབས་ཏིག་ཅམ་རེད་མ་
རེད་བྱུང་ན་ཨ་ཁ་རྒྱ་མ་ལ་བཀའ་འདྲི་ཞུས་ནས་གནང་གི་ཡོད་རེད། དེའི་རྗེས་ལ་ཅ་རྒྱུང་གཉིས་པ་དེ་ལ་སངས་
རྒྱས་མཁའ་འགོ་དང་རྒྱ་སྤྱལ་ཁོང་ནམ་པ་ལ་བསྐྱབས་འདུག བོད་ཀྱི་རག་མགོ་སྤྱལ་སྤྱུ་ཁོང་དང་མི་ལྷ་དུག་ཅིག་
ལྟ་ར་ལ་ཐོན་འགོ་ཞིག་བཞགས་རེད། རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱུ་མཁའ་ནས་ཁྱིད་ཀ་འབྲུས་བྱས་འདུག དེའི་སྒྲོར་རྒྱ་སྤྱལ་
དང་སངས་རྒྱས་མཁའ་འགོ་ཁོང་ཆོས་བཅོས་པའི་སྒྲོག་བརྒྱན་དེའི་ནང་ད་ལྟ་ཏིག་ཅམ་བལྟ་ལ་ཡོད་རེད། ཚོགས་
ཆེན་དེ་དེའི་རྗེས་ལ་འགོ་བཅུགས་རེད་པ། ལོ་ཆོགས་དམིགས་བསལ་རག་གི་མི་འདུག

ཐོན་མ་རྫོང་ནང་རིན་པོ་ཆེའི་ལྷ་ས་སྤང་གི་མགོན་ཁང་ལ་རིན་པོ་ཆེས་ཀུན་བཟང་རྒྱ་མའི་ཞལ་ལུང་ཞིག་གནང་འདུག
དེའི་དུས་ལྷ་ས་སྤང་གི་མཉམ་དུ་ཨ་ཅག་བདེ་ཆེན་ཡང་ཡོད་ལམ་གྱི་འདུག ཨ་ཅག་བདེ་ཆེན་ལ་སྐད་ཆ་འདི་ལ་བྱུང་མ་སོང་།

ཡ་སྐབས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་རོ་མཆར་བའི་རྩ་འབྲུལ།

ཆོས་གྲིག་པ། ཡ་སྐབས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་རོ་མཆར་བའི་རྩ་འབྲུལ་གྱི་སྒྲོར་འབྲུགས་རྒྱ་ཡོད་དམ།

ལན། རོ་མ་ཁྱེད་ཀྱིས་གསུངས་པ་ནང་བཞིན་དཔལ་མའི་བྱ་དང་ཐོན་མའི་རྒྱ་གན་དེ་ཆོས་ལམ་གྱི་རེད།
རིན་པོ་ཆེ་དང་། བྱག་མཛོད་ཀུན་བཟང་། དཔལ་མའི་བྱ་སྤྱོན་པ་ཁོང་ནམ་པ་གནས་སྒྲོར་ལ་མཉམ་དུ་ཐེབས་
འདུག་པ། དེའི་དུས་ལུང་པ་ཞིག་ལ་ཆར་པ་མ་བབས་ནས་དཀའ་ལས་སྤང་འདུག དེའི་དུས་རིན་པོ་ཆེས་ཆར་
པ་འབེབས་གྱི་ཡིན་གསུངས་རེད་ཟེར། དེའི་དུས་རིན་པོ་ཆེའི་མཉམ་དུ་ཆེ་དབང་ལོར་བྱ་དང་དཔལ་མའི་བྱ་དེ་
འགོ་འདུག དཔལ་མའི་བྱ་དེ་དེ་དུས་རིན་པོ་ཆེའི་མཉམ་དུ་ཐངས་དང་པོ་རེད་འདུག་པ། ཁོ་ཡི་བསམ་པར་གང་

འདྲ་མེ་འཕེབས་ཀྱི་ཡོད་ན་བསམས་འདུག དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེས་བསང་ཞིག་བཏོན་ནས་ད་འགྲོ་མ་གཏོགས་ཆར་
བ་འབབ་གི་རེད་གསུངས་འདུག་ལ། དེ་ནས་ཆར་བ་བབས་སོང་ཟེར། ཁོང་དད་བ་དང་པོ་དེ་ནས་སྐྱེས་སོང་ཟེར།
དཔལ་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཡིས་ང་ཚོ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་བྱ་བལ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་ནས་པའི་ནམ་ཐར་བཤད་ཀྱི་རེད། དེའི་
དུས་ཁོང་གིས་དེ་འདྲ་གསུངས་སོང་།

དེ་ནང་བཞིན་རིན་པོ་ཆེ་པོད་ལ་ཐེངས་དང་པོ་ཕེབས་དུས་པོད་ལ་སྤྲང་ཁ་ཞིག་དུ་མི་མང་ལ་ཆོས་གསུངས་
འདུག་ལ། དེའི་དུས་སྐབས་དཔལ་ལྷན་འདུག་ལ། ཁོང་བལ་ཡུལ་ལ་ཡོད་རེད། ཡལ་ཆེར་སྐྱ་མ་བསོད་ནམས་རྒྱ་
མཚོ་ཡང་མཉམ་དུ་ཡོད་ས་རེད། དེའི་དུས་ཆོས་གསུང་སྐབས་འབྲུག་ཅིག་གྲགས་ཡོད་དུས་སྤྲང་ཁའི་འགྲམ་ལ་
འབྲུག་སྐེབས་འདུག་ལ། རིན་པོ་ཆེ་བཞུགས་ཁྱིའི་སྤྲང་ནས་ཡར་བཞེངས་ནས་པར་བརྒྱབ་འདུག་ལ། ཁོང་ཆོས་
ལྟ་དུས་འབྲུག་གནམ་ལ་ཡར་འཕུར་ནས་ར་མ་མ་གཏོགས་ཆ་ཆ་ཆ་ཆ་ལ་བྱུང་མི་འདུག་ག འབྲུག་ཟེར་ལ་དེ་ངོ་
མ་འདུག་ལའང་ཀྱི་འདུག རྗེས་ནས་མི་གཞན་པ་དེ་ཆོ་ལ་ཁྱིས་དུས་དངོས་གནས་རེད་ཟེར་ཀྱི་འདུག

ཡང་གོ་འཛིན་དགོན་པ་ཞིག་ལ་རིན་པོ་ཆེ་དབང་གནང་དུས་མི་མང་དྲགས་པའི་རྒྱུ་རྒྱུས་དབང་གནང་མ་
ཆར་དུས་རིན་པོ་ཆེས་ཉི་མ་བཀག་བཞག་འདུག་ལ། གོ་འཛོམས་པོ་རྒྱ་མཚོ་ཁོང་ཆོ་ལ་དེ་འདྲའི་པོ་རྒྱུས་བཤད་
ལ་ཡོད་རེད། རིན་པོ་ཆེ་དང་རིན་པོ་ཆེའི་ཞབས་ཕྱི་དོལ་པོ་བ་ཕྱིན་ལས་བསྐྱེད་འཛིན་ཁོང་ཆོ་ཕྱི་རྒྱལ་ཕེབས་དུས་
མ་བྱའི་སྐོ་དེ་ཡར་མར་ལས་ཀ་ལས་དུས་ཆག་འདུག་ག དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེས་ཡར་སྐྱོར་གསུང་གི་འདུག་ཟེར།
རིན་པོ་ཆེས་དེ་པར་ལ་སྐྱོར་གསུངས་འདུག་ལ། ཁོས་སྐྱར་ལ་འདྲ་མ་རག་ནས་དེ་འདྲ་བྱེད་བསྐྱད་དུས་རིན་པོ་
ཆེས་རྒྱར་ཁྱར་ཤོག་གསུངས་ནས་མཆིལ་མ་ཡིས་སྐྱར་བཞག་སོང་ཟེར། ཁོང་དེ་ནས་དད་བ་དང་པོ་སྐྱེས་སོང་
ཟེར། སྤྱི་མེད་མི་དེ་ཆོ་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་མཛད་བ་དེ་འདྲ་བཤད་ལ་མང་པོ་ཡོད་རེད། ཁོ་རང་ཆོའི་དད་བ་ཟེར་ན་རེད་
བསོད་ནམས་ཟེར་ན་དེ་འདུག་ལགས།

སྐྱ་མ་བྱུབ་བསྐྱེད་ལ་ཡང་དེ་འདྲ་གསུང་རྒྱ་ཡོད་རེད། རིན་པོ་ཆེ་དང་སྐྱ་མ་བྱུབ་བསྐྱེད་ཁོང་ཆོས་ (Laksh-
mipur) 'ལ་སྐྱི་ཕུར་ལ་ཆེ་ཆོག་གཡང་སྐུབས་ཤིག་བཏོན་འདུག་ལ། དེའི་དུས་རྗེ་དབྱུག་གི་ཡུ་བ་དེ་ཡར་ཡོ་
མར་ཡོ་བྱས་ནས་རྩ་ནས་བརྟན་པོ་མི་འདུག་ལ། དེ་ནས་ཆོགས་པ་མཆོམས་བཞག་དུས་རིན་པོ་ཆེས་ཁོད་ཀྱི་རྩ་
དེ་ག་རེ་རེད་གསུངས་བྱུང་། རའི་ཡུ་བ་དེ་བརྟན་པོ་མི་འདུག་ཞུས་པས། རིན་པོ་ཆེས་རྗེ་དབྱུག་འདིར་ཁྱར་ཤོག་
གསུངས་ནས། རིན་པོ་ཆེ་ཁོ་རང་གི་གསོལ་རའི་མར་བྱགས་ནས་སྐྱར་སོང་། རིན་པོ་ཆེས་ཅིད་མོ་བཅེས་ཡིན་

7 (Lakshmipur) ས་ཆའི་མིང་དེ་འདི་ག་རང་ཡིན་མིན་གསལ་པོ་མ་ཤིས།

ས་རེད་ཐོན་སྡོད་ཀྱི། ར་དབྱུག་དེ་མར་སྤྲད་ཡོང་དུས་སྤྱིན་གྱིས་སྤྲར་བ་ནང་བཞིན་ཆགས་འདུག་ཟེར། ལྷ་མས་དེ་
འདྲ་རྒྱ་འབྱུལ་བསྟན་རེད་ཟེར། ཡང་ཟངས་མདོག་དཔལ་རིའི་མདུན་གྱི་དོ་ཆེན་པོ་དེའི་སྒོར་གཞིས་གྲོང་གི་མི་དེ་
ཆོ་ལ་དེ་འདྲ་བཤད་ལ་ཡོད་རེད། དོ་དེ་ཨ་ཤིའི་ཞིང་ཁ་ནས་ཡར་རིན་པོ་ཆེ་རང་གི་སྤྲལ་བར་བཀུགས་ནས་ངའི་
གྲུ་བ་དེ་ཆོ་ལ་འབྱུགས་སྤྲང་ལ་ཡིན་གསུངས་ནས་འཆམ་རའི་ནང་ལ་ལོ་མང་པོ་བཞག་རེད། དོ་དེ་འཆམ་རའི་ནང་
ལ་ལོ་བརྒྱད་དགུ་བཞག་རེད། ལྷ་མ་གྲུ་བ་དེ་ཆོས་དོ་དེ་ས་ནས་ཡར་བཀུག་ཐུབ་མི་ཐུབ་རེད། དེའི་དུས་གཞིས་
གྲོང་གི་མི་ཞིག་ལ་དེ་འདྲ་ལཔ་ལ་ཡོད་རེད། ད་ཁོང་ཡོད་ས་མ་རེད། ང་ཆོས་མཐོང་མ་སྤྲོང་།

རིན་པོ་ཆེ་དབྱར་གནས་སྐབས་ཡིན་ནམ་སྤྱི་ལོ་ཆེན་ཐོག་སྐབས་ཡིན་ནམ་ཞལ་ལག་ལྷ་ཁང་ནང་ལ་མཆོད་ཀྱི་
རེད་ཟེར། དེའི་དུས་མགོན་པོ་ལྷ་དར་གཉེར་བ་རེད་འདུག་ལ། མགོན་པོ་ལྷ་དར་གྱིས་ཁ་ལག་ཐུག་དུས་གྲུ་བ་ཁ་
གས་གྱིས་ཁ་ལག་ལག་པོ་བཟེད་མ་བཟེད་དེ་འདྲ་བྱང་ནས་ཁོ་ཡིས་སྒྲོགས་གཞུས་རེད་ཟེར། ཁོས་གྲུ་བའི་མགོ་ལ་
སྒྲོགས་གཞུ་དུས་རིན་པོ་ཆེ་དགོངས་པ་འཆོམ་ནས། ཐུག་བཞུགས་ལ་ཡོད་པའི་ཞལ་ལག་ཆ་ཆང་མར་གཡུགས་
གནང་རེད་ཟེར། གཡུགས་ནས་དཀར་ཡོལ་ཐ་རང་ཐ་རང་ཟེར་ནས་སྤྲད་བརྒྱབ་པ་མ་གཏོགས་ཁ་ལག་གཅིག་གྲང་
པོ་མི་འདུག་ཟེར། ད་ལྷ་བསམ་མ་རྒྱོ་བཏང་ན་ལྷ་མས་རྒྱ་འབྱུལ་གནང་འདུག་པ་ཟེར། ཡོ་རྒྱུ་ཆེ་རིང་གིས་དེ་འདྲ་
བཤད་ཀྱི་འདུག་ཁོང་གཞིས་གྲོང་གསུམ་པ་ནས་རེད། གྲུ་བ་རྩིང་པ་རེད། ཁོང་ད་ལྷ་འང་ཕྱི་རྒྱལ་ (Canada) ཁེ་
ན་ཏེ་ལ་གྲུ་བ་རང་ལ་ཡོད་རེད། ཁོང་ལ་ལོ་རྒྱུས་དཔེ་བཤད་ལ་ཡོད་རེད།

ང་རང་སྤྲང་ལ་དགའ་པོ་བྱས། ལོ་ག་རེ་ག་རེ་ལ་ག་རེ་ག་རེ་ཆགས་འདུག་ང་རང་གི་སྤྲང་འདྲ་པོ་ཆོབ་ཆོབ་
ཅིག་འཐོ་ལ་ཐུགས་སྒོལ་འདྲ་སྒོན་མ་ནས་ཡོད། ངས་མི་དེ་ཆོ་ལ་འང་ཅེད་མོ་བཅེས་ནས་ལཔ་གྱི་ཡོད། རང་རང་
པོ་སྤྱི་མི་ཆེའི་ནང་ལ་བཟང་པོའི་ཆ་ག་རེ་ཡིན་ནའང་གིས་ན་ལག་པོ་འདུག་ཟེར་ནས་ལཔ་གྱི་ཡོད།

མཁན་པོ་གྲུ་ཅིན་ལས།

རྩམ་སྒྲིག་

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༣ ལོར་བོད་སློབ་ཡུལ་དུ་འཁུངས། ༡༩༥༠ ཅམ་དགོན་འདིར་འཇུག་ཞུགས་གནང་། གཞི་རིམ་སློབ་
གྲར་ལོ་བདུན་ཅམ་སློབ་གཉེར་གནང་། དེའི་རྗེས་ ༡༩༥༥ ལོར་བཤད་གྲ་མཐར་ཕྱིན་ནས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༧
ལོར་མཁན་པོར་མངའ་གསོལ་གནང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ནས་དུང་ཡིག་སོགས་ཀྱི་བྲག་ལས་ལོ་ཤས་གནང་ཡོད།

སློབ་གྲུའི་སློབ་རྒྱུང་གནང་བྱུགས།

ཅམ་གྱིག་ལ། ཁྱད་རང་སློབ་མ་སློབ་གྲར་བཞུགས་སྐབས་ཀྱི་སློབ་གྲུའི་སློབ་རྒྱུང་གནང་བྱུགས་སྐོར་གསུང་རོགས།
ལན། ད་ལྟ་ང་ཚོའི་འདི་ལ་གནའ་སྡེ་མོའི་ཐབ་ཆང་རྩིང་པ་ཞིག་ཡོད་རེད། དེའི་ནང་ལོགས་ལ་ཀ་ཁ་ག་ང་
སློང་སློང་མཁན། འབྲུ་འདེད་ཐེབས་ཆག་ཤོག་ལྷེ་བྱེད་ཀ་ཡ་གཅིག་འདྲ་པོ་སློབ་ཐུབ་མཁན། འབྲུ་འདེད་ཨུའི་
འདོན་ཐུབ་མཁན། དེའི་རྗེས་ལ་སློབ་འདེད་གསར་བ། ཡང་སློབ་འདེད་ཡར་ཡག་པོ་འདོན་ཐུབ་མཁན་དེ་འདྲའི་
སྡེ་ཆུང་བཞི་འདྲ་པོ་བཞག་ཡོད་རེད།

དེའི་ཕྱིས་ཕྱིས་སྡེ་ཡང་འཆམ་ར་ཡོད་ས་དེ་ལ་ད་ལྟ་སློབ་གྲུའི་ཐ་ཁང་ཞིག་ཡོད་པ། དེའི་ཤག་ཆུང་དེ་ནས་
ཡ་གི་སྒྲིང་ནས་མ་གི་འག་བར་དུ་འཛིན་གྲ་འདྲ་པོ་ཆོགས་ཁང་བཞི་ཡོད་རེད། དང་པོ་དེའི་ནང་ལ་ཀ་ཁ་ག་ང་ལ་
སོགས་པ་དང་འབྲུ་འདེད་ཐེབས་ཆག་འདྲ་པོ་སློང་སློང་གི་རེད། གཉིས་པའི་ནང་ལོགས་ལ་འབྲུ་འདེད་ཡག་པོ་
འདོན་ཐུབ་མཁན་རེད། གསུམ་པའི་ནང་ལོགས་ལ་སློབ་འདེད་གསར་བ་འདྲ་པོ་ཞིག་རེད། བཞི་པ་དེའི་ནང་ལ་
སློབ་འདེད་ཡག་པོ་འདོན་ཐུབ་མཁན་རེད།

སློབ་མ་སློབ་གྲུའི་འཛིན་གྲ་འཕར་ལྷངས།

ཅམ་གྱིག་ལ། སློབ་མ་སློབ་གྲར་ད་ལྟ་བཞིན་ཡིག་རྒྱགས་འཛོད་རིམ་བཞིན་འཛིན་གྲ་འཕར་དགོས་པ་ཡིན་ནམ།
དེའི་སྐོར་ཞིག་གསུང་རོགས།

ལན། འོ་དེ་འདྲ་རེད་མ་གཏོགས་ཡང་ཡིག་རྒྱགས་བཏང་ནས་ཡར་འགྲོ་གཞག་ཡ་ཅི་གང་ཡོད་མ་རེད།
གནའ་སྡེ་མོའི་ལ་དགེ་ཆུང་ཁ་སྡེ་ཐེར་མཁན་ཞིག་ཡོད་རེད་པ། ཁོང་གིས་རྒྱགས་རྒྱངས་ན་འབྲུ་འདེད་དེ་ཨུའི་

དབྱར་གནས་སྐབས་ལ་སློབ་ཀྱི་རེད། ཕྱིས་སུ་མཁམ་པོ་དངོས་བྱུང་སྐབས་སུ་ཡང་སློབ་ཀྱི་ཡོད།

དགེ་ཆན་རྣམ་པས་སློབ་སྦྱོང་སྦྱོང་ཚུགས།

ཚེ་མཁྱིལ་ལ། སྐབས་དེའི་དགེ་ཆན་རྣམ་པས་སློབ་སྦྱོང་སྦྱོང་ཚུགས་སྐྱོར་གསུང་རོགས།

ལན། ད་ལྟ་འཆམ་ར་ཡོད་ས་དེ་ལ་ཏ་ར་ཆ་མ་ཁོང་རྣམ་པས་ཀླ་སྤྱ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། མཆོག་སྤྱལ་གྲང་ཁང་། མཆོག་སྤྱལ་སྤྱུགས་སངས་སྤྱ་ཆེན་ཁོང་རྣམ་པ་ལ་ཡི་གེ་འབྲ་ཞིག་སློབ་སྦྱོང་གི་འདུག དེ་ནས་ར་ཆེ་རྒྱུ་ལ་སློབ་བྱ་འཛིན་བྱ་བ་ཞི་དེའི་ནང་ལ་སློབ་སྦྱོང་བ་རེད། སློབ་ཡོང་དུས་སྐར་ལ་ཆན་ལགས་ཁ་སྤྱི་མཉམ་དུ་འཛིན་བྱ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་གཉིས་ལ་ཆ་མ་དངོས་བྱུང་དང་ཆ་མ་བཟུ་ཆེ་དབང་ཁོང་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་འབྲུ་འདྲེད་དང་པོ་འདོན་མཁན་དང་། འབྲུ་འདྲེད་ཡག་པོ་འདོན་མཁན་གཉིས་ཀྱི་འཛིན་བྱ་ལ་སློབ་སྦྱོང་གི་འདུག

ལ་མ་དེ་སློབ་བྱ་ལ་ཁོ་རང་ཡི་གེ་ཅི་འདོན་པེས་མ་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་སྤྱ་གུ་ཆོ་ལ་ཡི་གེ་འདོན་གི་འདུག མི་འདུག་བལྟས་ནས་པ་གིར་རྒྱབ་བཀྱག་ཅིག་བཟུགས་ནས་བསྟན་བསྟན་གི་རེད། ལ་མ་དེ་དེ་འབྲ་དེ་འབྲ་བྱས་ནས་ཏ་ལམ་ཡུན་རིང་པོ་བསྟན་བ་རེད།

སློབ་བྱའི་ཉིན་དེའི་དུས་ཆོད་ནང་སློབ་སྦྱོང་ཐེ་བའི་གཞན་ག་རེ་གནང་བ།

ཚེ་མཁྱིལ་ལ། སློབ་སྦྱོང་གནང་ཚུགས་ཐེ་བའི་སློབ་བྱའི་ཉིན་དེའི་དུས་ཆོད་ནང་གཞན་ག་རེ་ག་རེ་གནང་བའི་སྐྱོར་གསུང་རོགས།

ལན། ཡིན་ནའང་རྒྱུ་ཆེས་རྒྱུ་ཆེས་ལ་འཛིན་བྱ་གསུམ་བཞི་དེའི་ནང་ལ་སློབ་སྦྱོང་སྦྱོང་གིན་སྦྱོང་གིན་དེའི་རྒྱུ་དེ་བ་ལ། ཞོགས་པ་རྒྱ་ཆོད་བཟུ་བ་ནས་བཟུ་གཅིག་གི་བར་རྒྱ་ཆོད་གཅིག་གི་ཆ་ལ་འཛིན་བྱ་གཅིག་གི་ནང་ལ་ཆ་ཆང་འཛིན་མས་ནས་ཁ་འདོན་འབྲ་འདོན། ཉིན་གྲང་རྒྱ་ཆོད་དང་པོ་ནས་གསུམ་པའི་བར་ཡིག་གཟུགས་སྦྱོང་བསྟན་ཡ་རེད། ཡིག་གཟུགས་སྦྱོང་བསྟན་ཡ་རེད་མ་གཏོགས་སློབ་དེབ་འབྲ་གང་ཡང་བསྟན་ཡ་ཡོད་མ་རེད། ཡིག་གཟུགས་དེ་གཙོ་པོ་ཡིག་ནག་རིང་པོ་དབྱུས་གཙང་གིས་འབྲི་བསྟན་ཡ་དེ་སློབ་ཀྱི་རེད། དེ་ཡག་པོ་སྦྱངས་ཆར་མཁན་ཆོ་རྒྱུ་ལ་ཁ་ཤས་ཁ་ཤས་ཁ་ཤས་ཀྱིས་འབྲ་པོ་ཏོག་ཅིམ་རྒྱང་བ་དེ་སྦྱོང་སྦྱོང་མཁན་ཡང་ཡོད་རེད། གཙོ་པོ་བསྟན་པ་དེ་རྒྱང་བ་དང་ལག་པ་རིང་པོ་དབྱུས་གཙང་གིས་སློབ་བསྟན་ཡ་དེ་ག་རང་སློབ་སྦྱོང་གི་རེད། ཡང་རྒྱ་ཆོད་གསུམ་པ་ནས་ལྷ་པའི་བར་ཡི་གེ་འདོན་ཡ་རང་སྦྱོང་རེད། དེ་ནས་དགོང་དག་གྲང་རྒྱ་ཆོད་གཅིག་འདོན་ཡ་རང་སྦྱོང་རེད། རྒྱ་ཆོད་གཅིག་གི་རྒྱུ་ལ་བར་བསམ་སློབ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་དང་། རྒྱང་བ་ཤས་ལ་སོགས་

ཡུལ་ས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་སློབ་གྲུང་བཀའ་སློབ་གནང་བ།

ཚུམ་གྱིག་ལ། ཡུལ་ས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་སློབ་གྲུང་ལ་མེབས་ནས་བཀའ་སློབ་གནང་ཐོགས་སྐོར་གསུང་རོགས།

ལན། རིན་པོ་ཆེས་མཆོམས་ཤེས་སློབ་གྲུང་མེབས་ནས་ཁྱེད་ཅམ་བཀའ་སློབ་གནང་གི་ཡོད། གཞན་གཅི་
པོ་གཅི་པོ་གྲ་མང་ཆ་ཆང་མཉམ་འཇོམས་སྟོན་གྲ་ཆང་གི་གླིང་ཁ་དང་། མཆོམས་ཤེས་ལྟ་ཁང་རྒྱུང་པའི་གར་སྐྱོའི་བར་
ཁྱམས་དང་། མཆོམས་ཤེས་ལྟ་གླིང་སློབ་གྲུང་ཕྱི་ཕྱོགས་བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་ཤིང་ཡོད་ས་དེ་ལ་གནང་གི་རེད། རིན་པོ་ཆེ་གྱི་
ལོགས་ལ་མེབས་འགྲོ་དུས་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་སློབ་(Caset)འཁོར་ཐག་དེ་འདྲ་བཏང་ཡོད་གི་རེད། ཆར་གཅིག་
གཉིས་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་འཕྲིན་དེ་(Tape Record) གླ་སྒྱུད་འབྲུལ་སྐྱམ། ཉན་བཏང་ནས་ཉན་སྒྱུད་གི་རེད།
སྒྲོན་མ་མཆོམས་ཤེས་རིན་པོ་ཆེ་གྱི་རྒྱལ་དེ་བ་ལ་མེབས་འགྲོ་དུས་ལྟ་ཁང་གི་གར་གྱི་མཛུགས་དང་། ཡང་རིན་པོ་ཆེའི་
གཟིམས་ཁང་ནང་རང་ལ་གནང་གི་རེད། གཅི་པོ་གཅི་པོ་དམིགས་སུ་བཀའ་སློབ་གནང་ས་དེ་ལྟ་ཁང་
གི་གར་སྐྱོའི་ཆ་ལ་དང་། གཟིམ་ཁང་། རྒྱལ་གླིང་སློབ་གྲུང་ཕྱི་ཕྱོགས་བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་ཤིང་ཡོད་ས་དེ་ལ་གནང་གི་
རེད། སློབ་གྲུང་ནང་ལ་སྐར་མ་བརྒྱ་བཅོ་ལྔ་ཅམ་མ་གཏོགས་ཡུན་རིང་པོ་གནང་གི་མ་རེད། སྒྲོན་མ་སྒྲོན་མ་ལས་
བྱེད་འཕོ་ལེན་དེ་ཆོ་ཡང་གཟིམ་ཁང་ནང་ལོགས་གྱི་གླིང་ག་དེ་ག་རང་ལ་གནང་གི་རེད། རིན་པོ་ཆེ་གྱི་ལོགས་ལ་
མེབས་འགྲོ་དུས་དེའི་དུས་(TV)སྟོན་བརྒྱན་ཟེར་ཅི་ཡོད་མ་རེད་དེ། བྱང་ལ་རས་ཡོལ་འདྲ་སྒྱུར་བྱས་པར་གྱི་བརྩོ་
འདྲ་ཞིག་མ་གཏོགས་འགྲུལ་སྒྱུད་སྒྲོང་ཡ་ཅི་ཡོད་མ་རེད། རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་འགྲུལ་བཤུད་གནང་གིན་གནང་གིན་
སྒྲོན་གནང་གི་རེད། དེ་ནས་ཕྱིས་སུ་(Video)བརྒྱན་ལྟ་ཡ་ཡོད་པ་དེ་ཆོ་རྟ་ལམ་ཐོད་ལ་ཐེངས་མ་གཉིས་པ་
མེབས་སྐབས་ཡིན་ནམ། བརྒྱད་ཅུ་གྲ་བརྒྱན་དེ་བ་ལ་མེབས་སྐབས་ཡིན་ནམ་ཞིག་ཡིན་ས་ཡོད།

སློབ་གྲུང་ཞལ་འདོན་དཔེ་ཆ་རྒྱང་རྒྱང་།

ཚུམ་གྱིག་ལ། ད་ལྟའི་སློབ་གྲུང་ཞལ་འདོན་དཔེ་ཆ་རྒྱང་རྒྱང་དེའི་སྐོར་གསུང་རོགས།

ལན། སློབ་གྲུང་ཞལ་འདོན་དཔེ་ཆ་རྒྱང་རྒྱང་དེ་ཆོ་རས་འདུག་སེ་ལྟ་དུས་དང་པོ་དང་པོ་དེ་བ་ལ་རིན་པོ་ཆེས་
ཕྱོགས་བསྐྱིགས་གནང་བཞིན་པའི་སྐབས་ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་ས་རེད། དེའི་དུས་ར་ཆོའི་ཁ་ལག་ན་ས་ཐབ་ཆང་
ཆ་ལ་དེ་གཏན་འཁེབས་བྱས་མི་འདུག་ བར་བསམ་སློབ་གསུམ་དང་། ལྷུང་བཤགས་དེ་ཆོ་འདོན་ལ་འདུག་ ཞལ་
འདོན་ཕྱོགས་བསྐྱིགས་དེ་རྒྱུད་ཕྱོགས་འཆམ་རའི་ཕྱོགས་ལ་སྟོས་ནས་ལོ་གཅིག་ཡིན་ནམ་གཉིས་ཡིན་ནམ་ཞིག་
གི་གཞུག་ནས་དགོ་ཀླ་ཁ་སྐྱེའམ་བཀ་གིས་ཆོས་འཕེལ་ཁོང་གིས་དགོང་དག་དགོང་དག་ (Blackboard)
ནག་པང་ལ་ཤོ་ལོ་ག་གཉིས་རེ་གིས་ནས་སློབ་གི་རེད། དེའི་སྐབས་ལ་དཔེ་ཆ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ཅི་མི་འདུག

214

ཐུབ་རིག་རྗེ།

རྩམ་སྒྲིག་

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་བོད་སྡེ་དགེ་ལམར་རྒྱུ་དུ་འཁུངས། ཕྱིས་སུ་བཙན་བྱོལ་དུ་ཕེབས་ནས་སྤེལ་གོ་བ་གཞིས་
ཁོང་གཉིས་པར་བཞུགས། ཕྱི་ལོ་ཆིག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་རེ་གངས་ནང་དགོན་འདིར་འཇུག་ཞུགས་གནང་སྟེ་
སློབ་གཉེར་གནང་། དགོན་འདིར་སྐབས་ཁང་གསར་བཞེངས་སྐབས་དང་སྐབས་པ་སྐབས་ཆེན་སོགས་སུ་མཆོད་ཡོན་
ཀྱི་སྒྲིན་བདག་གནང་བ་དང་། ཕྱིས་སུ་གྲ་བྱར་གནང་སྟེ་ད་ལྟ་ཨ་རིར་བཞུགས་ཡོད།

ཚམ་སྒྲིག་པ། ཁྱེད་རང་གི་རྩོད་དང་དགོན་པ་ལ་སྤེབས་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ཞིག་གསུང་རོགས་གནང་།

ལན། ང་ཐུབ་རིག་རྗེ་མེ་ཡིན། བ་ཡུལ་སྡེ་དགེ་ལམར་རྒྱུ་ནས་ཡིན། བོད་ནས་སྐར་རྟག་ལ་ཡོང་། སྐར་
རྟག་ནས་མི་སོར་སྤེལ་གོ་བ་ལ་ཡོང་། གཞིས་ཆགས་སྤེལ་གོ་བ་གཞིས་ཁོང་གཉིས་པ་ནས་རེད། རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་
དགོན་པ་དང་པོ་རྒྱག་པའི་སྐབས་ལ་ང་གྲ་བ་ཡིན་པའི་ཁུལ་རེད།

ལ་སྐབས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་བསེལ་ལྷན་ཐུང་དེ་ཞབས་རྗེན་ལ་

སྒྲ་ངལ་འོ་བརྒྱལ་གནང་སྟངས།

ཚམ་སྒྲིག་པ། ལ་སྐབས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་ཨར་ལས་སོགས་ཀྱི་བྱུག་ལས་གནང་བའི་སྐོར་ལ་གསུང་རོགས་གནང་།

ལན། དགོན་པ་ལ་སྤེབས་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་ང་ཚོས་ས་བཞོས་རྩོད་གྲུས་
ཡིན། དེའི་དུས་དགོན་པའི་ནང་ལ་མཐུན་སྒྲིལ་ཡོད་མ་རེད། རྩོད་ཆང་མ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་གིས་དགོན་པའི་མདུན་
ནས་རྩོད་འཕྲུལ་(bomb) བརྒྱབ། རྩོད་ཆོ་ཡར་བཞོག་ནས་ཡར་བཏོན་བ་རེད། དེའི་དུས་གྲ་བ་སུམ་ཅུ་སོ་གངས་
མ་གཏོགས་ཡོད་མ་རེད། རྩོད་ཆང་མ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་འདུ་ཁང་གི་སྒྲོ་སྒྲིགས་དེ་ནས་ཡར་བཏོན་རེད། བྱེ་མ་དེ་
ཆོ་འཕྲོག་རས་ནང་ལ་བཀྲ་ཤིས་ཟམ་པ་ནས་སྐལ་བའི་ཐོག་ལ་ཡར་ཁུར་ནས་དཔོར་དགོས་རེད། ཤར་སྒྲིང་གི་
གྲུ་ཤག་དེ་ཆོ་འཕྲོག་པ་ལྟར་དང་། ཞ་ལ་དེ་ཆོ་འཕྲོག་པ་ཆེས་བསེལ་ལྷན་ཐུང་ནས་ཞབས་རྗེན་ལ་ཁོང་རང་གིས་བརྒྱབ་
པ་རེད། དེ་ངས་ཁྱོད་ནས་བརྗོད་ཀྱི་མི་འདུག་རིན་པོ་ཆེ་ཞབས་བྱས་འཕྲོ་བརྒྱག་འཕྲོ་ལ་དེ། དེའི་དུས་བསེལ་
ལྷན་མ་མཐུགས་ནས་ཞབས་རྗེན་ལ་བྱུག་ལས་གནང་བའི་སྒྲིལ་གྱིས་རེད།

ཚུལ་ཀློག་པ། ཁྱེད་རང་དགོན་པ་ལ་ཐོག་མར་ཐེབས་སྐབས་ཡི་གེ་སྤྱོད་སྤངས་དང་། སྤོབ་མཁན་ཆེན་ལགས་
ནུལ་པ། སྤྱོད་རོགས་སྤོབ་བྱུག་སོགས་ཀྱི་སློར་ལ་གསུང་རོགས་གནང་།

ལན། དེའི་སྐབས་སྤྱད་ལྟ་བུར་མ་དོག་དཔལ་འདི་ལྟོ་སྟོ་བྱུགས་དེ་ལ་མཁན་ཆེན་ནུལ་གྲོལ་དང་། ར་ཆོ་
བྲལ་བ་ནུལ་མཚོག་རས་བཞེང་ནས་ཞི་ཁོང་དང་། བྱར་པ། ཆེ་ཆོག་དེ་ནས་ཡིག་གཞུགས་སྤྱངས། དེའི་སྐབས་
སྤྱད་ཡི་གེ་སྤྱོད་རོགས་ལ་ལྷ་རྩ་ཅ་སྟེ་དགོ་ཆེན་ཨོ་རྒྱལ་ཡོད་རེད། གཞུག་མ་གྲོངས་སོང་། མཁན་ཆེན་ནུལ་གྲོལ།
མགོན་པོ་བློན་ཆོགས། ཀམ་ཆེ་སྐབས། ཨ་མར་ལྷ་མ། ལྷ་མ་བསམ་གཏན་བློན་ཆོགས་ཡོད་རེད། ལྷ་མ་བསམ་
གཏན་བློན་ཆོགས་ཀྱིས་ར་ཆོའི་དགོ་ཆེན་བྲལ་རེད། ར་ལ་ནུལ་གྲོལ་གྱི་དབྱུ་མཛད་དང་པོ་ཨ་ཁུ་ལྷ་མཁམ་
ཨ་ཁུ་ཆེ་བྱུག་གིས་ཡི་གེ་སྤོབ་བསྐབས་སོང་། ཆེ་ཆོག་བྱར་པ་དེ་ཆེ་སྤྱངས། དེའི་དུས་སྤོབ་ཡོད་མ་རེད། ཡང་
ལའི་མེ་སྤར་ནས་སྤྱོད་གི་རེད། ལྷ་མ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཛིན་གྱི་ཅ་ནས་ཡི་གེ་སྤྱངས་རེད། ཁོང་ནུལ་པས་
སྤོབ་བྱུག་གྱི་ལ་བསྐབས་པ་མ་རེད། སོ་སོ་སྤེར་རོས་ནས་སྤྱངས་པ་རེད། རས་ཡིག་གཞུགས་ཀྱང་སྤྱངས་ནས་
ཡི་གེ་ཨུ་ཅི་འབྲི་ཤིས་ཀྱི་ཡོད། དེའི་དུས་དགོ་ཆ་དགོན་པོ་ཡིན་དུས་ཨ་ཁུ་ལྷ་མས་ར་ལ་བྲིས་གསུངས་སོང་།
རས་ཆེ་ཆོག་པོ་ཉི་གཅིག་དང་། བྱར་པ་པོ་ཉི་གཅིག་གིས་ཡིན།

ཚུལ་ཀློག་པ། ཁྱེད་རང་དགོན་པར་བཞུགས་པའི་སྐབས་ལ་གཉེར་བ་སྤུ་སྤུས་གནང་ཡོད་དམ། དེའི་སློར་ལ་
གསུང་རོགས་གནང་།

ལན། བྱར་སྐབས་ལྷ་མ། སྤུན་མཛད་བསྟན་འཛིན། ཨ་ཁུ་ལྷ་མ་བསྟན་འཛིན། ལྷ་མ་ཨ་བཀྲ། ལྷ་མ་དབང་
བྱུག་རས་འཛུ་པ་ལ་ཁོང་ནུལ་པས་གཉེར་བ་གནང་རེད། བྱུག་མཛོད་ཀྱན་བཟང་རེད་གཉིས་ལོ་གསུམ་གཉེར་བ་
མཉམ་དུ་བསྟན་ཡིན།

ཚུལ་ཀློག་པ། ཁྱེད་རང་གིས་འཛུ་ཆོད་ལ་སྟོ་བྱུལ་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དགོན་པ་ལ་ལོ་ག་ཆོད་ཅམ་བཞུགས་ཡོད་དམ།

ལན། སྟོ་བྱུལ་མཁན་པོ་རྗེས་སྤྱད་དགོན་པ་ལ་ཐེབས་ནས་ཁྱེད་པར་འཕགས་བསྟོད་དང་། སྤྱོད་འཇུག་ཁྱིད་
སོང་། ལོ་བཅུ་གངས་ཤིག་བཞུགས་ཡོད་ས་ཡོད། སྤུབ་པ་འཆོགས་སྐབས་སྟོ་བྱུལ་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་རྟག་
པར་ཆོས་གསུང་གི་རེད། མི་སྤྱུ་པོ་མོ་ལ་རྟོགས་ཆེན་ཁྱིད་གནང་གི་རེད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༡༣-༡༩༡༤ ལོ་དེ་བ་ལ་
ཁོང་དུག་གིས་བསྐྱངས་ནས་དུག་སེལ་གྱི་སྤྲན། མ་བྱའི་གི་ཡང་ལེན་དུ་རྒྱ་གར་སྤར་གྱི་མི་ཆང་ཞིག་གི་ནང་ལ་
ལ་སྤུབས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་ར་མངགས་སོང་། རས་མ་བྱའི་གི་ཡང་ལྷངས་ནས་སྟོ་བྱུལ་མཁན་པོ་ལ་བཞེས་

བཅུག་ནས་ཁོང་གིས་དུག་ཐངས་མ་གསུམ་ལ་མར་བཏང་། དེ་ནས་ཁོང་ཡུན་རིང་པོ་བསྐྱེད་ནས་རྒྱ་གར་གྱི་
 རྩོགས་མ་སུ་རི་ (Mussoorie) ལ་ཐེབས་རེད།

ང་ཚོའི་དགོན་པ་ལ་མཁན་པོ་མཁས་གྲུབ་ཐེབས་པའི་སྒོར།

ཚུམ་གྱིག་ལ། ང་ཚོའི་དགོན་པ་ལ་མཁན་པོ་མཁས་གྲུབ་ཐེབས་པའི་སྒོར་གསུང་རོགས་གནང་།

ལན། མཁན་པོ་མཁས་གྲུབ་ཐེབས་ནས་ཤར་གླིང་གྲ་ཤག་གི་རྩོགས་ལ་ཁོང་གི་བཞུགས་ཤག་ནང་དུ། ང་
 ཚོ་གྲ་བ་དུག་བདུན་ཞིག་གིས་རེས་ཤེས་སྒྲོན་མེ་ཞུས་རེད། ཁོང་ལོ་མར་པོ་བཞུགས་རེད། མཁན་པོ་མཁས་གྲུབ་
 རིན་པོ་ཆེ་དཔེ་བཀའ་རྩིན་ཆེན་པོ་ཡིན། མཁན་ཆེན་བསྐྱེད་ཤེས་རབ་ཀྱང་ཤར་གླིང་གི་རྩོགས་ལ་བཞུགས་རེད། ང་
 ཚོས་དག་ཡིག་སྐུམ་ཉག་དེ་ཚོ་ཁོང་གི་ཅ་ནས་ཞུས་ཡིན། དེའི་དུས་ང་ཚོ་འབྲམ་ས་ཡོད་ན་མེད་ན་ཀྱ་ཤལ་ན་
 གར་ (Kushalnagar) རེད། ཀྱ་ཤལ་ན་གར་ལ་སློབ་བརྟན་ལྟ་བུ་འགྲོ་གི་རེད། དེ་ནས་མཁན་པོ་མཁས་གྲུབ་
 གྱིས། དཔེ་ཆ་མ་སྐྱེད་ནས་སློབ་བརྟན་བཟུང་ན་ག་རེ་པན་གྱི་རེད་གསུང་གི་རེད། ཁོང་གིས་རིན་པོ་ཆེ་ལའང་
 གྲ་བ་དེ་ཚོ་དེ་འདྲ་བྱེད་གྱི་འདུག་ཞུ་གི་རེད། སློབ་སློང་མ་སྐྱེད་ན་ཁོང་གིས་བྲག་འབེབས་དཔེ་གནང་གི་རེད།
 སྐུལ་སྐུ་ཀྱང་དགའ་ལ་བྲག་འབེབས་མང་པོ་གནང་རེད། ང་ལའང་གནང་སྟེང་། དགོན་པར་ལོ་མར་པོ་བཞུགས་
 ནས་དུམ་སྟེགས་ལ་ཐེབས་རེད། མཁན་ཆེན་བསྐྱེད་ཤེས་རབ། མདོ་མང་རྒྱ་སྐུལ་རིན་པོ་ཆེ། མཁན་པོ་མཁས་
 གྲུབ་ཁོང་རྣམ་པ་སྟོན་མ་སྐྱག་སར་སྐྱ་མ་གཅིག་པ་མཉམ་དུ་རེད་འདུག།

དབྱར་གནས་དང་ཐོན་ཅི་རྒྱགས་གསུམ།

ཚུམ་གྱིག་ལ། གཞིས་གྲོང་ནས་དགོན་པའི་ནང་ལ་སློབ་ཏེ་དབྱར་གནས་འཆོགས་སྐབས་འདོན་པ་འདོན་སྐྱེད་ས་
 དང་། བྱེད་སློབ་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེའི་སྒོར་ལ་གསུང་རོགས་གནང་།

ལན། དབྱར་གནས་འཆོགས་རེད། དེའི་དུས་གྲ་བ་མང་པོ་ཡོད་མ་རེད། སྟོན་མ་དབྱར་གནས་འཆོགས་
 སྐབས་ཐངས་མདོག་དཔལ་འཕེལ་ཐོག་ཁོང་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནང་ལ་ཞག་པོ་བཅོ་ལྔ་ལ་ཞི་ཞོ། ཞག་པོ་བཅོ་ལྔ་ལ་
 ཆེ་ཆོག་ཞག་པོ་བཅོ་ལྔ་བྱར་བ་བཏོན་ནས་ཞག་པོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་ལྔ་དེ་འདྲ་བྱས་ནས་དབྱར་གནས་འཆོགས་སྟེང་།
 ང་དེའི་དུས་དྲུང་འབྲུང་མཁན་དྲུང་པ་ཡིན། རེས་མོས་བྱས་ནས་མཆོད་དཔོན་ལང་བྱེད་དགོས་རེད། ང་མཆོད་
 དཔོན་ཐེབས་ཆག་ཅིག་ཡིན། ང་དང་གོ་འདོད་བྲག་གིས་དབང་འདུས་གཉིས་མཉམ་དུ་མཆོད་དཔོན་བྱས་རེད།

ཚོམ་ཁྱིལ་ལ། ཁྱེད་རང་གིས་ཡ་སྤྱབས་ཇེ་རིན་པོ་ཆེ་འོ་སྤྱོད་ནས་སྤོན་ཅེས་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་ཆོས་ལྟ་སྤྱོད་ཡོད་པའོ།

ལན། བྱི་ལོ་ ༡༤༤༠ ཅམ་ལ་ཡིན་ནམ། ཡ་སྤྱབས་ཇེ་བད་ཁོར་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་ང་ཆོ་ལ་སྤྱོད་ཐོག་སྤོན་འགོ་ཀྱན་བཟང་སྤྱོད་མའི་ཞལ་ལུང་མགོ་ནས་མཐུག་བར་དུ་ཁྱེད་ནས་འབུམ་ལྟ་བུ་བཞག་པའོ། དེའི་དུས་མཁན་ཆེན་མ་གྲོལ། ཀམ་ཆེ་སྤྱབས། བྱ་བ་སུམ་ཅུ་ལྟ་བུ་གངས་ཤིག་ཡོད། སྤྱོད་པས་མ་གཏན་སྤོན་ཆོག་གིས་དབུ་མཛད་གནང་པའོ། སྤྱོད་པས་མ་གཏན་སྤོན་ཆོག་གིས་ཡག་པོ་བྱ་གྱི་འདུག

ཡ་སྤྱབས་ཇེ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ལོ་བརྒྱལ་འཕྲད་ཞབས།

ཚོམ་ཁྱིལ་ལ། ཡ་སྤྱབས་ཇེ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ལོ་བརྒྱལ་ཡོད་སྤྱབས་ཁྱེད་རང་གི་དེ་འབྲེལ་གྱི་བྱ་གཞི་ལས་ག་རེ་གནང་སྤྱོད་ཡོད། དེའི་སྤྱོད་ལ་གསུང་རོགས་གནང་།

ལན། རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་ང་ལ་གཞིས་ཆགས་(Suiter) བལ་གོས། ཆོང་མཁན་ཅན་མ་ཀྱུ་གར་སྤོར་མོ་སྤོར་ཐུག་ལྟ་པའོ། ཁྱེད་ཀྱི་གཡུ་ག་མངགས་བྱུང་། དེའི་དུས་སྤོར་མོ་གཉིས་གཉིས་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་དགོས་པའོ། རིན་པོ་ཆེ་སྤྱོད་ལ་འོ་བརྒྱལ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ངས་བྱ་གྱི་འདུག ང་ལ་ལུས་ལ་ཞིན་ཤིང་སྤོར་པའི་རིང་འོ་གཉིས་པ་ཁ་གསལ་ལ་བྱ་གཞི་ལས་བྱི་ལོ་ ༡༤༤༡ ལོར་ཨ་མེ་རི་ཁ་ལ་ཁྱུག་ཅམ་པོར། དེའི་དུས་ཀྱི་མི་རིགས་ཁ་གསལ་ལ་བྱ་གཞི་ལས་འབྲེལ་བ་ཡག་པོ་ཆགས་པའོ། ཡ་སྤྱབས་ཇེ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་ལོ་རབས་བདུན་ཅུ་ཡས་མས་ལ་དགོན་པ་བཞུགས་དུས་བད་ཤིག་གི་སྤྱོད་ལ་འོ་བརྒྱལ་ཆེན་པོ་ཡོད་པའོ། ངས་བྱ་གྱི་ཆོད་ལ་རིན་པོ་ཆེས་བད་ཤིག་སྤྱོད་ཀྱི་ཀྱུ་གཞིས་གོང་བཞུགས་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་ཆོང་པ་ཨ་མེ་རི་ཁ་ལ་ཁྱུག་ཅམ་པོར། གཞིས་གོང་གཉིས་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་ཆོང་པ་དཔལ་དར་དང་། སྤྱོད་ཀྱི་ཆོང་པ་ལོ་འཛོམས་དགའ་ལོང་ཆོད་ཅུ་ལ་སྤོར་མོ་ཁྱེད་ཅམ་དང་། སྤོར་ལྟ་པའི་ཅམ་ཐེངས་མ་ཁ་གསལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཀྱུ་གཏང་སྤྱོད་། བད་ཤིག་སྤྱོད་ཀྱི་ཀྱུ་འགོ་མཁན་ང་གཅིག་བྱ་མ་པའོ། བྱ་གཞི་ལས་ཀྱན་བཟང་དང་ཁོང་ཆོ་གཞན་དག་གྱུང་འགོ་གི་པའོ། བད་ཤིག་སྤྱོད་ཀྱི་ཀྱུ་དམིགས་བསལ་དགའ་ལས་བྱུང་མ་སྤྱོད་། མོ་མའི་ལག་ཐོག་ནས་སྤྱོད་ཀྱི་ཀྱུ་མེད་ན་ཡང་གཞན་ལས་བསྤྱོད་ནས་ཡང་གཞན་པ་དེ་ལ་བྱ་ལོན་སྤྱོད་གྱི་ཡོད་པའོ།

བྱི་ལོ་ ༡༤༤༥ ལོ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ངས་ཨ་མེ་རི་ཁ་ལ་གདན་འདྲན་བྱས་ཡིན།

ཚོམ་ཁྱིལ་ལ། ཡ་སྤྱབས་ཇེ་རིན་པོ་ཆེ་ཨ་མེ་རི་ཁ་དང་སྤྱོད་པས་སྤོན་ཆོག་གི་སྤྱོད་ཆོས་སྤྱོད་ཀྱིས་ཞབས་བྱ་ག་རེ་ལྟ་སྤྱོད་དེའི་སྤྱོད་ལ་གསུང་རོགས་གནང་།

ལན། ང་ལ་རྒྱ་མི་དོལ་པ་ཐེ་མཉམ་མ་ཡིན་ཡོང་ (Lin Yang) ཟེར་མཁམ་མཉམ་སྐད་གྲགས་ཆེན་
 སོ་ཞིག་དང་། དོལ་པ་ཁ་ཤས་ཡོད། ཁོང་ཆོ་ལ་ངས་དཀའ་ངལ་ཡོད་རབས་དང་། ངའི་མཉམ་མ་ཞིག་ཡོད། བཟ་
 རོར་བུ་བྱ་གི་རེད། ཁོང་གི་རྒྱ་ལ་ལ་གདན་འདྲེན་ཞུས་ན་ཁྱེད་གྱིས་རོགས་པ་གནང་ན་འགྲིག་མིན་གྱི་སྐོར་ལ་ངས་
 འབྲེལ་བ་བྱས་ནས་ཁོང་ཆོས་འགྲིག་གི་རེད་ལམ་སོང་། དེ་ནས་ངས་དང་སོ་བྱུག་མཛོད་ཀྱི་བཟང་ལ་རིན་པོ་ཆེ་
 གྱི་རྒྱ་ལ་ཨ་མེ་རི་ཁ་ལ་ཐེབས་མིན་སྐོར་ཞུས་ཡིན། བྱུག་མཛོད་ཀྱི་བཟང་གིས། རིན་པོ་ཆེ་ཐེབས་རྒྱ་མ་རེད།
 ཨ་མེ་རི་ཁར་མཛོད་མཆན་ (Visa) རག་ལ་དཀའ་ལས་རེད། མཛོད་མཆན་ཞུ་དུས་དབྱིན་སྐད་སྐོར་གསུམ་གྱི་བ་
 བཞི་བཅུ་ཞེད་གྱི་གི་རེད། ཁྱོད་རང་གིས་ཞུས་དང་ལ་བ་བྱུང་། ངས་ཁ་བཏགས་ཤིག་ཁུར་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་
 རང་གི་གཞིམ་ཁང་ལ་བཅར་ནས་ཨ་མེ་རི་ཁ་ལ་ཐེབས་གྱི་ཡིན་མིན་ཞུས་ཡིན། རིན་པོ་ཆེ་ཡིས། ཡ་ཡ། ཁོ་རེ།
 འགྲིག་གི་རེད། འཁྲོ་ན་འཁྲོ་གསུངས་བྱུང་། དེ་ནས་ང་དཀའ་སོང་། རིན་པོ་ཆེ་ཨ་མེ་རི་ཁ་ལ་ཐེབས་རྒྱའི་ཞལ་
 བཞེས་གནང་བ་ངས་བྱུག་མཛོད་ཀྱི་བཟང་ལ་བཤད་ནས། ཁོང་གིས་དཔེ་ཡག་པོ་རེད། རིན་པོ་ཆེ་དཔེ་དཀའ་
 ལས་ཡོད་རེད་ལ་བ་བྱུང་།

དེ་ནས་བྱི་ལོ་ ༡༩༩༢ ལོར་བལ་ཡུལ་ལ་བྱིན་ནས་ཡུལ་དབང་རིན་པོ་ཆེ་དང་། བྱུག་མཛོད་སྐོར་བཟང་
 ཆོས་འཕེལ་གྱི་བལ་ཡུལ་གྱི་ཆོག་མཆན་ངས་བཅོས་ཡིན། བྱུག་མཛོད་ཀྱི་བཟང་ལ་རྒྱ་གར་གྱི་བ་སེ་ཡོད་རེད།
 ངས་བལ་ཡུལ་ནས་དོལ་པ་དབྱིན་རི་མ་ཆན་ཞིག་ཡོད། མའི་ཁྱོ་ག་དེ་རྒྱ་རན་སིའི་ (France) རྒྱ་པོ་ཆེན་པོ་
 ཞིག་རེད། མོ་རང་ཨ་རི་བ་ཡིན་དུས་ཨ་རིའི་གཞུང་ཆབ་དང་འབྲེལ་བ་ཡག་པོ་ཡོད་མཁན་ཞིག་རེད། ཡུལ་དབང་
 རིན་པོ་ཆེ། བྱུག་མཛོད་སྐོར་བཟང་ཆོས་འཕེལ། ང་རང་གསུམ་གྱིས་མཛོད་མཆན་ཞུས་དུས་མོས་ང་ལ་རོགས་པ་
 བྱས་པའི་བཀའ་དྲིན་ལ་བརྟེན་ནས། དཀའ་ངལ་དང་བྱི་བ་གང་ཡང་མེད་པར་ལམ་སང་རག་སོང་། དེ་ནས་རིན་པོ་
 ཆེ་ལ་ཞུས་ནས་རིན་པོ་ཆེ་བལ་ཡུལ་ལ་ཐེབས། བྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ ལོ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ངས་ཨ་མེ་རི་ཁ་ལ་གདན་འདྲེན་
 ཞུས་ཡིན། དང་པོ་རིན་པོ་ཆེ་བལ་ཡུལ་ནས་རྒྱ་གར་གྱི་ཡི། (Delhi) དེ་ནས་ཨིང་ལཱ་ན་ (England) ལ་ཐེབས་
 བྱས་སྐྱལ་སྐྱལ་བསོད་རྒྱལ་ཡོད་སར་ཉི་མ་ཁ་ཤས་བཞུགས་རེད།

རྒྱ་རན་སི་ཏུ་ཡུལ་ས་ཆེ་བདུད་འདྲིམས་རིན་པོ་ཆེ་དང་།

ཡུལ་ས་ཆེ་རིན་པོ་ཆེ་ཞལ་མཇལ་བ།

དེ་ནས་རྒྱ་རན་སི་ལ་ཐེབས་ནས་ཡུལ་ས་ཆེ་བདུད་འདྲིམས་རིན་པོ་ཆེ་དང་། གསང་ཡུམ་སྐྱེ་ཞབས་ཁོང་ནས་
 བ་གསུམ་གྱིས་བཀའ་མོལ་གནང་ནས་ཉི་མ་གསུམ་ལ་བཞུགས། དེའི་དུས་ཡུལ་ས་ཆེ་བདུད་འདྲིམས་རིན་པོ་

ཁང་རྩིང་བ་དེ་བཞིགས་ནས་གསར་བ་ཞིག་རྒྱག་དགོས་འདུག་གསུངས་སོང་། དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེས་སྐྱབ་ཁང་
རྩིང་བ་དེ་བཞིགས་ནས་གསར་བ་བཞེངས་རེད།

གང་ལྟར་ངས་སི་རྩི་དྲུང་སྐྱབ་ལ་ཆར་གཉིས་ཞབས་ཕྱི་ལྷས་སྟོང་།

ཚུམ་གྱིག་ལ། ཁྱེད་ཀྱིས་སྐྱབ་ཁང་ལ་ཞབས་ཕྱི་ལྷས་བ་བཞིན། དེ་མིན་ཞབས་ཕྱི་གཞན་པ་ག་རེ་ལྷས་ཡོད་དམ།
དེའི་སྐོར་ལ་གསུང་རོགས་གནང་།

ལན། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༡༡ ལོར་ཡ་སྐྱབས་རྩེ་ཡ་བྱུང་དབང་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་ནམ་གྲོལ་གླིང་ལ་ཡ་སྐྱབས་རྩེ་དེ་ལ་
མགོ་མཁུན་བཅེ་ཐངས་དང་པོ་གདན་འདོན་ཞུ་དུས་སྐྱབ་པའི་སྐབས་སུ་ཁོས་ཡོད་རེད། དེའི་དུས་སྐྱབ་པའི་གཉེར་
བ་ང་ཡིན། དའི་གཉེར་བ་རོགས་བ་གཞིས་ཆགས་ཆེ་དབང་བུན་ཆོགས་ཡོད། ང་ཆོའི་མཉམ་དུ་ལས་ཀ་ལས་རེད།
སྐབས་དེའི་དུས་སྐྱབ་པའི་དབྱ་ལ་ཡ་སྐྱབས་རྩེ་དེ་ལ་མགོ་མཁུན་བཅེ་བཞུགས་ནས། སི་རྩི་དྲུང་སྐྱབ་འཆོགས་
རེད། དེའི་དུས་ང་ལ་རྒྱ་གར་སྐོར་ཕོ་ཁྱི་གཅིག་ཡོད། དེའི་དུས་ཁྱི་གཅིག་མང་པོ་རེད། ལོ་དེའི་སྐྱབ་པའི་ཕྱིན་བདག་
དེ་ངས་ཞབས་ཕྱི་ལྷ་རྒྱ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དགོངས་སྐོར་ལྷས་ཡིན། རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་ཡག་པོ་རེད། ཡག་པོ་རེད། ད་དེ་
དཔེ་ཡག་པོ་འདུག་གསུང་གི་འདུག་དེའི་དུས་གཞིས་སྟོང་ནང་ནས་ད་ལོ་བྱུང་རིག་རྩི་ཐོག་ཐོག་བདག་བྱས་ན་འགྲིག་
གི་མ་རེད། ཁོ་བྱ་བ་བྱ་རྒྱུ་རེད། དེ་འདྲའི་བསམ་ཚུལ་འདོན་མཁན་བྱུང་རེད་དེ། རིན་པོ་ཆེས་བྱུང་རིག་རྩི་ཐོག་ཐོག་
རང་ལ་བདག་ག་འདུག་ཁོ་རང་སྐྱབ་པའི་ཕྱིན་བདག་བྱེད་དུ་ཆུག་གསུངས་ནས། སྐྱབ་པ་དེར་ངས་ཞབས་ཕྱི་ལྷ་
ཡ་རག་རེད། ངས་དེའི་དུས་སི་རྩི་དྲུང་སྐྱབ་དང་། དེའི་སྟོན་རྩིས་གང་དྲུང་ཞིག་ལ་སི་རྩི་དྲུང་སྐྱབ་ཅིག་འཆོགས་
རེད། གང་ལྟར་ངས་སི་རྩི་དྲུང་སྐྱབ་ལ་ཆར་གཉིས་ཞབས་ཕྱི་ལྷས་སྟོང་། དེའི་དུས་སྐྱབ་པའི་སྐབས་ཐོ་རྒྱས་བ་
དེ་ཁྱེད་ཆོའི་ལ་དགོས་ན་འདུས་བཟས་མ་ཆར་ནང་ལ་ཡོད། ང་ཆོའི་སྐབས་སུ་ཐ་མ་འཇམ་དགེ་དགེ་སྐོས་རེད།
གནའ་ལྷ་མོ་སྐབས་ཐོ་དེ་ཕྱིན་བདག་དེ་ལ་གནང་གི་འདུག་ སོག་བྱ་དེ་ཆོའི་འདུ་ཡིས་བཟས་ཡོད་ན་མ་གཏོགས།
ངས་བདག་པོ་བརྒྱབ་ནས་ཉར་ཡོད།

ཡ་སྐྱབས་རྩེ་དེ་ལ་མགོ་མཁུན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་རང་དགོན་དུ་ཕྱེབས་ནས་

སྐན་སྐྱབ་ཕྱེབས་དང་པོ་ཆོགས་ལ།

ཚུམ་གྱིག་ལ། སྐྱབ་པ་འཆོག་པའི་སྐབས་དེ་ག་རང་ལ་སྐན་སྐྱབ་ཐངས་མ་དང་པོ་དེ་ཡང་འཆོགས་རེད་པས།

ལན། རེད་རེད། སྒྲན་སྒྲུབ་ཐེངས་དང་པོ་དེའི་དུས་བཅུགས་རེད། གཏེར་སྒྲན་པ་ད་རྒྱལ་གླིང་པ་ཐེབས་ཡོད་
རེད། སྒྲན་སྒྲུབ་ལས་མཁན་ལ་སྒྲ་མ་འཛིགས་མེད་ཀྱི་ཡབ་སྒྲ་མ་དོན་མ་ཡོད་རེད། ཁོང་སྒྲན་སྒྲུབ་བཅོ་མཁས་པ་
རེད་འདུག ད་ལྟ་ཨོ་རི་ས་ལ་བཞུགས་ཡོད་རེད། རྫོ་ལ་ཐ་ལའི་བྲག་སྐུ་སྒྲུབ་སྒྲུ་ཁོང་ནམ་པ་ཡོད་རེད། དེའི་དུས་
སྒྲན་སྒྲུབ་དཔེ་ཡག་པོ་ཆགས་ནས་དེའི་མགོ་མཁྱེན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ནས་ད་ལོ་སྒྲན་སྒྲུབ་དཔེ་ཡག་པོ་
ཆགས་སོང་། བཟ་ཤིས་པོ་རེད་གསུངས་པ་གོ་སོང་། ང་ལ་ཐོད་པ་ཀ་པ་ལི་གཅིག་ཡོད་པ་དེ་སྒྲུབ་རྒྱུ་ལ་བཞག་
ཡིན། ཐོད་པ་དེར་དེའི་མགོ་མཁྱེན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་གཟིགས་ནས་བྲུ་བ་ཞིག་ལ་ཐོད་པ་དེ་སྒྲུའི་རེད་གསུངས་
ནས། བྲུ་བ་དེས་ཐུབ་རིག་དོན་རྫོང་རེད་ཞུས་འདུག བྲིས་སྒྲུ་དེའི་མགོ་མཁྱེན་བཅེས་ང་ལ་ཐོད་པའི་བདག་པོ་ཐུབ་
རིག་དོན་རྫོང་རེད་འདུག ཀ་གསུངས་སོང་། དེ་ནས་བཟུང་ངས་ཁོང་ངོ་དཔེ་ཡག་པོ་ཤིས་སོང་། བལ་ཡུལ་ཞེ་
ཆེན་དགོན་དུ་ཡང་ཐོད་པ་དེ་ཐེངས་མ་ཁ་ཤས་གཡར་ཡིན།

ཚཱ་གྱིག་ལ། ལྷུབས་རྗེ་དེའི་མགོ་མཁྱེན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་ཐེངས་དང་པོ་ཐེབས་དུས་སྒྲུབ་པ་དང་སྒྲན་སྒྲུབ་འཆོག་
རྒྱ་དང་། དེ་བཞིན་བཀའ་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ལྷུབས་དེའི་ཁོང་གི་སྒོར་ལ་ག་ཤེ་ཡོད་ན་གསུང་རོགས་གནང་།

ལན། གནས་ཚུལ་ཞེ་དྲག་ཅིག་ཏུ་བྱ་བྱི་མི་འདུག དེའི་དུས་སྒྲིང་ཐིག་ལ་བཞེ་དང་མང་པོ་ཞིག་གསུངས་
རེད། བྲི་ལོགས་ཀྱི་སྒྲ་མ་སྒྲུལ་སྒྲུ་དཔེ་མང་པོ་ཐེབས་རེད། དེའི་དུས་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲུ་ལས་ཆེན་པོ་རེད། བད་ཤག་
དང་མཐུན་རྒྱུ་འཛོམས་པོ་མེད་རེད། ཡིན་ནའང་དབང་ཡོན་སྒྲུ་གསུང་བྲགས་ཉེན་དེ་ཆོ་རིན་པོ་ཆེའི་གཟིམ་ཁང་
ནང་གི་གང་ཡོད་པ་ཆ་ཆང་དང་། གཞན་ནས་བད་ཤག་གཡར་ནས་ལྷུབས་རྗེ་དེའི་མགོ་མཁྱེན་བཅེ་རིན་
པོ་ཆེ་ལ་དབང་ཡོན་སྒྲུལ་བ་རེད་ལགས། ལྷུབས་རྗེ་དེའི་མགོ་མཁྱེན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་རང་དགོན་ལ་ཐེངས་མ་
གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ཐེབས་པའི་ལྷུབས་སྒྲུའང་ང་ཡོད། དབང་ལྲང་ཆ་ཆང་ཞུས་ཡིན། དེའི་དུས་ང་ལ་ལས་
འགན་དམིགས་བསལ་མེད།

ལྷུབས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་བ་ལྷུགས་གསོས་ནས་ཁོ་མ་བཅོང་དུ་ཐེབས་པ།

ཚཱ་གྱིག་ལ། ལྷུབས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་བྲུ་མང་གི་འཆོ་བའི་ཆེད་དུ་བ་ལྷུགས་གསོ་ཁང་བཅུགས་པའི་སྒོར་གསུང་
རོགས།

ལན། འོ་ལགས་སོ། །རེད་རེད། དེའི་སྒྲུང་དེ་ཏུ་སོང་། རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་ང་ཆོའི་འཆོ་བའི་མཐུན་རྒྱུ་ཆེན་ཆེད་
དུ་བ་ལྷུགས་ཉར་རེད། མི་སོར་ལ་བ་ལྷུགས་ཉོ་ག་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་ཐེབས་ནས་འདུད་འཁོར་ (Tractor) ནང་

ལ་ཉིས་ཡོང་བ་རེད། བ་སྐྱུགས་ལོ་མ་བཞེས་ནས་ལོ་མ་དེས་བྱ་ཆང་དང་སྒྲ་བྲང་གཉིས་ཀ་ལ་འདར་བ་མ་ཟད། ལོ་མ་སྐྱུག་མ་དེ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་གིས་རྒྱངས་འཁོར་བཏང་ནས་བཙོང་ག་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད་རེད། ཞབས་ཕྱི་ལ་ང་འགྲོ་སྤྱོད་། ལོ་མ་འགྲིག་དམ་ལ་སྤྱི་ཁྱུ་ (Litre) ཉི་ཤུ་བྱས་པ་གསུམ་བཞི་རེ་ཁུར་ནས་ཀྱུ་ཤལ་ན་གར་ (Green cafe) འཆིག་རྒྱུ་ཁང་སྒྲ་ཁུ། ཟེར་བ་དེ་དང་། (Shanti restaurant) ཞི་བདེའི་ཟ་ཁང་། དང་། དེ་ནས་མར་སུཌི་ཀོ་པ་ (Suntikopa) ལ་འཆོང་ག་ཐེབས་ནས་བྱ་མང་གི་འཆོ་བའི་མཐུན་སྦྲེན་སྤྱོད་བར་མཛད་ཀྱི་རེད། མཆམས་མཆམས་ཐེངས་མ་རེ་གཉིས་ལ་ལོ་མ་རུལ་ཤོར་ནས་དཀའ་ངལ་ཡང་འབྱུང་གི་ཡོད་རེད།

བྱམ་འཐག་ཁང་དང་ཞིང་ལས།

ཚུམ་གྱིག་ལ། བྱམ་འཐག་ཁང་དང་བ་སྐྱུགས་གསོ་ཁང་དེ་ཆོ། ཏུས་ཆོད་མཉམ་ཏུ་རེད་པས། དེའི་སྒྲོར་ལ་གསུང་རོགས་གནང་།

ལན། བྱམ་འཐག་གི་བཙོ་བྱ་འཛུགས་པའི་སྐབས་དང་། བ་སྐྱུགས་གསོ་བའི་ཏུས་ཆོད་དེ་གཅིག་པ་རེད། དེའི་ཏུས་བྱག་མཛོད་ཀྱན་བཟང་ཡོད་རེད། ཟེར་ཡོར་ཏང་ཏི་ལེ་ (Banglore Taj Hotel) ལ་གདན་འཆོང་ཏུ་ལོ་གཉིས་འགྲོ་སྤྱོད་། རྩོམ་རྩི་ལ་འགྲོ་གི་རེད།

ཚུམ་གྱིག་ལ། ང་ཆོའི་དགོན་པའི་ཞིང་ལས་ལས་སྒྲངས་ཀྱི་སྒྲོར་ལ་ཁྱེད་ཀྱིས་བྲན་པ་དེ་འདྲ་ཡོད་ན་གསུང་རོགས་གནང་།

ལན། ཞིང་ལས་དེ། དང་པོ་གཞིས་གྲོང་བཞི་པ་ལ་གྲུར་སྐབས་ཀྱི་ཞིང་ཁ་ཞེ་ཀར་གསུམ་ཅན་ཞིག་ཡོད་རེད། ཞིང་ཁ་ཐོགས་མ་རྒྱངས་ནས་དེ་རྩ་མིའི་རྩེར་ (Rani Gate) ཞིང་ཁ་ལ་ལས་ཀར་ལོ་གཉིས་འགྲོ་སྤྱོད་། ཉིན་ལ་ཞིང་ལས་ལས། མཆམ་ལ་ཀྱིན་གོག་བརྒྱངས་ནས་སྤང་ཆེན་དང་པག་པ་སྤྱང་དགོས་རེད།

ཡ་སྐྱབས་རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་བལ་ཡུལ་ལ་གནས་སྐྱོར་ཡེབས་ལ།

ཚུམ་གྱིག་ལ། ཡ་སྐྱབས་རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་བལ་ཡུལ་ལ་ཐེབས་ཏུས་ཁྱེད་རང་ཡོད་རེད་པས། དེའི་སྒྲོར་ལ་གསུང་རོགས་གནང་།

ལན། ཡ་སྐྱབས་རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་བལ་ཡུལ་ལ་གནས་སྐྱོར་ཐེབས་ཏུས་ང་བལ་ཡུལ་ལ་ཡོད། ང་དང་ངའི་དགེ་ཚུལ་སྐྱབ་རོགས་ཆོས་གྲོགས་རྒྱ་ཆོས་རེད་གཉིས་ཀྱིས་སྤྱིན་བདག་བྱས་ནས། རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་འཁོར་ནས་ཡར་

མར་གནས་སྐྱོར་ལེགས་སྤྱད་བཞེས་ལག་འབྲུལ་སྤྱི་གོ་སྐབས་བྱུང་། ད་ལྟ་བུ་རྒྱ་ཁྲིམ་འགྲམ་གྱི་གར་པ་
དགོན་པ་དེ་དེའི་དུས་བརྒྱུ་ཡོད་མ་ཤིང་། ང་ཚོ་ཐང་ཡོད་ས་དེ་ལ་བསྐྱད་པ་ཤིང་།

འབྲམ་སྐྱམ་ཅུ་ཐམ་པ་གོ་འཛེན་རྒྱུ་ལེགས་སྤྱད་པའི་རྟེན་ཅུ་ལ་བཞག་ཡོད།

ཆོས་གྲིག་ལ། རྒྱུ་ལེགས་སྤྱད་པ་འཆོག་པའི་སྐྱོར་ལ་ག་འདྲ་ཤིང་གསུང་རོགས་གནང་།

ལན། གོ་འཛེན་རྒྱུ་ལེགས་སྤྱད་པ་དེ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་ནས་ཡོད་ཤིང་། དེའི་དུས་གོ་འཛེན་འདུག་ལ། གོ་འཛེན་
ཆེན་པོར་བྱ། གོ་འཛེན་ལྷ་སྤྱོད། གོ་འཛེན་བསྐྱོད་ནམས་ཁོང་ཆོ་ཡོད་ཤིང་། གཞུགས་མ་གཞིས་ཁོང་པའི་པའི་སྤྱོད་རྒྱུ་
ཐུན་མཁུ་ནམས་ཁོངས་ཆེས་གོ་འཛེན་རྒྱུ་ལེགས་སྤྱད་པ་དེ་འཆོག་ཐུབ་ས་མ་ཤིང་། མ་ཅུ་མེད་ནས་ཉམས་འཆོ་
གི་འདུག་ཁྱོད་གྱིས་རོགས་པ་བྱེད་ཐུབ་ན་ཡག་པོ་འདུག་ ང་ལ་དེ་འདྲ་ལའ་སོང་། གོ་འཛེན་རྒྱུ་ལེགས་སྤྱད་པ་
དེའི་ཆེད་དུ་ངས་རིན་པོ་ཆེའི་གཞིས་ཁང་ལ་ཐངས་མ་གཉིས་བཅར་ནས་འདི་འདྲ་ཞུས་སྟེ། ལོ་གཅིག་གོ་འཛེན་
རྒྱུ་ལེགས་སྤྱད་པ་དེ་ལ་ཞབས་བྱི་ཞུ་འདོད་འདུག་ཞུས་ཡིན། རིན་པོ་ཆེ་ཡིས། དེ་བྱེད་ཐུབ་ན་ཡག་པོ་ཤིང་། དགོ་
བ་རྒྱུ་ལེགས་སྤྱད་པ་ཤིང་། ཁྱོད་རང་གིས་ལྟ་གིན་ལྟ་གིན་གྱིས་དང་གསུངས་སོང་།

དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ཞིང་ལ་ལེགས་ཆར་ཆེས། སྤྱི་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ཨ་མེ་རི་ཁར་ད་ལྟ་ང་ཡོད་ས་ཨ་རི་སྟོན་
(Oregon) ལ་ལེགས་དུས། གོ་འཛེན་རྒྱུ་ལེགས་སྤྱད་པ་དེ་ཉམས་འཆོ་གི་ཡོད་ཆུང་དང་། ང་རང་གིས་སྤྱད་
པ་དེ་ལ་ཞབས་བྱི་ཞུ་རྒྱུ་ལྟར་དབང་རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་འཁོལ་ཡོད་ཆུང་ནམས་སྤྱི་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཞུས་པ་
ཡིན། སྤྱི་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་ང་ལ་གོ་འཛེན་རྒྱུ་ལེགས་སྤྱད་པ་དེ་ལ་ཞབས་བྱི་སྤྱི་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ག་པོ་
ཡོད་པའི་བཀའ་ཡི་གནང་བ་ཐོབ་བྱུང་། དེ་ནས་ང་དང་། ངའི་གྲོགས་པོ་སྤྱོད་ཆོས། ཁོང་གི་སྤྱི་དམན་བཅས་ང་ཚོ་
གསུམ་གྱིས་རྒྱ་གར་སྐྱོར་ལོ་འབྲམ་བཅུ་བཅུ་བཅུ་བཅུ་སྐྱམ་ནས་འབྲམ་སྐྱམ་ཅུ་ཐམ་པ་གོ་འཛེན་རྒྱུ་ལེགས་སྤྱད་པའི་
རྟེན་ཅུ་ལ་བཞག་ཡོད། ངས་ཁོང་ཆོ་ལ། རྟེན་ཅུ་རང་ལ་དཔུལ་ཁང་ནང་དུ་ཞོག་སྤྱི་དུ་ཀ་མ་གཏོང་། ང་ལི་ཆེས་ངའི་
ཆེད་དུ་རྒྱུ་ལེགས་སྤྱད་པ་འདོན་རོགས་ལའ་ཡིན། རྟེན་ཅུ་འཛོག་དུས་ཀྱི་ལོ་ཆོག་པས་དང་དུས་ཆོད་དེ་ཆོ་འཕྱོར་འཛོན་
ནང་ལ་ཡོད་ཤིང་། རྟེན་ཅུ་འབྲམ་སྐྱམ་ཅུ་ཐམ་པ་དེ་རྒྱུ་གནས་སྤྱོད་ལམ་སྐབས་སུ་སྤྱི་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་གྲགས་
པ་སྤྱི་ཆེན་ཐུག་དུ་ཐུལ་ཡིན། སྤྱི་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་གོ་འཛེན་དགོ་ཅུ་ཆོག་པས་པ་ཞེས་མིང་བཏགས་ན་ཡག་པོ་
འདུག་གསུངས་ནས་ཆོག་པས་པ་དེ་ལ་མིང་དེ་གནང་སོང་། རྒྱུ་ལེགས་སྤྱད་པ་འཆོག་པའི་ཆེས་སུ་སྤྱི་དམན་
འཆོག་པས་ཀྱི་ཤིང་། སྤྱི་དམན་དེ་ཉམས་རིང་རྒྱུ་ལེགས་སྤྱད་པ་ལྟར་གསུངས་ནས། སྤྱི་དམན་ཆ་གཉིས་གཉིས་འདུག་རྒྱ་
ཡོད་ཤིང་། མདོ་མང་རྒྱ་སྤྱོད་རིན་པོ་ཆེ་དང་། དེད་གཉིས་གྱིས་དགོན་པའི་ལྷ་ཁང་ནང་གི་རྒྱ་དམར་པོ་དེ་ཆོ་བཏིང་།

རེད། དེ་ཚོ་སྒྲ་མ་གྲགས་པས་ཏ་གོ་གི་རེད།

ཡ་ཐུབས་ཆེ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞབས་ཕྱི་བྱས་པ།

ཚུམ་གྱིག་པ། ཕྱི་རྒྱལ་ཁག་མ་ཡིན་པ་ཁྱེད་རང་གིས་ཡ་ཐུབས་ཆེ་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཉམ་དུ་ཁོང་གི་ཞབས་ཕྱི་ག་
རེ་གནང་ཐུང་ཡོད། དེའི་སྐོར་ལ་གསུང་རོགས་གནང་།

ལན། ད་དགོན་པ་ལ་འདུག་དུས་རིན་པོ་ཆེ་ལྷན་དུ་མི་སོར་ལ་བ་ལྷགས་ཏི་ག་དང་། རྩེ་ཆ་ལ་ཏི་ག་རིན་
པོ་ཆེའི་ཞབས་ཕྱི་ལ་མང་པོ་འགོ་ཐུང་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༡ ལོ་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞབས་ཕྱི་བྱས་ནས་རྩོམ་རྩི་ལ་
འགོ་དུས། ད་ལྟ་ངའི་ཁྱིམ་ཆང་རྒྱ་རྒྱར་ཆང་གི་རྒྱངས་འཁོར་ཉིས་རེད། དཔལ་མོ་དེའི་དུས་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱིན་བདག་
ཆགས་ཆང་ནས། རྩོམ་རྩི་དཔལ་མོའི་ཅ་ལ་གདན་འདྲེན་བྱས་ནས་ཉི་མ་བདུན་བསྟུན། དེ་ནས་ཐེ་མཚ་ལ་རིན་པོ་
ཆེའི་ལྷན་དུ་འགོ་ཐུང་། ཕྱིས་སྤྱི་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱ་ཡི་སྟོབ་མ་ཡིན་ཡེང་ (Lin yang) དགོན་པ་ལ་སླེབས་ནས་བདེ་
གཤེགས་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་འགོ་བཙུགས་པ་རེད། རྒྱ་ཡི་སྒྲ་མ་ཡིན་ཡེང་ (Lin yang) དེ་ས་དབྱུང་ལ་འང་
མཁས་པ་རེད། དེའི་དུས་ང་ཡིས་སྒྲིབ་བྱས་ནས་ལྷ་རྩ་ཁྱིམ་དང་བལ་ཡུལ་ལ་གནས་སྐོར་གྲིབ་པ་ཡིན། ཕྱི་
ལོ་ ༡༩༦༦ ལོ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཁན་ཆེན་བསྐྱེལ་རབ། མདོ་མང་རྒྱ་སྒྲུབ་དང་ཁོང་གི་ཞབས་ཕྱི་དབྱིན་རི་
སྟོབ་མ་ཁ་ཤས་དང་ང་ཚོ་བལ་ཡུལ་བརྒྱུད་ནས་ཤོད་ལ་འགོ་ཡིན། དཔལ་ཡུལ་རང་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞབས་ཕྱི་ལ་
ང་འགོ་མེད། ལྷ་ས་ལ་ངའི་ཨ་ནེ་དང་ཨ་སྤུའི་ཅ་ལ་བསྟུན་བཞག་ཡིན།

གང་ལྟར་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་ཉིན་གྱི་མི་དང་། མཚན་གྱི་བྱི་བྱས་ནས་ཁྱུ་ལས་འོ་བརྒྱལ་གནང་ཡོད་རེད།

ཚུམ་གྱིག་པ། ཡ་ཐུབས་ཆེ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཁྱེད་ནུས་པས་རྩོམ་རྩི་ནས་ཉིས་པའི་རྒྱངས་འཁོར་དེ། རིན་པོ་ཆེ་རང་
གི་རེད་དམ་ཡང་ན་མི་གཞན་པའི་རེད། དེའི་སྐོར་ལ་གསུང་རོགས་གནང་།

ལན། མ་རེད། མ་རེད། མོ་ཏ་དེ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་གི་མ་རེད། དེའི་དུས་གཞིས་གྲོང་བཞི་པ་ཆོས་མོ་ཏ་
དང་ལྷགས་རྩོད་དགོས་ན། རིན་པོ་ཆེ་ལ་བྱས་ནས་ཏི་གི་རེད། གྲུ་ཤལ་ན་གར་ནས་ལྷགས་རྩོད་རག་གི་མ་རེད། མོ་
ཏ་དང་ལྷགས་རྩོད་རྩོད་མོ་ཆང་བ་ཆེ་བས། མཚན་མོ་རྒྱ་ཤོད་ལོག་ལ་ལྷགས་རྩོད་བཞོན་ནས་གཞིས་གྲོང་བཞི་པའི་
མི་ཆོའི་རོགས་པ་ལ་མི་སོར་དུ་ལེབས་ཀྱི་ཡོད་རེད། རིན་པོ་ཆེ་ལྷགས་རྩོད་གཏོང་མཁས་པ་རེད། དེའི་དུས་བ་ལྷགས་
དང་། རྒྱངས་འཁོར། ལྷགས་རྩོད་རྒྱ་གའེ་བྱེད་དགོས་ན་འང་། ལྷ་བརྒྱ་གཏོར་གཅིག་འདྲ་པོ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་
རེད། དེའི་དུས་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་སྒྲུ་ལས་སྟོན་རྒྱངས་དེ་ཚོ། དེང་སང་གི་མི་དེ་ཚོས་རྩན་ན་སྟོ་ཡུལ་ལ་ཤོང་དཀའ་བ་

ཡན། རིན་པོ་ཆེ་དང་མཉམ་དུ་ང་ཚོ་གཞིས་གྲོང་གཉིས་པ་ལ་མཆོམས་མཆོམས་ཞབས་བརྟན་འགྲོ་སྤྱོད།
གཞིས་གྲོང་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་ལ་ཞབས་བརྟན་དཔེ་མང་པོ་ཐེབས་རེད། གྲོང་ཆོག་ལ་ཐེབས་དུས་རིན་པོ་ཆེའི་
ཐེབས་འཁོར་ནང་དུ། ཉུང་དང་། རྒྱ་སྤྱོད་དང་། ར་། རྩལ་མོ་ཆ་ཆང་བསྐྱམས་ནས། ང་ཚོ་དཔོན་སློབ་རྣམས་འཆང་
ཁ་ཤིག་ཤིག་གིས་ཐེབས་འགྲོ་གི་རེད། ཞི་ཁྲོའི་དབུ་མཛད་ལ་མང་ཆེ་བ་ཨ་ཁ་ཁྲ་མ་དང་། ལུར་པའི་དབུ་མཛད་
ལ་ཁྲ་མ་བསོད་ལུ། གཉེར་པ་ལ་ཁྲ་མ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཛིན་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད་རེད། མར་མའི་རྫོང་དང་། ཉིན་
མོ་ཆ་བའི་ནང་དུ་སྤྱོད་ནས་ཕྱི་རྒྱ་ཆོད་ལྷ་དང་སྐར་མ་སུམ་ཅུའི་བར། ཉིན་གང་དཔོན་སློབ་བརྒྱ་གཅིག་གིས་
ཞི་ཁྲོ་གནས་བརྒྱ་ཡོངས་རྫོགས་ཆར་བར་འདོན་དགོས་རེད། དེའི་དུས་འབུལ་བ་སྒྲོར་མོ་གཉིས་གཉིས་རྒྱ་གི་
རེད། རིན་པོ་ཆེ་ལ་སྒྱིན་བདག་གིས་འབུལ་བ་ལུལ་ན། བཞག་ཞོག་བཞག་ཞོག་གསུངས་ནས་འབུལ་བ་མང་ཆེ་
བ་བཞེས་ཀྱི་མ་རེད།

ཡ་ལྷུབས་ཇེ་རིན་པོ་ཆེ་བྱུགས་མཉེས་པོ་གནང་སའི་བླ་ཁང་།

ཚོ་མ་གྲིག་པ། ཡ་ལྷུབས་ཇེ་རིན་པོ་ཆེ་མི་སོར་ལ་ཐེབས་སྐབས་བྱུགས་མཉེས་པོས་གནང་སའི་བླ་ཁང་ག་འདྲ་ལ་
ཐེབས་ཀྱི་ཡོད་དམ།

ཡན། ཕྱི་རྒྱ་བརྒྱ་པའི་ནང་མི་སོར་ལ་མི་སོར་རྒྱལ་པོའི་དུས་ཆེན་ཞིག་ཡོད་རེད། དུས་ཆེན་དེ་ལ་རིན་པོ་
ཆེས་གྲ་པ་ཚོ་ཁྲིད་ནས་འཆམ་འཆམ་ལ་ཐེབས་ཀྱི་རེད། རིན་པོ་ཆེ་མི་སོར་ལ་བླ་ཁང་མཉེས་པོས་གནང་ས་དེ་
ཨིན་རྩ་ར་རྩ་ཨན་བླ་ཁང་རེད། (Indra Bhavan Restaurant) བླ་ཁང་དེ་ལ་མེད་བླ་ཁང་རེད། དེའི་དུས་
ཞལ་ལག་ལ་སྒྲོར་མོ་གཉིས་ཀྱིས་འབྲས་ལྷ་ལི་ག་ཆོད་བླ་ཁང་ཡོད་རེད། ཁ་ཆེའི་ར་མ་ཏ་བླ་ཁང་ (Ramana
Hotel) ནང་ལ་ཐེབས་ཀྱི་རེད། བླ་ཁང་དེར་ར་ལ་བླ་ཁང་ཡོད་རེད། རྩེད་ལོར་ལ་ཐེབས་དུས་མཉེས་པོས་གནང་
སའི་བླ་ཁང་ཨིམ་ཐེ་ཡར་བླ་ཁང་ (Empire Hotel) ལ་ཐེབས་ཀྱི་རེད།

རྒྱ་མང་བབས་ནས་ཡ་ལྷུབས་ཇེ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱ་མདུན་ལ་བཅར་བ།

ཚོ་མ་གྲིག་པ། ང་རང་ཆོའི་དཔོན་པ་ནས་རྒྱ་སར་བབས་ཆར་བ་དེ་འདྲ་ལ་ཡ་ལྷུབས་ཇེ་རིན་པོ་ཆེས་གྲ་ཆས་གནང་
གི་རེད་ཟེར་ནས་བཤད་སྐད་ཤིག་འདུག དེ་འདྲ་རེད་པས།

ཡན། དེ་ང་ལ་ཁ་གསལ་པོ་ཞིག་བཤད་ལ་མེད། ང་ལྷུབ་རིག་དོ་རྩེའི་སྐད་ཆ་བཤད་ན། དགེ་རྒྱལ་གྱི་སྤྱོམ་
པ་ཁྱས་ནས་ཕྱིས་སུ་གྲ་པ་ལོག། དགེ་རྒྱལ་སྤྱོམ་པ་མ་གཏོགས་དགེ་སྤོང་གི་སྤྱོམ་པ་ཁྱས་མ་སྤོང་། ངའི་སྤྱོམ་པ་

ཞུ་རྟོགས་ཆོས་ཐོགས་གཉིས་ཀའང་གྲོངས་ཆར་རེད། ང་ཨ་རི་ལ་སྤྲོབས་ནས་བྱ་མགོ་ཐོན་མ་སོང་། བྱ་པ་ལོག་
བྱ་པ་ལོག་ནས་ང་རང་ཁ་སྐྱུག་རིན་པོ་ཆེ་ལ་གཙང་བར་སྐྱུག་གི་འདུག ཉ་ར་ཐུ་མ་ལ་ང་རིན་པོ་ཆེ་ལོ་སྐྱུ་མཐུན་
ལ་འཁྲིད་རྟོགས་ཞུས་ཡིན། དེ་ནས་ངས་རིན་པོ་ཆེ་ལོ་སྐྱུ་མཐུན་ལ་ང་རང་གི་ཆོས་གོས་དང་ཤམ་ཐབས་དེ་ཡར་
ཁུར་ནས། རིན་པོ་ཆེ། ད་ང་བྱ་མགོ་ཐོན་མ་སོང་། ང་སྐྱུག་པོ་མི་ཡོང་བར་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་སྐྱུགས་བསྐྱེད་སྟོན་ལམ་
གནང་རྟོགས་ཞུས་པ་ཡིན། རིན་པོ་ཆེ་ཡིས། ཡ་ཡ། ཡ་ཡ། ད་ཁྲིད་ཤ་ཆ་གསུངས་སོང་། དེ་བཞིན་གྱི་མི་འདུག
དེའི་དུས་ང་ལ་ནི་གཟན་ཤམ་གོན་ཤོག་གསུངས་མ་སོང་། མི་གཞན་དག་ལ་གསུངས་པ་ཉ་གོ་མ་སོང་། དེ་ནས་
ཐུས་སྐྱུ་རིན་པོ་ཆེ་ཨ་མེ་རི་ཁ་ལ་ཐེབས་དུས་རིན་པོ་ཆེ་ལོ་སྐྱུ་མཐུན་དེ་བ་ལ་ཞལ་ལག་འཁོར་གྱི་ཡོད།

ཡ་སྐྱུབས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་རྟོག་གདན་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོ་གལ་ཆེན་ཡིན་པའི་བཀའ་སློབ་གསུངས་པ།

ཆོས་རྒྱིག་པ། ཡ་སྐྱུབས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་ཁྲིད་རང་ལ་དམིགས་བསལ་གསུངས་པའི་བཀའ་སློབ་དེ་འདྲ་ཡོད་ན་
གསུང་རྟོགས་གནང་།

ལན། རིན་པོ་ཆེ་ཞབས་བྱས་གཤགས་བཅོས་གནང་བའི་སྐབས་སུ་ང་སྟོན་ཁང་ནང་ལ་བཙར་ཡིན། རིན་
པོ་ཆེ་ཞབས་བྱས་གཤགས་བཅོས་བྱས་ནས། རིན་པོ་ཆེ་ལ་ད་ལོ་སྐྱུ་མཐུན་རྟོག་གདན་གྱི་སྟོན་ལམ་འཆོག་
སར་ཐེབས་བྱབ་གྱི་མ་རེད་པ་ཞུས་ཡིན། རིན་པོ་ཆེ་ཡིས། ཡ་ཁོ་རེ། ང་ཐུས་མོ་ཞིག་གཤགས་ནས་རྟོ་རྟོ་གདན་
སྟོན་ལམ་དེ་བཙན་བཞག་རྒྱ་ག་བ་ཡོད་རེད། རྟོ་རྟོ་གདན་སྟོན་ལམ་ཐེར་མཁན་དེ་བསྐྱལ་བཟང་གི་སངས་རྒྱས་
སྟོང་ཅ་གཉིས་ཐེབས་ས། དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་འཆོང་རྒྱ་ས་དེ་འདྲའི་གནས་ཅ་ཆེན་པོ་ཞིག་
རེད། ང་ནི་ཤི་མ་སོང་བར་དུ་རྟོ་རྟོ་གདན་སྟོན་ལམ་ལ་འགྲོ་གི་ཡིན། ཁྲིད་རང་ཡིན་ནའང་ཨ་མེ་རི་ཁ་ཐེལ་བ་ཆེན་
པོའི་ལུང་པ་ལ་ཆོང་ལས་ཡོད་ནའང་། རྟོ་རྟོ་གདན་དེ་ལས་ཅ་ཆེ་བ་འཛམ་བུ་གླིང་ན་ཡོད་མ་རེད། བསྐྱལ་བཟང་
སངས་རྒྱས་སྟོང་ཅ་གཉིས་ཐེབས་སའི་གནས་རེད། རྒྱ་གར་རྟོ་རྟོ་གདན་དེར་ཡིན་གཅིག་མིན་གཅིག་གང་སྐབ་སྐབ་
འགྲོ་ཞེ་བྱབ་ལྟོས། དེ་ལ་སྟོན་ལམ་བཏབ་ན་དེ་ལས་ལྷག་དགོས་མ་རེད་གསུངས་སོང་། ལགས་སོ་ཞུས་ཡིན། དེ་
ནས་བཟུང་ལོ་ཉག་པར་རྟོ་རྟོ་གདན་སྟོན་ལམ་ལ་མ་ཆད་པར་འགྲོ་གི་ཡོད། ད་ལོ་ན་ནིང་གཉིས་ཉིག་དབྱིབས་ནད་
ཡམས་གྱིས་ང་རང་འགྲོ་མ་སྐབ་ཀྱང་རྟོ་རྟོ་གདན་ལ་མ་ཆད་འབྲལ་བྱེད་ལ་དེ་ཆད་མེད།

ཡུལ་ས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་དེ་འདྲའི་སྐུ་པལ་ལོ་བརྒྱལ་གནང་བ་དེ་ཆོ་རུ་ན་ན་དཔེ་སེམས་ལ་རྒྱག་ནས་
མིག་ནས་མཆི་མ་ཤོར་ཡོང་གི་འདུག

ཆོས་ཀྱི་ལ། ད་རེ་ཆོ་ལ་རྩི་བ་དཔེ་གས་བསལ་མི་འདུག ང་ཆོས་འདི་རྒྱ་ལྷག་བསྟན་པ་ཁྱེད་རང་གིས་རྟོན་བསྟན་
པ་དེ་འདྲ་ཡོད་ན་གསུང་རྟོགས།

ལན། རིན་པོ་ཆེས་སྟོད་ཐུང་གི་འབའ་ཁྱག་ནང་ལ་ལག་བ་བཅངས་བཅངས་ནས་སྟོད་ཐུང་གི་འབའ་ཁྱག་དེ་
ནག་པོ་ཆགས་བསྟན་ཡོད་རེད། རིན་པོ་ཆེ་ལ་དེའི་དུས་དེུལ་ཁང་ཡོད་མ་རེད། རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་གིས། ངའི་
དེུལ་ཁང་གྱེད་ན་འདི་ཡིན། ཅི་གྱེད་ནའང་འདི་ཡིན་གསུངས་ནས་ག་དུས་ཡིན་ཡང་། སྟོད་ཐུང་གི་འབའ་ཁྱག་དེ་
རང་ནས་དེུལ་འདོན་གྱི་རེད། སྟོད་ཐུང་གི་འབའ་ཁྱག་དེ་ནག་ནག་ཆགས་ཡོད་རེད། སྟོད་ཐུང་གི་འབའ་ཁྱག་
དེ་རྟོན་གྱི་འདུག ཡུལ་ས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་དེ་འདྲའི་སྐུ་པལ་ལོ་བརྒྱལ་གནང་བ་དེ་ཆོ་རུ་ན་ན་དཔེ་སེམས་ལ་རྒྱག་
ནས་མིག་ནས་མཆི་མ་ཤོར་ཡོང་གི་འདུག ད་ལྟ་ང་རང་གིས་གྲུ་རུ་རིན་པོ་ཆེའི་ནམ་ཐར་དེ་ལ་ཡང་ཡང་མཇལ་
གྱི་ཡོད། ཡུལ་ས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་གི་མ་མི་དཔེ་ནམ་འབྲུལ་གྲུ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ག་ཆོན་པ་དང་ཁྱད་པར་
ཅི་ཡོད། དེ་འདྲ་རྟོན་ནས་སྟོན་ལམ་ཡང་ཡང་རྒྱག་གི་ཡོད་ལགས།

དག་དབང་དཔལ་འབྱོར། རྟོང་ཞོང་དཔལ་འབྱོར། ༽

庚辰

གྲུ་ལོ་ ༡༩༡༩ ལོར་དཔོན་པོ་དེར་བླ་བྱ་དུ་ལས་ཀ་ལ་དངོས་སྤྱུ་ཞུགས། གྲུ་ལོ་ཐམས་ཀྱི་དུ་བླ་བྱ་མཛོད་ཀྱི་
 བཟང་གི་ལས་རྒྱུ་ལ། ༡༩༢༡ ལོར་ལྷུ་བས་རྩེ་བྱ་བ་དབང་རིན་པོ་ཆེ་མོད་ལ་ས་ཐེབས་བར་དུ་ཉིད་ཀྱི་
 ལྷ་མ་དུ་དུ་བཟུང་དེ་བླ་བྱ་ལས་གནང་། ༡༩༤༣ ལོར་ཉོར་ཤོར་ཆོས་ཆོག་སྤྱུ་ལ་ཆོས་བྱུགས་བྱ་མཆོད་
 བླ་བྱ་རྒྱུ་ལ་ ༣༠༠༤ བར་གནང་། དེའི་རྩེ་སྤྱུ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་གཙོས་པའི་སྤྱུ་ལ་སྤྱུ་ནས་གསུམ་གྱི་བཀའ་
 མངགས་གནང་བ་བཞིན། དཔོན་གྱི་ལས་ཀ་ཅན་ཅིག་ཁག་ད་བར་སྤྱུ་བ་བཞིན་ཡོད།

ཚུམ་ཁྲིལ་ལ། དང་པོ་བྱིད་རང་གི་རོ་སྒྲོད་ཅིག་གནང་རོགས།

ལན། དེ་རྒྱུད་ཀྱི་སྐད་ཆ་བཤད་པོར་དུས་དེའི་མིང་ལ་དཔལ་འབྱོར་ཟེར་རྒྱུ་གཞིས་གྲོང་བཞི་པ་ནས་
 རེད། རྒྱ་མ་རྒྱ་ལྷགས་ལྷང་ནས་རྒྱ་རིམ་པོ་ཆེ་མེ་བས་ཡོང་དུས་དེ་ཆོ་གཞིས་གྲོང་བཞི་པ་ཆང་མ་རིམ་པོ་ཆེའི་
 རྒྱ་མ་རྒྱ་ལ་བཅར་ནས། དེའི་སྐབས་སུ་དཔལ་ཆེར་ལོ་བདུན་བརྒྱད་ཅིག་ཡིན། འདི་ན་རྒྱ་ལ་སྐྱེ་བས་ཡོང་དུས་
 རྒྱ་ལ་རྒྱ་རྒྱ་རེད་ནས། རྒྱ་ལ་རྒྱ་ལ་འདྲེ་ལ་གི་ལོ་དེ་ཉག་ཉག་རེད་འདྲག་དེ་ནས་དེ་རྒྱ་ལ་ཆེར་ས་ཆ་
 འདི་འདྲ་ཞིག་ཞེས་ཀྱི་ཡོད་ཀྱི་རེད། ལས་ཁུངས་ཡོད་ས་དེ་ན་རིམ་པོ་ཆེའི་གཞིས་ཁང་དེ་ཡོད་རེད། དེའི་ལྷག་དེ་
 བས་མར་དེ་ཆོ་གཞིས་གྲོང་བཞི་པ་དེ་གཅིག་ལྷན་འབྲེ་དུས། ལྷན་བརྒྱལ་པོར་དུས་དེའི་མར་སྐྱེ་མོ་འདྲ་ཞིག་ཞེས་
 བས། དེ་ཆོའི་ནང་དེ་འདིའི་རྒྱ་ནས་ (corner) རྒྱ་ལ་འདྲ་ཞིག་ལ་ཞེས་བརྒྱད་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེ་དུ་པལ་ཆེར་
 ༡༩༦༣ ཅམ་བར་བརྒྱད་མིན་འགྲོ། ལོ་གཉིས་གསུམ་ག་ཆོད་བརྒྱད་ཡིན་ནའང་གང་ཤེས། གཞུང་གིས་དེ་ཆོ་
 ལ་ལྷན་ལྷན་ཡོང་དུས་ལྷན་དེ་ཆོ་ཆང་མ་རྒྱུད་པ་འདྲ་ཞིག་རེད་འདྲག་དེ་ནས་མི་དེ་ཆོ་མར་པོ་ཞིག་གིས་རྒྱ་ཁང་
 རྒྱག་ཁང་བཞོ་ལ་དུས་ཆོད་རེད་ཡོང་དུས་དེ་ནས་གཞིས་གྲོང་གི་ཁང་པ་དེ་ཆོ་བཞོས་ཆར། དེ་ཆོ་དང་པོ་ཡོང་
 དུས་འདིའི་གཡས་གཡོན་ཆང་མ་གྱིང་ནགས་རེད་འདྲག་དེ་ནས་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་མི་དེ་ཆོ་ཡིས་གྱིང་ནགས་དེ་
 ཆོ་མར་བདུགས། མེ་ལ་བསྐྱེད་རྒྱ་དེ་ཆོ་མེ་ལ་བསྐྱེད། གྱིང་འཁུར་ལོ་མཁན་དེ་ཆོ་གཞིས་ཁང་ལ་ཁུར། དེ་འདྲ་
 འདྲ་ཞིག་ལྷན་ནས་པལ་ཆེར་ལོ་གཉིས་གསུམ་འདྲ་ཞིག་ག་ཆོད་བརྒྱད་ཡིན་མིན་དཔག་ཉག་ཉག་ཅིག་མི་ཤེས།

(Arlikumari) ཡར་ལི་ཀུ་ལྷ་རྩེ་སྤོང་གྲ་ལ་འཁོ་དུས་ནས་རྟག་པར་

ཡལ་བ་ཆེ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་མདུན་ལ་འཁོ་གི་ཡོད།

ཆོས་ཀྱི་ལུ་གུ་གཞིས་ཀྱི་དཔེ་ལ་སྤོང་དུས་ཁྱེད་རང་ཡལ་བ་ཆེ་རིན་པོ་ཆེ་དང་འབྲེལ་འདྲིས་གང་འདྲ་ཡོད་སྐྱོར་གསུང་རོགས།

ལན། དེ་ནས་གཞིས་ཀྱི་དཔེ་ལ་འཁོ་དུག་དུས་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་མདུན་ལ་མཇལ་ཁ་ཐེངས་མ་གཅིག་གཉིས་འདྲ་ཞིག་དང་། དེ་ནས་དཔེ་ལ་ཉེ་སྐྱབས་མཆེད་ཆུང་པ་ལས་ཆེར་དཔས་ལོ་གསུམ་བཞི་ཞིག་གིས་ཆུང་གི་ཡོད་ཀྱི་རེད། དེ་ཐོངས་སོང་། དེའི་སྐབས་སུ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་མདུན་ལ་བཅར་བྱས། དེ་མ་གཏོགས་དམིགས་བསལ་འདི་ན་བཅར་བཅི་ཐོན་གྱི་མི་འདུག། དེ་ནས་གཞིས་ཀྱི་དཔེ་ལ་འཁོ་དུས་ཆར་འཁོ་དུས་དཔེ་ལ་མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཁྱོད་དང་པོ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་མདུན་ལ་གང་འདྲ་སེ་སྐྱབས་པ་ཡིན་ཟེར་ནས་སྐད་ཆ་འདི་མཁན་མང་པོ་ཞིག་འདུག་དང་པོ་ག་འདྲ་སེ་སྐྱབས་མིན་ངས་ཁྱོད་ནས་ཐོན་གྱི་མི་འདུག།

ཡིན་ནའང་དཔེ་ལ་འཁོ་དུས་ཆར་འཁོ་དུས་དཔེ་ལ་འཁོ་སའི་ཆུང་ཅམ་དེ་ན་ང་ཚོ་ (Arlikumari) ཡར་ལི་ཀུ་ལྷ་རྩེ་སྤོང་གྲ་ལ་འཁོ་དུས་ནས་རྟག་པར་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་མདུན་ལ་འཁོ་གི་ཡོད། སྤོང་གྲའི་གུང་སེང་གཟུང་སྐྱབས་པ་ཉེ་མ་དེ་འདྲའི་སྐབས་སུ་ནང་ནས་ཞོགས་ལྟོ་ཞིག་བཟས་ཆར་རྩེ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་མདུན་ལ་འཁོ་བྱས། གཞིས་ཀྱི་དཔེ་ལ་འཁོ་ཁང་མིག་དང་པོ་དེ་རེད། དེ་དུས་ང་ཚོ་གཞིས་ཀྱི་དང་པོ་ནས་ཆུར་སྐྱབས་ཡོད་དུས་སྐྱལ་སྐྱུ་དང་། རིན་པོ་ཆེ། ཨ་དབངས་རིན་པོ་ཆེ་ཡོད་དུས་ཁང་མིག་དང་པོ་དེ་རིན་པོ་ཆེ་བྱས། ཁང་མིག་གཉིས་པ་དེ་ཨ་དབངས་རིན་པོ་ཆེ་བྱས།

ང་འདྲ་ཞིག་ལ་ཆ་བཞག་ན་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་མདུན་ལ་གྲ་པ་འདྲ་ཞིག་བྱས་ནས་བསྐྱད་མ་ལྟོང་། སྤྱིར་བཏང་ང་ཚོ་མ་ལུ་ནས་ང་ཚོའི་ཆོས་བརྒྱུད་དེ་གསེར་ཁུང་1དགོན་པ་ཟེར་ནས་ས་སྐྱུ་རེད་བསྐྱད་ཡོད་རེད། དེ་ནས་འདི་ན་ཆུར་སྐྱབས་འོང་དུས་དཔེ་ལ་ཆུན་གྱིས་ས་སྐྱུ་དགོན་པའི་ཁྱི་ཆོ་མཁན་པོ་དང་ས་སྐྱུ་གོང་མ་དང་འབྲེལ་བ་ག་འདྲ་བྱས་ཡོད་ནའང་། དེ་ནས་ང་ཚོའི་དགོན་པའི་ནང་ལ་ཐོ་མ་བརྒྱབ་པའི་ཐོན་དུ་ས་སྐྱུའི་དགོན་པའི་ནང་ལ་ང་ཐོ་བརྒྱབ་བཞག་ཡོད་ས་རེད། དེ་བྱས་འོང་དུས་གཞུག་མ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་ང་ལ་བྱུགས་གཅིགས་ཆེན་པོ་འདྲ་ཞིག་གནང་ནས་གྲ་པ་བྱེད་ལ་གི་སྐད་ཆ་འདྲ་ཞིག་བཤད་དུས་དཔེ་ལ་ཆུན་གྱིས་ཁྱོད་རང་ས་སྐྱུའི་ནང་ལ་ཐོ་བརྒྱབ་ཆར་རེད། དེ་འདྲ་བྱས་བསྐྱད་ན་ཆོས་བརྒྱུད་ནང་ཆོག་ས་འཁྲུགས་བསྐྱད་ཀྱི་རེད་ཟེར་བྱས་ནས། དཔེ་ལ་ཉེ་སྐྱབས་མཆེད་

བརྗོད་འདྲ་ཞིག་ཐུས་ནས་བརྟན་ཡིན།

སྤྱི་ཚུབ་བྱ་བ་ (Madhyamaka) མ་རྒྱུ་མ་གཞི་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ་རིན་པོ་ཆའི་ཡིས་ལས་ཀ་ལས་མཁན་
 དཔོན་གྱི་འདུག་འདུགས་ཆེན་པོ་འདུ་ཞིག་གསུངས་ཡོང་། ར་རང་ལྷ་སྤྱི་དེ་ཐོན་ཐུབ་ན་ཡག་པོ་འདུག་སྤྱི་བ་བྱ་འགོ་
 ཅས་ལག་ཁྱེར་འདུ་ཞིག་འབྱུང་རྒྱ་མེད་ན་རེད་མ་མ་རེད་པས་མས་ནས་པོ་གཉིས་ཀྱིར་འཐེན་བྱས། ལྷ་སྤྱི་དེ་པར་
 ཐོན་རྗེས་ ༡༩༥༦ ལོ་ནས་བཟུང་སྟེ་རིན་པོ་ཆའི་སྐུ་མཁུན་དུ་ལས་ཀ་ལས་མཁན་གྱི་པོ་འདུ་ཞིག་བྱས་ནས་
 བསྐྱད་ཡིན། འདི་དུ་ (Central School) འཁྱེད་རིམ་སྤྱི་བ་འཛིན་བྱ་བ་རྒྱུད་པ་བར་དུ་བརྟམ་ཡིན། དེ་ནས་
 ཁ་ཐུག་སྐྱ་རྩ་ཆ་སྤྱིར་ཆུད་གྱི་ཡོད་རེད། ལྷ་སྤྱི་པོ་ ༡༩༥༦ ལོར་སྐྱ་རྩ་ཆ་སྤྱི་མཐོ་རིམ་སྤྱི་བ་འཛིན་བྱ་གཉིས་
 པའི་ཡིག་ཆ་དང་བཟང་ནས་དཔོན་པར་སླེབས་རྗེས་ལས་ཀ་ཀྱིད་པའོ་བཅུགས་པ་ཡིན། ༡༩༥༦ ལོ་ལ་སྐྱ་རྩ་ཆ་
 སྤྱི་ལྷ་སྤྱི་པོ་རིམ་གཉིས་པའི་ཡིག་ཆ་དང་པོ་བཟང་། ཡིག་རྒྱུགས་དེ་འཛོད་པལ་བྱས་ནས་རྒྱུར་སླེབས་འོངས་ཡིན།
 ཡིན་ནའང་ཡིག་རྒྱུགས་འཛོད་མ་ཡོང་། སྤྱི་ཉ་འཛིན་བྱ་སྤྱི་བ་ཆེན་དེ་དེ་ལོའི་ཡིག་རྒྱུགས་དོ་དམ་གྱིད་མཁན་
 དེ་མི་གནག་པོ་འདུ་ཞིག་ཁོལ་བྱས་ནས་ར་ཆོ་མང་པོ་ཞིག་དང་པོ་ནས་སྤྱི་ཉ་ལག་པོ་ཡོད་མ་རེད་ལ། དེ་བྱས་
 འོང་དུས་ཁོང་རང་ཆོ་རྒྱ་གར་བ་ཆོ་ལ་བསམ་ཆོ་གཏོང་སྐྱེད་པ་འདུ་ཞིག་བྱས་མིན་འགོ། ར་ཆོ་འོ་སྐྱོར་མང་པོ་ཞིག་
 དེ་ལོའི་བསྐྱར་རྒྱུགས་གཏོང་མཁན་རེད་འདུག ཡིན་ནའང་ར་བསྐྱར་རྒྱུགས་གཏོང་ག་འགོ་ལ་རག་མ་ཡོང་། དེའི་
 དུས་འདི་ན་དཔོན་པའི་ནང་ལ་བྱམ་ཐག་འགོ་བཅུགས་དེ་འདུགས་འོང་དུས་དེའི་མོ་དེ་ལ་ཀུན་བཟང་རྟོག་ཅམ་
 སེམས་ཁམས་པ་དེ་མི་བདེ་འདུ་ཞིག་རེད་བྱས་ནས་ར་ལྷ་སྤྱི་ཡིག་རྒྱུགས་སྤོད་ཐུབ་མ་ཡོང་།

233

234

[illegible]

235

ཡོད། ཉལ་ཁྱི་གཅིག་སྐང་ལ་ཉ་ར་རྩ་མ་དང་། ཉལ་ཁྱི་གཅིག་སྐང་ལ་བྲག་དམར་སྐྱལ་སྐྱུ་བཞུགས་རེད། ང་དེ་
ན་སོང་ཡིན། ཉ་ར་རྩ་མ་ཡིས་ང་ལ་དེ་རིང་ཁྱོད་ལ་རྟག་བྲག་འཕམ་བྱས་སོང་བ་ཟེར་ནས་ཐིག་པོ་ཞེད་པོ་ཞིག་བཤད་
སོང་། རྩ་མ་མི་བསམ་ཡོད་ཅན་ཅི་བཤད་བསྐད་ཡིན། རིན་པོ་ཆེ་དགོངས་པ་ཆོམས་སོང་བ་དེ་ང་ཡིས་བྱེད་
སྤངས་ལས་སྤངས་མ་འགྲིག་ནས་དགོངས་པ་འཆོམས་སོང་ངས། དེ་ཆང་མ་དགོངས་དག་ཐུགས་བདེན་ཆང་མ་
ངས་ཞུ་དགོས་རེད་ལམ་ཡིན། རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་རྒྱ་ལ་བརྟུངས་ན་འགྲིག་གི་ཡོད་མ་རེད། ཁོང་དགོངས་པ་འཆོམས་
པའི་ནམ་འགྱུར་དེ་སྟོན་དགོས་དུས་རྒྱ་དེ་ལ་བྱེད་མི་ལོ་ནས་ང་ལ་བྱས་རེད། དེ་རྟག་དགོས་ཀྱི་རེད་ལ། ཁྱོད་སྐྱལ་
སྐྱེ་ཆེད་ལོ་ཆུང་བྱས་བྱས་ནས་ཁ་ལ་མི་ཉན་བ་བྱས་མོང་དུས་སྐྱལ་སྐྱུ་ལ་སྤྲིགས་ར་སྐྱལ་ས་ལ་མཉམ་དུ་ཁ་ལག་
ལེན་མཁན་གྱི་སྐྱལ་ཆོ་ལ་རྟུང་གི་མེད་ན་མེད་ལམ་དང་ལམ་ཡིན། ལགས་རེད། ཁྱོད་བདེན། དེ་འདྲ་ཡིན་ན་ཁྱོད་
ངོ་མ་རེད་ལམ་སོང་། བྲག་དམར་སྐྱལ་སྐྱུ་ཡང་འཇམ་མིང་དེ་རེད། རིན་པོ་ཆེས་བྱམས་པོ་གནང་བ་དེ་བྲངས་ཀ་
ཅི་གི་ཡོད་པས། དེ་འདྲ་འདྲ་བྱས་པ་ལ་ཅི་རྟ་ལས་རྒྱ་ཡོད་རེད་ལམ་ཡིན། དེ་ནས་ཁོང་གཉིས་རྟ་ལས་ལས་འདྲ་
བྱས་ནས། ལམ་སང་ངོས་ལེན་བྱས་སོང་། བྲག་དམར་སྐྱལ་སྐྱུས་ཀྱང་དེ་བདེན་པ་རེད་ད། དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་འདྲ་པོ་
ལམ་སོང་ཟེར་གྱི་འདུག

ཨ་ཁུ་རྩ་མ་དང་། རྩ་མ་བསོད་ལུ། རྩ་མ་ཁང་ལོ་གསུམ་ཁ་ཁ་རེད།

ཆོམ་གྱིག་ལ། ཨ་ཁུ་རྩ་མ་དང་གཅིག་ རྩ་མ་བསོད་ལུ་དང་གཉིས། རྩ་མ་ཁང་ལོ་དང་གསུམ། དེ་གསུམ་ལར་
མར་རྩོར་འགྲོ་གི་འདུག ག་འདྲ་ཡིན་ནམ་གསུང་རོགས།

ལན། ཨ་ཁུ་རྩ་མ་དང་གཅིག་ རྩ་མ་བསོད་ལུ་དང་གཉིས། རྩ་མ་ཁང་ལོ་གསུམ་ཁ་ཁ་རེད། རྩ་མ་བསོད་
ལུ་ཟེར་མཁན་དེ་དེ་ཁེ་རེད། རྩ་མ་ཁང་ལོ་འམ་རྩ་མ་བསོད་ནམས་བསྐྱན་འཛིན་ཟེར་མཁན་དེ་དཔལ་ཡུལ་ནས་
སྐྱབ་རྩ་ཐོན་ཆར་མཁན་དཔལ་ཡུལ་བ་ཞིག་རེད། ཁང་ལོ་ཟེར་བ་དེ་ང་ཆོ་ཁམས་པའི་སྐྱད་ལ་ང་སྐྱ་གུ་དེ་ཡི་ཨ་
ཁང་ཡིན་ན་སྐྱ་གུ་དེ་ལ་ཁང་ལོ་ཟེར་གྱི་ཡོད་ལ། ཨ་ཁུ་ཡིན་ན་ཁུ་ལོ་ཟེར་གྱི་ཡོད་ལ། དེ་འདྲ་རེད། ཨ་ཁུ་རྩ་མ་ལ་
ཨ་ཁུ་ཆེ་སྐྱལ་ཟེར་རེད། མིང་ངོ་མ་དེ་ཡིག་ཆ་དེ་ཆོའི་ནང་ལ་འཇམ་དབྱངས་རྒྱལ་མཆན་ཡོད་རེད། ཁོང་དབྱ་
མཛད་བྱེད་འདུག་མཁན་དེ་རེད།

ཨ་ཁུ་ཆེ་སྐྱལ་

ཆོམ་གྱིག་ལ། ཨ་ཁུ་ཆེ་སྐྱལ་གི་སྟོར་གསུང་རོགས།

ལན། ཨ་ཁུ་ཆེ་བྱུག་དང་པོ་ནས་ཐོད་ལ་ཡོད་དུས་རིན་པོ་ཆེ་འོ་སྒྲ་ཐང་གི་མི་ཡིན་ས་རེད། བད་གོ་དགོན་
པའི་གྲུ་བ་རེད་འདུག བད་གོ་ཡི་དབུ་མཛད་ཀྱང་རེད་འདུག དཔལ་ཡུལ་མ་དགོན་རང་གི་དབུ་མཛད་ཡིན་ས་
མ་རེད། གྲུ་བ་དབང་དཔལ་ཆེན་འདུས་པའི་བྱུག་བཞེས་ལྟར་དུ་སྒྲིང་ཐེག་གི་སྒྲུབ་པ་ཆེ་ཆུང་གང་འཆོག་ས་ནའང་
ཏ་ལས་པའི་མཁེན་རྒྱ་ཡོད་ས་རེད། ཟེར་སྒྲོས་ལ་དཔལ་ཡུལ་རང་གི་བཀའ་མ་དེ་ཆོ་ལ་སྒྲུངས་པ་སྒྲུག་མོ་ཞིག་
ཡིན་ས་མ་རེད།

དགོན་འདིར་གནས་ཆས་དང་བཀའ་མའི་བྱུག་ལེན་གྱི་དཔེ་ཆ་དུས་ནས་ཞིག་ནས་བྱུང་བའི་སྒྲོང་།

ཆོ་མ་ཞིག་ལ། དགོན་པ་འདིར་ཆོ་ག་བྱུག་ལེན་གྱི་དཔེ་ཆ་དེ་ཆོ་ག་དུས་ནས་དར་འགོ་བཅུག་ས་པ་ཡིན་ནམ།

ལན། རིན་པོ་ཆེ་ཐོད་ལ་ཐེངས་དང་པོ་ཐེངས་ནས་ཡར་ཐེངས་རྗེས་ཆོག་ས་པ་འཆོག་ལ་གི་དཔེ་ཆ་དེ་
ཆོ་དེའི་དུས་རྒྱུ་ཡོད་རེད་ལ། དེའི་སྒྲོན་ལ་གནས་ཆས་འདྲ་དང་དེ་ཆོ་འོ་གས་ཆ་ཆང་བ་ཞིག་དཔེ་ཆ་ཡོད་ས་མི་
འདུག དེ་བྱས་དུས་སྒྲུབ་པ་འཆོག་ཡོད་དུས་མང་ཆེ་བ་སྒྲིང་ཐེག་གི་སྒྲོང་འདྲ་ཞིག་རང་འཆོག་བསྐྱེད་གྱི་ཡོད་ས་
རེད། བཀའ་མའི་སྒྲུབ་པ་དེ་ཆོ་བྱིས་བྱིས་སུ་མ་གཏོགས་འཇུག་ས་བྱུབ་མི་འདུག

༥ རྒྱུ་བས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་བྱི་རྒྱལ་ལ་ཐེངས་མ་དང་པོ་ཐེངས་པའི་ལོ།

ཆོ་མ་ཞིག་ལ། རྒྱུ་བས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་བྱི་རྒྱལ་ལ་ཐེངས་མ་དང་པོ་ག་དུས་ནས་ཐེངས་པ་སྒྲོར་གསུང་རོགས་གནང་།

ལན། བྱི་ལོ་ ༡༩༡༥ ལོ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་བྱི་རྒྱལ་ལ་ཐེངས་དང་པོ་ཐེངས་རེད་ལ།

༥ རྒྱུ་བས་རྗེ་དེ་ལ་མགོ་མཁེན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་ཐེངས་མ་དང་པོ་ཐེངས་པའི་ལོ་དང་།

གནའ་ལ་མ་རྒྱུ་བ་ཆེན་འཆོག་རྒྱུ་བས།

ཆོ་མ་ཞིག་ལ། གནའ་ལ་མ་མའི་ཐོད་རྒྱ་དང་པོའི་སྒྲུབ་ཆེན་འཆོག་དུས་ག་འདྲ་རེད་དམ་གསུང་རོགས།

ལན། བྱི་ལོ་ ༡༩༡༠ ལོར་དེ་ལ་མགོ་མཁེན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་ཐེངས་མ་དང་པོ་ཐེངས་ནས་དབང་ལྷང་
གསུངས། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་མི་འོང་རྒྱ་དང་དེ་འདྲ་ཏོག་ཙམ་མང་རུ་བྱིན་རེད། དེའི་དུས་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་བྲ་སྒྲིག་
སྟེ་ལེན་མཛད་སྒྲུངས་དེ་ཆོ་སྒྲིང་གསུངས་འདྲ་ཞིག་ཆགས་བྱས་ནས། འདི་ལ་བྱིན་ན་དོན་དག་ཡོད་ས་རེད་བསམ་
བསམ་འདྲ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་ས་རེད། དེའི་སྒྲོན་འདྲ་ཞིག་ལ་ཡིན་ན་ང་ཆོ་སྒྲུབ་པ་འཆོག་པའི་རྒྱུ་བས་སུ་བྲ་པ་ལྟ་
བཅུ་དུག་ཅུ་བདུན་ཅུའི་ནང་ལ་རེད། གཞིས་ཆགས་གྱི་སྒྲུ་གྲུ་མ་འོངས་པ་བྲ་པ་གཞག་ལ་ཆོ་ཆང་མ་ནམ་རྒྱུན་དོར་
མ་གོན། རྒྱ་བཞག་ནས་སྒོ་བ་བྲ་ལ་འགོ་བསྐྱེད་གྱི་ཡོད་རེད། རྒྱུ་བ་པའི་རྒྱུ་བས་སུ་འདོན་པ་འདོན་ཤིས་ནའང་འདྲ་མ་

ཤེས་ནའང་འདྲ་སྐྱ་ཐུང་ཐུང་འདྲ་བྱས། གཟན་ཤམ་ཞིག་བཀོན་བྱས་ནས་འདོན་པ་སྟེ་གཅིག་འདོན་མ་ཤེས་ནའང་
ཁོང་རང་ཆོ་གལ་འདྲ་ཞིག་སྒྲིག་བརྟུག་ཅིང་མོ་ཅི་ཅི་ནའང་ཅེ། མཐའ་མའི་སྐུ་འབྱེད་དེ་ཆོ་སྐྱད་བྱས། བལ་ཆེར་
བྱ་ཐུག་ཆུང་ཆུང་ལྟ་བུ་བརྟུག་ཅུ་ཙམ་ཡོད་ཀྱི་རེད། དགེ་ཆན་འདྲ་ཞིག་ལྷག་ཆན་ཁུར་ནས་ཡར་འགྲོ་མར་འགྲོ་བྱས་
ནས་འདུག་དགོས་རེད་མ་གཏོགས། དེ་ཆོས་སྐྱད་བརྟུག་ནས་འདོན་པ་དེ་ཆོ་དཀྱུག་འགྲོ་གི་རེད། བྱ་པ་ཆོ་ལ་
ཞལ་ལག་བཟོ་རྒྱ་དང་། དང་རྒྱ་དང་། ཆོགས་བཀྲག་རྒྱ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཆང་མ་གཞིས་གྲོང་གི་མི་མང་ཆོ་ཡིས་བྱེད་
དགོས་ཀྱི་རེད། དེ་དུས་གཞིས་གྲོང་བཞི་པས་ཁལ་རྒྱག་དགོས་ཀྱི་རེད། མ་འོངས་ན་མི་ཆོག་རེད། ལོ་སར་བོད་
རྒྱ་དང་པོའི་སྐུ་བ་ཆེན་ལ་བསྟེན་པ་གསོག་མཁན་རྒྱ་ཆོད་ཉི་ཤུ་ཙམ་ཞི་ཡོད་དགོས་ཀྱི་འདུག་ག་གཞིས་གྲོང་གི་མི་
དམངས་ཆོ་ཆང་མ་བརྟུ་ཤོག་བརྟུ་ཤོག་བྱས་ནས་རྒྱ་ཆོད་དུག་རེ་གསོག་དགོས་རེད། དེ་དུས་ཁང་བའི་སྒོ་དེ་ཆོ་
སྐྱམ་གྱི་ལྷགས་གིན་གྱིས་བཟོས་ཡོད་རེད། དེ་ནས་ཡར་མ་ཡངས་ན་སྒོ་ལ་རྩོད་བརྟུབ་ཡོང་གི་རེད། དེ་དུས་འཆམ་
དེ་ཆོ་བོད་ནས་དབལ་ཡུལ་དགོན་པའི་རྒྱ་མ་ལོ་རྒྱུན་སྟོབས་རྒྱལ་དང་། བྱང་སར་འཛིགས་མེད་དང་། བཀྲ་རྩོར་
མེར་མཁན་ཞིག་ཡོད་རེད། རྗེས་སུ་ཁོ་བྱ་པ་ལོག་བྱས་ནས་སྤྱིར་དེ་བ་ལ་ཡོད་ས་རེད།

དགོན་པའི་བྱ་ཤུག་ཐོག་མ།

ཆོ་མ་ཐུག་པ། དགོན་པའི་བྱ་ཤུག་ཐོག་མ་དེ་ག་བཟུགས་ལ་བརྟུབ་རེད་དམ་གསུང་རོགས།

ལན། དེ་དུས་དགོན་པ་ལ་དམིགས་བསལ་ཆོགས་པ་འཆོག་སའི་ས་ཆ་ཡོད་མ་རེད། གཞིས་གྲོང་གི་སྐུག་
ཁང་ཞིག་ཡོད་རེད། དེ་དུས་འདིའི་ཉེ་འཁོར་ལ་སྐུག་མ་དཔེ་མང་པོ་རེད་བ། ང་ཆོ་དགོན་པའི་ནང་ལོགས་ལ་བྱ་
ཤུག་ཐོག་མ་དེ་ལྟ་ཐུང་པ་ལྟ་ཁང་ཡོད་ས་དེ་ནས་ཅི་ཕྱུད་མར་ལྟ་ཁང་ཡོད་ས་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དེ་ན་རྩ་མའི་ཁང་པ་
ཞིག་ཡོད་རེད། བྱ་ཤུག་ནང་ནས་བྱ་ཤུག་ཐོག་མ་དེ་ཆོ་ཡིན་ས་ཡོད།

ཅི་ཕྱུད་དམར་ལྟ་ཁང་ཁང་གི་སྒོར།

ཆོ་མ་ཐུག་པ། ཅི་ཕྱུད་དམར་ལྟ་ཁང་དེ་ག་དུས་ནས་བཞེངས་པ་རེད། དེའི་སྒོར་གསུང་རོགས།

ལན། ཅི་ཕྱུད་དམར་ལྟ་ཁང་དེ་ལྟ་ཁང་གསར་པ་བརྟུབ་མ་བརྟུབ་ཀྱི་གཡས་གཡོན་ལ་རེད། དེའི་སྒོན་ལ་
དེ་ན་ཆབ་ཁང་ཞིག་ཡོད་རེད། རྗེས་མ་དགོན་པའི་གཡས་གཡོན་ཡར་མར་རེད་འགྲོ་དུས་དེ་ལ་ཐོག་ཅིག་བཀག་
བཞག་རེད། དེའི་གཞུག་ལ་འབྲུག་ན་ཅི་ཕྱུད་དམར་འབབ་སྟོད་མཁན་ཞིག་འདུག་བ། མཁན་ཆེན་འཛིགས་ཐུན་དང་
མཁན་ཆེན་རྣམ་གྲོལ་ཁོང་རྣམ་པ་འབྲུག་ལ་ཕེབས་ནས་ཅི་ཕྱུད་དམར་དེ་འདྲ་ཞིག་འདུག་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བྱས་བྱས་

དུས། དེའི་ཡར་མར་ཞིག་ལ་རིན་པོ་ཆེ་འབྲུག་ལ་ཐེབས་མིན་འགྲོ། དེ་འདྲ་བྱས་པོང་དུས་ཅི་ཅུ་དམར་ཞུགས་མཁན་
དེ་འདྲ་ལ་ཁོང་གིས་རོགས་པ་གནང་བཟུང་གི་ཡོད་པེད། དགོན་པའི་ནང་ལ་རྟེན་མཁར་ཞིག་ཡོད་དགོས་ཟེར་
ཡ་འདྲ་པོ་ཞུས་པ་དེ་འདྲ་པལ་ཆེར་ང་ལ་ཀུན་བཟང་ཡིན་ནམ་སྒོ་བཟང་ཆོས་འཕེལ་ཡིན་གང་ལྟར་ཁོང་གཉིས་
པོ་གང་རུང་ཞིག་གིས་དེའི་སྐབས་སུ་སྒྲུང་ཞིག་བཤད་སོང་། གང་བྱས་སྒྲིམ་པེད།

ཡ་མ་མགོན་པོ།

ཆོས་རྒྱིག་པ། ཡ་མ་མགོན་པོའི་སྐོར་གསུང་རོགས།

ལན། ཡ་མ་མགོན་པོའི་ཆ་བའི་སྒྲ་མ་ངོ་མ་དེ་གཏེར་སྟོན་ཉི་གསལ་ཡིན་ས་པེད། ཁོང་འཛིང་པ་ཡིན་ས་
པེད། ཁོང་ལ་སྒྲ་མ་བསྟན་ཡ་བྱས་ནས་ཁ་རྩེ་དབང་ཐང་ཆང་མ་བུལ། བོད་ས་ཤོར་འོང་དུས་སྒྲ་མས། ཁོང་ཐེབས་
མ་ཐེབས་ཅི་ཡོད་མ་པེད། ཁྱེད་རང་རྒྱ་གར་ལ་འགྲོ་དགོས་པེད། དེའི་སྟོན་ལ་ཡག་པོ་དབང་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་མདུན་
དུ་གཙོར་གསུངས་དུས། ཡ་མ་མགོན་པོས་ཁྱེད་བཞག་ནས་ཆ་ནས་འགྲོ་བྱུང་ས་མེད་ཟེར་འོང་དུས། ང་ལ་ལས་
འགྲོ་ཞེས་གསུངས་ཡོད་མ་པེད། ཁྱེད་རང་ཡག་པོ་དབང་རིན་པོ་ཆེའི་མཉམ་དུ་སོང་། ཡག་པོ་དབང་རིན་པོ་ཆེ་གྲུ་རུ་
རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་དངོས་དང་ཁྱེད་པར་ཁྱོད་ནས་མེད། ང་ལ་ཞབས་ཞུ་སྒྲུབ་པ་ལས་ཁོང་ལ་ཞབས་ཞུ་བསྒྲུབས་ན་པན་
ཆེ་གི་པེད། གཞན་བསམ་སྒོ་འདྲ་མིན་མ་གཏོང་། ཁྱེད་རང་གཞན་བསམ་སྒོ་གཏོང་མི་བྱུང་ནའང་ཡག་པོ་དབང་
རིན་པོ་ཆེ་ང་རང་རང་ཡིན་བསམས་ནས་དེ་ན་རང་སོང་གསུངས་པ་པེད་ཟེར།

བོད་ས་ཤོར་དུས་ཆུ་བཞི་སྐར་དུག་དམག་མིས་བོད་ཀྱི་སྒྲ་ཆེན་མི་ཆེན་རྣམས་སྒྲུང་སྒྲོབ་ཞུས་ནས་གདན་
འདྲེན་ཞུ་དུས། ཡ་མ་མགོན་པོ་སྟེ་དགོན་ནང་གི་འཛིང་པ་སྟེ་ཤོག་ཅིག་གི་དམག་དཔོན་པེད་བཟུང་འདུག དེ་ནས་
ཁོང་ཞུ་སྐུ་སྐུ་ལ་སྐུ་དང་ཡག་པོ་དབང་རིན་པོ་ཆེ། རྩོད་ནང་རིན་པོ་ཆེ་བཙས་དང་ལྟན་དུ་རྩེ་ལུགས་བྱང་བར་དུ་
སྒྲིབས་ཡིན་ས་པེད། དེ་ནས་ཡ་མ་མགོན་པོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྟན་དུ་སྟོ་ཕྱོགས་ལ་སྒྲིབས་ནས་བྲུ་བ་བྱས། བྲུ་པའི་
ནང་ནས་ཀྱང་དགའ་བྱུང་ཏ་ཅང་སྒྲུང་དེ་ལྟམ་ཡང་མི་གོ། ཤ་ཡང་མི་བ། ལྟ་ཁང་བཞེངས་དུས་ཨར་ལས་ཏ་ཅང་
བྱས་ཏེ་རྒྱུ་ལག་རྣམས་མེར་ཁ་མང་པོ་གསུང་དུ་དགའ་བྱུང་བྱས་དུགས་ཏེ་ཆར་ཁ་ཤས་ཤ་མ་བཟས་ནས་
གཉིད་མ་ཞུགས་ཁྱེད་མཆར་དེ་འདྲ་བྱེད་འདུག་དུས། ཡང་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་ར་ཤ་ར་མགོ་དང་སྐྱག་ཏི་འདྲ་ཉོས་ཏེ་
བསྐྱེད་མ་རྣམས་རྒྱུང་མཆར་དེ་འདྲ་བྱེད་འདུག་དུས། ཡིན་མིན་ཟེར་
ས་མེད་པར་བ་རུ་འདུག་གི་ཡོད་པ་པེད། ཉི་མ་ལྟ་བུ་པེད་ཟེར་ལ་ཡང་ལས་ཀ་ལས་པར་འགྲོ་བ་པེད། ལྟ་ཁང་

རྩིང་པ་ལ་མཆོན་ན་མགོ་ནས་མཐུག་བར་དུ་ས་པག་ཆང་མ་ལ་ཁོང་གི་ལག་པས་ཐུག་ཡོད་པེད་ཟེར་ནའང་ཆོག་
པ་རེད། གནའ་ལྷ་མོ་པད་ཤག་ཁོང་རང་ལ་ཉི་ཤུ་སྟུང་ཆུ་རེད། དེའི་དུས་རིམ་པོ་ཆེ་ལ་ཐུལ་བཞག་གི་རེད། རིན་
པོ་ཆེ་ཡིས་ཁྱོད་རང་ཉོར་ག་ཆོད་གསུངས་ནའང་ང་ལ་དགོས་པ་བྱུང་ན་ཞུ་གི་ཡིན། དེ་མིན་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་ཉར་
རོགས་ཞུ་གི་ཡོད་པ་རེད། ཆོག་བདུན་གསལ་འདེབས་ཏེ་ཅང་འདོན་གྱི་རེད། དུས་ཆོད་ཅིག་ལ་གྲུ་ཐུག་དེ་ཆོར་
ཡི་གེ་སྟོབ་མཁན་ཡང་བྱས་པ་རེད། ཁོ་རང་དགོན་པ་ནང་གི་དགོན་གཉེར་ཟེར་ནའང་བསྐྱོས་བཞག་པ་མ་རེད་ཁོ་
རང་དང་བླངས་ཀྱིས་བྱས་པ་རེད།

ཕྱ་ཁང་རྩིང་པ་ནང་གི་སྟོན་པའི་སྐུ་དང་ལྷ་ཅའི་སྐུ། ལྷ་ཅའི་སྐུའི་ཕྱིན་བདག་ཉག་རོང་རྩེ་རྒྱུ།

ང་ཆོའི་སྐུ་འདྲ་དེ་ཆོའི་ནང་ནས་སྐུ་འདྲ་དང་པོ་དེ་སྟོན་པའི་སྐུ་དེ་རེད། སྟོན་པའི་སྐུ་དེ་སྟོན་པ་དང་པོ་དང་པོ་
སྟོན་པ་ཐ་ལ་ནས་ཡིན་མཁན་གོང་པོ་ཞིག་གིས་འདམ་སྐུ་ཞིག་བཅོས་སོང་། ང་ཆོའི་འདམ་བག་དེ་ (Local) ས་
གནས་འདི་པ་རང་གི་ལོ་ཀལ་འདམ་བག་ཡིན་པ་དང་། དེའི་ནང་ལ་མོད་ཀྱི་ལྷགས་སྟོལ་བྱས་ན་འབྲུ་འདྲ་དང་དེ་
འདྲ་མང་པོ་ཞིག་བཅུད་ཡོད་དུས་སྐུ་འདྲ་དེ་ཉོག་ཅམ་གས། ནང་ལོགས་ཀྱི་གཟུངས་དེ་ཆོ་ལ་འབྲུ་འདྲ་ཞིག་ཉོག་
ཅམ་བརྒྱབ། ཅི་ཅི་འཇུག་སྟོད་མཁན་པལ་ཆེར་དེ་འདྲ་རེད། དེ་ནས་ཕྱིས་སྐུ་སྟོན་པའི་སྐུ་དེའི་ནང་འབྲུ་མེད་པ་
བྱས་ནས་གཟུངས་ཨ་མ་དེ་ཆོ་རང་འདྲགས་བཞག་ནས་ཡང་བཅོ་བྱས་པ་རེད། སྟོན་པའི་སྐུ་ཡང་བཅོ་བྱེད་མཁན་
དེ་རྒྱགས་སངས་ཀྱི་ཡབ་ཆུན་དེ་ཡིན་ས་ཡོད། དེ་ནས་དེའི་གཞུག་ལ་ཆུར་སྟོགས་གུ་ཅའི་སྐུ་དེ་བཞེངས་རེད།
གུ་ཅའི་སྐུ་དེ་བཞེངས་པོད་དུས་སྐུ་བདག་དེ་ཨ་ཅག་མི་མི་ཡི་ཁྱོ་ག་གཞིས་ཁྱོང་གསུམ་པའི་ཉག་རོང་རྩེ་རྒྱུ་ཡིས་
བྱས་པ་ཡིན་ས་ཡོད། གནའ་ལྷ་མོ་པད་ཤག་མེད་དུས་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་བདག་ཆེ་བ་འདྲ་ཞིག་ཉག་རོང་རྩེ་རྒྱུ་དེ་ཡིན་
ས་རེད། ཁོང་པད་ཤག་ཨ་ཁུ་ཅི་ཡོད་མཁན་ཞིག་རེད་འདུག ཉག་རོང་རྩེ་རྒྱུ་དེ་པལ་ཆེར་ ༡༩༦༦ ཅམ་ལ་ང་ལས་
ཁུངས་ནང་ལ་ལས་ཀ་འགོ་བཙུགས་ཅམ་ལ་ཁྱོངས་སོང་། དེ་ནས་ཨ་ཅག་མི་མི་སྒྲ་བྱང་ལ་མ་བྱན་བྱས་པ་རེད།

ཡ་ཐུབས་རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་དགོན་པ་དང་པོ་བཞེངས་སྐྱངས་སྒོང་།

ཆོམ་ཐུག་པ། ཡ་ཐུབས་རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་དགོན་པ་དང་པོ་ག་འདྲ་བྱས་ནས་བཞེངས་པ་རེད་དམ། དེའི་སྐོར་
གསུང་རོགས།

ཡན། དགོན་པ་དང་པོ་རྒྱག་དུས་དཔལ་ལྷལ་ནང་བཞིན་གྱང་བརྟུངས་ནས་བཞེངས་སྐུ་བྱས་འདུག རིན་
པོ་ཆེ་རང་གི་ཞལ་ནས་གསུངས་བྱུང་། འདིའི་གལས་གཡོན་གིང་ནགས་ནས་གྱང་རྟུང་བྱེད་པར་ལེག་གི་ཆེད་

ནུ་ཤིང་གཏུབས། ཤིང་གཤོག་ཏུ་བཅུག དེ་འདྲ་བྱེད་དུས་པར་ལེན་མང་པོ་གཤགས་ཡོད་ས་རེད། དེ་ནས་ཉི་མ་གཅིག་ (Forest Department) ཤིང་ནགས་ལས་ཁུངས་ཀྱི་མོ་ཏ་གཉིས་ཙམ་སླེབས་སོང་། གཞིས་གྲོང་བཞི་པའི་མི་རྣམས་ཀྱིས་འཁྱུག་པ་རྒྱག་ཅིས་བྱེད་དུས་རིན་པོ་ཆེས་སྐད་ཆ་བཤད་རེས་བྱས་ན་འགྲིག་གི་རེད་གསུངས་ནས་སྐད་ཆ་ཤོད་དུས་ལས་བྱེད་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་ས་རེད། དེ་ལ་ང་ཚོའི་པ་ལུ་ལ་གྱི་ཁང་པ་བཙོ་དུས་གྲང་རྒྱུ་བ་དང་ད་ལམ་དགོན་པ་བཞེངས་པའི་ཆེད་དེ་འདྲ་གྲང་རྒྱུ་བྱེད་ལ་ཤིང་བྱའི་སྐོར་འགྲེལ་བཤད་རྒྱག་དུས་གོ་བརྟེན་ལག་པོ་འཛོད་ཡིན་ས་རེད། ཁོང་ཚོས་ཁྱེད་རྣམས་ཀྱི་པ་ལུ་ལ་དེ་འདྲ་བྱེད་པ་མ་གཏོགས་འདི་རུ་དེ་འདྲ་མོ་གི་མ་རེད། ས་ཕག་རྒྱག་དགོས་རེད། ཤིང་འདི་ཆོ་གཏུབ་ཆོག་གི་མ་རེད། འོན་ཀྱང་ཁྱེད་རྣམས་ཀྱིས་མ་ཤེས་ནས་གཏུབས་པ་ཡིན་ཙམ་སྐོར་ཡོད་མ་རེད། ཁྱེད་རྣམས་ལ་ཁང་པ་བཙོ་བྱེད་ཤིང་མེད་སྐོར་གཏོང་མོ་བ་ང་ཚོས་ཁྱེད་ཡོང་ཟེར་ནས་ཤིང་དཔེ་ལག་པོ་ཁྱེད་སླེབས་པ་དེ་དག་གྲུ་གཤིས་པ་དང་པོ་དེ་དག་རྒྱག་བྱེད་བྱས་ནས་ལོ་ཉ་ལམ་ཉི་ཤུ་སྐུ་མ་རྩའི་རིང་སྐོར་ཅི་ཡང་མེད་པར་གནས་སུ་བཞུགས་ཡོད་རེད། ང་ཚོའི་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་ཟམ་པ་རྒྱག་ས་སྟེ་ཆུའི་འདུས་མདོ་དེའི་ཡར་ཙམ་ན་ང་ཚོའི་དགོན་པ་ནས་མར་འགྲོ་སའི་ལག་པ་གཤམས་ཕྱོགས་དེ་ན་ད་ལྟ་བུ་གིས་ཟེར་མཁན་ཞིག་གིས་ཁང་པ་བརྒྱབ་འདུག་པའི་ས་ཆ་དེར་ཆུ་དེ་འདྲ་འདུས། ཆུ་དེ་ཡང་བྱང་གི་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན་དུས། རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་ས་དྲག་དེ་ཡིས་དཔེ་གཞི་དེ་ཀྱི་འདུག་གསུངས་ནས། དགོན་པ་བཞེངས་ས་ས་ཆ་རག་པ་དང་དགོན་པའི་མདོ་ལ་ས་དྲག་གཞོན་ཆེད་ཆ་ཁང་དེ་ཐོག་མར་གྲང་བརྒྱུངས་ནས་བརྒྱབ་པ་ཡིན་གསུང་གི་འདུག དེ་ཆོ་ཡང་ཤིང་ནགས་སྐྱང་སྐྱོབ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་མི་རྣམས་ལ་བསྟན་ཡོད་ས་རེད། ད་ལྟ་གཞིས་ཆགས་དེ་ཆོ་ཡིས་ཅིག་པ་དེ་ཆོ་ལག་པོ་བཅིགས། ཆོན་བཏང་བྱས་ནས་ལག་ཐག་ཆོད་བཞེངས་འདུག

༡༥ རྒྱུ་བས་ཆེ་རིན་པོ་ཆེ་ས་དབྱུང་ལ་མཁམས་པའི་ཚུལ།

ཆོ་མ་གྲིག་པ། དགོན་པ་འདི་འདྲ་ཆེན་པོ་བཙོ་བཞོད་ལུ་བྱུང་བ་ཞིག་བཞེངས་དུས་དགོན་པའི་བཙོ་བཞོད་ཀྱི་འཆར་གཞི་འདོན་མཁན་དམིགས་བསལ་འདྲ་ཡོད་རེད་པས།

ལན། རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་གི་སྐྱགས་གཤིས་འདྲ་པོ་ཕྱག་ལས་དེ་གནང་བསྐྱད་དུས་ཉ་ལས་པོ་གནང་བསྐྱད་པ་མ་གཏོགས་བཀའ་འདྲི་ཞུས་ན་ད་མང་ཆེ་བ་མི་ཤེས་རང་གསུང་བསྐྱད་ཀྱི་རེད་ག། ངས་ཉ་གོ་ས་ལ་ (Philippines) རྒྱུ་ལི་ཕིན་གྱི་སྤྱི་བདག་ཆེ་ཤོས་སྤྱུ་ཞབས་ཀྱི་རུ་སི་ཟེར་མཁན་ཞིག་ཡོད་རེད། སྤྱི་བདག་དེ་དང་པོ་ནས་ས་དབྱུང་དང་ཅིས་ལ་དོ་སྐྱོང་ཡོད་མཁན་ཞིག་རེད་འདུག དེའི་སྐོར་ཁོང་གི་བྲིས་ཆང་དེ་ལ་དགོ་ལུགས་ཀྱི་སྒྲ་མ་ཞིག་གིས་གཅིག་གིས་གཉིས་ཀྱིས་ལབ། ཡང་རྒྱ་སྒྲ་མ་ཞིག་གིས་ཀྱང་འདྲ་མི་འདྲ་བཙོ་བཅུག་དེ་འདྲ་བྱས་

ནས་ཡང་ཁོང་ཚོ་ལམ་ལ་ཞེ་དག་འགྲོ་ཡོད་ས་མ་རེད། དེ་འདྲ་བྱས་པོར་དུས་སྤྱིན་བདག་དེས་གནས་ཚུལ་དེ་ཆང་
མ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་མདུན་ལ་ཞུ་དུས། རམ་རྒྱན་རིན་པོ་ཆེ་དེ་འདྲ་འདྲ་པོ་ཅ་ནས་གསུང་གི་མ་རེད། དེའི་དུས་རིན་
པོ་ཆེ་ཡིས་དེའི་མི་ཆང་དེ་ལ་ད་ཉན་གྱི་ཡོད་ན་མེད་ན་མི་ཤེས། འདི་རྒྱུ་བསྐྱེད་ནས་ཡག་པོ་རེད་ལ། དེ་འདྲ་ཞིག་
གསུངས་ནས། གསུང་སྤངས་དེ་ཏ་ལས་མདོག་ཁ་པོ་འདྲ་ཞིག་ཅི་གསུངས་མ་སོང་། ལོ་གཞུག་མ་ང་ཚོ་འགྲོ་དུས་
ཁང་བ་དེ་ཆ་ཆང་མར་བཞིག་སྟེ་སྟོ་ཆ་ཆང་བཞེ་བོ་བརྒྱབ་བྱས་ནས་ཆང་མ་ཡང་བཟོ་བྱས་ཆར་འདུག་ རིན་པོ་
ཆེ་ཡིས་དེ་ན་བཟོ་བ་ཞིག་ལ་རྒྱལ་སྟོ་ཡིན་ནམ་སྟོ་ཞིག་ལ་མཐུན་བ་སྤྱན་བཞི་ཞིག་བཟོས་ལ་དེའི་ཅ་ན་རྒྱ་འབབ་
ས་ཞིག་ཟོས་གསུངས་ནས་ཁོང་ཚོ་ཡིས་དེ་འདྲ་བཟོས་སོང་། རེས་མ་ཁོང་ཚོ་ཏ་ལས་པོ་ཡག་པོ་རེད་འགྲོ་རེད།

ཡུལ་ས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཅིས་ལ་མཁས་པའི་ཚུལ།

ཚོ་མ་གྲིག་ལ། ཡུལ་ས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ས་དབྱུང་ལ་མཁས་པ་ཡོད་པ་ནང་བཞེན་ཅིས་ཀྱི་གཟའ་སྐར་འཕྲོད་སྐྱེར་དེ་
འདྲའི་སྐྱེར་ལ་ག་འདྲ་ཡིན་མིན་ཁྱེད་རང་གིས་ཏ་གོ་བ་ཡོད་ན་གསུང་རོགས།

ལན། ས་དབྱུང་དང་ཅིས་ཀྱི་སྐྱེར་འདི་འདྲ་ཡར་མར་ཐེབས་ལ་གཟའ་རན་སྐར་རན་དེ་ཚོ་ལ་ཕལ་ཆར་
བསྐྱེད་གྱི་ཡོད་ས་མ་རེད། ཡིན་ནའང་གསུང་ལ་དེ་ཞེ་དག་གསུང་གི་མ་རེད་ད། དེའི་དུས་སྐུ་ལ་སྐུ་སྐུ་ཡིན་མི་
ཤེས། སྐུ་ལ་སྐུ་ཞིག་ཁྱི་འདོན་བྱེད་ལ་སྐད་ཆ་ཞིག་ང་ཚོས་སྐུ་ལ་སྐུ་ཁྱི་འདོན་གྱི་དུས་ཚོད་ཆ་བརྒྱུ་རྒྱ་དེ་སང་
ཉིན་ཞོགས་བ་རྒྱ་ཚོད་ ༠༩ ལ་ཁྱི་འདོན་བྱེད་གྱི་ཡིན་གསུངས་ནས་ཁྱབ་བསྐྱགས་བྱས་སོང་། རྒྱ་སྐུ་ལ་རིན་པོ་
ཆེའི་སྟོབ་མ་དབྱེན་རི་ཞིག་སྟེབས་སོང་། དབྱེན་རི་དེ་ཚོ་ཡིས་དབྱེན་རིའི་ཅིས་འགྲོ་སྤངས་དེ་ཤེས་གྱི་ཡོད་ས་
རེད་ལ། རྒྱ་དམན་རྟོག་ཅམ་ཅ་མ་ཆང་བའི་བཟོ་འདྲ་ཞིག་མདོན་ཤེས་ཡོད་མདོག་མདོག་བྱེད་མཁན་ཞིག་འདུག་
སྟེ་དམན་དེས། རིན་པོ་ཆེའི་ནམ་ཐར་ནང་རྒྱུ་སྐུ་ཅིས་དང་ས་དབྱུང་སྐྱེར་དེ་འདྲ་ཁ་ས་སྐྱ་མ་ཆེ་རིང་ཅ་
ནས་སྤངས་རེད་ཟེར་བ་ཞིག་མོས་མཐོང་བྱུང་། ག་ཚོད་མཁས་པ་ཡོད་རེད་ཟེར་གྱི་འདུག་ དས་ཏ་མི་གོ་ཅིས་མི་
ཤེས་མཁན་ནི་ཡིན་ས་མ་རེད་མ་གཏོགས། མཁས་ཞན་ག་འདྲ་ཡིན་མིན་ཏ་མི་གོ་སྟོང་སྟོང་རེད་ཟེར་བ་གོ་སྟོང་
བ་མ་གཏོགས། རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་ལ་བྲིས་ན་ནི་ཏ་མི་གོ་གསུང་གི་རེད་ལམ་ཡིན། མོ་རང་ཏ་ལས་ལས་འདྲ་
ཞིག་བྱེད་བསྐྱད་འདུག

སྐུ་ལ་སྐུ་ཁྱི་འདོན་མཛད་པའི་ཉིན་མོ་དེར་ཆེས་པ་བརྒྱ་ཡིན་ནམ་ཞིག་ཁེལ་བསྐྱད་ཡོད་ས་ཡོད། སྐུ་ལ་སྐུ་
ཁྱི་འདོན་དོ་མ་མཛད་པོར་དུས་རྒྱ་ཚོད་ ༡༠:༣༠-༡༡ ལས་མས་ཅམ་ལ་སྐུ་ལ་སྐུ་ཡར་གདན་འཕྲོན་ཁྱུས་ནས་
ཁྱི་འདོན་མཛད་སྟེ་དེ་ཉིན་གྲང་ཞལ་ལག་རྒྱན་ཆད་ལ་ཆར་བ་ཞིག་གནང་སོང་། དེའི་དགོང་དག་དེ་ལ་སྟེ་དམན་

ཆོས་ཀྱི་ལ་ལ། ལྷ་བས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱུ་མཁུར་ཀྱི་ཁྱེད་རང་ལི་ཤེ་ཕར་གཏོང་ཆུང་ལེན་གྱི་ལས་ཀ་ལས་སྐབས་
 ལྷ་བས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ལི་ག་ཆང་ཡོད་རྟེན་བས།

གནང་བ་དེ་འདྲ་མཁལ་སྤྱོད་པས།

ལན། རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་བཀའ་མོལ་གསུང་དུས་པར་ཐོགས་མི་དེ་ལ་ཆོད་ཆོད་འདྲ་ཞིག་མ་གཏོགས་ཅི་གསུང་གི་མི་འདུག་ག (Philippines) རྒྱུ་ལི་མེན་གྱི་སྤྱོད་བདག་ཀྱང་པོ་ཆེ་གཞི་ཆེན་ཆང་ལ་བྱ་མོ་གཉིས་ཡིན་ནམ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡོད་པེད། སྤྱོད་བདག་ཀྱང་པོ་དེ་བྱ་མོ་མོ་གསར་ཟུར་ལ་ཉར་ཡོད་ས་པེད་པ། རྒྱུ་ལི་མེན་རང་གི་སྤྱོད་མན་དེ་ཡིས་ཏུ་གོ་བྱ་མོ་གཉིས་ཀྱང་ལ་པེད་པ་མ་ཉན་ནས་སོ་སོ་ཁྱོ་ག་དེ་བཅའ་ནས་ཤོད། བ་མ་ལ་ལ་གྲག་རྒྱུ་ཀྱང་མི་བྱེད་པ་དེ་འདྲ་བྱས་ཐོང་པེད། དེ་ནས་ཐེངས་མ་ཞིག་འདི་ན་བཀའ་མའི་སྤྱོད་བ་ཡིན་ནམ་སྤྱོད་ཆེན་ཡིན། བལ་ཆེར་སྤྱོད་ཆེན་ཡིན་ས་ཡོད། ཁོང་ཆོས་སྤྱོད་བདག་ཆང་མ་བྱས་ཡོད་པེད། དེའི་སྤྱོད་མན་སྤྱོད་མན་དེས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཁོ་ལ་ཁོའི་སྤྱོད་མན་ཟུར་པ་དེ་གཡུག་རྒྱུ་གསུང་རྒྱུ་ཡིན། རིན་པོ་ཆེ་ཡི་ཞལ་ལ་ཉན་ན་མ་གཏོགས་གཞན་པ་སྤྱོད་པེད་པ་མི་ལ་ཉན་གྱི་མི་འདུག་ཟེར་ནས་དེ་འདྲ་མང་པོ་ཞིག་ཞུས་སོང་། རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་ཅི་གསུང་ས་མ་པེད་བསམས་སོང་།

དེ་ནས་ཉི་མ་ཞིག་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་ཞལ་ལ་ག་ལ་སྤྱོད་བཏང་བྱས་ནས་ད་ལྟ་རིན་པོ་ཆེའི་གཟིམ་ཁང་དེའི་མདུན་ནས་རྒྱ་མའི་ཁང་པ་དེའི་ལོག་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ང་། སྤྱོད་བདག་ཞིག་ཆང་ཆང་མ་ཡོད་པེད། ངའང་དེའི་དུས་སྤྱོད་སྤྱོད་ཡིན་པའི་སྤྱོད་ཆ་པེད། ཁ་ལ་ག་ཟེ་འདྲ་བྱེད་འདུག་དུས། དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེས་དེའི་སྤྱོད་ལ་བཀའ་མོལ་གསུངས་སོང་བ། དེའི་སྤྱོད་ལ་བཀའ་མོལ་གསུངས་ཐོང་དུས་སྤྱོད་བདག་ཀྱང་པོ་དེས་ (no, no, i don't want to talk about this) ད་འདིའི་སྤྱོད་ལ་སྤྱོད་ཆ་བཤད་གྱི་མིན་ཟེར་ནས་ཁྱོད་ནས་ཉན་རྒྱུ་མི་བྱེད་པེད། སྤྱོད་ཆ་ག་ཆོད་བཤད་ནའང་ཉན་རྒྱུ་མི་བྱེད་པེད། རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་ང་ལ་པར་ལབ་གསུང་གི་འདུག་ལབ་ཡིན། ལབ་ནའང་ཉན་རྒྱུ་མི་བྱེད་པེད། དེ་ཆོད་ཅ་ན་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་ཁོའི་མགོའི་སྤྱོད་ལ་"ཐེག་"ཟེར་ནས་གཅིག་བཤམ་སོང་། ཅི་ཟེར་པེད། ངས་ཁྱོད་ལ་བྱེད་དགོས་ཟེར་གྱི་མེད་པ། མིས་སྤྱོད་ཆ་བཤད་པ་འདི་པར་ཉོན། ཉན་ལོ་གི་འདུག་ན་ཉོན། ཉན་ལོ་གི་མི་འདུག་ན་བཞག་ཤོག་གསུངས་སོང་།

དེ་ནས་ངས་དེ་ལམ་སང་པར་བསྐྱར་ཡིན། དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ཞལ་དོ་ཁྱོ་བསྐྱར་པ་ཡོད་པེད་པ། ཆང་མ་འཇམ་ཐིང་པེད་པེད་སོང་། ངའང་ཏོག་ཅམ་སྤྱོད་ནས་ངའི་སྤྱོད་དེའང་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས་པ་ནང་བཞིན་ཏོག་ཅམ་ཤུགས་ཆེན་པོ་འདྲ་པེད་མིན་འགྲོ། དེ་ནས་ཁོ་འདི་འདྲ་བྱས་ནས་བསྐྱར་གྱི་འདུག་དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་གསུངས་སོང་། ཁྱོད་ཆོ་ཆོད་དང་དེ་ཆོ་ཆོད་མ་ལ་དཀའ་ལས་འདུག་གཅིག་འདུག་གཉིས་འདུག་ཟེར་ནས་མང་པོ་བཤད་བསྐྱར་གྱི་ཡོད་པེད། དང་པོ་སོ་སོའི་ནང་དེ་ལག་པོ་མ་པེད་ཆང་ནས་བཟུང་ཆོད་དང་དེ་ཆོའི་སྤྱོད་ཆ་པེད་ཐོང་ལ་ཁྱོད་ནས་ཡོད་མ་པེད། ཆོད་དེ་ཆོ་ལག་པོ་ཡོད་དགོས་གྱི་ཡོད་ན་དང་པོ་སོ་སོའི་ནང་དེ་ཞི་བདེ་ལྷིང་འཇགས།

གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་ཆེ་མཐོང་། གན་བ་ཡིས་བྱམས་སོ་བྱས། རྒྱུ་བ་ཡིས་ཆེ་བཟུར་བྱེད་དགོས་རེད། སོ་སོའི་སྤྱ་གུ་དེ་སོ་སོས་བདག་སོ་བརྒྱབ་ནས་རྒྱུ་ཉར་ཤེས་དགོས་རེད། དེ་ནས་ཁྱོད་རང་གི་སྤྱེད་མན་ཟུར་བ་དེ་ལ་འབྲེལ་བ་བྱས་ནས་བད་ཤག་འབྲེལ་དེ་སྤྱད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ནའང་ཁྱོད་རང་གི་འདོད་བ་གིས་ལ་སྤྱོད། ཁྱོད་ཆོ་ཁོས་བད་ཤག་སྤྱོད་མི་སྤྱོད་ལ་རྩལ་གཏོགས་མ་བྱེད། ཁྱོད་རང་སྤྱེད་མན་ཟུར་བ་དེ་འབྲེལ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ན་ཆོང་དང་ནང་དང་ཆང་མ་འཛོར་ལ་རང་རེད། དས་ད་ལྟ་ཁྱོད་ལ་ལབ་ཀྱི་ཡོད། དས་ཁྱོད་ལ་ལབ་དགོས་ལ་དེ་ར་ལ་དགོས་ཟེར་ནས་ལབ་ཀྱི་མེད་ད། ད་ར་ཆོའི་སྤྱི་ན་བདག་འབྲེལ་སོ་རེད་འགྲོ་བའི་སྐབས་སུ་ཁྱོད་ལག་སོ་རེད་ན་བསམ་ཀྱི་ཡོད་གསུངས་སོང་།

དེ་ནས་ཁོའི་སྤྱེད་མན་དེ་ཡིས་ཁོ་ལ་བད་ཤག་སྤྱོད་འབྲུག་གི་མིན་མདོག་མདོག་འབྲེལ་ཤིག་ཤིག་ཤིག་ཅིག་མང་སོ་ཞིག་བཤད་སོང་། རིན་པོ་ཆེ་ཡིས། ཁ་རྒྱུ་མས། ཅི་བཤད་བཤད་རེད། སྤྱད་ཆ་མར་སྤྱིང་འབྲུགས་དགོས་ཀྱི་ཡོད་དམ་ཡང་རྒྱུག་ག་བཤད་ནས་བཤད་ལ་ཡིན་གསུངས་སོང་། དེ་ནས་མོ་རང་གི་སྤྱིང་མོ་དང་ཁོང་ཆོ་ཆང་མ་ཡིས་མོ་ལ་རང་ཆོ་སྤྱད་ཆ་གཞུག་ལ་བཤད་ན་འགྲིག་གི་རེད། ད་ལྟ་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱེད་མན་ལ་སྤྱད་བརྒྱབ་མ་ཡོང་ལབ་སོང་བ། དེ་ནས་མར་བཤད་རྒྱུར་བཤད་བྱས་ནས། དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས། ཁྱོད་རང་གི་སྤྱེད་མན་ཟུར་ལ་ཉར་བ་དེ་སྤྱུག་ཏུ་བརྒྱག་ན་ལས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ལོ་གི་ཡོད་མ་རེད། ག་ཆོད་སྤྱད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ནའང་སྤྱོད། ཁོང་རང་ཆོ་སྤྱུག་ཏུ་མ་འབྲུག་ཡིན་ནའང་ད་ནས་བརྒྱུད་ཆེ་སྤྱེད་མན་ཟུར་བ་དེར་འབྲེལ་བ་བྱས་མ་ཡོང་གསུངས་སོང་། དེ་ནས་བྱ་བུ་མོ་ནང་མི་ཆང་མ་མཐུན་སོ་བྱས་ནས་ཉ་ལས་བ་ལག་སོ་ཆགས་སོང་། ད་ལྟ་ (Philippines) རྒྱུ་ལི་ཕེན་ཀྱི་ཆོས་ཆོགས་ནང་ན་ཐ་ཆས་རིགས་ཆང་མ་ཁོང་ཆོའི་བྱ་མོ་གཅིག་གིས་ཉ་ཆ་བརྒྱབ་ནས་སྤོང་ཡོང་གི་འདུག་ཟེར།

མཁན་ཆེན་པུ་ཤེས་རབ་ཞེ་ཆེན་བཤད་བྱ་ལ་ཕེབས་རྒྱུར་ཡ་སྤྱབས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་
ལ་དགོངས་ཁྲིལ་བྱས་པ།

ཞེ་ཆེན་དགོན་ལ་བཤད་བྱ་བརྒྱགས་པའི་སྐབས་སུ། ང་ཆོ་སོད་བ་ཆང་མ་ག་བ་ག་ས་ལ་ཐོར་ནས་གནས་སྤངས་དཔེ་དཀའ་ལས་ཁག་སོ་ཡོད་རེད་བ། མཁན་ཆེན་བརྩོན་འགྲུས་དང་མཁན་པོ་རྒྱ་ཟེར་ཁོང་ནས་བ་གོངས་པའི་རྗེས་ང་ཆོ་རྟིང་མ་ཆང་ནས་དཔེ་ཆ་ཁྲིད་པའི་ཉམས་སྤྱོད་ཆེ་མོས་མཁན་ཆེན་པུ་ཤེས་རབ་ཁོང་རང་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེའི་དུས་ང་ཆོ་འདི་ན་བཤད་བྱ་འགོ་བརྒྱགས་ནས་ལོ་བརྒྱ་བརྒྱ་གཅིག་ཆགས་ཡོད་རེད། ང་ཆོའི་དགོན་པ་ནས་རྒྱ་བ་གཉིས་གུང་མེད་སྐབས་སུ་མཁན་ཆེན་པུ་ཤེས་རབ་བལ་ཡུལ་ཞེ་ཆེན་ཆང་ལ་ཕེབས་ནས། ཞེ་ཆེན་

ནས་མཐུན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་ནས་པས་གཞིག་ཏུང་སང་ལ་གནང་འདུག དེ་ནས་ཉི་མ་ཞིག་དེ་ལ་མགོ་མཐུན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་ཡི་མཆན་ཐོག་ནས་བྱུག་གིས་ཤིག་འབྱོར་སོང་། བྱུག་གིས་དེའི་ནང་ཁོང་ཆོས་བཤད་གྲ་བཅུགས་ཡོད། དེ་ལ་མཁན་ཆེན་བསྐྱེལ་ས་རབ་མེད་ན་ཐབས་མེད་རེད་འདུག མཁན་ཆེན་བསྐྱེལ་ས་རབ་ལ་དགོངས་པ་གནང་རྒྱུས་ཟེར་བའི་བྱུག་གིས་ཤིག་འདུག འོན་ཀྱང་དེ་ལ་རིན་པོ་ཆེས་ལྷགས་ལན་མ་ཐུལ་བར་མཁན་ཆེན་གདན་འདྲེན་ཞུ་བར་གྲ་ལེགས་བཤད་བལ་ཡུལ་ལ་བཏང་གནང་སོང་།

དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་མཁན་ཆེན་ལ། ཞེ་ཆེན་ཆང་གིས་བཤད་གྲ་བཅུགས་དེ་འདྲ་བྱས་པ་དེ་ད་ལྟ་དཔེ་ཆ་གསར་པ་རེད། ང་ཆོའི་འདི་ནས་ཐོན་པའི་དགེ་ཆུན་གསར་པ་དེ་ཆོ་བཏང་ན་དེས་འགྲིག་གི་རེད། དགོས་ཀྱི་འདུག་ན་ང་ཆོ་འདི་ནས་དགེ་ཆུན་གཏོང་ཆོག་གི་རེད། ང་ཆོ་འདི་ན་དཔེ་ཆ་ལྟ་མཁན་དེ་ཆོ་དོག་ཅམ་རྩིང་པ་རེད་ཆར་དུས་དེ་ལ་དཔེ་ཆ་རྩིང་པ་དེ་ཆོ་ཡིས་བསྐྱབས་ན་མ་གཏོགས་གསར་པ་ཡིས་བསྐྱབ་ཡོང་རྒྱ་ཅི་མེད་རེད། དེ་ནས་མ་འོངས་པ་དགོངས་པ་ཅི་ཞུ་དགོས་མ་རེད། དེ་ནས་དཀའ་གནད་ཆེ་བའི་སྒྲོར་དེ་ཆོ་གང་ན་ཡིན་ནའང་ཁྱེད་རང་ནམ་པ་ཆོས་གསུང་དགོས་རེད་མ་གཏོགས་ས་ཆ་གཅིག་ལ་འདུག་ནས་བྱེད་དགོས་ཟེར་བའི་སྐད་ཆ་ཅི་ཡོད་མ་རེད། གསུངས་སོང་ཟེར།

ཞེ་ཆེན་ལ་དགེ་ཆུན་བཏང་བའི་སྐོར།

ཆོ་མ་ཁྱིག་ལ། དེ་ནས་ཞེ་ཆེན་ཆང་ལ་དགེ་ཆུན་སྲུ་སྲུ་བཏང་ཡོད་རེད་དམ།

ལན། དེ་ནས་ཉི་མ་ཉི་ཤུ་ཅམ་གྱི་རྩེས་ལ་ཡིན་ས་ཡོད། ཞེ་ཆེན་ལ་དགེ་ཆུན་གཏོང་རྒྱུས་ཟེར་ནས་ཡི་གེ་སྐེབས་བྱུང་། མཁན་པོ་ཨ་ཇི་ཀའས་བསྐྱེལ་ཆོས་འཕེལ་བཏང་གནང་སོང་། དེའི་དུས་མཁན་པོ་ཨ་ཇི་ཀ་ལོ་རིམ་དགུ་པ་ཐོན་ནས་ཞེ་དྲག་འཕྲོ་གི་ཡོད་མ་རེད། མཁན་པོ་ཨ་ཇི་ཀ་ཁྱི་འདོན་གནང་མཁན་དེ་ལ་མགོ་མཐུན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་རེད། དང་པོ་ལོ་རྒྱུང་འདྲ་ཆོར་ཡིན་ས་རེད། ཞེ་ཆེན་ལ་དཔེ་ཁྱིད་འཁྱིད་འོང་དུས་ཁོང་ཆོ་ཆང་མ་ཏང་སངས་ནས་དཔེ་མི་སྤྱིད་ཡག་པོ་རེད་འདུག་ཟེར་ནས་ལོ་གསུམ་རེད་ཆར་ནའང་ཞེ་ཆེན་ཆང་གིས་བདག་པོ་བརྒྱབ་ནས་ཁྱི་འདོན་བྱས་པ་རེད།

རིན་པོ་ཆེ་ཡིས། མཁན་པོ་ཨ་ཇི་ཀའི་རྩེས་ལ་མཁན་པོ་ཆེ་རིང་རྩོད་རྩོད་ལར་བཏང་བཞག་རེད། མཁན་པོ་ཆེ་རིང་རྩོད་རྩོད་ཆ་མཁས་པ་ཡིན་པ་མ་ཟད། ཁྱིམ་ས་དང་ཡར་མར་མང་པོ་ཞིག་ལ་མཁས་པ་ཡིན་དུས་དཔེ་མི་སྤྱིད་མི་ངན་པ་རེད་འདུག་ག། མཁན་པོ་ཆེ་རིང་རྩོད་རྩོད་གཞུག་ལ་མཁན་པོ་ཨ་བ་རྒྱུང་བཏང་རེད། མཁན་པོ་མཐུན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་འདྲེན་བཏང་ཡོད་ས་ཡོད། མཐའ་མ་དེ་མཁན་པོ་ཀུན་བཟང་བདེ་ཆེན་བཏང་ཡིན་ས་རེད། དེ་འདྲ་བྱས་

འོང་དུས་རྗེས་མ་དེ་བ་ལ་མཁུན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེའི་གསང་ཡུམ་གྱིས་ཞེ་ཆེན་ཆང་ལ་བཀའ་ཤིན་ཆེ་དགོས་ན་པད་
ནོར་རིན་པོ་ཆེ་ལས་ལྷག་པ་མེད་ཟེར་ནས་གསུངས་པ་རེད།

སྐབས་དེའི་དུས་ཡུལ་སྐབས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་བྱ་ལོན་དང་།

ཨ་ཁི་ལ་མེངས་དང་པོ་མེངས་པའི་སྐོར།

ཆོས་གྲིག་ལ། ཡུལ་སྐབས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་བྱ་ལོན་གཡར་བའི་སྐོར་གསུང་རྒྱུས།

ལན། མི་དེ་ཆོ་ཡིས་ག་རེ་བྱ་གྱི་ཡོད་མེད་མི་ཤེས། ང་རང་གི་བསམ་ཚུལ་འདྲ་ཞིག་བྱས་ན། རིན་པོ་ཆེ་དེའི་
སྐབས་སུ་ཕྱག་དཔུལ་དང་དགོན་པ་དེ་ཆོ་རྟོབ་དེ་ཁ་ལ་ཆེན་པོ་འདྲ་ཞིག་ཆགས། དེའི་ནང་ནས་ ༡༩༩༠ ཟམ་པའི་
ལོ་ལ་དེ་ལ་མགོ་མཁུན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་མེངས་ནས་བཀའ་ཆོས་གསུངས་ནས་རྟིང་མའི་ས་ཆ་ག་ས་གང་ནས་མི་དེ་
ཆོ་འཛོམས་འོང་དུས། ས་མཆོམས་ཁག་ནས་ཡིན་ནའང་རེད། བོད་ནས་གསང་འབྲུང་མང་པོ་ཞིག་སྟེབས། དེ་
ནས་ང་རང་ཆོ་རྟོབ་པ་རང་ལ་ཆ་བཞག་ན་བོད་ནས་རྒྱ་དཔེ་ཆ་དང་དེ་ཆོ་མང་པོ་སྟེབས། བསྟན་པ་དེ་ཡར་
དར་བའི་དུས་ཆོད་འདྲ་ཞིག་ཁེལ་ཡོང་དུས་བཤད་བྲལ་རེད། རྒྱ་བ་ཁང་རེད། མི་འདྲ་མ་སོང་ན་འབར་སོང་རེད་བ།
དེ་འདྲ་རེད་ཡོང་བའི་སྐབས་སུ་དཔེར་ན་ང་ཡིས་ཏ་གོ་ས་འདྲ་པོ་བསམ་སྒོ་བཏང་ན་ ༡༩༩༦-༡༩༩༧ དེ་བའི་ནང་
ལ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་འབྲུམ་ཉི་ཤུ་ཅ་གངས་ཅམ་བྱ་ལོན་ཡོད་ས་ཡོད། ད་དུང་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་བྱ་ལོན་གཡར་བ་བརྒྱ་
ཆ་ལྷ་བརྒྱ་ལྷག་ངས་ཏ་གོ་གི་ཡོད་ཀྱི་མ་རེད་ད། སང་ཉིན་གནང་ཉིན་མི་ཆོས་སྐྱེད་ཀ་ལེན་དུ་འོང་དུས་ཀྱང་བྱ་
ལོན་གཡར་བ་འགྲོ་དགོས་རེད། ཁོང་རང་ཏ་ལས་ཡ། ཞེ་ས་མ་ཁུས་ན་སྒོ་ཁོག་ཆེ་ཆེ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་རེད་བ་མ་
གཏོགས། ང་ཆོ་འདྲ་པོ་ཞིག་ལྷད་པའི་ནང་ལ་ཁྱོད་ནས་འོང་ལ་མེད་པ་འདྲ། ངས་འདུག་སེ་ཅིས་བརྒྱབ་ན་ཅི་མེད་
ཟེར་ས་འདྲ་ཞིག་ཐུག་ན་མ་གཏོགས་ད་སྐྱིན་པ་དེ་ཆོ་གང་འདྲ་འདྲ་ཞིག་བྱས་ནས་སྤྱད་དགོས་ན་བསམས་ཡོད། ང་
ཆོ་དུས་སྐབས་ཀྱི་སྤྱད་ཆ་བཤད་ན། ཐུག་ཐུག་ (Bullet) ལྷ་ལེ་འི་དེ་ཆོ་ལ་སྤྱང་ཐུག་ལྷ་ལེ། ཐུག་ལེ། བདུན་
རེ་རེད། (Ambassador car) ཞེས་རྟེན་པོ་རྩེ་མོ་འི་དེ་ཆོ་ལ་ཁྲི་ལྷ་ཐུག་བདུན་ཀྱི་སྤྱད་ཆ་རེད། དེའི་སྐབས་
སུ་འབྲུམ་མང་པོ་དེ་འདྲ་བྱ་ལོན་ཡོད་རེད། བྱ་ལོན་ཞིག་ཡོད་རེད། དགོན་མཆོག་གསུམ་པོ་མཁུན། ངས་ཏ་གོ་
དོན་ཅི་རེད་ཟེར་ན། བྱ་ལོན་སྐྱེད་ཀ་དེ་ཆོ་ང་ཡོད་དུས་ཁེལ་སོང་ན་ང་ཆོས་ཅི་གི་ཡོད་བ། དེའི་དུས་བྱ་ལོན་གཡར་
བའི་ཡི་གེ་ཁག་ས་ངས་བྲིས་ཡོད་ཀྱི་རེད།

དེ་འདྲ་དེ་འདྲ་བྱེད་འདུག་པའི་སྐབས་སུ་རྫོང་ནང་རིན་པོ་ཆེ་སྤུ་གོང་མ་ཐེ་ཡན་ལ་ཕེབས་བྱས་ནས། སྐད་ཆ་
 བྲང་པོ་བཤད་ན། བོད་བསྟན་པ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སྲིད་དོན་དེ་འདྲ་མ་བྱས་ནས་པ་གི་ལ་འགྲོ་བསྟན་ན་ཐེ་ཡན་གྱི་པད་
 ཤལ་གིས་པན་ཐོགས་ཀྱི་ཡོད་པ་མིག་མཐོང་ལག་ཟེན་ཆགས་བསྟན་ཀྱི་ཡོད་རེད། འོ་དེ་འདྲ་འདྲ་ཞིག་བྱེད་འདུག་
 དུས་དེ་ནས་ ༡༩༡༥ ལོ་ལ་ཞིག་ཕེབས་རེད། དེ་ནས་པར་རྒྱ་སྤྱལ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་གདན་འདྲེན་བྱས་ནས་ཨ་རི་
 ལ་ཕེབས། ཨ་རི་ནས་རྒྱུ་ཕེབས་འོང་དུས་དེའི་དུས་གནས་ཀྱའི་འཛིན་བྱང་གཏོག་དུས་མི་རེ་རེ་ལ་སྟོང་ཐལ་བཞི་
 བཅུ་ཞེ་ལུ་རེད། དེ་ཁེ་པོ་རེད་དེ། ང་ཚོ་མྱ་བར་གིས་བརྩིས་ན་ཉ་ལས་པ་ཆེན་པོ་རེད། རིན་པོ་ཆེ་ཨ་རི་ལ་དང་པོ་
 ཕེབས་དུས་རིན་པོ་ཆེ། ཀྱན་བཟང་། མོ་བཟང་ཆོས་འཕེལ་ཁོང་ཚོ་གསུམ་ཕེབས་འཆར་བྱས་རེད། རྒྱ་སྤྱལ་རིན་
 པོ་ཆེ་ཡིས་ཨ་རི་ལ་གདན་འདྲེན་བྱས་འགྲོ་རེད། དེ་ནས་རྒྱུ་ཕེབས་འོང་དུས་ཉོང་གོང་ནས་རྒྱུ་ཕེབས་འོངས་རེད།

བྱབ་རིག་རྫོང་།

ང་ཚོའི་དགོན་པ་ལ་བོད་པ་གཙང་མ་ཞིག་སྤྱིན་བདག་བྱེད་དགོས་ན་བྱབ་རིག་རྫོང་རྫོང་ཨང་དང་པོ་
 ཡིན་གྱི་རེད་ད། གང་ན་ཡིན་ནའང་། ལྷ་ཁང་རྫོང་པའི་ནང་ལ་ཞ་ལ་སྤྱག་བྱབ་ཡོད་མ་རེད་ད། ཕལ་ཆེར་དེ་ལ་
 མགོ་མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེ་མ་ཕེབས་བར་དུ་ཆང་མ་ས་རེད། ཐ་ལ་ལངས་ནས་ཆོགས་པ་འཆོག་དུས་རྒྱ་གཏོར་
 བསྟན་དགོས་རེད། དེ་ནས་ ༡༩༡༩-༡༩ གཡས་གཡོན་ལ་ལྷ་ཁང་རྫོང་པའི་ནང་ལ་རྫོང་ཀ་མ་རུ་བ་བཏིང་བཞག་
 རེད། དེ་ཁོང་གིས་སྤྱིན་བདག་བྱས་པ་རེད། བྱབ་རིག་རྫོང་ཉ་ལས་པ་གྲུང་པོ་རེད། བྱབ་རིག་རྫོང་རྫོང་གྲུ་པ་
 རེད། བྱིས་སུ་གྲུ་པ་ལོག་པ་རེད། བྱག་མཛོད་ཀྱན་བཟང་ལ་མཆོན་ན་རིན་པོ་ཆེས་བྱག་ལས་གང་ཞིག་གནང་
 ཡོད་ནའང་འཆར་གཞི་འདིང་དུས་ལག་པ་མ་འཆར་བ་ཡོད་མ་རེད།

ཡུལ་ས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་རྒྱུ་ནག་གཞུང་ཆབ་ཁང་ནས་བཀའ་འདྲི་བྱས་པ་ལ་

ལན་རྩ་མཆར་ཅན་གནང་སྟངས།

ཚུམ་སྒྲིབ་པ། ཡུལ་ས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་གཞན་ལ་བཀའ་ཕྱོང་གནང་སྟངས་རྩ་མཆར་ཅན་དེ་འདྲ་ག་རེ་བློན་གསལ་གྱི་འདུག་གས།

ལན། རིན་ཞིག་རིན་པོ་ཆེ་དང་དཔོན་གཤོག་གཉིས་ཁེ་རུ་རྒྱ་ནག་གཞུང་ཆབ་ཁང་ལ་ཕྱིན། དེའི་དུས་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས། ང་པར་ཞོར་བྱ་ཡིན། ལོ་གཞུག་མ་ཐོད་ལ་འཁྲོ་གི་ཡིན་གསུངས་ནས་ཐོ་བརྒྱབ་སོང་། ལམ་སང་མི་དེ་ཆོས་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་གདོང་ལ་འདི་འདྲས་བལྟས་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ཡིན་པ་ངོ་ཤེས་སོང་། ཀོ་ཀོ་ལ་དང་། བན་ཏེ་རྒྱ་མངར་རིགས། །དང་། གུང་གོ་བོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་དུས་དེ་བ་དང་། ལོ་ཐོ་སོགས་ཕུལ་ནས་ངོས་ལེན་དཔེ་ཡག་པོ་བྱེད་ཀྱི་འདུག་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས། ང་ད་ལོ་ད་འཁྲོ་སྐབ་ས་མ་རེད། ལོ་གཞུག་མ་འཁྲོ་རྒྱུ་ཆེད་ཐོ་དེ་ཆོ་ད་ལྟ་ནས་རྒྱག་གི་ཡིན། དཔལ་ཕུལ་དང་། གུང་དབྱངས་དེ་ཆོ་ལ་སྐད་ཆ་འདྲ་འདྲི་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ན་འདྲི་རོགས་བྱས། ལོ་གཞུག་མ་འཁྲོ་དགོས་བསམས་བསྟན་ཡོད་གསུངས་སོང་།

དེ་འདྲ་སྐད་ཆ་ཐོད་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱ་མི་ག་སྐུམ་པོ་ཞིག་སྐྱེ་བས་ནས་ང་ཆོའི་སྐད་ཆ་ཆང་མ་ཉན་བསྟན་ཀྱི་འདུག་རྒྱ་མི་དེ་གོ་གནས་ཡོད་མཁན་ཞིག་དང་ཐོད་སྐད་གོ་གི་འདུག་དེ་ནས་ཉོག་ཙམ་རྗེས་ལ་རྒྱ་མི་དེ་ཡིས་རིན་པོ་ཆེ་ལ། རིན་པོ་ཆེ། ཐོད་དེ་རང་བཙན་ཐོབ་ན་དགའ་གི་རེད། མ་ཐོབ་ན་དགའ་གི་རེད་ཟེར་ནས་བྲིས་སོང་། ཁྱི་བ་དེ་ཅ་ཟེར་པོ་ཞིང་པོ་ཞིག་རེད་ཅ། ང་ཅི་དགོན་མཆོག་གསུམ། རང་བཙན་ཐོབ་ན་དགའ་རེད་ལམ་ན་ནི་ཆོག་མཆན་སྟེད་ཀྱི་མ་རེད་ཅ། མ་ཐོབ་ན་ལག་རེད་ལམ་ན་ནི་རྩ་རམ་ས་ལ་དེ་ཆོ་ཆ་ཆང་ལ་གོ་བསྟན་ཀྱི་རེད། ད་ཅི་འདྲ་ཞིག་བྱེད་དགོས་སམ་བསམས་ནས། ད་དེ་རིང་མ་ཡོང་ན་ཉག་ཉག་ཡིན་བསམས་བྱུང་།

རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་སྐད་མེད་བཏང་ནས་ཅི་ཉ་མི་གོ་ང་ཆོ་སྐུ་གུ་རྩུང་རྩུང་ནས་སྒྲ་མ་གྲུ་པའི་མིང་བཏགས་ནས་ཆོས་པ་ཆོས་སྐུལ་མཁན་རེད། རང་བཙན་ཐོབ་དང་མི་ཐོབ་ཟེར་ལ་དེ་ཆབ་སྤྱོད་པའི་སྐད་ཆ་རེད། དཔོན་པོ་ངས་བྱེད་དང་ཁྱོད་ཀྱིས་བྱེད་ཀྱི་སྐད་ཆ་རེད། དེ་ཆོ་ང་ཆོ་ལ་ཅི་རྩས་གཏོགས་ཡོད་མ་རེད། ང་ཆོ་ཆོས་པ་རེད་འདུག་དུས་འདྲ་གོག་མ་ནས་བཟུང་འཁྲོ་བ་རིགས་དུག་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བདེ་བ་དགོས་པ་རེད། བདེ་བ་དེ་སྐུས་སྟོན་སྟོན་ན་དེ་རེད། བདེ་བ་ངས་སྟོན་དང་ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོན་ཁྱོད་པར་ཡོད་མ་རེད། སེམས་ཅན་ལ་བདེ་བ་སྟོན་ན་འགྲིག་ཆར་རེད་གསུངས་སོང་། དེ་ནས་རྒྱ་མི་དེས། རེད་རེད། རོ་མ་རེད། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་ངོ་མ་རེད་ཟེར་བསྟན་འདུག་

ཡུལ་པ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཡི་གཏོང་ཐོད།

ཚུམ་གྱིག་པ། ཡུལ་པ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་གཞན་ལ་དཔལ་འབྱོར་རོགས་རམ་གནང་བའི་སྐོར་གྱི་ཐུན་ཚོད་
'ལ་ག་རེ་ཡོད་ནའང་གསུང་རོགས།

ལན། རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་མདུན་ལ་ན་གི་འདུག་ཆ་གི་འདུག་དཀའ་ལས་ཁག་རབས་ལྷ་མཁན་གཅིག་ནས་
གྲངས་ཀ་ཡོད་མ་རེད། གཉིས་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ངས་གཅིག་བྱས་ཡོད་ཟེར་ཡ་ལུགས་སྒོ་ལ་ཡོད་མ་རེད། དེ་འདྲ་
འདྲ་བྱས་འདུག་དུས་ཁ་ཤས་ལ་སྒྲོར་མོ་ཁྲི་ཁྲི་གནང་གི་རེད། ཁ་ཤས་ལ་ནི་དགོས་ཟེར་འོང་དུས་ཨ་མ་ཆོག་འཕྲུ་
ནས་ཁྱོད་དེ་རེད་ཟེར་ནས་བཀའ་བཏུན་གནང་གི་རེད་ཟེར། ཉ་ཉ་ཉ། ངས་ད་རིག་མ་སྤོང་སྟེ། ད་ལྟ་བུ་མཛུགས་འཛིན་
ཆོས་རྒྱལ་ཁོང་ཆོ་ལ་བཤད་འདུག་རྒྱུ་འདུག་གྲ་བ་ཞིག་གིས་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་མདུན་ལ་རྩལ་འདྲ་ཞིག་ཤོར་འགྲོ་
ཡིན་ས་རེད། ཁོང་རང་ཆོ་གྲ་བ་ཁ་ཤས་ལ་རོགས་རམ་དགོས་འདུག་ཟེར་ནས་བད་ཤག་འདྲ་ཞིག་དགོས་རྒྱུ་ལ་
ལབ་ཡིན་ས་རེད། རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་ཨ་མ་ཆོག་འཕྲུ་ནས་རྒྱང་གྲ་བས་བྱས་ནས་བཏང་བཞག་འདུག་ཟེ་ལོགས་
ལ་སྟེབ་འོང་དུས་རོགས་བ་དེ་ཆོ་ཡིས་ཁྱོད་ལ་དེ་དགོས་རེད། མ་གྱེད་ལ་བ་ནས་ཁྱོད་ནས་ཁ་ལ་ཉན་གྱི་མ་རེད།
རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་མཛོན་ཤིས་གྱིས་དགོངས་འདུག་བ་ཟེར་རེད་ཟེར།

རྒྱལ་པོ་ལ་ལ་ལ་ལྟ་ཁང་རྒྱག་དུས་ཡུལ་པ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་རོགས་རམ་གནང་བ།

ཚུམ་གྱིག་པ། ཡུལ་པ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་ཉེ་བའོར་དགོན་སྟེ་ཁག་ལ་རོགས་རམ་གནང་བའི་སྐོར་གསུང་རོགས།

ལན། རྒྱལ་པོ་ལ་ལ་ལ་ལྟ་ཁང་རྒྱག་དུས་ས་ཤག་འདྲང་གི་མི་འདུག་ཟེར་དུས་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་ང་རང་ཆོའི་ལྟ་
ཁང་བརྒྱག་རྒྱུ་ཆེད་ཉོས་བཞག་པའི་ས་ཤག་དེ་ཆོ་ཁོང་ཆོ་ལ་གནང་བ་རེད། ཨ་ཅག་མི་མིའི་ཁྱོ་ག་ཉག་རོང་དོ་
རྗེ་དང་། གཞིས་གྲོང་བཞི་བ་རྒྱ་རྒྱས་ཨ་དོན། རྒྱང་ཡིག་ཀླ་ཁོང་ཆོས་ཡར་མར་བད་ཤག་འདྲ་བུ་སྐྱུས་བྱས་རིན་
པོ་ཆེའི་གཟིམ་ཁང་རྒྱག་ལ་ཡིན་ཟེར་དུས་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་དེ་འདྲ་མི་བྱེད་བར། ས་ཆ་གཞན་པ་ལས་ཀ་ལས་ས་
དེ་ཆོ་ལ་ཞལ་འདེབས་རྒྱག་པ་སོགས་དེ་འདྲ་ད་དཔེ་མི་སྤིད་ལུགས་ཆེན་པོ་རེད།

སེ་ར་ལྗན་མ་ཁམས་ཆོན་དང་ཡུལ་པ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་བར་གྱི་འབྲེལ་ལམ།

ཚུམ་གྱིག་པ། ང་ཆོའི་དགོན་པ་དང་སེ་ར་ལྗན་མ་ཁམས་ཆོན་བར་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་བཤད་གྱི་འདུག་ལ། འབྲེལ་
བ་ཡོད་ལྟངས་ག་འདྲ་རེད་གསུང་རོགས།

ལན། སེ་ར་ལྷན་མ་ཁམས་ཚན་དེ་པོད་རྩ་ཆུ་ཁ་བ་སེར་ལྷལ་དགོན་པ་ནས་ཡིན་ཅང་སྡེ་དགའི་ཁོངས་སུ་
ཅི་གི་འདུག ལྷན་རྒྱུ་ལོ་སར་གྱི་སྐབས་དེ་བ་ལ་ལྷན་མ་ཁམས་ཚན་ནས་ཡིན་ནམ་གང་ལྷན་བཏུན་བཞུགས་
འབྲལ་དུ་ཡོང་གི་རེད།

ལྷུངས་རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་སེ་ར་ལྷན་མ་ཁམས་ཚན་གྱི་བྲལ་བ་མཉམས་ལ་བཏང་བའི་

སྐྱོད་དང་འབྲེལ་སེམས་འབྲལ་ཐེབས་པའི་བྱང་བ།

ང་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་དེ་སྡེ་ ༡༩༩༡ དང་ ༡༩༩༩ ལོ་དེ་བ་ལ་ཨ་རི་ལ་ཤོག་གསུངས་སོང་སྟེ། ཉོང་ཀོང་
ནས་མཐོང་མཆན་མི་རག་པའི་དཀའ་ལས་དང་། རག་ཀྱང་དུས་ཚོད་ཐུང་དུ་ལས་མི་རག་དེ་ནས་པལ་ཆེར་ ༢༠༠༠
ལོར་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་འཁོར་ཨ་རི་ལ་རྒྱ་ཆོས་འཆོག་ག་ཕེབས་རན་པའི་དུས་ཚོད་དང་སྐབས་བསྐྱུན་ནས་ང་ལ་འང་
ཁྱེད་ཆོའི་མཉམ་དུ་ཕྱི་སྐྱོད་ལག་ཁྱེད་ལྷོ་རོགས་ཟེར་ནས་ཕྱག་མཛོད་སྒོ་བཟང་ཆོས་འཕེལ་དང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་
ཞུས་ཏེ་འགྲིག་གི་རེད་གསུང་གི་འདུག དེའི་སྡོན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ལྷན་མ་ཁམས་ཚན་གྱི་དགོ་འདུན་པ་ཞིག་གིས་
ཁོང་ཆོའི་ཁམས་ཚན་ནང་པོད་ནས་བྲལ་བ་ཡོང་མཁན་གསར་འཕྱོར་མང་པོ་ཡོད་པ་དང་། དཔལ་འཕྱོར་གྱི་གནས་
སྐབས་དཀའ་ལས་ཡོད་པའི་སྐྱོར་གཞན་ལ་རེ་བ་ཞུས་ན་སྐབས་བདེ་པོ་མེད་ཚུལ་སོགས་ཞུས་ནས་རིན་པོ་ཆེའི་
མཉམ་དུ་ཕྱི་སྐྱོད་ལག་ཁྱེད་རེ་སྐུལ་ཞུས་པ་ལྷན་པོ་ཆེ་ཡིས་ཀྱང་ཞལ་བཞེས་གནང་ནས་ཕྱག་མཛོད་སྒོ་བཟང་
ཆོས་འཕེལ་ལ་ཕྱི་སྐྱོད་ལག་ཁྱེད་མཉམ་དུ་ལྷོ་བཏུག་དེའི་དུས་མི་རེའི་ཕྱི་སྐྱོད་ལག་ཁྱེད་ལ་སྐྱོར་པོ་འབྲལ་གསུམ་
དང་བྱེད་ཀ་འབྲལ་གསུམ་ཉུང་མཐའ་ལ་རེད།

དེའི་སྐབས་ཕྱག་མཛོད་ཀུན་བཟང་ལས་ཀའི་ཐེལ་ཚུབ་ཀྱི་འོག་ནས་ཕྱི་སྐྱོད་ལག་ཁྱེད་དོན་དག་དེའི་སྐྱོར་
ལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཞལ་གྲོས་དལ་པོ་མ་བྱང་བའི་རྒྱུན་གྱིས་གནས་ཚུལ་ཞིབ་ཐྱ་ཏམ་གྱོ། ཁོང་གི་བསམ་པར་སྒོ་
བཟང་ཆོས་འཕེལ་ཁོང་རང་གིས་ངོ་མཉམ་ནང་ཆོགས་ཤིག་གི་ཕྱི་སྐྱོད་ལག་ཁྱེད་ཞུས་ནས་དེ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་དེ་
ག་ཅུ་རྒྱལ་སྐྱོར་གནང་བ་རེད་འདུག་སྐབས་དོན་དག་དེར་བཀའ་འཁོག་བྱེད་རྒྱུ་འདི་ལྷན་བཅའ་སྐབས་འདུག་དེའི་
སྐབས་སུ་ཕྱི་སྐྱོད་ལག་ཁྱེད་དེ་རྒྱལ་ནས་ལས་ཁུངས་ཤིག་གིས་སྐྱོད་ཀྱི་ཡོད། ཕྱི་སྐྱོད་ལག་ཁྱེད་ལྷོ་དུས་རང་གི་
ངོ་སྐྱོད་དེ་ཆོ་བུང་པོ་བུང་ཤིག་ཤོད་དགོས་སྐབས། རྒྱལ་ཡོད་ལས་ཁུངས་ནས་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ནས་ལྷན་མ་ཁམས་
ཚན་གྱི་དགོ་འདུན་དེ་སེ་ར་ནས་ཡིན་པ་ཏེ་གོ་རྩིས། ལས་ཁུངས་དེ་ནས་ཀུན་བཟང་ལ་སྐད་ཆ་རྒྱས་འདུག་མི་འདི་
སེ་ར་ནས་རེད་འདུག ཁྱེད་ཆོའི་ཆོས་ཆོགས་ནང་སྡོད་ཀྱི་ཡོད་མེད་དང་། ཁྱེད་ཆོའི་ཆོས་ཆོགས་ནང་སྡོད་ཀྱི་མེད་
ན་ཕྱི་སྐྱོད་ལག་ཁྱེད་འདི་ཁྱེད་ཆོའི་ཆོས་ཆོགས་ནང་ག་རེ་བྱས་ནས་ཞུས་རེད་ཟེར་ནས་རྩིས་འདུག ཕྱག་མཛོད་

དཔལ་འབྱོར་གྱིས་ལྷན་མཛོད་ཀྱི་བཟང་ལ་གསལ་བཟང་མཐེལ་ལྷན་གནང་བ།

དེ་ནས་རྩི་ལི་ལ་ལྷོན་ཡིན། ཀྱན་བཟང་ཡང་དོན་ཤིག་དཔན་ནས་ཚུར་སླེབས་སོང་། ཁང་བདག་གིས་ཀྱན་བཟང་དེ་གཉིས་ལ་སྟོན་ཁང་རེ་རེ་ནས་སྟོན་ཅིས་བྱས་ཀྱང་སྟོན་ཁང་གཅིག་གིས་འགྲིག་གི་རེད་ལམ་ཡིན། དེ་ནས་ངས་ཀྱན་བཟང་ལ་མར་སྟོན་ཨ། བཟང་རྒྱ་ཡོད་ལམ་ཡིན། ཚོད་བའོ་འདྲ་ཞིག་བརྒྱབ་ཡིན། དེ་ནས་ཁོས། མ་རེད་མ་རེད། རྫོང་བཟང་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་མགོ་སྐྱོར་བཏང་འདུག་ཟེར་གྱི་འདུག་སྐད་ཆ་དེ་འདྲ་བཟང་མ་སྟོན་དང་། རིན་པོ་ཆེ་མགོ་སྐྱོར་གཏོང་ཐུབ་སེམས་ཀྱི་རེད་པས། རྫོང་གྱིས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཅི་གི་ཡོད། དཔེར་ན་རྩ་རམ་ས་ལ་ནས་རྩིག་ག་ཐོན་པའི་སྐབས་སུ་འདྲ་ཚོད་རང་གི་ཁྱེད་སྐད་སྐད་དེ་ལ་སྐྱར་བ་འགོ་མ་བྱུང་ད། སྐད་ཆ་འདྲ་པོ་ཡིན། དཔོན་པ་འདི་ཅམ་དང་རྩ་བ་ལྟ་བུ་འདི་ཅམ་མང་པོ་རེད་ཆར་རེད། འདི་འདྲའི་སྐབས་སུ་འདུག་མི་ལོ་མཁན་བཅོས་ན་དཔེ་སྟོན་ས་མ་རེད། ཆེ་འདི་གྱི་གཉིས་ཀ་ལ་ལོ་ས་མ་རེད་བསམ་བསམ་ཞིག་བཅོས་སོང་། ཡིན་ནའང་ངས་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུ་ལ་ཞུས་ནས། རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་ལག་པོ་རེད་འགོ་གི་རེད་གསུངས་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་བྱས་ནས་བརྟན་པ་ཡིན། རྫོང་གྱིས་བསམས་ན་ང་ཡར་རྒྱུག་མར་རྒྱུག་ཁྱེད་རྒྱེད་ཚོད་གྱི་ཁ་ལ་ཉན་རེད་འདྲ་གྱི་འདུག་གམ། རྫོང་བཟང་ཆོས་འཕེལ་ཡིན་ནའང་འདྲ། རྫོང་རང་ཡིན་ནའང་འདྲ། རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་དེ་བྱུང་ཤོག་འགྲིག་གི་རེད་གསུངས་ན་ཚོད་ལ་ཅི་དགའ་ལས་འདུག་ཁོང་ཆོས་ཉོས་བཞག་པའི་ས་ཆ་ཨ་རི་ནི་ལོག་ཆོས་ཆོགས་དེར་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་ཚོད་ལ་སོང་གསུངས་ནས་ཚོད་གྱིས་མ་སོང་བ་དེར་རྫོང་པམ་ཡོད་ད། རྫོང་པར་སོང་སྟེ་འདུག་བྱས་ན་རིན་པོ་ཆེ་ཐུགས་ག་ཆོད་ཅིག་མཉེས་གྱི་འདུག་སྟོས་ལ་དེ་ནས་འགྲིག་དང་མ་འགྲིག་པའི་སྐད་ཆ་ཤོད་དང་། དེ་ནས་ངས་ངོས་ལེན་ཡོད། ལམ་ཡིན།

ངས་དེ་འདྲ་རང་བྱས་ནས་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱབ་ཅར་བཞག་སྟེ་སྐར་མ་བཅོ་ལྷ་ཉི་ཤུ་ཞིག་གི་རིང་ལ་ཚུར་ལ་ལན་གཅིག་ཀྱང་སྟོན་མ་བརྒྱག་པར་དེ་འདྲ་རང་བྱས་ནས་པར་མཐར་ཆགས་སུ་ལམ་ཡིན། དེ་ནས་བར་མཆོམས་ཤིག་ན་ཀྱན་བཟང་འདི་འདྲ་བྱས་ཏེ་ཉན་ནས་མིག་རྩ་ཐ་ར་ར་གཏོང་བཞིན། ཨ། ད་ཅི་རེད་འགོ་རེད་དམ། རིན་པོ་ཆེ་རེད་དཔོན་གཡོག་པར་ལའང་དེ་འདྲའི་བར་ཐག་ཟེར་ནས་འདུག་དེ་སྤྱི་ཡིན་ནའང་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་ཁྱི་འདུ་སྐྱལ་སྐྱེད་ཆོ་ཐེ་ཐན་ལ་གཏོང་དུས་ཀྱི་སྟོན་ལག་ཁྱེད་དེ་ཆོ་ཀྱན་བཟང་ཁྱེད་རང་གིས་ལས་ཡིན་པ། ད་ལམ་གྱི་ལས་དོན་འདི་ཡང་གསར་པ་ཞིག་མ་རེད་བ་ལམ་ཡིན། དེ་ནས་ཁོ་རང་མིག་རྩ་ཐ་ར་ར་གཏོང་བཞིན་ད་ཅི་རེད་འགོ་རེད་དམ་ཟེར་བཞིན་འདུག་དེ་ནས་ང་ཡང་མིག་རྩ་ཐོར་སོང་།

ཕྱག་མཛོད་ཀྱི་བཟང་གིས་ལྷན་མ་ཁམས་ཚན་གྱི་དགེ་འདུན་པ་མེ་མན་ལ་འགྲོ་རྒྱུ་ལི་
ཕྱི་སྡོད་ལག་ཁྱེར་བཟོས་ནས་དོན་དག་ལོགས་ཀྱི་བཟང་བ།

དེ་ནས་ཕྱག་མཛོད་ཀྱི་བཟང་གིས་ཉི་མའི་ཡོད་པའི་ལས་ཁུངས་ལ་ཁ་བར་བཏང་། ཀྱི་བཟང་ཁོ་རང་
དངོས་སུ་སེ་ར་ལ་ཕྱིན་བྱས་ནས་སེ་ར་ལྷན་མ་ཁམས་ཚན་གྱི་དགེ་འདུན་པ་དེ་མེ་མན་ལ་འགྲོ་རྒྱུ་ལི་ཕྱི་སྡོད་
ལག་ཁྱེར་བཟོས་ཚར་བ་མ་ཟད། མེ་མན་ཕྱི་སྡོད་ལག་ཁྱེར་སྡོད་མཁན་ནང་ནས་རིན་པོ་ཆེའི་སློབ་མ་ཞིག་ཡོད་
པས་དཔེ་སྟབས་བདེ་པོ་ཡོད་རེད། མེ་མན་དུ་སླེབས་ནས་ཀྱང་སྡོད་ས་ཐ་འབྲང་ཆ་ཆང་ག་སྒྲིག་ཏག་ཏག་བྱས་
ཡོད་ཟེར་ནས་ང་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཁྱུས་ཟེར་ནས་ཀྱི་བཟང་གི་ཁ་བར་སླེབས་སོང་། དེ་ནས་ང་དགའ་སོང་། ཀྱི་
བཟང་ཁོ་རང་དེ་དུས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཁ་བར་གཏོང་པོད་ཀྱི་མི་འདུག ངས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཁྱུས་ཡིན། རིན་པོ་ཆེ་ཡིས།
ཁ་ཤོ། འོ་དེ་ལག་པོ་རེད་གསུངས་སོང་།

མེ་མན་དུ་སེ་ར་ལྷན་མ་ཁམས་ཚན་གྱི་དགེ་འདུན་པ་མེ་མན་ལ་འགྲོ་རྒྱུ་ལི་ཕྱི་སྡོད་ལག་ཁྱེར་བཟོས་པ།

སེ་རའི་དགེ་འདུན་པ་དེ་ཆོ་མེ་མན་དུ་སླེབས་ནས་ཁོང་རང་ཆོ་ཏ་ལས་པོ་ལག་པོ་ཆགས་ཟེས། ལྷན་མ་
ཁོང་རང་ཆོས་འདུལ་ཁང་དང་ (hostel) སྡོད་ཁང་དེ་འདྲ་བརྒྱབ། རིན་པོ་ཆེ་སེ་ར་ལ་མེ་མན་དུ་སླེབས་ཁོང་རང་ཆོའི་
སློབ་མ་ཞིག་ཡིན་པ་ནང་བཞིན་ངོས་ལེན་བྱེད་ཀྱི་རེད་ཟེར་གྱི་འདུག མེ་མན་དུ་དོ་ལ་པོ་ལྷ་ཀྱི་ཁོང་ཆོས་པོ་སྒྲིག་གནང་
བའི་ཉིང་མ་སྒྲི་ཡིས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བརྟན་བཞགས་འབྲུལ་བའི་སྐབས་སུ་དགེ་བཤེས་ཤིག་བརྟན་བཞགས་འབྲུལ་
དུ་སླེབས་འདུག ང་མི་མང་ཆོའི་མཉམ་དུ་བསྐྱེད་ཡོད། ང་ཆོ་སྡེ་དགེ་བ་པོ་གསར་ཁ་ཤས་ཤིག་གིས། ཞོ་རྟོ།
དགོན་མཆོག་གསུམ། ཉིང་མའི་སློབ་པའི་ཆ་ལ་དགེ་ལུགས་གདན་ས་ནས་དགེ་བཤེས་ཀྱིས་བརྟན་བཞགས་འབྲུལ་
བ་མཐོང་བ་ད་ལན་ཐེངས་དང་པོ་ཡིན་དུ། དེ་དངོས་གནས་གཞི་བཟུང་ཆེན་པོ་རེད་ཟེར་གྱི་འདུག དགེ་བཤེས་
བརྟན་བཞགས་འབྲུལ་མཁན་དེ་ལྷན་མ་ཁམས་ཚན་ནས་རེད་འདུག དེ་ནས་དགོང་དག་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དེ་རིང་
གི་མཛད་སྒོ་ལག་པོ་རེད་སོང་ཨ་ཁྱུས་ཡིན། རིན་པོ་ཆེས། ཨུ་ཅི་རེད་སོང་གསུང་གི་འདུག ངས་དགེ་ལུགས་
དགེ་བཤེས་ཀྱང་སླེབས་ནས་བརྟན་བཞགས་ལུལ་བ་དེ་ཐེངས་དང་པོ་དང་དངོས་གནས་གཞི་བཟུང་ཆེན་པོ་རེད་
ཟེར་གྱི་འདུག་ཁྱུས་ཡིན།

ལྷན་ཁྲིམས་ཀྱི་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་གཞིས་ཁྱོད་བཞི་པ་དང་མེ་ར་གཙོས་གཞིས་གསུམ་བར་ལ་

ནང་འགྲིག་བྱེད་དགོས་ཚུལ་གསུངས་པའི་སྐོར།

ཆོས་ཁྲིག་ལ། རྩོན་མ་གཞིས་ཆགས་ནང་འབྲུག་ཤོར་བ་སོགས་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་། བྱིས་སུ་ཞི་བདེ་འཆམ་མཐུན་ག་འདྲ་བྱུང་བ་རེད་གསུང་རྟོགས།

ལམ། གཞིས་ཁྱོད་བཞི་པ་དང་གཞིས་གསུམ་བར་གྱི་རྩོག་འཛིང་དེ་ལངས་ནས་ཡུན་རིང་མ་འགོར་བའི་སྐབས་ཤིག་ན། རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་ང་ལ། ཁྱེད་ལ་མེ་ར་ན་ལས་བྱེད་ངོ་ཤེས་པ་སུ་ཡོད་པས་གསུང་གི་འདུག་མེད་སྐད་ན་རྩོན་མ་ར་ཆོ་སྒྲ་ན་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་གོ་གས་ཤིག་ཡོད་ལྟས་ཡིན། དེ་ལ་ཁ་པར་ཞིག་རྒྱུ་བས་ལ་ར་ཆོ་འདི་འདྲ་མང་ར་མེད་རེ་རེད་བསྐད་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱ་གར་སྤོ་ཕྱོགས་ལ་ཐེགས་གཤམས་ཡོད་རེད། ང་རང་ཆོ་ནང་འགྲིག་ཅིག་མ་བྱས་ན་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཐེགས་དུས་ར་ཆོས་མེད་འབྲུག་འདི་ལ་མ་མཐོང་མདོག་མདོག་བྱས་བསྐད་ན་འགྲིག་གི་རེད་པས། ཁྱེད་ནམ་པ་ལ་དགོངས་ཚུལ་ག་རེ་ཡོད་ཟེར་ནས་དེས་གསུངས་སོང་། དེ་ནས་ངས་ཁ་པར་བཟང་སྟེ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་འདི་འདྲ་གསུང་གི་འདུག་ལ་བ་ཡིན། དེ་ནས་ཁོང་རང་ཆོས་རྩོས་བྱས་ནས་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་མདུན་ལ་གཙར་གྱི་ཡིན་ལ་བ་སོང་། དེ་ནས་མེ་ར་བྱས་སྐད་གཉིས་ཀའི་ལས་བྱེད་ཆོ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་མདུན་ལ་བཙར་ནས་ནང་འགྲིག་གི་སྐོར་ལ་བཀའ་ཕྱོང་གནང་སྟེ་ནང་འགྲིག་བྱུང་སོང་།

ལྷན་ཁྲིམས་ཀྱི་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་འབྲས་བྱུངས་སྐོ་གསལ་སྤྱིང་ལ་འཆམ་གོས་དང་མཚན་ཆས་ཡོངས་རྫོགས་

ཤིག་གནང་བའི་སྐོར།

འབྲས་བྱུངས་སྐོ་གསལ་སྤྱིང་གི་དགེ་འདུན་པ་ཕྱི་རྒྱལ་ལ་ཕྱིན་ཏེ་འཆམ་འཆམ་རྒྱ་སོགས་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་མཛད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་དགོས་པར། རིན་པོ་ཆེ་ལ་འཆམ་གོས་གཡོར་རྟོགས་ཞེས་རེ་སྐུ་ལ་ལྷན། རིན་པོ་ཆེ་ཡིས། ལ་ལ། ཁྱེད་ཆོ་ག་དུས་འགྲོ་ལ་ཡིན། ཉེ་མ་ག་ཆོད་ཡིན་ནམ་ཞིག་གི་རྗེས་ལ་ཤོག་ཨ་གསུངས་སོང་། དེ་ནས་ཉེ་མ་གས་རྗེས་ལ་ཁོང་སྐེབས་སོང་། རིན་པོ་ཆེ་ཡིས། འཆམ་གོས། འབག ར། རོལ་མོ། རྒྱ་སྤྱིང་ཆ་ཆང་ཞིག་ག་སྤྱིག་བྱས་ནས་སྒྲིམས་ཤོག་གསུངས་སོང་། དེའི་དུས་ཁོང་ཆོས་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་གཡར་བ་མ་གཏོགས་གནང་བ་ཡིན་པ་ཏ་གོ་མི་འདུག་ བྱིས་སུ་ཁོང་ཆོ་ཕྱི་རྒྱལ་ལ་ཕྱིན་ཆར་ནས་མཚན་ཆས་དེ་ཆོ་སྐྱེལ་དུ་སྐེབས་དུས། རིན་པོ་ཆེ་ཡིས། མ་རེད་མ་རེད། ངས་ཁ་རྩང་ཁྱེད་ཆོ་ལ་སྒྲིམས་ཤོག་ལ་བ་ཡིན་པ། རྗེས་མཁའ་ཐེགས་ན་ལག་པོ་འདུག་གསུངས་སོང་། ཁོང་ཆོས། ད་ལྟ་ཡོད་ས་མ་རེད་ཟེར་ནས་ཏ་ལས་མདོག་ཁ་པོ་ཞེད་པོ་བྱས་སོང་། རིན་པོ་ཆེ་

ཡིས། ཁྱེད་རྒྱལ་པ་ཆོས་ང་ལ་དེ་འདྲ་ཅན་ལ་མ་གསུང་རྟོགས། ངས་ཁྱེད་རྒྱལ་པ་ལ་གནའ་ལྷ་མོ་ནས་ཉོག་ཅམ་
 ཐུགས་པན་འདྲ་ཞིག་གསོས་པའི་གོ་སྐབས་ཤིག་རག་ན་འདྲ་བཟུང་གི་ཡོད་དེ། ང་རང་འདི་ན་དགོན་པར་གྱུ་བ་
 མང་པོ་ཞིག་རེད་ཆར་དུས་ཐུགས་པན་གསོས་པ་ཞིག་ཁྱེད་ཐུབ་གི་མི་འདུག ད་ལན་འདི་ཁྱེད་རྒྱལ་པ་ལ་དགོས་
 མཁོ་ངོ་མ་དང་། ངས་ཐབས་ཤེས་ཐོངས་པ་ངོ་མ་ཞིག་ཁྱེད་རྒྱལ་པས་ང་འདྲ་རྟོགས་བྱས་པ་དཔེ་མི་སྲིད་བཀའ་
 རིན་ཆེ། ཉ་ལས་པོ་ཡག་པོ་རེད་སོང་། རྟེན་འབྲེལ་འདྲ་མ་སོང་ན་དཔེ་ཡག་པོ་རེད་སོང་། ཁྱེད་རྒྱལ་པས་འདི་མར་
 བསྐྱམས་བྱས་ནས་པན་ཐོགས་གི་ཡོད་ན་མ་འོངས་པའང་ཐེབས་ཞེ་ཐུབ་སྟེས་དང་། དགོན་སྡེ་གྲྭ་ཆང་འཕེལ་བྱས་
 འགྲོ་དགོས་དུས་དཔལ་འཕྱོར་དང་དེ་འདྲ་མང་པོ་ཞིག་དགོས་གི་འདུག དེ་ལ་དེ་འདྲ་དགོས་གི་འདུག་ག། ཁྱེད་རྒྱལ་
 པ་ཆོས་བསྐྱམས་ཐེབས་རྟོགས་གསུངས་ནས་ཤུ་ར་མ་ར་གནང་སོང་།

དེ་ནས་ཁོང་ཆོས་ཉོག་ཅམ་རྗེས་ལ་བད་ཤག་ཆག་པ་གཅིག་རིན་པ་ཁྱེད་ནས་སླེབས་བྱུང་། རིན་པོ་ཆེ་
 ཡིས། དེ་འདྲ་ཁྱོད་ནས་མ་གསུང་རྟོགས། ཁྱེད་རྒྱལ་པས་ང་འདྲ་ནས་འདི་ན་འོངས་པ་དེ་དཔེ་བཀའ་རིན་ཆེན་པོ་
 ཡིན་གསུངས་ནས། ལྷ་གན་དེ་ཆོ་ཁ་ཤས་མིག་ནས་མིག་ཆུ་འཁོར་བཞིན་བྱུང་སོང་། དེའི་རྗེས་ཉི་མ་བཙུ་ལྷ་
 ཐུག་ཞིག་གི་རྗེས་ནས་ཁོང་རང་ཆོ་བ་ཤ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་གྲྭ་ཆང་གི་ཡིག་ཆ་དཔེ་ཆ་དཔེ་རས་གདོང་དར་དང་བཙས་
 པ་བཙུ་ལྷ་ཐུག་ཅིག་རྟེན་འབྲེལ་དུ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཡིན་གཅིག་མིན་གཅིག་བཞེས་རྟོགས་ཐེར་ནས་ཐུལ་སོང་བ་
 དེ་རིན་པོ་ཆེས་བཞེས་སོང་། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཁོང་རང་ཆོ་ཉ་འདྲ་ཞིག་ལས་ནས་ལྷ་མ་ཐེར་ན་ལྷ་མ་དེ་རེད་འདུག་
 ཐེར། ང་ཆོ་མོན་ལྷ་དེ་བ་ལ་ཕྱིན་ན་སྟོང་ས་དེ་ཆོ་ཁོང་གི་གྲྭ་ཆང་ནས་གྲྭ་སྒྲིག་གནང་བ་མ་ཟད། དེ་ལ་ཡ་རྒྱལ་བ་
 རིན་པོ་ཆེ་ཐེབས་དུས་རིན་པོ་ཆེ་དགོན་པ་གཞན་དག་ན་བཞུགས་ཀྱང་ཁོང་རང་ཆོའི་གྲྭ་ཆང་རང་ལ་གདན་འདྲན་
 ཞུས་ནས་གཞན་དག་ལ་གོ་སྐབས་སྟོན་གི་མི་འདུག་ཐེར་ནས་སྟོ་བཟང་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་ལབ་བྱུང་།

བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ་དང་ཡ་རྒྱལ་བ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་བར་གྱི་འབྲེལ་ལམ་དང་། ཡ་རྒྱལ་བ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་
 ཡིས་བ་རྒྱལ་བ་ཉི་འཆོང་གནང་བའི་སྐོར།

ཆོས་གླིག་པ། ཡ་རྒྱལ་བ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་དང་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་བར་གྱི་འབྲེལ་ལམ་སྟོར་ནས་གསུང་རྟོགས།
 ལན། ངས་ཉ་གོ་ས་ལ། སྟོན་མ་སྟོན་མ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་མཁན་པོ་ཞིག་ལ་ཕྱི་སྟོན་ལག་
 ཁྱེད་བཟོ་རྟོགས་བྱས་ནས་ཐེ་ཐན་ལ་བཏང་བ་རེད། ཐེ་ཐན་ལ་ཕྱིན་ནས་ལོ་ཁ་ཤས་རྗེས་མཁན་པོ་འདས་པ་རེད།
 མཁན་པོ་དེ་ཐེ་ཐན་ལ་ཐེབས་དུས་ཉོང་གོང་ནས་ངོས་ལེན་བྱེད་མཁན་ང་ཡིན། དེའི་དུས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ་ལ་སོང་
 གཞུང་གི་ལྷ་རྟོག་དམིགས་བསལ་ཡོད་མ་རེད།

ཡུལ་མ་རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་ཅ་དངོས་རྒྱུད་པ་བཟག་པར་མཁས་ཆུང་དང་། གཞན་གྱི་དཔེ་རྒྱུ་

ལ་བྱུང་མིན་གྱི་དགོངས་པ་བཞེས་ཚུགས།

ཆོས་གྲིག་ལ། ཁྱེད་རང་ཡུལ་མ་རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་ལོ་ཞལ་དང་པོ་མཇལ་ནས་ཞིང་ལ་མ་གཤེགས་པར་མཉམ་དུ་བསྐྱེད་
རེད་ལ། ཁྱེད་རང་གི་ངོས་ནས་ཡུལ་མ་རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་ཡི་གནད་སྟངས་ཉར་སངས་ཤིས་འདྲ་པོ་ག་རེ་མཐོང་སྟངས་ལ།

ལན། ཉར་སངས་ཤིས་ཟེར་ཡོང་དུས་ད་ཅི་ངས་བཤད་འདུག་རྒྱ་དེ་འདྲ་ཡིན། དཔེར་ན་སྟོན་མ་རྩེ་ཆོས་
རྩ་ཏ་སྟོན་གྱི་ལ་འགོ་བཞེན་བའི་སྐབས་སུ་སྟགས་པ་ཡིན་མདོག་གིས་བྱུང་ནས་བསྟན་རྒྱ་ཡོད་མདོག་
སྟོན་མཁན་གྱི་མི་ཞིག་ཡོད་རེད། ཁོས་རིན་པོ་ཆེ་ལོ་སྟོན་པ་ལོས་ཆེན་སྟོན་པོ་རྒྱུད་པ་ཞིག་གིས་བཏུམས་པ་འི་
ཕུར་པ་བཅའ་བརྒྱབ་པ་ཞིག་སྟགས་ཆར་གི་རྟེན་སྟེན་ནང་གི་གཏེར་ཇུས་ཡིན་པ་དང་། བསམ་ལས་གྱི་དོ་
ར་ཡིན་ཟེར་ནས་ཉར་སངས་མདོག་ཁ་པོས་འགྲེལ་བཤད་ཞེད་པོ་བརྒྱབ་ནས། འདི་མི་གཞན་གྱི་ལག་ལ་ཐེབས་པ་
ལས་རིན་པོ་ཆེ་ལོ་བྱུག་དུ་ཐེབས་ན་ལག་པོ་འདུག་ཟེར་ནས་ཉོས་ཁྱུས་སོང་། དེ་ལ་སྟོར་མོ་ཁྱི་གཅིག་གི་སྒྲིབ་ཆ་
བཤད་སོང་། དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས། ལག་པོ་འདུག་ཁྱེད་རང་གིས་མར་ཁྱར། ངས་པད་ཤག་གྲ་འགྲིག་ས་མ་
རེད་གསུངས་སོང་། ཁོས་ད་དུང་ཡང་ལུ་ཆུགས་བརྒྱབ་ནས་འགྲེལ་བཤད་ཞེད་པོ་བརྒྱབ་སོང་།

ཁོས་འགྲེལ་བཤད་བརྒྱབ་པ་དེ་ལ་ར་ཉར་སངས་ནས་ཆར་གཅིག་མཇལ་དགོས་བསམས་བྱུང་ཡང་། ལྷག་
ན་གྲིབ་ཤོར་ཡོང་དུ་སོང་། ངས་རིན་པོ་ཆེ་ལ། རིན་པོ་ཆེ། ངས་འདི་ལ་ཆར་གཅིག་ལྷག་ན་འགྲིག་གས་ཁྱུས་
ཡིན། ཅི་བྱེད་ལ་ཡིན་གསུང་གི་འདུག་ཆར་གཅིག་མཇལ་དགོས་འདུག་ཁྱུས་ཡིན། མཛོལ་མཛོལ་གསུང་གི་འདུག་
རིན་པོ་ཆེ་ཡིས། ལ། ཁྱེད་རྒྱ་བརྟག་ཤེས་མི་ཤེས་ཤིག་ལྟོ། རྒྱུད་པ་རེད་འདུག་གས་གསུང་གི་འདུག་ ངས་ཅི་
ཡང་ལྟ་མི་ཤེས། ཁོས་འགྲེལ་བཤད་རྒྱག་སྟངས་ལ་བལྟས་ན་ངས་ནི་ལག་པ་ལྷག་ཤོད་གྱི་མ་རེད་དུ་གྱི་ཡོད་
ཁྱུས་ཡིན། ལྷག་མི་ཤོད་ལ་ཅི་ཡོད་མ་རེད། མེས་ས་གཙང་མ་བྱས་ནས་ལྷག་དང་ཅི་ཡོད་མ་རེད་གསུང་གི་འདུག་
འོ་ལགས་སོ་ཁྱུས་ནས་ཡང་མར་བལྟས་ཡིན། རྒྱུད་པ་ཅི་འདྲ་རེད་འདུག་གས་གསུང་གི་འདུག་ ལྟ་མི་ཤེས། རྒྱུད་
པ་ད་རྒྱུད་པ་རང་ཡིན་ས་རེད་པ་ཁྱུས་ཡིན། རིན་པོ་ཆེ་ཡིས། ད་ཁྱེད་ལྟ་ཤེས་མཁན་ཅི་ཡིན་ས་མ་རེད། རི་མ་ཞིག་
སྟོམས་དང་གསུངས་སོང་། རི་མ་ཅི་སྟོམ་རྒྱ་ཡོད་རེད་ཁྱུས་ཡིན། སྟོམས་དང་གསུང་གི་འདུག་ ཆིག་རི་ཞིག་གོ་
གི་འདུག་ཁྱུས་ཡིན། ཆིག་རི་ཅི་བྱས་ནས་གོ་རེད་གསུང་གི་འདུག་ ཅི་བྱས་ནས་གོ་རེད་ཁྱུས་ཡིན། འགྲེལ་པོ་
ཆིག་རི་བསྟེན་ཆར་ཆོད་ཡིན་རྒྱ་རེད་པ་གསུང་གི་འདུག་

འདི་བསམ་པར་ཁོས་འགྲེལ་བཤད་རྒྱག་སྟངས་དང་ཁོ་རང་དང་པོ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཅི་སྟོན་མཁན་དེ་འདྲ་

ཡིན་དུས། རིན་པོ་ཆེའི་སྤྲུལ་དུ་ལ་སྤྲུག་རྒྱུ་བཤད་ཀྱི་རེད་ཚོན་ནས་ཐོན་གྱི་མ་རེད་ལ། ཁོས་སྤྲུག་རྒྱུ་སྤྲུག་མོ་
བཤད་ཀྱི་འདུག་ཁོས་ཅི་བྱས་ནས་བསྟེགས་ཡིན་ནམ་ཁྱས་ཡིན། རིན་པོ་ཆེས། ༡་༡། བཟོས་ཆར་ཆོད་ཡིན་རྒྱུ་
རེད་ལ་གསུང་གི་འདུག་བརྒྱུས་མ་ཡིན་ས་རེད་ལ། ཆོག་རྩི་དྲ་གསར་པ་ལྷོ་གི་འདུག་ཡིན་ནམ་ཐར་ལྷ་ས་ལ་
བཅའ་བརྒྱུ་པ་དང་འཇམ་པོ་འབྲུ་ཞིག་པལ་ཆེར་ལོ་བརྒྱ་ཅམ་སོང་ཡོད་ས་རེད་བསམ་བསམ་འདུག་ར་སྤྲོ་ཞིག་
ལངས་སོང་། དེ་དུས་ར་ཆོ་ལོ་རྒྱུང་རྒྱུང་འབྲུག་པ་རྒྱག་དགོས་བསམ་བསམ་འབྲུ་ཞིག་དང་། ར་ཆོ་གཞིས་ཤོང་
བཞི་པ་དེ་ཆོས་མི་ལ་བརྟུངས་འདུག་ཟེར་ནས་སྤྲད་གསུང་ཡོད་པའི་སྤྲུག་དེ་པ་ལ་རེད། ལམ་སང་རིན་པོ་ཆེའི་
སྤྲུལ་དུ་རང་དུ་པ་རོ་བ་འབྲོ་རྒྱུ་དེ་འབྲུ་མགོ་སྒྲོར་བཏང་འདུག་རས་དེ་འབྲུ་ཚོན་ནས་ཐོན་མ་བྱུང་། རྒྱུང་དགོས་ས་
རེད་ཁྱས་ཡིན་ཏེ། རིན་པོ་ཆེ་ཡིས། མ་རེད་མ་རེད། ཁོས་ར་ལ་ཁ་རོག་མགོ་སྒྲོར་གཏོང་གི་མ་རེད། ཁོ་རང་མིས་
བཤད་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་བྱས་ནས་བདེན་སྒྲུང་ཤར་རེད་མ་གཏོགས། ཁོས་ར་ལ་མགོ་སྒྲོར་གྱི་མ་རེད་གསུང་གི་འདུག་
དེ་ནས་ར་རྟོད་ཞིག་གེར་འབྲུ་ཞིག་ཆགས་སོང་། དེ་མ་གཏོགས། རོ་རིན་པོ། རྒྱུང་དགོས་འདུག་བསམས་བྱུང་།

ལ་སྤྲུག་ར་ཆོ་ལོ་རྒྱུང་རྒྱུང་འབྲུག་པ་དང་གསུང་གི་ཁྱད་ཆོས།

ལ་སྤྲུག་ར་ཆོ་ལོ་རྒྱུང་འབྲུག་པ་དང་གསུང་གི་ཁྱད་ཆོས་ལ་རང་གཞན་གཉིས་པན་དང་། ཆེ་ཆེ་ཞིག་ཞིག་གི་
སྤྲོ་མ་བཤད་མེད་པར་གནད་ཀྱི་འགག་ཅ་ལ་ཏག་ཏག་ཁེལ་སྤྱབ་པའི་རུས་པ་ཡོད། ལོང་དུ་གཏོར་རྩས་བརྒྱུས་མ་
འཆོང་དུ་སྤྲེལ་བས་པའི་སྤྲད་ཆ་དེ་ཡི་བཟོ་འབྲུ་པོ་མི་ཆོས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་མགོ་སྒྲོར་འདུག་འབྲུ་མི་འབྲུ་ལ་བ་བསྐྱད་རེད་
མ་གཏོགས། རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་ད་ལྟ་ར་ལ་གསུང་བསྐྱད་ལ་ཕྱར་པ་དེ་བརྒྱུས་མ་ཡིན་རབས་ཁོ་ལ་གསུངས་ན་ཁོས་
ཡང་མི་གཞན་དག་པར་སྤྲོ་གས་དེ་ལ་འཛིང་གི་རེད་ལ། རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་བྱུག་ལས་དེ་འབྲུ་གནང་ཡོང་དུས་པར་
རྒྱུང་གཉིས་ཀར་ལོ་མཁན། དཔེར་ན་ད་གིན་ལོང་དུ་ཁྱས་པ་བཞིན་མཁན་ཆེན་པོ་སྤྲེལ་བས་ཀྱིས་དགོངས་པ་
ཁྱས་པའི་སྤྲོར་ལྟ་བུ་སྟེ། རིན་པོ་ཆེ་ཡིས། རས་འདི་ན་བཤད་བྱ་བཅུ་གས་འདུག་རྒྱུ་དེ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་
སྤྱི་དང་། རྩིང་མའི་བསྐྱེད་པ་ལ་པན་ཐོགས་མཁན་འབྲུ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་ར་གཅིག་བྱ་མ་ཡིན་པ་བྱས་ནས་རྩིང་མ་
ཡི་སྤྲེལ་མ་ཆེ་ཆེ་རྒྱུང་རྒྱུང་ཆོང་མས་ར་ལ་རྒྱུ་རྩ་གནང་ན་ཡག་པོ་རེད་གསུངས་པ་བཞིན། རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་
དེ་ཆོ་ཆོང་མ་ར་ཆོ་སྤྲུག་དེ་འབྲུ་ལོང་སྤྲུངས་ནང་བཞིན་ཞིག་ཞིག་འབྲུ་ཞིག་གཏན་ནས་མིན་པར། རོ་བརྒྱུ་པ་
ནང་བཞིན་གནད་འགག་ལ་ཏག་ཏག་ཁེལ་བ་ནན་པོ་རེད།

ལན། ང་འི་ན་པོ་ཆེའི་སྐུ་མདུན་ལ་དང་པོ་ཡོང་དུས་ནས་ཁོང་འི་ན་པོ་ཆེའི་གྲ་བ་རེད་འདུག་གྲ་བའི་ནང་ནས་
ཀྱང་སློབ་སློང་ཡག་ག་གས་རེད། མོད་ནས་ཡོང་དུས་ནས་བྱག་མཛོད་ཀྱན་བཟང་གི་ཨ་ཁུ་དེ་སྐྱ་མ་འཆི་མེད་ཟེར་
མཁན་ཞིག་ཡོད་རེད། ཁོང་དབལ་ཡུལ་མ་དགོན་ནས་ཡིན་ས་མ་རེད། ཁོང་ཆེའི་དགོན་བ་དེ་བྲག་དམར་དགོན་བ་
མིན་ནས་སྐྱ་མ། དེ་ཁེ་སྐྱ་ཁེ་བ་ཞིག་ཡིན་ས་རེད། ཆོ་ག་བྱག་ཡིན་བཅའ་རྒྱང་ལ་ཡག་པོ་འདུག་ང་ ༡༩༥༤ ཡོང་
སྤྱི་ས་བ་རེད། བྱག་མཛོད་ཀྱན་བཟང་ང་ལས་ལོ་བཞི་ས་ཆེ་བ་རེད། བྱག་མཛོད་ཀྱན་བཟང་ཁོ་རང་ལ་མི་ཆོས་བྱག་
མཛོད་ཟེར་ནས་ཕར་མིང་བཏགས་བཞག་རེད་མ་གཏོགས། འི་ན་པོ་ཆེའི་སྐུ་མདུན་ལ་འདུག་དུས་མི་རང་རང་སོ་
སོའི་འཛོན་ཐང་ལ་དབགས་བའི་ལས་ཀ་འདྲ་མི་འདྲ་ལས་བསྐྱད་རེད། ཀྱན་བཟང་ཡིན་ནའང་ལས་ཀ་འདྲི་ཁོ་ལ་
འགན་ཡོད་རེད། ལས་ཀ་འདྲི་ཁོ་ལ་འགན་ཡོད་མ་རེད་ཟེར་ཡ་ཅི་ཡོད་མ་རེད། འཛོན་རོགས་བྱས་ན་ག་ན་རྩས་
གཏོགས་བྱས་ན་འང་། ང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ན་སོ་སོ་ལ་འཛོན་ཐང་མེད་ནས་ག་བ་ག་ས་ལ་རྩས་གཏོགས་བྱེད་ཀྱི་
མེད་མ་གཏོགས། རྩས་གཏོགས་བྱེད་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ན་ཁྱོད་དེ་རྩས་གཏོགས་བྱས་འདུག་ཟེར་ནས་དམིགས་
བསལ་བ་ཤད་ཁོང་མཁན་ཅི་ཡོད་མ་རེད།

ལུག་པ་མ་བྱུག་ས་ཁྱིག་ཡོད་མ་ཟེད།

རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་ལྷག་ལས་གནང་རིགས་གནང་ཆད་ནང་ལ་བྱགས་པ་ཁོང་གཉིས་ལ་ཤས་མ་ཆོ་ཞིག་བཏང་ན། ལས་
ཀ་ལས་ས་དངོས་ལ་བྱགས་པས་མང་བ་ལྷས་ཡོད་པ་མ་གཏོགས། བཅར་གཞི་གཞིགས་ས་དང་དེ་འདྲ་ལ་ཤས་མ་ཆོ་
བཏང་ན་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་ལྷག་ལས་ག་ཤེ་གནང་ཡོད་ནའང་ཀུན་བཟང་གི་ལག་པ་མ་ལྷག་ས་ཞིག་ཡོད་མ་ཤེད། ད་
ཆོགས་པ་འཆོག་ལྷ་དང་། དཔང་གནང་ལྷ་དེ་འདྲ་ལ་བྱ་སྤྲིལ་ལྟེད་ལྷ་མ་གཏོགས་ཁོེ་ལ་ལས་ཀ་ཡོད་མ་ཤེད་ལ།

ཐུག་མཆོད་བྱས་པར་ཤིང་། ལྷོ་པ་ལྷོ་པ་བནང་པའི་བསྟུང་ཡིང།

[illegible]

ལྷན་ རྒྱལ་མཐོན་ རྒྱ་ལམ་དང་པོ་ནས་ རིག་པ་ལག་པོ་དང་རྒྱ་པ་ཏ་ལས་པོ་མེ་བརྒྱ་པོ་མེད། དཔེར་

སྒྲོང་མོ་བསྐྱེད་པ།

ཚུམ་གྲིག་པ། སྒྲོན་མ་དགོན་པ་བཞེངས་ཡ་གི་བདག་གམ་འདད་ནས་སྒྲོང་མོ་བརྒྱུ་པའི་སྐྱད་ཆ་དེ་ག་འདྲ་རེད་
དམ་གསུང་རྟོགས།

ལན། སྒྲོང་མོ་རྒྱག་པའི་སྐབས་དེར་ང་ལྷ་བྱ་རེད། ངས་སྐྱག་མོ་ཅི་ཤེས་མ་རེད། གནའ་ལྷ་མོ་སྒྲོང་མོ་རྒྱག་
ཏུ་འགྲོ་མཁན་དེ་ཆོ་བླ་མ་བསྐྱེད་པ་བྱེད་ཀྱི་ཆེ། དགོན་མཆོག་དོན་གྱི་ལ། འདིགས་མེད་བླ་མ། ཆོ་
དབང་ལུན་ཆོགས་ཁོང་ཆོ་རེད། འདིགས་མེད་བླ་མ་དང་། ཆོ་དབང་ལུན་ཆོགས་གཉིས་འདས་ཆར་རེད།

ཡུལ་ས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་རྒྱུན་ཏུ་ཉམས་ལེན་གནང་སྟངས།

ཚུམ་གྲིག་པ། ཡུལ་ས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཞོགས་པ་དང་དགོང་མོ་ཉམས་ལེན་གནང་སྟངས་ཁྱེད་རང་གིས་མཛུ་
སྒྲོང་ངམ་གསུང་རྟོགས།

ལན། རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་ཏུ་མི་སོར་དང་རྩེད་ལོར་དེ་བ་ལ་འགྲོ་དུས་ཁང་མིག་གཅིག་གི་ནང་ལ་རིན་པོ་ཆེ་པ་
གིར་གཟིམས། ང་ཆོ་རྟགས་པ་གྲུ་བ་འདྲ་ཡོད་ན་ཁོང་ཉལ་ཁྱིའི་སྒྲེང་ལ་ཉལ། ངས་ལ་ཉལ་གྱི་ཡོད། ཡིན་ནའང་
རྗེས་མ་ཁོང་ཆོ་སྐྱད་ཆ་བཤད་དུས་རིན་པོ་ཆེ་གཟིམས་སྐབས་སྒྲེང་བ་ཞིག་འདི་འདྲས་བཟུང་ནས་འདི་འདྲ་ཁྱོད་གི་
བྱ་མཉམ་བཞག །བཞུགས་བསྟན་རེད། མི་ཆོས་ཐེར་ན་དེ་འདྲའི་སྐབས་སུ་ཉམས་ལེན་སྐྱང་ལ་གནས་བསྟན་
རེད་ཟེར་གྱི་འདུག

ཡུལ་ས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་བྱ་ཡངས་དང་བྱམས་བཅེ།

ཚུམ་གྲིག་པ། ཡུལ་ས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་ཁྱེད་ནམ་ཐར་བྱམས་སྒྲོང་གནང་བ་གསལ་ཤོས་འདྲ་ག་རེ་དྲན་གྱི་
འདུག་གས།

ལན། གནའ་ལྷ་མོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་ཏུ་མི་སོར་དང་རྩེད་ལོར་དེ་བ་ལ་འགྲོ་སྐབས་ང་ཆོ་ཡར་མ་ལངས་
པའི་སྒྲོན་རིན་པོ་ཆེ་ཡར་བཞེངས་ནས་ར་མངགས་ཆར་བ་གནང་གི་འདུག དེ་ཆོ་དེང་སང་མི་ལ་བཤད་ནས་
ངོ་ཡང་ཆ། ང་ཆོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་ཉིན་གང་ཡར་རྒྱག་མར་རྒྱག་ལས་ཀ་བྱས་ཡོང་དུས་ང་ཆོ་སྒྲོག་བརྟན་ལྷ་ལ་
དགའ་ཤོ་རེད་པ། དགོང་དག་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས། སྒྲོག་བརྟན་ལྷ་ག་འགྲོ་གི་ཡིན་པས། སྒྲོག་བརྟན་ལག་པོ་འདྲ་འདུག་
གམ་གསུང་གི་འདུག སྒྲོག་བརྟན་དེ་འདྲ་དེ་འདྲ་འདུག་ཁྱི་ཡོད། སྐབས་སྐབས་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་ཡང་

ཐེབས་ཀྱི་རེད། ཁོང་རང་ཐེབས་ཡ་དེ་ཡང་ང་ཚོའི་ཆེད་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད་རེད། སྐབས་དེ་ང་ཚོ་སློག་བརྟན་ལྷ་རུ་འགྲོ་
དུས་རིན་པོ་ཆེ་སློག་བརྟན་ཁང་བར་དུ་ང་ཚོ་རང་གི་ཆེད་དུ་རིན་པོ་ཆེ་རང་གིས་རྒྱུངས་འཁོར་བཏང་ནས་སླེལ་
དུ་ཐེབས། རྒྱ་ཆོད་ག་ཆོད་འགོར་གྱི་རེད་གསུངས་ནས་སློག་བརྟན་མ་ཆར་བར་དུ་ང་ཚོར་བསྐྱགས་བཞུགས་ཀྱི་
རེད། ང་ཚོས་ཨོ་ཁོར་ལ་ཡོང་གི་ཡིན་ཞུས་ན་ཅི་སློན་གྱི་མ་རེད། ཅི་སློན་གྱི་མ་རེད། ཨོ་ཁོར་ནང་ལ་ཡག་པོ་བྱེད་
གྱི་མ་རེད་གསུང་གི་རེད། རོ་པོ་རིན་པོ། དེའི་དུས་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་གིས་ང་ཚོ་ལ་བྱམས་པོ་བྱས་ཡོང་དུས་ང་
ཚོས་མ་རུངས་པ་ཞིག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཁྱོད་ནས་འཛུགས་མ་སྟོང་།

ཐེ་རི་ཡུ་པཎ་ནཱ་ (Periyapatna) ཡི་དཔོན་པོ་ཞིག་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་

བཀའ་མོལ་གནང་ནས་དཔོན་པོ་དེ་དག་ཏང་མངས་པ།

རིན་པོ་ཆེ་གུ་ཞིག་ཡངས་དགོས་ན་ད་ཨ་མ་མ་དགོན་མཆོག་གསུམ། དེང་སང་རྒྱ་བོགས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་
ཡོད་མཁན་གྱི་མི་དེ་ཚོ་དང་རིན་པོ་ཆེ་གཏུག་རྒྱ་ཡོད་ས་མ་རེད། ཐེངས་མ་ཞིག་ (Periyapatna Taluk
Congress Security) ཐེ་རི་ཡུ་པཎ་ནཱ་ ༡༥༠༠ ཀོང་རེས་ སི་ཀོ་རེ་ལི་ཞིག་རོགས་པ་བྲིད་ནས་ང་ཚོའི་དགོན་
པར་སླེབས་བྱུང་། དེའི་དུས་ང་ཚོའི་དགོན་པ་རྒྱུང་བ་དེའི་བྱང་ཤར་ཕྱོགས་རིན་པོ་ཆེའི་གཞིམས་ཁང་ཕྱོགས་ཀྱི་
བྱང་དེར་ཞ་ལ་བརྒྱབ་ཡོད་མ་རེད། བྱང་གི་ཕྱོགས་དེ་ལ་འང་ཕལ་ཆེར་ཡོད་ས་མེད། ལྷོ་རྒྱ་བོགས་ལ་ཞ་ལ་བརྒྱབ་
བྱས་ནས་ལྷ་ཁང་ནང་ལོགས་ལ་ཞ་ལ་སྒྲུག་སྒྲུབ་ཡོད་མ་རེད། རིན་པོ་ཆེ་ལ་པད་ཤག་དཀའ་ལས་ཡོད་པ་དེ་གང་
ལ་གང་འཆམས་ཏེ་གོ་གི་ཡོད་རེད། ཀུན་བཟང་ཁོང་ཚོ་དང་འདྲིས་པོ་ཡོད་རེད། ངས་ཁོང་ཚོ་ལྷ་ཁང་ནང་ལ་བྲིད་
ནས་ལྷ་དེ་འགྲེལ་བཤད་འདྲ་བརྒྱབ་ཡིན། འདྲིའི་ཕྱོགས་ལ་ཞ་ལ་ག་རེ་བྱས་ནས་མ་བརྒྱབ་རེད་ཟེར་གྱི་འདུག་ཞ་
ལ་རྒྱག་ལ་པད་ཤག་གི་དཀའ་ངལ་ཡོད་རེད་ལམ་ཡིན། དཔོན་པོ་དེ་ཚོས་ཁོང་རང་ཚོ་ནང་ལོགས་ལ་ཀར་ན་ཏེ་ཀའི་
སྐད་ནས། ད་དེ་འདྲི་འདྲ་བཞག་བཞག་ན་ཞལ་འདེབས་སློང་ལ་ལ་སྐབས་བདེ་བ་ཡོད་མིན་འགྲོ་ཟེར་ནས་ལམ་
སོང་། ངས་ཏ་མ་གོ་མདོག་མདོག་བྱས་ནས་བསྔད་ཡིན། འདི་ཚོ་ལ་འཛུ་རྒྱ་ཡག་པོ་ཞིག་དེ་མི་འདུག་པ་འཛུ་བྱུང་།

དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེའི་གཞིམ་ཁང་ལ་ཕྱིན་ནས་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་བཀའ་མོལ་གནང་བསྔད་སོང་། དཔོན་པོ་
དེས་རིན་པོ་ཆེ་ལ། རིན་པོ་ཆེས་ལོ་མང་པོ་འདི་འདྲ་དཀའ་ལས་བརྒྱབ་ནས་གྲུ་པ་ག་ཆོད་ཡོད་ལམ་སོང་། གྲུ་
པ་འདི་ཅམ་ཞིག་ཡོད། མ་འོངས་པ་མང་པོ་ཆགས་ལ་རེ་བ་ཡོད་གསུངས་སོང་། དེའི་དུས་ཕལ་ཆེར་གྲུ་པ་རྒྱག་
རྒྱ་བདུན་རྒྱ་མ་གཏོགས་ཕལ་ཆེར་བརྒྱ་ལོངས་ཡོད་རྒྱ་མ་རེད། དཔོན་པོ་དེས། དགོན་པ་འདི་འདྲ་ཆེན་པོ་བརྒྱབ་
ནས་གལ་སྲིད་བོད་ལ་རང་བཙན་ཐོབ་ནས་ལོག་རྒྱ་བྱུང་ན་འགྲོ་ལ་འཆར་གཞི་མེད་པས་ལམ་སོང་། བོད་ལ་

ཆོ་མང་པོ་ཞིག་ཁོ་ཡི་མིང་ལ་ཉམ་ཡོད་རེད།

(PRC) དེ་བ་སྐྱེལ་བྱས་པའི་བརྒྱུད་རིམ་དང་། དགོན་པའི་ཆེས་པ་ར་རྩལ་དང་
འབྲེལ་འདྲིས་བྱུང་བའི་བརྒྱུད་རིམ།

ཆོ་མ་གྲིག་ལ། ང་ཚོའི་ (PRC) དེ་གཞུང་ལ་དེ་བ་སྐྱེལ་བྱས་པའི་སྐོར་དེ་ག་འདྲ་ཡིན་ནམ་གསུང་རོགས།

ལན། (PRC) བདེ་ཤོར་རིན་པོ་ཆེ་དགོ་ཅ་ཆོགས་པ་དེ་ཐོག་མར་ང་ལྷ་རྩ་ཏ་སྤྱིར་མ་སོང་བའི་སྐོར་ཅམ་
ལ་ (Nyingmapa monk's hostel) ཟེར་བའི་ཆོགས་པ་ཞིག་དེ་བ་སྐྱེལ་བྱས་ཡོད་རེད། (PRC) ཐོག་མར་
དེ་བ་སྐྱེལ་ཞུ་དུས་ང་ཚོའི་ཅེས་པ་ (Rahul) ར་རྩལ་དང་པོ་ཐུག་དུས་རེད། (Rahul) ར་རྩལ་དང་ང་ཚོ་དང་པོ་
ཐུག་དུས་ད་ལྟ་ས་སྐྱ་དགོན་པའི་པར་ཕྱོགས་ན་དཔལ་མོའི་ཞིང་ཁ་ཨོ་རྒྱན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་འདེབས་ཡ་ཞིག་འདུག་
ལ། དེའི་དུས་དཔལ་མོ་དང་ཀུན་བཟང་ཁོང་ཚོས་སྐད་ཆ་བཤད་ནས་དཔལ་མོས་ཉམ་རེད། ང་ཚོས་ཉམ་ཐུབ་ན་
ཡག་པོ་ཡོད་པ་ཏ་གོ་གི་ཡོད་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་ཡོད་མ་རེད། ཀུན་བཟང་ཁོར་དང་གི་བསམ་པར་དཔལ་མོ་ལ་ཉམ་
བརྟུག་ན་རྗེས་མ་དགོན་པ་ལ་རག་གི་རེད་དེ་ཡིན་མ་རེད། དཔལ་མོས་པད་ཤག་དེ་སྐྱད་པ་མ་གཏོགས་ཞིང་ཁ་
ལྷ་ལ་དང་དེ་ཚོ་ཆང་མ་ཀུན་བཟང་གིས་ལས་རེད། ཞིང་ཁ་དེ་ཉམ་དུས་དཔལ་མོ་ཞེས་ཟྱེ་རང་ལ་བསྐད་ནས་ལར་
ཡོང་བུ་གི་མེད་པ་ཡིན་ནམ་ག་འདྲ་ཡིན་མིན་མི་ཤེས། ཡོ་མང་པོ་ཞིང་ཁ་མིང་སྐྱར་དེ་ཚོ་མ་བྱས་ནས་ལྷ་མ་ནག་
པོ་འམ་ཤི་ཟེར་མཁན་རྒྱ་གར་ཞིག་ཡོད་རེད། ཁོའི་མིང་ཐོག་ལ་ཉམ་པ་རེད།

ཞིང་ཁ་དེ་ཉམ་དུས་མིང་སྐྱར་བྱེད་སྐབས་ཅེས་དང་ཁྱིམ་པ་དེ་འདྲ་ཤེས་མཁན་ཞིག་དགོས་པ་འདུག་དེ་
ནས་ཀུན་བཟང་དེད་གཉིས་སྐག་སྐག་བཏང་ནས་ (Banglore) ཟླེང་ལོར་ལ་ (Rahul) ར་རྩལ་རྩ་ལ་སོང་
ཡིན། (Rahul) ར་རྩལ་གྱིས་ཡིག་ཆ་དེ་ཚོ་བཅོས། དེའི་གཞུག་ལ་ང་ཚོའི་དགོན་པའི་ཡིག་ཆ་ངོ་མ་གང་ཡིན་
པ་བཅོ་མཁན་དེ་ཁོ་རེད། ང་ཚོ་དགོན་པའི་ (PRC) ཡི་ཁྱིམ་པ་ཆང་མ་བཅོ་མཁན་ཁོང་རེད། ན་ནིང་གཞེས་ནིང་
ཉིས་སྟོང་བརྟུ་གཉིས་བརྟུ་གསུམ་དེ་བ་ལ་ང་ཚོའི་ (Mysore) མི་སོར་གྱི་ཞིང་ཁ་དེ་ཚོའི་སྐོར་ལ་ང་གསལ་པའི་
རོགས་པ་ལ་འགོ་དུས་རྒྱ་རི་སྐོར་མ་ནང་སྤྱད་བཀའ་སྐོར་ཡིན་སྐབས་ང་ཚོ་ལ་རོགས་པ་བྱེད་དུས་མོ་ཡིས་ལ་བ་
གྱི་འདུག་དགོན་པ་གཞན་པ་དེ་ཚོའི་རྩ་ཁྱིམ་པ་ཡིག་ཆ་དེ་ཚོ་ཁ་ཆེ་དང་ཉིན་རྒྱ་ཡེ་ཤེས་ཆོགས་པ་དེ་འདྲ་ལ་དཔེ་
གཡར་ནས། དགོས་པ་ཡོད་པ་དེ་ཚོ་རྩར་སྒྲངས། དགོས་པ་མེད་པ་དེ་ཚོ་པར་བརྟུབས་བྱས་ནས་དུག་སྟོག་འདྲ་
པོ་མ་སོང་ན་ལུག་བསྐད་ཡོད་ལ་དེ་ཚོ་པར་བརྟུབས་ནས་རྩར་བྱ་བཏང་། དོག་པོ་ཡོད་པ་དེ་ཚོ་ཆེ་རྩ་བཏང་ནས་
བཅོས་པའི་བཅོ་འདྲ་ཞིག་མ་གཏོགས་ཡིན་ལུགས་རྩལ་ལྷན་ཞིག་ཡོད་མ་རེད། རྣམ་གྲོལ་སྤྱིང་གི་ཡིག་ཆ་དེ་དང་

པོ་ཁོ་རང་ནས་གཞུགས་པོ་ལ་ཆད་བརྒྱབ་ནས་བཅོས་པའི་དུག་སློག་ནང་བཞིན་ཆད་ལྡན་རེད་འདུག ལོ་རྒྱུས་དེ་
ཆོ་བཤད་འོང་དུས་གཞུང་ལ་ཆོགས་པའི་དེབ་སྐྱེལ་གང་ཡིན་པ་བྱེད་ལ་དེ་ཆོ་རྒྱལ་གྲོལ་སྤྱིང་ཕ་ལོས་རེད་འདུག
ལ་བ་སོང་། ཆོགས་པ་བཅོས་ནས་ལོ་བཞི་ལྗེས་ལ་གཞི་ནས་ཅིས་ཁྲ་བཅོ་རྒྱུའི་འགོ་བཅུགས། ང་ཆོའི་ཆོགས་
པ་བེད་སྤྱད་བྱེད་པའི་འགོ་དེ་ ༡༩༩༩ ལ་ལས་གཞི་ནས་ལོ་འགོ་བཅུགས་པ་རེད།

བཀའ་འགྲུར་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་ཡུལ་བས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཕྱག་རྒྱུས་ཁུས་པ་དང་། (PRC) ཡི་
ཆོགས་པའི་མིང་འདྲགས་ཚུལ་གྱི་དཔེ་ལེན་ས།

སྟོན་མ་བཀའ་འགྲུར་རིན་པོ་ཆེའི་སྟོབ་མ་ (Peter Vension) བེ་ཏར་ཐན་སོན་ཟེར་མཁན་ཞིག་ཡོད་
རེད། ཁོང་ལ་བཀའ་འགྲུར་རིན་པོ་ཆེས་ཡུལ་དབང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ལོ་བརྒྱལ་ཡོད་རེད། རྒྱལ་རམ་བྱེད་ཐུབ་
ན་བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོད་རེད་གསུངས་ནས་ང་ཆོའི་དགོན་པ་ལ་རྒྱལ་རམ་བྱེད་
དགོས་རེད་གསུངས་ནས་པལ་ཆེར་ལོ་གཉིས་ཅིང་། རྒྱ་བ་གཉིས་རེ་གསུམ་རེའི་བར་ལ་རྒྱ་གར་སྟོར་མོ་ཆེག་
ཁྱིའི་སྟོར་གསུམ་སྟོར་ཉལ་པར་སྐྱར་གྱི་ཡོད་རེད། དེ་ཡིས་དགོན་པ་ལ་ཕན་ཐོགས་ཏེ་ཅང་ཆེན་པོ་བྱུང་སོང་།
རྒྱལ་རམ་དེ་པལ་ཆེར་ ༡༩༩༠ ལ་ན་མན་བར་དུ་བྱས་ཡོད་རེད། དེ་ནས་བཀའ་འགྲུར་རིན་པོ་ཆེ་འདས་པ་སོང་
བ། བཀའ་འགྲུར་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་དང་དེའི་མགོ་མཁྱེན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་གཉིས་འབྲེལ་བ་ཤུགས་ཆེན་ཆགས་དུས་
(Peter Vension) བེ་ཏར་ཐན་སོན་གྱི་སྤྱི་དམན་དང་ལྡན་དུ་དགོན་པར་ཐེབས་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་རྒྱལ་རམ་
བྱས་པའི་བརྒྱུད་རིམ་རྣམས་ཁུས་སོང་། ད་དེའི་མགོ་མཁྱེན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེས་དགོན་པ་བཞེངས་འགོ་བཅུགས་
པས་དེ་གར་རྒྱལ་རམ་བྱེད་དགོས་འདུག ད་ཕན་ཐུ་མཐུད་ནས་རྒྱལ་རམ་བྱེད་ཐུབ་ས་མ་རེད་དེ། ཁྱིད་རྣམས་
ཀྱིས་ཡར་རྒྱས་གཏོང་ལ་ལ་འཆར་གཞི་ཞིག་བཅོས་དང་། ད་ལས་བདེ་ལག་སོན་ཆེན་པོ་རྒྱལ་རྒྱལ་ཅིག་གཏོང་ཞེ་
ཐུབ་ལྟ་ཡོད་གི་ཡིན་ལ་བ་ནས་དེ་མཐའ་མ་ཡིན་ཚུལ་ཁུས་སོང་།

དེ་ཁུས་པ་ལྟར་ང་ཆོའི་ཕྱགས་ནས་ད་ལྟའི་མི་འགྲུར་རྗེ་ཆེའི་མཆོད་རྟེན་གྱི་ཉེ་འགྲམ་གྱི་ (Godam) མཛོད་
ཁང་དེ་ཆོ་བརྒྱབ་ནས་ཨ་ཤོས་གྱི་ཆོང་བརྒྱལ་རྒྱ་འདུག་བཤད་ནས་འཆར་གཞི་བཏོང་བ་རེད། དེ་ལ་ཁོང་ཆོས་པ་ལ་
ཆེར་འབྲུམ་ལྷག་ཅིང་བཏང་ཡིན་ས་རེད། ཏེ་ལས་པ་འཛོར་ཆེན་རེད། དེ་ནས་མཛོད་ཁང་གི་གྲུང་བསྐྱངས་རེད་དེ་
ཐོག་འགོ་བས་རྒྱུའི་ལྷགས་བཅོ་བའི་མཐུན་རྐྱེན་མེད་ནས་ཏེ་ལས་ལོ་བཅུ་ཅིང་གྲུང་མེད་པར་ལྷག་པ་རེད། འབྲུལ་
ལས་ཀྱིས་མ་འདད་བ་རེད། སྟོར་མོ་དེ་རིན་པོ་ཆེས་ལག་པ་ཤོགས་པོ་མཛད། ཀུན་བཟང་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་པས་

སྒྲོ་མོ་དེ་རིམ་པས་རྫོགས་པ་རེད། ང་ཚོ་ལ་རོགས་རམ་བྱེད་རྒྱ་དེ་ ༡༩༩༥ གཡམས་གཡོན་ནས་ཆད་ཡིན་ས་རེད།
ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ ལོར་ང་ཚོ་བོད་ལ་འགྲོ་དུས་ཞི་ཆེན་དགོན་པ་ཅིག་མང་འདིང་བཞིན་པ་རེད་འདུག³ སྐབས་དེའི་
དུས་ (Kagyur Rinpoche Charitable Foundation) བཀའ་འགྱུར་རིན་པོ་ཆེ་དགེ་ཅུ་རྩ་རྫོགས་པས་
མིང་ཐོག་ནས་ང་ཚོ་ལ་རོགས་པ་བྱེད་བཞིན་འདུག་པས་དེ་ལ་དཔེ་བླངས་ཏེ། ང་ཚོས་ཀྱང་ (Penorrinpoche
Charitable Foundation) ཞེས་བཏགས་པ་རེད།

ཕྱག་མཆོད་ཀྱན་བཟང་གི་ལམ་སྟོན་འོག་ནས་ཐབས་ཤེས་ཡོད་ཀྱི་ཆལ་སྒྲུབ་ས་གྲུ་ས་
ཕྱག་ལས་གནང་བའི་སྐོར།

ཚོམ་སྒྲིག་པ། ཕྱག་མཆོད་ཀྱན་བཟང་གིས་ (PRC) ཅད་བཞིན་གཞུང་ལ་དེབ་སྐྱེལ་བྱེད་དགོས་པའི་གྲུ་ལྷན་འཐག་
ཁང་ལ་སོགས་པ་ལས་ཀ་གཞན་པ་ག་རེ་ལས་ཡོད་རེད་གསུང་རོགས།

ལན། དེ་ནས་ཀྱན་བཟང་གིས་གྲུ་ལྷན་འཐག་དེབ་སྐྱེལ་བྱས་རེད། ཅམ་ཐག་དེབ་སྐྱེལ་བྱས་རེད། ལུད་ཀྱི་
ལས་ཀ་ཞིག་ཀྱང་གར་གཞུང་གི་ (PWD) མི་མང་ལས་དོན་སྡེ་ཆེན་གྱི་འོག་ལ་ཐོ་བཞེད་ནས་ (Contractor)
གྱི་ལས་ཀ་བྱས་པ་རེད། དེ་ཚོ་རིམ་པས་བྱས་ནས་ཐོ་འགོད་བྱས་པ་རེད། (Kollegal) ཀོ་ལེ་རྩལ་གཞིས་གྲོང་
གཞོན་ལ་ཡིན་མི་ཤེས་ཏེ། ཀྱན་བཟང་གིས་ (Contractor) ས་ཆ་བོགས་མ་ལེན་མཁན་བྱས་ནས་ཁང་པ་
མང་པོ་བརྒྱབ་ཡོད་རེད། དེ་ཚོ་ཆང་མ་ཀྱན་བཟང་གིས་ (PWD) ཅད་ལ་དེབ་སྐྱེལ་བྱས་རེད། དེའི་ནང་ནས་ཁ་
ཤས་ཕྱིས་སུ་སྒོ་རྒྱག་དགོས་སྒྲུག་རེད། གྲུ་ལྷན་དང་། (PRC) དེ་གཉིས་སུ་མཐུད་ནས་འགྲོ་ཡོད་རེད། གྲུ་
ལྷན་དེ་རྗེས་མ་འཐག་མཁན་སུ་གང་མེད་རེད་པ།

དེའི་དུས་གྲུ་མ་ཅའི་ཁེ་སང་ཨུ་ཅི་ཡག་པོ་ཡོད་རེད། ང་ཚོ་གཅིག་གྲུ་ལྷན་བཏགས་བཞག་པ་དེ་ལ་ཏ་ལས་
རྒྱ་དེ་འཕྲ་ཅི་ཡོད་མ་རེད་དེ། འདིའི་གཡམས་གཡོན་ནས་འཆོང་མཁན་ང་ཚོ་ལ་དོ་མཁན་སུ་གཅིག་ཡོད་མ་རེད་
ཡ། ཀྱན་བཟང་ཁོ་རང་གིས་འཆར་གཞི་བཏོང་ནས་དེའི་འོག་ལ་ལས་ཀ་ལས་མཁན་ལ་ང་ཚོ་འགྲོ་བཞུད་རེད།
(Bombay) རྫོམ་རྫྱེ། (Madhras) མ་རྩ་ར་སི། (Kolkata) ཀ་ལི་ཀ་ཏ། (Banglore) རྫོང་ལོར་གྱི་ཟ་
ཁང་ཆེ་རིགས་ཆེ་ཆད་ནང་ལ་འགྲེམས་སྟོན་ཡིན་ཟེར་ནས་བཅུགས། (Madhras) མ་རྩ་ར་སི་དང་། (Ban-
glore) རྫོང་ལོར་ལ་དེ་ཅམ་ཡག་པོ་བྱུང་མ་སོང་། (Kolkata) ཀ་ལི་ཀ་ཏ་ལ་ཨུ་ཅི་བྱུང་སོང་། (Bombay)
རྫོམ་རྫྱེ་དེ་བ་ལ་ག་དུས་ཡིན་ནའང་དཔེ་ཡག་པོ། (Arab) ཨ་རབ་ཀྱི་མི་དེ་ཚོ་མང་པོ་ཡོད་གི་འདུག་དེ་ཚོ་ལ་

3 ལྷན་པས་རྗེ་དེ་ལ་མགོ་མཁྱེན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེས་དགོན་པ་ཕྱག་འདེབས་རྒྱ་ ༡༩༩༠ ཅམ་ནས་དབུ་བཅུགས་ཏེ་ལོ་བཅུ་འདིང་རྗེན་དང་བརྟན་པ་བཅས་པ་ཡོངས་རྫོགས་བྱུབ་
པའི་སྐོར་འདུག།

ཁ་སྤྱོད་པོ་ཤོད་ཐུབ་ན་མགོ་སྐྱོར་བདེ་མོ་དཔེ་འདུག བརྩ་ས་དུ་རྒྱུ། ཁོང་ཆོ་གུམ་ཅེ་དེ་ཆོ་ལ་དག་པོ་བྱས། གུམ་
ཅེ་འེ་བཟོ་བྱ་དེ་ཆོ་ནས་ཁོང་ཆོས་འཆོང་མ་ཐུབ་ནས་ལྷག་བསྐྱད་བ་དེ་ཆོང་ཆོས་ཚུར་སྒྲངས་ནས། ཆོང་ཐིན་
སོང་ན་ང་ཆོས་ཉི་རྒྱ་བྱས། མ་ཐིན་སོང་ན་མར་སྒྲོག་རྒྱ་བྱས་ནས་སྒྲངས། ཆོང་ཐིན་ན་ཡར་མར་བདེ་ལ་སྒྲ་དེ་
ཆོང་ཆོ་ལ་རྒྱང་རྒྱང་། འཐག་མཐག་གསར་བ་དེ་ཆོ་ཡིས་བདག་ས་པའི་མཐའ་རྒྱར་ཁ་སྤྱོད་ཐིན་པའི་གུམ་ཅེ་ཁྱོག་
ཁྱོག་དེ་ཆོ་འཆོང་དུས་ཨ་རབ་ཀྱི་མི་དེ་ཆོ་སྤྲེལ་ནས་འདི་དཀྱིག་ས་ཆར་འདུག་ཅེ་རྒྱུ་ཅེ་ཐེར་གྱི་འདུག་དེ་འདི་ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ལག་པས་བཅོས་བཅོས་པོ་མ་དེ་རྒྱུ། འཕྱུ་ལ་ཆས་ཀྱིས་བཅོས་བཅོས་པོ་ཡིན་ན་ཁ་སྤྱོད་ཡོད་རྒྱུ་
དེ་འདི་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་ལག་བཅོས་པོ་མ་དེ་རྒྱུ། ཐག་ས་ཁྱི་ལ་འདི་འདྲ་བྱས་ནས་བདག་ས་བ་རྒྱུ་ཅེ་ཐེར་གྱི་ཡོད། དེ་
དུས་ང་ཆོས་ཐག་ས་ཁྱི་ཁྱར་ཡོད། ཁོང་རང་ཆོ་དེ་འདྲ་ལ་བ་ནས་བསྐྱོན་བཞག་ན་ཏ་ལས་ནས་ཉོས་འཁྱོ་གི་འདུག

བཤད་བྱའི་སྒྲོ་བ་ཡོན་ཆོར།

ཆོ་མ་གྲིག་ལ། གནའ་སྤྱོད་པོ་བཤད་བྱའི་སྒྲོ་བ་ཡོན་གནའ་སྤྱོད་ས་དེ་ག་འདྲ་རྒྱུ་དེ་དམ་གསུང་རོགས།
ལན། གུམ་འཐག་ཁང་དེ་བརྒྱག་ས་དུས་བཤད་བྱའི་སྒྲོ་བ་ཡོན་ཆོང་མ་གུམ་འཐག་ཁང་ནས་སྒྲོད་ཀྱི་རྒྱུ་
བ། དེའི་དུས་བྱ་བ་རེ་ལ་བལ་ཆེར་སྒྲོར་ཉེར་ལྷ་རྒྱུ། བྱིས་སྤྱ་སྤྱུ་ཚུ་ལ་སྤྱར་སོང་། བད་ཤག་འདང་མི་འདང་
རྒྱུ་དུས་གུམ་ཅེ་འཐག་མཐག་ལ་བད་ཤག་ཐིན་ལ་བ་ཆོག་གི་རྒྱུ་དེ། བཤད་བྱ་ལ་བད་ཤག་ཐིན་ལ་བ་ཆོག་གི་
མ་རྒྱུ། རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་རྒྱུ། ཆོར་གཅིག་ཀྱང་ཆད་བརྒྱག་ཡོད་རྒྱུ་མ་རྒྱུ།

ཡད་ནོར་རིན་པོ་ཆེའི་དགེ་རྒྱུ་ཆོག་ས་པའི་ཆོག་ས་མི་ཐོག་མ།

ཆོ་མ་གྲིག་ལ། དང་པོ་བད་ནོར་རིན་པོ་ཆེའི་དགེ་རྒྱུ་ཆོག་ས་པའི་ཆོག་ས་མི་ལ་སྤྱ་སྤྱ་ཡོད་རྒྱུ།
ལན། (PRC) ཐོག་མ་དང་པོ་བརྒྱག་ས་ཡོང་དུས་རིན་པོ་ཆེ། ཀྱན་བཟང་། ཨ་ཁུ་སྒྲ་མ། ཆེ་རྒྱུ། ལྷ་སྤྱུ་
སྤྱུ་ལ་སྤྱ་ཡོད་ན་ཐིན་ན་གསལ་པོ་ཞིག་དྲན་མ་སོང་། ཁོང་རྣམ་པ་ཆོ་རྒྱུ། དེ་ནས་ལས་ཀ་མང་དུ་མང་དུ་འཁྱོ་
ནས་ཉོག་གྱའི་རོགས་ལྷག་ས་དུས་ཁྱིས་ཁང་ལ་ཆོག་ས་མི་རྣམས་འཁྱོ་དགོས་ཀྱི་འདུག་བ། དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེའི་
མཆོད་དེ་ (PRC) བད་ནས་བཏོན། དེ་ནས་ཨ་ཁུ་སྒྲ་མ་ཁྱོངས་སོང་རྒྱུ།

དགོན་པའི་ནང་ལ་བྲག་ས་པ་ལྟེན་གཉིས་ཡོ་གསུམ་ཚམ་གྱིས་ང་ལྷ་གི་ཡོད་ཀྱི་རྒྱུ།

ཆོ་མ་གྲིག་ལ། ཐུག་མཛོད་བྲག་ས་པ་སྒྲ་མ་ཁྱེད་གཉིས་དགོན་པའི་ནང་ལ་མཉམ་དུ་སྤྲེལ་ས་བ་རྒྱུ་དམ་ག་འདྲ་
རྒྱུ་དེ་གསུང་རོགས།

ལན། དགོན་པའི་ནང་ལ་གྲགས་པ་ལྷ་རྩ་ཏ་སྤྱི་ནས་ཨ་ཙུ་ཐོན་ནས་སྤེལ་ས་ཡོང་རེད་ལ། གྲགས་པ་རེད་གཉིས་ལོ་གསུམ་ཙམ་གྱིས་ང་ལྷ་གི་ཡོད་ཀྱི་རེད། ཁོ་དེའི་རྗེས་ལ་རེད། ངས་ད་ཅི་ལ་བ་ཡིན་ལ། ང་ལྷ་སྤྱི་ཡིག་རྒྱགས་འཕྲོད་ཤག་བྱས་ནས་སྤེལ་ས་རེད་ལ། ཁོང་ཨ་ཙུ་ཡི་མཆོན་གནས་བཞེས་ནས་སྤེལ་ས་ཡོངས་རེད། ཁོང་དགོན་པའི་ནང་ལ་གྲ་པ་བྱེད་ལ་དེ་ཆིག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་རེ་ལྷ་རེ་དུག་ནས་འཆོགས་བསྐྱད་ཀྱི་ཡོད་ས་རེད།

ཞིང་ལས་དང་དགོན་པའི་ཡར་ལས།

ཆོས་སྤྱིག་པ། ལྷ་བས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་ཨ་ཤོས་གྱི་ལས་ཀ་དང་དགོན་པ་བཞེངས་ལ་དེ་ཆོ་མཉམ་དུ་མཉམ་དུ་རེད་དམ་གང་འདྲ་རེད་གསུང་རོགས།

ལན། དེའི་དུས་རྒྱ་གར་ (Koli) ལྷ་པ་དེ་ཆོ་མི་ཤུགས་ཆེན་པོ་སྤྲུག་མོ་སྤྲུབ་ཀྱི་མ་རེད། མང་ཆེ་བ་ཞིང་ཁའི་ལས་ཀ་དེ་ཆོ་གཞིས་སྟོང་བཞི་པ་དེ་ཆོས་དང་ལྷ་ངས་བྱས་ནས་ལས་ཀྱི་རེད། ང་ཆོ་དེའི་དུས་རྒྱ་གར་རེད། རྟོག་ཙམ་རྟོག་ཙམ་མ་གཏོགས་ཉིན་གང་ལས་ཅི་སྤྲུབ་མ་རེད། བར་འདུག་སེ་ལྷ་བསྐྱད་དུས་ང་དེ་ཆོ་འབེལ་པོ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་རེད། ལས་ཀ་ལས་དུས་ཁ་ནས་སྒྲིམ་ན་འང་འཐུང་རྒྱ་ཡོད་བསམ་བསམ་ཞིག་ཡོད། ཉིན་གུང་གི་ཁ་ལག་དེ་དགོན་པ་ནས་སྤྱད་ཀྱི་རེད། དེ་མིན་ཞིགས་པ་དང་དགོང་དག་ནང་དུ་བཟས་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་ས་རེད།

རྗེ་དེ་ཆོ་ཐོ་བས་བརྒྱངས་ནས་གཅིག་དུས་ཐོ་བས་རྒྱང་ཤེས་མི་ཤེས་དེ་རེད་འགྲོ་དུས་མཐུབ་མོ་དེ་ཆོ་ལ་མ་བཟོས་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་དང་བཅས་པ་མང་པོ་ཡོད་རེད། ད་ལྷ་བངས་མདོག་དཔལ་འདི་མཐུན་གྱི་མཆོང་མེ་ལྷ་ཁང་གི་གཡས་གཡོན་ས་དེ་ཆོ་བརྟེན་འོང་དུས་དེ་ནས་རྗེ་ཞེད་པོ་ཞིག་ཐོན་རེད། ད་ལྷ་བངས་མདོག་དཔལ་འདི་ཡོད་འདུག་ས་དེ་ན་སྤྱིར་བཏང་ཙམ་ཨ་མ་དེ་འདྲ་གྲག་ལ་སྤྲུག་བསྐྱད་ཡོད་རེད། སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་བྱི་ལོགས་ནས་ཉི་མི་སྤྲུབ་བྱས་འོང་དུས་རྗེ་དེ་ཆོ་དེ་ནས་བཏོན་རེད། རྗེ་དེ་ཆོ་ལས་དུས་ཉི་མས་ཆིག་ནས་རིན་པོ་ཆེ་རུལ་ལེན་ཞིག་གོན་བྱས་ནས། ལྷགས་པ་ཁྱུས། རིན་པོ་ཆེ་གཅིག་བྱ་མ་རེད། དེ་ནས་ལས་ཀ་ལས་སྟོང་མཁན་དུ་ངར་བ་དེ་ཆོ་ཆང་མ་དེ་འདྲ་རེད་ཆང་རེད། ང་ཆོས་བྱས་མེད་ཟེར་ན་ནི་རྟོག་ཙམ་རྟོག་ཙམ་བྱས་ཡོད་རེད། བྱས་ཡོད་ཟེར་ན་ནི་ཉི་མ་རེ་ལ་རྒྱ་ཆོད་རེ་རེ་ཡང་ལས་ཀ་ལག་པོ་ལས་ཡོད་རྒྱ་མ་རེད། བྱས་མེད་ཟེར་ན་ནི་ས་ཕག་དེ་ཆོ་ལ་རྒྱ་སྤྲུག་རྒྱ་དང་དེ་འདྲ་ལས་རེད། ས་ཕག་དེ་ཆོ་རྒྱག་དུས་སོ་སོས་བཟོས་ནས་མེ་ལ་བསྐྱེགས། དེ་དུས་ང་རྒྱ་གུའི་སྐབས་ལ་རེད། ལྷ་རྩ་ཏ་སྤྱིར་སྤྱིན་ཡོད་མ་རེད། ང་ལྷ་རྩ་ཏ་སྤྱིར་སོང་ཆར་བའི་སྐབས་སུ་འདིའི་གཡས་གཡོན་གྱི་གིང་ནགས་མང་ཆེ་བ་བདུབས་ནས་ས་ཕག་སྐྱེག་ལ་ལས་སྤྲོ་པོ་རག་གི་མ་རེད། དེ་ནས་ས་ཕག་བྱི་ལོགས་ནས་ཉིས་ཡོང་རྒྱ་རེད་མ་གཏོགས། བྱི་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་གངས་ནང་ལ་འདིའི་གཡས་གཡོན་ལ་གིང་ནགས་ཡོད་མ་རེད།

ཟླ་མ་ཐུབ་བསྟན་ཆང་གི་མནའ་མ་ལ་བྱ་སྤྱེས་ནས་ཡུལ་པ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེར་

མིང་ཁྱེད་ལ་གྱི་བྱུང་བ་ལ་མཆན་ཅན།

ཆོས་གྲིག་ལ། ཡུལ་པ་པ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱི་མདུན་ལ་འདྲ་མི་འདྲ་སེམས་སྤྱོད་བྱུང་བ་དེ་འདྲ་འག་སྤྱོད་བྱུང་བ་མཐོང་
སྤྱོད་ངམ་གསུང་རོགས།

ལན། ད་སུ་ཡིན་འདྲ་གྱི་མི་འདུག་དེ་འདྲ་ཁ་ཤས་ཡོད་རེད། རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་མཆོད་འབྲུ་ཁ་ཤས་གཏོར་ན་
འངས་ཐིང་རེ་རེད་འགྲོ་རེད། བད་དེ་སེང་འག་འགྲོ་ཡོད་མེད་མི་ཤེས་ཏེ། གནས་སྐབས་འངས་ཐིང་རེ་སོང་བ་དེ་
འདྲ་ཡོད་རེད། དེ་འདྲ་ནས་རྒྱུ་དང་རང་གི་རྒྱུ་དང་འདྲ་ལ་ཁྱོད་ནས་མ་ཤོང་སྤྱོད་མཁན་འདྲ་པོ། རྒྱ་ཆོད་གསུམ་པ་
ལས་མས་ཤིག་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱི་མདུན་ལ་བཅར་ཡིན། ཟླ་མ་ཐུབ་བསྟན་ཆང་གི་ནང་མི་བསྟན་པ་ཟེར་མཁན་
ཞིག་ཡོད་པ་བསྟན་འཛིན་སྤྱོད་ལྟ་གྱི་ཨ་པ་དེ། ཁོའི་སྤྱོད་མཁན་སྤྱོད་པ་དེ་ལ་བྱ་ཞིག་སྤྱེས་ནས། རྒྱ་ཆོད་གསུམ་
པ་ལས་མས་ཤིག་ལ་ཟླ་མ་ཐུབ་བསྟན་ཁ་བཏགས་ཟུར་བཞི་མ་ཞིག་དང་སྒྲོར་མོ་གཅིག་ཡོར་གཉིས་ལོར་འདྲ་
ཞིག་ཁྱུང་ནས་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱི་མདུན་ལ་བྱུང་ནས། རིན་པོ་ཆེ། ང་ཆོའི་མནའ་མ་ལ་བྱ་ཞིག་སྤྱེས་སོང་། མིང་ཞིག་
གནང་རོགས་ཁྱོས་དང་ཟེར་ནས་ཁྱས་སོང་།

དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས། ཨ། ཁྱོད་གྱི་མནའ་མ་ལ་བྱ་ཞིག་སྤྱེས་འདུག་ཨ། གསུངས་སོང་། རིན་པོ་ཆེས་
ཟླ་མ་ཐུབ་བསྟན་ལ་བརྟན་དཔེ་བཞོར་དེ། ཟླ་མ་ཐུབ་བསྟན་གྱིས། རིན་པོ་ཆེ། ང་ལ་མནའ་མ་ག་བ་ཡོད་རེད།
ངའི་ནང་གི་ཟེར་ཡིན་མ་གཏོགས་ཟེར་ནས་ཁྱས་སོང་། དེ་འདྲས་དེ་འདྲས་བརྟན་བཞོར་ནས་མིང་ཁྱོད་ནས་གནང་
རོགས་མ་བྱས་ནས། མཐའ་མ་དེ་ལ་ཅེད་མོ་ཟེར་ཡིན། ཡ། བར་ཁྱར་སོང་། ངས་མིང་ཡག་པོ་ཞིག་བསམ་སྒྲོ་བཏང་
ནས་དེ་བྱེད་ཡོང་། སང་ཉིན་གནངས་ཉིན་ཉི་མ་གཉིས་རྗེས་ནས་རྒྱ་ཆོད་ཤོག་གསུངས་སོང་། མིང་གནང་རྒྱལ་ལོ་
བརྒྱལ་ཅི་ཡོད་རེད་ཟེར་བཞིན་ཕྱ་རྒྱལ་ས་བརྒྱལ་ནས་ཡར་བཞག་སོང་། དེའི་དུས་དབྱིན་ཤིའི་སློབ་དེབ་ནང་ལ་མིང་
(John) རྩོན། (Jonny) རྩོན་ནི་ཟེར་ལ་འདྲ་དཔེ་མང་པོ་ཡོད་རེད། རིན་པོ་ཆེས་དེའི་ནང་ནས་ (John) ཡིན་
ནས་གཅིག་བཏགས་སོང་། ཡང་ཁོས། རིན་པོ་ཆེ། མིང་གང་ཡིན་པ་དེ་གནང་རོགས་ཟེར་ནས་ཕྱ་རྒྱལ་ས་བརྒྱལ་
ནས་ཁྱས་སོང་། འོ་ན་ (Jor) རྩོར་ཐོགས་ཤོག་གསུངས་སོང་། དེ་ནས་མཐའ་མ་དེ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས། ཅེད་མོ་
ཟེར་ཡིན་ཅེད་མོ་ཟེར་ཡིན། དེ་རིང་ངས་བདེན་པ་ཟེར་ཡིན་གསུངས་ནས་དར་དཀར་དང་པད་ཤིག་ཆ་ཆང་པར་
སྤྲད་ནས། ངས་མིང་ཡག་པོ་ཞིག་བསམ་སྒྲོ་བཏང་ཡོང་། འདི་པར་ཁྱར་སོང་གསུངས་ནས་ཁྱོད་ནས་ཁས་སྤྲངས་
མ་སོང་། ཁོས་ཡང་རྒྱར་བཞག་ནས་མིང་འདོགས་རྒྱལ་ཅི་དཀར་ལས་ཡོད་རེད་ཟེར་ནས་ཁྱས་སོང་།

དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་འཆི་མེད་གཡུལ་རྒྱལ་ཡིན་ནམ་ཞིག་བཏགས་ནས། ཡ་ཡ། ད་ཁྱོད་ལྷ་ཚུགས་
བརྒྱབ་ན་དེ་གིས་གསུངས་སོང་། ང་རང་དེའི་དུས་ཉ་ལས་ཡ་ཅི་རེད་ཟེར་ན། ངའི་བསམ་བར་བྱང་མཆར་ཅི་
བྱེད་པ་ཡིན་ནམ། ངས་དེ་མ་གཏོགས་ནམ་རྒྱུན་རིན་པོ་ཆེས་ཁ་བཏགས་དང་དེ་འདྲ་པར་སློག་ཡ་ཁྱོན་ནས་རིག་
མ་སྟོང་། དེ་པར་སློག་ཡ་དེ་ཅི་ཡིན་ནམ་སྙམ་ནས་དོགས་པ་འདྲ་ཞིག་བཟས་སོང་། དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་རེད་དཔོན་
གཡོག་གཉིས་སྐད་ཆ་འདྲ་བཤད་བསྟན་ཡོད།

ཡང་སྐྱ་མ་ཐུབ་བསྟན་གནང་སྔ་མོ་པོད་ཀྱི་བཟོ་སྐྱེད་ས་བྱས་པའི་ཤོག་བྱ་ཞིག་དང་སྐྱ་གུ་ཞིག་ཁྱར་ནས་
སླེབས་བྱུང་། རིན་པོ་ཆེ། ཁྱེད་ཀྱིས་མིང་བཏགས་པ་དེ་ངས་བརྟེན་ཆར་འདུག འདི་ན་གིས་བཞག་ཤོགས་ཁྱས་
སོང་། རིན་པོ་ཆེ་ཡིས། མི་དེ་དེ་འདྲ་ཅ་ཟེར་པོ་ཞིག་འདུག མིང་འདོགས་ཀྱི་མིན་ཟེར་ན་ནི་འདོགས་དགོས་རེད་
ཟེར་གྱི་འདུག བཏགས་ན་ནི་བརྟེན་ཆར་རེད་ཟེར་རེད། པར་གཡུགས་ཤོག་གསུངས་སོང་། དེ་འདྲ་མ་གསུང་།
དེ་འདྲ་མ་གསུང་། ང་ལ་ཁོང་ཆོས་ལྷ་ཚུགས་དཔེ་རྒྱལ་གི་འདུག་ཁྱས་སོང་། རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་མིང་དེ་འཆི་དེ་
འདི་ན་གིས། མེད་དེ་འདི་ན་གིས། གཡུལ་དེ་འདི་ན་གིས། རྒྱལ་དེ་འདི་ན་གིས་བྱས་ནས་སྟུང་སོང་། ཁོས་པར་
ལྷ་ཚུར་ལྷ་བྱེད་བཞིན་འདུག རིན་པོ་ཆེ་ཡིས། ད་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་མི་ཤེས་ཟེར་ས་རེད་གསུངས་ནས། འཆི་དེ་ལ་
ཨང་གི་༡བརྒྱབ། མེད་དེ་ལ་ཨང་གི་༢བརྒྱབ། གཡུལ་དེ་ལ་ཨང་གི་༣བརྒྱབ། རྒྱལ་དེ་ལ་ཨང་གི་༤བརྒྱབ་ནས་
གནང་སོང་། ད་ང་ནི་དོགས་པ་མང་དུ་མང་དུ་བྱས་བྱུང་སོང་། བྱང་མཆར། ངས་དེ་དུས་ཁོང་ཆོ་སྐྱ་མ་ཞིག་ལ་
ད་དེ་རིང་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་མིང་དེ་སྐྱ་མ་ཐུབ་བསྟན་ལ་དེ་འདྲ་དེ་འདྲ་བྱས་སོང་ལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་དབང་རིན་
པོ་ཆེ་ཡིས་སྐྱ་མ་ཐུབ་བསྟན་ལ་བརྟན་དཔེ་བཞོག་གི་རེད་ལ་བ་བྱུང་།

དེ་ནས་ཉི་མ་གཉིས་རྗེས་ནས་ཡང་སྐྱ་མ་ཐུབ་བསྟན་དར་དཀར་ཞིག་དང་གཅིག་ཁྱར་ནས་སླེབས་བྱུང་།
རིན་པོ་ཆེ་ཡིས། ཡ། ད་ཅི་ཟེར་རྒྱུ་ཡོད་གསུངས་སོང་། ལྷ་གུ་ཤི་ཆར་འདུག ད་ང་རང་གི་བསམ་བར་ལ་རིན་པོ་
ཆེས་དར་དཀར་དེ་མ་བསྐྱམས་དེ་འདྲ་ཅི་ཡིན་ནམ། ལྷ་གུ་དེ་སྐྱ་ལ་སྐྱ་སྐྱས་གཙང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ན་ཅི་ཤེས། ཉི་མ་
གཉིས་དེ་བསྐྱལ་བཞག་ནའང་ལག་པོ་འདྲ་ཞིག་རེད་བསྟན་ཡོད་འཁྱོད་སོང་། མིང་དེ་ཡང་འཆི་མེད་གཡུལ་
རྒྱལ་ཟེར་ནས་གནང་སོང་ད།

སྐྱ་ལ་སྐྱ་རྒྱལ་པའི་སྐོར།

ཆོ་མ་ཐུག་པ། ལྷ་གུ་སྐྱ་རྒྱལ་པ་དང་ཁོང་རྒྱལ་པའི་དགེ་ཆུང་སྐོར་གསུང་ཤོགས།

ལན། ལྷ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རྒྱལ་པ་ཆོ་དང་པོ་མར་ནས་སླེབས་ཡོང་དུས། ཡི་གེ་དེ་ཆོ་མ་བསྐྱལ་བའི་

སྤྱི་ལ་གྲུ་སྤྱུ་བས་ཟེར་མཁན་ཞིག་དགོ་ཆུ་ཟེར་ནའང་འདྲ། ལྷ་ཏོག་བྱེད་མཁན་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་རེད། རྗེས་
མ་ཡི་གེ་སློབ་མཁན་དེ་ད་ལྷ་ཏ་ར་མ་བསྐྱད་ས་དེ་ན་མ་མ་ཞང་ལུ་ཟེར་བ་ཞིག་བསྐྱད་རེད། མ་མ་བསོད་ནམས་
བསྐྱན་འཛིན་ཟེར་བ་ཁོང་གིས་དགོ་ཆུ་མཛད་སོང་། མ་མ་བསོད་ནམས་བསྐྱན་འཛིན་སྤྱུ་ལ་སྤྱི་དགོ་ཆུ་
བྱས་ནས་བཞུགས་འདུག་དུས་སྤྱུ་ལ་སྤྱི་དེ་ཆོ་ཆང་མ་ཡི་གེ་དེ་ཆོ་ཡང་ཡག་སོ་ཞིག་བྱས། མིའི་རྒྱ་དག་སྤྱོད་བ་
དེ་ཆོ་ཏོག་ཅམ་ཡག་སོ་འདྲ་རེད་འདུག་ཟེར་ནས་སྤྱོད་གྲགས་འདྲ་ཡོད་རེད། དེ་ནས་དེའི་གཞུག་ལ་ཏ་ར་མ་མས་
དགོ་ཆུ་གནང་རེད།

ལྷུ་བས་རྗེ་ཀམ་སྤྱི་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱ་གར་ནས་ཡོད་ལ་ཐེབས་པའི་རྗེས་ནས་

ལྷུ་བས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཇལ་འཕྲད་བྱང་ཆུལ།

ཆོ་མ་ཐྱིག་པ། ལྷུ་བས་རྗེ་ཀམ་སྤྱི་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ཡོད་ལ་ཐེབས་པའི་རྗེས་ནས་ལྷུ་བས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཐེབས་
ག་ཆོད་མཇལ་ཡོད་རེད་གསུང་རོགས།

ལན། རིན་པོ་ཆེ་ཞལ་བཞུགས་འདུག་པའི་སྤྱུ་བས་སྤྱི་འདི་ན་སྤྱི་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ཐེབས་མ་གཅིག་ནི་གཅིག་
ཐེབས་ཡོད་རེད། གཉིས་ཐེབས་བྱབ་ཡོད་ན་མེད་ན་ཤེས་མ་སོང་། དཔལ་ལུལ་ནས་ཁྱི་འདོན་བྱས་ཆར་ནས་ཉིས་
སྟོང་གཅིག་གཉིས་ཅི་རེད་ཡོད་མི་ཤེས། རྟོང་ཀོང་ལ་ཐེབས་རེད། དེའི་དུས་དཔལ་ལུལ་ནས་ཁྱི་འདོན་བྱས་ནས་
པར་རྒྱུ་ཐེབས་འགོ་དུས་ཀྱང་སྤྱུ་ལ་ཡིན་ཆོག་ཟེར་མཁན་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ལུགས་རྒྱལ་ལྷན་འདྲ་ཞིག་རེད་འགོ་
དུས་ (HongKong) རྟོང་ཀོང་དང་ (Macao) མ་ཀུ་ཏུ་དེ་ཆོ་ལ་ཐེབས་དེ་འདྲ་བྱས་རེད། རྒྱ་མིའི་ (ཐོང་ཤིན་
ཏིན་) ཟེར་བསྐྱད་ལ་ཞིག་རྟོང་ཀོང་དང་ (Macao) མ་ཀུ་ཏུ་གཉིས་ལ་འགོ་ཆོག་ལ་ཞིག་ཡིན་རྒྱ་ཐོང་ཤིན་ཏིན་
འདྲ་པོ་ཅན་ཞིག་ཡིན་པ་ལ་རྟོང་ཀོང་དང་མ་ཀུ་ཏུ་གཉིས་ལ་མ་གཏོགས་འགོ་མི་ཆོག་ལ་ཞིག་ཡོད་རེད། དེ་འདྲ་
འདྲ་ཞིག་བྱས་ནས་མཇལ་རེད། དེའི་གཞུག་ལ་ཨ་རི་ལ་ཐེབས་མ་ཁ་ཤས་མཇལ་ཡོད་རྒྱུ་རེད། སིང་ལྷ་པོར་ལ་
ཐེབས་མ་གཅིག་མཇལ་རེད། རྟོང་ཀོང་ལ་དེའི་གཞུག་ལ་ཐེབས་མ་གཅིག་ནང་པའི་མཛད་སྟོན་གི་སྤྱུ་བས་སྤྱི་
སྤྱི་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ཐེབས་ཡོད་རེད། རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་གཉིས་ཆར་མང་པོ་མཇལ་ཆར་རེད།

ལྷུ་བས་རྗེ་ཀམ་སྤྱི་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་དཔལ་ལུལ་དུ་རྒྱ་ཁང་བཞེངས་པའི་རྟོན།

ཆོ་མ་ཐྱིག་པ། ལྷུ་བས་རྗེ་སྤྱི་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་དཔལ་ལུལ་དགོན་བ་ཉམས་གསོ་གནང་བའི་སྟོན་གསུང་
རོགས།

ལན། དཔལ་ལུལ་ལྟ་ཁང་རྒྱག་ཡ་སྐྱོར་སྐྱོང་ཆ་བཤད་པའི་སྐབས་སུའང་སྤྱིར་བཏང་ཁོང་གིས་དགོན་པ་དེ་
འདྲ་ཞིག་ལྟ་ཁང་དེ་ཡང་བསྐྱར་གཅིག་བཞེངས་ན་མ་གཏོགས་ཆོགས་པ་འཆོག་ས་དེ་ཆོ་ཤེད་ཀྱི་མི་འདུག་ཟེར་
ནས་དེ་བཤད་དུས། རིན་པོ་ཆེ་ཡིས། རེད། ཁྱེད་ཀྱིས་དགོན་པ་དེ་འདྲ་ཞིག་རྒྱག་ཐུབ་ན་ཡག་པོ་འདུག་ངས་ཀྱང་
བསྐྱར་བཞོ་ཞིག་ཐུབ་དགོས་འདུག་འདྲ་བསམས་ནས་བསམ་ཆོ་འདྲ་ཞིག་གཏོང་སྟོན་ཀྱི་ཡོད་དེ། ད་ཁྱེད་ཀྱིས་
དེ་བྱས་ན་ཡག་པོས་རེད་འདུག་རྒྱག་སའི་ས་ཆ་དེ་ད་ལྟ་ལྟ་ཁང་རྒྱག་ས་དེ་སྟོན་མ་དཔལ་ལུལ་དགོན་པའི་ཐབ་
ཆང་ཆེ་བ་ཤོད་ནས་ཆོགས་ཐབ་ཟེར་བ་འདྲ། ད་གང་བྱས་དགོན་པའི་ཐབ་ཆང་ (Main) གཙོ་པོ་དེ་དེ་ཀྱི་ཡོད་ས་
རེད། དེ་ན་བརྒྱབ་ན་ཡག་པོ་ཡོད་རེད་གསུངས་རེད། འོག་ལ་རྩོད་ཆོ་ག་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་མི་ཞེས། དེང་སང་རྩོད་
གཏོར་ས་དེ་ཆོ་ཡག་པོ་འདུག་ལ། དེ་ནས་ག་འདྲ་དགོས་འདུག་གཞིགས་དང་གསུངས་རེད། དེ་དུས་ཁོང་རྣམ་པ་
ཆོ་བཀའ་མོལ་གནང་ས་ན་ང་ཡོད།

སྤྱི་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་མར་ཐེབས་ཆང་དུས་ཁོང་རང་གིས་ས་ཁ་བཞོས། ང་ཆོ་ (Golden Temple) རྟོལ་
ཤེན་ཤེས་པལ་གྱི་འདུ་ཁང་གི་ས་ཁ་དེ་ཀུན་བཟང་གི་ཅ་ནས་ཁོང་ལ་རག་པ་མིན་འགྲོ། ཁོང་ལ་ས་ཁ་དེ་ཆ་ཆང་
འདུག་ལ། དེ་ལ་དཔེ་བལྟས་བྱས་ནས་མ་གི་ན་ཆུང་བ་རེད་མ་གཏོགས་ད་འདིའི་སྤྱ་གྲ་ནང་བཞེན་ཡོད་རེད། རྩོད་
ནང་ནས་ཡར་འདུག་མེ་ལྟ་ཡོང་དུས་ཀྱང་ལྟ་ཁང་གི་སྤྱ་འདྲ་དེ་ཆོ་ཡོངས་སྤྱི་རྩོགས་པ་མཇལ་མཁན་ཞིག་མི་
འགྲོ་མ་སྤྱོད་མཁན་པར་རང་ལྟ་སྟོན་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན་སྤྱི་འདྲ་དེ་ཆོ་ཁ་ཁ་རེད་མ་གཏོགས། སྤྱིར་བཏང་སྤྱི་
འདྲ་དང་དེ་ཆོ་ལ་རྩོད་མེད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན་འདྲ་པོ་དཔེ་ཡོད་རེད། འོ་དེ་འདྲ་འདྲ་ཞིག་བྱས་ནས་འཆར་གཞི་
ཞིག་བཞོས། རྩོད་ཆོ་གཏོར་བཅུག་དེང་སང་ (Crane) ཀི་རེན་བཞོ་འདྲ་པོ་ཆེན་པོ་ཅ་ལག་པར་ཆུང་འཁྱར་
སའི་ལྷགས་ལེབ་ཆེན་པོ་ཞིག་འདུག་ལ། གནའ་སྤྱོད་པོ་ཡིན་ན་མི་མང་བར་བསྐྱིགས་བྱས་སྟོན་ཐུབ་མི་ཐུབ་དཀའ་
ལས་ཞེད་པོ་ཞིག་ཡོད་ལ། དཔལ་ལུལ་དགོན་པ་ལ་སྤྱི་ཆེན་གྱིས་རྒྱ་ཡི་ (Contractor) ས་ཆ་པོགས་མ་ལེན་
མཁན་ཆེ་བ་འདྲ་ཞིག་ལ་སྤྱད་འོངས་ཡིན་ས་རེད། དེ་ལས། དེ་འདྲ་ཞིག་བཅུགས་ཡོང་དུས་དགོན་མཆོག་གསུམ་
ཏར་གོང་སྐྱོང་ཆ་འདྲ་ཡིན་ན་མི་ཞེས་མ་གཏོགས། དཀར་མཛེས་ཁུལ་ལ་དེ་འདྲ་འཇུགས་མཁན་ཐེངས་མ་དང་
པོ་རེད་ཟེར་བསྟན་ཀྱི་འདུག་གང་བྱས་མི་ཆོ་ཆང་མ་པར་ཕྱོགས་ཆུར་ཕྱོགས་ནས་མོ་ཉ་བཏང་ནས་ལྟ་པོ་ལྟ་
དུ་ཡོང་གི་རེད་ཟེར་གྱི་འདུག།

ལ་སྐབས་རྗེ་ཀམ་སྤྱི་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་བྱུག་ལས་ཐུས་དག་གནང་རྒྱ་ཅལ་དུ་འདོན་པ།

ལང་སྤྱི་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱ་མ་གཞན་པ་ཆོ་ནང་བཞེན་སྤྱིན་བདག་དང་དེ་འདྲ་ཆོ་ལ་པད་ཤག་དགོས།

བཞིན་ཡག་པོ་ཞིག་ཁྱོད་ནས་རེད་མ་སོང་ཟེར་གྱི་འདུག་ཟེར། ངས་གོ་ས་དེ་དཔལ་ལུལ་བ་དེ་ཆོའི་ཆ་ནས་གོ་རེད།

ཡལ་བ་རྩེ་གཙང་རྩེ་ཆེན་ལ་ནམ་རྒྱུ་གྱི་ཁྱིད་ཀ་དེ་ཆོ་མང་ཆེ་བ་ཐོན་མ་ནས་

ཡལ་བ་རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་གནང་ཆར་རེད་འདུག།

ཆོམ་གྱིག་ལ། ཡལ་བ་རྩེ་རྩེ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་ཡལ་བ་རྩེ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱ་མཁུན་ནས་ཁྱིད་ཀ་ལྷས་པའི་སྐོར་
ཁྱིད་རང་གིས་ཉ་གོ་བ་གང་ཡོད་དམ་གསུང་རོགས།

ལན། རིན་པོ་ཆེ་སྐྱ་བའི་སྐུ་བས་ལ་དམིགས་བསལ་སྐྱ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་ཅི་ལྷ་ལ་རག་མ་སོང་། རིན་
པོ་ཆེ་སྐྱ་བ་སྐྱ་དུས་ལྷ་པོད་ས་མ་རེད་ཟེར། ངས་ཆང་མ་ལྷ་རྒྱ་ཉག་ཉག་བྱས་ཆར་ཡིན། རྒྱས་འཁྱེད་ཅི་གནང་
བ་མི་མེས་མ་གཏོགས་གཅིག་གནང་རྒྱ་རེད་ཁྱིད་རང་གིས་གཅིག་ལྷས་ལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞོགས་པ་ནས་འཁྱོན་ས་
ཉིན་གུང་རིན་པོ་ཆེ་ཞལ་ལག་བཞེས་མ་ཆར་བར་དུ་དེ་འདྲ་བྱས་ནས་བཞུགས། རིན་པོ་ཆེས་བཞེས་ལག་བཞེས་
ཆར་ནས་དེའི་དུས་སྐྱ་བ་སྐྱ་དཔོན་རེད་གསོལ་སྐྱ་བ་སྐྱ་ཏེ། ཏོག་ཅམ་གཟིམ་དགོས་རེད་བ། དེ་ནས་རིན་པོ་
ཆེ་གཟིམ་དུ་ཐེབས་འཁྱོད་དུས་མར་ཐོན་འོངས་ནས་ལྷ་པོད་མ་རེད།

དེ་དུས་དམིགས་བསལ་དེ་རེད་མ་སོང་། དེའི་གཞུག་ལ་རིན་པོ་ཆེས་དམིགས་བསལ་གྱིས་ (Tele-
phone) ཉལ་རྩོན་ཐོག་ནས་གསུངས་འཁྱོད་ཡིན་ས་རེད། སྐུལ་སྐྱ་བྱུ་བ་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཁྱིད་ཀ་ག་འདྲ་
ཡིན་མིན་འདི་འདྲ་འདི་འདྲ་གྱིས་ཞོག་གསུངས་ནས་བཀའ་གནང་ཡོད་ས་རེད། སྐྱིར་བཏང་ནམ་རྒྱུ་གྱི་ཁྱིད་ཀ་
དེ་ཆོ་མང་ཆེ་བ་ཐོན་མ་ནས་རིན་པོ་ཆེས་གནང་ཆར་རེད་འདུག ནམ་རྒྱུ་ཁྱིད་རང་ནས་པ་ཆོ་མི་གཞན་པ་ལ་
དབང་འདོན་ལ་འདྲ་དང་དེ་ཆོའི་སྐོར་དང་། ཐོན་ཅ་རྩོགས་གསུམ་དེ་ཆོ་ཆར་ཡོད་ས་རེད། ཨུ་ཅི་ལག་པོ་བྱུ་བ་
ཡོད་ས་རེད།

ཡལ་བ་རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཡལ་བ་རྩེ་རྩེ་ལ་སྐྱ་བའི་བཟང་རིན་པོ་ཆེའི་བར་གྱི་

འབྲེལ་འབྲིས་དང་བྱུང་བ།

ཆོམ་གྱིག་ལ། ཡལ་བ་རྩེ་སྐུལ་སྐྱ་བྱུ་བ་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཡལ་བ་རྩེ་རིན་པོ་ཆེའི་བར་འབྲེལ་བ་བྱུང་སྐྱེད་ས་
དང་བཀའ་མོལ་གནང་སྐྱེད་ས་ཐུག་ལས་གནང་སྐྱེད་ས་དེ་འདྲ་ཁྱིད་གྱིས་ཉ་གོ་བ་གང་ཡོད་དམ་གསུང་རོགས།

ལན། རིན་པོ་ཆེ་དང་སྐུལ་སྐྱ་བྱུ་བ་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་གཉིས་ཀྱི་སྐོར་ནས་དངོས་ནས་བྱས་ན་བཤད་རྒྱ་ཡོད་
དགོས་རེད་དེ། དཔོན་ཞོག་ལ་བ་དུས་བཤད་ལ་མེད་བསྐྱད་རྒྱ་འདྲ་ཞིག་སྐྱིར་བཏང་གི་སྐད་ཆ་ཞིག་བཤད་ན།

མ་དངོས་གནས་མར་གཡུགས་ཡོང་དུས་མེ་ཆེན་པོ་རེད་ཆར་རེད།

དེ་འདྲ་འདྲ་ཞིག་རེད་འདུག་པའི་སྐབས་སུ་ཆིག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་གཉིས་ཀྱི་གསུམ་ཡར་མར་
ཞིག་ཡིན་ས་ཡོད། རྗེས་མ་ཁོང་ཆོས་ཟེར་ཡོང་དུས་མེ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་འབར་སོང་ཟེར་ནས་བཤད་འདུག་
རེད། བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་ཐམས་པ་མར་འགོ་ནས་མེ་སྤར་མཁམ་ཞིག་ཡོད་མ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་མེ་འབར་དུས་ཤོག་བྱ་
འབར་འབར་བྱས་མ་སོང་། ལུ་རུ་རུ་འབར་སོང་། སྤྱིར་བཏང་ཤོག་སྤྲུག་སྤྲུ་ལ་གད་མོ་འདྲ་ཤོར་ག་ས་ག་ལ་ཆེད་
མོ་བྱས་ནས་གཡུག་གི་རེད། ཡིན་ན་ཡང་མེ་འབར་ཡོང་དུས་ཤོག་སྤྲུག་གི་སྤྲུ་འདྲ་གང་ཡང་གྲགས་མ་སོང་། དེའི་
རྗེས་ལ་མེ་དེ་ཆོས་བཤད་འདུག་གི་རེད། ངས་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེ་ལ། ངས་ཁ་སང་ཤོག་སྤྲུག་གིས་འབར་ཡིན་ས་རེད་
ཐན་བྱུང་སྟེ་དེ་རེད་མི་འདུག་ལ། དེ་འདྲ་བྱས་ནས་འབར་བསྐྱད་རེད། མི་དེ་ཆོས་ཟེར་བསྐྱད་ཀྱི་འདུག་ལྟས་ཡིན།
པོ་ད། རྟགས་རྟེན་འབྲེལ་ཟེར་མཁམ་དེ་འདྲ་མང་པོ་རེད། རྒྱ་གར་ནང་ང་རང་ཆོ་མོད་ནང་བཞིན་བལྟ་རྒྱ་ཞིག་ཅི་
མི་འདུག་གསུང་གི་འདུག

ལ་སྐྱབས་ཆེ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་རྟགས་དང་རྟེན་འབྲེལ་ལ་བརྟགས་ཏེ་པོད་ནས་རྒྱ་གར་ལ་ཕེབས་ཆུལ།

རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་པོད་འདྲ་པོ་ཞིག་ཡིན་ན་གཏོར་རྒྱག་ཤེད་སྐབས་དུ་བ་དེ་ཆོ་མར་མི་འགོ་ནས་རྩེ་ཐོབ་ན་སྤང་
བ་ནས་རྟོག་དཔེ་ཤེད་རྒྱ་ཡོད། རྒྱ་གར་ལ་སླེབས་དུས་དང་པོ་དེ་བ་ལ་ནམ་རྟོག་རྩང་ཅམ་བྱུང་སོང་སྟེ་ཅི་ལྟ་རྒྱ་
མི་འདུག་གསུང་གི་འདུག རྒྱ་གར་ས་ཆ་དེ་སྤེར་སྤེར་འདྲ་རྒྱ་མཐོང་རྒྱུད་དེ་ཆོ་གང་བྱུང་འགོ་སྟོད་ཀྱི་འདུག་པོད་
ནས་ཁོང་ནམ་པ་ཆོས་དེའི་དུས་རྒྱ་བརྒྱུག་པའི་ཆེད་དུ་བརྒྱུག་པ་བརྒྱབ་དེ་འདྲ་བྱས། དུ་བ་རྩེ་ཐོབ་ས་ཡོང་དུས་
ང་ཆོས་ནམ་རྟོག་སྤྲུག་མོ་བྱས་ཡིན། རྒྱ་གར་ནང་དེ་ཆོ་ཆོང་མ་ལ་ཅི་བལྟ་རྒྱ་མི་འདུག་གསུང་གི་འདུག་ཁོང་
གིས་དེ་འདྲ་པོ་རྟགས་དང་མཆན་མ་ཁ་ཤས་གསུངས་སོང་སྟེ། ང་དེའི་དུས་སྤྱ་གུ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཞེ་བྲག་ལག་པོ་
ཞིག་གོ་སྤྱབ་ཀྱི་མི་འདུག ལུང་བསྐྱར་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པའི་བཀའ་འདྲ་ཞིག་གསུངས་སོང་། དེ་འདྲ་བྱས་ནས་ཁོང་
ཕེབས་ཡོང་རྒྱ་ཞིག་བཤད་འདུག རྒྱ་གར་ལ་རྩེ་ཐོབ་ས་ཤིག་བྱས་ནས་སྤྱ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་གོང་མའི་སྤྱ་མཐུན་ལ་
གཅིག་ལྟས་ཡོད་ས་རེད། རྟགས་དང་མཆན་མ་གང་ལ་བལྟས་ན་ལག་པོ་ཞིག་མི་འདུག ཕེབས་འགོ་ན་ལག་ས་
རེད་ཅིག་ལྟས་ཡོད་ས་རེད།

སྤྱ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་སྤྲུལ་སྤྱབ་ཐོབ་འདྲ་བྱས་བསྐྱད་རེད་མ་གཏོགས། ལུག་ལས་དེ་ཆོ་འགན་ཆང་
མ་དེ་སྤྱལ་སྤྱ་ཆེ་བ་ཡིས་གནང་བསྐྱད་ཀྱི་འདུག་ལ། ནས་རྒྱན་སྤྲུལ་ཆ་བཤད་དུས་སྤྱལ་སྤྱ་ཆེ་བ་སྤྱལ་སྤྱ་ཆེ་བ་
ཟེར་དུས་ཡིན་རྒྱ་དེ་སྤྱ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་ཆ་པོ་འདྲ་ཞིག་ཁེལ་ཀྱི་ཡོད་ས་རེད། གཙོ་པོ་ལས་ཀ་དེ་ཆང་མ་སྤྱ་ཆེན་

ཡར་རྒྱ་གར་ལ་ཐེབས་ཡོང་དུས་རིམ་ལོ་ཆེན་ལྷ་བྱང་རང་ནས་ཐེབས་ཡོང་མཁན་ལ་ངས་དཔེ་བཞུ་བ་ལྟ་
བྱེད་དུ་གཏིག་ལྷ་མ་བཤོད་ནས་རྒྱ་མཚོའི་ཨ་མ་ཨ་ཞེ་རྒྱལ་དཀར། ཆེ་དོ། དཔལ་ལྷན་རང་ནས་རིམ་ལོ་
ཆེན་ལྷ་བྱང་ནང་ནས་ཡོང་མཁན་དེ་ཁོང་རྣམ་པ་གསུམ་རང་ཡིན་ས་རེད། གཞན་ལ་ངས་རྒྱ་མི་གྲག་ དེ་མང་
མ་གཏོགས་མ་ལྷན་དང་ཁོང་རང་ལི་དཀོན་གཉེར་ཆེན་ལ། ཨ་ཞེ་བདེ་ཆེན་དཀོན་གཉེར་ཆེན་པོ་ནི་བཟུལ་

བཀྲ་ཤིས་ལྷ་མ་རིན་པོ་ཆེ་མར་ཡོང་དུས་རྒྱ་མི་ཡིས་མར་སོང་ཤོག་ལབ་ཡིན་ས་རེད། དེ་ནས་མ་ཡུམ་དང་ཨ་
ཞེ་བདེ་ཆེན་གཉིས་མར་ལྷག་སོང་བ་རེད་འདུག་ལ། དེ་ལྷག་དགོས་ཡ་དེ་མེ་མདའ་བརྒྱབ་འདུག་ལ། ཨ་ཞེ་བདེ་
ཆེན་ལ་ད་ལྷ་ཡང་འདི་ལ་མ་ལུལ་འདུག་ནད་བ་རེད་མ་ཡུམ་ཡང་དེ་འདྲ་བུས་ནས་ལྷག་སོང་བ་རེད་འདུག་དེ་
འདྲ་འདྲ་པོ་བུས་ནས་གང་ལྟར་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་ཆོ་སྤེ་ཆེན་གཅིག་བུས། ལབ་གཞིས་མ་ཡུམ་ཁོང་ཆོའི་སྒྲོར་ཁ་
ཁ་གཅིག་བུས་འདུག།

དེ་ནས་དེའི་དུས་སྐུ་ལ་སྐུ་ཐུབ་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་དེ་སྐྱོ་ལུལ་དགོན་ལ་སྐུ་ལ་སྐུ་ལྷང་རྟོགས་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་
མདུན་ལ་སྤྱོད་ཐེག་གི་སྒྲོར་ཁྲིད་ཀ་ཞིག་ཞུ་མཛད་ཀྱི་ཡོད་ས་རེད། སྐུ་ལ་སྐུ་ཐུབ་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་གིས་
གསུང་གི་འདུག་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས་རྒྱུར་ནང་བཞིན་དུས་ཆོད་དེ་ལ་འགྲོ་སར་འགྲོ། བསྐྱད་སར་བསྐྱད་ནས་
ཉག་ཉག་བུས་ཡོད་ན། ཁོང་ཉག་ཉག་རྒྱ་གར་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་མཉམ་དུ་སྤེབས་བསྐྱད་ཡོད་ཀྱི་རེད་གསུང་གི་འདུག་
དེ་ནས་མར་ཐེབས་ཁྲིད་ཀ་དེ་ཆོ་ཆར་ལ་མི་ཆར་ལ་རེད། སྐུ་ལ་སྐུ་ལྷང་རྟོགས་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་མདུན་ལ་གསལ་པོ་
གསལ་རྒྱུར་བུས་ནས་ལྷ་བ་དབང་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱ་གར་ལ་ཐེབས་འགྲོ་འདུག་ཞུ་མོད་ཀྱི་ཡོད་ས་རེད་ཟེར། ལྷ་བ་
དབང་རིན་པོ་ཆེ་ཐེབས་འགྲོ་གི་ཡོད་རེད། ང་ལ་ཤོག་གསུང་གི་འདུག་ཟེར་ནས། ཁོང་ཐེབས་ས་དེ་ཡང་གོ་འཛོད་
ཆོའི་ཞོར་ལ་ཡར་ལྷ་སར་གནས་སྒྲོར་འདྲ་སྤྱི་ཡོངས་ནས་གཅིག་ཐེབས་འགྲོ་རྒྱ་མ་གཏོགས་རྒྱ་གར་ལ་ཐེབས་
འགྲོ་ལབ་ནས་དེའི་སྐྱད་ཆ་དེ་མི་ལ་བཤད་ཡོད་ས་རེད་གསུང་གི་འདུག་དེ་བུས་ནས་སྐུ་ལ་སྐུ་ཐུབ་བཟང་རིན་པོ་
ཆེ་ཁོང་གིས་སྐྱད་ཆ་ཆར་བ་ཞིག་བཤད་མ་ལོ་བུས་ནས། ཁོང་གིས་ཀྱང་མཆོམས་མ་བཞག་བར་དུ་རྟོག་ཅམ་
བཞགས་རྟོག་ཅམ་བཞགས་གསུངས། མར་ཆར་དགོས་འདྲ་མཉམ་འདུག་འདུག་ནས་ཆེས་མ་ཐེན་བར་ཁོང་ལྷག་
རེད་གསུངས་སོང་།

དེ་ནས་དེའི་གཞུག་ལ་ ༡༩༡༣ དེ་བ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་མར་ཡོང་ལ་ཐེབས་འགྲོ་དུས་ཁོང་ནམ་པ་ཆོ་སྐྱག་འགྲོ་
རེད་ལ། དེ་ནས་མར་འགྲོ་རྒྱུར་བུས་ནས་དབལ་ཡུལ་དགོན་པ་ཡར་བཞེངས། རྒྱུར་བདག་པོ་ཉར་རྒྱ་དེ་ཆོ་
ཆར་མ་སྐུ་ལ་སྐུ་ཐུབ་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་གིས་མཛད་བསྐྱད་རེད་ལ། སྐུ་ལ་སྐུ་ཐུབ་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་དང་རིན་པོ་
ཆེ་གཉིས་སྒྲོ་ཁོག་འདྲ་འདི་འདྲ་རེད་ཆར་འདུག་ག། སྐུ་ལ་སྐུ་ཐུབ་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་དཔེ་གཉིས་རྒྱུར་རེད་མ་
གཏོགས། ལས་ཀ་ཆེན་པོ་བུས་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ནང་བཞིན་དེད་འགྲོ་རེད། གཅིག་ཕྱིས་ཤོག་གཉིས་ཕྱིས་ཤོག་
གསུང་མཁན་དེ་མ་རེད། ཡིན་ནའང་ཁོང་གིས་མར་གནང་བསྐྱད་ཡ་དེ་ཆོ་ཉམ་རྒྱུར་འདྲ་བུས་ནས་གཅིག་གནང་
བསྐྱད་དུས། མི་ཡི་ཅི་བཀྱར་དང་ཐུག་ལས་གནང་བ་དེ་ཆོ་ཉ་ལས་པ་རེད། གཅིག་བྱེད་གཞག་དགོས་གཉིས་
བྱེད་དགོས་ཟེར་ནས་ལྷ་རྒྱལ་ཡ་དེ་ཆོ་དཔེ་ཁ་ཁ་རེད། སྤྱིར་བཏང་སོ་སོ་དགའ་ས་དེ་ལ་སོ་སོས་ཡག་པོ་ཞིག་

མཐོང་གི་རེད་ལ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་མི་ཤེས་མ་གཏོགས་རིན་པོ་ཆེ་སྤྲོད་ཡོད་པ་ཡིན་ན་ཡང་མི་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད་འདྲག་ལ། ང་ཚོ་གོ་འདོད་ནང་འགོ་འདྲག་དུས་གོ་འདོད་མི་དེ་ཆོས་ང་ཆོའི་སྒྲ་མ་དེ་སྒྲ་ལོག་རེད་ཟེར་བསྐད་ཀྱི་རེད། ཡིན་རྒྱུ་སྒྲ་མ་གཞན་པ་ལས་ (double) ལྷན་ལོག་གིས་ལྷག་པ་རེད་མདོག་མདོག་སྒྲོ་ཞིག་རེད་ཟེར་བའི་སྐད་ཆ་རེད་འདྲག་ལ། ང་ཆོའི་སྒྲ་མ་དེ་སྒྲ་ལོག་རེད་ཟེར་བསྐད་ཀྱི་རེད། དང་པོ་གོ་དུས་སྒྲ་ལོག་ཟེར་དུས་ཆིག་དེ་ཁྱད་མཆར་ཞེད་པོ་འདྲག་ལ། སྤྱལ་སྤྱུ་ཐུབ་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་རྩེ་མེགས་ལ་དེ་ ༡༩༥༣ ལོར་རིན་པོ་ཆེའི་མཉམ་དུ་མེགས་མ་རེད། དེའི་གཞུག་ལ་རེད། ཡིན་ནའང་སྤྱི་ཞེ་དྲག་ཡོད་མ་རེད། རིན་པོ་ཆེ་རྩེ་མེགས་ནས་སྒྲ་བ་གཉིས་གསུམ་ཅམ་གྱི་རྗེས་དེའི་ནང་ལ་མེགས་ཡིན་ས་ཡོད།

དཔལ་ཡུལ་མ་དགོན་བཞེངས་དུས་ཡུལ་སྤྱེད་རིན་པོ་ཆེས་འགོ་སྤང་གནང་བའི་སྐོར།

ཆོས་གྲིག་ལ། ཁྱེད་རང་གིས་ཆོད་ཆོད་འདྲ་བྱས་ན་ཡུལ་སྤྱེད་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་དཔལ་ཡུལ་མ་དགོན་ལ་དཔལ་འབྱོར་མང་པོ་བཏང་ཡོད་རེད་པས་གསུང་རོགས།

ལན། རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་དཔལ་ཡུལ་མ་དགོན་བཞེངས་འདྲག་དུས་སྤྱག་མོ་བཏང་ཡོད་རེད། དཔལ་འབྱོར་དེ་ཆོ་ཡོད་ཡོད་མེད་མེད་བཏང་ཡོད་རེད། སྤྱི་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་མ་མེགས་སྤོན་ལ་ལྷ་ཁང་རྩྱེད་པ་བཞེངས་སའི་ས་ཆ་དེ་ཆང་མ་རེད། རིན་པོ་ཆེ་མ་གི་ནས་དང་པོ་མེགས་ཡོད་དུས་པར་དེ་ཆོའི་ནང་ལ་བྱི་ལོགས་གྱི་གྲང་རྒྱལ་རྒྱལ་དེ་འདྲག་དེ་མ་གཏོགས་ཐོག་དང་ཆང་མ་གཞི་ནས་རེད། བཤད་བྲལ་ལྷ་ཁང་གྲུ་ཤག་དང་བཅས་པ་ཆང་མ་ཆར་གཉིས་ཡིན་ནམ་གསུམ་ཡིན་ནམ་ཞིག་བརྒྱབ་ཡིན་འགོ། གཞུག་མ་གཞུག་མ་དེ་བ་ལ་རྒྱ་ཡང་ཡོད་རེད། འགོ་སྤང་ཡང་ཁོང་རང་ཆོས་བཏང་བ་རེད། གནའ་སྤྱི་མོ་ཁོང་ཆོ་ལ་ཅི་གང་མེད་པའི་སྐབས་ལ་རེད། རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་འགོ་སྤང་བཏང་བསྐད་པ་མང་ཆེ་བ་དེ་ཆིག་སྤྱོད་དགུ་བརྒྱབ་བརྒྱད་ཅུ་གྲུ་ལྷ་གྲུ་དུག་ནས་འགོ་བཅུགས་ནས་ཉིས་སྤྱོད་གསུམ་བཞི་ཅམ་བར་དུ་ཡིན་རྒྱུ་རེད། ཟངས་མདོག་དཔལ་འཇུག་བཞེངས་རེད། བརྒྒ་གོ་དགོན་པ་ཆར་གཉིས་ཅམ་ལས་པ་རེད། བ་ཡུལ་གྱི་ཁང་པ་དེ་ཆོ་གནའ་སྤྱི་མོའི་བྱེད་སྤྱོད་སྤྱོད་དུས་ཅི་འདྲ་ཞིག་རེད་ཡོད་མི་ཤེས། ཀ་བ་དེ་ཆོ་ཆང་མ་རྒྱལ་འགོ་འདྲག་ལ། ད་ཉག་ཉག་ཅིག་མི་འདྲག་དེ་ཆོ་གཅིག་ཡོད་དགོས་རེད་ལ།

ཡུལ་སྤྱེད་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་དཔལ་ཡུལ་མ་དགོན་ཉམས་གསོ་གནང་བའི་སྐོར།

ཀུན་བཟང་གིས་བཤད་ཡོད་དུས་སྤྱི་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་མ་གི་ན་བཞུགས་འདྲག་སྐབས། ཁང་པའི་ནང་ལ་བཞུགས་པའི་རིང་ལ་མི་ནི་གཅར་གྱི་ཡོད་མ་རེད། བཤག་གང་ནས་ཡོད། ཡང་མིན་ན་བྱི་ལོགས་ལ་འགོ་ནས་པར་འབྲེལ་

ཅི་མ་གཅིག་སྟེ་ཞིང་པོ་ཞིག་ལངས་ཡུང་ཟེར། ཁྱོད་དེ་བུ་པོ་ཉ་སྟག་མོ་མཐོ་སོང་། ག་པ་ལ་བཏང་བཞག་
ཡོད་ཟེར་ནས་གཅིག་པུར་བཞག་ཡིན་ཟེར། དེ་ནས་འདུ་ཁང་རྒྱུང་པ་དེ་བུ་ས་ལ་ཤིང་སྟེག་ལ་ཞིག་ཡོད་ཤིང་
པ། རྩོན་མ་དེ་བུ་ནི་ཐེབས་ཆག་ཤིང་ཐེབ་ཅིག་བསྟེགས་བཞག་ཤིང་མ་གཏོགས་ཤིང་ཅི་དེ་ཆོ་བྱས་སྤྱུང་ཡོད་ས་
མ་ཤིང་པ། དེ་ནས་ང་ཆོ་སོད་ཀྱི་མི་དེ་ཆོ་རྒྱུང་པ་འདམ་བག་ཤུས་ནས་དཔེ་རྒྱུང་པོ་ཤིང་ཡོད་ཤིང་པ། སྤྱ་ཆེན་རིན་
པོ་ཆེས་དེ་དག་ཡོངས་སྤྱོད་གས་པ་རྒྱུང་པ་ཤོག་ཤུས་ནས་རྒྱུང་བསྟེགས། ཤིང་ཅི་སྤྱུགས་ཤུས་ནས་བསྟེགས་
བཞག་འདུག་ཟེར། ད་དེའི་གཞུག་ལ་རྩོན་པའི་སྤྱ་གཅིག་འདུག་དེ་བུ་ཡི་རྒྱུང་པོ་གས་ལ་རྩོན་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་བུ་
བཟོས་ནས་བཏུང་བཅུག་སྤྱུས་ཀ་ལ་གཞི་དེ་བུ་ད་སྟག་མོ་ཅི་ཡོད་ས་མ་ཤིང་དེ། གང་ཤུས་མ་ཤིང་ཟེར་སྟེ་མེད་
མཁན་ཞིག་བཟོས་བཞག་ཡོད་ས་ཤིང་། དེ་ནས་དེ་ལ་དེ་བུ་མཐོ་སོང་། དེ་ལ་དེ་བུ་མཐོ་སོང་། ཁོང་རང་གིས་
དེ་བུ་དེ་བུ་ཤིང་ཟེར་ནས་རྒྱུང་ག་སྤྱུང་གི་འདུག་ཟེར།

283

མི་ང་ཆོ་མཉམ་དུ་འགྲོ་མཁན་ཡོད་མ་རེད། དེ་བྱས་པོར་དུས་ཉི་མ་རེ་ལ་མི་རེ་རེ་ལ་སྒྲོར་མོ་ལྟ་རེ་སྤྲད་དགོས་ཀྱི་
 འདུག རྒྱ་མི་སྒྲོར་མོ་ལྟ་རེད། དེ་ཡིས་ཞོགས་སྟོ། ཉིན་གྲང་ཁ་ལག་དགོང་ཟས་ཆང་མ་བཟའ་ཡ་རེད་ད། རིན་པོ་
 ཆེ་ཡིས་ད་དུང་ང་ལ་སྒྲོར་མོ་ཆེག་སྟོང་ཉིས་སྟོང་ཞིག་ཡིན་ནམ་ཞིག་གནང་བྱུང་། ཡར་འགྲོ་དུས་ཁ་ལག་དེ་ཆོ་
 ལྷག་པོ་བྱེད་མ་འདུག བར་རྒྱགས་ངོ་མ་ཞིག་བྱོས། སུ་ཡིས་ཅི་ཟ་བསྐད་ནའང་པར་རྒྱགས་ངོ་མ་ཞིག་བྱོས། ཁ་
 ལག་རྒྱག་པོ་བྱེད་མ་འདུག དེའུ་མ་འདད་ན་འདིས་འགྲོ་སོང་ཆོངས་སོག་གསུངས་ནས་སྒྲོར་མོ་ཆེག་སྟོང་ཉིས་
 སྟོང་ཞིག་ཡིན་ནམ་གཅིག་གནང་སོང་། ངས་སྒྲོར་མོ་ལྟ་ཡི་དེ་འདད་ཤག་ཁོ་རང་བྱས་མེད། ད་རྒྱ་མི་ཡི་ཟ་སྤངས་
 བྱས་པོར་དུས་ཚོག་ཅེ་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་སྒྲུང་ལ་མི་བརྒྱ་གསུམ་དེ་རུག་རུག་བྱས་ནས་ཁ་ལག་མངགས་བཞག་དུས་
 མཉམ་དུ་ཟ་ཆོག་གི་འདུག་ལ། དེ་འདྲ་བྱས་ནས་མངགས་དུས་དགོན་མཆོག་གསུམ་གང་ཟ་དེན་ནས་མངགས་
 བརྒྱག་ཡིན་ལ། དེ་ནས་དཔེར་ན་པག་ཤ་བཞོས་མ་ཞིག་མངགས་ན་ཡང་མི་བརྒྱ་གསུམ་ཡོད་རེད། མི་བརྒྱ་གསུམ་
 གྱིས་བརྒྱ་གསུམ་ནི་མངག་གི་མ་རེད་པ་ལ། འདད་ཤག་ཤག་བྱས་ནས་བཟས་ནས་སོང་ཡིན། རྟོ་ཐེངས་གསུམ་
 ཀ་བཟས་ཡོད་རེད་ད། རྒྱས་ཤིང་རྒྱས་པ་ཟ་གི་ཡོད་རེད་དེ། དཔལ་ལྷན་ལ་ཡར་སྐྱེབས་ཆར་དུས་ཉི་མ་རེ་རེ་ལ་
 མི་རེ་ལ་སྒྲོར་མོ་ལྟ་རེ་སོང་མི་འདུག དེང་སང་ནང་བཞིན་ཟ་ཁང་རྒྱུག་པོ་དང་ཆེན་པོ་དེ་ཅི་ཡོད་མ་རེད། རྒྱུ་སྟོང་
 ཆངས་འཁོར་འབབ་རྒྱགས་གཡས་གཡོན་གྱི་མཚོན་ཁང་གི་བཙོ་འདྲ་པོ་ཟ་ཁང་རྒྱང་རྒྱང་དེ་འདྲ་རེད། ད་དེའི་
 དུས་ཟ་ཁང་དེ་ཆོ་ལས་གྲགས་ཆེ་བ་མི་འདུག དེའི་ནང་ལ་བྱིན་ནས་ག་ཆོད་བཟས་ནའང་སྒྲོར་མོ་ལྟ་ལས་མང་
 བ་འགྲོ་གི་མི་འདུག ད་དེའི་དུས་བདེ་ཤག་ལ་དེ་ག་ཅམ་རིན་ཐང་ཡོད་རེད།

ཡན། ༥ (US dollar) ལ་སྒྲོང་འདྲ་ཞིག་སྒྲིབ་ཆ་བཤད་ན། (million) ས་ཡ་གཉིས་ཅིང་ད་མ་མཐར་
འགྲོ་ཡོད་རྒྱ་རེད། བོད་ལ་མགོ་ནས་མཇུག་བར་དུ་དེ་ཅིང་འགྲོ་ཡོད་རྒྱ་རེད། དེ་ནང་བཞིན་ཅ་ལག་མང་པོ་
བཏང་ཡོད་རེད། དཔེ་ཆ་བཏང་ཡོད་རེད། དེ་ནས་མཆོད་ཆའི་རིགས་རྣམས་མོད་དང་། གནའ་སྤྱ་མོ་འཆམ་གོས་དེ་
ཆོ་ཆང་མ་འདི་ནས་བསྐྱམས་ཐེབས་རེད་ལ། དས་དེ་སྤྲོན་སྤྱུ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཁྱུས་ཡིན། འཆམ་གོས་ཁག་ཤས་
ཕྱི་གཏོང་རེད་ལ། ཅ་འཆམ་ཁོ་འཆམ་གྱི་འཆམ་གོས་དེ་ཆོ་ཆང་མ་བཞེ་པོ་བརྒྱབ་ཆར་འདུག འདི་དུང་བཞག་
འདུག་ལ། ༥འདི་ག་ཆ་མོ་འདྲ་ཞིག་འདུག་ག་ཁྱུས་ཡིན་དེ། ཁོང་གིས་གཅིག་གཟིགས་ནས། ལ། རེད་འདུག་ག་
དས་དུ་གོ་མ་ཡུང་གསུང་གི་འདུག

ངས་ཏལོ་དོན་དེ་བཟུང་ཉུང་ང་མིན་པ་ཆེ་དང་མཉམ་ཏུ་ (Bangalore) ཟེང་པོར་ལ་ཡོད། ང་མིན་པ་ཆེ་མི་ཞབས་གྱི་ཡིན། ང་ཆོ་འདི་ནས་ཅ་འཆམ་ཁོ་འཆམ་འཆམ་གོས་མང་པོ་ཞིག་དེ་དང་བཟུང་ཡོད་པོད། ང་དེར་སང་ཆང་མ་བཟུང་པོ་བཟུབ་ཆང་ནས་དེའི་རིགས་དེ་གཅིག་ཀྱང་མི་འདུག་ལ། ཡིན་རྒྱུ་ཁ་དོག་དང་བཟོ་ལྟ་དེ་ཆོ་གོས་ཆེན་གྱི་ཡིན་པེས་ཅན་ཞིག་ལ་པོད་པའི་གོས་ཆེན་གྱི་རི་མོ་དེ་མ་པོད་པ། སྤྱིར་ཁོ་འཁྲབ་ཆས་ཀྱི་ལྷ་པ་ཞིག་འདུག་ལ། ད་ལྟ་དེ་རང་འཇགས་འདུག་ལ། མོ་དེའི་རིགས་དེ་པོད། འཆམ་གོས་ཆང་མ་ཡོད་པོད། ང་དེར་སང་ང་ཆོ་འདི་ནས་ཆང་མ་བཟུང་པོ་བཟུབ་ཆང་འདུག འཆམ་གོས་དེ་ཆོ་རྒྱན་མ་ང་རང་ཆོ་འདི་གོས་ཆེན་དེ་པོད་མ་གཏོགས་རྒྱ་གར་གྱི་བཟོ་ལྟ་དེ་ཞེ་འག་མི་འདུག།

ཡུལ་སྐད་རྒྱུ་ཤིན་པོ་ཆེ་དང་བཟོ་བ་འཁྲིམ་ཟབ་པའི་ཚད་ནང་གི་སྒྲ་མ།

ལན། དང་རང་ཚོ་དཔལ་ལྷན་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱིས་སྒྲན་ཆ་ཞིག་བཤད་ན། ལྷལ་ལྷལ་ཤར་དབང་ཉི་མ་དང་།
དར་ཐང་དཔོན་པའི་ལྷལ་ལྷལ་མོང་པོ་ཁོང་འདྲ། ལྷལ་ལྷལ་མོང་པོ་ཁོང་འདས་ནས་ཁོང་གི་ཡང་ཡིད་བརྒྱུངས་ཆར་
འདྲ་ལ་འདས་ཀྱང་ཆར་འདྲ། ཁོང་འཕྲོ་པོ་ཆེ་ལ་ཕྱ་ཆ་ཆེ་གི་འདྲ། གནམ་ལྷ་མོ་འཕྲོ་པོ་ཆེ་དར་ཐང་ལ་ཕེབས་

འདུག་དུས་ཁོང་ཚོའི་བྱས་དེ་འོ་ཤེས་མཁན་དེའི་དུས་ནས་འབྲེལ་བ་ཡོད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ས་རེད། དེ་ཚོ་ཉ་ལས་
 བ་འབྲེལ་བ་ཆེན་པོ་རེད་འདུག ང་ཚོ་དཔལ་ཡུལ་དེ་བ་ལ་སྐྱལ་སྐྱེ་སྐྱོང་པོ་སྐྱོང་པོ་ཟེར་བསྟན་གྱི་འདུག མགོ་ལོག་
 ལ་མར་འགོ་ན་མགར་སྐྱོང་འདྲ་ཞིག་ཟེར་བསྟན་རེད། ན་ཞིང་ག་ཞེས་ཞིང་ཡང་སྤྱི་དུག་འདུག རྫོང་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེས་
 རོས་འཛིན་བྱས་པ་རེད་ཟེར་གྱི་འདུག ཁོང་དང་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་ཉ་ཅང་འདྲིས་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད་འདུག་ལ། དེ་
 ནས་ ༡༩༥༧ ལ་རིན་པོ་ཆེ་ཐོད་ལ་ཐེབས་འོང་དུས་མཆོག་སྐུལ་མ་གི་ན་ཐེབས་འདུག མཆོག་སྐུལ་དེའི་དུས་
 རྒྱུ་ཡིས་དར་ཐང་ལ་ཐེབས་བརྒྱུ་མེད་ཡིན་ས་རེད། དེ་ནས་ཁོང་ཚོ་མཆོག་སྐུལ་རྩེ་ཡར་བཅར་འོང་ནས་འབར་
 རྩེ་ལ་ཐེབས་འོང་མིན་འགོ། རིན་པོ་ཆེ་དེར་ཐེབས་པ་ཉ་གོ་ནས་དེ་ནས་མཆོག་སྐུལ་དང་ཁོང་རྣམ་པ་མཉམ་དུ་
 བྱས་ནས་དཔལ་ཡུལ་དུ་ཐེབས་སོང་བ།

ལ་སྐྱེལ་སྐྱེ་རིན་པོ་ཆེ་དང་སྐུལ་སྐྱེ་སྐྱོང་པོ་རྣམ་པ་ཉིས་མ་བྱ་སྟེང་པ་
 ནང་བཞིན་མཇུག་འབྲུད་བྱུང་བ།

དཔལ་ཡུལ་ལ་ཐེབས་འོང་དུས་དེ་ནས་སྐུལ་སྐྱེ་སྐྱོང་པོ་ཡང་ཐེབས་འོང་གི་ཡོད་རེད་ཟེར། དེ་ནས་རིན་
 པོ་ཆེས། ཨ། ཁ་བཏགས་ཡག་ག་ཞིག་ག་སྤྱི་གཞི་དང་གསུང་གི་འདུག དེའི་དུས་ཁ་བཏགས་ཨ་ཤེ་གནའ་སྤ་
 མེའི་བཟོ་ལྷ་ཡོད་མཁན་ཡག་པོ་ཞིག་ཡོད་པ། དེར་སང་གི་དེ་འདྲ་མ་ཡིན་པར་ཡག་མོ་ཡོད་མཁན་ཞིག་ཡོད་རེད།
 དེ་འདྲ་འདྲ་པོ་གསར་བ་གསར་རྒྱང་གཅིག་ཁྱར་ཤོག་གསུང་གི་འདུག དེ་ནས་ཕྱི་ལོགས་ལ་མར་སྐྱས་མགོ་བར་
 མཇུག་དུ་ཐེབས་སོང་། སྐུལ་སྐྱེ་མགར་སྐྱོང་མ་གི་སྐྱས་འཛེག་ནས་ཡར་མཇུག་འོང་དུས་པ་ཡུལ་གྱི་མི་རེད་འདུག་
 དུས་དགྲུང་ལོ་བཟེས་པོ་ཡིན་ནའང་སྐྱས་སྐྱང་ནས་བདེ་མོ་དཔེ་བྱས་ནས་སྤེབས་འོང་གི་འདུག་ལ། དཔལ་ཡུལ་
 དགོན་པའི་སྐྱས་དེ་རྒྱ་སྐྱས་རེད། ཐོད་ཀྱི་སྐྱས་འཛེག་གིང་བརྒྱབས་བཞག་པ་དེ་མ་རེད། ད་ང་ཚོ་རིན་པོ་ཆེའི་ཁ་
 བཏགས་དེ་འདྲ་འབྲུལ་རོགས་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་རྩ་ལ་སོང་ཡིན་ཏེ། ཁ་བཏགས་མར་གཏོང་རྒྱུར་གཏོང་བྱེད་ལ་ཅི་
 ཡོད་མ་རེད་ལ། “འུམ་”འདྲ་ཞིག་ལ་བ་བྱས་ནས་ཁ་བཏགས་དང་མཉམ་དུ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་འདི་འདྲས་བྱས་ནས་
 རིན་པོ་ཆེ་ལ་འཇུག་ནས། སྐུ་གྱུ་རྒྱུང་རྒྱུང་དེ་འདྲའི་བཟོ་འདྲ་པོ་ཞིག་པ་མ་ཡུན་རིང་པོ་མ་སྐྱུག་ནས་བྱེད་ལ་ཞིག་
 ཡོད་ལ། དེ་ནང་བཞིན་དུ་སྐྱད་འདྲ་ཞིག་བརྒྱབ་བྱས་ནས། དཔོན་གནས་ཅི་ལ་བ་ཡོད་ན་མི་ཤེས་ཏེ། ང་རང་གི་
 སྤང་བ་དེ་འདྲ་ལ་མི་ཟེར་མཁན་དེ་མ་གི་ན་འདི་འདྲ་འདྲ་པོ་སྐྱུག་རྒྱུ་འདུག་ཨ་འདྲ་ཞིག་ཟེར་སོང་ཨ་བསམས་བྱུང་།

རིན་པོ་ཆེས། ཡ། དེ་འདྲ་མ་བྱེད། ད་དེ་འདྲ་མ་བྱེད་འདྲ་ཞིག་གསུང་བསྟན་གྱི་འདུག་མ་གཏོགས་དེ་མི་
 འདུག་ལ། ང་ཚོ་ཡང་པ་གིའི་རྩུར་དེ་ནས་ཡིད་ཁྱུམ་བསྟན་མཁན་འདྲ་པོ་ཞིག་མིག་རྩུ་ཤོར་བསྟན་པ་འདྲ་ཞིག་བྱས་

དེ་ནས་བཀའ་མེད་གནང་པའོ་ཚུགས་པོང་། ཁོང་གི་ནི་བཀའ་མེད་ཚང་མ་མགོ་ལོག་སྐད་རེད་འདུག་ལ།
 ང་ཚོས་ཉན་བསྐད་ཏུས་ (Tamil) ཏ་མིལ་གྱི་སྐད་བརྒྱུད་བསྐད་པ་འདྲ་པོ་མ་གཏོགས། ཀར་ན་ཏ་ཀའི་སྐད་འདྲ་
 པོ་ཞིག་ཀྱང་གོ་གི་མི་འདུག རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་ནི་ཁོང་རང་ཚུན་གཏན་གསུང་འདུག་ཏུ་དེ་ག་རང་གསུང་བསྐད་ཀྱི་
 འདུག ཁོ་རང་གཉིས་པར་གོ་གི་འདུག ཚུར་ཡང་གོ་གི་འདུག འདྲིའི་ཙམ་སྐྱེུ་ཁྱང་གཅིག་འདུག སྐྱེུ་ཁྱང་དེ་
 ཚུར་བྱེ་བྱས་ནས། དེ་ནས་བཀའ་མེད་གནང་པོང་། བཀའ་མེད་གནང་པོང་། དེ་ནས་འདྲི་ན་འཇུས་བྱས་ནས་
 བཀའ་མེད་གནང་བྱས་ནས། དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་གང་མོ་འདྲ་ཞིག་ཤོར་བྱས་ནས་བཀའ་མེད་གནང་གི་འདུག

ལྷན་པ་མཆོད་ཀྱི་ཆེ་དང་ཁྱོད་དགེ་མ་དེག་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ།

288

དེ་ནས་ཁོང་ཚོས་པ་གཉིས་བཀའ་ལོན་གནང་དེ་འདྲ་ཞིག་བྱས་ནས་ཁོས་དགེ་ལེན་གྱི་སྐད་ཀྱང་པ་ལུ་ལ་
 རྒྱ་ཁོང་ཚོའི་སྐད་དེ་ལ་ཨམ་སྐད་ལ་བ་གྱི་མི་འདུག་འཕྲོག་སྐད་ཟེར་གྱི་འདུག་པ། ཡིན་ནའང་ང་ཚོས་ཉན་
 བསྐྱད་དུས་ཨམ་སྐད་ཀྱི་བཟོ་འདྲ་པོ་ཞིག་བཤད་གྱི་འདུག་ཡིན་ནའང་སྤྱུ་ལ་སྤྱུ་མྱོང་པོ་ནང་བཞིན་གར་པོ་མ་རེད་
 མ་གཏོགས། ཡིན་ནའང་ལས་སྤྱོད་པོ་མཁའ་དེ་མ་རེད། རིན་པོ་ཆེས། ངའི་རོགས་པ་དེ་ཆོ་ཆང་མ་འདི་ཡིན།
 ཆོས་འབྲེལ་ཞིག་གནང་རོགས་ཞུས་སོང་། ང་ཚོ་ལ་ཆོག་བརྟན་གསོལ་འདེབས་ལུང་ཞིག་གནང་སོང་། རིན་པོ་
 ཆོ་ཁོང་རང་གིས་ཀྱང་ང་ཚོའི་མཉམ་དུ་ཞུས་སོང་། ཞུ་ལ་དེ་ཡིན་རྒྱ་ང་ཚོའི་ཆེད་དུ་རེད། ང་ཚོ་དེའི་དུས་མི་དུ་ཡོད་
 མི་ཤིས་ཏེ། གང་ཡོད་པ་དེ་ཆང་མ་གཟིམ་ཁང་ནང་ཐར་རེད། ད་དེ་སྐབས་མོ་རེད་ཟེར་གྱི་འདུག་དེའི་དུས་མཁའ་པོ་
 ཨ་ཁྱུག་ད་ཞབས་བྱི་འདྲ་མཛད་ནས་པར་རྒྱུག་ཚུར་རྒྱུག་གནང་མཁའ་ཞིག་འདུག་ད་དེ་རྗེས་མ་ཟེར་དུས་དེ་མཁའ་
 པོ་ཨ་ཁྱུག་རེད་ཟེར་གྱི་འདུག་པ། མཁའ་ཆེན་ཨ་ཁྱུག་གིས་གཞུག་མ་དེ་བ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ཡར་མར་ཐེབས་འདུག་
 དུས་ལམ་ཁ་ལ་བསྐྱུགས་ནས་ཞིད་པོ་གྲས་ཞབས་བྱེད་གྱི་རེད།

ཡུལ་པ་རྒྱ་ཆེ་ཀྱང་སྤྱོད་པོ་ཆེས་དཔལ་ལུང་འདྲ་ཁང་གི་རབ་གནས་ལ་

མཁའ་པོ་ཨ་ཁྱུག་གདན་ཅདས་པ།

སྤྱོད་པོ་ཆེ་ཡིས་དཔལ་ལུང་དགོན་པ་ལ་འདྲ་ཁང་ཆེ་བ་དེའི་རབ་གནས་ལ་ཐེབས་རོགས་ཕྱོད་ཟེར་དུས།
 དེའི་སྐབས་སུ་མཁའ་ཆེན་ཨ་ཁྱུག་པར་རྒྱུར་དགོན་པ་གཞན་པ་དེ་ཆོ་ལ་ཞེ་དག་ཐེབས་གྱི་མ་རེད་ཟེར་གྱི་འདུག་
 པ། དེ་ནས་ཁོང་མ་གཉིས་ཐེབས་འོང་དུས་ཀྱང་སྤྱོད་པོ་ཆེ་ལ་ཨ་ཁྱུག་ཡིན་ན་ཞིག་གསུང་གི་རེད་ཟེར། ཨ་
 ཁྱུག་ཁྱོད་ཀྱིས་ཅི་ཟེར་ནའང་ངས་བྱེད་དགོས་ཟེར་ནས་བྱ་ཆང་དེ་ནས་མི་མང་པོ་ད་ཐེབས་ཡོད་ས་མ་རེད་དེ།
 ཁོང་རང་ཐེབས་བྱས་ནས་རབ་གནས་གནང་ལ་དེ་ཆོའི་གས་ལ་དཔེ་བྱགས་མཉེས་པོ་ཞིད་པོ་ཞིག་གནང་། སྤྱག་པོ་
 ཞིག་བྱས་སོང་ཟེར་ནས་བཤད་འདུག་རྒྱ་ཡོད་རེད། དེ་འདྲའི་འབྲེལ་བ་དེ་ཆོ་རིན་པོ་ཆེའི་རྩ་རང་ནས་ཡིན་ས་ཡོད།

དེ་ནས་མཁའ་ཆེན་འཛིགས་སུན་བཤད་མི་དགོས་པ་བྱས། དེ་ང་རང་ཆོ་འབྲེལ་བ་ཡོངས་གྲགས་རེད།
 མཁའ་པོ་ཆོས་ཁུབ་འདྲ་ཞིག་ཆ་བཞག་ན། ཡང་མི་དེ་འདྲ་པར་རྒྱུར་མཛུལ་ཁང་ཡོད་དུས་ངོས་ལེན་ཞེ་དག་མཛད་
 གྱི་མ་རེད་གསུང་གི་འདུག་པ། རིན་པོ་ཆེ་དེའི་དུས་དར་ཐང་ལ་ཐེབས་འགྲོ་གི་ཡོད་ས་རེད། ལམ་ཁ་ཞོར་ལ་ཞེ་ལ་
 འགྲོ་དུས་དེ་ནས་ཁོང་རང་རིན་པོ་ཆེ་བཞུགས་ས་བྱམ་གདན་དེ་འདྲ་ག་སྤྱིག་བྱས་ནས་ཡུལ་དབང་རིན་པོ་ཆེ་
 ཐེབས་འོང་གི་རེད་ཟེར་ནས་བཏིང་སོང་ཟེར་གྱི་འདུག།

ཞིག་ལ་དོ་གཅིག་དེ་ན་ཡོད་རེད། གཅིག་དེ་ལྟ་རུ་ཡི་སྟོན་མ་སྟུག་མའི་གིང་སྟོང་ཞིག་ཡོད་པ། སྟུག་མའི་སྟོང་པོ་
ཡོད་ས་དེའི་རྩ་ན་ཡོད་རེད། དེ་ནས་པར་ཁ་སྐྱུག་བྱས་ནས་གན་གསོ་ཁང་དང་སྟོན་ཁང་གི་བར་དེ་ན་ད་ལྟ་རུ་ཆོ་
སྲ་བར་གི་སྟོན་གཅིག་ཡོད་པ། སྟོན་ཡོད་སའི་ས་ཆ་དེ་མར་ཅམ་དེ་ན་ཡོད་རེད། གཅིག་དེ་མ་གི་ན་ད་ལྟ་རུ་དགོན་པ་ཡི་
སྟོ་ཆེན་ཡོད་པ། སྟོ་ཆེན་དེ་ནས་འདུག་སེ་པར་འགོ་དུས་མ་གི་སྟོན་ཁང་དང་གན་གསོ་ཁང་བར་དུ་དང་། དེ་ནས་
པར་འགོ་ནས་པ་གི་ཅི་ཏུ་དམར་ལྟ་ཁང་གི་གཡས་གཡོན་བར་རེད།

ཕྱག་མཆོད་ཀྱན་བཟང་གི་ཕྱག་ལས་རྒྱབ་ལ་ཆེན་ཁག

ཆོ་མ་ཐྱིག་པ། ཕྱག་མཆོད་ཀྱན་བཟང་གིས་ཕྱག་ལས་གནང་ཕྱོགས་སྟོར་ང་ཆོས་མ་དྲིས་པ་དེ་འདྲ་སྟུག་ཡོད་ན་
གསུང་རོགས།

ལན། ཁ་སྟོན་ཁྱེད་ཀྱིས་ཀྱན་བཟང་གིས་དམིགས་བསལ་བྱས་བཞག་པའི་སྟོར་དེ་འདྲ་དྲིས་སོང་པ། རས་
དེ་དུས་ཅ་ག་ཅི་གེ་རོབ་ཅམ་བྱས་ནས་བཤད་རྒྱ་བཤད་ཡོད་རེད། ཡིན་ནའང་ཁ་སྐྱུག་ཀྱན་བཟང་ཁོ་རང་གིས་
དམིགས་བསལ་བྱས་བཞག་པ་དེ་ཆོ་ལ་བསམ་སྟོ་བཏང་ན། སྤྱིར་བཏང་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་འདི་འདྲ་འདི་འདྲ་དགོས་
འདུག་གསུངས་ནས་དེ་འདྲ་ལག་ལེན་བསྟར་མཁན་དེ་ཀྱན་བཟང་ཁོ་རང་དཔེ་མི་སྤྱིད་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཆ་འདྲ་པོ་མ་
སོང་ན་ཉ་ལས་པ་འགྲིགས་འགོ་དུས། གལ་ཆེ་ཤོས་བོ་འདྲ་པོ་དེ་ང་ཆོས་གཞུང་ལ་དེ་བ་སྐྱེལ་དང་ཆོག་མཆན་
ཞུ་དགོས་ལ་ (Nyingmapa monk's hostel) ཟེར་ལ་འདྲ་པོ་དེ་ཆོའི་གྲས་དེ་སྟོན་མ་ཞིག་བཅོས་རེད་
དེ། ཡིན་ནའང་དེ་ཆོ་སྟུ་མ་སྤྱད་དེ་འགོ་དགོས་དུས་དྲོག་ཅམ་དགའ་ལས་འདྲ་པོ་ཞིག་འདུག་ག།

དེ་ནས་དེའི་གཞུག་ལ་ད་ལྟ་ (PenorRinpoche Chairty Foundation) བད་ཚོར་རིན་པོ་ཆེའི་
དགེ་ཅུ་ཆོགས་པ་དེ་པལ་ཆེར་ཕྱི་ལོ་ཆིག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་གྲ་གཉིས་གྲ་གསུམ་དེའི་ཡར་མར་ཅམ་ནས་
འགོ་བཅུགས་ཡོད་རྒྱ་རེད། ཆོགས་པ་དེའི་འགོ་སྟངས་རི་མ་རི་བཞིན་བྱས། དེའི་མཉམ་དུ་ (Income Tax)
འབབ་ཁུལ་དེ་ཆོ་ཆང་མ་མཉམ་དུ་དེ་བ་སྐྱེལ་བྱས། དེ་ནས་དེའི་ནང་ནས་ཕྱི་རྒྱལ་ནས་རྒྱུ་རོགས་རམ་དེ་འདྲ་
ལེན་ཆོག་ལ་ཡོད་པ་ལ། དཀྱིལ་མ་ཞིག་ལ་རྒྱ་གར་ལ་ཆོགས་པ་ཞིག་བཅུགས་ནས་ཕྱི་རྒྱལ་ནས་རྒྱུར་བདེ་ལག་
མང་པོ་སྤངས་ནས་རྒྱ་གར་ལ་གཏོར་བཞིག་བཏང་། དེ་ནང་བཞིན་རྟོག་གྲ་མང་པོ་རེད་འོང་དུས་ཕྱི་རྒྱལ་ནས་རྒྱུར་
བདེ་ལག་ལེན་འོང་ལ་ལ་ཆོག་མཆན་ཞུ་དགོས་པའི་ཁྲིམས་གསར་པ་ཞིག་བཅོས་སོང་པ། ཁྲིམས་གསར་པ་དེ་
བཅོས་འོང་དུས་དེའི་དུས་ཆོད་ལ་དེ་བ་སྐྱེལ་སྐབས་ང་ཆོ་ཉ་ལས་པ་ཡོད་རེད།

དེ་ནང་བཞིན་ཕྱི་རྒྱལ་ནས་རྒྱུར་སྐབས་འོང་དུས་ཅིས་ཁྱ་དེ་ཆོ་གཞུང་ལ་ཉག་ཉག་སྟོན་ཐུབ་པ་བྱས་དུས་ང་

ཚིག་ཐུག་པ། ཁྱེད་རང་གིས་བརྟན་ན་དགོན་པ་འདི་ནསྟེ་ཁྱེད་ཚོས་ཀྱི་ཐད་ནས་སྟོན་མ་པས་ད་ལྟ་འདྲུང་
བ་པ་འདི་སྟོན་པ་དུག་གསུང་རྟོགས།

གང་ལྟར་ན་མིང་གཞིས་མིང་དང་མགོ་པོ་གཤམ་པོ་ལྟུང་སྒྲུབ་སྒྲུབ་པར་དབང་ཉི་མམ་གསུང་གི་འདུག་ན་མེལ་གྱིང་
ལ་ངས་མཛུལ་འདུག་ཀྱང་དེ་ལྟར་དབང་མེན་པོ་ཆེ་ཡིས་ང་རང་ཆོ་དཔོན་སྡེ་བླ་ཆོང་གི་གནམ་སྒྲུ་མོ་མི་འགོ་སྐྱབས་དེ་
ཡང་ཡོད་པ་ཞུ། དེ་མིང་ཁ་སང་མཛུལ་གྱིང་གི་འགོ་སྐྱབས་ཀྱང་ཡོད་པ་ཞུ་ན་དེ་འདྲ་བླ་ན་པ་དཔེ་སྒྲུབས་པ་དེ་

མོ་ཞིག་བཅོས་མཛད་འདུག དེ་བྱས་འདུག་དུས་ཁོང་ཚོ་དར་ཐང་ལ་འང་དེ་འདྲ་རང་བཙོ་བསྐྱད་གྱི་ཡོད། དེ་འདྲ་
དཔེ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་པ་མི་ཁ་རྟོག་ཞིག་གི་བསམ་སྒྲིལ་ནང་ལ་སྒྲེབས་སྐབས་ཡ་ཞིག་ཁྱོད་ནས་རེད་མི་འདུག་ཁོང་
རང་གིས་དེ་འདྲ་གསུང་གི་འདུག དཔེར་ན་གནའ་སྡེ་མོང་རང་ཚོ་མོད་ལ་དཔེ་ཆ་ལྟ་སྐྱདས་ལ་མཁན་པོ་ཚོ་ཡིས་
ག་རེ་ཞིད་ན་དེ་རེད་མ་གཏོགས། སློབ་ཚན་ཟེར་པར་བསྒྲིགས་བཞག་པ་དེ་འདྲ་ཅི་མེད་མཁན། འདི་མཁན་པོ་
རེད་ཟེར་ནས་ཡར་བསྐྱོས་འགྲོ་དུས་དཔེ་ཆ་འདི་དང་འདི་བལྟས་རེད་ཟེར་ལ་མ་གཏོགས། དེ་འདྲ་ཅི་བཤད་ལ་
ཡོད་མི་འདུག་གསུང་གི་འདུག དེང་སང་ནམ་གྲོལ་སྤྱིང་གི་ལུགས་སྒྲོལ་ཆ་ཚང་ལ་ཞིབ་ལྟ་ཞིག་བྱས་ཡོང་དུས་
དཔེ་ཆ་ཡང་བལྟས་ཚར་མཁན། ལས་ཀ་ཡང་ཆ་ཚང་ལས་ཤེས་མཁན་འདི་ནད་དེ་ཁོ་རང་གནའ་སྡེ་མོལ་ལུགས་
སྒྲོལ་ཡང་པོ་མཁན། ད་ལྟའི་དེ་ཡང་པོ་མཁན་དཔེ་མི་སྤྱིད་ཡག་པོ་རེད་འདུག་གསུང་གི་འདུག

ཕྱག་མཛོད་ཀྱན་བཟང་གིས་དཔལ་འབྱོར་འདྲ་འགོད་གྱི་ཕྱག་ལས་གནང་འདི་རྒྱུར།

དེ་ནས་གཉིས་པ་དེ་དཔལ་འབྱོར་འདྲ་འགོད་སྒྲོར་དེ་ཡིན། སྒྲོན་མ་དང་པོ་དང་པོ་འདྲ་ཞིག་ལ་ཆ་བཞག་ན། ང་
ཚོའི་དགོན་པའི་ནང་ལོགས་ལ་སྤྱིར་བཏང་འདུ་ཁང་དེ་ཚོ་ལ་འགྲོ་སོང་ཆེན་པོ་མ་གཏོགས་བྱ་བ་མང་པོ་ཡོད་མ་
རེད་བ། དེ་ནས་མ་ཅུ་ཡང་ཆེན་པོ་མེད་བྱས་དུས། ཀྱན་བཟང་ཁོ་རང་གིས་མོན་ལྷོད་ག་བ་ལ་འགྲོ་བ་ཡིན་ནའང་
ཅམ་པ་འཐག་སའི་འབྲུལ་ཆས་ཤིག་བཙུགས། ང་ཚོ་དེའི་དུས་འདིའི་གཡས་གཡོན་གྱི་གཞིས་ཆགས་མི་དེ་ཚོ་
ཨ་ཤོམ་ལུགས་ཆེན་པོ་བཏབ་སྟོད་པའི་དུས་ཚོད་རེད། དེ་ནས་ཅམ་པ་བླ་དུས་མང་ཆེ་བ་ཨ་ཤོམ་ཅམ་པ་རེད་མ་
གཏོགས་གཞན་པ་དེ་ཚོ་ཞེ་དྲག་བླ་མི་སྐབ་པའི་དུས་ཚོད་རེད། དེའི་དུས་ཚོད་ལ་སྒྲོག་གི་ཅམ་འཐག་དེ་དགོན་པ་
ལ་འང་ཡོང་སྟོ་བྱས། མི་དམངས་ལ་འང་དཔེ་མི་སྤྱིད་མན་ཐོགས་ཡག་པོ་བྱུང་སོང་བ། ཅམ་ཐག་འདྲ་མི་འདྲ་མང་
པོ་རེད། སོ་ལུགས་ལས་བྱས་པའི་ལུགས་ཆས་དང་། སོ་རྟོ་ལས་བྱས་པའི་རྟོ་ཆས་ཁག་གཉིས་ཡོད་རེད། དེའི་
དུས་ཡོས་རྩོད་མང་ཆེ་བ་སོ་སོས་རྩོད་མ་གཏོགས་དེང་སང་ནང་བཞིན་ཡོད་མ་རེད། ཀྱུ་ཤལ་ན་གར་ལ་འགྲོ་
ན་ཡོད་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་ཀྱུ་ཤལ་ན་གར་ལ་ཡར་ཁུར་མར་ཁུར་བྱེད་དགོས་དུས་དེའི་སྐབས་སུ་དེང་སང་ནང་
བཞིན་ (Auto rickshaw) ཀྱང་གསུམ་འཁོར་ལོ་དེ་ཚོ་འབེལ་པོ་ཡོད་མ་རེད།

དེ་ནས་ཨ་ཤོམ་དང་དེ་ཚོ་ཚོང་རྒྱག་ལ་དེ་ (dealership) ཟེར་འགྲོ་དུས་བཙོ་གྲའི་ནང་ནས་རང་ཉོ་ཆོག་
ལ་དང་། རྒྱ་གར་གཞུང་ (PWD) ཡི་ (contractor) ལ་འབྲེལ་བ་བྱས་ནས་ལས་ཁ་བཙོ་ལ་འདྲ་དང་ཁང་པ་
བཙོ་ལ་འདྲ་དང་། དེའི་དུས་རྒྱ་ལྟ་ཤི་འི་ཟེར་པའི་ང་ཚོའི་ (Golden temple) རྒྱག་མཁན་ (contacter)
ལྟ་ཁང་ཆེན་མོ་རྒྱག་མཁན་དེའི་པ་དེ་དང་། ཀྱན་བཟང་། རྒྱ་གར་གཞུང་གི་ PWD) ཡི་ (contractor) ལས་

བྱེད་ནང་ལ་ཁོང་ཚོ་ཉལ་ཙམ་ཆེ་ཆུང་འདྲ་ཡོད་རྒྱ་རེད་དེ། ཡིན་རྒྱུ་ཁོང་ཚོ་ཆ་ཆང་གཅིག་པ་གཅིག་པ་འདྲ་པོ་རེད།
ཡིན་ནའང་ལས་ཀ་དེ་ང་ཚོས་སྤྲུལ་བྱུང་ནས་འགོ་བྱས་པ་སོང་བ།

ཕྱག་མཆོད་ཀྱི་ན་བཟང་གིས་ཐོགས་མ་ལྷངས་ནས་ལས་པའི་ལམ་ཁ།

ཚོམ་གྱིག་ལ། ལམ་ཁ་དང་ཁང་པ་ཐོགས་མ་ལྷངས་བཞག་པ་ད་ལྟ་ག་རེ་ཡོད་རེད་གསུང་རོགས།

ལན། ལམ་ཁ་དང་ཁང་པའི་ལས་ཀ་ཐོགས་མ་ལེན་ཡ་དེ་ང་ཡིས་ཉ་གོ་ས་དེ་ང་ཚོའི་དགོན་པ་ཡི་ལྷ་ཆང་གི་
སྒོ་ཆེན་ནས་ཀོ་པ་འགྲོ་སའི་ལམ་ཁ་ནས་པར་ར་ནི་ཕྱེར་ལ་མ་སླེབས་ཙམ་གྱི་སྡོན་ལ་ལམ་ཁ་དེ་འགོ་ནས་མཐུག་
བར་ཀྱན་བཟང་གིས་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་ཅ་ནས་ཐོགས་མ་ལྷངས། ལས་ཀ་ལས་མཁན་དེ་མང་ཆེ་བ་གཞིས་གྲོང་
བཞི་པ་ཚོས་ལས་སོང་། གཞིས་གྲོང་བཞི་པ་ཚོས་རིན་མེད་ལ་ལས་བ་ཅི་མ་རེད། ལྷ་སྤྲད་ཡོད་རེད། དེའི་དུས་
འབྲུལ་ཆས་ཡོད་མ་རེད། ཆང་མ་ལག་བས་བསྐོས་ནས་རེད། ཟམ་བ་དེ་ཕྱི་ལོ་ཆེག་སྡོང་དགུ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་དོན་
གཉིས་དོན་གསུམ་དོན་བཞིའི་ལས་མས་ཤིག་ལ་ཡིན་ས་ཡོད་བསམ་བསམ་ཞིག་ཡིན།

ཕྱག་མཆོད་ཀྱི་ན་བཟང་གིས་ཐོགས་མ་ལྷངས་ནས་བཟོས་པའི་ཁོང་ཁ།

ཞིང་ཁཉི་ཡ་དེ་ར་ནི་ཕྱེར་ནས་བཅིས་པའི་ས་ཆ་དེ་འདྲ་མང་པོ་ཉོས་ཡོད་རེད། རྒྱ་གར་གྱི་ཞིང་ཁ་མང་པོ་ཐོགས་མ་
ལྷངས་ནས་ཨ་ཕོམ་བཏབ། ལྷ་མ་ཉི་མ་སྤྱིད་ཐར་དང་གན་ལྷ་མ་ཁོང་ཚོའི་གས་གྱིས་ཞིང་ཁ་བསྐྱངས། ཕྱི་ལོགས་
གྱི་ཞིང་ཁ་བཏབ་བྱས་པ་རེད།

ཕྱག་མཆོད་ཀྱི་ན་བཟང་གིས་ཐོགས་མ་ལྷངས་ནས་ལས་པའི་ཁང་ལ།

ཀོ་ལེ་རྩལ་གཞིས་ཆགས་ལ་ག་ཚོད་བརྒྱབ་ཡོད་མེད་མི་ཤེས། ཁ་ཤས་ཤིག་བརྒྱབ་ཡོད་རེད། ད་ལྟ་གཞིས་གྲོང་
གསུམ་པ་ན་ཆེ་རྒྱལ་ཟེར་མཁན་སྡོན་མ་ཆན་གསོ་ཁང་ལྷ་སྡོད་མཁན་ཞིག་ད་ལྟ་ཡོད་རེད། ཁོ་སྡོན་མ་ཀྱན་
བཟང་མཉམ་དུ་བྱིད་ནས་ཀོ་ལེ་རྩལ་གཞིས་ཆགས་ལས་ཀ་ལས་ས་ལ་ཡོད་རེད། དེའི་དུས་རྒྱུ་རྩེ་རྩམ་རྒྱལ་ཁོ་ཀོ་
ལེ་རྩལ་གྱི་གཞིས་འགོ་རེད། ང་ཚོ་བོད་ཀྱི་ལས་ཁུངས་ནང་ནས་མི་དྲག་ག་རྒྱུ་རྩེ་རྩམ་རྒྱལ་ཁོ་རང་ཡིན་ས་རེད།
ཁོ་རང་བོད་གཞུང་གིས་བསྐོས་པ་ཡིན་ནམ། རང་དབང་ཚོགས་པའི་ (Captain) འགོ་བྱེད་རྩེ་མིན་སིང་གིས་
བཞག་པ་ཡིན་ནམ་ཅི་མི་ཤེས། རྒྱུ་རྩེ་རྩམ་རྒྱལ་ཁོ་ལ་ལས་ཀའི་འགན་འདྲ་ཞིག་ཨུ་ཅི་སྤྲད་ནས་བསྐྱད་ཡོད་རེད།

ངས་གཞན་དག་ཅི་མི་ཤེས་ཏེ། ང་ཚོའི་རིགས་དེ་ཚོ་ལ་དེ་དུས་བོད་གཞུང་གི་ལས་ཀ་གལ་ཆེ་བ་དེ་འདྲ་
ཅི་རག་གི་མ་རེད་ལ། རྒྱུ་རྩེ་རྩམ་རྒྱལ་ཁོང་ཚོ་ལ་ལས་ཀ་དེ་འདྲ་རག་པ་དེ་ (Captain) རྩེ་མིན་སིང་བརྒྱད་

ནས་རག་ཡིན་ས་རེད་ཟེན་གྱི་ཡོད། (Captain) རྟེན་མིན་སིང་ཟེར་མཁན་དེ་སྤྱིར་བཏང་བོད་པ་དེ་ཆོའི་མཉམ་དུ་
འབྲེལ་བ་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡོད་མཁན་ཞིག་དང་། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་ད་ལྟ་ཆོག་མཁན་ཁག་བཅུ་གསུམ་གྱི་ནང་གསེས་
སྤྱིར་དང་ས་ཆ་མང་པོ་ཞིག་ཁོང་ཆོའི་རོགས་རམ་ཆོག་མཁན་པས་ཐབས་ཤེས་བྱས་ནས་ཉོས་བཞག་པ་རེད་འདུག་ག
བོད་གཞུང་དང་འབྲེལ་བ་མེད་མཁན་ཅན་སྤྱིར་དང་དེ་ཆོ་ཡིན་ན་འདི་བ་ཡི་གཞིས་གྲོང་བཟོ་འདྲ་ཞིག་མ་ཡིན་པར་
ས་ཆ་དེ་འདྲ་ཆོག་མཁན་པའི་མིང་ཐོག་ནས་རྒྱ་གར་ཅ་ནས་ཉོས་ཆར་བ་རེད་འདུག་ག

ཕྱག་མཆོད་ཀྱན་བཟང་གིས་མ་ཆ་དང་ཁང་པ་ཉོས་པའི་མྱོང་།

དེ་མིན་གྲུམ་འཐག་སྒྲོར་དེ་ཆོ་ཁ་སང་ལྷས་ཡོད། ཁང་པ་དང་ས་ཆ་དེ་ཆོ་ལྷེ་ཡི་མན་རུ་ཁྱེ་ལ་ལ་ཁང་པ་འདྲ་ཞིག་
ཉོས་ཡོད་རེད། ཁང་པ་དེ་ཆོ་བེད་སྤྱོད་ཡག་པོ་གཏོང་རྒྱ་རག་སོང་བ་མ་གཏོགས། བད་ཤག་གིས་ང་ཆོ་ལ་བག་
ཆགས་འདི་བཞག་སོང་བས་མ་པ་ཞིག་ཅི་ཕྱེད་རྒྱ་རག་མ་སོང་། ང་ཆོ་མི་ཟེར་མཁན་དེ་ལས་ཀ་ལས་སྤངས་འགྲོ་
སྤངས་ཁག་མང་པོ་ཞིག་གིས་གཞན་དག་གིས་བྱས་ཡོང་དུས་ཁེ་སང་མང་པོ་རག་འགྲོ་མཁན་འདྲ་ཞིག་དང་།
ང་ཆོ་ཡིས་ལས་དུས་གྲོང་ཆེ་ཆུང་མ་གཏོགས་ཁེ་འདི་རག་སོང་ཟེར་ཡ་ཞེས་མེད་མཁན་འདྲ་པོ། ང་ཆོས་ལྷེ་
ཡི་ལ་ས་ཆ་ཉོས་དུས་ཀྱན་བཟང་ལྷ་མ་དང་བོད་གཞུང་རྟོག་ལྷ་ལྷག་བསྐྱད་པའི་སྐབས་རེད། ཁང་པ་ཉོ་ཡ་དེ་པལ་
ཆེར་ཕྱི་ལོ་ཆིག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་དགུ་བཅུ་གོ་གསུམ་གོ་བཞི་དེའི་ཡར་མར་ཅ་མ་ལ་ཡིན་རྒྱུ་རེད། ༡༩༩༩ ཅམ་ལ་
ཡིན་ནམ་མེ་ཤེས།

དེ་ནང་བཞིན་རྩེད་ལོར་ལ་ཡང་ཁང་པ་ཁག་གཉིས་གསུམ་ཞིག་ཉོས་རེད། ཆོང་ཁང་འདྲ་ (Manipal
Cenetr) མ་ཁི་པལ་སེན་ཀར་ཟེར་ཡ་ཞིག་ཡོད་རེད། དེ་འདྲ་ཉོས་རེད། (Vijayanagar) མི་རེ་ན་གར་ཟེར་
བའི་རྩེད་ལོར་ལ་ཁང་པ་ཞིག་ཉོས་རེད། དེ་དུས་ཁང་པ་ཡར་རྒྱག་ཡ་མ་རེད་གོང་ལ་བད་ཤག་སྒྲུགས་ན་ཏོག་ཅ་
ཁེ་ཆེ་གི་འདུག་ག དེ་ཆོ་ཆང་མ་རྩེས་མ་ང་ཆོས་པར་བཅོངས་བཞག་རེད། ང་ཆོས་པར་བཅོངས་དུས་གོང་དེ་ཅ་
རག་མ་སོང་། དེ་པར་ལ་བཅོངས་ཆར་ནས་ལོ་གཉིས་རེ་ཆོད་རེད་འགྲོ་དུས་གོང་དཔེ་འཕར་སོང་། ལྷེ་ཡིའི་ཁང་
པ་དེ་ཡང་དེ་འདྲ་འདྲ་པོ་རེད། ང་ཆོས་བེད་སྤྱོད་ཏ་ལས་པོ་ཞིག་གཏོང་རྒྱ་རག་སོང་མ་གཏོགས། རྩེད་ཉོ་དུས་དང་
པར་འཆོང་དུས་བད་ཤག་ཡར་ལ་འཕར་ཡོད་ས་མེད། དེ་ནང་བཞིན་ (Manipal Cenetr) མ་ཁི་པལ་སེན་
ཀར་ཟེར་མཁན་རྩེད་ལོར་གྱི་ཆོང་ཁང་དེ་བཅོངས་ནས་ཡུན་རིང་པོ་རེད་ཡོད་མ་རེད། དེ་ལ་སྤྱོད་མ་ཡི་ཅིས་བྱས་
ན་ད་གོང་ཡར་ལ་ཆེ་རུ་འགྲོ་ཡོད་རེད་དེ། དེས་གཞན་འགྲོ་སོང་ཁྲལ་སྤྱད་ཡ་འདྲ་དང་། བད་ཤག་གི་འཛུལ་དེ་
ཆོ་ཡར་མར་བཅིས་བཞག་ན་དེ་ག་ཆོད་ཁེ་སང་རག་ཡོད་མེད་ཅི་མེ་ཤེས་ཏེ། ཡིན་ནམ་སྤྱོད་མ་རྩེད་ལ་ཉོ་དུས་

དང་མར་འཆོང་དུས་ལས་ (double) ཐུབ་གཉིས་ད་རག་ཡོད་ས་ཡོད།

དེ་ནང་བཞིན་ (Darjeeling) རྫོ་རྩེ་སྤྲོད་ལའང་ས་ཆ་ཁག་གཉིས་གསུམ་ཞིག་ཀྱན་བཟང་གིས་ཉོས་ ཡོད་རེད། ད་བརྒྱ་ས་ཏུ་རྒྱུ་ ཀྱན་བཟང་ཁོ་རང་བསྐྱད་ཡོད་ན་རྟེན་ལོར་གྱི་ཁང་པ་དེ་ཆོ་དང་དེ་ཆོའི་གས་ཏ་ལས་ ཐོ་ཡག་ཐོ་རེད་ལ་ཡོད། ཡིན་ནའང་ཁ་ཤས་ཁ་ཤས་ཁོ་རང་དང་ཐོ་དབྱིངས་ཤིག་ཞུགས་འགྲོ་དུས་དཔེ་མི་སྤྲོད་ གཅིག་གཅིག་གཉིས་གཉིས་ལབ་བྱས། དེ་ནས་ཡང་གཞན་པ་ཞིག་མཐོང་སྐྱོར་ན་འདྲི་རྩོས་བཏང་སྐྱོར་ན་རྩོས་ བཏང་རང་རེད། དེ་ལ་མི་གཞན་པ་ཞིག་ལག་པ་འཆང་དུ་འགྲོ་དགོས་ན་དཔེ་མི་སྤྲོད་དགའ་ལས་ཁག་ཐོ་རེད།

དཔེ་ཆ་པར་སྐྱུ་གྱི་སྐོར།

ཆོམ་གྱིག་ལ། ང་ཆོས་རྩེ་ལི་ནས་དཔེ་ཆ་དཔར་བའི་སྐབས་དེ་ཁང་པ་ཉོས་པའི་སྐབས་དེ་ལ་རེད་པས་ག་འདྲ་ རེད་དམ་གསུང་རོགས།

ལན། ང་ཆོས་རྩེ་ལི་ནས་དཔེ་ཆ་དཔར་བའི་སྐབས་སུ་ང་ཆོའི་རྩེ་ལིའི་ཁང་པ་དེ་ཡོད་མ་རེད། ཁང་པ་གཞན་ པ་ཞིག་སྐྱུ་རེད། དཔེ་ཆ་དཔར་ལ་དེ་རིན་པོ་ཆེ་ཕྱི་ལོ་ 1943 ལོ་ལ་ཐོད་ལ་ཐེངས་མ་དང་ཐོ་ཐེབས་སྐབས་དཔེ་ ཆ་མང་པོ་ཞིག་རག་བྱས་དུས་དཔེ་ཆ་བཟུ་རྒྱ་དེ་འགོ་བཙུགས་རེད་ལ། དེའི་སྐབས་སུ་དཔེ་ཆ་འདོན་མཁན་མང་ ཆེ་བ་གསུམ་པ་དང་སྐྱུ་མ་བསྐལ་བཟང་གཉིས་རེད། དེའི་སྐབས་སུ་དཔེ་ཆ་པར་རྒྱག་ལ་དེ་ཨ་རིའི་དཔེ་མཛོད་ཁང་ (Library of Congress) ལའི་རྩེ་ལི་ཨོ་ཀོང་མེས་ཟེར་བ་ཞིག་ཨ་རིའི་གཞུང་གི་རེད། དཔེ་ཆ་ཆང་མ་དེང་ སང་གི་4 (Photo Studio) ཐོ་རྩོ་ཨུཊ་སའིཊ་ཟེར་མཁན་དེ་རེད། དེའི་སྐབས་སུ་ (Photo Studio) ཐོ་ རྩོ་ཨུཊ་སའིཊ་ཟེར་མཁན་དེ་སྐད་ཆ་དང་ཐོ་བཤད་ན་བཟུ་པོ་ཡག་པོ་ཞིང་ཐོ་ཞིག་ཡོད་རེད། གང་ཡིན་ཟེར་ ན་དཔེ་ཆ་ (original) ཨོར་འཛིན་ལ་དེ་ག་རང་པར་བརྒྱབ་ནས། པར་རང་བྱས་ནས་ཡི་གེ་ཡང་འབྲི་འདྲ་པོ་ཅི་ གང་བྱེད་ལ་ཡོད་མ་རེད། ཡིན་ནའང་ཁོང་ཆོས་ (Frame) ཐེ་རིམ་བཟོ་དབྱིབས་དེ་བཟོས་ཆར་འགྲོ་དུས་ཡི་ གེ་དེ་སྤྲོན་མ་ང་ཆོའི་དེ་ཤིང་པར་རེད་དུས་དེ་འདྲ་གདབ་འོང་དུས་སྤྲོད་མི་སྤྲོད་ཉོག་ཅམ་རེད་འགྲོ་གི་འདུག་ལ། དེ་ འདྲ་ལ་ཡི་གེ་བཟོ་མཁན་ལག་པོ་མེད་ན་མཆོམས་མཆོམས་དཔེར་ན་པ་དང་པ་ལ་མེད་ས་ལ་སྐྱར། ཡོད་ས་ལ་ བཀོག་ རྒྱག་ཐིག་འདྲ་པོ་ཡོད་ན་པར་བསྐྱབ་བྱེད་ལ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་རེད། བཟོ་དབྱིབས་དེ་ཆང་མ་བཟོས་ཆར་ དུས་ལྷགས་ཤོག་འདྲ་པོ་ཞིག་གིས་དཔར་ཆར་འགྲོ་དུས་དེ་འཕྲུལ་གྱིས་བཏང་གཞག་གི་འདུག་ དཔེ་ཆ་སྤོང་ཕྱག་ གཅིག་གཉིས་ག་ཆོད་གདབ་གྱི་ཡོད་ནའང་དེའི་ལྷག་ད་ཐུབ་གྱི་མ་རེད། དེ་གདབ་ལ་པད་ཤག་དེ་ཨ་རི་ཁོང་རང་

4 Photo outside དེ་ག་རང་ཡིན་མིན་གསལ་ཁ་མཁེས།

ཆོའི་ (list) མོ་དེ་བ་ནང་ལ་མེད་མཁན་གསར་པ་ཞིག་ཁོང་ཆོས་ལེན་རོགས་བྱས་སོང་ན་སྟོང་ཕྱག་གཅིག་གི་འགྲོ་སོང་དེ་ཆང་མ་ཁོང་ཆོའི་ཚུ་ནས་ཕལ་ཆེར་རྒྱ་གི་རེད། དེའི་སྐྱེད་ལ་དོག་ཅམ་རྒྱ་གི་ཡོད་ས་རེད།

དེ་བྱས་ཡོང་དུས་ང་ཆོའི་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་ནས་པ་ཆོ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ན་ནས་རྒྱུན་མང་ཆེ་བ་ཕལ་ཆེར་སྟོང་ཕྱག་གསུམ་རེ་གཏེ་བས་ཀྱི་ཡོད་ས་རེད་བསམ་བསམ་ཡིན། ཁོང་རང་ཆོའི་ཆད་ཅིག་ཡོད་པ་དེའི་སྐྱེད་ལ་རེད། སྟོང་ཕྱག་བཅུ་དྲུག་བཅུ་བདུན་ཞིག་ཁོང་ཆོ་ལ་ (copy) འདྲ་བ་ཤུས་ཤིག་སྤྲད་དགོས་རེད། དེའི་ལྷན་མ་དེ་སོ་སོ་བེད་སྤྲད་གཏོང་ལ་ཡོད་རེད། དཔེ་ཆ་རྗེས་མ་བཏབ་འོང་དུས་རྒྱུ་ཅི་ཡོད་མ་རེད། དེ་འདྲ་འདྲ་ཞིག་བྱས་ནས་གལ་ཆེ་བ་ཆེ་བ་དེ་ཆོ་དཔེར་ན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཆ་བཞག་ན་ང་རང་གིས་མཐོང་ཚུལ་རེད་ད། དངོས་གནས་ག་འདྲ་ཡིན་མིན་མི་ཤེས་མ་གཏོགས། རིན་པོ་ཆེ་ ༡༩༡༩ ལོ་ལ་ཤོད་ལ་མེ་བས་ནས་རྒྱུར་མེ་བས་བའི་གཞུག་ལ་དཔེ་ཆ་ཆང་མ་རྒྱ་ཆར་འགྲོ་དུས་གནས་ཆོས་ཀྱི་དབང་ལུང་གནང་ལ་འདྲ་དང་། རྒྱ་ཆོས་ཀྱི་རིགས་དེ་ཆོ་དང་། གཏེར་མཛོད་དང་དེ་ཆོའི་དབང་དེ་ཆོ། སྤྱིར་བཏང་གཏེར་མཛོད་ཀྱི་དཔེ་ཆ་དེ་ཆོ་རྒྱ་གར་ལ་ཡོད་དེ་ཡོད་རེད་དེ། ཅག་ལི་དེ་ཆོ་དཔེ་མི་སྤྲད་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་བྱས་རེད་ད།

དཔལ་འབྱོར་གྱིས་ཅག་ལི་པར་བཏབ་པའི་རྒྱུ་

ཅག་ལི་དེ་ཆོ་ཏ་ལས་ཤོ། དེར་སང་ད་དཔེ་མི་སྤྲད་བདེ་མོ་འདུག་ག་དེ་དུས་ད་ཁྱོན་ནས་ཏ་ལས་ཏ་ལས་ང་རང་ཆོ་དཔེ་ཆ་བཞག་དུས་མི་ལུས་ཐོབ་སྤྲངས་སྒྲོར་ཞིག་བཞག་ཀྱི་ཡོད་པ། དེ་འདྲ་པོ་ཞིག་ཡིན། དཔེར་ན་ང་ ༡༩༡༦ ལོ་ལ་ཤོད་ལ་འགྲོ་དུས་རྒྱགས་སངས་དགོན་པ་ལ་ཡིན་ནས་སྤྲ་ཞིག་ཡིན་ནས་ཤེས་མ་སོང་། དཔལ་ལུལ་ལ་དགོན་པ་ལ་རེད་ལའ་མི་འདུག་ དེ་འདྲའི་ཅག་ལི་ཞིག་འདུག་ ཅག་ལི་དེ་བཤུ་དགོས་ན་དེ་མི་ཐུབ་འོང་དུས་ཅག་ལི་བཞི་རེ་བཞི་རེ་མཉམ་དུ་བསྒྲིགས་ནས་པར་བཀྲལ་བཞག་ཡིན། ད་དེ་པར་རྒྱག་མཁན་ང་ཡིན། ཕལ་ཆེར་ཉི་མ་ཉི་ཤུ་ཅམ་བཏབ་ཡིན། རྒྱགས་སངས་དགོན་པའི་གྲ་པ་ཆོ་སྤེལ་ཡོང་དུས་རྒྱག་སྤངས་འདྲ་ཞིག་ཤེས་ནས། ཅག་ལི་དེ་ག་རེ་ཡིན་མིན་དེའི་རྒྱལ་ལ་བྲིས་བཞག་འདུག་པ། ནས་རྒྱུན་དབང་གནང་དུས་འདི་འདྲ་བྱས་ཡོང་དུས་རྒྱལ་ལ་གཟིགས་ལ་ཡིན་ས་རེད་པ། ད་རྒྱལ་ལ་ཡོད་པ་དེ་པར་ནང་ལ་ཐོན་གྱི་མ་རེད། ད་པ་གི་ནས་བཤུས་ནས་མདུན་ལ་བྲི་དགོས་རེད། མདུན་ལ་བྲིས་ཏེ་བཞག་བཞག་ན་ནི་ཡང་པར་ཐོགས་ཀྱི་ཅག་ལི་དེ་མི་ལོ་བ་བཟོ་འགྲོ་གི་རེད་པ། ད་དེ་བྱས་ཡོང་དུས་ཤོག་བྱ་དཀའ་པོ་ཞིག་ལ་བྲིས་ནས་མར་བཞག་དེའི་མདུན་ལ་པར་བཀྲལ་དེ་འདྲ་བྱས།

འཁྲི་མཁན་དེ་རྒྱགས་སངས་དགོན་པའི་གྲ་པ་ཆོ་ཡི་གེ་འཁྲི་མཁན་ཡག་པོ་འདུག་པ། དེ་ནས་ངས་རྒྱགས་སངས་དགོན་པ་ལ་ཁྱེད་ཆོ་ཡི་གེ་འཁྲི་ཤེས་མཁན་ག་ཆོད་ཡོད་ལའ་ཡིན་ཏེ། ཅི་དགོས་འདུག་ཅི་དགོས་འདུག་

ཟེར་གྱི་འདུག་དེ་འདྲ་དེ་འདྲ་འབྲི་མཁན་ཞིག་དགོས་འདུག་ལ་བ་ཡིན། ལྷ་པ་ག་ཚོ་དཔོག་ཟེར་ན་འདྲ་ལག་ཐག་ཚོད་མིས་ཡོང་གི་འདུག་དེ་ནས་ཅག་ལི་མགོ་ལ་དེ་འདྲ་མི་དགོས་འདུག་ཟེར་དུས་ཁོང་ཚོས་ཉ་ལས་པོ་དག་ལ་མདོག་ཁ་པོ་བྱེད་གྱི་འདུག་ལ། དེ་ནས་ངས་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་མདུན་ལ་ཡར་ཞུས་ནས་ཁོང་ཚོ་ལ་འདི་འདྲ་མིས་ཟེར་ནས་འགྲེལ་བཤད་བརྒྱབ་བསྟན་ན་དེའི་བར་ལ་གོ་བདེ་ཐུག་མི་ཐུག་རེད་ས་རེད་ཅན་ནས། ངས་ཁོང་ཚོ་ག་ར་མ་ར་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་མདུན་ལ་ཅག་ལི་དང་མཉམ་དུ་བྱལ་ནས། ཁོང་ཚོ་ཅག་ལི་འབྲི་མཁན་རེད་ཞུས་དུས་རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་ཚོ་ལ་མར་འདི་འདྲ་འདི་འདྲ་མིས་གསུང་བསྟན་དུས། བ་ཡུལ་གྱི་མི་དེ་ཚོ་དེའི་དུས་འགོ་སྟངས་འདྲ་ཞིག་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་བྲང་ལ་འདུག་རྒྱུ་དེ་མི་ཆེན་པོ་རེད་འགོ་རྒྱུ་རེད་ཅན་ཡིན་ས་རེད་ལ། ཡོ་བཇུ་ས་དུ་ཤྱི། ངས་ནི་ཁོང་ཚོ་ལ་ལས་ཀ་རང་བཞོལ་བསྟན་ཡིན་ཅན་པ་མ་གཏོགས་ཁོང་ཚོ་གོ་ས་སྤར་ཡོད་ཅི་ཅན་གྱི་མི་འདུག་ཡིན་ནའང་རྗེས་མ་ང་ཚོ་ཡར་ཡོང་ཆར་དུས་མི་ཚོའི་ཤོད་སྟངས་བྱས་ཡོང་དུས་ངས་ང་རང་གི་བ་ཡུལ་གྱི་མི་ཚོ་ལ་མགོ་འདྲེན་ཞུས་ནས་གོ་ས་སྤར་བཞག་པའི་བཟོ་འདྲ་པོ་དེ་འདྲ་བཤད་བསྟན་གྱི་འདུག་ཟེར། ང་ལ་ད་དེ་འདྲ་འདྲ་པོའི་བསམ་སྒྲོ་ཁྱོད་ནས་མེད་ལ། མི་འདྲ་དགོས། དེ་དུས་མིས་མི་ལ་དང་པར་བཞོལ་ལ་ཁོང་རང་ཚོ་དང་པོ་ནས་སྟངས་གསུམ་འདྲ་ཞིག་འདུག་ལ།

ཕ་ལ་ཆེར་ཕིན་པོག་རིལ་བཞི་བརྒྱ་ཅམ་ཞིག་ཁྱར་རྒྱུ་ཡོད། གནའ་སྤྱི་མོའི་ཕིན་པོག་དེ་རེད་ལ། ཕིན་པོག་རེ་རེའི་ནང་པོགས་ལ་བར་སྐྱམ་རྒྱུ་སོ་དུག་སོ་བདུན་དེ་འདྲ་ཡར་མར་འགོ་གི་རེད། དེ་ཚོ་ཆང་མ་རྒྱ་མིས་ཀྱང་འགྲོག་ཤོར་ཡོང་ཅན་ནས་ཆུར་ཡོང་དུས་སྟེད་མ་ཐུབ་ནས་དཀའ་ལས་ཞེད་པོ་ཞིག་བརྒྱབ་ནས་ཁྱར་ཡོང་ཡིན། གང་ཡིན་ཟེར་ན་རྒྱ་ནག་ནས་འཁྱུད་ནི་ཐུབ་གྱི་མི་འདུག་འཁྱུད་ཐུབ་སོང་ན་དེའི་ནང་ལ་ཉེན་ཁ་ཡོད་པ་ཅི་མ་རེད་ལ། འཁྱུད་ལ་ལ་ཡང་མིན་ན་མིན་དུ་འདྲ་པོ་ཞིག་ལ་འགོ་དགོས་འདུག་དེ་དུས་མིན་དུ་འདྲ་ལ་འགོ་ན་ཉི་མ་ལྷ་རེའི་ཆོད་མར་འགོ་དགོས་རེད། བཞི་རེ་ལྷ་རེ་ཆོད་ཡར་ཡོང་དགོས་རེད། དེ་འདྲ་དཔེ་དཀའ་ལས་ཡོད་རེད། དེ་ནས་དེ་འདྲ་རང་བྱས་ནས་སྟེལ་ཀོབ་མ་སྟེལ་ས་བར་དུ་དེ་འདྲ་རང་བྱས་ནས་ཁྱར་ནས་ཡོངས་རེད།

དེ་ནས་ (Lamination) བཟག་པོག་བརྒྱབ། ཆར་གཅིག་གཉིས་ཅམ་ཞིག་དེ་ལས་ལྷག་པེད་སྟོང་གནང་ས་ལ་ཕ་ལ་ཆེར་དགོས་ལ་བྱང་མ་སོང་། དེ་ནས་རྒྱ་གར་ནས་བར་བརྒྱབ་བྱས་ནས་དེ་ལས་ལག་ཚོད་དེའི་སྟེང་དུ་ཆབ་ཆང་མ་མཐུལ་ཡོང་གི་འདུག་རིན་པོ་ཆེ་མར་ཐེབས་ནས་དགུ་བརྒྱ་གོ་གྲངས་ལས་མས་ནས་དཔེ་ཆ་བར་གདབ་ལ་དེ་ཨ་རིའི་གཞུང་ནས་སྟོ་བརྒྱབ་འགོ་བ་ཡིན་ནམ། ང་ཚོ་ལ་བར་གསར་བ་འདེབས་རྒྱུ་དེ་མེད་འགོ་བ་ཡིན་ཅི་མི་ཤེས། དེ་ནས་གསུམ་པ་དང་སྐྱ་མ་སྐྱལ་བཟང་ཁོང་ཚོ་མར་སྟེལ་ས་རེད།

ཕྱག་མཆོད་ཀྱི་བཟང་གིས་བྱ་ཆར་ཐབ་ཆར་ཡར་རྒྱས་བཏང་བའི་ཆོད།

དེ་ནས་ཀྱང་བཟང་ཁོ་རང་གིས་དམིགས་བསལ་བྱས་བཞག་པ་བྱ་ཆར་གི་ཐབ་དེ་འདྲ་ལ་ཆ་བཞག་པ་ཡིན་ན། ཀྱང་བཟང་ཁོ་རང་དུས་རྒྱུ་དུ་ཡར་འགོ་མར་འགོ་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་འདི་འདྲ་དགོས་འདུག་འདི་འདྲ་དགོས་འདུག་ཟེར་ནས་མི་དེ་ཆོད་ (Idea) ཐབས་རྒྱས་འདི་འདྲ་བྱེད་རྒྱ་ཡོད་རེད་ཟེར་ན་ལམ་སང་དེའི་ཐེས་ལ་བརྒྱགས་བྱས་ནས་བྱེད་ལ་ཞིག་ཡོད་རེད་ལ། དཔེར་ན་ང་ཆོད་བྱ་ཆར་གི་ཐབ་ཆར་དེ་སྔོན་མ་སྔོན་མ་ཡིན་ན་པ་ཡུལ་གྱི་བཟོ་སྐྲུན་བྱས་ནས་ཐབ་ཆེན་པོ་ཞིག་བཟོས། པ་ཡུལ་གྱི་ཐབ་དེ་ཤིང་དཔེ་མི་སྲིད་འགོ་མཐུན་ཅན་ཞིག་ལ་ཁ་ལག་དེ་ཞེ་དྲག་ཅིག་མཁྱོགས་པོ་ཆོས་ལ་དང་འཁོལ་ལ་མེད་མཐུན་འཕྲོ་བརྒྱུག་དཔེ་འགོ་མཐུན་ཞིག་རེད་འདུག་ལ། འོ་དེ་འདྲ་ཞིག་ས་པག་གསལ་གསལ་དེ་མིན་པར་མཐུགས་པོ་རྟོ་འདྲ་ཞིག་དེར་སང་རྟོང་སྐར་དེ་བ་ལ་བཟོ་གི་འདུག་ལ། འོ་དེ་འདྲའི་ས་པག་གིས་བཟོས་ནས་དུ་བ་འགོ་ས་དེ་བྱི་ལོགས་ནས་ཡར་ (Pipe) སྐབས་མདོང་ཞིག་བཅུགས། དེའི་དུས་སུ་ཏ་ལས་པ་ལག་པོ། དུ་བ་ཆ་ཆར་ནམ་མཐའ་ལ་འགོ། ཡིན་ནའང་ཐབ་ཆར་ནག་ནག་མེར་མ་ཟད་དེའི་ནང་གི་མ་བྱུ་ཆོ་ཡང་མགོ་ནས་མཐུག་བར་ནག་ནག་མེར་མ་གཏོགས་ཅི་ཡོད་མ་རེད།

དེ་འདྲ་བྱེད་སྔོན་པའི་སྐབས་སུ། ད་འདི་གཅིག་རེད་ཀྱི་མི་འདུག་དུ་ལ་ཞིག་ཁོ་རང་གི་སེམས་པའི་ནང་ན་ཡོད་ཡིན་ས་རེད། དེའི་གཞུག་ལ་རྒྱངས་ཆོས་ཀྱི་ཐབ་དེ་ཉི་ལ་5ཉ་རམ་ས་ལ་ལ་སོང་ནས་ཉི་ས་དང་བཟོ་མཐུན་ཅན་གཅོད་བྱས་ནས་མར་འོངས། ད་པ་ལ་ཆེར་ལོ་གཅིག་དང་བྱེད་ཀ་མིན་ནའང་རྒྱ་བ་དྲུག་ཅམ་མ་མཐའ་ལ་འགོར་ས་ཡོད། དེ་ནས་མ་བྱུ་ཆོ་རྟོ་རྟོ་དང་། གྲགས་པ་དང་། གཉེར་པ་དང་དེ་ཆོ་ཆར་མ་ཡིས་ཀྱང་བཟང་ལ་བཀའ་བཀྱོན་ཞིག་བཏང་བཞག་རེད། བཀའ་བཀྱོན་ཞིག་བཏང་བཞག་རེད། རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་མདུན་ལ་ཁོ་རང་གིས་འདི་འདྲ་འདི་འདྲ་བཟོ་རྒྱ་འདུག་ཞུས་ཆར་འགོ་དུས་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་གྱིས་ཤིག་གསུངས་ཆར་སོང་ན་སྐུ་གཅིག་གི་ཁ་ལ་ཉན་གྱི་མ་རེད། ད་དེང་སང་འདྲ་པོ་ཞིག་ཆ་བཞག་ན་རྒྱངས་ཆོས་ཀྱི་ཐབ་དེ་སེ་ར་འབྲས་སྐྲུངས་དགའ་ལྷན་བཞད་མ་དགོས་པ་བྱས། སྔོན་བྱ་ཆེན་པོ་དེ་ཆོས་དེ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་གི་འདུག་ག་དེང་སང་ཐབ་ཆར་ཆེན་པོ་ནི་ཆེན་པོ། གཅོང་མ་ཡང་གཅོང་མ། དབྱགས་ཐབ་དང་ཤིང་གཉིས་ཀ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་ལོ་མཐུན་དཔེ་མི་སྲིད་སྐབས་བེད་པོ་འདུག་ལ།

5 ཆོག་དེ་གསལ་པོ་མ་གོ་ (ཡི་གེ་པའི་མཆན།)

༡༥ བས་ཆེ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོའི་ཆད་གཞི་འདིར་སྟངས།

རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་འདྲུ་ཁང་ཆེ་བ་དེའི་ཆད་དེ་འདྲ་ལ་ལོ་སར་སྐབས་ཡིན་ནས་ཐུགས་སྒྲོ་གཏོང་བའི་དུས་ཆེད་
 ཅིག་ལ་ཡིན་ནས་དེ་འདྲ་ཞིག་ལ་རེད། དེའི་དུས་ང་ད་མེད། ཞལ་ལག་བཞེས་ཆར་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་གྲུ་བ་ཆང་
 མ་ཤོག་གསུངས་སོང་ཟེར། གྲུ་བ་ཆང་མ་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་ལག་བ་འདྲུས་ནས་འདི་འདྲ་སྒྲོར་སྒྲོར་བྱས་ནས་
 འདྲུག་བཅུག་ནས་ཆད་ཆོབ་ཆོབ་ཅིག་དེ་འདྲ་བྱས་ནས་བལྟས་བྱས་ནས། འདི་ལ་རྟགས་བརྒྱབ། འདི་ལ་རྟགས་
 བརྒྱབ་བྱས་ནས་འདྲུ་ཁང་གི་ཆད་འདི་དགོས་གསུངས་རེད་ཟེར། རང་ལོགས་ཀྱི་སྐྱེ་འདྲ་གཞག་ས་དེ་ཆོ་སྐྱེ་འདྲ་
 ཆེན་པོ་ཐོག་ཆད་གསུམ་ཅན་གྱི་ཆད་ཅིག་དགོས་ཡོད། ཡིན་ནའང་ཐོད་ཀྱི་བཟོ་བཞུགས་ནང་བཞེན་མ་ཡིན་པ་བྱས་
 ནས། མ་གཏི་སྒྲོ་ནས་ཡར་མཇལ་འོང་དུས་སྐྱེ་འདྲ་ཆ་ཆང་མཇལ་དགོས་གསུངས་རེད། དེ་ནས་འདྲུ་ཁང་ནང་
 ལོགས་ལ་ང་ཆོ་ཐོད་ཀྱིས་ཀ་བ་མང་པོ་བཞག་འདྲུག་རྒྱ་དེ་འདྲ་ལག་པོ་མི་འདྲུག་ཀ་བ་དེ་ག་ཆོད་ཅུང་ཅུང་དེ་འདྲ་
 བྱེད་དགོས་འདྲུག་གསུངས་རེད། ད་ང་ཆོ་ཐོད་པའི་མི་དེ་ཆོས་སྐད་ཆ་བཤད་བསྟན་རྒྱལ་ཆད་དེ་ག་ཅམ་ཆེན་པོ་
 ཞིག་ལ་འདི་འདྲ་འོང་རྒྱ་ཁྱོན་ནས་མ་རེད་ཟེར་ནས་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱེ་མཁའ་ལ་ཞུས་བྱས་ནས་དེ་འདྲ་བསྟན་དུས།
 དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས། ཨ་ལོ་མི་ལོ་དེ་འདྲ་བཤད་ནས་མ་རྟོད། དང་པོ་ལོ་གི་འདྲུག་གས་ལྟོས། མི་ལོ་མཁན་ཡིན་
 བ་བཟོ་འོང་རྒྱ་ཅི་ཡོད་མ་རེད། ཆད་དེ་འདྲ་དེ་འདྲ་དགོས་གསུངས་རེད།

༡༦ བས་ཆེ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཕྱག་མཆོད་ཀྱན་བཟང་གི་ཐབས་རྒྱས་ལས་བྱུང་བའི་ ལྷ་ཁང་ཆེན་མོའི་ཐོག་ཁེབས།

དེ་ནས་ཀྱན་བཟང་ཡར་རྒྱག་མར་རྒྱག་མར་རྒྱག་རྒྱར་རྒྱག་བྱས་བྱས་ནས། (Jayprakash Mathu)
 རྒྱའི་བཀས་མ་བྱ་ཟེར་ཡིན་ས་རེད། (Mathu sir, Mathu sir) མ་བྱ་ས་མ་བྱ་ས་ལབ་བསྟན་གྱི་རེད། འོ་དེ་
 (Architect) ཁང་བཟོ་འཆར་འགོད་བ་དེ་ཐུག་བྱས་ནས་སྐད་ཆ་བཤད་ནས། གང་ལྟར་ང་ཆོའི་ལྷ་ཁང་གི་འཆར་
 འགོད་རི་མོ་འབྲི་མཁན་དེ་ཁོ་རེད་བ། ཐོག་ཁ་ཡི་འགོ་བས་ཡ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དེ་འདྲ་རྒྱར་བཀའ་ཡོང་དུས་དེ་འདྲའི་ཐོག་
 ལ་དབྱིན་ཇིའི་སྐད་ཆ་བཤད་དུས་ (technology) གེག་ནོ་ལོ་ཇི་ཟེར་དགོས་རེད་བ། དེའི་ཐབས་རྒྱས་དེ་འདྲ་
 དེའི་དུས་ལ་ཕལ་ཆེར་ཀར་ན་ཀའི་ནང་ལོགས་ལ་དེ་ཅམ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་མེད་པའི་བཟོ་འདྲ་བཤད་སོང་། བར་
 བཤད་རྒྱར་བཤད་ཡར་མར་ཐབས་ཤེས་བྱས་སྐད་ཆ་དྲིས་དྲིས་བྱས་འོང་དུས། དེ་འདྲ་སྤྱིར་བཏང་ཆིག་སྟོང་དགྲུ་
 བརྒྱ་གྲུང་ཅུ་གྲུ་གངས་དེའི་ཆོད་ལ་རྩི་ལི་དེ་ཆོ་ལ་རྩེད་མོ་རྩེས་ (indoor stadium) ཡིན་ཤོར་ཡིས་ཀྱི་ཤེས་

རྗེས་མ་ངོ་མ་སྐད་ཆ་བཤད་པོར་དུས་དེ་འདྲིའི་ (technology) བཟོ་ལས་རིག་རྩལ་དེ་ཚོ་ཡི་དཔེ་མི་
 སྲིད་ (latest) ཐོན་གསར་བ་འདྲ་པོ་ཞིང་པོ་ཞིག་རེད་བསྐྱད་ཡོད་ས་རེད་ལ། དེའི་ནང་ནས་ཁྱང་ཀར་ན་ཏེ་
 ཀའི་ནང་ལོགས་ལ་ང་ཚོས་བཤད་བསྐྱད་རྒྱ་དེ་ཉར་གོང་དེ་འདྲ་པོ་བསྐྱད་ཡིན་ན་མ་གཏོགས། སྤ་མི་སྤ་ཀར་ཟེར་
 མཁན་དེ་ཀར་ན་ཏེ་ཀ་གཞུང་གི་དཔེ་མི་སྲིད་ (contractor) བོགས་མ་ལེན་མཁན་ཆེན་པོ་རེད་ཟེར་གྱི་འདུག་
 ལ། ཁོ་ཀྱ་ཤལ་ན་གར་གྱི་མི་རེད། ང་ཚོ་འདི་ལྟ་ཁང་ལས་མཁན་ (contractor) བོགས་མ་ལེན་མཁན་ངོ་མ་
 དེ་རེད། ཁོ་དེ་འདྲ་ཆེན་པོ་ཆགས་དགོས་ལ་རྒྱ་མཚན་དེ་ཐོག་འགེབས་སྤངས་དེས་རེད་ཟེར་གྱི་འདུག་ལ། ད་དེ་ཁོ་
 ལ་ཉམས་སྤྱོད་ཡོད་པའི་སྐད་ཆ་རེད་འགྲོ་གི་ཡོད་རེད་ལ། འོ་དེ་འདྲ་བྱས་ནས་ཀར་ན་ཏེ་ཀ་མངའ་སྡེ་ཞིག་གི་ནང་
 ནས་ (contractor) བོགས་མ་ལེན་མཁན་ཡག་གའི་གས་སྤྱ་རྒྱུད་སོང་རེད་ཟེར་གྱི་འདུག་ལ། འོ་ད་དེ་ག་འདྲ་
 ཡིན་མི་ཤེས་ཏེ། གང་ལྟར་ཁོང་ཚོ་ཡིས་ (bulb socket) ལྟོ་ལབ་སོགེར་དེ་འདྲ་ཡོད་བསྐྱད་པ་དེ་བཀལ་འདོད་
 ཡོད་ས་མ་རེད་ལ། ལྟ་ཁང་འདྲིའི་སྤྱན་སོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་གཅིག་དེ་རེད། (engineering) ཡར་ལས་
 འཆར་འགོད་པའི་རྩལ་དེ་ང་ཚོའི་དམིགས་ལུལ་འདྲ་ཅི་མ་རེད་ལ།

དེ་ཆོའི་གྲས་དེ་ད་ལྟ་ངས་འདིར་དམིགས་བསམ་པ་བཤད་དགོས་ཡི་འདྲ་དེ་ཅི་ཡིན་ཟེར་ན། ཁ་སར་བཤད་འདུག་
རྒྱ་ནང་གཞིན་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་མི་དཔེ་མི་སྲིད་འཆར་གཞི་ཆེན་པོ་སློབ་ཁྲིམ་ཆེན་པོ་ལྷན་ནས་མི་གཞན་པ་དེ་ཆོ་
ཡིས་ཁོན་ནས་ཡོང་རྒྱ་མེད་པ་དེ་འདྲའི་བོའ་འདྲ་ཞིག་འཆར་གཞི་དེ་འདྲ་ཞིག་མཛད་ཡོང་དུས། ད་ཆོ་ཡི་བོའ་འདྲ་
པོ་དེ་འདྲས་ཅི་ལོ་མ་མེད་ཅི་ལོ་མ་མེད་ཟེར་བསྐད་ཡ་ཞིག་ཡོད་མེད་པ། ཀུན་བཟང་དེའི་སྤང་པ་ཡར་ལྷག་རྒྱག་
བསྐད་མཐུན་དེ་མེད་པ། ཐབས་ཤེས་ལྷན་ནས་ཡར་རྒྱལ་མར་རྒྱལ་བྱས། དཔེར་ན་ད་ཆོ་སློབ་སློར་འཕྲོ་སའི་
ལག་སློར་འཕྲོར་ཡོད་ཆོ་འདྲ་ཞིག་ལ་ཆ་ཞོག་དང་། འཕྲོར་ཡོ་རྒྱལ་ཡོད་ཆོ་ད་སློར་ལམ་ལ་འཕྲོར་ཡོ་བཞག་ན་

ལྷ་ར་དང་། རྩུང་ལམ་ར།

ཆོས་ཀྱི་ལ་ལ། ལྷ་ར་དེ་ག་འདྲ་རེད། དེའི་སྒྲིང་གསུང་རོགས།

ལན། ཉ་ར་ལྷ་མོ་ཆོ་ད་ལྷ་ཡོད་སྟོང་སའི་འགྲམ་གྱི་ལྷ་ར་དེ་སྟོན་མ་ནས་ལྷ་ར་རེད། དགོན་པ་ཡི་ལྷ་གསོ་ལ་འདྲ་དང་གསོ་ལ་ཁ་འདྲ་མ་འདོན་ན་མ་གཏོགས་བཏོན་ན་ཆང་མ་དེ་ན་བྱེད་ཀྱི་རེད། དེ་ནང་བཞིན་སྟོན་མ་ཆུ་བཞི་སྒྲིང་དུག་གསུང་དེ་ཆོ་ལྷ་གསོ་ལ་དུས་ལྷ་བསང་དེ་ཆོ་དེ་ན་འདོན་ཀྱི་རེད།

དེ་བཞིན་དུ་གོ་འཛོམས་ལྷ་གསུང་འདྲ་ཞིག་དུས་ཆོད་དེ་རེས་ཅན་འདྲ་ཞིག་ཡོད་ས་རེད། ཁོང་ཆོ་བསང་གཏོང་བའི་ཉིན་མོ་དེར་སྟོན་འགྲོ་འདུག་མཁན་དེ་ཆོ་ཉི་མ་རེ་རེར་བཏང་འཛོགས་གི་རེད། གོ་འཛོམས་འགྲོང་ལ་དུས་ཆོད་དེ་སྟོན་མ་ནས་གཏན་འཁེབས་བྱས་ཡོད་པ་ཞིག་རེད་འདུག་སྟོན་འགྲོ་དེ་ཆོ་ཆང་མ་གཞུག་ནས་བཟོ་འོང་དུས་དེའི་ཉི་མ་གཅིག་དེ་གོ་འཛོམས་འགྲོང་བའི་ཉིན་མོ་དེར་ཁོང་ཆོ་པར་བཏང་བཞག་རེད།

ད་ལྷ་དགོན་པའི་ནང་གི་རྩུང་ལམ་ར་ནས་དཔལ་མའི་རྩུང་ལམ་ར་གྱི་རྗེས་ལ་གོ་འཛོམས་རྩུང་ལམ་ར་དེ་ཡིན་ས་རེད། ལུར་པ་ལྷ་ཁང་གི་རྒྱུ་ཁ་ལྷ་ཡོད་པ་དེ་རེད། ད་ལྷ་ར་ཆོའི་གྲ་ཆང་གི་གཉིས་ཁང་གི་པར་བརྒྱབ་ལོགས་ནས་སྟོན་གྲ་ལ་འགྲོ་ས་ཞིག་ཡོད་པ། དེ་ན་རྩུང་ལམ་ར་གཉིས་ཡོད་པ། རྩུང་ལམ་ར་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་ནས་འདྲིའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་དེ་གོ་འཛོམས་རེད། འདྲི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་དེ་དཔལ་མའི་རེད། རྩུང་ལམ་ར་དང་པོ་དེ་པལ་ཆེར་དཔལ་མའི་དེ་ཡིན་ས་རེད། དེའི་གཞུག་ལ་གོ་འཛོམས་དེ་རེད།

ཕྱག་མཆོད་ཀྱན་བཟང་གི་ཐབས་རྩལ་ལས་བྱུང་བའི་དགོན་པའི་རྒྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་བསྐྱེད་མཆོ།

དེ་ནས་དེའི་རྗེས་ལ་མ་གྱི་གསང་སྟོང་གྱི་མཆོ་དེ་བཟོས་ནས་བཟུང་སྟེ་དགོན་པའི་གཡས་གཡོན་གཙང་མ་ཞེད་པོ་ཞིག་རེད་འགྲོ་རེད་པ། དེ་བཟོས་ནས་རེད་མ་གཏོགས། སྟོན་མ་བར་སྐབས་ཤིག་ལ་རྒྱ་གར་ནང་བཞིན་བྱས་ནས་ཁྱེད་ཀྱི་དེ་ཆོ་ལ་གཅིན་སྐྱག་དེ་ཆོ་བཏང་ཡོང་གི་རེད། དེ་འདྲ་འདྲ་ཞིག་བྱས་འོང་དུས་གཙང་མ་བཟོ་དགོས་འདུག་ལ་བ་བྱས་ནས། ཀྱན་བཟང་ཁོ་རང་གིས་འདྲི་འདྲ་ཞིག་བཟོ་རྒྱུ་འདུག་བསམ་པའི་ཐབས་ཤིག་དེ་བཏང་རེད། འདྲི་ཆོ་ཆང་མ་ཆེན་རིག་དང་མཐུན་པ་རེད་ད། འཛམ་བུ་གླིང་གི་འགྲོ་སྐྱེད་འདྲ་བྱེད་ཡོང་དུས། དེ་འདྲ་བྱེད་རྒྱུ་འདུག་ཟེར་ནས་རིན་པོ་ཆའི་སྐུ་མདུན་ལ་ཁྱེད་ད། ད་འདྲི་ཆོའི་གསུང་དེ་ཀྱན་བཟང་འདྲ་ཞིག་མེད་ན་མི་གཞན་པ་ཆོས་བསམ་སྒོ་འདྲི་འཁོར་ཤིང་ཡོད་མ་རེད།

དེ་ནས་དཔལ་འཕྲོར་དར་རྒྱས་གླིང་ལ་བསམ་སྒྲོ་བཏང་ན། དེ་རིང་ཁ་སང་འཛམ་བུ་གླིང་གྱི་ཡོངས་ཀྱི་འགྲོ་སྐྱབས་
 བྱས་ནས་ཡར་རྒྱས་གཏོང་སྐྱབས་མིག་ཡོད་རེད་ལ། དཔེར་ན་ང་ཚོའི་ལྷ་ཁང་དང་དེ་ལ་ལ་ཁྱི་ལོགས་ནས་ལུལ་
 གྲོར་སྒྲོ་བཟུམ་པ་དང་མི་འདྲ་མི་འདྲ་དེ་འདྲ་ཡོང་བའི་སྐབས་སུ་ཆོང་ཁང་དེ་ཆོང་ཆོས་སུ་མཐུད་ནས་བྱེད་སྒྱུ་
 ཡོད་མ་རེད་མ་གཏོགས། ཀྱན་བཟང་ཁོང་རང་གི་འཆར་གཞི་ལ་ (Buddha Caffee) ཡོད་ས་དེ་ནས་ཚུར་
 ལ་ (Post Office) གླུག་ཁང་དང་། (Bank) དངུལ་ཁང་བཙོ་རྒྱའི་འཆར་གཞི་རེད། དེ་འདྲ་འདྲ་པོ་ལས་
 ཁུངས་བཙུགས་དེ་འདྲ་བྱས་ཡོང་དུས་ (Post Office) གླུག་ཁང་དང་། (Bank) དངུལ་ཁང་དང་། ཆོང་ཁང་
 དང་། ཟ་ཁང་དེ་འདྲ་རེད་ཆར་སོང་ན་ས་ཆ་དེ་ཆོར་ང་བཞིན་གྱིས་མཐོང་ཡོད་མཁན་ཆགས་འགྲོ་གི་འདུག་ལ།
 དེ་འདྲ་འདྲ་པོ་འཆར་གཞི་བཏིང་རེད་ལ།

307

སྤྱི་འདུན་གཏོང་ཡ་དེ་ཚོ་ང་ཚོའི་ (Lama Union) ལྷ་མ་ཚོགས་པ་ནས་བྱས་ཤིང་། ད་དེ་ཚོགས་པ་འདྲུགས་མཁན་དེ་ཀུན་བཟང་ཤིང་།

མེ་རའི་ལས་བྱེད་ཅིག་གིས་བྱུག་མཛོད་ཀུན་བཟང་གི་རང་བཞིན་སྟོང་བ།

ཀུན་བཟང་གྲོངས་ཚར་བའི་གཞུག་ལ་ ༡༠༠༥ ཅམ་ལ་ང་ཨ་རི་ལ་སོང་ཡིན། དེའི་དུས་མེ་རའི་རྒྱུན་ལས་མི་འག་ག་ཞིག་ཐུག་སོང་། ཁོས་ཀུན་བཟང་ཁོང་ཚོ་མཉམ་དུ་ལས་ཀ་ལས་རབས་བཤད་ཀྱི་འདུག་ཀུན་བཟང་གྲོངས་པ་དེ་དཔེ་སྟོང་རག་སོང་། ཁྱེད་ཚོ་རྣམ་གྲོལ་གླིང་པར་ཞོག་དང་། སྟེལ་ཀོབ་གཅིག་བྱ་མ་ཡིན་པ་ང་ཚོ་ཐོད་པའི་སྤྱི་ལ་གྲོང་དཔེ་རག་སོང་། མི་དེ་ལ་ཐབས་མེས་དེ་འདྲ་ཞིག་འདུག་ལས་ཀ་དེ་འདྲ་ཞིག་ལས་ཐུབ་ཀྱི་འདུག་སྟོའོ་ཞིག་དེ་འདྲ་ཞིག་འདུག་ཟེར་ཀྱི་འདུག་བྱུག་མཛོད་ཀུན་བཟང་གིས་དམིགས་བསལ་གནང་བཞག་པ་དེ་དེ་འདྲ་ཤིང་།

ལྷ་མ་འཇམ་དགེ

ཚུམ་གྱིག་ལ། དེ་ནས་ལྷ་མ་འཇམ་དགེའི་སྐོར་དེ་གསུང་རོགས།

ལན། འཇམ་དགེ་ང་ཚོ་དགོན་པའི་དགེ་སྟོན་འདྲ་དང་། འཇམ་བརྒྱུག་རྒྱ་འདྲ་དང་། དགོན་པའི་ངོས་ནས་ཚོགས་འདུ་འགོ་ལ་འདྲ་དཔེ་རྒྱུན་རིང་བྱས་ཤིང་མ་གཏོགས། ད་ལྟ་ལམ་སང་ཞིག་བྱམ་གྱི་མི་འདུག་སྐད་ཆ་བྱང་པོ་བཤད་བཞག་ན་གནའ་ལྟ་མོ་དགེ་སྟོན་དེ་ཚོ་ལ་ལས་ཀ་སྤྲུག་མོ་ཅི་ཡོད་མ་ཤིང་། ཚོགས་པ་འཚོག་དུས་ལྟ་ལ་མ་གཏོགས། མི་མང་པོ་མེད་དུས་མང་ཆེ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་ཐེབས་ཀྱི་ཤིང་བ། ཚོགས་པ་འཚོགས་བྱེད་དུས་དང་། གཞན་པ་པར་ཞོག་དང་། གཏོར་མ་ཞིག་བཙའ་སོང་ནའང་འདྲ། དེ་ཚོ་ཚང་མ་ལ་དེ་འདྲ་དེ་འདྲ་བཙའ་ཤོག་གསུངས་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་ཐེབས་བསྟན་ཀྱི་ཤིང་བ། དེ་བྱས་བསྟན་དུས་ཁོང་ཚོ་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་ལས་ཀ་སྤྲུག་མོ་ཅི་ཡོད་མ་ཤིང་། མ་གཏོགས་ཚོགས་པའི་གསལ་བསྐྲུགས་འདྲ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ན་དང་པོ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱི་མཐུན་ལ་ར་འོངས་ནས་སང་ཉིན་ཚོགས་འཚོག་སྟོན་གསུང་གི་ཤིང་། གྲུ་པ་རྙིང་པ་ཞིག་ལ་བསམ་སྟོན་གཏོང་ན་ཁོ་རང་རང་ཤིང་། རྣམ་གྲོལ་གླིང་གི་གྲུ་པ་དངོས་གནས་ཤིང་། བཀའ་བྱུང་ཆེ་རིང་ཐུན་ཚོགས་དང་ཁོང་ཚོ་ཤིང་།

ཨ་ཁུ་ཆེ་བྱུག

ཚུམ་གྱིག་ལ། ཨ་ཁུ་ཆེ་བྱུག་གིས་དབྱ་མཛད་ཀྱི་བྱུག་ལས་གནང་གི་ཤིང་དམ་ག་འདྲ་ཤིང་གསུང་རོགས།

ལན། ཨ་ཁུ་ཆེ་བྱུག་དེ་རིན་པོ་ཆེ་གྲུང་ལོ་རྒྱུད་དུས་ནས་ལྷ་གྲང་གི་མི་ཤིང་བསྟན་འདུག་ང་ལ་ཉག་ཉག་

རིན་པོ་ཆེ་དང་དེ་ཆོ་ལྷན་གྱི་ལྷོ་རྒྱ་ཆ་དེ་ཤོད་ལྷན་ལྷན་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་ཁོང་རང་གནད་ལྷན་མོ་དཔྱད་པོ་
 ཆུང་ཆུང་ལྷན་ལྷན་དང་ཐང་པ་ཐེབས་པའི་ལྷན་དེ་དང་པ་གཞུང་སྤྱད། ཁོང་ནམ་པ་དང་ཐང་པ་ཐེབས་པའི་ལྷན་
 ལྷན་ལམ་ཁ་ལ་མཆོག་ལྷན་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་གདན་ཤོད་ཞུས་ནས་ལྷན་དཔྱད་རིན་པོ་ཆེ་ཐེབས་པོང་གི་ཤེད་
 ཟེར་ནས། ལྷོ་ག་པ་དེ་ཆོ་རིན་པོ་ཆེ་འི་ལྷན་ལྷན་པ་ལྷོ་མའི་ཆོ་ལྷན་དེ་པར་ཁྱར་པོང་སྤྱད་ནས་གཙང་ཡོང་གི་འདུག་
 གཞུང་སྤྱད། པར་ལྷན་འདུག་སྤྱད་པ་ལྷོ་ལྷན་དེ་ལྷོ་མའི་ཁ་དོག་ནག་ནག་ཤེད་པ། མའོ་ག་པར་ལྷན་ཞིག་འདུག་གཞུང་སྤྱད།
 རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་དེ་ལྷོ་པ་ག་པར་འདུག་ཅིག་ལྷན་པོས་གཞུང་སྤྱད་ནས། ལ་ཁ་ཆེ་ལྷན་ཁོང་ཆོས་ཁྱོན་ནས་ལྱུང་ཡོང་
 གི་མི་འདུག་ཉི་མ་ཞིག་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་ལ་ཁ་ཆེ་ལྷན་པ་ལྷོ་ལྷན་དེ་པར་ཁྱར་པོང་ག་གཞུང་དུས། ལ་ཁ་ཆེ་ལྷན་
 གིས་ལ་ལོ་བ་མི་འདུག་ཟེར་གྱི་འདུག་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས། ད་དེ་ཁོང་ཆོས་ཁྱར་པོང་སྤྱད་པ་ལ་ལྷན་ན་ཆ་ཆེན་ཞིག་
 ཡིན་སྤྱད། ལ་ལོ་བ་ལ་ཡིན་སྤྱད་ཤེད། ཆུར་ཁྱར་པོང་ཟེར་ཡིན་གཞུང་གི་འདུག་དེ་ནས་ཆུར་ཁྱར་པོང་སྤྱད་ནས་
 ལ་དུས་ལྷོ་མ་ཡི་ལྷོ་ལྷན་ཤེད་འདུག་གཞུང་གི་འདུག

310

འཆི་མེད།

རི་སྒྲིབ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༣༩ ལོར་བོད་སྡེ་དགེ་སྤྱི་ཆེན་དུ་འབྱུངས། བཅན་གྲོལ་སྡེ་བས་ནས་རྩ་ལུགས་པོར་དུ་ཡ་སྤྱབས་མེ་གྲུབ་
དབང་རིན་པོ་དང་མཇུག། དེའི་རྗེས་སྡེ་ལ་ཀོབ་གཞིས་གྲོང་དང་པོ་དང་དེ་ནས་བཞི་པར་སྒྲོས། དགོན་འདི་ཐོག་
མར་འགོ་བཅུགས་དུས་ནས་དགོན་པའི་ལས་ཀ་མང་ཆེ་བར་མཉམ་ལས་གྱིས་ཞབས་ཁྱེད་ལྟག་བསམ་ལྟོད་མེད་
ངང་བསྤྱབས་ཡོད།

ཆོས་གྲིག་ལ། ཁྱེད་རང་གི་རོ་སྒྲོད་མདོར་བསྡུས་ཤིག་གནང་རོགས།
ལན། ང་ལི་མ་ཡུལ་ནི་སྡེ་དགེ་སྤྱི་ཆེན་རེད། བ་མིང་ལ་བཟ་ལྷན་དང་། བ་མིང་ལ་དཀར་མོ་ཟེར་གྱི་
ཡོད། ད་ལྟ་རང་ལོ་བྱ་གསུམ་ཡིན།

བཅན་གྲོལ་དུ་ཡོང་བའི་སྐོར།

ཆོས་གྲིག་ལ། ཁྱེད་རང་བཅན་གྲོལ་དུ་ཡོང་སྐོར་གསུང་རོགས།
ལན། བ་ཡུལ་ནས་ཡར་སྒོས་ཡོང་དུས་ལྷགས་ར་དབལ་འབར་ལ་ཡུན་རིང་པོ་ལྷག་དེ་ནས་རྩྱུར་ཡོང་དུས་
ཟིང་བཞུག་ཆེ་བའི་སྐར་ལ་ང་ཆོ་སྤྱི་མི་ནང་ལ་ཡོད་དུས་ང་ཆོ་རི་རྩྱུར་ཁ་ན་ཐོན་ཆར་དུས། རིན་པོ་ཆེ་སྤྱི་འཁོར་དང་
བཅས་པ་མར་ཁ་ན་འདུག་ང་ཆོ་བརྒྱ་བཀོད་ལ་ཉི་མ་གཅིག་ལ་ལ་མཉམ་བརྒྱབ་འབྲེད་དེ། དེ་ནས་རྒྱ་གར་ལ་འགྱོར་
བ་རེད། རྩ་ལུགས་པོར་ (Bhalukpong) ལ་ལོ་གཉིས་ཙམ་ལྷག་རྗེས། དེ་ནས་རྩྱུར་འདི་ན་གཞིས་ཆགས་ལ་
སྡེ་བས་ནས་གཞིས་གྲོང་དང་པོ་ལ་ལོ་གཉིས་ཙམ་ཞིག་བསྐྱད་བ་རེད།

དུང་སྤྱབ་ཐོག་མ་གང་དུ་བཅུགས་པའི་སྐོར།

དུང་སྤྱབ་ཐོག་མ་དེ་རྩ་ལུགས་པོར་ལ་བཅུགས་པ་རེད། དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེས་གཞིས་གྲོང་དང་པོའི་ནང་དུང་སྤྱབ་
ལོ་གཉིས་ཙམ་ཞིག་བཅུགས། གཞིས་གྲོང་དང་པོ་ནས་མར་སྒོས་ནས་སྡེ་བས་པ་དང་རྩ་ཁང་ཆེན་པོ་ཞིག་བཙོས་
ནས་དུང་སྤྱབ་རྩྱུར་པོར་།

མཁལ་པོས་དཔེ་ཆ་ཁྱིད་ནས་དབྱར་གནས་ལ་བཞུགས་སོང་།

ལྷ་ཁང་རྒྱུ་པའི་ས་ཐིག་རྒྱུ་མཁལ་ལྷ་ཡིན་སྟེན།

ཁོ་མོ་རྒྱུ་ཐེ་ཐེར་བ་མཁལ་བ་སྐྱུ་ལོ་རེད་ཟེར། ཁོང་གིས་ལྷ་ཁང་གི་ས་ཐིག་བཞུགས། གཞིས་ཁྱོང་གཉིས་པའི་མི་
རེད།

ལྷ་ཁང་ལྷ་ཐེ་ཐེར་པོ་ཆེས་དགེ་བཤད་གནང་བའི་སྟེན།

གཞིས་ཁྱོང་བཞི་པའི་ཁང་ཁང་དང་པོར་ལོ་གཉིས་བསྟན་དུས། རིན་པོ་ཆེ་རང་གིས་ཡི་གེ་བསྐྱབས་པ་རེད། དེའི་
དུས་སྡེ་དམན་དེ་ཆོ་ཡོད་མ་རེད་མ་གཏོགས་དེ་ཆོ་གས་ལ་ལས་ཞོར་སྟོབ་བྱ་ཟེར་བ་ཞིག་བཅུགས་ནས་དཔྱིན་རིའི་
ཨ་མ་ཞིག་གིས་རིན་པོ་ཆེ་གཙོ་མོར་བྱས་པའི་དེ་ཆོ་མི་མགོ་བཙོ་བཙུད་ཅིག་ལ་ལོ་གཅིག་ཅུ་དཔྱིན་རི་བསྐྱབས་
པ་རེད།

ད་ལྟའི་དགོན་པ་ཡོད་མར་སྟོན་རྒྱུ་ལྷ་ཁང་ལྷ་ཐེ་ཐེར་པོ་ཆེས་སྟེན།

དགོན་པའི་ནང་ལ་མ་སྟེབས་བར་དུ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་གིས་ཁང་ཁང་དང་པོའི་ནང་སྟོབ་བསྟན་པ་རེད། དགོན་
པའི་ནང་ལ་སྟོན་ཆར་དུས་ཨོ་རྒྱུན་དོ་རྒྱུ་ཡི་གེ་སྟོབ་བསྟན་གྱི་ཡོད་རེད། ཁོང་གིས་བྱ་བ་ཆོར་སྐྱུ་ལོ་རྟུང་བ་
རེད། དགོན་པའི་ནང་སྟོན་ཆར་དུས་འགོ་དང་པོ་ལ་རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་རང་གིས་ཡི་གེ་བསྐྱབས་ཡིན་ས་རེད། ཡིན་
པའི་རྒྱ་མཚན་ག་རེ་རེད་ཟེར་ན། རིན་པོ་ཆེས་ཁྱོད་གྱི་ཆ་པོ་དེ་རྒྱུགས་འཕྲོད་གྱི་མི་འདུག། ཁོང་གིས་བརྟུངས་པ་
ཡིན་གསུང་གི་འདུག དེ་ནས་ཁྱོད་རང་རྒྱུགས་འཕྲོད་པ་བྱས་དང་རྒྱུན་ག་རེ་བཞག་དགོས་ཟེར་དུས། སྟོར་མོ་
བརྒྱ་བཞག་དགོས་ཟེར་བ་རེད། སྟོར་མོ་བརྒྱ་ག་ནས་ཁུར་གྱི་ཡིན་ཟེར་དུས་དཔེ་ཨ་པའི་ཅ་ནས་རྒྱ་བྱེད་ཡོང་ལ་བ་
པ་རེད། རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་བྱུག་འབེབས་གནང་འོང་དུས་རྟུང་མ་ཡོང་ལ་ག་པ་ཆེན་པོ་དེ་ཡིས་ན་ཡོང་གི་འདུག་ཞུས་
པ་རེད་ཟེར་གྲགས། དེའི་དུས་སྐུ་ལ་སྐུ་སྐུ་བ་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་པོ་དེ་ནས་འདི་ན་ཐེབས་པའི་སྐུ་བས་ལ་རེད། དེའི་
དུས་རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་ལ་སྐུ་ཅེད་དང་སྐུགས་ནས་དེ་འདྲ་བཟའ་མོལ་གནང་བཞག།

གཞིས་ཁྱོང་ནས་བྱ་བ་བསྐྱུ་བྱུགས་སྟེན།

དེའི་དུས་དགོན་པ་ལ་གཞིས་ཁྱོང་བཞི་པའི་བྱ་བ་བསྟན་ནམས་དཔལ་འཕྱོར་ཟེར་མཁན། བྱ་བ་ཟེར་མཁན།
པརྒྱ་བཞག་ཞེས་མཁན་སོགས་མང་པོ་ཡོད་རེད། རིན་པོ་ཆེས་སྟོན་མ་འཇམ་དགེ་འདས་པོ་དེ་ཡོད་དུས་བྱ་

པ་ཆར་གཅིག་བསྐྱུས་པ་རེད། དེའི་རྗེས་ལ་ཁྱི་ཆོ་མཁན་པོ་ཡོང་ནས་བྱ་པ་ཆར་གཅིག་བསྐྱུས་པ་རེད། དེའི་ནང་
ནས་མང་ཆེ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སློབ་གྲི་རེད། བྱ་པ་དགོས་ཟེར་ནས་སློབ་པ་བྱུང་ནས་སློབ་པོ་དང་དུས་སྐབས་སྐབས་སྐབས་
པ་ལ་ཡང་གཅིག་སློབ་དགོས་རེད།

ང་འདྲ་ཡིན་ན་དང་པོ་བྱ་ཆེ་བ་དེ་སློབ་བྱུང་པ་རེད། བྱ་ཆུང་བ་དེ་སྐབས་སྐབས་སྐབས་སྐབས་སྐབས་སྐབས་སྐབས་
ཅིས་བྱེད་དུས་ཁྱི་ཆོ་མཁན་པོས་དང་པོ་སློབ་བྱ་ལ་ཉོག་ཅམ་གཏོང་བཅུག་མ་གཏོགས་པར་ཆུང་འགོ་དུས་དཀའ་
ལས་ཁག་པོ་བྱེད་གྲི་རེད་ག་ལེ་བྱེད་ཟེར་ནས་གཏོང་རྒྱ་མ་བྱུང་བ་རེད། དེ་འདྲ་བྱས་དུས་བྱ་པ་མ་བསྐྱུས་པ་གཅིག་
ཀྱང་མེད་པ་རེད།

ཆོ་མཁའ་ལ། དཔལ་ལྷན་སྐྱུ་མཆོད་ག་དུས་འགོ་བཅུགས་པ་དང་། སློབ་གྲི་དགོན་པའི་དགེ་སློས་སློར་གསུང་
རོགས།

ལན། དེ་ནས་བྱིས་སྐབས་ལོ་མང་པོའི་རྗེས་ལ་དཔལ་ལྷན་སྐྱུ་མཆོད་དེ་ལྷ་མ་བསོད་ནམས་པ་ལྟར་འཛིན་
བྱིས་འགོ་བཅུགས་པ་རེད། སྐྱུ་མཆོད་སྐབས་བྱིན་ཞེས་བྱ་གསུང་དུས་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་གིས་དགེ་སློས་བྱས་
ནས་ཁྱི་སླང་ལ་མི་བཞུགས་ནས་མར་ཐེབས་ཏེ་ལམ་སློབ་གནང་བ་རེད། ལྷ་མ་བསོད་ལྷ་དགེ་སློས་ལོ་མང་པོ་
བྱས་པའི་རྗེས་ལ་ལྷ་མ་འཇམ་དགེས་ཀྱང་ལོ་མང་པོ་བྱས་སོང་། དེ་ནས་ཨ་ཁོང་རྩེ་རྩེ་ནས་སློབ་པ་ཏེ་ལྷ་མ་
འཇམ་དགེའི་རོགས་པ་ལ་བསློས་སོང་། ལྷ་མ་འཇམ་དགེའི་བྱིས་བྱིས་སྐབས་སྐབས་སྐབས་སྐབས་སྐབས་སྐབས་
ལོ་གཅིག་དང་གཉིས་པ་ལོ་གཅིག་བྱས་འདུག ལྷ་མ་དགེ་ལེགས་དོ་རྩེ་ཡིས་བྱིས་བྱིས་སྐབས་སྐབས་སྐབས་སྐབས་
ངན་པ་བྱས་སོང་།

སློབ་གྲི་དགོན་པའི་གཉེར་པ་བསྐྱོ་བྱུགས་སློར་།

ཆོ་མཁའ་ལ། སློབ་མ་དགོན་པའི་གཉེར་པ་བསྐྱོ་བྱུགས་སློར་གསུང་རོགས།

ལན། སློབ་མ་གཉེར་པ་ལོ་རེ་རེ་རེད། འོན་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེ་བྱིས་སྐབས་སྐབས་སྐབས་སྐབས་སྐབས་སྐབས་
དུས་ནས་ལོ་གསུམ་རེ་བསྐྱོས་སོང་།

ཆོ་མཁའ་ལ། སློབ་མ་ལོ་སར་སྐབས་གཞིས་ཁོང་ཁག་གི་མི་མང་ཆོས་ལས་སྐབས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་མཇལ་བྱུགས་
སློར་གསུང་རོགས།

ལམ། ལོ་སར་སྐབས་ཞོགས་པའི་ཆུ་ཚོད་ལྔ་པ་ཙམ་ནས་ཆོགས་པ་འཆོགས་ཏེ་རིན་པོ་ཆེ་ལྷ་ཁང་ནང་ལ་
གདན་དྲངས། གྲུ་པ་ཡོད་ཆད་ལ་དེ་ན་ཁ་བཏགས་བཏང་། རིན་པོ་ཆེ་མར་གཅིག་ཕྱོན་ཡོད་དུས་མི་མང་ཡོད་
ཆད་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་མདུན་ལ་བཅར། གཞིས་གྲོང་བཞི་པ་ད་ཡིན་དང་ཡིན། རིན་པོ་ཆེ་དང་ཆོས་འབྲེལ་ཡོད་པའི་
གཞིས་གྲོང་གཉིས་པ་དང་རྟོ་ལ་ཐ་ལ་དེ་ཆོ་ནས་ཀྱང་ནམ་གསལ་ནས་ས་མ་རུབ་བར་གཅར་གྱི་རེད།

ཁྱི་ཆོ་མཁན་པོའི་སྐོར།

ཁྱི་ཆོ་མཁན་པོ་ནི་རིན་པོ་ཆེ་བདུད་འཛོམས་རིན་པོ་ཆེའི་གཟིམ་ཆུང་ཡོད་ས་པར་བཀོད་གཏེར་ཁོག་ལ་བཞུགས་
དུས་མཉམ་དུ་རེད། དེ་ནས་གཞིས་ཆགས་ལ་ཐེབས་ནས་དཔེ་ཆ་ཐོག་མར་ཁྱིད། རིན་པོ་ཆེ་དང་ཐུགས་སྦྲང་
གཅང་མ་རེད། ཡོན་ཏན་སྐྱབ་མོ་རེད་ཟེར། བྱིས་སུ་རྩོ་རྩོ་གདན་སོགས་སུ་དཔོན་པ་བཞེངས་འཆར་གྱིས་གྲུ་པ་
བསྐྱུ་རུབ་སོགས་གྱིས་ལོགས་སུ་ཐོན་པ་རེད། བྱིས་སུ་མཁན་པོ་མཁས་གྲུབ་མ་ཐེབས་བར་དུ་ཁྱི་ཆོ་མཁན་
པོས་དཔེ་ཆ་ཁྱིད་བསྐྱད་པ་རེད།

མཁན་པོ་མཁས་གྲུབ་སྐོར།

མཁན་པོ་མཁས་གྲུབ་འདི་ན་ཐེབས་འོང་དུས་དཔེ་ཆ་སློབ་མཁན་ལྟེ་བ་ཁོང་གིས་བྱས་སོང་། ཁོང་རང་ཚུལ་འཆོས་
འདྲ་ཅི་ཡང་མི་དགོས་མཁན་ཅི་འདྲ་ནའང་བྱེད་བསྐྱད་མཁན་ཞིག་འདུག་ཆོས་ཚད་བརྒྱབ་ནས་རར་འོང་དུས་ཐེང་
བ་དཔྱད་པ་ལ་ཡར་འཐེན་ནས་འཕྱར་འགོ་གཤམས་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་འདུག་ རེས་མ་བོད་ལ་ཐེབས་ནས་པ་གིར་འདས་
སོང་རེད་བ།

སྐྱོ་བྲལ་མཁན་པོའི་སྐོར།

སྐྱོ་བྲལ་མཁན་པོ་འདི་ན་ཡུན་རིང་པོ་བཞུགས་པ་རེད། རིན་པོ་ཆེས་ཏ་ཅང་བཅི་གི་རེད། མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ནི་
ལ་བཞག་རིན་པོ་ཆེ་ས་ལ་བཞུགས་ནས་ཆོས་ཁྲིམས་རེད། ཐེངས་མ་ཞིག་ལྷ་ཁང་ནང་ལ་དབང་ལྷང་ཞིག་གནང་
སོང་། དེ་དུས་ལྷ་ཁང་ནིང་པ་དེ་བྱེད་ཀ་མ་གཏོགས་ཡོད་མ་རེད། མི་ཆང་མ་ཏ་ལས་འདུག་སྐྱོ་བྲལ་མཁན་པོས་
དབང་གནང་དུས་རིན་པོ་ཆེས་དམའ་ས་ལ་བཞུགས་ནས་ཁྲིམས་པ་རེད། དེའི་དུས་མི་ཆང་མས་སྐྱོ་བྲལ་མཁན་པོ་
དེ་འདྲ་སྐྱ་མ་ཅ་ཆེན་རེད་འདུག་ཟེར་ནས་མི་ཆང་མ་ཏ་ལས་པ་རེད། མཆམས་རེ་སྐྱོ་བྲལ་མཁན་པོ་དང་རིན་པོ་
ཆེ་ནམ་གཉིས་ཆུ་ཚོད་གཉིས་རེ་གསུམ་རེ་ཙམ་གཟིམ་ཆུང་ནང་བཀའ་མོལ་འདྲ་ག་རེ་གནང་གི་ཡོད་ན་བཞུགས་
གྱི་འདུག་ཟེར།

སྤྱོད་ལྷོ་ལ་མཁན་པོ་ཞལ་གྲག་རྒྱ་མེད་དུས་ཀྱང་འདི་ན་ཡོང་ནས་སྒྲ་བ་མང་པོ་བཞུགས་པ་རེད། དེ་ན་པོ་ཆེ་
མེད་དུས་སྤྱོད་ལྷོ་ལ་མཁན་པོས་དུང་སྒྲ་བ་ཀྱི་སྒྲ་མ་ལོ་གཉིས་ཙམ་བྲས་སོང་། དེ་ནས་ཞིང་སྤྱོད་སྒྲ་ལ་སྒྲ་བ་ཀྱང་ལོ་
གཉིས་ཙམ་ཞིག་སྒྲ་མ་བྲས་སོང་།

ཞུ་སྒྲམ་སྒྲ་ལ་སྤྱོད་སྤྱོད་།

ཞུ་སྒྲམ་སྒྲ་ལ་སྤྱོད་སྤྱོད་མཁན་པོ་མཁན་པོ་ཞལ་པོ། ཡོན་ཏན་ཡག་པོ། མི་གཤིས་ཡག་པོ་བཤད་མི་ཤིས་པ་ཡོད་རེད།
གཤིས་ཁོང་བཞི་པའི་སྤྱོད་མི་ལོ་མང་པོ་བྲས་པ་རེད། དགོན་པ་ལ་སྤྱོད་ཀྱི་མ་རེད། སྤྱོད་ཆས་མ་གཏོགས་གྲུ་ཆས་
མཁན་པོས་ཀྱི་མ་རེད། ཞུ་སྒྲམ་སྒྲ་ལ་སྤྱོད་དང་ཁོང་གི་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀ་ཉིན་རེ་གཉིས་མ་གཏོགས་བྱུང་བར་མེད་
པར་མཉམ་དུ་གཤེགས་ནས་བྱུང་པོ་གསུམ་ག་མཉམ་དུ་མེ་མཆོད་བྱལ་སོང་། སྤྱོད་གསུམ་ག་གྲུ་བ་རེད།

ཚུ་མ་སྤྱོད་པ། ཡ་སྤྱོད་པས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དད་པ་ཡོད་མཁན་གྱི་མི་སྤྱོད་ཁོང་གི་འདས་ཏུགས་སྤྱོད་གསུང་རོགས།
ལན། དེ་ན་ཆེན་མོར་བྱ་ཞེས་པ་དགོ་ལུགས་པ་ཞིག་ཡོད་རེད། ཁོང་ཉི་མ་དགུ་ལ་བྱུགས་དམ་བཞུགས་
འདུག

དེ་ནས་སྒྲ་མ་ཆ་བད་ཟེར་བ་སྒྲ་མ་བསམ་གཏན་སྤྱོད་ཆོགས་ཀྱི་ཨ་པ་ཞིང་ལ་མེམས་སོང་། ཁོང་རང་བཀའ་
བརྒྱུད་པ་རེད་དེ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཏ་ཅང་དད་པ་ཡོད་རེད། ཉི་མ་གསུམ་བྱུགས་དམ་ལ་བཞུགས་སོང་། མི་སྤྱོད་ནང་
ལ་བསྐྱུན་པ་ཟེར་བ་དེ་ཡང་བྱུགས་དམ་ལ་བསྐྱུད་སོང་ཟེར། སྒྲ་མ་འཇམ་དགོ་ཁོང་ས་སྤྱོད་དེ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དད་
པ་ཆེན་པོ་རེད། དེའི་དུས་སྤྱོད་མོ་རྒྱག་པར་རྩེད་ལོར་ནས་བལ་ཡུལ་དང་ཆ་ཆེད་ལ་དགོན་པའི་ཆེད་དུ་མི་སྤྱོད་ཞིག་
ཁྱིད་ནས་སྤྱོད་མོ་ལ་འགོ་གི་རེད། ཁོང་འདས་ནས་ཉི་མ་གསུམ་བར་དུ་བྱུགས་དམ་ལ་བཞུགས་སོང་། དེ་ནས་རེ་
ཁེ་ཆེ་མགོན་ཟེར་བ་དེ་ཁོངས་ནས་བྱུགས་དམ་ལ་ཉི་མ་གསུམ་བཞུགས་ནས་བྱུང་སེམས་དཀར་དམར་བབས་
སོང་། ཨ་མར་སྒྲ་མའི་ཨ་པ་དེ་རིན་པོ་ཆེས་དབང་གནད་དུས་བྲག་རྒྱ་བསྐྱོམས་ནས་ཁོངས་སོང་།

ཚུ་མ་སྤྱོད་པ། སྤྱོད་ཅ་རྩོགས་གསུམ་ག་དུས་འགོ་བཅུགས་པ་སོགས་ཀྱི་སྤྱོད་གསུང་རོགས།

ལན། དང་པོ་འདི་ན་ཡོང་དུས་སྒྲ་མ་བསོད་ནམས་བསྐྱུན་འཛིན་གྱིས་སྤྱོད་ཐིག་གི་སྤྱོད་འགོ་ཞིག་བཅུགས་
སོང་། མི་མགོ་ཉི་ལྷུ་ཙམ་ཞིག་འདུག དེའི་དུས་མི་མང་པོ་ཅི་མི་འདུག དེ་ནས་རྗེས་དེ་བ་ལ་རིན་པོ་ཆེས་གནམ་
ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་ནས་སྤྱོད་ཅ་རྩོགས་གསུམ་དེ་བཅུགས་སོང་བ། སྤྱོད་མ་དགོན་པའི་ནང་ལ་བསྐྱུད་སྤྱོད་ནས་ཅ་རྒྱུད་
སྤྱོད་མཁན་ཆོས་མ་གྱི་ཞིང་ཁའི་ནང་ལ་གུར་བྱུག་ནས་བསྐྱུད་ཀྱི་རེད། ལྷ་ཁང་རྩིང་པ་སྤྱོད་བཀའ་ཆར་ཙམ་ནས་

སྒྲིབ་འགྲོ་བཅུགས་ཀྱི་འདུག གཞུག་མ་རྫོགས་ཆེན་སྒྲིབ་མཁན་ཆོས་ལྷ་ཁང་ཅེ་ན་ལ་ཉི་མ་བཟུ་ཡ་ལ་ཤེལ་སྒོ་
ཁྱར་འགྲོ་བ་དེ་འབྲུགས་ཀྱི་འདུག དེ་དུས་ནས་འགོ་བཅུགས་པ་རེད། དེ་དུས་མི་སྐྱ་གསུམ་ཙམ་བཞི་ཙམ་མ་
གཏོགས་མི་འདུག

ཆོས་གྲིག་ལ། དགོན་པ་དང་གཞིས་ཁྱོད་བཞི་པའི་བར་གྱི་འབྲེལ་ལམ་སྒྲོར་གསུང་རོགས།

ལན། ཡུལ་དགོན་གཉིས་གཅིག་རེད། སྐུ་བ་པ་འཇུགས་དུས་དེ་ཆོར་མི་མང་གིས་བད་ཤག་བསྐྱུ་འགྲོ་གི་
རེད། དུང་སྐུ་བ་འཇུགས་དུས་མི་མང་གིས་གཉེར་བ་བསྒྲོས་འགྲོ་གི་རེད། ཉི་བཅའ་ཆང་མ་གཉེར་པས་བརྒྱབ་འགྲོ་
གི་རེད། གནའ་སྤྲ་མོ་དང་པོ་དུང་སྐུ་བ་འཇུགས་དུས་སྐྱ་མ་རེ་ལ་སྒྲོར་མོ་གཉིས་རེ་བྱལ་བ་རེད། ང་ཆོ་དང་པོ་འདི་
ན་ཡོང་དུས་ཉི་མ་གཅིག་ལ་སྒྲོར་མོ་གཉིས་མ་གཏོགས་སྐྱ་རག་གི་ཡོད་མ་རེད། རིན་པོ་ཆེ་གདན་འདྲེན་ཞུ་དུས་
སྒྲོར་མོ་བཞི་འབྲལ་གྱི་ཡོད་རེད།

ཆོས་གྲིག་ལ། དགོན་འདིར་གླིང་ཁྱོ་བ་དེ་ཆེན་རོལ་མོ་འབྲལ་རྒྱ་ག་དུས་འགོ་བཅུགས་པའི་སྒྲོར་གསུང་རོགས།

ལན། ཨོ་རི་སའི་གླིང་ཁྱོ་དེ་རིན་པོ་ཆེས་བདག་པོ་བརྒྱབ་དུས་ཨོ་རི་ས་ནས་གླིང་ཁྱོ་སྒྲོབ་མཁན་མི་གཅིག་
དང་ནག་མོ་གཅིག་ཁྱིད་བྱུང་། གཞིས་ཁྱོད་བཞི་པའི་བྱ་བུ་མོ་ཆོ་ལ་ཐལ་ཆེར་རྒྱ་བ་གཅིག་གཉིས་ཙམ་ཞིག་
བསྐྱབས་སོང་། དེ་ནས་གླིང་ཁྱོ་འབྲལ་དེ་འབྲུགས་པ་རེད། གླིང་ཁྱོ་འབྲལ་ཡ་དེ་སྒྲིབ་མ་འདི་ན་བཤད་བྲུ་དབྱ་
བཞེས་ནས་བཤང་བྱ་ཉེར་ལྷ་འཁོར་པའི་མཛད་སྒྲིའི་སྐབས་ལ་གཅིག་འབྲལ་སོང་བ། དེའི་དུས་ལོ་ལྷ་བྱག་
ཙམ་རེད་ཆར་བ་རེད། བཤད་བྲུར་མཛད་སྒྲིའི་སྐབས་ཨོ་རི་ས་ནས་གླིང་ཁྱོ་འབྲལ་མཁན་ཆང་མ་སྐྱད་བཏང་བ་
རེད། དེ་ནས་ང་ཆོ་འཆེམ་པོ་ཏོག་ཙམ་རྒྱག་ཤེས་མཁན་ཆོས་མདའ་དང་གཞུ་དང་། ལྷ་མ་ཡན་ཆད་རྒྱ་བ་གཅིག་
ཙམ་བཟོ་བསྐྱད་རེད། གླིང་ཁྱོ་དེ་ཅ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་སྒྲོར་མང་པོ་བཤད་ཀྱི་འདུག་པ།

ལྷུབས་རྗེའི་རིན་པོ་ཆེས་ཕྱག་ལས་གནང་བའི་སྒྲོར།

རིན་པོ་ཆེས་ཞིང་ཁ་ལ་མང་པོ་ཐེབས་པ་རེད། ང་ཆོ་མཉམ་དུ་ལས་ཀ་མང་པོ་ལས་རེད། ཁོང་རང་སེམས་ཙན་
ལ་བྱམས་པོ་སྐྱག་མོ་ཡོད་རེད། འོ་མ་བཞོ་རྒྱའི་བ་སིང་གླིང་རྒྱང་རྒྱང་སུམ་ཅུ་ཙམ་ཡོད་རེད། ཐེའུ་དེ་ཆོ་ལའང་
དཔེ་བྱམས་པོ་གནང་གི་རེད། དགོན་པ་ལ་སེམས་ཙན་དེ་ཆོ་ལ་ཁོང་རང་གིས་གཡོག་རྒྱག་གི་རེད། ཕྱག་ལས་
དེ་འབྲུ་ཡང་གནང་གི་རེད། མི་ལ་ན་ཡ་ཆ་ཡ་རེད་ན་མཆན་སྤེད་ལའང་ཐེབས་ཡོང་རེད་ད། གཞིས་ཁང་རྫིང་པ་

དེ་ལ་ཉིང་ཉིང་རྒྱང་ས་ཞིག་བཟོས་བཞག་ཡོད་རེད། དེ་བརྒྱངས་ན་ཡ་ཁོ་རེ་གསུངས་མར་ཐེབས་འོངས་ནས་
 ཞབས་ཕྱི་ཁྱིད་ནས་ཐེབས་འགོ་བ་རེད། དེ་ནས་དགོན་པ་ལ་བྱ་བུ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། དེ་ལ་མགོ་མཁྱེན་བཅེ་རིན་
 པོ་ཆེ་ག་འདྲ་གདན་འདྲུངས་སོང་། སྐྱལ་ལུང་ཅེ་སྐྱལ་རིན་པོ་ཆེ་གདན་འདྲུངས་དུས་པད་ཤག་མེད་པའི་སྐྱབས་ཡིན་
 བའང་རྩི་ལི་ནས་ཐེབས་འགོར་ཞིག་ཉོས་ནས་གདན་འདྲུངས་ཡོང་བ་རེད། ལྷ་ཆེན་དེ་ཆོ་གདན་འདྲུངས་ནས་དབང་
 ལུང་མན་ངག་སྤྱོད་ཆད་ཐོབ་མ་སྤྱོད་བ་ག་ཆོད་ཐོབ་ཡོད་རེད། རིན་ཆེན་གཉེར་མཛོད་ག་འདྲ་གདན་སོང་། ལྷ་
 པ་ཆོ་ལ་ག་ཆོད་ཅིག་ཐོབ་ཡོད་རེད།

དབལ་མོ།

རྩམ་པ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༤ ལོར་(Mussoorie)མ་སུ་རིར་སྤྱོད་པའི་དེ་ཡང་དབལ་མོའི་ཕ་མ་གཉིས་ནི་བོད་ས་མཁོར་
སྡོན་ནས་ལྷ་ས་བརྒྱུད་གནས་སྐོར་དུ་ཐེབས་ཏེ་རྒྱ་གར་དུ་སླེབས། ཐོག་མར་མ་སུ་རིར་འབྱོར་བ་དང་། དེའི་རྗེས་
རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་ས་སྤོམ་རྩེ་ལ་བོད་ཀྱི་ལག་རྩལ་ཁང་ཟེར་བའི་ཆོང་ཁང་ཞིག་ཕྱེ། དེའི་དུས་སུ་བོད་ས་མཁོར་ནས་
བོད་མི་མང་པོ་ཞིག་རྒྱ་གར་ལ་སྤྱབས་བཅོལ་དུ་ཡོང་མཁན་ནམས་ལ་རྒྱ་དངོས་མང་པོའི་རོགས་སྐྱོར་གནང་བ་
དང་། ལྷག་པར་དུ་ཆེ་རབས་ལས་ཀྱི་སྤྲོ་མ་ལ་སྤྱབས་རྗེ་བྱལ་དབང་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཇལ་ཏེ། དགོན་པ་གསར་
བཞེངས་སྐབས་མཆོད་ཡོན་སྦྱོན་བདག་མང་པོ་གནང་ཡོད།

ཆོམ་གྱིག་ལ། དང་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རྩོད་སྤྱོད་བསྟུན་ཞིག་གསུང་རོགས་གནང་།

ལན། ངའི་མིང་ལ་དབལ་མོ་ཟེར་གྱི་རེད། ང་རང་སྡོན་མ་ནས་རྒྱ་གར་ལ་སླེབས་བསྐྱེད་པའི་མི་རེད་བ། ང་
རང་ཟེར་ལ་རྒྱ་གར་ཁམས་པ་ཡིན་ཟེར་གྱི་ཡོད། ང་རང་གི་ཕ་ཡུལ་དེ་ཆབ་མདོ་ནས་རེད། ང་ཡི་ཨ་མའི་ཕ་མ་ཨ་
མུའི་མཆོན་ལ་སློབས་ལྷན་ཤེས་རབ་འོད་ཟེར་རྟེན་ཟེར་རེད། ཆབ་མདོ་རྩ་སྟོད་ན་ངའི་ཨ་མུའི་སྲགས་པའི་དགོན་
པ་ཞིག་ཡོད་རེད། རྩེ་མའི་དགོན་པ་རེད། ཨ་མུའི་དགོན་པ་དེ་ལ་བྱ་བྲལ་རིན་པོ་ཆེ་ཐེབས་ཡོད་པ་བྱ་བྲལ་རིན་པོ་
ཆེ་ཁོང་རང་གིས་ང་ལ་གསུངས་སོང་། དེའི་དུས་བྱ་བྲལ་རིན་པོ་ཆེ་དགྲུང་ལོ་རྒྱུད་ལྟར་རེད། བྱ་བྲལ་རིན་པོ་ཆེས་
སེར་མཁའ་འགྲོའི་གསུང་འབྲུག་གྱི་དབང་ལུང་དེ་ཆ་ཆང་ངའི་ཨ་མུའི་རྩ་ནས་ཁྱས་ཡིན་གསུང་གི་འདུག ཨ་མུའི་
དགོན་པ་དེ་ནས་ངའི་ཨ་མ་དང་ཨ་མ་མོ་རང་གི་འདུག་རོགས་དགོན་པ་དེའི་སྲགས་པ་ཞིག་དང་མཉམ་དུ་ཁམས་
ནས་ལྷ་ས་ལ་སླེབས། ལྷ་ས་ནས་གནས་དེ་ཆོ་བསྐོར་ནས་རྒྱ་གར་ལ་སླེབས་འདུག་ག དེའི་སྐབས་སུ་རྒྱ་གར་ལ་
གནས་སྐོར་ལ་འགྲོ་ལ་སྲོག་འཕེན་ལ་བཞག་ནས་འགྲོ་དགོས་རེད། ལས་སྤྱོད་རྩ་ནས་མེད་རེད། རྒྱ་གར་ལ་སླེབས་
དུས་དང་པོ་མཆོ་བརྒྱལ་སླེབས་འདུག་མཆོ་བརྒྱལ་དགོན་པ་དང་པོ་བཞེངས་མཁན་དེ་ངའི་ཨ་མུ་རེད། དགོན་པ་དེ་
ད་ལྟ་ཡོད་རེད། ཨ་མུས་ལུང་པ་དེའི་དམར་མཆོད་བྱེད་ལ་ཆ་ཆང་བཀག་རེད། དེ་ནས་མི་དེ་ཆོས་སྤྲོ་མ་རྩ་ཆེན་འབྲུ་
ཡིན་ས་རེད་ཟེ། ལྷ་དེ་མི་ལ་བབས་ནས་སྤྲོ་མ་ཁོང་ལ་རོགས་པ་ག་རེ་དགོས་ན་འདྲིས་གསུངས་འདུག་ག ལུང་

པ་དེའི་ལྷ་དེ་ལ་སྤྱི་ཁོང་ལ་མགོ་བསྐྱར་འདུག་ག

ཡ་མ་དབའ་མོས་ཐོང་མི་གསར་འབྱོར་ཆོ་ལ་རྒྱལ་རམ་གནང་ཆུང་།

ཆོམ་གྱི་ལ། དང་པོ་རྒྱ་གར་ལ་སྤྱི་བ་སྤངས་དང་། དེའི་སྐབས་ཀྱི་གནས་སྤངས་སྐྱོར་གསུང་རྒྱལ་གནང་།

ལན། ར་རྒྱ་གར་ལ་སྤྱི་བས་ནས་མ་སུ་རི་ལ་སྤྱི་བས། དེ་ནས་ཁྱོམ་ཞི་ (Bombay) ལ་སྤྱི་བས་ནས་
ཆོང་ཁང་ཞིག་བྱས་ཡིན། དེའི་དུས་དེ་ལོ་རྒྱུད་རྒྱུད་རེད། ཆོང་ཁང་དེའི་མིང་ལ་བོད་ཀྱི་ལག་རྩལ་ཁང་ (Tibetan Art) བཞག་རེད། དེའི་དུས་ཆོད་དེ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༣-༡༩༥༠ བར་ལ་རེད། དེའི་སྐབས་སུ་བོད་ནས་རྒྱ་
བོད་པ་དཔེ་མི་སྤྱི་མང་པོ་ཐོས་ཀྱིས་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། ར་སྐབས་དེའི་དུས་ལུང་པ་དེ་ལ་ས་ཆགས་བསྐྱད་པ་འདྲ་
ཞིག་བྱས། ཁོང་ཆོ་གང་ག་སྤྱི་མེ། ག་ས་ག་བ་ནས་ཁྱོམ་ཞི་ལ་དབའ་མོ་ཟེར་མཁན་ཞིག་གིས་རྒྱལ་པ་བྱེད་
ཀྱི་རེད་ཟེར་ནས། དེའི་དུས་དཔེ་ལྷགས། བཀའ་བརྒྱུད། རྒྱུ་མ་སུ་ཡིན་ནའང་དགོན་པ་འདྲ་བཞེངས་རྒྱུ་ཞེས་
འདེབས་སྐོར་དུས་དང་པོ་ཁྱོམ་ཞི་ལ་དེ་རྩ་ལ་སྤྱི་བས་ཡོང་གི་རེད།

ཡང་ཆོང་པ་དེ་ཆོས་རྒྱ་གར་སྐད་མ་ཤེས་ནས་དཀའ་ལས་ཡོད་རེད་ལ། སྤྱི་མེ། ཡང་དབའ་མོའི་རྩ་ལ་
འགྲོ་དགོས་རེད་ཟེར་ནས་དེ་རྩ་ལ་ཡོང་གི་རེད། ཡང་ནད་པ་དེ་ཆོ་ག་བ་ག་ས་ནས་སྤྱི་ཁང་ལ་འགྲོ་ན་སྤྱི་
པ་དང་སྐད་བརྒྱུ་ལ་འགྲོད་ནས། སྤྱི་མེ། དཀའ་ལས་ཡོད་རེད་ལ། དེ་རྩ་ལ་སྤྱི་བས་ཡོང་གི་རེད། དེའི་དུས་ནད་
པ་ཐམས་ཅད་སྤྱི་བ་དགོས་པའི་རྩ་བ་ཅི་རེད་ཟེར་ན། ཁྱོམ་ཞི་ལ་སྤྱི་ཁང་དཔེ་ཆེན་པོ་ཁྱེར་རྟོ་སི་པི་ལ་ (Nair Hospital) ཟེར་བ་
ཞིག་ཡོད་རེད། སྤྱི་ཁང་དེའི་ནང་ལ་དང་གི་སྤྱི་ཁང་ཆེད་དཔལ་འབྱོར་ཟེར་མཁན་ཞིག་
ཞིག་ཤེད་ལྷ་མཁན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེའི་སྐབས་སུ་སྤྱི་ཁང་དེར་བསྐྱེད་ན་པ་དང་ལག་ཤོར། སྤྱི་ཁང་ས་མ་རག་ནས་
ཡ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད། དེ་རྩ་ལ་སྤྱི་བས་ནས་དས་ལས་སང་ཁྱེར་རྟོ་སི་པི་ལ་ (Nair Hospital) ལ་
གཏོང་རྒྱུ་ལས་རེད། དཔལ་འབྱོར་གྱིས་ཀྱང་ལས་སང་ནད་པ་ཆེ་རྒྱུ་སྤྱི་ཁང་ནལ་ཁྱི་ལ་བསྐྱེད། ཁ་ལག་
དེ་ཆོ་རིན་མེད་སྤྱད། ཁོང་ཆོ་ལ་དཔེ་མི་སྤྱི་མང་པོ་ཐོས་པོ་དང་ཡག་པོ་བྱུང་སོང་། སྤྱི་མེ། ར་རང་ལ་ཞེ་བྱུག་
ཅིག་ཡོད་མ་རེད་དེ། སྐད་འདྲ་ཤེས། ས་ཆགས་བསྐྱེད་ཡོད་པ་སོང་ཅང་གསར་འབྱོར་ལས་ལག་ཅན་ཞིག་ཡོད་
རེད་ལ། ཁྱོམ་ཞི་ལ་དེ་འདྲ་བྱས་ནས་བསྐྱེད་རེད། ཁོང་ཆོ་གང་ག་ལ་དང་གིས་རྒྱལ་པ་བྱུབ་བྱུབ་བྱས་ཡིན།

ལ་སྐབས་ཆེ་རིན་པོ་ཆེ་དང་འབྲེལ་བ་ཆགས་ཆུང་།

ཆོམ་གྱི་ལ། ལ་སྐབས་ཆེ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཐོག་མར་འབྲེལ་བ་ཆགས་སྤངས་སོགས་ཀྱི་སྐོར་གསུང་རྒྱལ་གནང་།

ལན། དེའི་བར་དེ་ལ་ང་ཚོའི་རིན་པོ་ཆེ་དཔལ་ལྷན་ཅ་བའི་སྒྲ་མ་ཁོང་ཡང་ཐེབས་རེད། དེ་ནས་པད་ཚོར་
རིན་པོ་ཆེ་གྱི་ལོ་ ༡༩༤༩ ཅམ་ལ་སྤེལ་གོ་བ་ (Bylakuppe) ལ་ཐེབས་རེད་ཟེར་གྱི་འདུག ཁོང་གཞིས་ཆགས་
ནང་བཞུགས་དུས་ཁོང་ལ་ཅི་གང་ཡོད་མ་རེད། སྒྲ་མ་ཁོང་རྟོགས་ལྷན་ཅ་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད་ལ། གྲུ་བ་དེ་ཆོ་ཡར་
བསྐྱུས། དགོན་པ་བཞེངས་དགོས་ས་རེད་དགོངས་ནས་འགོ་དེ་བཙུགས་ཡིན་ས་རེད། ཡིན་ནའང་དེའི་དུས་ང་
སྤེལ་གོ་བ་ལ་ཡོད་མ་རེད། ང་རྫོམ་རྩི་རང་ལ་ཡོད་རེད། ཡིན་ན་ཡང་ཁོང་རྫོམ་རྩི་ལ་ཐེབས་སོང་། ཁོང་གིས་གྱི་ལོ་
༡༩༤༩ ཅམ་དེ་བ་ལ་དགོན་པ་བཞེངས་རྒྱུའི་འགོ་ག་ལེར་བཙུགས་རེད། དེ་ལ་རྟོགས་རམ་དགོས་གྱི་ཡོད་
རེད། ངས་དང་པོ་ཨ་དབྱངས་རིན་པོ་ཆེ་ངོ་ཤེས་ཡག་པོ་བྱུང་སོང་། ཁོང་རིན་པོ་ཆེ་ལས་དབྱང་ལོ་རྒྱུད་གི་རེད།
ཁོང་གཞིས་མཉམ་དུ་བཞུགས་རེད་ལ། དེའི་གཞུགས་ལ་པད་ཚོར་རིན་པོ་ཆེ་ཐེབས་རེད། ང་རང་གིས་རྟོགས་རམ་
འདྲ་རྟོག་ཅམ་རྟོག་ཅམ་གང་འགྲུལ་བྱེད་བསྐྱེད་གྱི་ཡོད། དེའི་སྐབས་སུ་ང་ལ་སྤོང་མོ་རྒྱག་མཁན་དཔེ་མི་སྤིང་
མང་པོ་ཡོད་གི་ཡོད་རེད། རྒྱན་ཆད་ལ་ཡོད་མ་རེད། ཉི་མ་རྟག་པར་ཡོད་གི་རེད། དེའི་སྤྱི་ན་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ངོ་ཤེས་
གྱི་ཡོད་མ་རེད། དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་མངུ་ལ། རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་དང་པོ་གྲགས་ཐེབས་ཆག་ཐེབས་ཆག་ཅིག་བཞེངས་
རེད། གྱི་ལོ་ ༡༩༤༩-༡༩༤༩ དེ་བ་ལ་རིན་པོ་ཆེས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་ལ་འགོ་བཙུགས་རེད། དེ་ལ་དཔེ་
ལག་མེད་ནས་འགྲིག་གི་མི་འདུག་གསུང་གི་འདུག རིན་པོ་ཆེ་ང་ལ་ག་དུས་ཡིན་ན་ཅི་ཞིག་གསུངས་ནའང་ཅིང་
མའི་ལམ་ནས་རྒྱུ་རྒྱུ་གསུང་གི་རེད། རིན་པོ་ཆེ་ཐེབས་སོང་རེད། ད་ཡོད་མ་རེད། ཡིན་ནའང་རིན་པོ་ཆེ་ཡོད་
བསམ་གྱི་ཡོད། ང་རང་གི་སེམས་ལ་ཡོད་ན་མེད་ན་རིན་པོ་ཆེ་རང་ཡིན། དེ་ནས་ངས་ཁོང་ལ་རྟོགས་པ་ག་རེ་
དགོས་ནའང་རྟོག་ཅམ་རྟོག་ཅམ་བྱས་ཡིན།

ཟངས་མདོག་དཔལ་རིའི་འོག་གི་ཤར་སྒོ་དང་སྒོ་སྒོ་གཉིས།

ཚུམ་གྱིག་པ། ཟངས་མདོག་དཔལ་རིའི་འོག་སའི་ལྷ་ཁང་རྒྱུང་བ་དེར་སྒོ་གཉིས་བྱུང་སྐབས་སྒོར་གསུང་རྟོགས་
གནང་།

ལན། ཟངས་མདོག་དཔལ་རིའི་འོག་ལ་སྒོ་གཉིས་ཡོད་པའི་ལྷ་ཁང་ཞིག་འདུག་ལ། རྩོན་མ་ལྷ་ཁང་དེ་མ་
གཏོགས་གཞན་ཡོད་མ་རེད། ལྷ་ཁང་དེ་བཞེངས་དུས་རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་གསུང་གི་འདུག ལྷ་ཁང་དེ་བཞེངས་
ལ་ལ་འབར་མ་སྒྲ་མ་ཞིག་གིས་ང་ལ་རྟོགས་པ་བྱེད་ཆོག་གསུང་གི་འདུག་ཟེར། ལྷ་ཁང་བཞེངས་ལ་ལ་པད་ལག་
སྤྱད་དགོས་ཟེར་གྱི་འདུག་གསུངས་སོང་། འོ་ད་དེ་དཔེ་ལག་པོ་རེད་པ་ཞུས་ཡིན། དེ་ནས་འབར་མ་སྒྲ་མ་དེ་ཡིས་
རྟོགས་པ་ལག་པོ་བྱས་རེད། དེ་མིན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་པད་ལག་ཁྱེར་ཡོང་ལ་ཡོད་མ་རེད་ལ། འབར་མ་སྒྲ་མ་དེ་ཡིས་

རོགས་པ་བྱས་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་དེ་ཨུ་ཅི་གྲུབ་རེད། དེའི་གཞུག་ལ་འབར་མ་སྒྲ་མ་དེ་ལ་ཅི་འདྲ་བྱུང་བ་ཡིན་
ནམ་མཐོང་ལ་མེད་པ་ཆགས་སོང་། ད་དུང་ལྷ་ཁང་འབྲུག་ཡོད་མ་རེད། ལས་ཀ་མང་པོ་ཡོད་རེད། ལྷ་ཁང་དེ་
ལ་སྒོ་གཉིས་འདུག་པ། སྒོ་གཅིག་ཤར་དང་གཅིག་སྒོ་ལ་འདུག་པ། དང་པོ་ཤར་ཕྱོགས་ལ་མ་གཏོགས་སྒོ་ཕྱོགས་
ལ་སྒོ་ཡོད་མ་རེད། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒོ་དེ་ག་རེ་རེད་ཟེར་ན། འབར་མ་སྒྲ་མ་ཡིས་ཡིན་གཅིག་མིན་གཅིག་ཤར་
ཕྱོགས་ལ་སྒོ་སྟོན་དགོས་ཡོད་ལམ་རེད། ང་ཚོ་བོད་མི་ཡིས་སྒོ་སྟོན་ཕྱོགས་ལ་སྟོན་གྱི་རེད། འབར་མ་སྒྲ་མ་ཡིས་
བད་ཤག་སྤྱད་གྱི་ཡོད་རེད་པ། དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་འགྲིག་གི་རེད་གསུངས་ནས་སྒོ་ཤར་ཕྱོགས་ལ་བསྟན་རེད།
གཞུག་ལ་འབར་མ་སྒྲ་མ་དེ་མ་ཡོང་། དེ་ནས་ང་ཚོས་བད་ཤག་ཡར་བསྐྱས་མར་བསྐྱས་ནས་འགྲིག་སོང་རེད།
དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེས་སྒོ་ཕྱོགས་ལ་སྒོ་གཅིག་བྱེ་རེད། འོ་དེས་བྱས་ནས་ད་ལྟ་སྒོ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཆ་བ་དེ་རེད།

ཨ་མ་དབལ་མོས་དུང་འཁོར་བ་ཞེས་ཆུལ།

ཚེ་མ་གྲིག་པ། ཁྱེད་ཀྱིས་དུང་འཁོར་བྱེ་ཡོ་ག་དུས་ཅམ་ལ་བཞེངས་པ་རེད། དེའི་སྒོར་གསུང་རོགས་གནང་།
ལན། བྱི་ལོ་ ༡༩༥༠ ནང་ལ་ཡིན་ས་ཡོད། སློབ་གྲུའི་ཆོང་ཁང་ཕྱོགས་ན་ཁ་ཚུར་བསྟན་པའི་དུང་འཁོར་
དེ་ད་ལྟ་བུར་ལ་ལུས་བསྐྱད་འདུག་པ། དེའི་དུས་དཀྱིལ་མ་ལ་རེད། ངས་དང་པོ་དུང་འཁོར་དེ་བཞེངས་རེད། དེའི་
སྐབས་སུ་རིན་པོ་ཆེས་བཤད་བྲ་ཞིག་བཞེངས་དགོས་ཀྱི་འདུག་གསུངས་ནས་མཁན་པོ་ནམ་གྲོལ་ག་བ་ག་ས་
ལ་སྒྲ་མ་ཆེ་རོགས་ཆེ་ཆོད་ཀྱི་སྐུ་མཁུན་ལ་བཏང་། དེ་ནས་དེའི་སྐབས་སུ་སློབ་གྲུ་འདྲ་པོ་ཆུང་ཆུང་ཞིག་བཅོས།
འབྲུག་པ་དེ་འདྲ་སློབ་སྐྱོད་ཀྱི་ཅམ་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། ངའི་དུང་འཁོར་ནང་ལ་ལྷེབས་རིས་འབྲི་མཁན་དེ་འབྲུག་
པ་དེ་ཆོ་རེད། མཁན་པོ་ནམ་གྲོལ་གྱིས་གུང་སངས་སྐབས་དུང་འཁོར་ནང་ལ་ལྷེབས་རིས་འབྲི་རོགས་གིས། ངས་
ཁྱེད་ཆོ་ལ་ཡི་གེ་སློབ་དགོས་གསུངས་ནས་ལྷེབས་རིས་དེ་དག་གིས་རེད།

ཆན་གསུམ་ཁང་འགོ་འཇུག་ས་རྒྱུའི་བསམ་སྒྲོའི་འཁོར་ཆུལ།

མ་ཉི་དུང་འཁོར་དེ་བཞེངས་པའི་སྐབས་སུ་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ཀླད་པོ་ཀླད་མོ་མང་པོ་ཡོང་ནས་ཉི་མ་ཆ་བའི་ནང་
ལ་རྫོ་བཅག་ཨ་ཤོམ་བ་ལུས་ནས་བཟས། དཔེ་ལས་ཀ་མང་པོ་བྱེད་ཀྱི་འདུག་ཀླད་པོ་ཀླད་མོ་དེ་ཆོ་མཐོང་ནས་
ངས་དཔེ་མ་སྤྱིད་སྤྱིང་འདྲ་ཞིག་རྩེ་སོང་། ཨ་ཁ། ཆ་བ་དེ་འདྲའི་ནང་ལ་ཅི་ཡིན་ནམ་བསམས་སོང་། དེ་ནས་ང་
མཁྱོགས་པོ་མཁྱོགས་པོ་ཆུར་ཡོང་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཀླད་པོ་དང་ཀླད་མོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཉི་མ་ཆ་བའི་ནང་ལ་
ས་རྒྱ་རྫོ་སློག་བྱེད་ཀྱི་འདུག་ཁྱུས་ཡིན། ད་དེ་འདྲ་རེད། ལྷ་མཁན་ཟེར་བ་སུ་གང་ཡོད་མ་རེད་གསུང་གི་འདུག

རིན་པོ་ཆེ། རས་ཇ་དང་བག་ལེབ་དེ་ཆོ་ཁྲིར་ནས་འགྲོ་གི་ཡིན་ཞུས་ཡིན། རོ། ད་ཁྲོས་བྱེད་ན་གྱིས། འགྲིག་གི་
 རེད་གསུངས་སོང་། ལགས་སོ་ཞུས་ནས་ཆ་དམ་ནང་ལ་ཇ་དང་བག་ལེབ་ཁྲིར་ནས། ཁོང་ཆོ་ལ་ཆ་བའི་སྐབས་
 རང་ལ་མ་བསྐྱད་པར་ནང་ལ་བྱ་བྱ་བྱུག་འདྲ་མེད་པས་ཟེར་ཡིན། ཁོང་ཆོས་བྱ་བྱ་བྱུག་ཅི་གང་མེད། ལྷ་མཁའ་
 མེད། སྐྱོང་མཁའ་མེད། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་འདྲ་ལ་བ་བསྐྱད་ཀྱི་འདུག དངོས་གནས་དང་གནས་ཁོང་ཆོ་ལ་དཔེ་
 མ་སྤྲོད་སྤྲོད་རྒྱུ་དེ། དེ་ནས་རས་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་མཁའ་ལ་ཡོང་ནས་ཁོང་ཆོ་ལ་བྱ་བྱ་བྱུག་སྐུ་གང་མི་འདུག་ཞུས་
 ཡིན། བྱ་བྱུག་ཡོད་ཡོད་རེད་དེ། ལྷ་མཁའ་ཡོད་མ་རེད་གསུང་གི་འདུག

རས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ལོ་ཆེན་པོ་དེ་འདྲ་ལ་དེ་འདྲའི་སྐུ་ག་པོ་སྐྱོང་གི་འདུག དཔེ་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་འདུག རིན་
 པོ་ཆེ། རས་ཡིན་གཅིག་མིན་གཅིག་ཅིག་མ་བྱས་ན་འགྲིག་ས་མ་རེད། སེམས་བ་བདེ་གི་མི་འདུག་ཞུས་ཡིན། ད་
 ཅི་བྱེད་ལ་མེད་རེད། ཁྱོད་ཅི་བྱེད་ལ་ཡོད། བྱེད་ལ་ཅི་གང་ཡང་ཡོད་མ་རེད་དེ་གསུང་གི་འདུག དེ་ནས་རས་ཉི་མ་
 གཅིག་གཉིས་ཤིག་བསམ་སྒྲོ་བཏང་བསྐྱད་ཡིན། རིན་པོ་ཆེ་ཀླས་གསོ་ཁང་ཞིག་བཙུགས་བཞག་ན་ག་འདྲ་ཡོད་
 ན་ཞུས་ཡིན། རིན་པོ་ཆེས་ཉ་ཉ་གསུངས་ནས་བཞད་མོ་ཤོར་སོང་། ག་བ་ག་བ་ཡོང་གི་མ་རེད། ཉི་མ་གཅིག་
 དང་གཉིས་ཀྱི་ལས་ཀ་མ་རེད། མི་ཆེ་གང་པོའི་ལས་ཀ་རེད། དེ་ཁྱོད་རང་གིས་ཡོང་གི་མ་རེད། ཁྱོད་རང་ལ་ལས་
 ཀ་ག་ཆོད་མང་པོ་ཡོད་གསུང་གི་འདུག ང་རང་ལ་བྱ་བྱ་དང་ལས་ཀ་མང་པོ་ཡོད་རེད་དེ། རིན་པོ་ཆེ། ཅི་ཡིན་ན་
 ཡིན་བྱེད་ལ་རང་ཡིན་ཞུས་ཡིན།

དེ་ནས་ཉི་མ་ཞིག་ལ་རིན་པོ་ཆེས། དངོས་གནས་རོགས་རམ་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་པས་གསུང་གི་འདུག ད་དེ་
 བྱེད་བྱུབ་ན་དཔེ་མ་སྤྲོད་ལག་པོ་རེད། དག་བ་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་ལས་ཀ་ཞིག་རེད་གསུངས་སོང་། དེ་ནས་ང་སྒྲོ་བཏང་
 ནས་ལྷ་ཚུགས་བརྒྱབ་སྟེ་༡༩༢༣-༡༩༢༤ དེ་འདྲའི་སྐབས་ཤིག་ལ་ཀུན་གསོ་ཁང་དེ་འགོ་བཙུགས་རེད། འགོ་
 བཙུགས་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་གི་བཀའ་འདྲིན་གྱིས་ཀྱང་པོ་ཀྱང་མོ་དེ་ཆོ་སྤྲོད་ས་དཔེ་ལག་པོ་རེད་སོང་། ཁོང་
 ཆོ་དཔེ་སྤྲོད་པོ་བྱུང་སོང་།

ཚུམ་གྱིག་པ། ཕུར་བ་ལྷ་ཁང་ག་དུས་བཞེངས་པ་དང་དེའི་སྐོར་གསུང་རོགས་གནང་།

ཡན། ཕུར་བ་ལྷ་ཁང་དེའི་རྗེས་ལ་ངས་བཞེངས་རེད། ལྷ་ཁང་དེ་དངོས་གནས་བྱས་ན་ང་རང་གིས་མགོ་
 ནས་གཞུག་བར་ལྷ་ཁང་རང་བཞེངས་ལ་རེད། དེ་མ་བྱུང་རེད། རིན་པོ་ཆེས་ཅེད་མོའི་ལམ་ནས་ང་ལ་ཐོག་ཁ་ལ་
 མི་སྤྲོད་ས་བཅོས་ན་འགྲིག་གི་མ་རེད་པས་གསུངས་སོང་། ཁོང་གིས་ག་དུས་ཡིན་ནའང་ང་ལ་ཅེད་མོ་མ་གཏོགས་
 གསུང་གི་མ་རེད། རས་དེ་ཡང་ཅེད་མོ་ཡིན་ཤིག་བྱས། ང་རྩོམ་གྱི་ལ་སོང་ནས་ཚུར་ཡོང་དུས་ལྷ་ཁང་ཐོག་ཁ་ལ་

ཞིག་བཞེངས་རྒྱུ་ཡིན་པ་ལྟར་གསུངས་པ་དང་། བདེ་ཆེན་དཀྱིལ་འཁོར་ཞིག་བཞེངས་ཀྱི་ཡིན་གསུང་གི་འདུག་
དེའི་སྐབས་སུ་ཁྱེད་མཆར་ང་རང་གི་ལས་འདྲ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། བྱ་བྲལ་རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་དཔེ་ཆ་ཞིག་གནང་
སོང་། དཔེ་ཆ་དེ་བཅས་མདོག་དཔལ་རིའི་སྒྲིན་ལས་ཤིང་འདུག ངས་ཉི་མ་ཉག་པར་དེ་འདོན་གྱི་ཡོད། ཉི་མ་ཞིག་
བལ་ཡུལ་གོ་རྩ་མ་རི་ (Godawari) ལ་འབར་མའི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་ཞིག་བཞེངས་གྲུབ་ནས་མཛད་སྒྲིལ་བྱ་
བྲལ་རིན་པོ་ཆེ་མེས་ཀྱས་མི་དེ་ཆོ་ག་དང་གདོན་སྒྲིད་པོ་བྱས་ནས་བསྐྱེད་ཡོད་པ་དང་། ང་ཡང་དེ་ལ་སྦྲེབས་བསྐྱེད་
ཡོད།

རྟོག་དེ་ལ་ལ་ལྟག་མཛོད་ཀྱན་བཟང་སྦྲེབས་བྱུང་། ཀྱན་བཟང་གིས་ད་དེ་རིང་ཡིན་ན་ག་འདྲ་སྒྲིད་པོ་འདུག་
ལ་བ་གྱི་འདུག་འོ་འདུག་ལ་བ་ཡིན། དེས་གནས་གོ་རྩ་མ་རི་གནས་ཅ་ཆེན་པོ་དཔེ་དང་བལ་ལ་བ་སོང་། ཡིན་དང་
ཡིན། འདི་ལས་ཅ་ཆེ་བ་ཞིག་གང་ན་ཡོད་པེད་ཟེར་ཡིན། འོ། གཟུང་སྐར་མ་ཡག་པོ། བྱ་བྲལ་རིན་པོ་ཆེ་ཞལ་
བཞུགས་ནས་ང་ཆོ་སྒྲིད་པོ་བྱས། ངས་ཁྱོད་ལ་སྐད་ཆ་ཞིག་ལ་བ་ལ་ཡོད། དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་མིན་མ་ཟེར་ཨ་ལ་བ་སོང་
། ག་པེད་སྐད་ཆ་པེད་ལ་བ་ཡིན། ངས་ཁྱོད་ལ་གཅིག་ཟེར་ལ་ཞིག་ཡོད། དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་བྱེད་གྱི་ཡིན་ཟེར་དགོས་མ་
གཏོགས། མིན་ཅ་བ་ནས་ཟེར་ཆོག་གི་མེད་ལ་བ་སོང་། ཁྱོད་འདྲ་མི་འདྲ་སྐད་ཆ་བཤད་མ་འདུག་ལ་བ་ཡིན། ང་ལ་
ལག་བཟང་ནས་ཁྱོད་ཀྱིས་ (Promise) ཁས་ལེན་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ཟེར། ཁྱོད་ཀྱིས་འདྲ་མི་འདྲ་སྐད་
ཆ་བཤད་ན་ང་ལ་བྱེད་ལ་ཅི་མི་འདུག་བལ་ལ་ཡིན། མ་པེད། ཐོར་མེའི་སི་ (Promise) ལ་བ་ཟེར། དེ་ནས་
ངས་ཅི་ཡིན་ནའང་ཡིན། ཐོར་མེའི་སི་ (Promise) ཡིན་ལ་བ་བཞག་ནས་ལག་བཟང་ཡིན། ད་ངས་ཁྱོད་
ལ་སྐད་ཆ་ཡག་པོ་ཞིག་བཤད་ཟེར། ལ་ལ་བ་ཡིན། ང་ཆོ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་དཀྱིལ་འཁོར་དཔེ་མི་སྤྱད་ཆེན་པོ་ཞིག་
བཞེངས་དགོངས་ཀྱི་འདུག་སྟེ། ཡིན་ནའང་འགྲོ་སོང་ཡོད་མ་པེད། སྤྱིན་བདག་ནི་སྤྱ་གང་ཡོད་མ་པེད་ལ་བ་སོང་།
དེའི་དུས་སྤྱིན་བདག་ཡོད་མ་པེད་བ། རིན་པོ་ཆེས་བཅས་མདོག་དཔལ་རིའི་ཞིག་བཞེངས་རྒྱུ་གསུང་གི་འདུག ཡང་
ན་ནི་སྤྱ་འཕྲུལ་དཀྱིལ་འཁོར་ཞིག་བཞེངས་རྒྱུ་གསུང་གི་འདུག དེ་འདྲ་བྱུང་ན་སྤྱིན་བདག་ཁྱོད་རང་བྱེད་དགོས་
པེད་དེ་ཟེར། དེ་ནས་ང་ལ་མཆར་སོང་། ཁྱོད་སྦྱོ་བསྐྱེད་མེད་དམ། ང་ལ་བདེ་ལག་ག་བལ་ཡོད་པེད། ང་རང་གིས་
སྤྱག་དཀའ་ལས་བརྒྱབ་ནས་ཆོང་འདྲ་བརྒྱབ་པའི་བདེ་ལག་ཏོག་ཙམ་ཏོག་ཙམ་པེད། ང་རང་གི་སྤྱ་གཉིས་ཀྱི་
སྦྱོ་བ་ལྷ་ལ་འགྲོ་སོང་དང་། ནང་ལ་འགྲོ་སོང་དང་། ང་རང་ལ་འགྲོ་སོང་གཏོང་དགོས་པེད། ང་རང་མི་གཅིག་རང་མ་
གཏོགས་སུ་ཡོད་མ་པེད་ལ་བ་ཡིན། མ་པེད། འགྲིག་འགྲོ་གི་པེད། དཀོན་མཆོག་གི་བཀའ་འདྲིན་གྱིས་འགྲིག་འགྲོ་གི་
པེད། ད་ལྟ་བར་དུ་ཁྱོད་ཀྱི་ལས་ཀ་ཆང་མ་འགྲིག་བསྐྱེད་ཡོད་པེད། ཁྱོད་ཀྱིས་ང་ལ་ཐོར་མེའི་སི་ (Promise)
ཁས་ལེན་བྱས་ཆར་པེད་ཟེར། འོ་པེད། ཐོར་མེའི་སི་ (Promise) བྱས་ཆར་པེད། དེའི་སྐབས་སུ་བཅས་མདོག་

དཔལ་རི་ཟེར་བ་དེ་དང་གི་སེམས་པ་དེ་དག་འབྲུང་བྱས་བྱུང་། འོ་ཡ། རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཟངས་མདོག་དཔལ་རི་
བཞེངས་ཚུགས། རས་གང་ཐག་ཐག་བྱེད་ལ་བ་ཡིན། ར་ནི་ཆོང་བ་རེད། རླ་བ་ལ་སྒྲ་ཆ་ཉག་རག་ནི་ཡོང་ལ་ཅི་
གང་ཡོད་མ་རེད། ཆོང་ཨུཅུ་ཅི་ཡག་པོ་བྱུང་སོང་ན་དེའུ་ཉག་ཅམ་ཡོང་གི་རེད། ཆོང་མ་བྱུང་ན་ནི་དེའུ་ཡོད་
མ་རེད་དེ་ལ་བ་ཡིན། རྒྱུ་སེམས་ཁྲལ་མ་བྱེད། ལྷ་ཁང་བཞེངས་མཁན་དེ་རྒྱ་གར་བ་སོ་མི་ཤེ་ཀར་ (Swami
Shekar) ཡོད། ཁོ་ (Karnataka) ཀར་ན་ཏ་ཀའི་མངའ་སྡེའི་ནང་ལོགས་ནས་ (Engineer) ཨར་ལས་
འཆར་འགོད་པ་མཁས་ཤོས་ཡིན་པའི་རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་ཁོ་ལ་ཉག་ས་མ་སྤྲད་ཡོད་རེད། ཁོ་རེའི་རྒྱགས་པོ་
ཡིན། ཁོ་ཡིས་བཟོ་གི་རེད། རྒྱུ་ལ་པད་ཤག་ཡོད་ན་རས་ཁོ་ལ་མཁྱེགས་པོ་བཟོས་ལ་བ་གྱི་ཡིན། པད་ཤག་མེད་
ན་ག་ལར་བཟོས་ལ་བ་ཡོང་ཨ་ཟེར། འོ་རེད། ཉག་ཉག་རེད་ལ་བ་ཡིན། དེ་འདྲ་རྒྱུ་ལྱིས་བྱེད་ཐུབ་ས་རེད་བས་
ལ་བ་སོང་། བྱེད་ཐུབ་གྱི་རེད། སེམས་ཁྲལ་ཅ་བ་ནས་མ་བྱེད། དཀོན་མཆོག་གི་བཀའ་འཁྲི་གྱིས་ང་རང་རང་
གིས་བྱས་ཡོང་ལ་བ་ཡིན།

དེ་ནས་མིག་བཙུམས་ནས་ཟངས་མདོག་དཔལ་རི་དེ་འགོ་བཙུགས་རེད། དེ་ནས་བྱ་བུ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་དཔལ་
རྒྱགས་མཉེས་སོང་། ད་བྱ་བུ་ལ་རིན་པོ་ཆེས་དཔལ་ལ་མོ་རྒྱུད་བྲེལ་བ་མ་བྱེད་ཨ། ཟངས་མདོག་དཔལ་རི་ཟེར་
ན་འཛམ་གླིང་ལ་མེད་པ་ཞིག་བཞེངས་དགོས་རེད། བོད་ལ་འགོ་དགོས་ན་བོད་ལ་སོང་། འབྲས་ལྗོངས་ལ་སོང་།
ག་བ་ག་ས་ལ་སོང་ནས་སྡོན་མ་ཡོད་པ་དེ་ཆོ་ལ་གཅིག་ལྟོས། དེ་ལས་ཡག་ག་ཞིག་བཟོ་དགོས་རེད་གསུངས་
སོང་། ལགས་སོ་ཞུས་ཡིན། དེ་ནས་ང་ག་བ་ག་ས་ལ་སོང་ཡིན། ང་ག་བ་ག་ས་ལ་སོང་ནས་པད་ཨོར་རིན་པོ་
ཆེ་ལ་ཞུས་ཡིན། པད་ཨོར་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བཅར། པད་ཨོར་རིན་པོ་ཆེས་ད་རྒྱུ་ཡོང་གི་མ་རེད། ལས་ཀ་འདི་མི་
ཆང་གཅིག་གི་ལས་ཀ་མ་རེད་གསུངས་སོང་། ང་རང་གིས་གང་ཐུབ་ཐུབ་བྱེད་གྱི་ཡིན། དངོས་གནས་ཐུབ་ས་མ་
རེད་ཟེར་སའི་མཆམས་ལ་སྐྱེབས་ན་བྱེད་རང་གིས་གནང་རོགས་གནང་ཞུས་ཡིན། དེའི་བར་དུ་ང་རང་རང་གིས་
བྱེད་གྱི་ཡིན། སེམས་ཁྲལ་མེད་ཞུས་ཡིན། ང་རང་གིས་ཐག་ཆོད་ཆར་སོང་། རིན་པོ་ཆེས། ད་དེ་འདྲ་ཡིན་ན་གྱ་
རུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་སྤང་མ་ཐམས་ཅད་གྱིས་རོགས་པ་བྱེད་གྱི་རེད་གསུངས་སོང་། དེ་འདྲ་བྱས་ནས་ལ་མཆོན་ལག་
པོ་ཞིག་བཞེངས་ཐུབ་སོང་། དཔེ་མི་སྤྲིད་དགའ་བྱུང་། རིན་པོ་ཆེ་ཡང་རྒྱགས་ཞེ་ཐག་མཉེས་སོང་། བྱ་བུ་ལ་རིན་པོ་
ཆེས་ཀྱང་གང་ནའང་མེད་པའི་ཟངས་མདོག་དཔལ་རི་ཞིག་བཞེངས་ཐུབ་པ་དེ་དཔེ་རེད་གསུང་གི་འདུག སྐྱེ་འདྲ་
དེ་ཆོ་དང་པོ་མང་པོ་འགོར་སོང་སྟེ། དཔེ་ཡག་པོ་བྱུང་སོང་།

སྐྱ་བཞེངས་མཁན་ཅན་རྩན་ (Chandan) གྱི་མི་ལམ།

སྐྱ་འདྲ་བཞེངས་མཁན་ཡིན་ན་ཡང་གྲུ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་བཞེངས་མཁན་དེའི་མིང་ལ་ (Chandan) ཅན་ཅན་ཟེར་རེད།
 སྐྱ་རྒྱ་མཚོ་གཞིགས་བཞེངས་མཁན་ཁོ་རང་གི་སྐྱ་བདག་གི་མིང་དེ་ལ་ཨ་མི་ལམ་ (Amish) ཟེར་རེད། གྲུ་རུ་
 བཞེངས་མཁན་ཅན་ཅན་ཟེར་མཁན་ཁོ་ལ་སྐྱ་མ་ལས་ཀ་སྐྱོད་མཁན་ཞེ་དག་ཡོད་མ་རེད། ཡིན་ནའང་ངས་ཁོས་
 ལས་ཀ་ལས་སྤངས་དེ་ཆོ་མཐོང་རེད། ཁོ་དཔེ་མི་སྲིད་པ་ལག་མཁས་པ་འདུག ཡིན་ན་ཡང་ཁོ་ལ་དེད་ནས་
 བསྐྱབ་དགོས་ཀྱི་འདུག་མ་གཏོགས་ཁོ་རང་གིས་རིག་པ་བཏང་ནས་བྱེད་ཤིས་མཁན་དེ་ཞེ་དག་མ་རེད། ངའི་བྱ་
 སྐྱ་བ་དབྱིབས་དང་བཟོ་བཞུག་ལྟ་ལ་ལ་མཁས་པ་ཡོད་རེད། ཁོ་ཡིས་ཞོགས་པ་ནས་དགོང་མེད་བར་ལས་ཀ་
 ལས་ས་རུ་ལས་མཁན་དང་མཉམ་དུ་སྐྱ་བ་ནས་སྐྱ་བ་བསྐྱད་རེད། ང་རང་གི་བསམ་པ་ལ་གྲུ་རུ་ང་འདྲ་མ་ཞིག་
 བཞེངས་དགོས་བསམས་བྱུང་། སྐྱ་དེ་བཞེངས་དུས་ལ་མཆོན་ལ་མཆོན་བྱུང་སོང་ད། སྐྱ་བཞེངས་མཁན་ཅན་
 དེ་ཡིས་ལལ་གྱི་རེད། ཁོས་ག་ཆོད་བཞེངས་ནའང་ཡག་པོ་ཡོད་གི་མི་འདུག ཉི་མ་ཞིག་ཁོ་ལ་མི་ལམ་ཞིག་བྱུང་
 སོང་ཟེར། ཁོ་ཉལ་བསྐྱད་ཡོད་པའི་སྐབས་སུ་འགྲམ་ལྷག་ཅིག་ཆག་ཟེར་ནས་གཞུས་སོང་། ང་འདི་འདྲ་རེད་པས་
 ཟེར་གྱི་འདུག་ཟེར། དེ་ནས་འོད་དཀར་པོ་ཆེན་པོ་ཞིག་སྐྱབས་ནས་ཁོ་གཉིད་སད་སོང་ཟེར། ཁོ་ཉང་སང་ནས་ད་
 འགྲིག་མི་འདུག་བསམས་བྱུང་ཟེར། དེ་ནས་ཁོ་ཡིས་འདམ་བག་གསར་པ་སྤངས་ནས་བསང་བའདུག་བྱས། ཁོ་
 རང་ལྷགས་གྱི་བྱ་རྒྱ་འདྲ་བྱས་དེ་ནས་ལག་པ་དེ་ཁོ་རང་གི་ལག་པ་འདྲ་ཞིག་མི་འདུག གཞན་དག་གིས་ལག་པ་ས་
 འགྲལ་སྐྱོད་རྒྱག་བསྐྱད་པ་འདྲ་པོ་འདུག་ཟེར། དེ་ནས་ཁོ་ཡིས་མཆོན་ལ་བཟོས་ནས། སང་ཉིན་ཞོགས་པ་དེ་ལ་
 ང་དང་སྐྱ་བ་གཉིས་སོང་ཡིན། གཅིག་བལྟས་ཡིན་ཏེ་དཔེ་སྤྱིང་རྩེ་པོ་བཟོས་འདུག བརྒྱ་ཆ་ནས་བརྒྱད་ཅུ་ཐམ་
 པ་ལག་པོ་བཟོས་འདུག དེ་ནས་དཔེ་མི་སྲིད་ཉང་སང་ལ་ཡག་པོ་བྱུང་སོང་། དེ་ནས་སྐྱགས་རྒྱག་དུས་སྐྱགས་དེ་
 ལ་དང་པོ་དཔེ་མེ་འབར་འགྲོ་གི་འདུག སྐྱགས་རྒྱག་སྐབས་སྐྱ་མ་ཁ་ཤས་ཁྱིད་ནས་གསོལ་ཁ་བཏང་། སྐྱགས་
 བརྒྱབ་ནས་ག་འདྲ་ཡག་པོ་ཐོན་སོང་། དུས་ཆོད་དེ་ལས་རིང་བ་ཡོད་ན་ད་དུང་ཡག་པོ་ཡོང་ས་ཡོད། ཡིན་ནའང་
 རིན་པོ་ཆེས་དཔེ་བེལ་བ་གཞན་སོང་། ད་སྐྱ་བ་རྩེ་མ་དེ་ལ་སྐྱོ་འབྱེད་བྱེད། ད་སྐྱ་བ་རྩེ་མ་དེ་ལ་སྐྱོ་འབྱེད་བྱེད་
 གསུང་གི་འདུག ང་ནི་ཕར་རྒྱག་དགོས་རེད། ཚུར་རྒྱག་དགོས་རེད།

སྐུའི་སྐྱ་རྒྱན་ཉོ་ག་འཛི་ཕུར་ (Jaipur) ལ་སོང་བ།

དེ་ནས་སྐུའི་སྐྱ་རྒྱན་ཉོ་ག་འཛི་ཕུར་ (Jaipur) ལ་སོང་རེད། དེའི་དུས་འཛི་ཕུར་ལུང་པའི་ཆ་བའི་ལྷགས་ཆོད་བཞི་
 བཅུ་ཞེ་བཞི་ལ་སྐྱབས་ནས་ལུང་པ་དེ་ག་རང་གི་མི་དེ་ཆོ་ཡང་འཛོམས་འགྲོ་གི་འདུག ཚུ་འཕྱང་བ་མ་གཏོགས།

ཐུ་མ་ང་ཆོ་གང་ག་ཡིས་སྐྱུ་འཛེག་དེ་ཡག་པོ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་འདུག་ལས་རེད། དེའི་སྐབས་སུ་སྐྱུ་འཛེག་རྒྱག་མ་ཤེས་ནས་ང་ཐེངས་ཤིག་པར་འགོ་བའི་སྐབས་སུ་ཨར་ལས་འཆར་འགོད་བ་དེ་དང་། ཁོང་ཆོ་གང་ག་ཡིས་ཐངས་མདོག་དཔལ་རིའི་ཐུར་ནས་ཡར་ས་ཆ་མེད་པ་བྱས་ནས། ལྷགས་ཀྱི་སྐྱུ་འཛེག་ཀོར་ཀོར་ཞིག་ང་སྐྱེབས་བའི་སྐབས་སུ་བཙུགས་ཆར་འདུག་དེ་ཐུ་བ་མང་པོའི་ལས་ཀ་རེད་ད། དེ་ཆར་ནས་ཁོང་ཆོ་གང་ཐུག་ཆོད་བསྐྱད་འདུག་ང་སྐྱུ་འཛེག་དེ་མཐོང་བ་དང་ཁོང་ཁྱོད་གཉིད་ནས་བཟས་བྱུང་། སྐྱུ་འཛེག་འདི་ག་བ་འགྲིག་གི་རེད་ལམ་ཡིན། མི་འགྲིག་བ་ག་རེ་འདུག་ག་འདྲ་ཡག་པོ་འདུག་ཟེར་ནས་ཁོང་ཆོས་འཛོལ་ཡིན་མདོག་མདོག་བྱས་ནས་བསྐྱད་ཡོད་རེད། ངས་འདི་འགྲིག་གི་མི་འདུག་ལམ་ཡིན། ཅི་བྱས་ནས་འགྲིག་གི་མི་འདུག་ལམ་སོང་། ངའི་ཅ་བའི་ཐུ་མ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་གི་ཞབས་ཡག་པོ་མི་འདུག་འདི་ལ་ཁོང་ག་འདྲ་བྱས་ནས་ཐེབས་སྐབས་ཀྱི་རེད། ཁོང་འདི་ནས་ཐེབས་མ་སྐབས་ན་ངས་ཐངས་མདོག་དཔལ་རིའི་བཞེངས་མ་བཞེངས་བྱུང་ཅི་གང་མི་འདུག་དེ་འདི་ཅ་བ་ནས་འགྲིག་གི་མི་འདུག་ལམ་ཡིན། ཨར་ལས་འཆར་འགོད་བ་དེས་ཀྱང་འདི་ལས་ལྷག་ངས་བྱེད་ཡ་ཡོད་མ་རེད། དེ་འདི་ག་རང་བཞག་ཤོག་ཟེར་གྱི་འདུག་མིན། ཆ་ཆར་བཞོག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ལམ་ཡིན།

སྐྱུ་འཛེག་དེ་བཞོག་ལ་ལ་ཐུ་བ་ཁ་གས་འགོར་རེད་ད། བཞོག་ན་ག་འདྲ་བྱས་ནས་བཞོག་གི་ཡིན་ཟེར། ང་རང་གིས་ཀྱང་བསམ་མ་སྒོ་བཏང་། ཨར་ལས་འཆར་འགོད་བས་ཀྱང་བསམ་སྒོ་བཏང་། དེ་ནས་ང་རང་གིས་བསམ་སྒོ་བཏང་ནས་དེའི་སྐབས་སུ་ཐངས་མདོག་དཔལ་རིའི་བྱི་ལོགས་ཀྱི་སྒོ་དེ་གིང་བརྒྱབ་ནས་དེའི་སྐབས་སུ་སྒོ་ཆ་ཆར་བཞོས་ཡོད་མ་རེད། དེ་སེམས་བ་ལ་ལྷང་རེར་བྱས་ནས་འདི་འདྲ་བྱས་ཏེ་ནང་ནས་བཞོས་ན་དཔེ་ལས་སྒྲ་པོ་ཡག་པོ་ཡོང་ས་རེད། རིན་པོ་ཆེ་ཡང་ཐེབས་ལ་སྐབས་བདེ་པོ་ཡོང་ས་རེད། འཆར་གཞི་དེ་ཨར་ལས་འཆར་འགོད་བ་ལ་བཏོན་ནས་སྐྱད་ཆ་བྱིས། དེ་ནས་ད་ལྟའི་སྐྱུ་འཛེག་འདི་བཞོས་རེད། སྐྱུ་འཛེག་དེ་བཞོས་ནས་གཞུག་ལ་ཁོང་ཆོ་གང་ག་དག་འཕོང་། དེ་དཔེ་ཡག་པོ་ཞིག་བཞོས་འདུག་འགོ་འོང་བདེ་པོ། རེས་སུ་སྐྱུ་འཛེག་དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ཐོག་ཁ་ཆ་ཆང་ལ་ཐེབས་རེད།

རྫོག་ཅུལ་དགྱིལ་གྱི་མེ་ཏོག་པར།

ད་ལྟ་ཐངས་མདོག་དཔལ་རིའི་ཞོལ་ལ་རྫོག་ཅུལ་བཏིང་འདུག་བ། ལྷ་ཁང་རྩིང་བའི་རྫོག་ཅུལ་ཆ་ཆར་བཞོག་ནས་རྫོག་ཅུལ་གསར་བ་བཏིང་རེད། རྫོག་ཅུལ་དེ་བཏིང་བའི་སྐབས་སུ་རྫོག་ཅུལ་ཆ་ཆར་བལྟས་ནས། ངས་ཁོང་ཆོ་ལ་རྫོག་ཅུལ་དེའི་དགྱིལ་མ་དེ་ལ་མེ་ཏོག་པར་ཆེན་པོ་ཞིག་བཞེངས་ཤོག་ལམ་ཡིན། རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་དེ་ཡག་པོ་འདུག་གསུངས་སོང་། དེའི་དུས་ཡང་ང་རྫོམ་རྩི་ལ་ཕྱིན་ཆར་ནས་ཐུ་བ་གཅིག་གཉིས་ཀྱི་རེས་ནས་ཡར་

མང་པོ་ཡོད་རེད།

འཇུག་པ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་གྲུ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་བླ་མ་ཁོང་གིས་ཅི་དགོངས་ནའང་ཅི་མཛད་ནའང་རེད་འགྲོ་གི་རེད་ཅ། ཁོང་གིས་བཀའ་འཁྲིན་ལས་རེད། ང་ལ་ཞེད་པོ་ཞིག་ཅི་ཡོད་མ་རེད། ཁོང་གིས་ང་ལ་ལམ་ཁ་སྟོན་གྱི་ཡོད་རེད་ཅ། ང་ལམ་ཁ་དེ་ལ་འགྲོ་བ་སྐད་པ་མ་གཏོགས་གཞན་ང་རང་ལ་ཉང་སང་ལ་ཅི་གང་ཡོད་མ་རེད་ད། དགོན་པ་དེ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་དགོན་པ་ཅ་ཆེན་ཞིག་རེད། འུ་འུ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ཚུར་ཐེབས་འོང་དུས་ཀྱང་གསུང་གི་རེད། ས་ཆ་འདི་དཔེ་མི་སྲིད་གནས་ཅ་ཆེན་པོ་ཡིན། དགོན་པ་འདི་ཁ་རྟོག་བྱུང་ཡོད་མ་རེད་ད། བླ་མ་གཅིག་ལས་གཅིག་ཅ་ཆེ་བ་དེ་འདྲ་ས་ཆ་འདི་ལ་ཐེབས་ཡོད་རེད་གསུང་གི་རེད། འུ་འུ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་མཛོད་ཤིས་མང་པོ་གསུང་གི་རེད། བླ་མ་ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་རེད།

ཕྱག་མཆོད་ཀྱན་བཟང་འཇུག་པ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་ལག་པ་གཡས་པ་རེད།

ཚོ་མ་གྲིག་པ། འཇུག་པ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་དང་དགོན་པ་ལ་ཞབས་ཕྱི་དང་ཕྱག་ལས་གནང་མཁན་གྱི་མི་སྣ་གལ་ཆེན་ནམས་ཀྱི་སྐོར་གསུང་རོགས་གནང་།

ལན། ཕྱག་མཆོད་ཀྱན་བཟང་ཁོང་རིན་པོ་ཆེའི་ལག་པ་གཡས་པ་རེད། ཁོང་ཆེ་རིང་མ་སོང་། གཞན་དག་ཁོང་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་ད་ལྟ་ཤི་ཤོག་གསུང་ནའང་ཐེ་ཚོམ་མེད་པ་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་ཤི་ཐུབ་མཁན་གྱི་མི་རེད། ཁོ་དེ་འདྲའི་མི་ཞིག་རེད། ལས་སྒྲུ་པོ་ཡོད་མ་རེད། ད་ང་ཆོ་དགོན་པའི་མི་གང་ག་ཡིས་ཁོ་བཞེད་ཆར་འདུག་ཏུ་གོ་གི་མི་འདུག་དེ་འདྲ་བཞེད་འདུག་ཆུ་ཡོད་མ་རེད། ཁོ་ཡིས་སྟོན་མ་ཅི་གང་མེད་པའི་སྐབས་ཕྱག་དཀར་ལས་དེ་འདྲ་བརྒྱབ་པ་རེད། དེ་ནས་ཕྱི་ལོགས་ཀྱི་གནས་སྟངས་རེད། རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱགས་རྗེའི་བྱིན་རྒྱལ་གྱི་བཀའ་འཁྲིན་ལས་ཁོ་དབྱིན་ཇིའི་སྐད་ལ་མཁས་པ་རེད། ཀར་ན་ཏ་ཀ་ (Karnataka) ལུང་པ་འདིའི་སྐད་ལ་མཁས་པ་ཡོད་རེད། ཉིན་རྒྱུ་ལ་སྐད་ལ་མཁས་པ་ཡོད་རེད། སུ་ལ་ཡིན་ནའང་རེད། གཞུང་ལ་ཡིན་ནའང་སྐད་ཆ་བཤད་ཆོག་ཆོག་ག་བ་ལ་ཡིན་ནའང་འགྲོ་ཆོག་ཆོག་ཆོག་མཆན་འདྲ་དགོས་ན་ལམ་སང་ལེན་ཆོག་ཆོག་མི་སུ་ཡིས་མཐོང་ནའང་ཁོ་སྐད་པ་ལ་འགྲོ་བའི་མི་ཞིག་རེད། མི་གང་ག་ཁོ་ལ་དཔེ་དགའ་འགྲོ་གི་རེད།

དགོན་པའི་ནང་ལ་དངོས་གནས་དྲང་གནས་སེམས་གཏིང་ནས་ཞབས་ཕྱི་ཕྱག་ལས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བསམ་ན་ཕྱག་མཆོད་ཀྱན་བཟང་འདྲ་པོ་སུ་གང་གཅིག་བྱུང་ཡོད་མ་རེད། ཀྱན་བཟང་གིས་ལས་ཀ་ཆེ་ཆུང་ལ་ལྟ་གི་མ་རེད། བ་གི་ལ་ཆུ་ཞིག་འགགས་བསྐྱད་ཡོད་ན་ཁོས་ལག་པ་བརྒྱབ་ནས་ལམ་སང་གཙང་མ་བཟོས་བཞག་གི་རེད། ཡང་བ་གི་ན་གཞུང་གི་མི་ཆེ་ཤོས་ཤིག་སྟེབས་ཡོད་ན་ལམ་སང་ཁོ་ལག་པ་བཀྲས་ནས་འགྲོ་གི་རེད། ལས་ཀ་ཆེ་ཆུང་

ཟེར་ནས་ཁོ་ལ་ལྟ་ཡོད་མ་རེད། ཕྱག་མཛོད་ཀྱི་བཟང་མི་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་རེད། ཁོང་རང་ལ་བད་ཤིག་ཆག་
པ་གཅིག་ཀྱང་ཟ་ཡོད་མ་རེད། མི་དེ་འདྲའི་ཅེ་ག་ཞིག་ཡོད་རེད།

ཆོས་ཕྱོགས་ནས་མཁན་ཆེན་རྒྱལ་ཁྲོལ་འདྲ་པོ་སྤྱད་པར་ཡང་ཡོད་མ་རེད།

ཆོས་ཕྱོགས་ནས་ཡིན་ན་ཕྱག་མཛོད་ཀྱི་བཟང་གི་སྤྱན་མཆེད་མཁན་ཆེན་རྒྱལ་ཁྲོལ་འདྲ་པོ་སྤྱད་པར་གཅིག་ཡོད་
མ་རེད། ཁོང་ཆོས་ལ་དཔེ་མི་སྤྱི་ཆོས་པ་གནང་གི་རེད། བཤད་གྲུ་ལ་དཀའ་ལས་འདྲ་མི་འདྲ་བརྒྱབ་ཆར་རེད།
ཁོང་མེད་ན་ཏུ་ལས་བཤད་གྲུ་མེད་ཟེར་ན་འདྲ་འགྲིག་གི་ཡོད་རེད། ཡིན་ན་འདྲ་དཔེ་ལ་ལྟ་སྤྱད་མ་རྒྱུ་པ་ལོས་ཡིན།
ཁོང་གལ་ཆེན་པོ་དཔེ་རེད་ད། རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་ག་བ་ག་ས་ལ་བཏང་རེད་བ། ཁོང་འབྲས་ལྗོངས་ལ་སོང་ནས་ལོ་
གཉིས་གསུམ་ལ་དཔེ་ཆ་སྤྲད། ཡང་སྤྱོད་ལ་མཁན་པོའི་ཅ་ལ་སོང་ནས་ལོ་མང་པོ་བསྟན། བོད་ལ་མཁན་ཆེན་
འདིགས་མེད་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་ཅ་ལ་རིན་པོ་ཆེས་བཏང་རེད། དཔེ་མི་སྤྱི་ཆོས་ལ་མོས་པ་བྱས་ནས། གང་ག་
སྤྲད་ནས་རྒྱུ་ཁྲིའི་ལོང་ནས་ཁོང་གིས་བཤད་གྲུ་འདི་ལ་གསུངས་རེད། ཁོང་དཔེ་བཀའ་འདི་ཆེན་པོ་རེད་བ།

གྲགས་པ་ཁོང་དགོན་པའི་མི་རྣམས་དཔེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད།

གྲགས་པ་ཁོང་ནི་མི་དཔེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། མི་མང་པོས་ཁོང་སྤང་བ་ལ་འགྲོ་གི་མ་རེད། ཁོའི་རྣམ་འགྲུར་དེ་རྟོག་
ཅི་ཁོང་ཁོ་བཟས་བསྟན་ཡོད་རེད། གཞན་ལོ་ཉི་ཤུ་སྤྱི་ཆུང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཞབས་ཕྱི་ལྷས་ཡོད་རེད་ད། དགོན་
པའི་ཅིས་ཡོངས་སྤྱོད་གས་པ་ག་རེ་བྱེད་དགོས་ན་ཆ་ཆར་རེ་རེ་ནས་བྱེད་ཀྱི་རེད། བད་ཤིག་སྤོར་མོ་རེ་རེ་ནས་
ཅི་མཁན་ཞིབ་ཆགས་ཅན། གྲགས་པ་ནང་བཞུགས་པ་ལ་དཔེ་མི་སྤྱི་དཀའ་ལས་རེད་ད། དེར་སངས་ལས་ཀ་བྱེད་
མཁན་མང་པོ་ཡོད་རེད་དེ། དེ་འདྲའི་མི་མང་པོ་ཡོད་མ་རེད། ད་ལྟ་འགྱུར་བ་རེད་ཆར་རེད་བ། མི་རྣམས་པ་དེ་ཆོ་ལ་
དེ་འདྲ་འོས་ལེན་འདྲ་རྟོག་ཅི་ཁོང་ཅི་ཁོང་བྱས་ན། ཁོང་ཆོ་ཡང་སེམས་པ་དགའ་འགྲོ་གི་རེད། གཞན་པ་ཆོས་ཀྱང་
ཁོང་རྣམ་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཏུ་གོ་འགྲོ་གི་རེད།

ང་ཆོ་དགོན་པའི་ཅིས་པ་ར་རྒྱལ་དང་མིག་རྩ།

ང་ཆོ་ལ་རྒྱ་གར་ལུང་པའི་ཅིས་པ་ར་རྒྱལ་ཟེར་མཁན་ཞིག་ཡོད་རེད། མི་ཁོ་སྤྱོད་པ་དགོན་མཆོག་འདྲ་ཡོད་རེད། ཁོ་
ཁ་གྲོང་པོ་རེད། ཁོང་ཁོ་ཟ་འགྲོ་མཁན་གས་རེད། ཡིན་ན་འདྲ་མི་ཁོ་རང་སེམས་པ་གདིང་ནས་དཔེ་ལག་པོ་རེད།
ཁོ་ཡིས་ག་རེ་ཟེར་གྱི་ཟེར་ན། ང་དགོན་པ་འདི་ལ་ལས་ཀ་བྱེད་ལ་བད་ཤིག་གི་དོན་དག་ཅི་གང་ཞིག་མིན། ང་བཙོ་
གྲུ་ཆེན་པོ་ག་བ་ག་ས་ལ་ལས་ཀ་ལས་ན་བད་ཤིག་རག་གི་འདུག ཡིན་ན་འདྲ་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་འདི་ལས་ཁོས་

མཐོ་སྒྲོབ་ཆར་བ་དང་ལས་ཀ་འདི་གཉིས་མཉམ་དུ་འགོ་བཙུགས་ཡོད་ཤིང་། ཕྱག་མཛོད་ཀྱི་བཟང་གི་གྲོགས་
 སོ་ཡོད་ན་མེད་ན་གཅིག་ཤིང་། རིན་པོ་ཆེའི་མཉམ་དུ་ལས་ཀ་མང་སོ་ལས་སྤྱོད་ཡོད། དགོན་པ་འདི་ར་རང་གི་ཡིན་
 བསམས་ནས་ལས་ཀྱི་ཡོད་ཟེར་ནས་ཁོའི་སེམས་ལ་སེམས་ཤུགས་དེ་འདྲ་ཡོད་ཤིང་། ཡིན་ནའང་ང་ཆོའི་དགོན་
 བའི་ངོས་ནས་ཁོ་ལ་རིན་ཆེན་ཡིན་ཟེར་གྱི་མི་འདུག དེ་ལ་ཁོ་སེམས་སྤྱག་ཏོག་ཙམ་ཏོག་ཙམ་བྱེད་གྱི་འདུག ངས་
 ཁོ་ངོ་ཡག་སོ་ཤེས་ཤིང་། ཁོས་འདི་འདྲ་ཟེར་གྱི་འདུག རིན་པོ་ཆེ་བཀའ་མོལ་ཞེས་གསུང་གི་མ་ཤིང་། ངས་སོད་
 སྐད་ཡག་སོ་ཤེས་མ་ཤིང་། རིན་པོ་ཆེས། ར་རུ་ལ། དགོན་པ་ཡག་སོ་སྟོས་ཨ་གསུང་གི་ཤིང་། སྐབས་དེ་ལ་རིན་
 པོ་ཆེ་ཡིས་རྒྱ་བ་གནང་ཡོད་གྱི་འདུག མིན་མིན་ཟེར་ན་ཡང་ཁྱེད་ཁྱེད་གསུང་གི་འདུག རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་ང་ལ་དེ་
 འདྲའི་བཅེ་བ་ཆེན་པོ་གནང་གི་ཤིང་། རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་བསམས་ནས་ངས་ལས་ཀ་འདི་བྱེད་གྱི་ཡོད། མཐའ་
 མ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱད་འགྲོ་དུས་ང་ཞོ་རྗེ་གདན་ལ་བྱིན་ཡིན། རིན་པོ་ཆེས་ངའི་ལག་པ་བཟུང་ནས་དགོན་པ་འདི་ཡག་
 པོ་ཏོར་ཨ་གསུངས་སོང་། རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་དེ་འདྲ་གནང་གི་འདུག ང་དཔེ་མི་སྤྱི་མིག་ཚུ་མོར་སོང་།

ང་ག་འདྲ་ཡོད་ན་མེད་ན་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་ང་ལ་ཡིད་ཆེས་དང་བཅེ་བ་དེ་འདྲ་གནང་གི་ཤིང་ཟེར། གྲགས་པ་
 མི་དེ་འདྲའི་ཡག་སོ་ལ་དགོན་པའི་མིས་ཏོག་ཙམ་ཅི་སྤྱབ་དགོས་ཤིང་། ང་ད་གཤུགས་ཞོག ཡིན་ན་ཡང་དགོན་
 པ་འདི་ར་རང་གི་དགོན་པ་ཡིན། བད་མོར་རིན་པོ་ཆེའི་བད་ཤག་འདི་ལས་སྤྱོ་མོ་མ་ཤིང་། ང་རང་གིས་ཏ་གོ་གི་
 ཡོད། བད་ཤག་དེ་ཆོ་དཀའ་ལས་ག་འདྲ་བརྒྱུ་ཡོད་མེད་ངས་ཏ་གོ་དེ་འདྲ་ཟེར་གྱི་འདུག

དབལ་མོས་བཤད་བྱ་ལ་བཀའ་བསྟན་ལུ་ཚུལ།

ཚུ་མྱིག་པ། ཁྱེད་རང་གིས་བཤད་བྱ་དང་། དགོན་པ་ལ་རོགས་རམ་གནང་བའི་སྒྲོར་བཤད་རྒྱ་ལྷག་ཡོད་པ་
 འདྲ་ཡོད་ན་གསུང་རོགས་གནང་།

ལན། དེ་ནས་བཤད་བྱ་དེ་ཡག་སོ་བྱས་ནས་འགོ་འདྲུགས་ལ་བྱེད་སྐབས། དེའི་དུས་ང་ལ་བཤད་བྱ་ལ་
 ཏོག་ཙམ་རོགས་རམ་གྱིས་གསུངས་སོང་། དེ་ནས་ཀུ་པས་གནང་བའི་དཔེ་ཆ་བཀའ་འགྲུར་དང་བསྟན་འགྲུར་
 ཁ་ཤས་ང་ལ་ཡོད་ཤིང་། མཁན་སོ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱོད་ཀྱི་ནང་ལ་བཞག་ན་ཆོ་ཡོད་མ་ཤིང་། དེ་ང་ཆོ་ལ་མན་མོགས་
 སོ་ཡོད་ཤིང་། གང་ག་ང་ཆོ་ལ་སྤྱོད་ཤོག་གསུངས་སོང་། འོ། ཡིན་དང་ཡིན་ལྷན་ནས་དེ་ཁོང་ལ་ཕུལ་ཡིན། དེ་ནས་
 ཁང་པ་རྒྱག་ལ་ལ་ཡང་རོགས་རམ་ཏོག་ཙམ་ཏོག་ཙམ་བྱས་ཡིན།

དཔལ་མེས་དགོན་པ་ལ་གསེར་གྱི་རྒྱུ་ཆ་ཕུལ་ཆུང་།

མ་ཉི་རྒྱུ་འཁོར་དེ་བཞེངས་པའི་སྐབས་སུ་ཐུག་མཛོད་ཀྱི་བཟང་ཡོད་རེད། དཔེ་མི་སྲིད་མི་ཟེར་ན་ཨང་གི་དང་
 བོ་གསེར་ཟེར་མཁན་དེ་འདྲ་རེད། རིན་པོ་ཆེའི་ཡོད་ན་མེད་ན་གཅིག་རེད། དཔེ་མི་སྲིད་པའི་སེམས་ལག་པོ། རིན་
 པོ་ཆེས་ག་རེ་གསུངས་ནའང་ཁོ་རང་གིས་འཛོན་ནའང་རེད་མ་འཛོན་ནའང་མཛོངས་འགྲོ་མཁན་ཞིག་རེད། ག་
 པ་ཡིན་ནའང་འགྲོ་གི་རེད། སུ་ལ་ཡིན་ནའང་སྐད་ཆ་བཤད་ལ་དང་ལས་ཀ་ལས་ལ་ལ་འཛེམ་རྒྱ་ཆ་ནས་ཡོད་མ་
 རེད། དེ་འདྲའི་ལ་མཆན་པ་ལག་པོ་ཞིག་ཡོད་རེད། ཁོང་སྐབས་རེ་སྐབས་རེ་རྩོམ་རྩི་ལ་ཡོད་རེད། གཙུག་ལག་
 ཁང་བཞེངས་ཆར་ཡོད་མ་རེད། རྟ་རམ་ས་ལ་ནས་བོད་གཞུང་གིས་བད་ཤག་གཡར་གྱི་འདུག་ཡིན་ནའང་ཁོང་
 ཆོ་ལ་གསེར་གཏའ་མར་གཞག་དགོས་རེད་ཟེར་གྱི་འདུག་ རིན་པོ་ཆེས་ཀྱི་བཟང་ལ་དཔལ་ལོ་ཡོད་སར་སོང་།
 མོ་ལ་གསེར་འདྲ་ཡོད་འགྲོ་གསུངས་ནས་ཀྱི་བཟང་སྐབས་སོང་། ང་ལ་ལག་བ་དང་། རྐྱེད་བ་ལ་འདོགས་ལ་
 གསེར་གྱི་རྒྱུ་ཆ་མ་གཏོགས། གསེར་རྩོག་རྩོག་དེ་འདྲ་མེད། ད་དེ་ཆོ་ཁྲིར་ན་མ་གཏོགས་བད་ཤག་འདང་གི་
 མི་འདུག་ཟེར། མོ་རེད་ཟེར་ནས་གསེར་གྱི་རྒྱུ་ཆ་ཡོངས་རྩོགས་རས་ཤིག་གིས་བསྐྱམས་ནས་གང་ག་ཕུལ་ཡིན།
 གསེར་གྱི་རྒྱུ་ཆ་དེ་ཁྲིར་ནས་རྟ་རམ་ས་ལ་ལ་ཕྱིན་སོང་། དེ་ནས་བད་ཤག་ཏོག་ཅམ་རག་རེད། དེའི་རྒྱས་བད་
 ཤག་དེ་མཐོང་ཆེན་པོ་རེད། བད་ཤག་དེས་ཁོང་ལ་ཕན་ཐོགས་བྱུང་ཡིན་ས་རེད།

༡༥ རྒྱལ་སྤྱིའི་རིན་པོ་ཆེའི་ཐུགས་བརྩེ་དང་ཨ་རི་ནིུ་ཡོག་ཆོས་ཆོགས།

ཨ་མེ་རི་ག་ (Amirica) ལ་རིན་པོ་ཆེས་ཆོས་ཆོགས་ག་འདྲ་ལག་པོ་བཙུགས་སོང་། དེ་ལ་ཡིན་གཅིག་མིན་
 གཅིག་ཐེབས་དགོས་རེད། མཐོང་མཆན་ (Visa) བྱས་ན་རག་གི་རེད། ཆོས་ཆོགས་དེ་རིན་པོ་ཆེའི་ཐུགས་
 དཔེ་ཉེ་པོ་ཡིན་ཁོང་རང་གིས་གསུངས་སོང་། ཆོས་ཆོགས་གང་ག་ཡི་ནང་ནས་ནིུ་ཡོག་ (New York) གི་
 ཆོས་ཆོགས་དེ་མི་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན་གསུངས་སོང་། ཆོས་ཆོགས་དེར་རིན་པོ་ཆེ་ལོ་བཙུ་གཏིས་གྱི་བར་དུ་ལོ་རྟག་
 པར་མ་ཆད་པར་ཐེབས་གནང་འདུག་ རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་བློན་གྱིས་ང་ལ་འང་ལོ་རྟག་པར་ཆོས་ཡོངས་སུ་རྩོགས་
 པ་ཞུ་ལ་རག་སོང་། དེ་ལ་དབྱིན་ཇི་དང་བོད་མི་མང་པོ་ཡོད་རེད། དབྱིན་ཇི་དེ་ཆོ་ཡིས་ཆོས་དཔེ་ལག་པོ་སྐྱབ་སྐྱབ་
 གྱི་འདུག་ བོད་ཡིག་མ་ཤེས་ནའང་དབྱིན་ཇིའི་ཐོག་ལ་ཡོད་རེད། ནིུ་ཡོག་ (New York) གི་ཆོས་ཆོགས་དེ་
 རིན་པོ་ཆེའི་མཛད་པའི་ནང་གི་གལ་ཆེན་པོ་རེད། ལ་མཆན་རེད།

ཡུལ་མཆོད་ཅིན་པོ་ཆེ་ཡིས་ཅི་གནང་བ་ཐམས་ཅད་ཡ་མཚན་རེད།

ཆོམ་གྱི་ལ་ཤེད་རང་ལ་ཆོར་བ་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་ཡུལ་མཆོད་ཅིན་པོ་ཆེའི་དམིགས་བསལ་གྱི་མཛད་པ་དེ་
འདྲའི་སྐོར་ལ་གསུང་རྟགས་གནང་།

ལན། ཡ་མཚན་རེད། རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་ཅི་གནང་བ་ཐམས་ཅད་ཡ་མཚན་མི་འདྲ་བ་རེད། དེ་ལས་སྟག་པའི་
ཡ་མཚན་གསར་བ་ཟེར་ཡ་ཞིག་ཡོད་མ་རེད། ཁོང་གིས་མཛད་པ་རེ་རེ་ལ་གཅིག་ལྟོས་དང་། འབའ་ཁྲག་ནང་ལ་
སྐོར་མོ་གཅིག་གཉིས་རེ་ལས་མེད་པའི་སྐབས་སུ་དགོན་པ་བཞེངས་ཡོད་དང་། གྲུ་བ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུ་རྒྱའི་བསམ་
ཆོ་ཡོང་བ་གཅིག་གྲུ་དེ་ཡང་། ཡ་མཚན་ཡ་ཞིག་རེད། ཁོང་ལ་ཆེན་པོ་བྱེད་རྒྱ་དང་རྩིག་རྩིག་ཅི་གང་ཡོད་མ་རེད།
ཁོང་སྐྱ་མ་དཔེ་གཉོམ་རྒྱུ་བྱས་ནས་བཞུགས་མཁན་རེད་དེ། དཔེ་མི་སྲིད་སྐྱ་མ་གཉོམ་རྒྱུ་རེད། གཞན་ཁོང་
དཔེ་མི་སྲིད་རྟོགས་པ་མཐོན་པོ། ཁོང་དཔལ་ཡུལ་ཆང་གི་སྐྱ་མ་ཡོད་ན་མེད་ན་ཞིག་རེད། ཡིན་ནའང་སྐྱ་མ་ཁོང་
རང་ལ་སྟོབས་པ་འདྲ་ཞིག་གཅིག་ཡིན་མཛོག་མཛོག་ཐིགས་པ་གཅིག་གྲུ་ཡོད་མ་རེད། སྐྱ་ཡོང་ནའང་། སྐྱ་ག་
ཆགས་ཞེས་གྲེད་མཁན་ཡོང་ནའང་དེ་དང་མཉམ་དུ་སྐྱད་ཆ་ཡག་པོ་སྟུན་པོ་ཞིག་གསུང་གི་རེད། ཁོང་གི་འོག་
གི་སྐྱ་ལ་སྐྱ་དེ་འདྲ་ཞིག་ག་བ་ག་ས་ལ་འབྱམས་སོང་། དེ་ལ་སྐྱ་ག་ཆགས་ཟེར་མཁན་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་རེད། ཡིན་
ནའང་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་སྐྱ་ག་ལ་རེད་ཅི་གང་གསུང་གི་མ་རེད། ང་ཆོ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ན་སེམས་པ་ལ། ད་དེ་འདྲ་
འདུག་ག་བསམ་བསམ་ཞིག་ཡོང་གི་རེད་བ། རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་འགྲུར་དེ་ལ་འགྲུར་བ་ཞིག་མེད་ནས་སྐྱད་ཆ་དཔེ་
ཡག་པོ་གསུང་གི་རེད། དེ་ཆང་མ་ཡ་མཚན་རེད་བ། ང་ཆོས་བྱེད་སྐབ་ཀྱི་མ་རེད། ཁོང་གི་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་
ཡ་མཚན་རེད། ཁོང་གི་སྐྱ་ཆེ་གང་པོ་ཡ་མཚན་རེད། དཔེར་ཆ་བཞག་ན་ང་འདྲ་པོ་ཐེབས་ཆག་ཐེབས་ཆག་ཅིག་
ལའང་འདི་འདྲ་ལས་ཀ་བྱེད་ཡ་གོ་སྐབས་གནང་ཡོད་རེད། འདི་ཡང་ཡ་མཚན་རེད། དེ་ཆོ་གང་ག་ཡ་མཚན་རེད།
ཁོང་གིས་འཇའ་འཐེན་བཞག་པ་དང་། རྩོ་རྩོ་བཅོར་བཞག་པ། རྩོ་ལ་ཞབས་རྩོས་བཞག་པ་སོགས་དེ་འདྲ་མང་
པོ་གནང་ཆར་ཡོད་རེད་དེ། དེ་ཏ་ལས་པ་ཅི་གང་མ་རེད། ཏ་ལས་ཡ་དེ་ཁོང་ལ་ཅི་གང་མེད་པའི་སྐབས་ལ་རྩིང་
མའི་བསྟན་པ་ལ་མཛད་རྩོས་ག་འདྲ་བཞག་འདུག བྱ་བྱལ་རིན་པོ་ཆེས་གསུང་གི་ཡོད་རེད། ད་ལྟ་ང་ཆོ་རྩིང་མ་
དེ་ཆོ་མགོ་ཡར་ཀྱོང་ཀྱོང་བྱས་ནས་འགོ་ཡ་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་དེ་སྤྱི་བཀའ་འདྲིན་རེད། བད་ནོར་རིན་པོ་ཆེའི་
བཀའ་འདྲིན་རེད། གཞན་ཡོད་མ་རེད་དེ། རྩིང་མ་ཟེར་མཁན་དེ་མགོ་སྐྱར་སྐྱར་བྱས་ནས་འགོ་དགོས་རེད། ད་ལྟ་
ང་ཆོ་ཡིན་བསམ་བསམ་དེ་བད་ནོར་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་འདྲིན་གྱིས་རེད། བྱ་བྱལ་རིན་པོ་ཆེས་དེ་འདྲ་གསུང་གི་
རེད། བྱ་བྱལ་རིན་པོ་ཆེ་དཔེ་ཆ་བའི་སྐྱ་མ་རེད། བྱ་བྱལ་རིན་པོ་ཆེ་ལ། ངས་ཁྱེད་ལ་ཞབས་བྱི་ཞེས་གཅིག་ཞུ་ཡ་
ཅི་གང་རེད་ཀྱི་མི་འདུག་ཞུས་ཡིན། རིན་པོ་ཆེས་ང་དང་བད་ནོར་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཁྱེད་པར་ཟེར་བ་ཐིགས་པ་གཅིག་

ཀྱང་མེད་ལ། ཁྱོད་ཀྱི་པད་ཚོར་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཞབས་བྱེ་བྱས་དང་། ང་ལ་ཞབས་བྱེ་བྱས་པ་དང་ཁྱད་པར་ཅི་གང་
 མེད་གསུང་གི་འདུག་དེ་ཁོང་རང་གི་ཞལ་ནས་ང་ལ་གསུངས་སོང་ད། ང་ལ་དཔེ་མི་སྤྱད་མཉེས་པོ་གནང་གི་རེད།
 རིན་པོ་ཆེ་ཅི་ཡིན་ནའང་ཡ་མཚན་རེད། དེ་ལས་ལྷག་པའི་ཡ་མཚན་ཞིག་དགོས་མ་རེད། ཡིན་ནའང་ང་
 ཆོ་མི་ཉག་པའི་མི་རེད། ག་དུས་ཡིན་ནའང་མ་འདྲ་བ་ཡ་མཚན་ཞིག་དགོས་ཀྱི་འདུག་ལ། དཔེར་ན། ཁོང་ཞིང་ལ་
 སེབས་འགོ་དུས་མཆོད་མེ་དེ་ཆོ་ལ་མེ་ཉོག་པ་རྒྱ་ཤར་སོང་། ང་དེ་ལ་ཡ་མཚན་ཅི་གང་མི་འདུག་ང་ཁོང་གི་མཛད་
 པ་གནང་སྐདས་དེ་ལ་ཡ་མཚན་འགོ་གི་འདུག་མར་མེ་ལ་མེ་ཉོག་ཤར་ཡ་སྐད་ཆ་རྒྱུང་རྒྱུང་རེད། ཁོང་གི་མཛད་པ་
 ག་རེ་གནང་འདུག་དུ་ལྷོ་བར་དུ་ནམ་གྲོ་ལ་སྤྱོད་ནས་མཁལ་པོ་དང་། སློབ་དཔོན་ག་ཆོད་ནས་ག་ཆོད་མར་པོ་
 ཞིག་འཛམ་སྤྱོད་ག་ས་ག་ལ་ཆོས་བཤད། དགོན་པ་བཞེངས་ནས་ཆོས་ག་ཆོད་ཡར་རྒྱས་བཏང་ཆར་རེད། དེ་ཆོ་
 ཆང་མ་ཡ་མཚན་རེད། བད་ཤག་ཅི་གང་མེད་པ་ལ་བཤད་བྱ་དེ་འདྲ་ཡ་མཚན་ཞིག་བཞེངས་པ་བསམ་སྒྲོ་ལ་འཁོར་
 ཡ་ཁོར་ལ་མཚན་རེད། ང་ཆོས་དང་པོ་འབའ་ཁྱག་ལ་ལྷ་གི་རེད། འབའ་ཁྱག་ལ་བད་ཤག་མེད་ན་དུ་བཞག་ཤོག་
 རེས་མ་ཡིན་ཟེར་གྱི་རེད། ཅི་གང་མེད་པར་འདི་བྱེད་དགོས་ཀྱི་འདུག་དེ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་འདུག་གསུངས་ནས་
 གྲུབ་སོང་རེད། ཡ་མཚན་པའི་ལས་ཀ་རེད། རིན་པོ་ཆེ་དེ་འདྲའི་སྒྲ་མ་ཅ་ཆེན་ཞིག་ང་ཆོ་ལ་མཛའ་ཁ་ཐོབ་པ་དེ་
 དཔེ་རེད། ཆོ་སྒྲོན་མའི་ལས་རེད། ལས་མེད་ན་ང་ཆོ་ཁོང་དང་འབྲུད་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད། ལས་དང་སྒྲོན་ལ་མ། བསོད་
 བདེ་བསོད་ནམས་ཀྱིས་མཉམ་དུ་འབྲུད་ནས་ཞབས་བྱེ་བྱེ་ལ་རག་པ་དེ་ཆོ་ལ་མཚན་རེད། སངས་རྒྱུ་བཙུང་
 ལྷན་འདས་ཀྱི་དུས་ལ་དེ་འདྲ་བྱུང་ཡོད་རེད། དེ་ནས་དུ་ལྷ་རྒྱ་གར་ལུང་པ་ལ་ཡང་བྱུང་ཡོད་རེད། གཞན་པ་དགོན་
 པ་ག་བ་ལ་ཕྱིན་ནའང་འདི་འདྲ་བ་ཡོད་མ་རེད། འདི་འདྲའི་བཤད་བྱ་ཡོད་མ་རེད། འདི་འདྲའི་སློབ་སྤྱུག་ཀྱང་ཡོད་
 མ་རེད། འདི་འདྲ་འདྲ་པོ་སྤྱུག་གང་ཡོད་མ་རེད། བོད་ལུང་པ་ནས་སྒྲ་མ་གཅིག་ལས་གཅིག་ཆེ་བ་དག་སེབས་ཡོད་
 རེད་དེ། རེད་བ་ཡ། ཡིན་ན་ཡང་སྤྱུག་གང་གིས་མཛད་པ་འདི་འདྲ་གནང་ཐུབ་ཡོད་མ་རེད། བད་ཚོར་རིན་པོ་ཆེས་
 ཡ་མཚན་གྱི་མཛད་པ་གནང་ཆར་རེད། དེ་ལ་མཚན་གྱི་སྐད་ཆ་རེད། ཡ་མཚན་གྱི་སྐད་ཆ། རེད་མ་རེད། རེད་
 བ་ཡ།

མཁན་པོ་ཆེ་ཡིན་པའི་མཆོག་ནི།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༦ ལོར་རྒྱ་གར་པ་རྒྱ་བོད་དུ་སྐྱེ་འབྱུངས།
 ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་སྤྱི་འབྲུར་མཐོ་སློབ་མནའ་སྤྱན་སྤྱན་
 རིག་པའི་འབྲུར་གནས་སྤྱིར་དུ་འཇུག་ཞུགས་ཀྱིས་སློབ་
 གཉེར་གནང་བ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༩ ལོར་ལྷ་སྐྱབས་
 རྒྱ་བྱུང་དབང་ལྷན་པོ་ཆེས་མཁན་ཐོག་དང་པོའི་གས་
 སུ་མཁན་པོར་མངའ་གསོལ་མཛད་ཅིང་མཐོ་སློབ་ཀྱི་
 དགོ་ཆུན་དང་ཆོག་པ་གཙོ་སྤྱོད་ལ་འཇོག་སྤྱོད་གི་
 ཐུག་ལས་གནང་།

ནུས་ཐར་རྒྱས་པ་ནུས་ཐོལ་སྤྱིར་གི་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་པོར་
 ཁོད་པའི་ཁོད་གི་རང་ནུས་དུ་གཟེགས།

ད་ལས་མཁན་པོ་མཆོག་གིས་ནུས་ཐོལ་སྤྱིར་གི་རག་རྒྱུན་ལོ་རྒྱུས་སྤྱད་ཆའི་པར་སྐྱུན་འགོ་གོན་གྱི་ཆེད་
 སྤོར་ ༥༠༠༠༠༠ གནང་བས་དེད་ཆོལ་སྤྱིག་པའི་ངོས་ནས་ཐུགས་རྩིས་ཆེ་ཆེ་བྱ་བ་དང་སྐྱབས་མཁན་པོ་མཆོག་གི་སྐྱ་
 ཆེ་མཛད་གྱིན་ཡར་ངོའི་རྒྱ་བ་ལྟར་རྒྱས་པའི་སློན་འདུན་ལ།

པར་བྱང་སྒྲིན་ཆོག

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ། །གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་རྒྱལ་དལ་འབབས་སྒྱུར། །ཆོག་གི་
གཟེགས་མ་རེས་བྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །དེ་མ་ཡོངས་འབྱུང་ལེགས་བཤད་བདུད་ཅི་འདི། །དཔར་དུ་བསྐྱུན་པའི་
ནམ་དཀར་ཕྱང་པའི་མཐུས། །ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་མོ་སྤྱོད་ཐུག་བཟུ། །གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྡེའི་འགོ་བ་མ་ལུས་
པ། །རེས་ལེགས་ཁོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འཁྱོར་ཤོག། ཅེས་པ་འདིའང་དེར་དུས་ཡིད་སྐྱབ་ཀྱིས་རྒྱུད་བརྒྱུས་པའི་རྒྱ་སྒྲིའི་སྤྱིག་
སྤྱོད་མི་བཟད་པས་གངས་སྤོངས་ཆོས་རྒྱན་གྱི་ཞིང་དུ་རྒྱལ་པའི་བསྐྱེད་པ་རྒྱ་པོ་ཆེ་ཉི་མའི་སྤྱང་པ་རྒྱར་འབར་བ་དེ་ནི་མིང་གི་སྤྱག་མ་ཅམ་དུ་
ཉམས་ཉེས་པར་བྱས། རྟོགས་དང་རྟོགས་ནས་རྒྱལ་བྱེད་གྱི་མཚོན་ཆ་མེགས་གདུག་པའི་གཞོན་འཛེག་བྱུའི་སྤྱོད་པ་ནི་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་དར་
བ་མེགས་སྒོ་ཀྱན་ནས་ལྷ་བདོ་བའི་རྒྱུད་ཆོགས་མཚོ་ལྷར་བརྒྱལ་བ་འདི་དག་སྤྱག་མེད་དུ་ཞི་ཞིང་། བྱང་རྟོགས་མེད་ཁ་བ་ཅན་དུ་བསྐྱེད་པའི་
མེར་སྐྱར་ཡང་སྤར་བཞིན་གཤེས་ཏེ་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་སྤོངས་འདིར་ཡང་རྒྱལ་པའི་བཞེད་དགོངས་དེ་མ་མེད་པ་དང་རྒྱས་སྤུ་འཕེལ་བ་དང་
འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྲོན་ལ་འཛེམ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྤྱོན། རྣམ་འཛེན་ཤུ་ཤེས་ཤིང་ལུགས་སྒོ་ཀྱན་ནས་རྒྱས་པ་མེགས་འཕུལ་ལྟན་ལེགས་
ཆོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། ནང་བསྐྱེད་བྱལ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་སྐྱེད་དང་བསྐྱེད་འགྱུར་གང་ལའང་སྤྱང་ཆོག་པའི་
དགེ་བ་སྤྱིའི་སྒྲིན་ཆོག་ཏུ། ཤུ་ཤེས་དགེ་སྤྱོད་ཆོས་སྤྱུ་པ་རག་དབང་སྒོ་བཟང་བསྐྱེད་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྤྱར་བཤོ། །

རང་རིག་ཡི་ཤེས་འཕོ་འགྱུར་མེད་སྤོང་ནས། །འགག་མེད་རྒྱགས་རྗེའི་རྩལ་ལས་སྤྱིང་རྗེའི་སྤྱར། །གང་འདུལ་
གདུལ་བུའི་རོལ་གར་དུ་འཆར་བའི། །རྟོགས་བཅུའི་རྩ་གསུམ་རྒྱལ་བ་སྤྱས་བཅས་དགོངས། །འཕགས་པོད་
མཁས་བྱལ་བྱེ་བའི་གཞུང་གི་མཛོད། །མི་ཉམས་འཕེལ་བྱིར་འཕུལ་པར་གསར་སྐྱེད་གྱིས། །སྤྱག་བསམ་དག་
པས་སྤེལ་བའི་དགེ་བ་འདིས། །རྒྱལ་བསྐྱེད་དམ་ཆོས་ལུང་རྟོགས་རྒྱས་པ་དང་། །བསྐྱེད་འཛིན་དམ་པ་རྣམས་
དང་འདུས་པའི་སྤྱེ། །སྤོས་གསུམ་འཛིན་པས་ས་ཆེན་ཡོངས་གང་སྤྱེ། །འབྱུལ་རྟོག་ཞགས་པས་བཅིངས་པའི་
མཁའ་ཁྲབ་འགོ། །གཉིས་འཛིན་བྱ་བའི་ཆོགས་ལས་རབ་གྲོལ་ནས། །ཤེས་རབ་གསུམ་གྱིས་གནས་ལུགས་
མངོན་གྱུར་ཏེ། །གདོད་མའི་གཞི་ཡི་གོ་འབང་མངོན་གྱུར་ཤོག། ཅེས་པའང་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཀྱགས་གྱིས་བསྐྱུལ་བའི་རོར་
དཔལ་སྤུལ་བརྒྱ་ཁོར་བུས་སྒྲིན་པཤོ།

ལྷ་པདྨུར་རིག་མཁོར་ཙོང་ལྷོག་པས་པལྷོགས།

ཆོས་ཀྱི་ལ་ཆོག་པ་ལས། སྒྲིབ་དཔོན་ཨོ་ཁུན་ལོར་ལ།

[illegible]

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय । ॐ नमो भगवते वासुदेवाय । ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ।

ལྷོ་གསལ་རིག་པའི་སྒོ་འཕྲུག་དེར་ཁྲུ་བརྒྱ་དང་ཉེར་བཞི་པ།

ॐ ह्रीं श्रीं नमो भगवते वासुदेवाय ॥ श्री गणेशाय नमः ॥

མཉེན་ཆས། Adobe Indesign 2022

དེབ་ཆད། 19 x 26 cm

ཡིག་གཞུགས། Monlam Uni OuChen 2/5

ཡར་གཞི། 2022 རང་པར་གཞི་དང་པོ་བསྐྱེད་པ།

དཔར་ཁྱེད་ཀྱི། 2022 ཟླ་བ་ 5 རང་དཔར་ཐོང་ས་དང་མོ་དཔར།

དཔར་གྲངས། དཔར་ཐངས་དང་པོར་དེབ་གྲངས་ 500 བར་སྒྲན་ལྷན།

Ngagyur Rigzod Editorial Committee (NREC)
Ngagyur Nyingma Institute (NNI)
P.O. Bylakuppe 571104
Mysuru District, Karnataka State, South India
+91-7259607022 rigzod.editor@gmail.com
Website: www.namlingrigzod.com
